

# Handelingen



Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig tot lering voor diegene die in de Rechtvaardigheid is.

Opdat de mens Gods volwassen zal zijn, toegerust tot elk goed werk.

(vrij naar 2 Timótheüs 3 : 16, 17)

nr. 75

# Bijbelstudie

# De gedachte is...

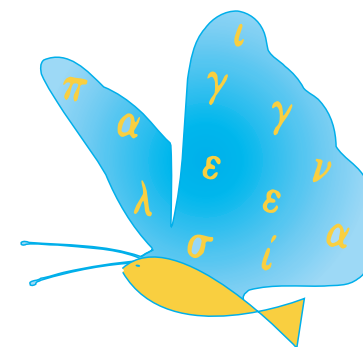
## Handelingen 28 : 28

28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen.

Het is de apostel Petrus gegeven om ná de opstanding van de Here Jezus, en zijn duidelijk beschreven hemelvaart, vrijuit te spreken over het Evangelie Gods. Namelijk over het aanbreken van het Nieuwe Verbond en een nieuwe schepping, die begon bij de opstanding van de Here Jezus. De apostelen in "Handelingen der apostelen" waren persoonlijk getuige van deze belangrijkste gebeurtenis in de geschiedenis van de mensheid. Dit Evangelie van het Koninkrijk Gods, dit onvergankelijke nieuwe leven, is vanaf het allereerste moment gelijktijdig bestemd voor zowel heidenen als Joden, wordt er al door Petrus geleerd. Maar met nadruk worden de 2 stammen, onder de naam "Juda", gevraagd om wat gebeurd is omtrent Jezus, en geschreven stond in de "wet en de profeten", onder ogen te zien. Het is een voortdurende oproep om eindelijk te vertrouwen op de Naam van Degene die men voorheen verworpen heeft. Tot hoofdstuk 21 wordt steeds aan de Joden gevraagd om tot geloof te komen. Als volk, op regeringsniveau, zouden de Joden de opgestane en aangekondigde Here Jezus Christus aanvaarden als Verlosser, Messias en Koning van het Koninkrijk der hemelen. Daarna gaat de prediking vooral naar de overheden en de "heidenen" uit de 10 stammen, die welwillend reageren. Het verharde Joodse volk wil niet horen, ondanks alle tekenen (wonderen) en vervulling van oudtestamentische profetieën. Men wil opzichtig niet luisteren naar Petrus of naar Stefanus, die de geschiedenis van Israël samenvat en dat, net als de Here Jezus, met de dood moet bekopen. En dan verschijnt Paulus, de Benjaminit, ten tonele. Overal gaat hij als eerste naar de Joden in de verstrooiing om te vertellen dat de zaligheid, het Koninkrijk van Christus, alreeds domicilie gekregen had bij de heidenen, speciaal bij de 10 stammen Israëls. Wat deze "heidense apostel" allemaal meemaakt is gewoon heel spannend. Dat Paulus dit allemaal overleeft... Dat kan niet anders zijn dan door de bescherming van de Heer Zelf. Met als prachtig, en ook voor ons aanmoedigend, sluitstuk in hoofdstuk 27, dat eveneens boordevol typologie zit.

Handelingen is een fascinerende geschiedenis over het Evangelie, dat eerst gepredikt wordt in Jeruzalem, maar uiteindelijk terecht komt in Rome, bij de officiële vertegenwoordiger van de 10 stammen. De ijverige bijbelstudent, op zoek naar de Waarheid en naar Gods Plan, vindt in Handelingen de parels die de Heer in Zijn Woord gestopt heeft. Er zit enorm veel vevat in de vaak zeer gedetailleerde geschiedenissen. Het hoofdthema dat Petrus, Stefanus, Filippus en vooral Paulus keer op keer laten zien, is dat de zaligheid van de 2 stammen naar de 10 stammen is gegaan. Niet pas aan het eind van Handelingen, in hoofdstuk 28, maar al vóór Handelingen 1 vers 1.

De in deze serie verschenen titels zijn door anderen bewerkte en op schrift gestelde uitgaven van opgenomen Bijbelstudies van Ab Klein Haneveld.



## Stichting Vlichthus

Stichting Vlichthus (KvK: 65348230) heeft een ANBI-erkenning (RSIN: 856075334) en kan haar activiteiten uitvoeren mede dankzij zeer gewaardeerde financiële bijdragen. U kunt ons steunen via:

NL92 RABO 0166 3657 18  
t.n.v. Stichting Vlichthus.

# Handelingen

1.	Handelingen 1	2
2.	Handelingen 2	15
3.	Handelingen 3	36
4.	Handelingen 4	45
5.	Handelingen 5	50
6.	Handelingen 6	56
7.	Handelingen 7	58
8.	Handelingen 8	65
9.	Handelingen 9	71
10.	Handelingen 10	76
11.	Handelingen 11	80
12.	Handelingen 12	83
13.	Handelingen 13	86
14.	Handelingen 14	94
15.	Handelingen 15	97
16.	Handelingen 16	102
17.	Handelingen 17	107
18.	Handelingen 18	112
19.	Handelingen 19	116
20.	Handelingen 20	120
21.	Handelingen 21	124
22.	Handelingen 22	130
23.	Handelingen 23	133
24.	Handelingen 24	137
25.	Handelingen 25	141
26.	Handelingen 26	142
27.	Handelingen 27	146
28.	Handelingen 28	151
29.	Handelingen 29 (bonus-hoofdstuk; apocrief)	159

## De zendingsreizen van de apostel Paulus



# 1. Handelingen 1

## Handelingen 1 : 1-3 \*

- 1 Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren;
- 2 Tot op den dag, in welchen Hij opgenomen is, nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.
- 3 Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan.

Handelingen 28 : 23 zegt dat Paulus het Koninkrijk Gods uitlegde. En daarna vers 31: "... predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van de Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverminderd." Waarmee maar gezegd wil zijn dat het hele boek gaat over het Koninkrijk Gods. Aan het eind van het boek kijkt Paulus terug en doet aan de Joodse leidlieden in Rome mededelingen omtrent dit feit, dat het Koninkrijk Gods en daarmee de zaligheid den heidenen gezonden is. Heidenen zijn "niet-Joden". Zij zijn degenen die de wet niet hebben en zich aan de samenleving onttrokken hebben. Ze hebben zich gevestigd in een "hutje op de heide". Het woord komt van "heide", "heidebewoner", met dank aan de Statenvertalers. Paulus kondigt daar niet aan dat het zal gebeuren vanaf dat moment, maar dat het allang gebeurd is. Dat is precies de inhoud van dit boek, dat "Handelingen der apostelen" heet <sup>Zijlijn 1</sup> en direct volgt op de vier Evangelien. <sup>Zijlijn 2</sup>

Handelingen is weliswaar geen leerstellig boek is, maar alles wat in de Bijbel staat heeft leerstellige waarde. "Alle schrift is van God ingegeven en is nuttig tot onderwijzing". (2 Timótheüs 3 : 16) Dat geldt dus ook voor de historische boeken. Handelingen wordt beschouwd als geschiedenis, maar die geschiedenis is de uitwerking van de leer. De uitwerking van wat er in de mens leeft. Waarin hij onderwezen is. Waarmee zijn hart gevuld is. Handelingen is de uitdrukking van de leer, zoals die onderwezen wordt in de brieven. De praktijk is Handelingen. Daar kom je tegen hoe het werkt. Het is de uitdrukking van het onderwijs van de leer die de gelovigen ontvingen en de uitdrukking van het werk Gods als zodanig.

De Here Jezus trad in het openbaar op. Iedereen kende Hem. Hij had Zich gemanifesteerd, zoals Petrus in Handelingen 2 duidelijk aanhaalt. Maar sinds Hij gestorven en opgestaan is, openbaart Hij Zich niet. Hij heeft alleen bewezen - gedemonstreerd - dat Hij de dood overwonnen heeft.

Dat Hij de Eersteling is van een nieuwe schepping, een nieuwe mensheid, een Nieuw Verbond. Dat wordt wel gepredikt, maar niet gemanifesteerd. Zeer tot ongenoegen van vele gelovigen, die zo graag iets willen laten zien, om daarmee mensen te overtuigen. Hier in Handelingen vinden wij de voortzetting van wat in de Evangelien uiteengezet is, maar nu met de Here Jezus op de achtergrond. Wel degelijk actief, maar werkzaam via de apostelen, via de gelovigen, via Zijn dienstknechten, die op de voorgrond treden.

Wij zouden ons realiseren dat wat hier allemaal gebeurt en beschreven wordt, toch van dezelfde aard is als wat beschreven wordt door de Evangelisten in de Evangelien. Heel de Bijbelse geschiedenis is profetisch. Niet alleen in het Oude Testament, maar in het Nieuwe Testament net zo goed. De geboorte van de Here Jezus, aangekondigd in Mattheüs 1, is geschiedenis, maar ook profetisch. Er staat bij dat de geboorte van de Here Jezus een teken is. (Lukas 2 : 34) Dat wat Jesaja gezegd had: dat aan Israël een teken gegeven zou worden. De maagd zou zwanger worden en een zoon baren. (Jesaja 7 : 14) En toen kwam het teken, de geboorte van de Here Jezus uit Maria, als de wettige erfgenaam van Jozef. Het is een uitbeelding van de geboorte van heel de Gemeente. De wettige erfgenaam van het eerstgeboorterecht, dat God gegeven had. Dat de Here Jezus, niet in Judea (het Joodse land) opgroeide en woonde, maar in "Galilea der heidenen", is een profetie over dat de zaligheid niet naar de Joden gegaan is, maar terecht is gekomen bij de heidenen. Dat wordt daarin uitgedrukt. Dat staat er ook bij, maar men leest er over heen.

En een hele mooie is de genezing van de bloedvloeiende vrouw en de opwekking van het 12-jarige dochttertje van Jaïrus. In elkaar geschoven verhalen, want het begint met het dochttertje, dat op sterven ligt. Dan wordt er "overgeschakeld" naar de ontmoeting van de Heer met de Samaritaanse vrouw, die genezen wordt. Daarna pas blijkt het meisje overleden te zijn en wordt zij alsnog opgewekt. Het dochttertje van de overste der synagoge is het beeld van het Joodse volk. Het was ongelovig, terwijl het vruchtbaar zou moeten worden. Zij stierf i.p.v. dat ze leven kon voortbrengen. Die andere vrouw wordt - eveneens na 12 jaar - vruchtbaar gemaakt. Dat is een uitbeelding van het ontstaan van de Gemeente in onze dagen uit de heidenen, zonder op de details in te gaan. Daarna gaat het verhaal pas verder met Israël, in het bijzonder dus met het Joodse volk, dat tot bekering gebracht zal worden. Het is profetie. De geschiedenis van Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes is in hoge mate profetisch. Al wat de Heer deed, heeft een profetische betekenis. Is een uitbeelding van het werk van de Heer in onze tegenwoordige tijd.

\* Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

### Zijlijn 1

De titel "Handelingen der apostelen" is zwaar overdreven. Het gaat eigenlijk alleen over twee apostelen, Petrus en Paulus. Johannes wordt ook nog twee keer genoemd. Wat "de twaalf" betreft, gaat het dus maar over één. Jakobus wordt genoemd als hij onthoofd wordt. Vanaf ± hoofdstuk 12 gaat het over Paulus onder de heidenen en zijn bediening als "heidens apostel". Men zou het boek dus ook net zo goed kunnen noemen: "De handelingen van Petrus en Paulus". Tamelijk bekend is: "De handelingen van de Heilige Geest". Of: "De handelingen van Jezus Christus". Want het gaat er uiteindelijk om wat Hij doet.

### Zijlijn 2

Vier beschrijvingen van het leven van de Here Jezus in deze oude schepping. En zelfs als de oude mens: in het vlees. Vier verslagen van het leven van de Here Jezus van de dagen Zijns vleses, maar zodra Hij is opgestaan uit de dood, houdt het met die 4 op en gaat het door met de 1 die dan nog volgt. Met de 5, waar alle 4 in uitkomen. Achter die uiterlijke geschiedenis zit de 5. Degene Die Zich verbergt, de letter "H", de 5.

### Zijlijn 3

Dat Lukas Handelingen schreef, verzamelde, dan wel samenstelde, staat er niet expliciet bij, maar het valt af te leiden uit de inhoud van Handelingen. Bepaalde secties, waar Lukas bij geweest moet zijn, zijn geschreven in de "wij"-vorm. Bij stukken van de geschiedenis waar hij niet bij is, gaat het niet over "wij". Het enige dat we van Lukas weten is dat hij hoogstwaarschijnlijk een onbesnedene was, een heiden, een Griek. Vergelijk daarvoor Kolossenzen 4 : 14 met vers 11. Overigens maakt het ons niets uit wie het geschreven heeft, omdat wij ervan uitgaan dat heel de Schrift van God ingegeven is.

Dat de Gemeente op dat moment de plaats inneemt van het Joodse volk, wordt geïllustreerd in Handelingen 1. De leer daaromtrent staat in Romeinen, de eerste nieuwtestamentische brief. Met name hoofdstuk 8 t/m 11. Romeinen is het leerstellige boek. In Handelingen wordt het uitgebeeld en gepraktiseerd. Wie is de grote man in Handelingen? Paulus, de Romein, in ieder geval wordt daarmee besloten. Het verhaal begint in Jeruzalem en eindigt in Rome. We vinden de leer in de praktijk uitgebeeld en uitgedrukt en hoe dat uitwerkt in de gelovigen.

Vers 1: "Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus". "Theos" is God, en "filus" is een "vriend", dus Theofilus is een "vriend van God". Iemand die God liefheeft. Dit is geschreven voor allen die God liefhebben. Dat betekent dat er dus geen man was met die naam. "Het eerste boek" is de verwijzing naar het Evangelie van Lukas. Daar staat in de inleiding iets dergelijks en wordt Theofilus voor het eerst genoemd. De boeken worden zo aan elkaar gekoppeld. Het Evangelie van Lukas en het boek Handelingen zijn van de hand van dezelfde schrijver, Lukas <sup>Zijlijn 3</sup> namelijk. Het Evangelie van Lukas houdt op bij de hemelvaart van de Here Jezus. Handelingen gaat daar verder en vermeldt dat iets uitgebreider. Het begint met de instructies omtrent hoe het zit met het Koninkrijk Gods en de uitstorting van de Heilige Geest. Vers 3 zegt: "Aan welke Hij ook, nadat Hij ook geleden had, Zichzelf levend vertoond heeft". Dat is ook terug te vinden in 1 Korinthe hoofdstuk 15, waar onder andere staat dat de Opgestane aan verschillende verschenen is, later aan 500 tegelijk en ten laatste van alles ook aan Paulus. Zijn discipelen zouden Hem daarna niet meer zien. Dat was aangekondigd. Maar ook: "Gij zult Mijn getuigen zijn." Spreken dus over dat Hij leeft. Daar gaat dit boek ook over. Over de levende Christus, Die actief is in, en dus door, de gelovige. In het bijzonder door deze apostel.

Vers 3: "... Aan welke Hij Zichzelf ook levend vertoond heeft met vele gewisse kentekenen". Het woord voor "kentekenen" is hetzelfde als voor littekenen. Toen Hij opstond uit de dood, in een verheerlijkt lichaam, had Hij die littekenen. Als Hij in de toekomst verschijnt aan, in ieder geval het Joodse volk, maar aan heel Israël zelfs, dan zullen ze zelfs aan Hem vragen: wat zijn toch die littekenen? Want ze hebben dan nog niet door dat het Jezus is. Ze denken: het is Jehovah. Daar hebben ze gelijk in, maar het blijkt Jezus te zijn. Te zien aan Zijn littekenen. Niet alleen de Heer zal herkenbaar zijn in de toekomst, maar wij ook. De Here Jezus maakt Zich bekend en daarmee Zijn Waarheid. Het Woord Gods, en daarmee de lof en de eer Gods, te verkondigen te midden van Zijn broeders en in een grote Gemeente. Dat wordt hier al geïllustreerd toen de Heer was opgestaan. Hij verscheen gedurende 40 dagen aan Zijn discipelen. Hij

werd door hen gezien. Zij leerden Hem zien, denk ik altijd. Hij sprak met hen van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan. Over het Nieuwe Verbond dus. Over dat Koninkrijk, dat tot stand gekomen is door de opstanding van Christus. Want de Waarheid blijft dat het Koninkrijk Gods tot stand kwam toen de Koning gekroond werd. De openbaring van het Koninkrijk echter wacht op de toekomst. In afwachting daarvan doet de Heer een werk aan de Gemeente, Die Zijn Lichaam is. Of de Heer ook al dit soort dingen uitgebreid besproken heeft, weet ik niet. Evenmin of de discipelen volledig waren onderwezen na die 40 dagen. Ze waren in ieder geval onderwezen voordat ze aan hun taak begonnen op de Pinksterdag. Aan de andere kant is het illustratief voor het tegenwoordige werk van Christus. Wat Hij doet sinds Zijn opstanding, tot aan het eind van de 70-ste week van Daniel, is: Hij maakt Zich bekend, Hij verschijnt aan ons. Niet letterlijk, maar Hij verschijnt wel aan ons. "Schijnen" is immers licht laten schijnen. Hij schijnt met Zijn Licht in onze harten. Dat wordt uitgebreid in de brieven toegelicht. Hij spreekt met ons, tot ons, van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan. Opdat wij voorbereid zouden zijn voor onze toekomstige bediening. Aan het Koninkrijk Gods valt weinig uit te leggen, behalve dan over het nieuwe daarin, de positie van de Gemeente. Voor de rest staat het allemaal in het Oude Testament. Het nieuwe moet uitgelegd worden. Dat doet de apostel. De Here Jezus ook, evenals alle nieuwtestamentische Bijbelboeken.

### Handelingen 1 : 4-8

- 4 En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, zeide Hij, van Mij gehoord hebt
- 5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
- 6 Zij dan, die samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?
- 7 En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft;
- 8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde.

De Heer gaat niet rechtstreeks op de vraag in: "zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?" Hij sprak namelijk al over de Heilige Geest en de werking daarvan en ook na de vraag van de discipelen

ging Hij daarmee verder. De discipelen lopen iets te hard van stapel. Zij hebben een brandende vraag en de Heer zegt: rustig aan. Het komt allemaal wel. Maar het begint met: "Hij beval hen dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachtende de belofte des Vaders". Zij moesten wachten op wat de Heilige Geest zou doen. Zij zouden niets ondernemen. De Geest, de Heilige Geest, dan wel Christus Zelf, zou Zijn werk in hen doen. De term "belofte des Vaders" duidt op de Heilige Geest, Die al in het Oude Testament was beloofd. <sup>Zijlijn 4</sup> Daarom heet het ook: "de Heilige Geest der belofte". (Efeze 1 : 11) Wat is de Heilige Geest? Het Leven - en dus het Wezen - van Christus de Messias. In het Oude Testament heet het al "Heilige Geest". In Jesaja 63 : 10, 11 wordt Hij zo genoemd. De discipelen zouden wachten op de werking van die Geest. Aan de oudtestamentische gelovigen was beloofd dat zij ooit die Geest, die Heilige Geest, zouden ontvangen. <sup>Zijlijn 5</sup>

Wat doet de Geest? Hij "doet ons wedergeboren worden", want waar wij Geest ontvangen, ontvangen wij leven van Christus. Wij moeten uit de Geest geboren worden om leden te kunnen zijn van het Lichaam van Christus. We hebben dan hetzelfde Leven in ons, als gelovigen, als wedergeboren mensen, als dat de Here Jezus Christus ontvangen heeft. En als het hetzelfde Leven is als in een ieder van ons, dan zijn wij dus elkenanders leden. Wij zijn door Eén Geest tot Eén Lichaam gedoopt. (1 Korinthe 12 : 13) Het lijkt wel of Handelingen 1 : 5 geschreven is om dat woord doop aan ons uit te leggen. Het is niet alleen maar "onderdompeling", maar "doordrenking". De Geest zal ons helemaal vullen. Het woord doop wordt in het algemeen gebruikt in een veel bredere betekenis. Die van identificatie. Van verbondenheid met, éénwording, gemeenschap. Dus wat heeft de Geest gedaan? Hij heeft ons verbonden met Christus. De Geest is het Leven van Christus en dat Leven is in ons terecht gekomen door de opstanding van Christus. Maar wat gebeurde er dan op de Pinksterdag? Toen kwam die kracht van de Heilige Geest over hen, met als gevolg dat zij Zijn getuigen zouden zijn. Dat de Geest actief in hen zou worden. Dat is wat anders dan dat men de Heilige Geest ontvangt.

Vers 6: "Zij die samen gekomen waren, vraagden Hem: zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk weder oprichten?" Ik heb de neiging om vers 6 en 7 tussen haakjes te zetten, want vers 8 past naadloos achter vers 5. De Heer negeert de vraag. Je kunt vers 4 al beschouwen als antwoord op de vraag van vers 6 en 7. Daar zegt de Heer: je moet in ieder geval in Jeruzalem blijven, maar wacht op de werking van de Heilige Geest. Daarover gaat het dan ook in vers 8. Vers 5 is die toelichting. Nou, Johannes de Doper had wel gezegd, hierna, niet lang na deze, zult gij die Geest ontvangen. Het gevolg daarvan is vers 8. Als de Heer Zijn Koninkrijk zou

oprichten aan Israël, wat zouden de discipelen dan moeten doen? Op grond van oudtestamentische uitspraken: in Jeruzalem blijven wachten tot de Messias verschijnt, Zijn troon daar neerzet, om vervolgens door de Messias uitgezonden te worden om, vanuit Jeruzalem het Evangelie te brengen over heel de aarde en aan alle volkeren. Als Hij Zijn Koninkrijk zou openbaren, zouden zij "Mijn getuigen zijn in Jeruzalem, Judea, Samaria en de uitersten der aarde". Jeruzalem, Judea, Samaria, dat staat voor de 10 stammen van Israël, "uitersten der aarde".

Vers 7: "Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft". Dit vers wordt dikwijls compleet uit zijn verband gerukt en geciteerd. Het wordt van toepassing gebracht op, wat wij noemen, "de wederkomst van Christus". Of meer in het bijzonder op de "opname van de Gemeente". Maar daar gaat het helemaal niet over. Dat is wel vaker zo met dit soort uitdrukkingen. Als men zegt: wij kunnen niet weten, dan heeft men altijd wel een Bijbeltekst. De verzen waar dan staat "wij kunnen niet weten" gaan gewoonlijk over heel wat anders. Fundamenteel gaat het hier over "zult Gij in deze tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten?" Die vraag wordt dus niet rechtstreeks beantwoord, eigenlijk helemaal niet. De simpele vraag: kan het in deze tijd zijn? kan niet met ja of nee beantwoord worden. De Heer doet het ook niet. Bovendien zegt Hij: dat gaat jullie niet aan. Voor alsnog ging het ze niet aan. Daar is een goede reden voor.

De oprichting van, of de wederoprichting, van het Koninkrijk aan Israël is niet puur tijdrekening, maar is in hoge mate afhankelijk van of Israël tot bekering komt. Of het de Naam de Heeren zou aanroepen en tot geloof zou komen. Wanneer zal het dat doen? De vraag van toen kan dan zijn: zal Israël in deze tijd de Naam des Heeren aanroepen? We kunnen afvragen: wanneer zal Israël de Naam des Heeren aanroepen? Na de grote verdrukking. Of beter nog: in de grote verdrukking. Zodat de vraag ook kan luiden: is de 70-ste week al aangebroken? Het gaat niet zo zeer om een datum, maar om de bekering van in elk geval, officieel, het Joodse volk. Dat is na 3,5 jaar grote verdrukking, de tweede helft van de 70-ste week van Daniël. Aan het eind daarvan zal men de Naam des Heeren aanroepen. In Jeruzalem. Dan zijn de 70 weken vervuld. Dan zal de Heer het gebed verhoren van degenen die de Naam des Heeren aanroepen. Maar of dat zal gebeuren in de dagen van de discipelen? Nou ja, de Heer zei tot de discipelen: "Het komt u niet toe te weten ..." Waarom zij niet? Of waarom de gelovigen in het algemeen nog niet? Omdat dit afhankelijk was van of in die dagen het Joodse volk de Naam des Heeren officieel zou aanroepen. Daar gaat het in Handelingen o.a. over. Met grote nadruk. Steeds opnieuw treed het Sanhedrin ten tonele in Handelingen. Tot aan

#### Zijlijn 4

Wat was er beloofd in het Oude Testament? Onder andere de uitstorting van de Heilige Geest. De term komt daar vandaan. "Ik zal Mijn Geest uitstorten", dat is Zacharia 12. En Joël 2: "Ik zal Mijn Geest uitstorten over de inwoners van Jeruzalem", dan wel over "alle vrees". Beloofd was: de Messias. Die zou komen. En al het andere wat er beloofd was, komt met de Messias mee. Het Zaad van de vrouw (Genesis 3) was beloofd. En ook het Zaad van Abraham, het Zaad van David en een Profeet als Mozes. In het algemeen was een Nieuw Verbond beloofd.

#### Zijlijn 5

"Met de Heilige Geest gedoopt worden" is in sommige kringen een populaire term. Dat komt omdat men die eenmalige gebeurtenis op de Pinksterdag "uitstorting van de Heilige Geest" noemt. En sommigen vinden één keer wel erg weinig. Men laat de uitdrukking los en gebruikt de uitdrukking: "doop met, of door, of in, of vanwege, de Heilige Geest". Of nog korter om het voorzetsel en de discussie te vermijden: "de Geestesdoop". Daar onder verstaat men dat iemand, die tot geloof gekomen is, daarna alsnog iets moet beleven en ervaren, ondervinden en ondergaan. Iets wat de Heilige Geest zou moeten doen.

### Zijlijn 6

Persoonlijk heb ik, hoe meer ik het begin van Handelingen lees, de indruk dat de discipelen heel goed wisten dat het in hun dagen niet zou gebeuren. Ze vroegen alleen bevestiging aan de Heer.

### Zijlijn 7

Een paar dagen voordat de Heer leed en stierf, stelden ze Hem gelijksoortige vragen. Toen kondigde de Heer de verwoesting van Jeruzalem aan. Volgens Zacharia 14 en Daniël 9 en verder, gaat de verwoesting van Jeruzalem ogenblikkelijk vooraf aan de verschijning van de Heer op de Olijfberg. Sinds de Heer dit uitsprak, zouden er twee van die verwoestingen zijn. Eén in in het jaar 70, en de andere moet nog komen. Maar toen de Heer sprak over verwoesting van Jeruzalem leek dat in strijd met dat de Heer bezig was Zijn Koninkrijk op te richten in Jeruzalem. En dus was de vraag, nadat de Heer zei "hier zal geen steen op steen gelaten worden": "Zeg ons wanneer zullen deze dingen zijn?" (Matthéüs 24) Toen kwam er een lange uiteenzetting over wat er allemaal zou gebeuren, maar daaruit is niet af te leiden hoelang het nog zou duren, hoewel er wel een volgorde wordt gegeven van gebeurtenissen. Er wordt hooguit een algemene schets gegeven.

het eind aan toe als de officiële vertegenwoordiger van de Joden in Rome, de hoofdstad van de wereld in die dagen. De vraag is of zij de Naam des Heeren aanroepen in die dagen of niet? Nee, dat doen ze niet, ook niet enige decennia verder in Handelingen 28. Ongetwijfeld was het de Heer bekend wat er gebeuren zou, maar de discipelen mochten het blijkbaar niet weten. <sup>Zijlijn 6</sup> Zij zouden gewoon moeten doen wat gedaan moest worden: het Evangelie prediken, te beginnen in Jeruzalem. <sup>Zijlijn 7</sup> Of het volk tot geloof zou komen of niet, dat mochten ze niet weten.

Als dezelfde vragen gesteld zijn onder de Thessalonicenzen, dan schrijft Paulus: "Maar van de tijden en gelegenheden hebt gij niet van node dat men u schrijve, want gij weet zelf zeer wel, dat ..." (1 Thessalonicenzen 5 : 1) Zij mochten het allemaal precies weten. Maar dat is wel een paar jaar verder. Die dingen kunnen wel bekend zijn, maar hier op dit tijdstip zouden ze het nog niet weten, moesten ze het nog niet weten, het was nog niet de bedoeling. Het officiële antwoord op de vraag: "zult Gij in deze tijd het Koninkrijk aan Israël wederoprichten?" zou moeten zijn: Dat maak ik niet uit, dat maakt het volk uit. Of het tot geloof komt of niet. De vraag "Zult Gij in deze tijd Uw Koninkrijk aan Israël wederoprichten?" kan ook zo beantwoord worden: "Ik zal wel een Koninkrijk oprichten, maar nu niet aan het natuurlijke Israël, het Joodse volk." Het blijft in ieder geval zo dat de vraag niet is: Zult U in deze tijd het Koninkrijk aan Israël openbaren? Geopenbaard werd er niets. Integendeel, het tegenovergestelde gebeurde. De Heer, de Koning Zelf dus, en daarmee ook Zijn Koninkrijk, verborg zich. En blijft verborgen totdat het Joodse volk in Jeruzalem de Naam des Heeren zal aanroepen. Onze bedeling begon met Jeruzalem, daarna Samaria, letterlijk en overdrachtelijk, de 10 stammen, en zo tot aan "de einden der aarde". In de toekomst, wanneer het Joodse volk tot bekering zal komen, en dus het Koninkrijk van Christus aan Israël zal worden opgericht, begint die tijd precies hetzelfde. De prediking van het Evangelie begint in Jeruzalem, geheel Judea, d.w.z. aan de 2 stammen en daarna aan Samaria, de 10 stammen. Daarna wordt vanuit de 12 stammen samen het Evangelie gepredikt aan alle volkeren, door 144.000 "Jehovah's getuigen". (Openbaring 7) Het is de normale volgorde. Dat was in het verleden zo, dat zal in de toekomst ook zo zijn. Onze bedeling begon met een citaat uit Joël en zo begint de volgende weer. "Al wie de Naam des Heeren zal aanroepen, zal behouden worden".

### Handelingen 1 : 9-12

9 En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.

10 En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij Heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding;

- 11 Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.
- 12 Toen keerden zij wederom naar Jeruzalem, van den berg, die genaamd wordt de Olijfberg, welke is nabij Jeruzalem, liggende *van daar* een sabbatsreize.

Niet alleen zou vanuit Jeruzalem het een en ander gebeuren, maar nog nauwkeuriger komen wij terecht bij de Olijfberg, nabij Jeruzalem. Hier zijn we bij het laatste teken van de Heer tijdens Zijn omwandeling op aarde. Hij wordt weggenomen van hun ogen en daarna zagen zij Hem niet meer. In Lukas 24 staat dat het was te Bethanië ("Beth anie" = "het huis ben ik"), dat boven op de Olijfberg ligt. Daar verdween Hij en daar zal Hij ook in de toekomst weer verschijnen. (O.a. Zacharia 12 en 14) De Olijfberg staat voor onze tegenwoordige bedeling. De Koning, de Heerlijkheid van Christus, de zaligheid, het Koninkrijk, wordt van Jeruzalem weggenomen en waar komt die dan terecht? Waar is de Heer? Op de Olijfberg, buiten Jeruzalem. Vóór Jeruzalem, staat er diverse keren in het Oude Testament. Dat is een uitbeelding van het tegenwoordige Koninkrijk van Christus. Niet ín, maar buiten Israël en vóór dat het in Jeruzalem is.

Bij de Olijfberg houdt - in Handelingen 1 - het verhaal op, want hier wordt de Heer voor de laatste keer gezien en daar zal het verhaal in de toekomst voltooid worden. En dat is wat ook tot uitdrukking gebracht wordt in dit teken, de hemelvaart. De echte hemelvaart van de Here Jezus vond veertig dagen eerder plaats. Wat hier gebeurt, is een teken. In de eerste plaats, van dat het gebeurd was, maar meer nog van hoe het verder gaat. Het staat er letterlijk bij: "... deze Jezus zal alzo wederkomen". Het is niet zo zeer Zijn hemelvaart, maar de uitbeelding van het tegenovergestelde, van Zijn wederkomst en ook dat staat er gewoon bij. Enige weken daarvoor waren de discipelen met de Here Jezus onderweg naar Jeruzalem. Ze kwamen in het zicht van de stad en dan staat er in:

### Lukas 19 : 11

- 11 En als zij dat hoorden, voegde Hij daarbij, en zeide een gelijkenis; omdat Hij nabij Jeruzalem was, en *omdat zij* meenden, dat het Koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden.

De discipelen dachten dat het Koninkrijk Gods terstond openbaar zou worden. Begrijp vooral de uitdrukking niet verkeerd. Het gaat er niet om of het Koninkrijk zou aanbreken, want dat is een ander ding. Het gaat er

om of het ook openbaar zou worden, in Jeruzalem. Maar vanwege de woorden "zij meenden dat dit zou gebeuren", vertelt de Heer een gelijkenis. <sup>zie zijlijn 8</sup> Ze krijgen geen direct antwoord, omdat dit ook feitelijk niet kan. Maar het antwoord is: Het Koninkrijk zal opgericht worden, maar niet aan Israël en bovendien zal het voor de wereld verborgen blijven. Maar voor jullie, discipelen, maakt het niets uit, want of het nou openbaar wordt of niet, in alle gevallen betekent het toch dat je getuigen zou zijn van de Here Jezus. "Gij zult Mijn getuigen zijn, beginnende bij Jeruzalem, geheel Judea, Samaria en tot de einden der aarde". Dat is ook wat ze gedaan hebben en dat is wat in de toekomst opnieuw zal gebeuren, na de opname van de Gemeente.

Vers 9: "En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen". Het gaat mij er om dat ons op moet vallen dat er steeds (6 x in de verzen 9-12) staat dat het gaat om iets zichtbaars. Dat had er helemaal niet bij hoeven staan, want dat ze het zagen, weten we zo ook wel. Maar waarom staat het er dan bij? Heel eenvoudig. Wat ze hier te zien kregen, zouden ze tot zich door laten dringen. Ze zagen de Heer zichtbaar ten hemel varen. <sup>zie zijlijn 9</sup> Ze konden Hem volgen en nakijken, dat staat er allemaal bij. En "een wolk onttrok Hem voor hun gezicht". Wat is de zin daarvan? Dit is het laatste teken dat de Here Jezus "in de dagen Zijns vleses" (Hebreeën 5 : 7) op aarde deed. Het was een uitbeelding van de wederkomst van Christus. Dat is niet een vondst, dat staat er gewoon. Wat zij zagen is als het ware de wederkomst van Christus, maar dan achterstevoren. Het was een teken. En ook een antwoord op de vraag: "zult Gij in deze dagen Uw Koninkrijk aan Israël wederoprichten?" Het antwoord is nee. Hij heeft nu een Koninkrijk verborgen in de hemel, maar in de toekomst komt er een dag waarop de Heer uit de wolk, terwijl men naar boven kijkt, uit de wolk zal verschijnen. Dan onttrekt de wolk Hem niet aan het gezicht. De wolk zal moeten wijken voor een verheerlijkte Christus, Die bij die gelegenheid Zijn voeten zal zetten op de Olijfberg. (Zacharia 14 : 4) Dat is wat ze zagen. Een beeld van Zijn wederkomst en dus een uitbeelding, een teken, van hoe Hij in de toekomst alsnog Zijn Koninkrijk zal openbaren aan Israël.

Net zo letterlijk als deze Jezus in Zijn opstandingslichaam omhoog verdween, zo zal Hij uit de wolken wederkomen. Waar is de wolk een beeld van? Van de Heilige Geest. Van Christus als de Onzienlijke, want de Heilige Geest heet ook gewoon Christus. De Geest van Christus. Hij is Christus, maar dan de Onzienlijke. Of althans de Ontastbare. Degene die geen officiële gedaante heeft in de wereld. Op de grens van het zienlijke en onzienlijke vind je een wolk. Je kan er soms doorheen kijken, soms ook niet. Je wilt hem grijpen, maar dan is hij er niet. Dan ben je er doorheen

en dan heb je hem dus niet gevonden. Hij was er wel. Dus op de grens van het zienlijke en onzienlijke, en ook op de grens van het tastbare en ontastbare, op de grens van die twee werelden, van hemel en aarde dus, verschijnt zo'n wolk. En van onze kant, van de aardse kant bezien, is een wolk een uitbeelding van de geestelijke, van de hemelse, dingen. Voor ons ongrijpbaar, ontastbaar, maar niettemin is hij er. Als je onzienlijke dingen zou kunnen zien, dan zou je God Zelf kunnen zien. In de praktijk is dat dan toch de Here Jezus. Maar in onze dagen verbergt de Heer Zich, openbaart Zich niet. Het beste wat je dan nog ziet is een "wolk", want het is beeldspraak. Als Hij wederkomt dan verschijnt Hij uit die onzienlijke wereld en verschijnt Hij zichtbaar en tastbaar op aarde.

Er zijn mannen die "en een wolk nam Hem weg van hun ogen" toelichten en die zeggen: zo zit het in elkaar. Die twee mannen, ook als het echt Mozes en Elia zijn, zijn een uitbeelding van de Gemeente. Ze drukken de Gemeente uit. De Gemeente wordt in de Bijbel als een dualis, als een tweevoud voorgesteld. In de symboliek en dat is vanwege het eerstgeboorterecht van de Gemeente. De Gemeente is eerstgeborene en de eerstgeborene telt voor twee. Krijgt een dubbel deel, een dubbele erfenis, heet dat. Dat zijn vaste beginselen en dus vindt je die "2" op vele plaatsen terug. Bijvoorbeeld in de gelijkenis van die twee penningen. (Markus 12) Twee Emmaüsgangers. (Lukas 24) Er waren twee discipelen die de Heer volgen, Andreas en nog één. (Johannes 1) De mannelijke, de Gemeente, stelt dat voor. Of in de twee visjes bij de vijf broden. (Johannes 6) Iedereen weet dat de vis een teken is van de Gemeente. Al zegt men meestal: van het Christendom. Je hebt zelfs het schip van Paulus in Handelingen 28, waarmee hij onderweg is naar Jeruzalem, "hebbende tot teken, Castor en Pollux"; het sterrenbeeld "tweelingen". Die twee samen zijn een uitbeelding van de Gemeente.

De rest van de geschiedenis van Handelingen houdt zich uiteraard bezig met de tijd in afwachting van de wederkomst van Christus en het is uiteraard de tijd waarin wij nog steeds leven. Wij verwachten nog steeds de wederkomst van Christus, inderdaad uit de wolken. Daarom verdween Hij in de wolken en zal Hij uit de wolken komen, op dezelfde plek zelfs, op de Olijfberg. Hetgeen zal gebeuren aan het eind van de 70-ste week van Daniel. D.w.z. in de dagen dat de Heer de draad van de geschiedenis met het Joodse volk officieel weer heeft opgenomen, om hen tot bekering te brengen. Wat we dus hierna vermeld vinden, heeft op allerlei wijze betrekking op de tijd waarin wij tegenwoordig leven. Historisch is dat natuurlijk zo, maar ze zijn ook illustratief voor de situatie in deze tegenwoordige bedeling. Deze gebeurtenissen hebben een overdrachtelijke of geestelijke betekenis.

#### Zijlijn 8

Gelijkenissen spreken altijd over onze tegenwoordige tijd, zonder enige uitzondering. De Here Jezus zei in Mattheüs 13: "... dat doe Ik om dingen te verbergen, omdat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar," wijzend op de schare, "hen is het niet gegeven."

#### Zijlijn 9

De verhoging van de Here Jezus was in de hiërarchische zin van het woord. Het heeft met meters omhoog niets van doen. De hemel begint waar de aarde ophoudt en dat is, zo ongeveer, een millimeter boven de grond. De aarde is de aardbodem en daarboven is de hemel. In dit verband moeten we het onderscheid kennen tussen de geschapen hemelen uit Genesis 1 : 1 en de "hemel der hemelen". De hemel "die van ouds is", die er dus altijd was. Dat is, wat wij noemen, de geestelijke, de onzienlijke wereld. Die hemel is niet ver weg. Die is om ons heen. Die is zelfs in ons. Wat dat betreft is het niet moeilijk te begrijpen dat de Heer een positie heeft in de hemel en tegelijkertijd in uw en mijn hart. Dat kan heel goed. Dat is niet eens een verschil van plaats.

### Zijlijn 10

De Bijbel beschouwt Joden als Joods vanwege hun religie, niet op grond van afstamming. Dat betekent dat men vast houdt aan de "eerste beginselen der wereld", of meer specifiek aan de Joodse wet. En dus verwerpt men in feite genade en daarmee de Here Jezus Christus. Zulken maken geen deel uit van de Gemeente, ongeacht van wie ze afstammen.

### Zijlijn 11

Tijd, die over ons heerst, delen wij in 12 in. Altijd. Met 12 manen, of 12 maanden. En ook de uren van de dag. Omdat we het lastig vonden, hebben we het maar veranderd in 24 uur en nummeren we van 1 tot 24. De Amerikanen doen het nog steeds niet. Die blijven altijd wat dichter bij Bijbelse beginselen. Men telt tot 12 en dan weer overnieuw. Het twaalfvallig stelsel wordt daar toegepast, omdat het gaat om heerschappij. En daarom 12 poorten, 12 kronen, 12 stammen van Israël, dat zou heersen met God. En voor zover de Gemeente wordt voorgesteld door 12 discipelen, heeft het dezelfde betekenis. Als er al sprake is van heerschappij, gegeven aan de ecclesia, aan de Gemeente van Eerstgeborenen, die in de hemel is opgeschreven. Aan de hemel twaalf tekens van de dierenriem en al dat soort zaken meer.

Vers 12: "... als zij teruggekeerd zijn van de Olijfberg", komen de discipelen in de opperzaal, van huismeester Ploni Almoni, die gereed gemaakt was voor de viering van het Pascha van de Here Jezus met Zijn discipelen. Dat was in de Paasviering in de nacht dat de Here Jezus verraden werd, alvorens Hij gekruist werd. De aardigheid van die opperzaal is, dat die toebereide plaats een uitbeelding is van de van de positie van de Gemeente in onze dagen. De opperzaal is een ruimte, niet op de begane grond, maar één hoog en is daarmee een uitbeelding van de hemel. Het is die plaats waar de discipelen ook in deze dagen verbleven, zoals hier staat: "waar zij bleven". Ik moet zeggen, met enige aarzeling: woonden. De discipelen waren daar bijeen met de deur dicht "om de vreze der Joden". (Johannes 20 : 19) Die waren dus niet binnen en dat is precies waar het om gaat. Christenen maken deel uit van de Gemeente, zij zijn leden van het Lichaam van Christus en dat kunnen Joden zijn, maar naar bijbelse maatstaven zijn ze dat dan niet meer. <sup>zie zijlijn 10</sup> De Bijbel spreekt ook in de symboliek over de dagen waarin wij leven. Zelfs al in Handelingen 1 wordt onze Gemeentelijke bedeling geschetst. In de opperzaal waar zij vergaderd waren, waren vele lichten. Het is de hemel, daar is licht. Dat is wijsheid, dat is openbaring en daar maakt de Heer Zich bekend.

### Handelingen 1 : 13, 14

13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, *namelijk* Petrus en Jakobus, en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeüs en Matthéüs, Jakobus, *de zoon* van Alfeus, en Simon Zelotes, en Judas, *de broeder* van Jakobus.

14 Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broederen.

Als het alleen maar staat voor de geschiedenis, dan hebben we hier een onbenullige geschiedschrijver aan het werk. Dit soort details is toch helemaal niet interessant. Tenzij dat het dan toch een betekenis heeft, die op een ander vlak ligt. Het noemen van deze twaalf discipelen, rijmt op 12 stammen van Israël. 12 geeft in het algemeen uitdrukking aan heerschappij, aan heerlijkheid. Vandaar dat deze oude wereld en de mens beheerst worden door de tijd. Wij, in deze driedimensionale wereld, worden overruled door de vierde en dat is dus de tijd. De tijd is ook een maat, maar een waar we geen invloed op hebben. <sup>zie zijlijn 11</sup> Dat deze allen "waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken" betekent dat ze samen de verantwoordelijkheid dragen. En dus heerschappij. Het is opvallend dat dat woord "eendrachtelijk" ineens hier in

Handelingen 1 en 2 genoemd wordt. In hoofdstuk 2 zijn ze nog steeds "eendrachtelijk bijeen en volhardende in de leer der apostelen". Dat is wat de Gemeente zou doen. Als één geheel, als één Lichaam, één Gemeente, samen of gezamenlijk dragen. Dat is wat de ezel, als beeld van de Gemeente, zou doen.

### Handelingen 1 : 15-17

15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak (er was nu een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen):

16 Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegt heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen die Jezus vingten;

17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.

In vers 16 wordt met nadruk gewezen op de positie van Judas, maar hij nam geen positie meer in. Want wat Petrus zegt is: Judas is er niet meer en zijn positie moet door iemand anders worden ingenomen. Hij wordt vervangen, alvorens we terecht komen op de Pinksterdag en de geschiedenis werkelijk een aanvang neemt. Wat we daarna vinden, is dat Judas uitgebreid beschreven wordt. Er staan zelfs (onsmakelijke) details, die we elders niet vinden. Er staat dat hij uit elkaar is gespat. Dat hij zich "verworg" wil zeggen dat hij zich het leven ontnam. Als je het niet al te letterlijk neemt, wil het zeggen: hij ontnam zich zijn adem. Dat is verwurgen. Ik ben geneigd het zo te lezen. Hij benam zich van het leven. Hoe dan? Het eerste antwoord is: hij is ergens vanaf gesprongen. Dat hier niettemin staat dat hij gevallen en uit elkaar gespat is, heeft natuurlijk wel degelijk betekenis. Het is de verwijzing naar profetieën, waarin gezegd wordt dat Israël, en meer specifiek het Joodse volk, zou struikelen over "de steen". Het is Petrus, die het later aanhaalt in 1 Petrus 2. Ze zouden struikelen over "de steen des aanstoots", de rots der ergernis. Dat is de verwijzing naar meerdere Schriftplaatsen in het OT. <sup>zie zijlijn 12 (blz. 8)</sup>

Judas staat voor het Joodse volk. Judas is Juda in het Hebreeuws. Uitspraken in het Oude Testament, over hoe dat met Israël, en meer specifiek met het Joodse volk zou gaan, worden toegepast op de persoon van Judas. Andersom dus ook, zodat wij in Handelingen 1 zouden beseffen dat het net zo goed, eigenlijk nog meer, over Juda, het Joodse volk, gaat dan over de man in kwestie. In Matthéüs spreekt de Here Jezus over de steen. Hij zegt: ... op wie hij valt, die zal vermorzeld worden en wie op de steen valt zal ook vermorzeld worden. Het maakt niets uit namelijk. (Matthéüs 21 : 44) Als de Heer die uitspraak doet over die steen, en het

verpletterd worden, is het een uitspraak over Judas de man, maar ook over het Joodse volk als zodanig. Het zou het leven verliezen en uiteenspatten, of verstrooid worden. Ze zijn gestruikeld over "de steen des aanstoots", "de rotssteen der ergernis". Jesaja profeteerde daarover:

#### **Jesaja 8 : 14**

Dan zal Hij *ulieden* tot een Heiligdom zijn; *maar* tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem.

Heiligdom is eigenlijk: "heilig ding". Alleen als het onroerend goed betreft is het heiligdom en anders is het "heilig ding". Ik houd het maar op heilig ding, iets heiligs. Dan zal Hij tot Heiligdom zijn en tot steen des aanstoots en tot rotssteen der struikeling. Twee dingen zou Hij zijn. Twee tegen-gestelde dingen, voor de twee huizen van Israël. En daarna nog een keer. Tot strik en tot net voor de inwoners te Jeruzalem. Hij zou tot heiligdom zijn en tot steen des aanstoots voor de twee huizen van Israël. Normaal gesproken betekent dit dus dat Hij voor het éne huis van Israël "iets heiligs" is en voor het andere huis van Israël "steen des aanstoots en rotssteen der struikeling". De twee huizen zijn de 10 stammen en de 2 stammen. Hij zou tot strik en tot net voor de inwoners van Jeruzalem zijn. Met Jeruzalem ben je terecht bij de 2 stammen, want Jeruzalem was óf de hoofdstad van heel Israël óf, daarna, van de twee stammen van Israël, van Juda dus. Dan weet je meteen: de strik en net is voor de inwoners van Jeruzalem. Dan is Hij dus voor de Joden een rotssteen der struikeling en steen des aanstoots. Waaruit volgt dat Hij een Heiligdom is voor de 10 stammen van Israël. Het staat er impliciet, maar dan toch wel heel duidelijk. De 2 stammen zouden over Hem struikelen, maar de 10 stammen zouden Hem als een Heiligdom beschouwen. Dat kan alleen maar, omdat ze tot geloof komen. Daarmee zijn we terug in Handelingen 2, want Judas, een beeld van het Joodse volk, moet vervangen worden door iemand anders. Waaruit automatisch volgt dat degene die in zijn plaats komt een beeld is van de 10 stammen van Israël. Hier wordt dus aangekondigd dat in onze bedeling niet het Joodse volk het eerstgeboorterecht heeft onder de volkeren, maar de 10 stammen van Israël. En dat Gemeentelijke waarheid niet afkomstig is van Juda, niet uit het Joodse volk, maar uit Jozef.

De gedachte dat Judas vervangen moet worden,, wordt opgehangen aan twee uitspraken uit de Psalmen. In de eerste plaats Psalm 69. Waar de Heer aan het woord is in een gebed. Vers 22: "Ja, zij hebben mij gal tot mijn spijs gegeven; en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken

gegeven". Dit vinden we terug in Matthéüs, Markus en Johannes. Daar wordt het aangehaald in verband met de kruisiging van de Here Jezus. "Zij" zijn primair de Joden. Het kan Judas niet geweest zijn. De Joden hebben Hem gal tot Zijn spijs gegeven. Maar dan staat er in vers 23: "hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik ..." Voor de inwoners van Jeruzalem. Woorden over die tafel staan ook in Jesaja 28, waar het ging over de tafel van dat ongelovige volk. De tafel is namelijk de uitbeelding van gemeenschap. Van eenheid. En daarmee van cultuur, van godsdienst. De wijze van leven. Hun praktische leven. De maaltijd is immers leven. De tafel is de uitdrukking van de wijze van leven van degenen die aan de tafel zitten. Daarom worden wij geacht aan te zitten aan de "tafel des Heeren". Overdrachtelijk wel te verstaan.

In Jesaja 28 wordt over het Joodse volk gezegd: die tafel is helemaal vervuild en staat boordevol met afval. "Drek", staat er. En de Heer zegt: Ik heb ze wat te bieden. Iets goeds, iets lekkers, maar Hij kan het niet kwijt. Er is geen plek op die tafel. Ze zijn er niet ontvankelijk voor. Ze willen het niet hebben. Dat klopt, want binnen het Jodendom is per definitie geen plaats voor de Messias. Die betekent namelijk het eind van het Jodendom. Dat is het hele probleem. Jodendom is in zijn geheel opgebouwd rond de verwachting dat de Messias ooit een keer zal komen. Welnu, als Hij dus ooit een keer komt, dan betekent dat het eind van die verwachting en daarmee het eind van het Judaïsme. De Heer zegt: Ik heb hier het Nieuwe Verbond: brood en wijn. Maar op die tafel is geen plaats. Ze hielden vast aan de wet, maar dat is "die tafel", en dus wordt het niets. Hier staat in Psalm 69: "hun tafel worde voor hun aangezicht tot een strik". Het volk zou er in vastlopen en doodgaan dus. Dat haalt Paulus aan in:

#### **Romeinen 11 : 9, 10**

9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.

10 Dat hun ogen verduisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.

Psalm 69 : 24 zegt: "Laat hun ogen duister worden, dat zij niet zien; en doe hun lenden gedurig waggelen". Dit kennen we in verschillende varianten over de verblinding van Israël; ogen om niet te zien, oren om niet te horen. "Verkrom hun rug allen tijd", staat er in Romeinen 11. Dat betekent dat men een last te dragen heeft waaronder men bezwijkt. Dan waggelen de lendenen en dan verkromt de rug. Petrus zei over de wet: "Het is een juk, dat noch wij noch onze vaders hebben kunnen dragen." (Handelingen 15 : 10) Petrus is een beeld van de gelovigen uit de Joden en Judas van het ongelovige volk als zodanig.

#### **Zijlijn 12**

Eén daarvan is die van Jesaja 28, die in elk geval spreekt over deze tijden. Het aanbreken van onze bedeling, omdat in dit hoofdstuk sprake is van "spreken in tongen". Dat wordt daar aangekondigd: "Het zal door lieden van andere lippen door een andere tong tot dit volk spreken". (vers 11) Dat is de beschrijving van de situatie in onze dagen, maar over het Joodse volk staat dat ze niet zouden geloven. Ze zouden namelijk vasthouden aan de wet. Het woord des Heeren is voor hen niet anders dan (vers 13): "... gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig". Dat is een beschrijving van de wet en hoe die werkt. En daarmee een goede beschrijving van het orthodoxe Jodendom.

### Zijlijn 13

Wie is de uitvinder van religie? Bij wie komen die "eerste beginselen der wereld" vandaan? Van de "overste dezer wereld". De Heer zei: Ik heb hier twee bomen; van de boom van de kennis van goed en kwaad moet je niet eten, maar van de boom des levens wel. En toen kwam de duivel en zei: "Heeft God gesproken? Wat heeft Hij dan gezegd? Maar dat heeft Hij zo niet bedoeld." En dat is de geboorte van religie. God heeft wel gesproken, maar dat heeft Hij zo niet bedoeld. De religieuze leiders zeggen vervolgens: "en dan zal ik je vertellen wat Hij wel bedoeld heeft: Je moet eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads." Dat is religie, kennis van goed en kwaad, weten wat je wel mag en wat je niet mag.

Vervolgens vers 25 en 26 van Psalm 69: "Stort over hen Uw gramschap uit, en de hittigheid uws toorns grijpe hen aan, hun paleis zij verwoest, in hun tenten zij geen inwoner". Er was geen paleis onder de Joden, geen koninklijk paleis. Als het er toch staat, dan betekent dat gewoon dat heel het land Israël, heel de Joodse staat beschouwd wordt als paleis. Het volk immers zelf wordt geacht te zijn een koninklijk volk en dus staat er "paleis", maar dat is een rijke beeldspraak. Als je het wat minder rijk neemt, dan kun je zeggen: hun huis, hun land, hun woonplaats. Zo wordt het door Petrus geïnterpreteerd, als hij het aanhaalt en toepast op Judas in Handelingen 1. "Zijn woonstede worde woest", staat er gewoon. Maar het was: "hun paleis zij verwoest en in hun tenten zij geen inwoner". Samenvattend: "hun woonstede worde woest". In Psalm 69 staat het in het meervoud, maar Petrus citeert het i.v.m. Judas, in het enkelvoud: "zijn woonstede." Wat Petrus zegt over het Joodse volk, wordt in elk geval toegepast op de persoon van Judas. Via hem komen we toch weer terecht bij het Joodse volk, dat de Here Jezus verwierp. Je kunt ook zeggen: verried, want dat was het. Men had trouw aan Hem moeten zijn. Hij was hun Koning; uit Juda nota bene. Maar in plaats daarvan verwierp men Hem. Dat kun je als verraad beschouwen. Judas verried de Here Jezus, maar het zou tot ons moeten doordringen dat dit niet het belangrijkste is. Als hij dat niet gedaan had, dan was de Here Jezus ook overgeleverd om gekruist te worden. Niet door Judas, maar wel degelijk door het Joodse volk. Van de positie die Israël innam zou niets overblijven. Die andere Schriftplaats is Psalm 109.

#### Psalm 109 : 5

5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijn liefde.

De positie van dat Joodse volk, juist als dat vervolgde volk, is er niet voor niets. Het Joodse volk, is en blijft, tot na hun verdrukking in de de 70-ste week van Daniël, een aanschouwelijk voorbeeld voor de wereld. Wat er met je gebeurt, als je de Heer verwerpt, niet kent. Als je God verwerpt. God, Die genoemd wordt met de naam van Israël: Jehovah, de God van Israël, nou kijk dan maar wat die God met Israël doet. En waarom denkt u dat Hij dat gedaan heeft? Daar kan maar één conclusie zijn. Omdat men Hem verwerpt. Als er één Naam is die de Joden niet uitspreken is het de Naam van hun eigen Heer. Waarmee gedemonstreerd wordt dat men Hem verwerpt. Israël wil niets met die Naam van doen hebben. Als men dus zou vragen, dat zijn bijbelse vragen: hoe komt het toch dat het zo slecht met het volk gaat, de eeuwen door? Aan de ene kant verdwijnt het niet. Het assimileert niet, het lost niet op, het wordt niet uitgeroeid. Dat zijn, op zich, allemaal wonderlijke zaken, maar niettemin blijft het toch

altijd het onderdrukte volk. Hoe zou dat nou komen? Omdat de Heer met hen niet is. Omdat het volk de Heer verworpen heeft. Israël is het aanschouwelijk voorbeeld dat God de gehele wereld heeft losgelaten. (Romeinen 1) Wat hier in eerste instantie over het Joodse volk gezegd wordt, geldt in tweede instantie voor heel de mensheid. Daar leeft de mens onder. Onder die situatie. Dat blijft niet zo, uiteraard. Maar wel tot aan het einde van onze bedeling.

Vroeger zei men: een Jood kan niet tot geloof komen, want hij zou niet tot Gods gerechtigheid komen. Hij zou verblind en verhard zijn. De tafel zou een strik en een val zijn. (Romeinen 9 : 11) Tegenwoordig leert men het tegenovergestelde: een Jood hoeft niet tot geloof te komen. Omdat hij Jood is, wordt hij toch wel behouden... Dat komt via de route van de Calvinistische leer van uitverkiezing. Daar is altijd de vraag: is iemand uitverkoren of niet? Zo ja, dan is hij behouden, of wordt hij behouden. Van van Israël zegt men: het is toch het uitverkoren volk? Dan zijn zij of worden zij toch allemaal behouden? Maar je moet je Bijbel wel goed lezen. Het punt is, dat als men Jood blijft, als men bij dat Jodendom blijft, als ze dat zware juk blijven dragen, als je met die tafel vol met drek blijft zitten, als je vasthoudt aan de wet, dan kom je niet tot de Here Jezus. Dan kun je ook niet tot Hem komen. Dat is dan ook niet de bedoeling. Je moet het loslaten. Tot de Heer komen en de lasten afleggen. Die leg je weg, die leg je neer gewoon.

Je hebt ook velen, die komen daar, leggen hun lasten neer, staan daarna op, nemen de last weer op en sjokken verder en zeggen: nou zijn wij behouden, we hebben de Here Jezus aanvaard. Ze denken dan, omdat ze kinderen van God geworden zijn, dat de Heer hen wel zal helpen bij het sjouwen van de last. Dat leert men. De mens leeft onder de wet, komt tot geloof in de Here Jezus, leeft daarna uit dankbaarheid wéér onder de wet, maar nou helpt de Heer ons bij het houden van de wet... Dit is helaas een vrij algemene prediking. Zelfs in zogenaamde evangelische kringen. Maar dat is toch tamelijk belachelijk. De Heer zou de lasten die wij niet kunnen dragen van ons wegnemen. We moeten dingen loslaten als wij tot de Heer komen. Hoe vervelend het ook is en hoe slecht u het misschien ook begrijpt. Maar het eerste wat je moet loslaten is je religie. <sup>zie zijlijn 13</sup> Het idee loslaten dat men door eigen werken, eigen inspanningen, door goed je best te doen als kind van God, leven kan verwerven. Wat wij zouden doen is onze harten laten vullen met het Woord Gods. Dat zou onze praktische levens, zielen, onze levenswandel, zaligmaken, leert Jakobus. Dat verandert ons leven. Niet het doen van werken, maar het in het hart hebben van het Woord Gods.

### **Kolossenzen 3 : 16**

16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.

Niet religie, niet wet, redt de mens, maakt de mens aangenaam voor God, maar geloof. Ontvankelijkheid voor het Woord Gods, daar gaat het om en dus zal men het een moeten loslaten om aan het andere deel te hebben. En dat is altijd de Bijbelse boodschap geweest. U weet wel hoe het begon met Abraham, de vader van alle gelovigen en de vader van alle Israëlieten en Joden? Wat zei de HEERE tot hem? "Ga uit uw land en uw maagschap en uit uws vaders huis." (Genesis 12 : 1) De laatste variant hierop is: "Laat ons tot Hem uitgaan buiten de legerplaats". (Hebreeën 13 : 13) Dat wordt gezegd tot gelovigen. Er zit niets anders op. Wij zouden de Heer dienen onder het Nieuwe Verbond, God heeft ons daartoe bekwaam gemaakt, heet dat, om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond en daarmee van Christus Zelf. Als we iets met de duivel van doen krijgen, is het precies op dit terrein. Dat is wat hij wil voorkomen. Als hij jou jouw geloof niet kan afnemen, kan hij je nog wel buiten werking stellen. Zodat ons praktische leven dan toch weer geen enkele waarde heeft.

In Handelingen 1 : 16 spreekt Petrus over Judas en zegt: "Mannen broeders, deze schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door de mond van David voorzeggd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen." Later in Handelingen wordt gezegd dat de Here Jezus gevangen en gekruisigd werd, onder leiding, niet van Judas, maar van de Joden. Daar worden de mannen van Jeruzalem, de Joden, Israëlitische mannen, op aangesproken, en dan staat er in Handelingen 2 : 23: "Deze, door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen, (Joodse uitdrukking ter aanduiding van de heidenen) aan het kruis gehecht en gedood." Ze hebben het niet zelf gedaan, maar ze hebben daar wel het voortouw bij genomen. Ze hebben daar leiding aan gegeven, het initiatief genomen en Judas is daar de uitbeelding van.

Petrus zegt verder over Judas in vers 17: "... want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening, het lot namelijk deze bediening, verkregen." Het woord "lot" is niet ons woord lot of toeval, maar wil zeggen: een deel, een bepaald aspect, wat hem toegewezen was. Hij had het lot, namelijk deze bediening, verkregen. Het is een verkiezing van Godswege. De positie van het Joodse volk, hun vasthouden aan de wet, het verwerpen van de Here Jezus als de Messias, dat onderdeel uitmaakt

van het plan Gods. Die heeft dit niet zo gewild, maar God heeft wel geweten dat het zo zou gaan en heeft Zijn plan daarop aangepast. Mede ter illustratie, als onderwijs voor allen, voor u en mij, om aan te geven wat er van je terecht komt als je vasthoudt aan religie, aan werken der wet om maar acceptabel te zijn voor God. Door onder de wet te leven wordt het hart per definitie afgesloten. Maar de waarden, en daarna normen, die van binnenuit komen, zorgen ervoor dat een mens zich eraan houdt. Dan is hij nog steeds vrij, want het komt van binnenuit. Dit is leven onder de genade. In die vrijheid staan. Vraag het maar aan de Galaten. In de vrijheid staan en leven vanuit wat in het hart is. Voor alle zekerheid: men zou eerst het hart vullen met het Woord Gods, dan kan het niet meer mis. Maar als dat er niet is, dat het hart geen rol speelt, dan wordt het opgelegd. Een begrip als geloof, heeft met het hart te maken. Dat is de functie van het hart. Een bijbels synoniem voor geloven is: "ter harte nemen". (Deuteronomium 30) Maar "wet" laat het hart leeg, daarom is wet totaal iets anders, het is het tegenovergestelde van geloof.

Men zou dus die woorden niet door elkaar gebruiken. Het is alleen zo: heb je het éne niet, dan heb je het andere. Er zit niet anders op, het kan niet anders. Mensen die beweren dat een mens wet nodig heeft, gaan er vanuit dat mensen niet gelovig zijn en een leeg hart hebben. Waar dat zo is, bij kinderen, daar is het hart nog niet gevuld. Daarom worden kinderen onder de wet geplaatst van de ouders. Dat is de uiteenzetting in Galaten 4, waar dat staat. Wet is voor kinderen. Kinderen zijn onder voogden en verzorgers, totdat ze daar van hogerhand van bevrijd worden. "Tot de dag, van de vader tevoren bepaald", staat er en dan wordt men in de vrijheid geplaatst. Dan moet men daarna het zelf uitzoeken. In de hoop dat het hart inmiddels gevuld is met waarden en normen. En als dat niet het geval is, dan komt die mens later in zijn leven in grote problemen en dan zal je altijd de strijd hebben tussen de opgelegde wet en dat wat in het hart is. Dat wat hij wil en dat wat hij niet mag of juist moet.

De wet is niet gegeven opdat de mens zou weten hoe hij leven moet. Hij is aan de mens gegeven, omdat de mens hem wilde. En toen zei God: oké, op jouw verantwoordelijkheid, maar je zult zien wat er van terecht komt. Hier is hij dan. Later herhaald, nog demonstratiever, in koning Saul. Men wilde een koning. Saul is een beeld van de heerschappij van de wet. Het begint goed. Het lijkt heel wat. Hij was een aanzienlijke man, respectabel. Dat is met de wet ook het geval. Er is niets mis mee. Is heilig, rechtvaardig en goed. Steekt boven de mensen uit, minstens een hele kop. Dat was met Saul ook. Maar het liep op niets uit. De man werd uiteindelijk volstrekt demonisch. Hij werd gebruikt door de duivel. Dat is wat de duivel met de

wet ook doet. Het zou mooi zijn als een mens de wet kon houden, maar dat kan hij niet. De mens leeft van binnenuit als het goed is. De wet onderdrukt hem, frustreert hem, neemt hem gevangen. Dat is ook de term die in Galaten 3 wordt gebruikt. Men zou daar uiteraard vrij van zijn. Maar als men daaraan vasthoudt, nou ja, dan komt men niet tot geloof.

Geloof is een volstrekt onbekend begrip. Vandaar dat men het gebruikt ter aanduiding van religie. Want met geloof zelf weet men absoluut niets aan te vangen. Vertrouwen op God en Zijn Woord, dát is geloof. En daarna leven vanuit dat wat door het Woord Gods in onze harten geplant is, dát is het leven uit geloof in de praktijk. Daar kan men niets mee. Dat wordt gedemonstreerd en is onderwerp in Paulus' brieven en in zijn prediking. Je ziet wat er van terecht komt. Paulus leefde onder de wet en waar leidde het toe? Hij vervolgde de Heer. "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?" Het is niet voor niets dat de man ook Saul heette. Beiden demonstreren precies hetzelfde: wat er van de mens terecht komt, als hij vasthoudt aan de wet. Wie onder de wet leeft, komt niet tot geloof, tenzij er dan heel ingrijpende dingen gebeuren. Maar eigenlijk kan het niet en dat is wat ook uitgebeeld wordt in het Joodse volk en meer specifiek hier in Judas. Dat is aanschouwelijk onderwijs dat God ons geeft. En dus: "hij had het lot dezer bediening gekregen".

#### **Handelingen 1 : 18-20**

- 18 Deze dan heeft verworven een akker, door het loon der ongerechtigheid, en voorwaarts overgevalen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijn ingewanden zijn uitgestort.
- 19 En het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen, also dat die akker in hun eigen taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.
- 20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen; Zijn woonstede worde woest, en er zij niemand die in dezelve wone. En: Een ander neme zijn opziensambt.

Wat was het ambt van Judas? Net als van de andere 11, was het zijn taak om het woord Gods te bewaren en daarna te prediken. Handelingen 1: "om getuige te zijn van de Here Jezus". En meer in het bijzonder: "getuige te zijn van Zijn opstanding", want dat staat er. In vers 22 van Handelingen 1 staat: "dat één derzelve met ons getuige worde van Zijn opstanding". Maar niet alleen getuige van Zijn opstanding, maar in het bijzonder getuige zijn. D.w.z. in officiële positie van getuige, officieel aangesteld op die positie. Al die mensen die de Here Jezus gezien hadden, konden getuigen van Zijn opstanding. Dat waren er heel wat meer dan 12. Maar er waren 12 officiële getuigen. Twaalf die van Godswege met autoriteit

werden begiftigd, zal ik maar zeggen en in die positie een functie hadden. Een ambt hadden. Het ambt van getuige. De vervanging van Judas in Handelingen 1 geeft duidelijk uitdrukking aan de vervanging van heel het Joodse volk. Heel Israël was, officieel, van oorsprong geroepen, uitverkoren om God te dienen en dus Zijn getuige te zijn. Niet alleen in woorden, maar ook in het praktische leven. God riep Israël uit Egypte en die gebeurtenis werd meteen bekend gemaakt over heel de wereld. Alle volkeren wisten ervan wisten, zodat de God van Israël, Jehovah, een sterke God was. Die kon je maar beter te vriend houden. God demonstreerde Zijn werk in Israël.

Het Joodse volk is uit die officiële positie verwijderd en in de praktijk is de kerk, de Gemeente daarvoor in de plaats gekomen. Wel degelijk. Je moet alleen weten over welke plaats het dan gaat. Dat is de positie van dat koninklijke, priesterlijke, uitverkoren volk. In de praktijk is dat de Gemeente, maar op gelijkwaardig niveau, is dat het andere deel van Israël. Dat lo-ammi (= niet Mijn volk) was en alsnog tot "ammi" (= Mijn volk) gemaakt werd. De zaligheid, het priesterambt, ging van de 2 naar de 10 stammen van Israël. Het resultaat daarvan is de roeping van de Gemeente uit de heidenen. Het is bovendien zo belangrijk, omdat het meteen een einde maakt aan het toch wat dwaze idee onder de gelovigen, dat de Joden uit de gelovigen het primaat zouden hebben. Vooraan zouden staan in de pikorde.

#### **Hosea 4 : 6**

- 6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten.

Hier wordt dus het ontslag van het Joodse volk aangekondigd, maar in hoofdstuk 2 van Hosea wordt al aangekondigd dat in dezelfde tijd een ander volk, het andere deel van Israël, weer aangesteld zou worden. Dat vinden we in Handelingen net zo goed terug.

Judas kreeg "30 zilveren penningen". (Matthéüs 27 : 9) Hij kreeg er een soort spijt van en hij wierp ze in de tempel. Hij wilde ze teruggeven aan het Sanhedrin. Daar zeiden ze: "Gij moogt toezien", aldus Matthéüs 27 : 4. In gewoon Nederlands: je bekijkt het maar! Dus toen liep hij met die 30 zilverlingen in zijn zak en hij wierp ze in de tempel. Toen hebben ze gedacht: wat moeten wij nou met die 30 zilverlingen? Ze kochten er een akker voor, bij Jeruzalem, om daar heidenen te begraven. Heidenen mogen niet begraven worden op een Joodse begraafplaats. Toen hebben ze,

omdat er wel eens heidenen in Jeruzalem waren en ook wel dat die lui daar overleden, een begraafplaats gekocht. Een "akker" heet zo iets. Het leuke ervan is dat die akker in zichzelf een prachtige uitdrukking is van de Gemeente in onze dagen. Betaald door de Joden, want die hebben de prijs betaald, volgens Romeinen 11. "Hebben zij gestruikeld opdat zij vallen zouden?" Nee, dat niet, maar "door hun val is de zaligheid de heidenen geworden". Die zaligheid is naar ons gegaan en wij zijn als Gemeente in die priesterlijke positie gekomen. Wel degelijk doordat zij gestruikeld zijn. Die akker, waar wat op verbouwd zou worden, waaruit nieuw leven zou voortkomen, is een beeld van de situatie in onze tegenwoordige tijd.

#### Handelingen 1 : 21-23

- 21 Het is dan nodig, dat van de mannen, die met ons ongedaan hebben al den tijd, in welchen de Heere Jezus onder ons ingegaan en uitgegaan is,
- 22 Beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe, in welchen Hij van ons opgenomen is, een derzelven met ons getuige worde van Zijn opstanding.
- 23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias.

"Met ons getuige worde van Zijn opstanding". "Met ons", leuk is dat, want daar gaat het toch erom dat Juda vervangen wordt. Judas, het Joodse volk, wordt vervangen door een ander. Er wordt hier niet zomaar een wildvreemde gerekruteerd. Hij hoorde er wel bij, maar speelde op de voorgrond geen rol. Al die jaren niet. Maar het was wel iemand, die er wel was dus. Die ook alles meegemaakt heeft, alleen tot op heden nooit genoemd is. Dat waren de twee die ten tonele gevoerd worden. De ene heet Jozef, dat had je al verwacht. De twee stammen heten Juda, maar de 10 stammen heten Jozef. <sup>zie zijlijn 14</sup> Zij zijn een heidens volk, al heel lang, al meer dan 2500 jaar.

Toen in de dagen van Handelingen het Evangelie - de zaligheid - van de Joden werd weggenomen, waar ging het toen naar toe? Naar de heidenen en dus naar het grote heidense wereldrijk. Waar kwam het dus terecht? In Rome. En dan is de vraag: bij wie? Dat is weer een stapje moeilijker, maar nu heb ik al een parallel genoemd. Een analogie. In die tijd ging men naar Egypte, naar de Farao in Egypte, maar men kwam terecht bij Jozef. In Handelingen werd de zaligheid aan de heidenen gegeven. Waar kwam men dus terecht? In het grote Romeinse Rijk en dus in Rome. Maar bij wie kwamen ze terecht? Dat lezen wij niet expliciet, maar je moet gewoon goed opletten, net als die broers van Jozef in die tijd. Het kwam terecht bij de Britse koning, de erfgenaam van Jozef. En bij Jerobeam en hoe ze

allemaal maar geheten mogen hebben. Bij King Caradoc. De zaligheid ging naar de heidenen in het algemeen. Maar naar welke heidenen dan? Naar een specifiek volk, zegt Mozes en Paulus haalt hem aan. (Handelingen 13 : 17) Dus wij vragen: welk volk dan? En daar kan maar één antwoord op zijn: dat moeten die oude 10 stammen van Israël zijn. Die heten niet Israël, maar het zijn heidenen. Maar daar zal het terecht komen. Dat is wat geïllustreerd wordt aan het begin van Handelingen, op meerdere manieren en in deze geschiedenis in Handelingen 1 zelfs twee keer. Eén via de persoon van Judas en daarna via Matthias, maar ook via "Akeldama", de akker des bloeds.

God had voorheen het Joodse volk aangesteld, maar dat was ongelovig geworden en vervolgens ontslagen. Wie zou nou in aanmerking komen, om, in plaats van het Joodse volk, de Heer te dienen? Binnen het bijbels en juridisch kader. Ik heb altijd gedacht: je kunt het wel van de Joden wegnemen, maar om het dan zo maar aan de heidenen te geven?... Je zou het toch eerst moeten aanbieden aan dat andere deel van Israël. Want de Messiaanse beloften waren gedaan aan alle 12 stammen van Israël. En als dan de 10 niet onder de wet willen leven, oké. Dat is afgelopen. De wet is beëindigd. Het Nieuwe Verbond breekt aan, maar dan kun je wel zeggen: de Joden willen het niet, maar om het dan maar meteen aan de heidenen te geven, heb ik altijd wat vergaand gevonden. Dan zou je het eerst toch moeten aanbieden aan de 10 stammen van Israël. Maar goed, dat zijn heidenen. En het zijn de belangrijkste heidenen, dus er is niets mis mee. Het wordt de heidenen gegeven. Dat is precies wat er gebeurd is. Die 10 stammen moeten ergens zijn, want de Bijbel leert in elk geval, expliciet en op vele plaatsen dat die 10 stammen ooit boven water zullen komen in de dagen van de wederkomst van Christus. Het Nieuwe Verbond zou het eerst aan hen moeten worden aangeboden. Dat is ook gebeurd. Aan de Britten, om precies te zijn. Als eerste in en aan Brittannië, aan de neef van Caradoc, Arvarigus, de man van Glastonbury. Avalon heette het toen nog. Het is langs twee verschillende routes bij die Britten terecht gekomen. Hetgeen dan toch deze geschiedenis maar weer bevestigt. Het is alleen wat onbekend. <sup>zie zijlijn 15 (blz. 15)</sup>

Vers 23: "... Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus". Wij komen in het Nieuwe Testament om de haverklap ene Jozef tegen. Hé, Jozef, en weg is hij al weer. Want het is niet de bedoeling dat het met zulke grote nadruk verteld wordt. Het gaat om het verborgen werk dat de Heer doet in onze tegenwoordige tijd. Niet geopenbaard aan de wereld, maar wel aan de gelovigen. Eén van onze zegeningen is dat God aan ons in Christus de verborgenheid van Zijn wil bekend gemaakt heeft. (Efeze 1 : 9) Niet aan de wereld, maar specifiek aan ons.

#### Zijlijn 14

Men spreekt soms over de "Jozef-volkeren". Ook wel "Efraïm-volkeren". Het volk wordt genoemd naar de eerstgeborene. Zoals heel Israël naar de eerstgeborene "Israël" genoemd wordt. Maar na de splitsing van dat rijk wordt het twee stammenrijk genoemd naar de gene met de grootste rechten daarin. Dat is Juda, inclusief de stam van Benjamin en een deel van de stam van Levi. Juda is de stam die het koningschap toegewezen kreeg. De 10 stammen werden genoemd óf met de naam Israël, óf met de naam van Jozef, óf met Efraïm. Naar de eerstgeborene uit de 10 stammen. Dat is natuurlijk Efraïm, want dat is de stam met het eerstgeboorterecht onder Israël. Efraïm kreeg het eerstgeboorterecht en verdeen samen met de 10 stammen in de Assyrische ballingschap.

## Zijlijn 15

In Brittannië zijn nog steeds kerk en staat direct met elkaar verbonden. De Britse vorst is nog altijd: "defender of the faith". De Britse vorstin is hoofd van de kerk. Dat is niet waar hoor, dat is gewoon de Heer en dat weten ze daar ook wel en die titel wordt aan de Britse vorstin gegeven, maar zij zelf weet wel beter. Niet "hoofd van de kerk", maar "defender of the faith". Het is met elkaar verbonden. Hoe komt dat? Het is het eerste volk, dat officieel als volk, op regeeringsniveau, op het niveau van het koningshuis, tot geloof kwam. Officieel. Dat staat ook helemaal niet ter discussie. Volgens de Rooms-katholieke gegevens waren de Britten het eerste volk dat tot geloof kwam. Al in de dagen van de apostelen werd aan de Britten het Evangelie verkondigd en werd Brittannië gekerstend. *(Kerstenen is het bekeren van volkeren tot het Christendom.)*

Barsabas betekent zoveel als: "de zoon van de sabbat". Via het Aramees: "Bar sabbas". "Zoon van de sabbat" en daarmee de erfgenaam van, want dat is wat "zoon" is. Zoon van de rust. Daar staat sabbat voor. Erfgenaam van de rust. Hij is degene die de rust is ingegaan. Je herkent daar meteen Gemeentelijke waarheid in. Want nadat we zijn verlost van de wet en dus nadat de sabbat tot geschiedenis verklaard is, en bovendien is bijgezet in het museum, zijn wij niet meer "in de sabbat". Wij zijn "de eerste dag der week" ingegaan. De dag ná de sabbat en daar voorbij. Wij zijn zonen van de sabbat. De sabbat, in heel breed verband, staat voor heel deze oude schepping, die we voorbij zijn. We zijn verlost van deze oude schepping en wij zijn in Christus een nieuw schepsel, want het enige dat daar rechtsgeldigheid heeft is een nieuwe schepping in Christus, zeggen zowel 2 Korinthe 5 als Galaten 6.

"Jozef" is een mooie naam. Uitgebreid wordt die naam vertaald met: "Jehovah moge mij toevoegen". En nog uitgebreider: "Jehovah moge mij een andere zoon toevoegen". Die heb ik ontleend aan Genesis 30 : 24, waar Jozef geboren wordt en waar hij zijn naam krijgt. Korter wordt de naam Jozef vertaald met: "toevoegen", of "uitbreiden" eventueel. Voor zover de naam van Jozef van toepassing is op de 10 stammen lijkt me dat ook wel een duidelijke zaak. De Joden zijn een betrekkelijk klein volk gebleven, maar de zogeheten "Jozef-volkeren" hebben zich in de loop der eeuwen over heel de wereld verspreid. Ze zijn groot geworden. Ook in geestelijke zijn uit het Joodse volk maar weinig mensen tot geloof gekomen en toegevoegd aan de Gemeente. De meerderheid van de leden van de Gemeente komt uit Jozef. Uit de 10 stammen van Israël.

Vers 23: "... die toegenaamd was Justus". "Tsadik" in het Hebreeuws. Een rechtvaardige, Justus. Iemand kan niet zo werkelijk heten. Er is hier geen Justus. "Er is niemand rechtvaardig, er is er ook niet tot één toe". (Romeinen 3 : 10) Wij als gelovigen zijn gerechtvaardigd in Christus. Als dus de term ergens op van toepassing is, dan is het op ons gelovigen in deze tegenwoordige bedeling. De Here Jezus is bij Zijn geboorte de wettige zoon van ene Jozef. Direct na Zijn opstanding is Hij opnieuw de Zoon van Jozef. Hij stond onder zijn bescherming. Na hemelvaartsdag nam die Jozef de apostelen in bescherming. Hij bracht officieel het Evangelie naar Brittannië. Linea recta. Jozef wist wie de 10 stammen van Israël waren, net als anderen in die tijd. Daar heb ik twee argumenten voor. De ene is dat Jakobus zijn brief schrijft aan "de 12 stammen in de verstrooiing". Dan moet hij toch geweten wie en waar ze waren. Het tweede argument: als de apostel Paulus gevangen genomen is en voor zijn rechter staat (Handelingen 26 : 7) dan noemt hij de 12 stammen. De Kelten in Brittannië wachtten wel degelijk op iemand die zou komen. Die

geboren zou worden uit een maagd. De 10 stammen van Israël hadden officieel geen geschriften, want wijsheid mocht niet opgeschreven worden. Ze hadden onthouden waar het woord van God was en hoe het tot hen was gekomen. Ze wisten ook dat ze het niet beliefd, maar ze stelden er tenminste niets voor in de plaats. Geen belijdenisgeschriften of zoiets, in plaats van de Bijbel. Dan maar helemaal geen geschriften. Ze zijn pas gaan schrijven nadat ze tot geloof in de Here Jezus Christus gekomen waren. Van de Kelten weet men in feite niets en dat is maar goed ook, want wat er gebeurd is, is dat de Keltische volken, min of meer en block, overgegaan zijn tot het Christendom. Het zijn Christenen geworden met complete wijziging van hun cultuur. Ze zijn "hervormd" geworden door de vernieuwing van hun denken. (Romeinen 12 : 2)

Vers 23: "... en zij stelden er twee". **Zie zijlijn 16 (blz. 14)** Dat is wel leuk, want er was er maar één uitgevallen. Niettemin worden er ons twee figuren geïntroduceerd. Dat is toch wel aardig, want verhoudingsgewijs telt Jozef natuurlijk voor twee onder de stammen Israëls. Dat is ook de oorzaak van dat wij niet 12, maar 13 stammen van Israël kennen in de Bijbel. Jakob had 12 zonen, niettemin zijn er 13 stammen van Israël, want Jozef telde voor 2. En zijn beide zonen werden dus stamoudsten, stamvader in de letterlijke betekenis van de term. Manasse en Efraïm. Waarbij de jongste gepromoveerd werd tot boven de oudste. Efraïm kreeg eerstgeboorterecht boven Manasse. Waar het eerstgeboorterecht binnen de stammen van Israël aan Jozef gegeven werd, kwam het dus ook terecht bij Efraïm. De eerstgeborene in de Bijbel is degene die, als het er is, het priesterschap erft. Als het er is, erft hij het koningschap en daarnaast een dubbel deel. (Deuteronomium 21 : 15-17) Hij telt voor twee. Dit stond niet zomaar in de wet. Het is tegelijkertijd een profetie. Namelijk dat zowel uit Juda als uit Jozef, de vrouw van Jehovah, maar verdeeld in tweeën, voortgebracht zou worden. Hoewel de eerste geboren zou worden uit de minstgeliefde vrouw, zou die toch het eerstgeboorterecht krijgen. Daar gaat het dus wel degelijk ook over de Gemeente. De "gehate vrouw" staat voor de 10 stammen van Israël. Die hebben nooit de Heer gediend, ze zijn al vroeg de laan uit gestuurd, maar niettemin komt daaruit officieel de Gemeente voort. Of anders gezegd: dat volk komt als eerste tot geloof, met als resultaat daaruit: de Gemeente. Die dan beschouwd wordt als zoon van die vrouw van de 10 stammen van Israël en die krijgt wel degelijk het dubbele deel.

Interessant hierbij is de gelijkenis van de Here Jezus in Matthéus 21 van een vader die twee zonen had. Die zei tot hen: "ga heen werk in mijn wijngaard", wat een beeld is van het Koninkrijk Gods. De zaligheid als zodanig. De éne zoon zegt: ja pa, maar hij doet het niet en de andere zegt:

nee pa, maar hij doet het wel. Die ja zegt en het niet doet, is een beeld van het Joodse volk. De 10 stammen van Israël zeiden nee, maar doen het wel. Daarna krijg je die andere gelijkenis in hoofdstuk 21 over de werkers in de wijngaard. De boze wijngaardeniers. Die gelijkenis eindigt met dat het koninkrijk van hen zou worden afgenomen en gegeven zou worden aan een volk dat zijn vruchten wél zou voortbrengen. Dat is hetzelfde verhaal. Vers 31 van Matthéüs 21 zegt: "Voorwaar Ik zeg u, dat tollenaars en hoeren u voorgaan in het Koninkrijk Gods". Tollenaars en hoeren zijn in het Nieuwe Testament de uitbeelding van de 10 stammen van Israël. "Tollenaren en hoeren" hebben met elkaar gemeen dat ze ontrouw zijn. Tollenaars waren in dienst - als belastinginners - van de Romeinen, de bezettende macht. Ze worden derhalve ontrouw genoemd.

#### **Handelingen 1 : 24, 25**

- 24 En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij Kenner der harten van allen, wijs van deze twee een aan, dien Gij uitverkoren hebt;  
25 Om te ontvangen het lot dezer bediening en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heenging in zijn eigen plaats.

De term "het lot dezer bediening" kwamen we tegen in vers 17 i.v.m. Judas, Die struikelde en viel op, of over, de steen en werd verpletterd. Dat was "het lot zijner bediening". Nu neemt een ander zijn opzienersambt en nu wordt dezelfde term gebruikt. Welke bediening? Die van het getuige zijn. Uit vers 22. Nu krijg je hem nog een keer in vers 25 en dan heet het "apostelschap". Daarmee wordt gezegd wat de term apostel en apostelschap inhoudt. "Apostel" is een Griekse term, die men gewoon heeft laten staan. Het betekent letterlijk: "gezondene". Een zending, boodschapper. Iemand die gezond is. Maar niettemin blijkt in de Bijbel dat het woord apostel niet gebruikt wordt voor iedereen die gezond wordt. En daarom hebben de vertalers het ook niet vertaald en gewoon het Griekse woord laten staan, zodat het zijn Bijbelse inhoud kan houden. De apostel is weliswaar gezond, maar dan wel door de Here Jezus Zelf. Ik bedoel niet door Christus. Ik bedoel door de Here Jezus Zelf, als u begrijpt wat ik bedoel. Niet zozeer van Godswege of van de Geest, want dan kunt u ook gezond zijn. Maar het gaat er om dat de apostel de Here Jezus Zelf gekend heeft als mens levend op aarde, of althans verschijnend op aarde. Ook voor de apostel Paulus geldt dat nog, want de Heer verscheen immers, minstens bij één gelegenheid, maar als je het mij vraagt een paar keer vaker, aan Paulus. Dat was weliswaar na Zijn opstanding, maar het was wel degelijk in Zijn aardse verschijning. Paulus beschrijft zich dan ook als de "minste en laatste der apostelen". (1 Korinthe 15 : 9) Dat is wat "minste" betekent: "laatste". Maar de apostel moet getuige zijn.

"Getuigen" is vertellen van wat men gezien, aanschouwd, getast heeft. Met dank aan 1 Johannes 1. Kortom: dingen die men zelf waargenomen of beleefd heeft, met wat voor zintuigen dan ook. Voor zover wij getuigen van Christus zijn, kun je die term niet zo helemaal gebruiken. Wij nemen hem uit de Bijbel over, maar die is afkomstig van de apostelen. Die konden getuigen van de opstanding van de Here Jezus. Misschien niet van de gebeurtenis zelf, maar dan toch hebben zij de opgewekte Christus gezien. Omdat ze de Heer gekend hebben en zeker weten dat Hij is opgestaan, omdat ze Hem na Zijn opstanding gezien, ontmoet, gesproken hebben, kunnen zij daarvan getuigen. In de juridische zin van de term. Ik persoonlijk herinner me, ik heb het nooit nagezocht, maar ik herinner me niet ooit gelezen te hebben dat u en ik zouden getuigen van de Here Jezus. Wij zouden getuigen van ons zelf. Dat kan. Wat wij beleefd hebben. Hoe wij de Heer kennen en wat voor verandering dat gebracht heeft in ons leven, zou nog net kunnen als je de term wat oprekt. Wij zouden wel het Woord Gods spreken. Verantwoording afleggen van de hoop die in ons is. (1 Petrus 3 : 15) Het Woord der Waarheid spreken.

Ze zijn gezond door de Here Jezus Zelf. Van dat apostelschap is Judas afgeweken, "dat hij heenging in zijn eigen plaats". De plaats van Juda wordt ingenomen door Matthias. De plaats van het Joodse volk, van Juda zo te zeggen, wordt ingenomen door Jozef. In de praktijk dus, door wat je zou kunnen noemen de zoon van Jozef, namelijk door de Gemeente.

#### **Handelingen 1 : 26**

- 26 En zij wierpen hun loten; en het lot viel op Matthias, en hij werd met gemene toestemming tot de elf apostelen gekozen.

"Gemene toestemming" is niet met algemene stemmen, maar met toestemming; instemming. Ze zeiden gewoon: we zijn het er uiteraard mee eens. Wij accepteren dat, dat is het wat het is. Dat komen we later in Handelingen ook tegen bij het zogeheten "aanstellen van oudsten". De Bijbel zegt dat God hen aanstelt, dan wel dat de Heilige Geest dat doet en van gelovigen wordt alleen maar verwacht dat ze toestemmen. Instemmen met de situatie zoals die is en aanvaarden wat God geeft. God geeft aan de Gemeente "sommigen tot herders en leraars". (Efeze 4 : 11) God doet dat niet op democratische wijze.

Aan het begin van dit Bijbelboek, dat spreekt hoe het nu verder gaat na de opstanding van Christus en over de prediking van het Evangelie en de totstandkoming van de Gemeente, wordt uiteengezet, welsiwaar onder bedekking, maar voor ons zeer goed herkenbaar, hoe de werkelijke situatie ligt in onze tegenwoordige tijd. Hoewel dat in de dagen van Handelingen

#### **Zijlijn 16**

De andere kandidaat was Matthias, Mathatja, Mattathias, dat zoveel betekent als: "geschenk, gave van Jehovah". Die wordt daarna nergens meer genoemd, behalve dan dat gezegd wordt dat hij die positie krijgt. Matthias, is een beeld van de 10 stammen van Israël. Daarna kun je Matthias, of Mattathias, terugvinden in Lukas 3. Dat is niet dezelfde man, maar wel dezelfde naam. In Lukas 3 : 24, 25, staat: "... de zoon van Matthat, de zoon van Levi, de zoon van Melchi, de zoon van Janna, de zoon van Jozef, de zoon van Mattathias". Dat is een andere Jozef en een andere Matthias of Mattathias. Het gaat om de typologie en om de betekenis die aan die namen hangt. Dus al had je de naam Jozef in Handelingen 1 niet en je had wel de naam Mattathias uit Handelingen 1, dan kom je, via de concordantie, in Lukas 3 terecht en is hij de vader van Jozef. Via beide routes krijg je dan toch de naam van Jozef genoemd.

### Zijlijn 17

Het Paasfeest is in werkelijkheid het "feest van de eerstelingengarf"! De opstanding van Christus en dat was dus op een eerste dag der week. Daarom laat de Christelijke traditie Pasen altijd vallen op een eerste dag der week. Bij de Joden ligt dat niet zo. Die vieren echt het Pesach en die vieren het dus op de 15e, vanaf de 15e. Maar waar het nou om gaat is zo volgens vers 15 van Leviticus 23. Daar staat: "daarna zult gij u tellen van de andere dag na de sabbat". Na de sabbat (eerstelingengarf) begin je te tellen. Dat is ongeveer vanaf Pasen. Wij tellen vanaf die eerste dag van de week. Leviticus gaat verder: "Daarna zult gij u tellen vanaf de andere dag na de sabbat, van de dag dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben, het zullen 7 volkomen sabbatten zijn tot de andere dag na de 7e sabbat zult gij 50 dagen tellen".  $7 \times 7 + 1 =$  volgens de bijbel 50. "Dan zult gij een nieuw spijsoffer den Heere offeren." En dat kennen wij als het Pinksterfeest.

2 nog niet geregeld was, wordt vóór Handelingen 2 al gezegd hoe het zou zijn. Daarmee is eigenlijk de afloop van het verhaal al gegeven. Dat vindt u waarschijnlijk heel ver gezocht. Dan zeg ik: nou dat is niet zo heel ver weg, want ik heb namelijk ook Matthéus, Markus, Lukas en Johannes gelezen en die steken net zo in elkaar. Die vertellen al in het eerste hoofdstuk hoe het afloopt. Hetgeen ik een goede gewoonte vind. Want als het niet goed afloopt, wil ik het helemaal niet lezen. Maar de Bijbel zegt het op voorhand. Genesis 1 zegt ook hoe het afloopt. Het loopt af met de mensheid "naar Gods beeld en gelijkenis". Alleen het zou wel een paar jaar duren voordat het zover was. Dat maakt het verhaal wellicht boeiend. Dat is hier in Handelingen net zo goed het geval, want in Handelingen 1 wordt gezegd: het wordt van Juda weggenomen, het opziensambt, het apostelschap. Het wordt gegeven aan Jozef, aan de 10 stammen van Israël. Daar komt dus de Gemeente uit voort. Met spanning lezen we dan het boek Handelingen door en aan het eind zijn we inderdaad bij Paulus, uit de stam van Benjamin, in Rome, met name in het Britse paleis in Rome. Waar de apostel zegt: "Het zij u dan bekend dat de zaligheid de heidenen gezonden is, en die zullen horen." Maar dat wisten we in Handelingen 1 ook al.

## 2. Handelingen 2

### Handelingen 2 : 1, 2

- 1 En als de dag van het Pinkster *feest* vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen.
- 2 En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten.

De details in Handelingen 2 geven op een of andere wijze uitdrukking aan de aard van de bijzondere bedeling, die begon bij de opstanding van de Here Jezus Christus en die duurt, populair gezegd, tot aan Zijn wederkomst. Er is in deze periode sprake van een zeer specifiek werk Gods, dat voltooid zal zijn in de dagen van de wederkomst van Christus, omdat vanaf, of in die dagen, de Heer een ander werk doet. Een werk met betrekking tot Israël en de volkeren hier op aarde. In onze dagen doet de Heer dus geen werk aan Israël en de volkeren.

Pinksteren betekent: "50". The day of Pentacost. "Pente" is 50. De 50-ste dag. Er was een feest aan verbonden. Dat staat er in het Grieks niet bij. Vandaar dat de Statenvertalers het schuin afdrukken. De 50-ste dag vanaf wanneer? Het Pinksterfeest is bijgenaamd het "Wekenfeest". De

instructies (o.a. Leviticus 23) daaromtrent luiden ongeveer zo: dat men vanaf Pasen 7 weken zou tellen. Het woord "week" betekent "7", dus men zou 7 zevens tellen,  $7 \times 7 = 49$ . Als dat vervuld is, dan ben je op de 50. De 50-ste dag, afhankelijk van of je inclusief of exclusief telt, maar het betekent gewoon, de berekening begint op een eerste dag van de week. Van daar af tel je 7 weken en de dag daarop, dat is de inclusieve rekenwijze, is weer een eerste dag der week en dat is hem dan. <sup>Zie zijlijn 17</sup> De tijd, waarin de discipelen moesten wachten in Jeruzalem vanaf de Opstanding, is 50 dagen bij elkaar.

Het is nog steeds Pinksteren, omdat het de uitbeelding is van heel onze bedeling. Hij verzamelt Zich een volk uit de heidenen voor Zijn naam (Handelingen 15 : 14) Gelovigen worden leden van Zijn Lichaam. Zoals de eerstelingengarf bewogen wordt voor het aangezicht, "geheven wordt voor het aangezicht des Heeren", a.h.w. voor de troon Gods, zo gebeurt dat met de Gemeente ook. Niet alleen de Heer is ten hemel gevaren, maar wij worden of zijn, of zullen met Hem gezet in de hemel worden. Het is alle drie waar natuurlijk. Het spijsoffer heet zo, omdat het "bewogen" zou worden. "Levend gemaakt" betekent dat, voor het aangezicht des Heeren, d.w.z. het verdwijnt naar de hemel. Het wordt God aangeboden. Dat is van toepassing op de Here Jezus, maar in tweede instantie is dat van toepassing op de Gemeente, want wij zijn "gezegend met elke geestelijke zegening in Christus en in de hemel". (Efeze 1) Wij worden bewogen, om zo te zeggen, "voor het aangezicht des Heeren". Wij zijn in Gods hand. Wij zijn levend gemaakt niet voor de wereld, maar wel voor God. Wij zijn met Christus opgewekt en gezet in de hemel en hemelse dingen zouden wij zoeken en bedenken. (Kolossenzen 3 : 1) Ik heb het niet uitgevonden, want dan zou ik mij er voor excuseren, maar het staat gewoon in de Bijbel. Wij zijn hemelburgers geworden. Ons burgerschap is in de hemel, daar is onze plaats. (Filippenzen 3 : 20; Efeze 1 : 20; 2 : 6) Wij hebben het leven van Christus, de Geest van Christus, in ons. Dat is precies wat Petrus predikt in Handelingen 2. Hij zegt dat als een mens tot geloof komt, ontvangt hij die Geest, Die de Here Jezus ook ontvangen heeft. Met als gevolg dat wie gelooft, hetzelfde leven heeft ontvangen dat de Here Jezus ontvangen heeft. Opstandingsleven, eeuwig leven. Dat staat daar letterlijk vanaf vers 33 van Handelingen 2.

Wij (gelovigen in de Gemeente Gods) maken in ieder geval deel uit van die twee eerstelingenbroden en zijn de eerste vruchten van de oogst. De Gemeente bestaat uit eerstelingen, eerstgeborenen. Vandaar dat de Heer ook zei tegen de Joden: "Veel laatsten zullen de eersten zijn". En: "Veel eersten de laatsten". (o.a. Matthéus 19 : 30) Wij zijn een Gemeente van eerstelingen en op grond van eerstgeboorterecht worden wij gepromo-

veerd naar de hemel. Dat is aan Abraham nooit beloofd. Hem was een nieuwe schepping beloofd, een stad die fundamenten heeft, (Hebreeën 11 : 10) een nieuwe hemel, een nieuwe aarde. <sup>Zie zijlijn 18</sup>

In de aanhef van Handelingen 2, "als de dag van Pinksteren vervuld werd", vind je heel de Gemeentelijke waarheid al beschreven. Op die bewuste dag moesten ze wachten. "Blijft gij te Jeruzalem". (Lukas 24 : 49) Die uitspraak uit Handelingen 2 vers 1 is een prachtige uitdrukking over de Gemeente als zodanig. "Waren zij allen eendrachtelijk bijeen". Daarna staat er in vers 2: "er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid". "Haastelijk" betekent in de Statenvertaling altijd: "plotseling". Het heeft te maken met het onverwachte. Dit is een beschrijving van de situatie van de Gemeente in onze dagen. Het was niet te verwachten, naar de mens niet, maar het kwam er wel en het is er nog steeds. Het komt namelijk vanuit de hemel en het onttrekt zich, van Godswege, aan onze voorspelling en waarneming. Wat komt er dan? Een geluid. Een stem, want daar is het synoniem mee. Een geluid met een boodschap. Hier is sprake van iets wat rechtstreeks uit de hemel komt. Van Godswege. Hij Zelf doet dat. Hij is die profeet, Hij is die getuige. Hij is die getrouwe Getuige. Hij doet Zijn werk in onze dagen. Het is een geluid, stem, woord, uit de hemel. Plotseling. Gelijk als "van een geweldige", d.w.z. het gaat om grote kracht. Eigenlijk heeft het woord "geweldig" hier niet eens de betekenis van grote kracht, maar van onweerstaanbare kracht. Een die overmacht heeft, waar je niet tegen op kunt. Dat is eigenlijk de echte betekenis van het woord. Dus een onweerstaanbare, gedreven wind. Een voortgaande wind, wil het zeggen. Alsof hij voorbij komt. Hoe zo'n geluid klinkt? Ik heb geen flauw idee. Het gaat er om hoe het hier beschreven wordt. Het is het geïnspireerde woord van God, dus de beschrijving moet duidelijk genoeg zijn.

"Wind" is uiteraard gewoon "pneuma" en dus geest. Wind en geest is hetzelfde woord. Dus is het een uitbeelding van het werk van de Geest, mede omdat het hier de Pinksterdag is. Het is het werk van de Geest. In andere zin kun je ook gewoon zeggen: het gaat om een onzienlijk werk, want geest is leven. Eén van de synoniemen van geest is "leven". Een van de andere beschrijvingen van geest is: alles wat onzienlijk is. Dat is geest. Geest is per definitie onzienlijk. Het is ons woord "gas" en dus gaat het om een boodschap, een stem, die we niet letterlijk horen, maar die er wel degelijk is. Alleen hier in dit teken wordt het a.h.w. op symbolische wijze hoorbaar gemaakt. Ik verwijs maar weer naar Johannes 3. "De wind blaast". Dat Schriftgedeelte over waar men uit de geest geboren moet worden. De wind blaast, de wind waait. Als het iemand is, zeg je: "blaast". Als het iets is, dan zeg je: "waait." De wind waait of blaast, waarheen hij

wil, en gij hoort zijn geluid, maar je weet niet vanwaar hij komt en waar hij naar toe gaat. Want je kunt het niet zien. D.w.z. je weet nog net dat het gebeurt, je bent je bewust dat het gebeurt, maar hoe, waarom en waarheen weet je niet. Of het moet je bekend gemaakt worden van Godswege. Dat is precies wat hier uitgedrukt wordt. Plotseling, van de hemel, komt er een geluid als van een "geweldige, gedreven wind".

"En vervulde het gehele huis". Dat is hier hetzelfde als het huis Gods. Of het huis des Heeren, hetwelk wij zijn. Met dank aan Hebreeën 3. De Gemeente, huis Gods. En een ander woord voor "huis Gods" is "tempel". Zo krijgen de gelovigen in Korinthe dat te horen. "Weet gij niet dat gij een tempel zijt van de Geest". (1 Korinthe 6 : 19) Of gewoon: "een woonstede Gods in de Geest". (Efeze 2 : 22) Dat is het huis waarin zij zaten. Maar het is ons huis. "Waar zij zaten" gaat over positie. De positie van rust, die men inneemt als gelovige. In de zin van: wij zijn opgehouden met werken te doen. Werken der wet zeggen we dan, omdat het letterlijk in de Bijbel staat. Maar in feite zijn het religieuze werken, want dat is de betekenis van de term. Maar we werken toch ook wel. We wandelen in goede werken, welke God voorbereid heeft. (Efeze 2 : 10) Maar aan de andere kant zijn we de rust ingegaan en zitten wij. In het huis dat "vervuld werd met deze wind" doet de Geest Gods - Christus - Zijn werk. Daar buiten niet. De Heer doet geen werk in de wereld. De Heer doet een werk in de Gemeente. Daarna aan Israël. Uiteindelijk zal de Heer een werk doen onder de volkeren.

#### **Handelingen 2 : 3, 4**

- 3 En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een ieder van hen.
- 4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.

De discipelen de Geest hebben de Heilige Geest ontvangen toen de Heer tot hen zei: "Ontvangt de Heilige Geest". (Johannes 20 : 22) Dat was niet op de eerste Pinksterdag, maar op de eerste Paasdag. D.w.z. de dag van Zijn opstanding uit de dood. Het ontvangen van de Heilige Geest is volstrekt hetzelfde als "wedergeboren worden". Wij zijn dat, niet door de uitstorting van de Heilige Geest, maar door de opstanding van Christus. (1 Petrus 1 : 3) Of anders: "God heeft u, daar gij dood waart door de misdaden en de zonde waarin gij eertijds gewandeld hebt, met Christus mede levend gemaakt". Dat is Efeze 1. "Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest" is niet hetzelfde als gedoopt worden met of in de Heilige Geest. De doop in of met, of tot, de Heilige Geest, de Geestesdoop. Er is

#### **Zijlijn 18**

Waren Abel, Henoch en Noach en Abraham en Sara en alle andere oudtestamentische gelovigen (Hebreeën 11) wedergeboren? Nee, want "de Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijkt was". (Johannes 7 : 39) Zij ontvingen later het recht om kind van God te worden. (Johannes 1 : 12) Dat is het verschil tussen oudtestamentische en nieuwtestamentische gelovigen. Dat wat beloofd was, hebben de oudtestamentische gelovigen nog niet verkregen. Abraham, Izak, Sara, Henoch, Noach e.d. is een land hier op aarde beloofd. Ongetwijfeld een nieuwe aarde, maar niet de hemel. Want niet zij, maar wij hebben eerstgeboorterecht, Hoewel wij pas later tot geloof kwamen.

### Zijlijn 19

Door een noodlottig misverstand dachten de vertalers bij "doop" in eerste plaats aan besprenkelen van kinderen. Maar het woord "dopen", zeker dit woord, wat hier gebruikt wordt voor doop, het normale Bijbelse woord overigens voor "doop", heeft niet de betekenis van onderdompeling, maar is nog veel sterker. Het is doordrenken, maar dan door onderdompeling. Een korter woord is "onderdompelen", maar dat is: "bapta" en "baptizo". Bapta heeft de betekenis van onderdompelen, baptizo van doordrenken. Zoals men een spons onder water helemaal doordrenkt met water. Het is een uitbeelding van wedergerboorte. We krijgen deel aan het Leven van Christus, maar de bedoeling is dat we vervuld worden met die Heilige Geest.

### Zijlijn 20

Waar de apostelen uitgelegd hebben hoe het zit met die bedekking over oudtestamentische profetie, hebben we die vervolgens niet meer nodig. Het staat nu zwart op wit en dat betekent het einde van profetie. Als God alles gezegd heeft, dan houdt Hij op met praten. Hij heeft Zijn boek geschreven en dat was het dan. Als we later bij de Heer komen, zeggen we dus niet: "Waarom hebt U niet af en toe wat tegen me gezegd? Dan zegt Hij: "Ik heb je toch een boek gegeven!"

maar één tekst, van de zeven teksten waar de term voorkomt, die 'm verklaart. Alle zes eerste Schriftplaatsen zijn allemaal gelijk: "Johannes doopte wel met water". Of Johannes zei: "Ik doop u wel met water, maar na mij komt Eén, Die zal u met de Heilige Geest dopen". (Markus 1 : 8) Die uitspraak krijg je zes keer, inclusief die van Handelingen 1 : 5: "Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na dezen". Allemaal uitgesproken door Johannes de Doper. We hebben één uitspraak, waar het nog eens wordt toegelicht. 1 Korinthe 12 legt het uit en zegt: "Wij allen zijn door één Geest tot één Lichaam, of in één Lichaam, gedoopt". "Wij drinken allen", "zijn doordrenkt met", dezelfde Geest. Of beter: "Wij zijn allen door één Geest gedrenkt". Omdat we ermee doordrenkt zijn. De vertalers hebben dat helaas niet meteen begrepen. **Zie zijlijn 19** Dat zij vervuld zouden worden, zou hun streven zijn. Maar ze zouden vervuld worden met de Heilige Geest en dat is nog wat anders.

Wat gaan ze daarna doen? Petrus "vol zijnde des Heiligen Geestes", begon te spreken. Wat de Geest doe, is spreken. Die Geest inspireert en brengt Woord voort. Daar gaat het over en daarom lees ik het vers bij voorkeur ook met weglating van de tussenzin: "Zij werden allen vervuld met de heiligen Geest en begonnen te spreken". Daarna, als ik meer van het vers moet lezen: "Zij begonnen te spreken, zoals de Geest hun gaf uit te spreken". Het laatste wat ik lees is: "Met andere talen". Zij spraken zoals de Geest hen gaf uit te spreken. De Geest is de uitwerking van het Wezen Gods, Zijn uitwerkende kracht. Als eerste wordt er Woord voortgebracht. Petrus weet ineens precies wat hij zeggen moet. Dat is een uitwerking van "vervuld zijnde met de Geest". Het is de manifestatie van die Geest. Hetgeen uitzonderlijk is, omdat nou eenmaal per definitie de Geest werkt in het verborgene. Zij begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hen gaf uit te spreken. Zij spraken de gróte werken Gods. (vers 11) Dat is gelijk aan uitdrukkingen zoals: de grote zaligheid, de grootste beloften en de betere beloften. Dat zijn namelijk uitspraken over de zaligheid van u en mij; van de Gemeente, die dus in de hemel is opgeschreven, of ingeschreven. Onze hemelse positie berust op het eerstgeboorterecht van de Gemeente. De Gemeente is eerst, Israël in de toekomst is de tweede. Hetgeen automatisch inhoudt dat alle gelovigen tot aan de wederkomst van Christus, of anders tot aan de bekering van Israël, deel krijgen aan de hemelse positie van de Gemeente.

Zo'n uitdrukking als "de grote werken Gods" is een aanduiding van de zaligheid van de Gemeente. Daar spreken zij dus over. Zelfs nog voordat er een woord in Aramees, of eventueel Hebreeuws, geklonken heeft. De autochtone inwoners van Jeruzalem konden het niet eens verstaan. Die de heidense taal verstonden, omdat ze onder de heidenen leefden, die

verstonden het. Daarvan staat: "Wij hoorden hen van de grote werken Gods spreken". Hoe konden ze dat weten? Ze wisten het niet, maar dit is achteraf, waarschijnlijk jaren later, door iemand opgetekend, die het wel wist, namelijk Lukas, voor zover wij weten. Die vat het samen en zegt: "Zij zeiden: hoe horen wij hen in onze talen de grote werken Gods spreken". Het ging over de verborgenheden die geopenbaard werden. Dat kan niet missen. Het spreken in andere talen, hier van de discipelen, was profeteren, want er staat: zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Als de Geest je wat geeft uit te spreken, is het in ieder geval profetie. Aangezien het na de opstanding van Christus was, moet het nieuwtestamentische profetie zijn. Dat is een apart soort, want de oudtestamentische profetie is per definitie gericht op de komst van de Messias en al wat daarmee samenhangt. Het bijzondere van nieuwtestamentische profetie is, dat van Godswege geïnspireerde mensen oudtestamentische profetie verklaren. De apostelen zijn profeten, fundamentleggers van de Gemeente. (Efeze 2 : 20) Kijk maar wat ze geschreven hebben en leg er dan oudtestamentische profeten naast. Je leest in het Nieuwe Testament niet "en alzo zegt de Heere". Zij zetten leerstellige waarheid uiteen en zeggen: "gelijk geschreven is". Dan wordt er een bedekking van een oudtestamentische Bijbeltekst afgehaald. Nieuwtestamentische profetie is een geïnspireerde verklaring van de oudtestamentische profetie, omdat een deel daarvan nu eenmaal bedekt was. **Zie zijlijn 20**

Waar het omgaat is, dat het eerst werd gesproken in een heidense taal en daarna pas, vanaf vers 14, wordt het in de gewone Joodse taal gezegd. **Zie zijlijn 21, pag. 18** Maar eerst worden de grote werken Gods, en daarmee Gemeentelijke waarheid, verkondigd in bekende heidense talen. Er waren er ook die het verstonden. Niet zo weinig, omdat het de uitbeelding is van het verloop van heel de nieuwtestamentische geschiedenis. Wij staan, in Handelingen 1 en 2 namelijk niet alleen aan het begin van onze bedeling, maar ook aan het begin van heel de nieuwtestamentische geschiedenis. Aan het begin van de eindtijd. "De laatste dagen". Waarin het Evangelie gepredikt zal worden, dat mensen op grond van geloof in de Here Jezus Christus wedergeboren worden. De eerste categorie is de Gemeente en die wordt verzameld uit de heidenen. Dat komt hier naar voren en dat is wat spreken in tongen betekent. Er is maar één hoofdstuk in de Bijbel dat er wat over zegt. Dat is 1 Korinthe 14 en dat is er uiterst negatief over. Paulus zegt: wat moet ik met spreken in tongen? Toch niemand die het verstaat? Het is alleen leuk voor jezelf. Volgens mij is het een van die ironische, humoristische, uitspraken van de Bijbel. Wie in tongen spreekt, sticht zichzelf. Dan kun je aan jezelf een schoon gelaat tonen. Dan kun je stijgen in je eigendunk. Die bouwt zichzelf op. Maar de Bijbel zegt dat dit niet kan.

Wat zegt de Bijbel over het spreken in tongen? Nou dat staat ook in 1 Korinthe 14. De apostel Paulus zegt als profeet hoe dat zit. Hij zegt in vers 21: "In de wet is geschreven...". Het was Jesaja 28: "Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook also zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere". Het hoofdstuk gaat over profetie en spreken in tongen. Paulus zegt: als ik moet kiezen dan maar gewoon profeteren en niet in tongen. Want hoe zit het met die tongen dan? De talen (tongen), in de zin van vreemde talen, zijn tot een teken, d.w.z. zij hebben geen praktisch nut. "Ze zijn tot teken". Ze hebben een betekenis. Het nut van het teken is, dat het wijst naar iets anders. Naar iets hogers. De apostel Paulus zegt van die gave, want zo heet dat, "de gave van het spreken in tongen", dat het geen teken aan de gelovigen is, dus in Gemeentelijk verband zou je het helemaal niet moeten doen, spreken in tongen. Het is een teken voor de Joden. Voor dit volk, niet een volk, laat staan de volkeren. Het is een teken voor dit volk, want de Heere had gezegd: "Ik zal door lieden van een andere taal en door andere lippen tot dit volk spreken". Een Jood die zijn Bijbel kende, zou die tekst uit Jesaja 28 hebben moeten onthouden, want het is een rare tekst. Zeker voor een Jood. En hij zou helemaal gealarmeerd moeten zijn toen op de Pinksterdag in andere talen tot hen gesproken werd. Ziedaar het teken!

Later in Handelingen komen we het spreken in tongen nog wel een paar keer tegen. Het wordt beschouwd als een bewijs, een teken van het werk van de Geest als zodanig. Zo wordt het later aangehaald in de twee andere gelegenheden, die beschreven worden. Dat is bij Cornelius en nog later een keer in Efeze. Dat geval bij Cornelius wordt uitgebreid aangehaald. Het wordt wel drie keer verteld hier in Handelingen en er wordt dan bij gezegd dat blijkbaar de Geest daar Zijn werk deed, al was het dan bij een heiden, een heidense familie. Later in Efeze krijg je hetzelfde. Voor de rest wordt het spreken in tongen alleen nog genoemd in 1 Korinthe 12, 13 en 14. Daar wordt het toegelicht, maar daar heeft het nauwelijks meer enige betekenis, en dat het eigenlijk geen betekenis meer heeft, wordt daar ook tamelijk uitgebreid uiteengezet. Als er door "belachelijke lippen", in een andere taal, gesproken wordt, hoeft het teken uiteraard niet meer gegeven te worden. Dan heeft het zijn functie verloren. Dat is ook wat 1 Korinthe 14 eigenlijk zegt. Niet met zoveel woorden, maar het zegt wel dat het in de Gemeente als zodanig geen functie heeft. Helemaal niet zelfs, want het brengt alleen maar verwarring. Men zou klare taal spreken, zodat iedereen het zou kunnen verstaan en men daardoor gebouwd zou worden. In deze tijd heeft de Gemeente het Woord Gods. Wij hebben het compleet, inclusief de "belachelijke tong", de andere taal. Het Griekse Nieuwe Testament is niet voor niets Grieks. In andere talen prediken wij aan de Joden het Evangelie, het Woord Gods en de Messias.

#### **Handelingen 2 : 5, 6**

- 5 En er waren Joden, te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen, die onder den hemel zijn.
- 6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen, en werd beroerd, want een ieder hoorde hen in zijn eigen taal spreken.

"Godvruchtig" in de betrekkelijke betekenis van de term. In Athene waren ze ook godsdienstig. Het was vreemde term zo van: zo godsdienstig als maar enigszins kon, maar het was wel afgoderij. Dat is dit ook. "Godvruchtige mannen" wil zeggen: religieuze mannen. Ze waren vanuit alle buitenlanden. Aan de discipelen gebeurde het wonder en daardoor werd men "beroerd" (= geroerd). Als in onze dagen heidenen het Evangelie prediken aan Israël, dan kun je dat ook als een wonder beschouwen. Het is een omkering van de normale situatie. Die zou zijn dat Israël het Evangelie predikt aan de heidenen. In de tweede plaats, omdat in de loop der eeuwen altijd bezwaar gemaakt is tegen de prediking van het Evangelie aan de Joden. Daar zorgt de duivel wel voor.

Vroeger zei men: Joden zijn van Godswege verstoten. Ze zijn Godsmoordenaars en dus worden ze niet behouden. Joden zijn hard, dus die kunnen niet tot geloof komen. God heeft ze verhard, dus zorgt Hij dat ze niet tot geloof kunnen komen. Wij hoeven hen dan ook niet het Evangelie te brengen. En later: je hoeft de Joden niet het Evangelie te brengen, het mag niet eens, want het is beledigend voor de Joden. Bovendien zegt men: het hoeft ook niet, want ze worden vanzelf wel zalig. Ze zijn het uitverkoren volk. Dat heb je met een leer van uitverkiezing, zo van: als iemand uitverkoren is, komt het vanzelf wel goed. Men leest in de Bijbel: Israël is uitverkoren. Dus die teksten lees je naast elkaar en dan zeg je: de Joden worden vanzelf wel behouden. Maar dan vergeet je al die honderden uitspraken in de Bijbel, hoofdstukken, zelfs complete Bijbelboeken, die zeggen dat het zo niet zit. In tegendeel. Als een volk hier op aarde ooit vervloekt werd, uitgebreid en ruim toegelicht, is het juist Israël! Als iemand al het Evangelie gepredikt moet worden (zie Paulus in Romeinen 1 t/m 3) dan in ieder geval de Jood. Zelfs eerst de Jood en dus zou het gepredikt moeten worden, hetgeen de apostel zelf ook deed. Maar een wonder blijft het als het Evangelie gepredikt wordt door de heidenen aan de Joden.

#### **Handelingen 2 : 7-13**

- 7 En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileërs?

#### **Zijlijn 21**

Aramees schijnt de omgangstaal geweest te zijn, maar als het over religieuze zaken ging, dan was dat echt in het Hebreeuws. Paulus spreekt, als hij gevangen genomen wordt in Jeruzalem, tot het Joodse volk in het Hebreeuws. (hoofdstuk 26) In de synagoge werd Hebreeuws gesproken. Hetgeen niet zo voor de hand lag, want de Joden woonden, toen ze de synagogen uitvonden, in Babel, het land der Chaldeeën en hun taal is Aramees. Sinds het Zionisme is het Hebreeuws tot omgangstaal gemaakt. Voor zover men weet is dat voor het eerst in de geschiedenis. Zo ontstond het Ivriet.

## Zijlijn 22

Of Petrus wel wist waar hij het over had, of dat hij misschien abuis was, zijn dikke boeken geschreven over die kwestie. Wat is "het wat Joël gesproken heeft?" En Petrus kan het nu wel zeggen, maar hij werd later ingehaald door Paulus, zeggen sommigen dan weer. En ook zij, die dat niet zeggen, zeggen: nou ja Petrus dacht dat dit het was, en zei het met volle overtuiging, maar hij bleek abuis. Al was het maar, omdat heel wat dingen, die hij hier noemt en leest uit Joël 2, inderdaad niet hebben plaatsgevonden. Tot op heden. Dus hij zal wel abuis geweest zijn. Het ultra-dispensationalisme maakt daar gebruik van en zegt: hij was abuis en wist niet beter. Later heeft Paulus hem bij moeten spijkeren, of zoiets. Paulus heeft het anders geleerd. Sommigen zeggen ook: ja, dit is het wat Joël gezegd heeft, maar dat is niet hetzelfde als: dit is de vervulling, van wat Joël gesproken heeft.

- 8 En hoe horen wij hen een ieder in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn?
- 9 Parthers, en Meders, en Elamieten, en de inwoners zijn van Mesopotamië, en Judea, en Cappadocië, Pontus en Azië.
- 10 En Frygië, en Pamfylië, Egypte, en de delen van Libye, hetwelk bij Cyrene *ligt*, en uitlandse Romeinen, beiden Joden en Jodengenoten;
- 11 Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.
- 12 En zij ontzetten zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de een tegen den ander: Wat wil toch dit zijn?
- 13 En anderen, spottende, zeiden: Zij zijn vol zoeten wijns.

Wat betreft de "Galileërs" schijnt het zo te zijn, zo blijkt uit Schriftplaatsen, dat degenen die in Judea woonden, rondom Jeruzalem, wat neerkeken op degenen die in Galilea woonden, rondom de "zee". Dat is het meer van Galilea. Ik weet niet waarom. Degenen rondom Jeruzalem voelden zich beter. Het idee is dat het centrum van de Joodse cultuur toch Jeruzalem met zijn tempel was.

Het woord "ontzetten" komen we later tegen in Handelingen 13. Want het werk dat de Heer doet in onze dagen is per definitie wonderlijk. Om een heleboel redenen. Maar daar staat in Handelingen 13 : 41 met de woorden van Paulus: "Ziet gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt." Verwondering is altijd de aanduiding van dat men de dingen niet begrijpt. Dan is het een wonder. Hoe meer je begrijpt, hoe minder wonderen. Maar het wonderlijke eraan is dat God inderdaad niet een werk doet via de Joden, maar via de heidenen. Het wonder is ook dat het Woord Gods in een andere taal dan het Hebreeuws verkondigd wordt. Het grootste wonder is natuurlijk dat God Zich een "ammi", een volk Gods, verzamelt in de plaats van het Jodendom. En dat volk dan bovendien nog een positie geeft in de hemel, in plaats van op aarde. Dát is een wonder!

Zij zeiden: "Zij zijn vol zoete wijn". Dat was in de buurt. Maar het was de Heilige Geest. Want dat staat in vers 4: "Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest". De wijn is daar een beeld van. Zoet is de smaak van het Woord van God.

### Handelingen 2 : 14, 15

- 14 Maar Petrus, staande met de elven, verhief zijn stem, en sprak tot hen: Gij Joodse mannen, en gij allen, die te

Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijn woorden tot uw oren ingaan.

- 15 Want deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is *eerst* de derde ure van de dag.

"Staande met de elven", wil zeggen met de overige apostelen. Er wordt tot Joodse mannen gesproken. Als eerste in andere talen en nu in de omgangstaal, wat het maar was. Petrus zegt hier: "luister a.u.b." Laat het tot u doordringen. Laat mijn woorden tot uw oren ingaan. Hier blijkt overigens dat de Joodse dag 's morgens bij zonsopgang begint. Dat de Joden zelf dat soms ook niet weten, doet er niets aan af. In de Bijbel is het nou eenmaal zo, met uitzondering van de sabbat. Die begint op vrijdagavond en het blijft dan nog heel lang vrijdagavond, maar het is al sabbat dan, al is het vrijdagavond. De "derde ure" is, gerekend vanaf zonsopgang, 6.00 uur in de morgen, 9.00 uur. Hij zegt: "dan zijn ze nog niet dronken. Het is eerst de derde ure." Maar laat het tot u doordringen. "Het is de derde ure". De derde is, als het een tijdsaanduiding is, het tijdstip waarop de beloften Gods vervuld worden. Dat is meestal de derde dag, soms ook het derde jaar en een heel enkele keer in de derde maan. De betekenis blijft gelijk, want 3 staat voor de beloften.

### Handelingen 2 : 16-21

- 16 Maar dit is het, wat gesproken is door den profeet Joël:
- 17 En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen.
- 18 En ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren.
- 19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp.
- 20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt.
- 21 En het zal zijn, dat een ieder, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

Tot zover de Schriftlezing van Petrus, uit Joël 2. Petrus zegt: "Dit is wat gesproken is door de profeet Joël." <sup>Zie zijlijn 22</sup> Namelijk dat deze profetie uit Joël hier vervuld wordt. Alles op één dag? Nee, dat kan ook nooit zijn bedoeling geweest zijn. Dat had hij niet meer hoeven prediken. Want hij zegt immers: "... en het zal zijn in de laatste dagen, zegt God: Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees." Als dat al gebeurd zou zijn, dan

kan hij ophouden met zijn toespraak. Petrus zal dat ook niet gedacht hebben. Maar wel dat God kennelijk begonnen was met het vervullen van deze profetie. In vers 33 van dit hoofdstuk, waar we later nog op terugkomen, spreekt Petrus over de Here Jezus Christus:

33 Hij dan, door de rechter *hand* Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes, ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.

Petrus zegt dat de Here Jezus in Zijn opstanding en verhoging als Eerste die Heilige Geest heeft ontvangen. Die Heilige Geest is het opstandingsleven, het eeuwige leven, dat God beloofd had. Die had Hij dus op aarde niet. De Here Jezus legde Zijn Godheid af, zegt mijn Bijbel, om te kunnen sterven (Hebreeën 2, Filippenzen 2). Hij werd mens, opdat "Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou". (Hebreeën 2 : 9) Jezus zei: "In Uw handen beveel Ik Mijn geest." (Lukas 23 : 46) Hij stierf en daarna gaf God Hem deze Geest. Definitief en voor altijd. Dat is de oorsprong van de Heilige Geest, zoals Die werd uitgestort. Het idee is makkelijk genoeg. God gaf aan de Here Jezus als Eerste deze Heilige Geest en daar-na staat er: "Hij dan, de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van de Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nú (= inmiddels; na het voorafgaande) ziet en hoort". Hij zegt niet: God heeft dit nu uitgestort, opdat gij ziet en hoort. Maar: "God heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort". Hij zegt dus letterlijk dat God al eerder die Geest heeft uitgestort. Of althans is begonnen die Geest uit te storten. Iemand heeft die Geest al eerder ontvangen. In ieder geval de Here Jezus, maar het zijn ook de apostelen, omdat nou eenmaal op de opstandingsdag tot hen gezegd werd: "... ontvangt de Heilige Geest." (Johannes 20 : 20) Dus Die hebben ze toen ontvangen. Op de eerste Paasdag wel te verstaan.

Op deze Pinksterdag wordt slechts gedemonstreerd, via tekenen, wat er gebeurd was. Dat God begon Zijn Geest uit te storten, Die Hij gedurende heel de oudtestamentische tijd beloofd had. Hij begon Hem uit te storten op, of in, de Here Jezus, bij Zijn opstanding. Sindsdien wordt diezelfde Heilige Geest aan een ieder gegeven, die tot geloof komt. Ná dat moment dus. Als iemand zegt dat hij de Heilige Geest heeft ontvangen, al voor dat hij tot geloof kwam, dan weet je meteen dat het niet de Heilige Geest is geweest, maar een andere geest. Het "ontvangen van de Heilige Geest" is hetzelfde als "gedoopt worden met/door/in de Heilige Geest". Men ontvangt namelijk de Heilige Geest en op die grond wordt men toegevoegd aan, gedoopt in, dat ene Lichaam van Christus. Pas daarna zal de Geest ons in heel de waarheid leiden. (Johannes 16 : 13) De "belofte des Heiligen Geestes" was gedaan. Het is echter nog niet voltooid. Want

de Heilige Geest is niet uitgestort op alle vlees. Maar de Heer moet ergens beginnen en het zal ook ooit ergens voltooid zijn. Het is niet van het ene moment op het andere en op iedereen.

Waar heeft Joël het over? De profetie van Joël kondigt een oordeel aan. In elk geval over het Joodse volk, dat dan dus blijkbaar, dat staat er ook, ongelovig is. Er wordt meer specifiek gesproken over Jeruzalem.

#### Joël 2 : 1

1 Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.

Sion, de berg Mijner heiligheid, is Jeruzalem. Er is kennelijk dan ook een Joodse staat rondom Jeruzalem, "want de dag des Heeren komt, want hij is nabij". De "dag des Heeren" is een tijdsaanduiding, maar niet uitsluitend. De essentie van de uitdrukking is dat het gaat om een oordeel des Heeren. Het woord "dag" betekent ook "oordeel". Het woord dag heeft met rechtspraak van doen. De dag zal het verklaren, het zal aan het licht gebracht worden. De dag brengt licht, maar de rechtbank ook, was de bedoeling. Vandaar dat de Bijbel spreekt over "de dag Gods", de "dag des Heeren (Jehovah)" en de "dag van Christus". In alle drie gevallen gaat het om een oordeel Gods. De dag des Heeren is volgens Joël 2 : 2 "een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisternis als de dageraad". Voor de mens is het dan duisternis. Omdat het licht van de mens dan uitgaat en God Zijn licht laat schijnen en een oordeel brengt. Dat zal leiden tot de ondergang van het land en haar inwoners en van Jeruzalem. Het loopt uit op de komst van de Messias. Want voor die gelegenheid komt dit oordeel. Wij weten dat met stellige zekerheid, zeg ik altijd, omdat het staat in Zacharia 14: "Te dien dage zal Hij Zijn voeten zetten op de Olijfberg". U wordt geacht te weten, dat als de Heer definitief Zijn opwachting zal maken hier op aarde, Hij Zijn voeten zal zetten op de Olijfberg, maar bij die gelegenheid wordt Jeruzalem verwoest. Dit markeert het einde van de 70-ste week van Daniel. Daarna zal de Messias op aarde de troon van David herstellen.

Daarna (na verloop van tijd) zal "het geschieden". Wanneer is dat? In de laatste dagen, zegt Handelingen 2 : 17. Die zijn strikt genomen begonnen bij de opstanding van Christus. Als Petrus zegt: "Ze zijn niet vol met zoete wijn, maar dit is wat Joël gesproken heeft." En: "Joël heeft gezegd: het zal zijn in de laatste dagen, dat Ik zal uitstorten...", dan hoeft je al niet verder te lezen. Je weet dus dat Petrus hier zegt dat op dat tijdstip "de laatste dagen" begonnen zijn. zie zijlijn 23

#### Zijlijn 23

Uit de Bijbel blijkt dat we al 2000 jaar in de laatste dagen, in de eindtijd, leven. De eindtijd is het tweede deel van de heilsgeschiedenis, de nieuwtestamentische geschiedenis. Vanaf de opstanding van Christus officieel, want het leven van de Here Jezus was uiteraard onder het Oude Verbond. Het Nieuwe Verbond kwam tot stand door de opstanding van de Here Jezus, oftewel door Zijn dood en opstanding. Sindsdien is de eindtijd aangebroken. Het is niet zo'n compacte term, zal ik maar zeggen, niet zo'n zware term als wij soms denken. Het is de laatste 3000 jaar van de 7000-jarige heilsgeschiedenis, ruwweg gezegd. Daarna wordt er onderscheid gemaakt tussen "deze laatste dagen" en "die laatste dagen". Over het Lam Gods staat dat Het geopenbaard is in "deze laatste tijd". (1 Petrus 1) Hebreeën 1 : 1: "God heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon." Leven we dan in de laatste dagen of niet? Nou ja, déze laatste dagen. Hierna, na de opname van de Gemeente dus, komen er nog meer laatste dagen. Alleen de uitdrukking "die laatste dagen" ken ik uit de Bijbel niet, maar het onderscheid bestaat natuurlijk wel. Een periode van 3000 jaar is makkelijk nog eens onder te verdelen en de Bijbel doet dit ook. Het heet allemaal "laatste dagen", ter onderscheiding van de "eerste dagen".

In Joël lezen we: "... maar daarna zal het geschieden", zodat u weet: "daarna" verwijst gewoon naar de toekomst. Ooit een keer. Ergens, zal het geschieden, dat "Ik Mijn Geest zal uitgieten op alle vlees". In de laatste dagen dus. Het is het kenmerk van deze dagen, dat God van Zijn Geest zal uitgieten over alle vlees. Als de laatste dagen beginnen, begint Hij daarmee en als de laatste dagen voltooid zijn, dan is die Geest uitgestort op alle vlees. De uitstorting van de Heilige Geest is niet één gebeurtenis, maar het gebeurt al die tijd. Ook straks in de duizend jaar, als er mensen geboren worden, moeten ze ook wedergeboren worden. Dan zullen ook zij die Geest moeten ontvangen, omdat ze die van nature niet hebben. Ook dan geldt dat als iemand tot geloof komt, hij die Geest ontvangt. Dat duurt tot de Jongste Dag aan toe. Dan is het pas voltooid.

Het heet "uitgieten" of "uitstorten". Geest is geen materie, is niet stoffelijk. Omdat die Geest geen vorm is, wordt Die voorgesteld als vloeistof. Als gas kan het ook, dat woord is het eigenlijk. Geest, gas, maar dat kun je niet zien, Als je er een beeld bij wilt hebben, dan stel je de Geest voor als een vloeistof. De Bijbel doet dat ook. Hij zal "Zijn Geest uitgieten over alle vlees". Beginnend bij Jeruzalem. Dat staat in Zacharia 12. Beginnend bij de Messias uiteraard. Daarom wordt aan de ene kant beloofd, wat wij noemen de uitstorting van de Heilige Geest, of de komst van de Geest, of komst van eeuwig leven. Aan de andere kant wordt de komst van de Messias beloofd, wat hetzelfde is als de komst van de Geest.

De eerste is altijd de Eersteling, de Eerstgeborene. Dat is de laatste Adam, de tweede Mens, de Messias, Christus, de Here Jezus. Daar was het wachten op. En daar was Hij dan. Hij stond op uit de dood en zei iets van: "Vrede zij ulieden." (o.a. Johannes 20) Dat is de aankondiging van het Nieuwe Verbond des Vredes en daarna zei Hij: "Ontvangt de Heilige Geest." (Johannes 20 : 22) Dat is toch wat je verwachten mocht op die opstandingsdag? Daarna "beginnende bij Jeruzalem en dan Samaria en de einden der aarde". Beginnend bij de Joden, daarna bij de 10 stammen van Israël en daarna naar de heidenen. In die volgorde. Maar in de praktijk wordt die Geest natuurlijk toch uitsluitend gegeven, omdat het een zegening van Godswege is, aan alleen degene die gelooft.

#### **Joël 2 : 28-32**

28 En daarna zal het geschieden, dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees, en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren; uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien;

29 Ja, ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten.

- 30 En Ik zal wondertekenen geven in den hemel en op de aarde: bloed, en vuur, en rookpilaren.
- 31 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt.
- 32 En het zal geschieden, al wie den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal behouden worden; want op den berg Sions en te Jeruzalem zal ontkoming zijn, gelijk als de HEERE gezegd heeft; en dat, bij de overgeblevenen, die de HEERE zal roepen.

Tot zover citeerde Petrus dit Schriftgedeelte in Handelingen 2. Uit het verband van Joël komen wij terecht bij de gebeurtenissen aan het einde van de 70-ste week van Daniël. Dat is het synchronisatiepunt in het profetisch woord. De wederkomst van Christus. Die gaat gepaard met de val van Jeruzalem en de verschijning van de Heer op de Olijfberg. Verduistering van zon, maan en sterren, vind je in Joël nog vaker, ook in hoofdstuk 3, 4 en ook nog in wat andere profetieën. Ze zijn namelijk kenmerkend voor het tijdstip, het einde van de 70-ste week van Daniël. Zo vindt je het ook, om een belangrijk Schriftgedeelte te noemen, in Openbaring 6. De gebeurtenis markeert het tijdstip. De Bijbel geeft geen jaartallen. Er worden gebeurtenissen vermeld en dan weet je hoe laat het is. Daarvoor wordt deze gebeurtenis ook gebruikt.

De dingen in Joël 2, waar het Nieuwe Verbond wordt aangekondigd, worden vermeld i.v.m. de komst van de Messias voor Israël. Het speelt in de nieuwtestamentische tijd. Ik heb Daniël 9 in gedachten: "70 weken zijn bestemd voor u en uw volk en uw heilige stad, en dan komt de Messias". Gemeentelijke waarheid zit daar niet in. Onze bedeling wordt in die profetie ook niet genoemd. Er wordt geprofeteerd over een oordeel over het ongelovige Joodse volk en dan de verschijning van de Messias en dus de uitstorting van de Heilige Geest, enzovoorts. Vers 28 en 29 van Joël 2 zijn al begonnen vervuld te worden sinds de opstanding van Christus. En het wordt nog dagelijks vervuld. Waar mensen tot geloof komen, ontvangen zij die Heilige Geest. Gaan ze dan profeteren? Nee, zo staat dat er ook niet. Er staat alleen dat in die dagen, waarin dit vervuld wordt, er inderdaad geprofeteerd zou worden. We kennen apostelen en profeten in Handelingen. Buiten de apostelen waren er ook nog profeten. Dat was hard nodig ook. Alle nieuwtestamentische bijbelboeken moesten nog geschreven worden. Er moest verborgenheid geopenbaard worden en dat gebeurde per definitie door profeten. Alleen bleef dat niet zo. Er staan twee hoofdstukken in de Bijbel zijn, die uitdrukkelijk uiteenzetten dat profetie gestopt is. 1 Korinthe 13 en 14. Er wordt ook uitgelegd waarom dat zo is. God heeft alles al gezegd en blijft Zich niet herhalen. Zeker niet

in onze tegenwoordige bedeling, waarin Hij Zich verbergt. Het zenden van profeten zou daar mee in strijd zijn. Niettemin worden in de eerste generatie van het Christendom profeten gezonden, logischerwijze, maar daarna houdt het ook weer op. <sup>Zie zijlijn 24</sup>

De apostelen/profeten (één "categorie") legden het fundament waarop de Gemeente gebouwd is. Daarna kwamen er evangelisten en herders en leraars. Dat zijn twee categorieën, evangelisten en herders/leraren. Die weliswaar het Woord Gods prediken, de ene doet dat naar buiten en de andere naar binnen, om zo te zeggen, maar niettemin op basis van het Woord dat we via de profeten hebben ontvangen. Iemand die het woord van de profeten bespreekt, uitlegt of bestudeert, is daarmee geen profeet. Profeten zijn daar waar het Woord nog niet is, opdat het er zou komen. En daar waar het is, zijn geen profeten nodig. Waar de Heer Zelf zegt dat het Woord Gods (de Bijbel) compleet is, en dat er een vervloeking wordt uitgesproken aan een ieder die er wat aan toevoegt, betekent het dus dat er geen profeten meer zijn. <sup>Zie zijlijn 25</sup>

#### **Handelingen 2 : 22**

22 Gij Israëlitische mannen, hoort deze woorden: Jezus den Nazarener, een Man van God, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en tekenen, die God door Hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gijzelf weet;

Petrus was daar bij Israëlitische mannen. Het verklaart zijn woordkeus. Of Jezus de Nazarener (= Jezus van/uit Nazareth) ook onder anderen dan de Israëlitische mannen "betoond was door krachten en wonderen en tekenen", staat nog te bezien. Hij spreekt het publiek daar ter plekke toe, zoals de apostel Paulus in Athene, specifiek de Atheners toespreekt, en er ook wat "couleur locale" bij doet. Maar dat wil niet zeggen dat de boodschap niet voor anderen bestemd is. Petrus is zich bewust dat hij Israëlitische mannen toespreekt en dat hij een beroep kan doen op gebeurtenissen die onder hen hebben plaatsgevonden in de afgelopen jaren. Meer in het bijzonder zelfs de afgelopen weken, want daar gaat het over. Bovendien kan hij een beroep doen op hun veronderstelde kennis van de Schriften. Dat doet hij ook hierna, want hij verwijst naar geschriften en naar het graf van David. Petrus doet een beroep op de beloften, die God aan Israël gedaan heeft in oudtestamentische tijd. Maar ook die beloften waren niet exclusief voor Israël.

Jezus van Nazareth, een Man van God, of beter gezegd: "een Man Gods". Die laatste term verwijst naar al die andere figuren, in de voorafgaande geschiedenis, die ook zo heten. "Een Man Gods" was een tamelijk reguliere

titel van een profeet: een man Gods, een Profeet, met de naam Jezus, afkomstig uit Nazareth.

Dat Hij Man Gods was, wordt niet in Zijn afkomst gedemonstreerd, zo van: geboren uit de maagd en verwekt door de Heilige Geest, maar wel in de tekenen en wonderen die Hij deed. Dat was de gebruikelijke gang van zaken bij de oudtestamentische mannen Gods, die ook krachten, tekenen en wonderen deden. Die waren niet uit de maagd geboren, of verwekt door de Heilige Geest. Er is wel verschil, maar niet op dit niveau. Van de krachten, wonderen en tekenen wordt in Johannes 20 : 30 gezegd: "Jezus heeft nog wel vele andere tekenen, in de tegenwoordigheid van Zijn discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek". Johannes beschrijft er ook echt maar heel weinig, in vergelijking met de andere evangelisten. "Maar deze zijn geschreven opdat gij gelooft, dat Jezus is", (ze zijn opgeschreven ná Zijn opstanding) "de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij gelovende, het leven hebt in Zijn Naam". De wonderen die Hij deed, waren tekenen van Zijn Goddelijke zending. Niet primair tekenen van dat Hij de Zoon van God was, dat zou ergens anders uit moeten blijken. Tekenen werden altijd gegeven. In het Oude Testament ook. Met dezelfde strekking, want het waren altijd tekenen van het werk dat eenmaal de Messias zou doen. Die tekenen heeft de Here Jezus ook gedaan. Alleen zou Hij Zelf de Messias zijn en dat is waar het nu over gaat. Dat gaat Petrus nu uitleggen hier in Handelingen 2. Want hij zegt: ik ga er vanuit dat jullie het weten. "Gelijk gij ook zelve weet. Het is in het midden van u gebeurd". Het is gedemonstreerd.

#### **Handelingen 2 : 23**

23 Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood;

Door "de bepaalde raad en voorkennis Gods" zijn eigenlijk twee dingen. Als het de raad Gods is, dan wil het zeggen dat God het geregeld heeft. Een "raad" is een rechterlijke uitspraak of het is "de commissie", die de uitspraak doet. Die heet ook een raad. De grondbetekenis is dat het een dwingend voorgeschreven advies is. De hoogste rechtbank in Nederland heet: de Hoge Raad. Men gaat daar niet naar toe om vrijblijvend advies, maar om een dwingende uitspraak, die het probleem moet oplossen. "Bepaalde raad" wil zeggen dat die raad vastgelegd is. "Bepaald" betekent letterlijk "begrensd". Afgeleid van de grenspaaltjes. Daar komt het woord vandaan. Het is een vastgelegde, beperkte, raad Gods en het heeft dus van doen met een rechterlijke uitspraak. Ik zeg dat met nadruk, omdat het risico bestaat dat het uitgelegd wordt als een plan Gods. Maar dit

#### **Zijlijn 24**

Na de Babylonische ballingschap zond de Heer drie post-exilische profeten (Haggai, Zacharia, Maleachi) en daarna hield het op; bleef het 400 jaar stil. God zwijgt. Het eerste wat daarna weer door profeten geschreven werd, was na de opstanding van Christus. Toen brak de nieuwtestamentische tijd aan. Dan verschijnt de Here Jezus. Hij wordt geacht een nieuwtestamentische Profeet te zijn.

#### **Zijlijn 25**

Men heeft, om toch profeten te kunnen hebben, het begrip "profeet" verruimd: dat is een ieder, die het Woord Gods spreekt. Maar dat is niet zo. Dat is een evangelist, eventueel een leraar of priester, maar niet een profeet. Zolang wij het uit een boekje halen, zijn we geen profeet en zolang we het buiten het boekje om doen, zijn we vervloekt. Dat is wat zwart/wit, maar ik vind het langzamerhand nodig, om de dingen net zo scherp te zeggen als de Bijbel dat doet. "Al kwam er iemand als een engel uit de hemel, als een engel des lichts", dat is de antichrist, of een van zijn voorlopers. Voorbeelden daarvan zijn Mohammed en Joseph Smith. Er is géén ander evangelie. (Galaten 1 : 6, 7) Aan Gods Woord is niets meer toe te voegen. Wij hebben alles in een Boek. Zwart op wit en dus hebben we nu geen profeten nodig.

## Zijlijn 26

Als de ene een overtreding begaat, draagt de ander de straf. Dat kan toch niet? Dat is toch een gerechtelijke dwaling? Dat is het in dit geval niet, omdat de wet, een Goddelijke wet, vastgelegd in de Mozaische wet zegt, in eigen woorden, dat het hoofd van de familie het recht heeft om de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de familie, of voor elk lid van de familie. Hij hoeft dat niet te doen, het mag. Een illustratie van de toepassing daarvan staat in het boek Ruth. Ruth, en haar schoonmoeder en familie waren in armoede geraakt. Boaz is dan het hoofd van de familie, de "goël" en dus had hij het recht op lossing. Daarna, zo zei hij zelf, was dat eigenlijk niet zo. Er was iemand anders, die nog eerdere rechten had.

(Zie studie "Ruth", in de reeks "De gedachte is...")

woord is sterker, het is maar niet alleen Zijn eeuwig voornemen, uit bijvoorbeeld de Efeze-brief. Het is Zijn raad, d.w.z. het is niet zomaar een plan, het is een juridisch plan. Het heeft met juridische zaken van doen. Er is een wettige grondslag (wet op het losserschap) voor de overgave en kruisiging van de Here Jezus. <sup>Zie zijlijn 26</sup> De Bijbel spreekt over Hem als "Zoon des Mensen", Die in die hoedanigheid, en dus als de "Goël" van de mensheid inderdaad het recht nam om lossing tot stand te brengen. Dit verzoeningswerk van de Here Jezus, aan het kruis van Golgotha, past binnen de raad Gods. Het is volstrekt in overeenstemming met het recht, met de wet dus.

De verantwoordelijkheid voor die kruisdood wordt bij de Joodse, de Israëlitische, mannen gelegd. Israël wordt niet zozeer aangerekend dat men Hem verworpen en gekruist heeft, maar dat ze Hem daarna niet aanvaard hebben als hun Losser. Dat ze daarna niet gehoor hebben gegeven aan de prediking. Daarom wordt hier gepredikt aan dezelfde mensen die Hem gekruist hebben. In vers 37 staat: "Werden zij verslagen in het hart. Wat moeten wij doen?" En toen zei Petrus: Maak je geen zorgen, "bekeert u en een ieder van u worde gedoopt en daardoor worden je zonden vergeven en je zult de Heilige Geest ontvangen en we praten nergens meer over." De Heilige Geest is de opgewekte Christus. "Wie gesproken zal hebben tegen de Here Jezus, het zal hem vergeven worden. Wie gesproken heeft tot de Opgewekte, de Messias, de Zoon van God, dat zal hem niet vergeven worden". (Matthéüs 12 : 32) Men wordt veroordeeld, niet op grond van zonden die men gedaan heeft, maar op grond van ongelooft. Dat geldt voor zowel Joden als voor heidenen.

### Handelingen 2 : 24

24 Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van denzelven *dood* zou gehouden worden.

"God heeft Hem opgewekt". Dat vind ik zo'n prachtige uitspraak. Zo laconiek en zo vanzelfsprekend. Zonder discussie of dit wel of niet zou kunnen. Het wordt niet nodig geacht dat systematisch uiteen te zetten. Simpel: "God heeft Hem opgewekt. De smarten des doods ontbonden hebbende". En dan komt er een moeilijke: "... omdat, of alzo, het niet mogelijk was dat Hij van dezelve zou gehouden worden". "Dezelve" is uiteraard de dood. "Zou gehouden" is in de zin van: bedwongen en vastgehouden worden, want dat is de oude betekenis van de term. "Houden" heeft ook de betekenis van bedwingen, onder controle houden, vasthouden. Hier staat dat de dood Hem niet kon vasthouden. God heeft Hem opgewekt, omdat het niet mogelijk was dat de dood Hem kon

vasthouden. Waarom kon de dood Hem niet vasthouden? Dat ik die vraag stel, is omdat die vraag gewoonlijk beantwoord wordt met: omdat Hij nou eenmaal God was, of omdat Hij nu eenmaal de Zoon van God was, of iets dergelijks. Dat is echter niet waar! Het staat er ook niet. Er staat wat anders. Waarom kon de dood Hem niet vasthouden? Omdat Zijn Vader, d.w.z. God in de hemel, sterker was dan de dood. Waarom wekte God Hem op? Die vraag wordt ergens anders beantwoord. Bijvoorbeeld in de Hebreeën-brief en ook in de Romeinen-brief. Het gaat er om dat geloof gerekend wordt tot rechtvaardigheid. (o.a. Romeinen 4 : 3, 5, 9, 22) De rechtvaardige zal uit het geloof leven. Aangezien de Here Jezus een Gelovige was, Die overigens de zonde der wereld droeg, werd Hij opgewekt. Omdat God, om voor de hand liggende redenen, met Hem bijzondere plannen had, wekte Hij Hem als eerste uit de dood op en gaf Hem daarmee eerstgeboorterecht.

In de Bijbel was aangekondigd dat Hij zou opstaan. Dus was het onmogelijk dat de dood Hem zou houden. God had gezegd dat Hij zou opstaan. Het was ondenkbaar dat het niet zou gebeuren. Het heeft niets te maken met de kracht van de dood, het heeft ook niet te maken met de kracht van de Here Jezus. Het heeft gewoon te maken met het Woord Gods, dat zegt dat Hij uit de dood zou opstaan en dus staat Hij op. Het is onmogelijk dat het niet zou gebeuren. Dat staat er toch achter? Psalm 16 wordt geciteerd: "Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving ziet. Gij zult mij het pad des levens bekend maken; ..." Daar staat: God heeft gezegd dat het zo zou gaan. Dus gaat het zo. Het is het enige echte argument. Lees hier niet: Hij was nou eenmaal God, dus stond Hij uit de dood op, dan ontgaat je weer hoe het werkelijk was. Namelijk dat de Heer hier op aarde kwam in vernedering. Zijn Godheid afgelegd had, Zich geledigd had. Een mens werd, de gestalte van een dienstknecht aannam, en gehoorzaam werd tot de dood. (Filippenzen 2) Een God, Die gehoorzaam is? Naar wie luistert God dan? "Gehoorzaam geworden is tot de dood", ja tot in "de dood des kruizes" en daarom ook heeft "Hem God uitermate verhoogd". (Filippenzen 2) Niets in eigen kracht. Het was juist onderwerping, nederigheid en dienstbaarheid. Daarna wekte God Hem op uit de dood. Dat moest gebeuren om de eenvoudige reden dat het van tevoren in de Schrift was aangekondigd. Dat vind ik het mooiste argument. Het kon niet anders. Waarom niet? Omdat God het gezegd heeft.

### Handelingen 2 : 25

25 Want David zegt van Hem: Ik zag den Heere allen tijd voor mij; want Hij is aan mijn rechter *hand*, opdat ik niet bewogen worde.

We zouden het Schriftgedeelte nu lezen vanuit het standpunt van de Here Jezus. De woorden uit Psalm 16 worden geacht van de Here Jezus Zelf te zijn. Ze worden Hem als het ware tevoren in de mond gelegd. Duizend jaar van tevoren. "Ik zag de Heer allen tijd voor Mij" is uiteraard niet letterlijk, maar overdrachtelijk. Hij had Zijn verwachting gesteld op God en Zijn werk, Zijn kracht, Zijn plan en op Gods beloften. Daarom wordt de Here Jezus ons ook voorgesteld als gelovige. Hij geloofde in Degene Die Hij noemde: "Mijn hemelse Vader". Vooruitziend op Zijn aanstelling tot Zoon in de toekomst. Hij verwachtte de vreugde, die Hem voorgesteld was. (Hebreeën 12 : 2) De woorden van de Here Jezus zijn: "Hij is aan Mijn rechterhand. Hij is Mij nabij, Hij helpt Mij." Zo was het natuurlijk ook. Hij ontving kracht van boven, maar het was niet Zijn eigen kracht. Dat was de kracht die Hij van Godswege ontving. Dat maakte Hem niet tot God, maar tot Dienstknecht Gods.

#### **Handelingen 2 : 26**

26 Daarom is mijn hart verblijd; en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten in hope;

David spreekt daar over die blijdschap. Rusten is, zoals op grafstenen staat, sterven, de dood ingaan. Rusten is niet uitrusten, maar ophouden met wat het maar was. Dat is de bijbelse betekenis. Als een mens sterft, is er geen hoop meer. Zolang er leven is, is er hoop. Wij hebben altijd hoop, omdat wij eeuwig leven hebben. De Here Jezus had dat niet, hoewel dat afhangt vanaf van welke kant je binnen komt, maar dat had Hij niet. Hij had wel hoop, want Hem was dat eeuwige leven beloofd. Hij zou de troon van Zijn vader David hebben, een onwankelbaar Koninkrijk. Hij moet die profetieën en beloften uit 2 Samuël 7 gekend hebben. Het ging over Hem, ingefluisterd, terwijl Hij op aarde leefde. God sprak ook tot andere profeten. Waarom niet tot Hem? Daar is verder niets mee mis. En dus "... mijn vlees zal rusten in hope". God sprak over Zijn Zoon, via de mond van David, die daarmee dus ook sprak over zijn Zoon. De Zoon Gods, de Zoon van David en dus over Zijn opstanding. Vandaar deze woorden:

#### **Handelingen 2 : 27, 28**

27 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige over geven, om verderving te zien.

28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht.

"Mijn ziel", dat is "mij", wie ik ben. De mens is een ziel. Veel vertalingen geven daar "graf", maar dat is een misverstand. Het gaat wel degelijk om meer dan dat. Het gaat om "hades" (Grieks). In Psalm 16 is het in het

Hebreeuws "sheol". Dat is ons woord "hel". "Gij zult mijn ziel in het dodenrijk niet verlaten" kan alleen maar betekenen dat Hij uit dat dodenrijk zou opstaan. Dood is verderf. Sommige hebben er dan van gemaakt dat het gaat om het lichaam van de Here Jezus in het graf, dat daar geen verderf in optrad. Dat lees ik er niet in. Daar gaat het helemaal niet over. Het verderf heeft geen uitwerking gehad. Hij is opgestaan uit de dood en daar gaat het maar om. Dat is de betekenis van de uitdrukking hier. Hij kwam niet in de dood, in de zin van, dat Hij daar ophield te bestaan of in een eeuwig oordeel terecht kwam.

"Het pad", staat er in Psalm 16. Vers 11: "Gij zult mij het pad des levens bekend maken". Het is daar in de toekomstige tijd vertaald. <sup>Zie zijlijn 27</sup> De weg des levens is niet de levende weg, maar de weg naar het leven. De dood is een duister zwart gat, maar je moet weten waar de deur is om er weer uit te gaan. Dat is de weg des levens. Het is heel simpel. Ik weet wel, het is plechtige taal en ik zeg het helemaal niet plechtig, maar het is zo simpel als wat. Waar is de uitgang? Nou die was er niet, althans die was onvindbaar, maar God heeft er wel een gemaakt en ook gezegd hoe je er komt. Dat geldt niet alleen voor de Here Jezus, maar ook voor David en voor al die oudtestamentische gelovigen. Voor ons ook. Maar het is voor ons eigenlijk niet van belang. Als wij gelovigen zijn, hebben we die weg allang gevonden, dan zijn we er uit. De "weg des levens" is gewoon die van geloof. Johannes 1 : 12: "Zovelen Hem aangenomen hebben", namelijk "zovelen er in Zijn Naam geloven, heeft Hij recht en macht gegeven om kind van God te worden". En dus het recht gegeven om eeuwig leven te ontvangen, want men moet uit God geboren worden, dan wel wedergeboren worden. Nog steeds Johannes 1 en eventueel Johannes 3. De weg des levens in de praktijk de opstanding uit de dood, waaraan men door geloof deel krijgt, vroeg of laat. Wij, wat ons privé betreft, al heel vroeg, want we waren zelfs nog niet overleden. Toch kennen we die weg al en zijn deze alreeds gegaan. Oudtestamentische gelovigen zijn daar nog steeds en zullen, eveneens op grond van geloof, opstaan op de "Jongste Dag", ook wel genoemd "uitersten dage" (Johannes 6 : 39) of "laatsten dage" (Johannes 11 : 24)

"Gij zult mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht". Door Uw aangezicht en dus ook vóór Uw aangezicht. David zegt, maar het is de Here Jezus Die het zegt, dat Hij vervuld zou worden met blijdschap, als Hij God, Zijn hemelse Vader, zal ontmoeten en voor Hem zal staan. Wat zei de Vader toen tegen Jezus, Die zojuist was opgewekt uit de dood? "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd." En wat zei Deze toen? "Zie hier ben Ik, in het begin des boeks is geschreven: hier ben Ik om Uw wil te doen, o Heer." Dat is Psalm 40 en Hebreeën 10, waar het aangehaald

#### **Zijlijn 27**

De toekomstige tijd in het Hebreeuws bestaat helemaal niet. Dus in welke tijd men de vertaling plaatst, is een gok. Omdat het giswerk is hoe men dat vertalen moet, hebben de vertalers wat afspraken gemaakt. Als de zin zus en zo gebouwd is, dan vertaalt men het in de toekomstige tijd. Als dit woord aan het begin van de zin staat, wordt het weer verleden tijd. Daar moet je niets van aantrekken. In de Psalm is het vertaald met toekomstige tijd. Dus: "Gij zult mij het pad des levens bekend maken", maar in het Grieks van het Nieuwe Testament staat er gewoon, in vers 28: "Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt".

### Zijlijn 28

Petrus geeft een sleutel voor alle Psalmen, want hij zegt gewoon: ja, dat kan die psalmist nou wel geweest zijn, maar die psalmisten spraken niet over zichzelf, ze spraken over de Messias. Over de Here Jezus Christus en Zijn belevenissen, ervaringen en gemoedsgesteldheden. Dat maakt alle Psalmen in feite tot Messiaanse Psalmen.

wordt. Ik haal het aan om te stellen dat die uitspraak niet van toepassing is op de menswording van de Here Jezus. Natuurlijk kwam Hij op aarde om Gods wil te doen. Maar Psalm 40 spreekt eveneens, lees het maar na, over de opstanding van Christus en Zijn positie, sindsdien. Toen werd er weer wat tot Hem gezegd: "Zit aan Mijn rechterhand totdat Ik Uw vijanden, (eigenlijk ópdat Ik Uw vijanden) zal stellen tot voetbank Uwer voeten." En: "Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédék." Volgens de Hebreeën-brief betekenen deze uitdrukkingen precies hetzelfde. "Gij zijt Mijn Zoon", "zit aan Mijn rechterhand", "Gij zijt Priester naar de ordening van Melchizedek", is drie keer hetzelfde. Het is de aanstelling van Christus als Eerstgeborene, die in Zijn opstanding geworden is tot: "Eerstgeborene aller creaturen" en "Beelddrager Gods". (Kolossenzen 1) Bovendien werd Hij de laatste Adam. (1 Korinthe 15 : 45) De "tweede Adam" is de Beelddrager Gods. Dat is weer Hebreeën 10 : "God neemt het eerste weg, om het tweede te stellen". Dat is als eerste van toepassing op de Heer Zelf.

### Handelingen 2 : 29, 30

- 29 Gij mannen broeders, het is *mij* geoorloofd vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag.
- 30 Alzo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met ede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, den Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten;

De vertalers hebben "mij" ingevuld, maar in het algemeen is het op dat moment geoorloofd om vrijuit te spreken. Dat was voorheen niet zo. De Here Jezus zei, bij meerdere gelegenheden, dat er niet over gesproken diende te worden, dat Hij de Messias zou worden. Sinds Zijn opstanding, zegt ook Paulus, wordt het Evangelie "gepredikt aan alle mensen alom". Vrijuit. David was een profeet en wist dat "God hem met ede gezworen had", dat hij "uit de vrucht zijner lendenen", (Psalm 132) wat het vlees aangaat, de Christus, de Messias, verwekken zou, om op zijn troon te zetten. De Messias zou op de troon van David zitten. Hij moet van David afstammen. Dat staat in 2 Samuël 7.

### Handelingen 2 : 31, 32

- 31 Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien.
- 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.

Omdat David een profeet was, heeft hij van tevoren gesproken van de opstanding van Christus, van die Messias, Die uit hem zou voortkomen. Petrus citeert Psalm 16 <sup>Zie zijlijn 28</sup> met "dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien". De Here Jezus is weliswaar gestorven, maar is uit de dood opgestaan. Petrus heeft dat gezien en spreekt er daarom over. Als een historisch en juridisch bewezen feit. Die term wordt herhaald natuurlijk, door heel het boek Handelingen, want hoewel de Heer Zich in Zijn opstanding niet heeft geopenbaard aan "den volke", heeft Hij Zich wel degelijk bekend gemaakt aan voldoende mensen om Zijn opstanding vast te leggen als historisch en juridisch bewezen feit. Met meer dan 500 getuigen voor de rechtbank (1 Korinthe 15) gaat dat prima.

Hier op deze Pinksterdag is sprake dat de Here Jezus de troon van David zou herstellen. De "vervallen hut van David", zoals dat later in Handelingen 15 heet. In vers 31 wordt gesproken over de opstanding van Christus, maar in vers 32 heet Hij weer Jezus: "Deze Jezus heeft God opgewekt". Dat "deze" wijst terug op de term Christus in de voorgaande verzen, waarmee de apostel dus zegt: "deze Jezus is de Christus", of "Jezus is deze Christus". Hij is Die uit de Psalmen en in het bijzonder Die uit Psalm 16. Dat is de boodschap, die hij zonder omwegen predikt aan de Joden. Aan de Israëlitische mannen in Jeruzalem. Dat betekent dat ook in onze dagen diezelfde boodschap aan de Joden nog steeds gepredikt zal worden, want het is nog steeds niet veranderd. Als hij toen de Christus was, is Hij dat nu nog.

Deze Jezus, de Christus uit de voorgaande verzen, en Jezus de Nazarener uit vers 22, deze Jezus heeft God opgewekt, waarvan "wij allen getuigen zijn". Dit is de prediking. Er is geen andere boodschap. Het Evangelie is, dat de mens weliswaar dood is door de misdaden en de zonden, maar dat er nieuw leven is, opstandingsleven, eeuwig leven, door de opgewekte Christus. D.w.z. door Jezus van Nazareth, Die van Godswege opgewekt en gesteld is tot Christus. Lees het maar na in 1 Korinthe 15, waar Paulus dit nog eens op een rijtje zet.

### Handelingen 2 : 33

- 33 Hij dan, door de rechter *hand* Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes, ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort.

In de Bijbel wordt zelden verschil gemaakt tussen de opstanding en hemelvaart van Christus. Daar is een goede reden voor: het is één vloeiende doorgaande "beweging". Door Zijn opstanding uit de dood,

ontving Hij een positie aan de rechterhand Gods. Op die Paasdag verschijnt de Here Jezus aan Maria van Magdalena, in de hof. Voor de protestanten: Maria van Bethanië. Het is gewoon dezelfde dame. En toen zei Hij: "Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader", (Johannes 20 : 17) maar verder later op de dag mocht iedereen aan wie Hij verscheen Hem aanraken. Hemelvaartsdag was een zichtbare, demonstratieve, hemelvaart. Die kon alleen plaatsvinden, omdat Hij al een positie had in de hemel aan de rechterhand Gods. De uitdrukking "door de rechterhand Gods verhoogd zijnde" is de verwijzing naar Psalm 110 : 1 en nog heel wat andere Schriftplaatsen. Wat de rechterhand Gods in de eerste plaats doet is: de Here Jezus opwekken uit de dood. Al het andere komt daaruit voort.

Soms heb ik het idee dat dit het minst begrepen vers is van het hele Schriftgedeelte, omdat het eigenlijk helemaal niet past in onze traditionele, Christelijke leringen. De statuten van religies beginnen met een geloofsbelijdenis en regel 1 is dan dat men gelooft in een drie-enige God. Waarmee men gewoonlijk bedoelt dat men de bekende artikelen uit de geloofsbelijdenis van Nicea onderschrijft. Als je dat doet, dan lees je hier gewoon over vers 33 heen. Wat hier staat is simpel dit: "Hij is door de rechterhand Gods verhoogd en heeft de belofte des Heiligen Geestes ontvangen van de Vader". Dat betekent toch gewoon dat Hij de Heilige Geest heeft ontvangen van de Vader. Dat staat er toch? Dan betekent het dat toch ook? Hij heeft de Heilige Geest ontvangen van de Vader. Zodat je maar weer ziet, dat zowel de Heilige Geest als de Zoon onderworpen zijn aan de Vader. Het wordt geïmpliceerd en daarmee kun je meteen dat artikel van die drie-enige God aan de kant schuiven.

Want niet dat ik niet geloof in dat de Zoon God is, dat de Vader God is en dat de heilige Geest God is. Daar geloof ik in, zo zonder enige twijfel. Maar niet in het leerstuk over de Drie-eenheid, die van Hen drie Goden maakt, Die naast elkaar zitten en Die 100% elkaars gelijke zijn. Waarbij de Zoon niet minder is dan de Vader en de Vader niet minder dan de Zoon en de Geest niet meer dan de Vader en de Zoon en ook niet minder dan de Vader en de Zoon. Ze staan ex-aequo. Waarna je voor het probleem staat dat je dan moet beschrijven wat dan toch het verschil is, als je eerst gezegd hebt dat Ze volkomen gelijk zijn. Als Ze volkomen gelijk zijn, waarom zijn het er dan drie? En dan roept er altijd wel iemand: maar Ze zijn Eén. Elke keer dat je leest over de Heilige Geest, weet je niet waarover het gaat. Dat kun je niet begrijpen. Want Wie of Wat is dan de Heilige Geest? De één zegt de Heilige Geest is iets, want het is een kracht die je moet ontvangen en een ander zegt: het is iemand, want persoonlijke voornaamwoorden worden voor Hem gebruikt. Hij dit en Hij dat. En de

Heilige Geest kan bedroefd worden, dus het is een persoon. Ja, het is iemand, maar als een persoon geen kracht is, is een persoon zelfs geen persoon. Als iemand niet een kracht is, wat is iemand dan nog? Het zijn van die discussiestukken, er zijn boeken vol geschreven over dit soort vragen, maar het zijn onderwerpen die er helemaal niet toe doen, omdat ze van het verkeerde idee uitgaan. Lees in de Bijbel, dan heb je geen probleem. Waar het om gaat is dat de uitdrukking "Heilige Geest" in elk geval de aanduiding is van het Leven van Christus, want Geest is Leven, of andersom: Leven is Geest. Kortom: Heilige Geest is het Leven van Christus. De Here Jezus Christus was ooit dood en toen Hij gestorven was, had Hij toen de Heilige Geest? Leefde Hij toen? Nee. Had Hij toen Geest? Nee. Hij ontving die Heilige Geest bij Zijn opstanding uit de dood, dan wel dóór Zijn opstanding.

De Here Jezus heeft die Geest uitgestort, nádat Hij Hem Zelf eerst ontvangen had. De Geest wordt voorgesteld alsof de Geest een vloeistof is, terwijl de Geest echt geen vloeistof is, maar in de typologie wel. De gedachte is niet dat hier, op deze dag, op deze eerste Pinksterdag, die Geest werd uitgestort. Dat staat er ook niet. Wat er werkelijk staat is dat het eerder was uitgestort, maar dat het nu gezien en gehoord werd. Waarmee geïmpliceerd wordt dat het zien en horen van die Geest niet de normale situatie is. Het is een teken voor de gelegenheid. "Geest" heet Geest, omdat je Die niet ziet en niet hoort. Niet tast of aanschouwt. Geest werkt in het onzienlijke. Die kun je alleen vermoeden. Of Johannes 3: "de Geest, de wind", staat er dan in de vertaling, "pneuma" (Grieks), Geest, of wind "waait waarheen Hij wil". Het is een pracht van een voortgezette metafoor. Je kunt de uitwerking ervan net waarnemen. Wat op die Pinksterdag gebeurde was een demonstratie van Godswege, dat inderdaad de Geest was uitgestort en werkzaam was. Normaal in het verborgene, maar voor de gelegenheid gekoppeld aan zichtbare en hoorbare tekenen. Dat is wat dit vers zegt: "hetgeen gij, nu, inmiddels betekent dat, wat gij ziet en hoort". Duidelijk moet zijn dat het vers zegt dat men nu iets ziet en hoort, dat er in het verleden al was, maar toen hoorde of zag men het niet.

Wij hebben hier van doen op deze Pinksterdag met een van de vele wonderen/tekenen uit de Bijbel en met name uit deze periode van de heilsgeschiedenis. Zo'n manifestatie van de Heilige Geest vindt daarna nauwelijks meer plaats. Een heel enkele keer nog, met een speciale bedoeling blijkbaar. Die komen we nog wel tegen in de rest van het boek Handelingen. Ze hebben een bepaald doel. Tekenen hebben als doel: de Goddelijke zending, de Goddelijke achtergrond van de gebeurtenissen en in het bijzonder de prediking, te demonstreren. <sup>Zie zijlijn 29</sup>

#### Zijlijn 29

Nicodémus zei in Johannes 3: die Jezus moet een Profeet zijn van God gezonden. Waarom dan? Nou, want niemand kan deze tekenen doen, zo dan God met Hem niet is. Daarom hebben wij profeten niet meer nodig, want wij hebben de oude norm, die bewezen is, aangetoond is. Dat is het Woord van God dat we voor ons hebben en daar zouden wij trouw aan zijn. Daar zijn geen wonderen of tekenen bij nodig. Iedereen kan de boodschap controleren aan de hand van de Bijbel zelf. Daar zijn nog een paar argumenten voor. We komen het vast nog wel tegen in Handelingen.

Voor zover de Here Jezus die Geest ontvangen heeft, als Eerste, was het in Zijn opstanding. Dat is precies wat Petrus hier uiteengezet heeft. Sinds die dag, de opstanding van Christus, ontvangen de gelovigen deze Geest, d.w.z. het nieuwe Leven. Daar is niets moeilijks aan. Hoeveel teksten wilt u hebben, waar staat dat ons nieuwe Leven gebaseerd is, niet op de uitstorting van de Heilige Geest, maar op de opstanding van Christus? Nergens anders op. God heeft ons wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Christus. (1 Petrus 1 : 3) We hebben deel aan de opstanding van Christus. Daarmee aan Zijn Leven. We zijn met Hem levend gemaakt, met alle consequenties van dien.

#### **Handelingen 2 : 34, 35**

- 34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt:  
De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter *hand*.  
35 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.

Dit gaat over de Zoon van David. Zo'n structuur hadden we ook in vers 30 en 31. Daar ging het over de dood en opstanding van de Here Jezus n.a.v. Psalm 16. En hier gaat het over Psalm 110 en om een uitspraak over het vervolg erop, namelijk de verhoging van de Here Jezus, waarbij tot Hem gezegd werd, en dat staat hier dus ook: zit aan Mijn rechterhand. "De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik...", of opdat, want opdat en totdat is in die oude talen volstrekt gelijk. Tot Hem is dus gezegd, tot de Messias, de Zoon van David, Die dus zijn Heere is: "Zit aan Mijn rechterhand, ópdat Ik Uw vijanden zette tot een voetbank Uwer voeten." Dat is de essentie van de prediking.

Dit is in het Nieuwe Testament een van de meest geciteerde Bijbelteksten uit het Oude Testament. Daar worden ook een heleboel consequenties aan verbonden. Hij is ontleend aan Psalm 110 : 1. Maar in het Nieuwe Testament wordt er veel werk gemaakt van die uitdrukking. In de eerste plaats omdat hij zegt dat de Zoon van David de Heer van David is. In het Matthéüs-evangelie, (hoofdstuk 21) wordt het aangehaald door de Heer Zelf. Hij zegt daar: "Als de Zoon van David dan de Messias is, zoals jullie zeggen, waarom noemt David Hem dan zijn Heer in Psalm 110 vers 1?" Zij blijven het antwoord op deze vraag schuldig. Daarna wordt in het Nieuwe Testament in het algemeen de term aangehaald om aan te geven dat de positie van de Here Jezus Christus niet op de troon van David, is maar op een veel hogere Troon in de hemel zelf, omdat Hij het Beeld Gods is. (Hebreeën 1 : 3)

Wij zijn zo toe aan welbekende vers 36, de samenvatting van de hele toespraak. Dat zie je meteen aan het woordje "dan", dat is op grond van het voorgaande.

#### **Handelingen 2 : 36**

- 36 Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, *namelijk* dezen Jezus, Dien gij gekruist hebt.

Dát is de prediking, daar gaat het om en dus zegt Petrus: Deze Jezus is nu gemaakt tot Heere en Christus. Waarmee in de eerste plaats gezegd is dat Hij dat dus niet was vóór Zijn opstanding. Althans dat was Hij niet toen Hij op aarde leefde. Hij was toen niet de Christus en ook niet de Heere. Als Hij dat al wel was, dan kan Hij nooit tot Christus en tot Here gesteld zijn geworden. Het probleem in het algemeen is dat Christenen in de loop der tijd altijd hebben moeten bewijzen, verdedigen, aantonen en prediken dat Jezus de Christus is. En bovendien dat Hij God is. Met als gevolg dat zij zelf vergeten zijn dat dit niet altijd zo was. Dat Jezus in Zijn omwandeling op aarde niet de Messias en ook niet God was. Hij kwam uit de hemel, op aarde, werd mens en Zijn weg leidde tot de dood. Hebreeën 2 : 14 zegt: "Hij werd mens, vlees en bloed deelachtig, om te kunnen sterven, opdat Hij door de dood teniet zou doen degene die het geweld des doods had...". "Opdat Hij door de genade Gods voor allen de dood smaken zou". (Vers 9) Hij leefde op aarde als mens. Er is ook niets moeilijks aan, want dat staat op talloze andere plaatsen waarin de Here Jezus niet alleen in Zijn omwandeling op aarde als mens wordt aangeduid, maar waar Hij zelfs nu nog als mens wordt genoemd, want dat is Hij nog steeds. Sinds Hij opstond is Hij dat weer. Dat was Hij ook. Hij stond op uit de dood als mens. God heeft die Mens, die Man, aangesteld om de hele aarde te oordelen. (Handelingen 17 : 31) Er is maar één God en ook maar één Middelaar tussen God en de mensen, namelijk de Mens Christus Jezus. (1 Timotheus 2 : 5)

Eigenlijk niets moeilijks aan, maar we lezen er overheen. We doen net of er staat of Hij er alleen als mens uitzag, maar dat Hij in werkelijkheid niet was. Maar dan zegt iemand: ja maar dat staat er toch dat Hij de Christus was voor die tijd? Dan zeg ik: nee, wat ik lees is dat iemand tegen Hem zegt: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods. (Matthéüs 16 : 16) En toen zei de Heer: ja, dat kan wel wezen, maar mondje dicht. Of Hij zegt: "Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard." Maar Hij zegt niet: inderdaad dat is zo. Om de eenvoudige reden: Hij zou het zijn. Hij moest het nog worden. Het is prima dat zij Hem als zodanig herkennen, en erkennen, maar Hij zou het pas in Zijn opstanding zijn. Hij wordt op

voorhand zo aangeduid, maar het moest allemaal nog zijn beslag krijgen. Wat Zijn Godheid betreft, wij kennen de Here Jezus in Zijn aardse omwandeling niet als God en ook niet als God geopenbaard in het vlees. Die uitdrukking staat nergens in de Bijbel. Althans niet in de Griekse. In de Nederlandse wel, in 1 Timótheüs 3 : 16 staat de uitdrukking: "God is geopenbaard in het vlees". Het woord "God" heeft men echter tussen-gevoegd. Het gaat in dit vers niet over God, maar over de verborgenheid. "Buiten alle twijfel de verborgenheid der godzaligheid", daar gaat het over, die is groot. Het woord "God" staat er niet. Het staat zelfs niet eens schuingedrukt in de Statenvertaling. Er staat:

#### **1 Timótheüs 3 : 16 (aangepast)**

16 En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot, is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

Die term, als hij er wel zou staan, kan niet de aanduiding zijn van wie de Here Jezus was in Zijn leven op aarde, omdat het binnen het verband van dit vers al helemaal niet te plaatsen valt. Daar gaat het ook helemaal niet over. Niemand herkende of erkende Hem als de openbaring Gods. De Here Jezus op aarde was niet de openbaring van de Godheid, Hij was de Zoon des mensen (= van Adam). Dat is ook de titel die Hij Zelf gebruikt. De mens, in elk opzicht, volkomen en ook juridisch correct. Als Hij God was in vermomming, als Hij er alleen maar als mens uitzag, en in werkelijkheid God was, dan gaat heel het verhaal, de hele bijbelse argumentatie, dat Hij als mens, als Zoon des mensen, de zonden van de mensen droeg, de schuld van de mens betaalde, niet op. Hij had alleen recht om dat te doen, omdat Hij hoofd was van de menselijke familie. Wat Hij niet zou zijn als Hij God was in een menselijke gedaante.

Als men zich verdiept in het vers in Filippenzen 2, dan krijgt men te maken met dikke boeken over "kenosis". Dat is het woord dat vertaald is met: "zichzelf vernietigd", of "ontledigd", in de nieuwe vertaling. Maar het is: Hij heeft Zichzelf "leeg gemaakt", d.w.z. "van Zijn volheid ontdaan". Hij werd alleen de uiterlijke gestalte van een mens en niet een materialisatie van de Godheid. Dan zou Hij de Engel des Heeren uit het Oude Testament geweest zijn. Dan had Hij ook niet geboren hoeven te worden uit Maria. Maar Hij was de gestaltenis Gods, staat daar, en heeft de gestalte van een dienstknecht aangenomen. Sommigen willen vasthouden dat Hij nog steeds de gestalte Gods was, maar Zich gedroeg als dienstknecht. Maar dan doe je die woorden onrecht. Dat staat er niet. Hij wás de gestalte

Gods en Hij hééft de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen. Hij blééf dus niet de gestalte Gods. Hij wérd de gestalte van een mens:

#### **Filippenzen 2 : 6-8**

- 6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
- 7 Maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden;
- 8 En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.

Hij was "Gode gelijk", "Gode even". En daarna: "Hij is de mensen gelijk geworden". In plaats daarvan. Vandaar "kenosis" in vers 7: "Hij heeft Zichzelf vernietigd". Dat is correct. Of "tot niets gemaakt". Wat Hij was, was Hij daarna niet meer. Van "Beeld Gods" en "Gode gelijk" naar "gestalte van een dienstknecht" en "de mensen gelijk". God is niet gehoorzaam. Naar wie zou Hij moeten horen? Het is de dienstknecht, die gehoorzaam (= gehoor geven aan / geloven in) zou zijn. Een gewoon mens die dit gedeelte leest, hoeft er geen problemen mee te hebben. Hij was ooit in de gestaltenis Gods, heeft die gestaltenis afgelegd en heeft het "niet als roof geacht" dat het Hem afgenomen werd, staat er ook hoogst ongelukkig, in de vertaling althans. Maar in tegendeel, Hij kwam hier op aarde om een loopbaan te lopen, een dienst te verrichten. Daarom wordt Hij ook in het Oude Testament genoemd de "Knecht des Heeren", waarvan God zegt: "In Hem heb Ik al Mijn welbehagen". Als dat in het Nieuwe Testament aangehaald wordt, heet Hij niet meer Knecht, maar Zoon, in wie God al Zijn welbehagen heeft. (o.a. Mattheüs 17 : 5) Via dat knechtschap wordt Hij tot Zoon gesteld.

Het is niet: daar lag God in een wieg. Hij was mens, want Hij nam toe in kennis. Als Hij God was, kan Hij niet toenemen in kennis. Hij leerde, in de zin van: Hij liet Zich onderwijzen. Dat hoort bij de mens. Die ligt in een wieg en weet niets. Die is helemaal leeg. Alleen een omhulsel met wat "aanleg" erin, maar er zit nog geen "data" in. Dat is wat we van de Here Jezus lezen. Dat kun je niet beschouwen als een beschrijving van de Godheid. In tegendeel. Hij was mens op aarde en moest leren net als wij. Voor zover Hij de Schriften kende, heeft Hij ze geleerd. Dat heeft Hij niet van huis uit meegekregen, zo van: Hij werd geboren en kende in de wieg al heel de Bijbel uit het hoofd. Echt niet. Hij heeft moeten leren praten. Johannes zegt: Hij is het Woord Gods, maar Hij moest wel leren praten hier op aarde. Hij haalde Zijn wijsheid ook ergens vandaan, al wisten ze

niet waar vandaan. Hij heeft hetzelfde leven op aarde gehad als wij, met alle menselijke omstandigheden erbij. Alle menselijke onzekerheden. Alle menselijke instincten, alle menselijke zaken, die Hem dwars kunnen zitten. Wat het maar wezen mag. Emoties, die ook een recht denken in de weg kunnen staan. Dat is maar goed ook, want als je geen emoties hebt, en je kunt wel denken, dan ben je een soort computer. Dan leef je niet echt. Daar heeft Hij ook allemaal Zijn weg in moeten vinden. Net als wij. Daarom weet Hij wat wij nodig hebben. Hij weet wat het is om mens te zijn, als mens hier op aarde te leven. (Hebreeën 4) Hij heeft gehoorzaamheid moeten leren. Dat wil niet zeggen dat Hij niet gehoorzaam was, maar dat Hij dat heeft moeten ontwikkelen. Je kunt ook kiezen om niet gehoorzaam te zijn immers. Hij heeft trouw moeten leren zijn. Er staat bij dat Hij in die omstandigheden gehoorzaamheid leerde, waarbij Hij in het gebed geschreeuwd heeft tot God in de hemel. Gebeden heeft om verlossing. (Hebreeën 5) Hij dééd niet alsof Hij mens was. Hij wás mens. Hij liep "de loopbaan om de vreugde die Hem werd voorgesteld". (Hebreeën 12 : 2) Hij was Profeet. God gebruikte Hem. Hij wist dingen die Hij niet kon weten, maar ingegeven werden van Godswege. Dat is de essentie van de profeten. Aan hen werden dingen geopenbaard. Hij deed wonderen, tekenen en krachten, die God door Hem gedaan heeft. (Handelingen 2 : 22)

"In gedaante gevonden als mens, heeft Hij Zichzelve vernederd". D.w.z. nadat Hij mens was, dat was al een vernedering, heeft Hij Zich nóg meer vernederd, namelijk dienstbaar gemaakt. Hij heeft Zich onderworpen aan Degene Die Hij diende, gehoorzaam geworden zijnde. Dat is een levensweg. "Gehoorzaamheid geleerd", zegt Hebreeën 5 : 8, tot de "dood des kruises". (Filippenzen 2 : 8) En dan? "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd". (Filippenzen 2 : 9) Om die reden. Als je de vernedering van de Heer niet kent, of die niet beseft of aanvaardt, dan ken je dus ook Zijn verhoging niet. Dan betekent dat in feite niets. Eigenlijk heeft men door die vernedering te ontkennen, of in de mate waarin men die vernedering ontkende, Zijn verhoging ook ontkend. Als Hij altijd al was wie Hij nu is, dan is het hele verhaal zoek. Wat deed Hij dan hier op aarde? Wat voor zin had dat dan allemaal? Hoezo uitermate verhoogd? Hij was dan toch altijd al in die positie? Nee, zegt de Bijbel. Hij was voor korte tijd, "een weinig" staat er, "ónder de engelen gesteld". En vrolijk vertaalt men dan in bepaalde vertalingen met: "Hij was bijna Goddelijk gemaakt". Maar zo staat het niet in de Statenvertaling. Daar staat in Psalm 8, aangehaald in Hebreeën 2: "En hebt hem een weinig minder (= korte tijd) gemaakt dan de engelen...". Hij is niet "bijna Goddelijk gemaakt", maar ónder de engelen gesteld, vernederd tot ónder de engelen. En dus zegt Hebreeën 1: Hij heeft nu een positie bóven de

engelen. Hebreeën 2: nadat Hij voor korte tijd onder de engelen gesteld was, want dat zegt Psalm 8. Die verhoging betekent alleen wat vanwege die vernedering. Voor ons geldt hetzelfde. Onze vernedering, onze dienstbaarheid, onze gehoorzaamheid aan de Heer, heeft werkelijk geen functie als dat niet zou leiden tot onze verhoging in de toekomst. In die zin nemen we een voorbeeld aan de Here Jezus en lopen wij onze loopbaan achter Hem aan. (o.a. Hebreeën 12)

#### **Filippenzen 2 : 9**

9 Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is;

Welke Naam is boven alle naam? Dat is gewoon de Naam "Jehovah", want dat staat vele malen in het Oude Testament. "Ik ben Jehovah, en buiten Mij, laat staan boven Mij, is er geen". (Jesaja 45 : 5) Bovendien zegt Jehovah erbij in het Oude Testament, al in Jesaja: "Ik ben de Alfa en de Omega"..., nee dat staat er niet, want dat is Grieks, maar er staat wel: "Ik ben het begin (Eerste) en het einde (Laatste)". (Jesaja 44 : 6) De nieuwtestamentische variant komt uit de mond van de Here Jezus. Die zegt: "Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde". (Openbaring 1 : 8) Rechtstreeks aangehaald uit Jesaja. In Jesaja gaan deze woorden over Jehovah en in Openbaring over de Here Jezus. Dat kan niet allebei waar zijn, want buiten Jehovah is er géén. Er kan maar één de eerste zijn en ook maar één de laatste. Dus, Jezus is Jehovah. Jezus heeft die Naam gekregen. Want de Naam Jehovah is niet zozeer de Naam van iemand - een persoonlijkheid - het is de Naam die gegeven wordt aan de openbaring van het onzichtbare, het onzienlijke Wezen Gods. Waar de Here Jezus Christus sinds Zijn opstanding het "Beeld is van de onzienlijke God" (Kolossenzen 1), draagt Hij dus de naam Jehovah.

Waar in het Oude Testament een engel verscheen, als de openbaring, de veruiterlijking van het Wezen Gods, werd Hem gevraagd: hoe heet u? En dan komt het antwoord dikwijls aarzelend en soms ook wat cryptisch, maar het antwoord is dan toch altijd: "Ik ben Die Ik ben", of gewoon: Ik Ben, Jahweh, Jehovah. Die Naam wordt nu gedragen door Jezus van Nazareth, omdat God Zich alleen nog openbaart in Hem. Dus als de onzienlijke God zichtbaar (zienlijk) wordt, gestalte wordt, of hoe je dat maar noemt, dan verschijnt de mens Jezus van Nazareth. Want Hij is het Beeld Gods en dus God. Daarom zegt de Kolossenzen-brief: "Hij is het beeld van de onzienlijke God", in hoofdstuk 1. In 2 : 9: "In Hem woont al de volheid der Godheid". Hoe het werkt? Dat hoeft je toch ook niet te weten. Je moet alleen accepteren dat het zo is. Weten hoe het werkt is in de meeste gevallen voor ons niet weggelegd en bovendien ook

helemaal niet noodzakelijk. Dat wil je toch niet tot in detail weten? Je zal maar willen weten, willen doorgronden, hoe je computer werkt. Dat hoeft je niet te weten. Anderen vogelen dat wel uit. Je moet gewoon weten hoe je het ding bedienen moet. Wat je er mee kunt. Het gaat er om dat we die dingen in de Bijbel lezen. Of het waar is of niet, is niet afhankelijk van of wij weten hoe het werkt. De Bijbel leert in ieder geval dat God Hem - de Here Jezus - uitermate verhoogd heeft en een Naam bóven alle naam heeft gegeven, bij Zijn opstanding. Waartoe? Paulus zegt het zo in Filippenzen 2 : 10, 11:

#### **Filippenzen 2 : 10, 11**

- 10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.
- 11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.

Dit is ontleend aan:

#### **Jesaja 45 : 21-23**

- 21 Verkondigt en treedt hier toe, ja, beraadslaagt samen: wie heeft dat laten horen van ouds her? *Wie* heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.
- 22 Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.
- 23 Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong *Mij* zal zweren.

In het Oude Testament is het: "Ik ben Jehovah, buiten Mij is er niemand. Buiten Mij is er geen God. Voor Mij zal alle knie zich buigen". In het Nieuwe Testament is dat: "Opdat in de Naam van Jezus..." en "dat Jezus Christus is de Heere, tot heerlijkheid Gods en (= namelijk) des Vaders". De Naam boven alle naam is Jehovah en die is gegeven aan de opgestane Here Jezus. **Zie zijlijn 30**

We komen aan het eind van de toespraak van de apostel Petrus in Handelingen 2. De essentie van de prediking is, dat God "deze Jezus tot Heere en Christus gemaakt heeft. Deze Jezus Die gij gekruist hebt". Dat is feitelijk de inhoud van heel de bijbelse boodschap. Dat deze Jezus, de

Man van Nazareth, gesteld is tot Heere en tot Christus en dus geworden is tot mens naar Gods beeld en gelijkenis. Want het is ook de vervulling van deze uitspraken uit de eerste hoofdstukken van Genesis. Hij is geworden "oorzaak tot eeuwige zaligheid", want daar komt het in de praktijk op neer, en dat is ook wat de apostel Petrus in de volgende verzen zegt.

#### **Handelingen 2 : 37-39**

- 37 En als zij *dit* hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders?
- 38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een ieder van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.
- 39 Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo velen als er de Heere, onze God, toe roepen zal.

De toespraak van de apostel Petrus maakte diepe indruk. Er staat dan ook: "als ze dit hoorden, werden zij verslagen in het hart". Ze hadden daar niets meer tegen in te brengen. Het zal je maar gezegd worden: "Deze Jezus, Die gij gekruist hebt, is van God gesteld (of gemaakt) tot Heere en Christus". Dan heb je dus alles verkeerd gedaan wat je maar verkeerd kon doen. Dat is wat er in zo'n eenvoudige term naar voren gebracht wordt. Ze werden verslagen in het hart. Maar ze zeiden tot Petrus en de andere apostelen: "Wat zullen wij doen, mannenbroeders?" Wat kunnen wij nog doen? Het antwoord is: eigenlijk niets. Want het is niet een kwestie van doen, maar van geloof, vanuit het hart. Petrus zegt: "Bekeert u." Dit woord "bekeren" duidt op een veranderde instelling en opstelling. Een verandering in het denken van de mens. De essentie is natuurlijk dat men zich zou bekeren tot de Heere. Dat staat hier niet bij, maar het is wel min of meer de vaste uitdrukking, ook onder de profeten. Bekeert u tot de Heer. Dat kan alleen maar een omkering zijn van het hart. Een bekering van de inwendige mens en dat men nu eindelijk wel een keer naar de Heer zou willen luisteren. Daarom is bekering synoniem met tot geloof komen. Of gewoon geloven, want het woord "geloven" wordt ook gebruikt in de betekenis van: tot geloof komen. Bekering betekent niets als het alleen maar een verandering is van de wandel. Als het niet is in het hart, dan is het ook niets. Petrus zegt feitelijk tegen zijn tijdgenoten dat men zich zou vernederen. Dat zegt hij later in zijn brief. "Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, en Hij zal u verhogen". (1 Petrus 5 : 6) Men zou nederig zijn en dat is dus een kwestie van verandering van instelling. Dat is bekering. Onderwerping aan de Heer. Aan Zijn woord.

#### **Zijlijn 30**

"Heere" was Hij wellicht ook voor Zijn menswording, alleen dan vraagt u weer: hoe werkt dat dan? Dan zeg ik: dat weet ik ook niet. Ik weet alleen dat Hij uit de hemel was nedergedaald, totdat Hij ook weer naar de hemel zou terugkeren. In het Oude Testament droeg Hij de Naam Jehovah, maar niet die van Jezus, want Hij was geen mens en bovendien ook niet die van Christus, want Christus zou de Zoon van David zijn. In Zijn opstanding is Hij eerst Jezus, want dat werd Hij bij Zijn geboorte. Hij werd toen de Christus, de Messias, de Gezalfde, Die eeuwig leven ontving. Hij werd bovendien aangesteld - of gemaakt - tot Heere en Christus. Daarmee ook tot Hogepriester naar de ordening van Melchizedek, Middelaar van het Nieuwe Verbond, Hoofd van de nieuwe mensheid. (Romeinen 5)

### Zijlijn 31

Die tussenzin is in sommige kringen populair, uit oogpunt van klantenbinding, denk ik dan altijd. Dan zijn er die ongeveer dit lezen: "bekeert u en daarna worde een ieder van u gedoopt in de naam van Jezus Christus tot vergeving van zonden". Maar dan lees je 'm verkeerd. Daar is een heel eenvoudig argument voor. Het zou betekenen, als het zo is, dat er nogal wat Schriftplaatsen zijn die dan een halve waarheid verkondigen. En dat is een hele leugen. Bijvoorbeeld een Schriftplaats die zegt: "Geloof in de Here Jezus Christus en gij zult behouden worden". Want als het zo is dat je ook gedoopt zou moeten worden, dan is die uitspraak een halve waarheid.

De officiële baptistenleer zegt: nee, geloof is niet genoeg. Je moet wel gedoopt worden. Dat staat in hun eigen leerboeken. Je moet wel gedoopt worden, anders wordt je niet behouden. Waar dan overigens aan vastzit, dat, als je je bij hun laat dopen, je ook lid van hun kerk wordt. Dat ziet er uit als klantenbinding.

Wat voor gevolg heeft die bekering dan? Nou, dat staat er achter. "Tot vergeving der zonden". Als men zich bekeert, zal men vergeving van zonden ontvangen en bovendien ook de Heilige Geest. In één keer, als één geheel. Over "de gave des Heiligen Geestes" had Petrus in het voorgaande gesproken. In elk geval in vers 33. Het was de aanleiding tot deze toespraak. Maar wat we lezen is: "bekeert u tot vergeving der zonden" en ik lees nu dus deze tussenzin niet: "... en een ieder van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, ..." <sup>Zie zijlijn 31</sup> Ik geloof dat de doop heel belangrijk is. Anders zou ik nooit iemand willen dopen. Ik voel me niet echt daartoe geroepen om dat te doen. Ik zeg met Paulus: "De Heere heeft mij niet gezonden om te dopen". (1 Korinthe 1 : 17) Maar als iemand mij vraagt om gedoopt te worden, dan moet ik dat toch doen. Dat vind ik belangrijk. De normale gang van zaken is, als iemand tot geloof komt, dat hij zich laat dopen. En als het even kan op hetzelfde tijdstip. Niet opdat men vergeving van zonden zou ontvangen of om in de hemel te komen of wedergeboren te worden. Voor dat doel zou men alleen geloven.

Het is eigenlijk een uitzonderlijke tekst, waarin in één adem gezegd wordt: "bekeert u en laat u dopen". Er zit nog wat anders aan vast, maar dat is een taalkundige kwestie. "Bekeert u" is meervoud. Het wordt tot de groep als geheel gezegd. Of je dat in het Nederlands kunt zien, weet ik niet, maar in het Grieks in elk geval. En "gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen" is dat ook. Dat "gij" kun je niet in het Nederlands zien, maar dat is wel degelijk meervoud in het Grieks. Het wordt tot het collectief, tot de groep, gezegd. Maar die tussenzin: "en een ieder van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus", wordt niet tot een meervoud gezegd, maar tot individuen.

Waar het om gaat is dat de vorm in de zin anders is. Dat maakt die ene zin: "een ieder van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus", tot een tussenzin, die in zichzelf compleet is, maar vanwege zijn vorm sluit hij niet aan bij: "bekeert u". Het is niet: een ieder van u bekere zich en worde gedoopt. Het is: "bekeert u", tot de groep en daarna: "en een ieder van u, stuk voor stuk, worde gedoopt". En daarna gaat de hoofdzin verder. Weer in het algemene meervoud: tot vergeving der zonden. Als je leest: bekeert u en een ieder van u worde gedoopt tot vergeving van zonden, dan lees je dus dat men moet geloven en worden gedoopt alvorens vergeving van zonden te ontvangen. Dat is in strijd met wat we elders lezen en dus is het onjuist. Daar staat: kom tot geloof en een ieder wordt bovendien opgeroepen, ieder voor zich, (dat is persoonlijke verantwoordelijkheid) zich te laten dopen. Is dat noodzakelijk om vergeving van zonden te ontvangen? Om de gave des Heiligen Geestes te ontvangen? Nee, in ieder geval blijkt dat uit dit vers niet. Als het uit dit vers al niet

blijkt, dan zou ik niet weten uit welk vers dat dan wel zou moeten blijken. Als u daarna zegt: dus ik hoef me niet te laten dopen, dan heb je het verkeerd begrepen. Als je de Heer wil dienen in je leven, dan zal je die stap ook moeten doen, nadat je begrepen hebt dat het verwacht wordt van een gelovige. Je leest in de Bijbel niet dat men zich moet laten dopen. Wat je wel vindt is dat mensen zich laten dopen. Gelovigen laten zich gewoon dopen. Dat is normaal. We weten niet of ze het allemaal ook deden, maar wel dat het de norm is. Niet pas sinds deze dag, maar het was al eerder zo. Voor de goede orde.

Er zijn er die hebben uitgevonden dat de doop niet meer voor ons is. Dat was voor die eerste gemeente zo, maar dat is een hele andere gemeente dan de Gemeente van vandaag. In de Bijbel is zo'n overgang, dat dus doop of avondmaal worden afgeschaft, niet te vinden. Dat kun je ook Bijbels echt niet verantwoorden. Op geen manier. Nee, ik weet hoe men dat doet en wat de leringen daarvoor zijn, maar dat slaat nergens op. Ik denk dat het een leer is om zich van een bepaalde verantwoordelijkheid af te maken. Het gaat er om dat het Woord Gods gepredikt zou worden en waar men tot geloof komt, moet het, als het goed is, leiden tot de doop door onderdompeling, want het woord "doop" betekent "onderdompeling". In werkelijkheid betekent het woord "baptizoo", dat in Bijbel vertaald is met "doop" zelfs: "doordrenking". <sup>Zie zijlijn 32, blz. 32</sup> Het Griekse woord voor "doop" is "bapto". Dat is geen besprenkeling. Dat lijkt zelfs niet op dopen. In het Oude Testament staat: "... en Aaron doopte zijn duim in het bloed en hij besprenkelde". Daar heb je de betekenis van de termen. Hij doopte zijn duim in het bloed en hij besprenkelde de priesters, die daardoor geheiligd werden. Een symbolisch gebaar, maar wat besprenkeld werd, werd niet gedoopt. De duim werd gedoopt, maar die werd niet besprenkeld.

Waarom zou men gedoopt worden? Het antwoord is heel eenvoudig: omdat die doop uitdrukking geeft aan het werk dat de Heer aan een gelovige doet. En dat is een werk dat de mens zelf niet kan doen. Hij laat het doen door de Heer. En zo laat hij zich ook dopen. Hij wordt geacht gestorven, begraven en opgewekt te zijn met Christus. Dat is wat de doop uitbeeldt. Daar is ook één woord voor: wedergeboorte. De Here Jezus gebruikte de term "doop" in de aankondiging van Zijn eigen sterven en Zijn opstanding. Hij sprak over een "doop waarmede Hij gedoopt moest worden". (Matthéüs 20 : 22, 23) Hij had het over Zijn lijden en dus ook over Zijn opstanding. Doop in water is daar de uitbeelding van. Er is nog een andere reden waarom we ons zouden laten dopen, volgens Lukas 7. Vers 29 zegt: "En al het volk, horende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God." Volgens vers 30 deden

de Farizeeën dat niet. Zij verwierpen "de raad Gods", door zich niet te laten dopen. De gedachte is: men rechtvaardigt God door zich te laten dopen en men verwerpt de raad Gods door zich niet te laten dopen. "Rechvaardigen" betekent dat men de raad Gods aanvaardt. Men doet dat door zich te laten dopen. De Raad Gods is de uitspraak van de hoogste Rechter. Die veroordeelt de zondaar ter dood. En wat stelt de doop voor? De dood. En daarna de opstanding. Op grond van geloof. Als men de doop afwijst, wijst men daarmee de raad Gods tegen zichzelf af. Dat is wat hier staat. Wij laten ons dopen en erkennen daarmee Gods uitspraken over onze levens. Dat wij tot niets deugen en een Nieuwe Schepping in Christus moeten worden. Dat willen wij worden, daar onderwerpen wij ons aan en dus laten wij ons dopen.

Vers 38. De term "gedoopt worden in de Naam van Jezus Christus" heeft niets te maken met wat men noemt de "doopformule", die afkomstig is uit de zogenaamde "formulieren", die men in kerken gebruikt om de dingen volgens voorschrift te regelen. In de Bijbel komt helemaal geen doopformule voor. Wij lezen nergens wat iemand zegt, als hij een ander doopt. Ik zeg er zelf wel altijd wat bij, maar dat moet niet. De doop is namelijk altijd in de Naam van de Here Jezus. Ik doe het in ieder geval niet in eigen naam. Om het zeker te maken zeg ik er bij: "in de Naam van de Here Jezus", want wie ben ik? Dat is wat Johannes de Doper ook zei, toen de Heer bij hem kwam om Zich te laten dopen: "Mij is nodig door u gedoopt te worden". (Matthéüs 3 : 14) Als iemand het doet, doet hij het altijd in de Naam van Jezus Christus.

Vers 39: "want u komt de belofte toe" is de "belofte des Heilige Geestes" uit vers 33. Dat wat er beloofd was. Het is de gave des Heilige Geestes uit het voorgaande vers. Belofte is de belofte van eeuwig leven. Dat een ieder die gelooft, kind van God zou worden en dus ook zo genaamd zou worden, met dank aan Johannes 3 : 1 en 1 : 12. Het gaat om de belofte van een Nieuw Verbond. (Jeremia 31 : 31) God heeft de beloften gedaan aan de vaders en heeft die belofte aan ons, hun kinderen vervuld, als Hij Jezus uit de dood verwekt heeft. Want de opstanding van Christus is de vervulling der beloften Gods. Niet alleen voor degenen die hier waren, maar ook voor allen die "daar verre zijn". Verre van wat? Verre van Jeruzalem? Ja, maar meer in het bijzonder: "ver van het burgerschap Israëls". Het is niet alleen bestemd voor de Joden, maar ook voor de heidenen, in het algemeen. Meer specifiek: niet alleen bestemd voor de Joden die Israëlieten waren, maar ook voor degenen die inmiddels al geen Israëlieten meer waren. Die dus vervreemd waren van het burgerschap Israëls. Dat gaat over de 10 stammen.

#### Handelingen 2 : 40

40 En met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande *hen*, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!

Welk geslacht? Het Joodse natuurlijk. Hij spreekt tot Israëlitische mannen Door zich te laten dopen, door tot geloof te komen in de Here Jezus Christus, wordt men uit het Jodendom gehaald. Joden kwamen tot geloof in de Here Jezus. Daarna gaven ze zich niet meer uit voor Jood, ze waren Christenen. Zij waren "behouden van dit verkeerd geslacht". Als men tot geloof komt, treedt men niet toe tot het Jodendom of een bekeerd Jodendom. Integendeel. In de Gemeente is "noch Jood noch Griek". (Romeinen 10 : 12; Galaten 3 : 28) De Gemeente bestaat uit wedergeboren mensen. Die krijgen een nieuwe afkomst. Voor zover ze Joods waren, zijn ze dat primair - fundamenteel - niet meer. Voor zover wij heidenen waren, zijn wij dat nu ook niet meer. Noch Jood, noch heiden. Noch Griek of wat het maar wezen mag. We zijn één in Christus. We zijn Christenen. Als men tot geloof komt, wordt men er uit gehaald. Men treedt er niet aan toe. Het heet ook "Gemeente" en niet wat anders.

#### Handelingen 2 : 41-47

- 41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag *tot hen* toegedaan omtrent drie duizend zielen.
- 42 En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.
- 43 En een vreeze kwam over alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen.
- 44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen;
- 45 En zij verkochten *hun* goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van node had.
- 46 En dagelijks eendrachtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten;
- 47 En prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

In deze laatste verzen in dit hoofdstuk zijn we niet meer op die Pinksterdag. Het gaat erom dat hier geschreven wordt over degenen die tot geloof kwamen.

#### Zijlijn 32

Het is meer dan dat. Het is ook het doordrenken van dat voorwerp met die vloeistof. In 1 Korinthe 12 wordt de doop als type verklaard wordt, hoewel er andere Schriftplaatsen zijn die uitleggen waarom men gedoopt zou worden. En wat de doop voorstelt: namelijk dood en opstanding. De complete uitwerking ervan, wat het in zijn geheel voorstelt en waarom het noodzakelijk is, staat in 1 Korinthe 12 : 13: "... want wij allen zijn door één Geest tot één Lichaam gedoopt". Let op: het gaat hier niet over de doop in water, maar het gaat over de doop met/in/door/vanwege de Geest. De doop in water is daar uiteraard een uitbeelding van en daarom heet de "doop in de Geest" ook doop. Letterlijk kun je in de Geest niet ondergedompeld worden. Het is overdrachtelijk taalgebruik. Geest kun je niet uitgieten of uitstorten, want Geest is geen vloeistof. Maar waar er vloeistoffen zijn als type van de Geest, wordt die beeldspraak gebruikt: "Ik zal Mijn Geest uitgieten". Zo is het met doop ook. Doop met/in/door de Geest, is kennelijk ontleend aan dopen in water. "Wij zijn door één Geest tot één Lichaam gedoopt, hetzij Joden hetzij Grieken, hetzij dienstknechten hetzij vrijen, wij zijn allen tot (*of in*) één Geest gedrenkt." Wij zijn allen doordrenkt van die ene Geest. Want dopen is doordrenken.

### Zijlijn 33

Het woord "zielen", heeft elders in de Bijbel primair van doen met de geest i.v.m. met geloof en wedergeboorte. Het is ook het ontvangen van de Geest, uit de Geest geboren worden, zijn zo de uitdrukkingen, Niettemin: "er werden toege- daan omtrent 3000 zielen". "Ziel" is de aanduiding van iemands praktische leven, van praktische wandel. Toegevoegd worden aan de Gemeente betekent niets als het geen consequenties heeft voor de gewone dagelijkse levenswandel. Maar ze hoef- den in hun praktische leven niet eerst hun geloof te demonstrenen, een cursus te volgen of "getoetst" te wor- den. Dat kon ook niet. Ze werden gewoon gedoopt op grond van hun geloof. Of het allemaal op dezelfde dag gebeurde, dat denk ik niet. Dat is wel veel.

### Zijlijn 34

Ik krijg vragen of je als gelovige bij een kerkge- nootschap moet horen? Want er staat in de Bijbel dat je bij een Gemeente moet horen. Natuurlijk behoren wij bij één Gemeente. Er is er maar Eén en we worden door Christus, dan wel door God, Zelf daaraan toe- gevoegd. Meer bestaat in de Bijbel niet. Kan dan een gelovige leven, als kind van God, zonder lidmaatschap van een gemeente? Ja en Nee. Een gelovige is lid van die ene Gemeente.

"Drie duizend zielen". <sup>Zie zijlijn 33</sup> Wie deed toe? Je kunt ook vragen: wie werden er toegedaan? 3000 zielen. Dan weet je meteen dat de andere vraag anders beantwoord moet worden. Wie deed er toe? Wel de Heere uiteraard. De Heer voegt gelovigen toe aan de Gemeente. De Heer geeft aan gelovigen eeuwig leven. Ik kan nog korter gaan. Wanneer men tot geloof komt, ontvangt men de Heilige Geest, want dat staat hier. Wij worden door één Geest tot één Lichaam gedoopt. Wij ontvangen die Geest, dat Leven. Wij ontvangen allemaal datzelfde Leven en daarom vormen we samen één Lichaam. Dat is wat de Geest doet. Over dat Lichaam gaat het hier al in Handelingen 2. Eigenlijk al in Handelingen 1, want daar werd aangekondigd dat het gebeuren zou.

Vers 47: "De Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden". Die zin is zo duidelijk als wat, als je tenminste aandacht geeft aan alle woorden die daar staan. Wie of wat deed Hij tot de Gemeente? Degenen die zalig werden. Niet: de Heer maakte elke dag mensen zalig. Dat was wellicht zo, maar zo staat het er niet. De Heer deed toe tot de Gemeente. Opdat zij zalig zouden worden? Nou wellicht, dat is nog te verdedigen ook. Maar in de eerste plaats was het toch andersom. Hij doet degenen die zalig worden toe aan de Gemeente. Iemand die zalig - wedergeboren - wordt, heeft daarmee deel aan dat Leven van Die Ene, van Christus Zelf. Men wordt door wedergeboorte toegevoegd aan de Gemeente. Er is verder niets anders nodig. <sup>Zie zijlijn 34</sup> De Heere, onze God, zal roepen. Hij roept namelijk degenen die geloven en zet ze bij, of voegt ze toe aan, maakt ze deel van de Gemeente. Ze worden den Heere toegevoegd. Zodat we daarna in Hem zijn en dus deel hebben aan "elke geestelijke zegening in de hemel in Christus". (Efeze 1 : 3)

Het is wel aardig om die 3000 te leggen naast Exodus 32 : 28: "En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes en er vielen van het volk op die dag 3000 man". Hier in Handelingen 2 werden op die dag "tot hen toegedaan 3000 man". In de ene Schriftplaats worden er 3000 gedood, geoordeeld, afgevoerd. Die zijn niet langer leden van het volk en daarna kom je ze in Handelingen 2 weer tegen. Ze zijn toegedaan aan de Gemeente, nadat ze eerder weggedaan zijn uit het volk. Ze worden "behouden van het verkeerd geslacht". Mozes was boven op de berg, de 10 stenen tafelen halen. Terwijl dat gebeurde, was Israël daar beneden aan die berg en het volk ging over tot het maken en het aanbidden van het gouden kalf, onder leiding van de hogepriester, die men daartoe had aangewezen. Die gebeurtenissen zijn een uitbeelding van het aanbreken van het Nieuwe Verbond. Hoewel die gebeurtenissen in Exodus 32 negatief zijn, zo noemen wij dat, men was ongehoorzaam, hebben ze wel degelijk een positieve typologische betekenis. Dat gouden kalf, los van

heel de geschiedenis, kan helemaal niet verkeerd zijn, want God wordt voorgesteld als een stier, uit wie alle leven (zaad) voortkomt. Vrucht- baarheid. Een kalf is dan Zijn Zoon. Die is van goud, want Die is eeuwig de Zoon. Zijn dienst aan Hem wordt geleid door de Hogepriester, Die het kalf gemaakt heeft. Het was toen afgoderij, maar overdrachtelijk wordt het plaatje omgekeerd en negatief wordt positief. Dan krijgt het een positieve betekenis. Een beeld van het aanbreken van het Nieuwe Verbond. Typologisch. Daarom is het zo leuk dat er bij staat: "er werden 3000 toegedaan". Terwijl ze toen juist werden afgesneden. Maar dan wel van het verkeerde geslacht en daarmee werden ze ook toegedaan aan de Gemeente. Aan de Heer.

Vers 41: "Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt". Ze werden toegedaan aan de Gemeente, niet omdat ze gedoopt waren, maar op grond van dat ze het "woord gaarne aannamen". "Aannemen" is een ander woord voor geloven (Johannes 1 : 12) Aannemen is accepteren. Men moet een gelovige zijn om gedoopt te worden. Meer voorwaarden zijn er niet. Behalve dan dat je er water voor nodig hebt. Zoals bij die kamerling. "Zie daar is water, wat verhindert mij om gedoopt te worden. Indien gij van harte gelooft is het geoorloofd" (Handelingen 8 : 36) en toen werd hij gedoopt. Verder komt er niets aan te pas.

Vers 42: "Zij waren volhardende in de leer der apostelen...". Dat waren geen predikanten, dominees, theologen en andere wetenschappelijk gevormde lui. Ook geen paus. En dan: "... en in de gemeenschap en in de breking des broods en in de gebeden". Wat men daar al niet van gemaakt heeft in de loop der tijd. Iets plechtigs. De communie, de eucharistie. Hoe moeilijker de term, hoe plechtiger het wordt. Maar het heet gewoon "breking des broods" in de Bijbel. Dat doen ze gewoon samen. Er komt verder niets aan te pas. "En in de gebeden". Welke gebeden? Niet de formuliergebeden, die achter in de Bijbel zijn afgedrukt. Dat hadden ze allemaal niet. Ze moesten daar hun gebed zelf bedenken. Uit hun hart, geïnspireerd door de Bijbel. Zo simpel is dat en dat werkte.

"Volhardende in de leer der apostelen" zouden wij uiteraard ook zijn. "Volhardende" wil toch zeggen dat het hard is. Dat het niet vanzelf- sprekend is. Dat het moeilijkheden en tegenstand met zich meebrengt. Dat er verzet is tegen de leer der apostelen. Volharden in de leer is het eerste wat de gelovigen nodig hebben. Niet alleen in het begin. Het is primaire levensbehoefte in de praktijk. De Bijbelse leer, de leer der apostelen, de gezonde leer. Dat woord lijkt mij duidelijk genoeg. Het houdt de mens gezond in geestelijke zin en doet hem opwassen. Bij de "leer der apostelen" gaat het niet zozeer om de apostelen, maar om de leer. Ze

bleven niet volharden bij de apostelen,<sup>Zie zijlijn 35</sup> maar in wat zij leerden. Deze grote zaligheid is begonnen verkondigd te worden door de Heer Zelf. (Hebreeën 2 : 3) Daarna is deze bevestigd geworden door de apostelen, door degenen die Hem gehoord hebben. Die door Hem onderwezen waren. Dat blijkt uit het feit dat het gepaard ging met die tekenen en wonderen en menigerlei krachten, waarmee deze prediking van Godswege geautoriseerd werd.

Vers 42: Zij waren dan volhardende in de leer der apostelen. Iemand die ons daarvan af wil brengen, die leert iets ongezonks en niet het woord Gods. Daarom kost het wat moeite om daar bij te blijven. Dat is inderdaad zo, want de leer der apostelen wordt continue bestreden. Waar ze volhardende waren in de leer der apostelen, volhardden zij ook in de gemeenschap. Wij volharden in die ene leer, dat bindt ons aan elkaar. In die gemeenschap zouden wij elkaar niet kennen naar het vlees, maar naar de Geest. In Christus, als nieuwe schepselen. Dat gaat in de praktijk via het Woord. Via het volharden in de leer der apostelen en dus blijven bij de gezonde woorden van de Here Jezus Christus. Daar gaat die leer der apostelen over.

Vers 42: "... en in de breking des broods". 1 Korinthe 10 : 16b: "... Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaams van Christus?" Het antwoord is uiteraard: ja. Dus wat betekent "ze waren volhardende in de breking des broods"? Precies hetzelfde als de twee voorgaande dingen. Het brood dat wij breken is een gemeenschap met Christus en dat is de Gemeente, het Lichaam van Christus. In letterlijke zin is het "het vieren van het avondmaal", zoals de Heer het brood brak en het uitdeelde, in de nacht dat Hij verraden werd. (1 Korinthe 11 : 24, 25) "Doe dit tot mijn gedachtenis, totdat Ik kom". Dat deden zij en nogal veel, want er staat: "zij bleven erin volharden". Dat zal wel meer dan 1 x per jaar geweest zijn. Hoe vaak? Ik heb geen idee. Iemand kon nog net opmerken: maar je leest ergens dat ze dat op de eerste dag van de week deden. Je kunt ook nog lezen dat ze gewoon waren de eerste dag van de week bij elkaar te komen. Daarmee wordt gesuggereerd dat ze elke eerste dag van de week avondmaal vierden. Maar dat staat er niet. Dat is met geen mogelijkheid te vinden. Ik had geleerd dat het zo hoorde. Dat degenen die elke zondag bij elkaar komen en avondmaal vieren, op de enige echte nieuwtestamentische manier samen komen. Totdat mijn vader zei: "Daar is nauwelijks een Bijbeltekst voor te vinden."

Wij hebben er een ritueel van gemaakt. Als ik het even los maak van de instituties en gewoon in de Bijbel lees over "breking des broods", dan lees ik dat het helemaal niets bijzonders is om brood te breken. Wij weten

waarom het gebroken werd. Om het uit te kunnen delen en opdat men allen deel zou kunnen hebben aan één brood, eveneens 1 Korinthe 10. "Want wij zijn eens broods deelachtig". Niet een gedeeld brood, niet een gebroken brood, maar één brood. Voor zover het gebroken werd, is het om uit te delen. De uitdrukking "dat voor u verbroken wordt" staat in de Bijbel niet. Dat staat abusievelijk in 1 Korinthe 11. Nieuwere vertalingen hebben dat terecht ook weggelaten. Iemand heeft dat er ooit ingevoegd, maar dat hoort er niet te staan. "Dit is Mijn lichaam voor u", staat er. Het breken als zodanig heeft geen symbolische betekenis. Het heeft een praktische betekenis. Namelijk dat men deel krijgt aan het ene brood, daar zit de symbolische betekenis in. Evenzo geldt dat voor de wijn die uitgegoten wordt. 1 Korinthe 10 : 16a: "De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus?" Wijn schenk je uit, opdat een ieder zijn deel zou krijgen. In Engeland en Zuid-Afrika heeft men zijn eigen glaasje staan, waarin de wijn uitgeschonken wordt. De gedachte is in ieder geval dat de wijn uit één en dezelfde bron komt. Het is een gemeenschap met het bloed, leven, "le chaim", van Christus.

Die "breking des broods" komt weer terug in vers 46. Het zijn drie uitdrukkingen van gemeenschap die men heeft. Want als men volhardt in de leer der apostelen, vindt men elkaar daarin en dat is dus die gemeenschap. Breking des broods is in ieder geval geen uitbeelding van de dood van de Here Jezus. Dit avondmaal, waarbij men eet en drinkt van hetzelfde, geeft uitdrukking aan het feit dat we deel hebben aan hetzelfde Lichaam. Dat ene Lichaam, hoe verschillend wij ook zijn. Die Korinthiërs werden geacht dit te weten, om dienovereenkomstig te leven, want dat is waar het werkelijk om gaat. Het gaat niet om het ritueel van het avondmaal, maar om de praktische betekenis. Waar wij bij bepaald worden ter gelegenheid van de avondmaalsviering, is onze eenheid. De rest, bijna alles in dit leven, ook in het Christelijk leven, bepaalt ons bij de verschillen die er zijn, en soms bij verdeeldheid, maar het avondmaal is de uitdrukking van de eenheid die wij in Christus hebben.

Vers 43: "... en een vreze kwam over alle ziel". Als je de context recht wil doen, dan kom je bij deze conclusie: dat de "vreze" kwam over allen die hier tot geloof waren gekomen en die toegevoegd waren. "Vrees" is niet hetzelfde als angst. Angst is niet-beredeneerde-angst. Men heeft angst voor het onbekende. Vrees is min of meer aan angst gelijk, maar vrees heb je voor het bekende. Een electricien heeft daarom geen angst voor elektriciteit, maar wel vrees. Vrees wil zeggen dat men met de dingen rekening houdt. Uit zelfbescherming. Dat men weet wat je wel en niet kunt doen. Je kent de gevolgen en daarom hou je er rekening mee. Ontzag

### Zijlijn 35

De apostelen legden het fundament van de Gemeente al in de eerste generatie van het Christendom. Daarom hebben wij geen apostelen meer in onze dagen. Als het fundament gelegd is, hoeft dat niet opnieuw te gebeuren. Het "huis Gods", waaraan wij toegevoegd zijn, is gebouwd op het fundament der apostelen en profeten. De apostelen waren toen ook profeten. Die waren nodig voor het fundament, want Gemeentelijke waarheid, verborgen in het Oude Testament, moest geopenbaard, gedemonstreerd, worden. Dat is precies wat de apostelen, als profeten, gedaan hebben, zo blijkt uit hun geschriften, die we sindsdien hebben. Toen waren de nieuwtestamentische Bijbelboeken nog niet geschreven. Dus er zat niets anders op. Het werk moest gedaan worden door profeten, die daartoe van Godswege waren aangesteld. Ze heten apostelen. Samen: apostelen (= *namelijk*) profeten. De apostel Paulus schrijft in de laatste verzen van Romeinen 16 dat deze dingen geopenbaard zijn door profetische geschriften. Het is de basis van Gemeentelijke waarheid. Heel het Nieuwe Testament, inclusief de Evangelien, die pas geschreven werden ná de opstanding. Toen onze Gemeentelijke bedeling al lang begonnen was. Daarom zou men blijven bij "de leer der apostelen".

### Zijlijn 36

Of dat allemaal op diezelfde dag was, lijkt me niet. Dat "volharden in de leer der apostelen" en "volharden in de breking des broods" zijn uitspraken over de tijd die hierna volgde.

hebben, respect hebben. Je weet wat sterker is dan jij, dus je weet ook tot hoever je kunt gaan. Je gaat niet over de grens, dat is het ongeveer. Dat dat is het vrezen van God ook. Men zou immers God vrezen. (1 Petrus 2 : 17) Maar dat wil niet zeggen dat je angst moet hebben voor God. Het wil zeggen dat je Hem kent, erkent, Hem respecteert, ontzag voor Hem hebt. En inderdaad rekening houdt met Hem. De consequenties eruit trekt. De zin: "... En vele wonderen en tekenen geschieden door de apostelen", <sup>Zie zijlijn 36</sup> is misschien ook de aanleiding tot die "vreze, die over alle ziel" kwam. Daar is een kracht aan het werk, die sterker is dan de mens zelf. Men zou er rekening mee houden.

Vers 43: "Vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen". Men zou er niet meer van maken dan het is en wat de Bijbel er tot op heden van gezegd heeft. We kennen de wonderen en tekenen, die gedaan werden door de Here Jezus. Nu worden ze gedaan door de apostelen. Het is de voortzetting van wat de Here Jezus ook al deed. Daarmee heeft het dezelfde functie. De functie van de tekenen en wonderen is niet een bijdrage leveren aan de volksgezondheid of iets dergelijks. De bedoeling is dat de wonderen juist tekenen zijn. Wonderen zijn specifieke gebeurtenissen, die opvallen. Die de aandacht vragen. Hun functie is gelegen in hun profetische of symbolische betekenis. Het gaat niet in eerste instantie om het praktisch nut (bijvoorbeeld genezing) voor de betrokken persoon. Wonderen heten ook tekenen. Maar een teken is niet altijd een wonder. Er zijn in de Bijbel veel meer tekenen, die helemaal geen wonder zijn.

Waarvan is dan het wonder een teken? Wat beeldt het wonder uit? Ze zijn, zo zonder uitzondering, een uitbeelding van het werk dat door de Here Jezus Christus in Zijn opstanding tot stand gebracht zou worden, dan wel tot stand gebracht is. Kortom de tekenen, ook de tekenen in het Oude Testament, zijn uitbeeldingen van het tegenwoordige werk van Christus. Als in het Oude Testament het tegenwoordige werk van Christus wordt aangekondigd, wordt niet Zijn echte werk aangekondigd, maar Zijn tekenen en wonderen. Om de blinden de ogen te openen, om de oren te openen, om de lammen en kreupelen op te richten. Om de gevangenen open te zetten. Dat staat er dus vermeld via deze wonderen/tekenen. Maar wat Hij echt zou doen, staat er niet. Hij zou dat doen, maar dan overdrachtelijk. Dat doet Hij in onze tegenwoordige tijd. Deze wonderen van de Here Jezus, alsook van de apostelen, zijn daar een beeld van.

Voor zover ze een praktisch nut hebben, is het: "niemand kan deze tekenen doen, zo God met Hem niet is", aldus Nicodémus. (Johannes 3 : 2) Daarom moeten deze apostelen profeten zijn, van God gezonden. Als dat zo is,

betekent het automatisch dat hun woord, hun leringen, het Woord van God is. Hoewel je de leringen als zodanig op hun waarheidsgehalte misschien niet kunt controleren, worden ze bevestigd door tekenen en wonderen. Zo staat er in:

### Hebreeën 2 : 3, 4

- 3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben;
- 4 God bovendien medegetuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.

En dan deze beroemde woorden in:

### Johannes 20 : 30, 31

- 30 Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek;
- 31 Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam.

Dit is uiteraard geschreven na Zijn opstanding. Sindsdien is Hij de Christus. De wonderen die de Here Jezus deed, waren in iedere geval bevestigingen van Zijn Goddelijke zending.

### 3. Handelingen 3

In mijn Bijbel staat boven Handelingen 3: "de kreupele genezen". De uitgebreide geschiedenis, die zich voortzet in hoofdstuk 4, omdat hij nogal wat consequenties heeft, begint inderdaad met de genezing van een kreupele. D.w.z. met een wonder, dan wel een teken. We lezen daarover in vers 1:

#### Handelingen 3 : 1

- 1 Petrus nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende ure; Zie zijlijn 37

De tempel is het heiligdom van Israël. Het was dé manier om veel volk bij elkaar te krijgen blijkbaar, want heel de menigte volgde Petrus en Johannes Zie zijlijn 38 en deze kreupele man. Zo kwamen ze terecht bij deze lange toespraak van de apostel Petrus, die er op uitloopt dat Petrus en Johannes gevangen genomen worden en voor de Hoge Raad geleid worden. Voor de allerhoogste instantie binnen het Jodendom. Dat was dan ook precies waar ze terecht moesten komen. Deze hoofdstukken, ook deze toespraak in Handelingen 3, hebben rechtstreeks van doen met het volk als zodanig. Het is niet zomaar een prediking aan toehoorders, wie zij ook waren, opdat zij tot geloof zouden komen, maar een regelrechte oproep aan het adres van de Joodse natie. Vandaar dat de Hoge Raad daar een rol in speelt in hoofdstuk 4. In werkelijkheid ging het over het Nieuwe Verbond en de daarbij horende zegeningen. Waaraan wij deel hebben gekregen en waaraan Israël als volk ook deel zal hebben. Dat is het thema in hoofdstuk 3 en 4.

#### Handelingen 3 : 2

- 2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de Schone, om een aalmoes te begeren van degenen, die in den tempel gingen;

De genezing van deze kreupele man is een uitbeelding van de uiteindelijke genezing van Israël als volk. De wonderen zijn tekenen en hebben een overdrachtelijke, profetische of typologische betekenis. Niet terwille van de personen in kwestie, maar terwille van het werk Gods. In Johannes 9 gaat het over "de blindgeborene van moeders lijf aan". Wat is er toch mis met moeders lijf? Dat is typologie. Er deugt iets niet aan de afkomst van de mens. De "moeder" is die oude wereld en meer specifiek moeder aarde. "Adamah", waaruit Adam geformeerd werd. Er was fundamenteel iets mis met de afkomst. Dat geldt ook voor Israël. Aan die blindgeborene

zouden de werken Gods gedemonstreerd worden. De werken Gods zullen in hem openbaar worden. De mens is geneigd God kwalijk te nemen voor zijn eigen gebrek. Als God de Schepper is en wij deugen niet, dan heeft Hij toch iets verkeerd gedaan. Maar de Heer Zelf zegt dat het is zodat "Mijn werken aan de mens in het algemeen en aan jou persoonlijk volbracht zullen worden". Tot Paulus werd gezegd: "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." (2 Korinthe 12 : 9) Daarom is de mens zwak, ziek en gebrekkig. Hij mankeert van alles, opdat de werken Gods in hem openbaar zouden worden. Als je het gebrek van de mens zou moeten beschrijven, is het: hij is doof, want hij wil niet luisteren. De mens is blind, hij wil niet zien. De mens is kreupel. "Impotent" beschrijft de essentie van het verhaal. De grondbetekenis is: "dat men niet in staat is zich staande te houden". De mens heeft het leven niet blijvend in zich. Men is kreupel. Kan niet staan, niet lopen. Men kan zich niet bewegen, is eigenlijk al dood. Daar komt het op neer.

Deze man is dus, zo blijkt uit de omstandigheden en uit de toespraak van de apostel Petrus hierna en ook uit hoofdstuk 4, een uitbeelding van Israël als zodanig. Een Israël dat ooit genezen zal worden, conform de profetieën in het Oude Testament. (o.a. Jesaja 35) Israël zal levend worden door geloof in de Here Jezus Christus. In een volgende bedeling, bij de wederkomst van Christus. Wat de Here Jezus deed in de tekenen, was niet anders dan deze profetieën in hun gedachten brengen. Vers 2: "... de deur des tempels, genaamd de Schone, om een aalmoes te begeren van degenen die in de tempel gingen". Overdrachtelijk gaat het om het doorgaan van de poort van de voorhof der heidenen naar de voorhof der Joden. De vertaling met "de Schone" is correct, maar het idee is eigenlijk: de Juiste poort. De term vertaald met "Schoon" is "horajos". Het betekent zoveel als: "van de juiste tijd". Maar het kan ook betekenen: "van de juiste gelegenheid". De goede poort dus. De Bijbelse gedachte hier is, dat ooit eenmaal Israël, compleet als volk, door die poort binnen zal gaan. In de zin van: tot geloof zal komen, tot bekering zal komen en zal overgaan tot gejuich. Tot loven en eren van God. In navolging van wat de Psalmen allemaal expliciet profeteren. Eéns zal Israël die Tempel binnengaan, ik bedoel het nog steeds overdrachtelijk, en haar plaats als priesterlijk volk innemen en de bediening op zich nemen waartoe het volk van oorsprong geroepen is. Dit is de juiste plaats en gelegenheid.

In die poort zat dus iemand die "een aalmoes begeerde". Hij werd daar dagelijks neergezet aan de deur van de tempel, genaamd "de Schone". De "Schone poort" heet het later in vers 10. Het wordt daar herhaald. "Zij zetten hem dagelijks". Waarom staat dat erbij? Er had ook kunnen staan: zij hadden hem daar gezet. Natuurlijk, hij was er niet zelf gekomen.

#### Zijlijn 37

Dat is 15.00 uur op onze klok. In de middag. De dag begint in Bijbel 's morgens bij zonsopgang. De dag zal het "aan het licht brengen". Alleen de sabbat is de uitzondering. Inclusief de Grote Verzoendag, want die wordt geacht een sabbat te zijn en meer sabbatten zijn er niet. De sabbat en de Grote Verzoendag beginnen bij zonsopgang. In de toekomst, als het Koninkrijk van Christus op aarde van start gaat, dan zal blijken dat het Koninkrijk voor Israël op een tijdstip begint waarbij voor de wereld de zon ondergaat. De grote verdrukking voor de wereld moet dan nog beginnen. Dan heeft Israël een korte verdrukking van 3,5 jaar achter de rug. De verdrukking over de wereld begint 3,5 jaar later en duurt 33 jaar.

#### Zijlijn 38

Petrus en Johannes, samen zijn een beeld van het ganse huis Israëls. Waarbij Petrus een beeld is van de twee stammen van Israël, de Joden. Johannes, op de achtergrond, die ook nooit het woord voert, die in vele gevallen wel ten tonele verschijnt, maar niet eens met name genoemd wordt, is een beeld van de gelovigen uit de 10 stammen van Israël. Dat is een reden dat zijn naam alleen als het nodig is genoemd wordt. Maar als hij genoemd wordt, is het belangrijk.

### Zijlijn 39

Jezus de Nazarener, diezelfde als van Handelingen 2 : 22. "Jezus de Nazarener, een Man van God, Die onder ulieden betoond door krachten en wonderen". Nazarener was Zijn achternaam. Er waren er toen velen die Jezus heetten, omdat het gewoon de naam Jozua is, een normale Joodse naam. In het Grieks is dat "Jezus". Jezus de Nazarener, "die van Nazareth". Zoals heel wat Nederlandse achternamen plaatsnamen zijn. De oude Keltische gewoonte wordt gehanteerd en dat is de verwijzing naar plaatsnamen. Maar de aardigheid is dat "de Nazarener" gelijk is aan de "Nazoreeër". Dat is de verwijzing naar de wet omtrent het Nazoreerschap, zoals we dat geïllustreerd vinden in Simson, die een type was van de Here Jezus. Daar zit een direct verband tussen. Wat hier uitgedrukt wordt door het wonder.

Iemand had hem daar neergezet. Die bedelaar had daar zijn vaste stekkie. Hij zat er altijd al (Handelingen 4 : 22) ook in de jaren dat de Heer er optrad. Maar pas nu gebeurt er iets en dan staat er:

#### Handelingen 3 : 3-7

- 3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in den tempel zouden ingaan, bad, dat hij een aalmoes mocht ontvangen.
- 4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.
- 5 En hij hield *de ogen* op hen, verwachende, dat hij iets van hen zou ontvangen.
- 6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geve ik u; in den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, sta op en wandel!
- 7 En hem grijpende bij de rechterhand richtte hij *hem* op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast.

Wat er staat is niet dat hij Petrus en Johannes zag, maar dat Petrus en Johannes hém zagen. Misschien kunt u dat in het Nederlands niet goed zien, maar in het Grieks is het duidelijk genoeg. Petrus en Johannes zagen hem, toen zij de tempel zouden ingaan. Kennelijk keken ze elkaar aan, Petrus en Johannes enerzijds en de kreupele man, anderzijds. Petrus en Johannes zeiden: "zie op ons." Dan staat er: "hij hield op hen". Hij fixeerde zich. Hij hield zijn ogen op hen, verwachende dat hij iets van hen zou ontvangen. En toen zei Petrus: ik heb een slecht bericht en ik heb een goed bericht. Ik heb geen geld bij me. Geen zilver en goud, maar wat ik heb, dat geef ik u in naam van Jezus Christus de Nazarener: sta op en wandel. Opvallend is dat er ook nu zo weinig theater van gemaakt wordt. Eén keer komt er "theater" er aan te pas. Dan spuugt de Heer op de grond, vermengd het met het stof, maakt slijk en strijkt het op de ogen van de blinde. (Johannes 9) Maar dat gebeurt alleen maar omdat die handeling een symbolische betekenis heeft. In de meeste gevallen is het: "sta op en wandel"; "Lazarus kom uit". (Johannes 11 : 43) "Dochtertje ik zeg u sta op". (Markus 5 : 41) "Ga heen, u geloof heeft u behouden". (Markus 10: 52) De uitspraak: "sta op" is eigenlijk het Evangelie. Wat men zou doen, is gewoon opstaan. Men weet dat men dat niet kan, maar niettemin kun je het wel gewoon doen. Dan zal blijken dat het wel kan. Omdat de Heer leven geeft. In dit geval ook, want er staat bij: "in de naam van Jezus Christus, de Nazarener". <sup>Zie zijlijn 39</sup> De opdracht komt van de Heer Zelf.

Hij greep hem bij de rechterhand en richtte hem op en terstond werden zijn voeten en enkelen vast. Slappe knieën werden weer stevig. Weer wat waard worden, betekent dat. Dit gebeurt van de ene moment op het

andere. Bam klaar, alsof er niets aan de hand was. En niet een beetje lopen, maar meteen huppelen. Dat alles verwijst naar de profetie in Jesaja:

#### Jesaja 35 : 3-7

- 3 Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast.
- 4 Zegt den onbedachtzamen van harte: Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods. Hij zal komen en ulieden verlossen.
- 5 Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden, en der doven oren zullen geopend worden.
- 6 Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen; want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis.
- 7 En het dorre land zal tot staand water worden, en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn.

We gaan verder in:

#### Handelingen 3 : 8, 9

- 8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lovende God.
- 9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.

Dat is wat van Israël verwacht mag worden, in overdrachtelijke zin. Het volk zou een positie hebben in de tempel als priesterlijk volk. Vandaar dat je dat bij die blindgeborene ook nog tegenkomt. Als de Heer hem later vindt, dan is dat in de tempel. Waar anders? Daar hoort hij dan thuis. Maar hier toegepast op deze man. Springende en lovende God.

#### Handelingen 3 : 10, 11

- 10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was.
- 11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, *aan* Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's *voorhof* genaamd wordt, verbaasd zijnde.

"Ontzetting" wil zeggen dat ze van slag waren. Wanneer ze "uit de zetting" zijn, dan zijn ze ontzet. Zoals je dat met een deur kunt hebben. Maar met

mensen ook. Dan weten ze niet meer hoe het erbij staat. Hier worden wij opnieuw bepaald dat dit een uitbeelding is van de positie van Israël als volk. Salomo's voorhof is het zuidelijke deel van de tempel en wordt geassocieerd met de naam van Salomo. Volgens Flavius Josephus is een stukje van de tempel van Salomo blijven staan. Het is een zuilengalerij. Het zuidelijkste deel van het tempelplein. Of je het nog bij de tempel moet rekenen, is nog maar de vraag, maar het idee is dat er toch nog een stukje van de oorspronkelijke tempel is blijven staan. Niet de klaagmuur, want dat is niet eens de tempel. Maar dit wel en het verwijst naar het koningshuis van David, de oorsprong van de tempel en naar de zoon van David, Salomo. Die is immers een type van Christus en bovendien is Salomo een beeld van het Messiaanse rijk. Het Koninkrijk van de Zoon van David. Dat is wat aan zal breken, als in de toekomst Israël tot bekering zal komen en de werkelijke Zoon van David zal verschijnen. Daar verwijst die term dus naar. Daarna staat er:

#### **Handelingen 3 : 12**

12 En Petrus, *dat* ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israëlitische mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij *zo* sterk op ons, alsof wij door onze eigen kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?

Petrus legt nu verantwoording af van de dingen die plaats hebben gevonden. Waar het allemaal toe leiden moest. Het zal duidelijk zijn dat de toespraak gaat over de uiteindelijke bekering van Israël.

#### **Handelingen 3 : 13**

13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaders, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Welken gij overgeleverd hebt, en hebt Hem verloochend, voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men *Hem* zoude loslaten.

De formulering is: "de God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaders". God wordt geassocieerd met Abraham, Izak en Jakob. Dat is gebruikelijk. In het OT noemt God Zichzelf: "Ik ben de God van Abraham, Izak en Jakob". De associatie van God met Israël is niet op basis van de wet, dan had het moeten zijn "de God van Mozes". Maar het is "de God van Abraham, Izak en Jakob", omdat het gaat om de beloften die God nou eenmaal aan deze drie gedaan heeft. Hij heeft ze aan hen bevestigd en dat gaat volstrekt buiten de wet om. Die beloften zouden vervuld worden in het zaad van Abraham, hetwelk is Christus. (Galaten 4) "Zijn Kind" had ook "Zijn Knecht" kunnen zijn, want dat is hetzelfde woord.

Een knecht, een jongetje, een kind, maar dan van het mannelijk geslacht, Galaten 4 zegt dat zolang de erfgenaam een kind is, hij in niets verschilt van een dienstknecht. Het woord voor een "jongetje" is nu eenmaal "knechtje". Dat is in alle talen eigenlijk zo. In het Engels: "the boy". Dat kan wel een man van 80 zijn! Wij zouden zeggen: "de butler". De boy is niet het jongetje, maar de knecht. In het Frans ook. Als het een jongetje is heet hij: garçon. Als het de ober is ook. In het Nederlands ook. Dan is het een "knechtje". De vertaling met Knecht zou hier beter zijn, want daar gaat het om. Het is de verwijzing naar Jesaja, vanaf hoofdstuk 42. Die hoofdstukken spreken over de "Knecht des Heeren". "Gij zijt Mijn Knecht, in Wie Ik al Mijn welbehagen heb". Daar staat die uitdrukking. Die wordt in het Nieuwe Testament enigszins gewijzigd: "Gij zijt Mijn Zoon". Of: "Deze is Mijn Zoon, in Wien Ik al Mijn welbehagen heb". (Lukas 3 : 22) Het is Dezelfde. De Knecht of de Zoon. Dat Kind (Knecht) Jezus is pas verheerlijkt in Zijn opstanding. De "God onzer vaders heeft Zijn Knecht Jezus verheerlijkt, welke gij", toen Hij nog niet verheerlijkt was uiteraard, "overgeleverd hebt en hebt Hem verloochend", d.w.z. afgewezen, "voor het aangezicht van Pilatus".

#### **Handelingen 3 : 14, 15**

14 Maar gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden;

15 En den Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God opgewekt heeft uit de doden; waarvan wij getuigen zijn.

Je vraagt je af, waarom in vers 14 die uitdrukking er tussendoor staat: "en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden". Het heeft met het verhaal niets van doen. Die doodslager was, Barabbas, wat "zoon van de vader" betekent. Hij is een beeld van de 10 stammen van Israël. Hij zat gevangen, was in ballingschap, maar werd vrijgelaten. Het is nu niet de plek om dit uiteen te zetten. Wie wil je hebben? Deze Jezus of anders komt die andere. Ze hebben de Here Jezus gekruist en toen kwam die "andere" vrij. Zo ging de zaligheid naar de heidenen. Maar die heet terecht ook "zoon van de vader". Noem eens een zoon van de vader, naast Juda. Dan is het toch Efraïm of Jozef? Dat zijn toch de 10 stammen? In de dagen waarin het Joodse volk ongelovig is, is de zaligheid naar die andere gegaan, hoewel dat een "doodslager" was.

"De Vorst des Levens" kan men niet doden. Tenzij dat Hij eerst gedood werd en daarna de Vorst des Levens werd. Zo was het natuurlijk ook. De Vorst des Levens is Degene Die eeuwig Leven in Zichzelf heeft. Maar als Hij eeuwig Leven heeft in Zichzelf, kan Hij niet gedood worden. Het

#### Zijlijn 40

Voor zover zieken genezen werden door een wonder van de Here Jezus, is dat op grond van hun geloof. Daar staat: "Hij kon aldaar niet vele wonderen doen, vanwege hun ongelof". (Matthéüs 13 : 58) Dat is heel simpel te verklaren: er waren géén gelovigen. Zegeningen van God zijn alleen bestemd voor gelovigen. Er staat niet dat deze tekenen gedaan worden aan allen die geloven. Maar voor zover ze gedaan worden: alleen aan gelovigen. Het is niet voor iedereen gelijk. Dat wij als kinderen Gods leden van Zijn Lichaam, dat is voor iedereen gelijk, maar wij zijn wel verschillende leden van een en hetzelfde Lichaam. Deze man was een gelovige. De gedachte is dat, als Israël tot geloof komt, Israël het "voorwerp" zal worden van precies zo'n wonder. God zal Israël genezen, leven geven, als het volk als zodanig tot geloof komt.

woord dat hier vertaald is met "Vorst", kennen we uit de Hebreeën 2 als "Overste Leidsman". U weet wel: "... overste Leidsman en Voleinder des geloofs". Of: "de overste Leidsman hunner zaligheid". Het woord hebben ze twee keer vertaald. Want "overste" en "leidsman" is hetzelfde. Het is degene die voorop gaat. Maar het is de vertaling van maar één woord uit het Grieks: "archeos". "Arkaïos" zegt men ook wel, afhankelijk van de uitspraak. Maar het wil zeggen: "hij gaat vooraan". "Arch" kennen we nog uit de "archangel". Uit de aartsengel. Maar "archeos" betekent gewoon: "degene die voorop gaat", de Eerste. De Vorst des Levens is de Eerste Die dit eeuwige Leven ontving, door Zijn opstanding uit de dood. Hij is "de Eersteling dergenen die ontslapen zijn". (1 Korinthe 15 : 20) De "overste Leidsman" uit Hebreeën is dezelfde als "de Vorst" in Handelingen 3. In Handelingen 5 : 31 komt hij nog een keer voor.

#### Handelingen 3 : 16

16 En door het geloof in Zijn Naam heeft Zijn Naam dezen gesterkt, dien gij ziet en kent; en het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven, in uw aller tegenwoordigheid.

Let op dat hier als oorzaak voor zijn genezing geloof genoemd wordt. **Zie zijlijn 40** Dat "dezen" is die kreuple man. Hij heeft geloofd in Zijn Naam en als resultaat daarvan heeft Zijn Naam hem bekrachtigd en dus leven gegeven. "Zijn Naam" is Hij of Hem, de Here Jezus Christus. Maar de uitdrukking "Zijn Naam" duidt meer aan dan: dat is Hij. Zodat je weet wie het is. Zijn Naam houdt in: Zijn reputatie, alles wat van Hem bekend is, Zijn hele geschiedenis, alles wat daarmee samenhangt. Dat is iemands naam. Niet maar de naam waarmee iemand staat ingeschreven, maar compleet wie hij is. Zijn totale levensbeschrijving, biografie, cv, of hoe dat allemaal heten mag. Het is niet maar iemand die Jezus heet, Die opgewekt is uit de dood, maar het is Hij Die in het Oude Testament werd aangekondigd. "Voorgekend is geweest van voor de nederwerping der wereld". (1 Petrus 1 : 20) Waarover alle profeten gesproken hebben, waarop alle typologie in de Bijbel van toepassing is. Die Zoon, Die zou komen. Dat is Zijn Naam, inclusief dat wij Hem nu kennen als de Eerstgeborene, de Eersteling, de Erfgenaam, de Grondlegger van de nieuwe schepping, van de nieuwe mensheid, kortom: Christus als oorzaak voor eeuwige zaligheid, voor allen die Hem gehoorzaam zijn. (Hebreeën 5 : 9)

"... het geloof dat door Hem is", is een uitdrukking die op meerdere wijzen kan worden toegepast. De meest fundamentele is dat de Here Jezus in de Bijbel voorgesteld wordt als de Gelovige bij uitstek en dat voor zover er zoiets bestaat als zaligheid het slechts voortkomt uit het geloof van

Jezus Christus. Het komt voort uit het feit dat Hij een Gelovige was. Dat kun je in in het Nederlands alleen nog in de Statenvertaling lezen. Want de uitdrukking "geloof van Jezus Christus" is in nieuwere vertalingen systematisch wegvertaald. Maar hij is echt correct. In de Statenvertaling kom je hem tegen. Enige malen achter elkaar in Romeinen 3, in Galaten 3 en dan nog wat losse teksten hier en daar. Daarna in de synoniemen. Zijn gehoorzaamheid, Zijn trouw, e.d. Geloof is vertrouwen op wat medegedeeld is. Als er niets medegedeeld is, kan er ook niet geloofd worden, want dan is er niets om in te geloven. Vandaar dat Romeinen 10 zegt dat, nota bene in verband met Israël, "het geloof is uit het gehoor en het gehoor is door het Woord Gods".

Geloof vindt haar oorsprong in het Woord Gods en daarom in God. Het grote misverstand is dat God geloof geeft. Hoe kom ik aan mijn geloof? Wel door God, want Hij heeft het mij gegeven. Dit is onzin, maar het is de wijdverbreide opvatting in orthodox calvinisme. Een mens moet tot geloof komen, maar God moet hem het geloof geven, anders kan het niet. Het geloof is een gave Gods, zegt men. Dit is onzin! Het is niet een gave Gods. God geeft Zijn Woord en roept de mens op om tot geloof te komen. Of een mens gelovig is of niet, is zijn eigen verantwoordelijkheid. Als het anders zou zijn, dan kan God nooit klagen over ongelof. Dat de wereld wordt bevolkt door ongelovige mensen, zou in dat geval Zijn eigen schuld zijn, omdat Hij die mensen dan geen geloof geeft. Wat klaagt Hij dan? Bijvoorbeeld in het Oude Testament, over dat ongelovige Joodse volk, dat naar Hem niet wilde luisteren? Laat Hij ze dan geloof geven! De leer dat God geloof geeft, is niet anders dan het wegschuiven van de verantwoordelijkheid van de mens. Die hele leer van uitverkiezing, want dat is het, houdt in dat God uitkiest. Dus moet Hij ze geloof geven en dan komen ze tot bekering. God geeft ze bekering of God bekeert ze, die komt daar vandaan. Daarna krijg je die commissie om te bepalen of iemand wel echt een gelovige is. Dat moet uit zijn werken blijken. Als het daaruit niet blijkt, laten we hem niet toe tot ons kerkgenootschap. Ja, je kunt toch maar niet zomaar iedereen toelaten... Deze veel voorkomende opvattingen, uitgebreid beschreven en geleerd in allerlei literatuur en belijdenisgeschriften, zijn volstrekt onbijbels. Dus: het geloof is door het gehoor en het gehoor is door het Woord Gods. Als het Woord Gods niet komt, kan men ook niet geloven. God moet eerst Zijn Woord geven. Dat heeft Hij gedaan. De verantwoordelijkheid ligt daarna bij de mens om ook werkelijk tot geloof te komen.

#### Handelingen 3 : 17

17 En nu, broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten.

Nu gaat het om de praktische consequentie van het geheel. De algemene situatie van, in elk geval het Joodse volk in die dagen, is dat men onwetend is, het volk en "uw oversten". <sup>Zie zijlijn 41</sup> De geestelijke leidslieden van het volk zijn onwetend en dat vanwege hun ongelovigheid. Dus eerst was men ongelovig (omdat men religieus was) <sup>Zie zijlijn 42</sup> en op grond daarvan onwetend. Die leidslieden zijn als eerste verwijtbaar, omdat deze vertegenwoordigers van het volk toch verstandiger zouden moeten zijn dan het volk zelf. Waar het om gaat is, nu ze dit weten, zij alsnog van hun onwetendheid (ontstaan door ongelof) verlost worden en tot geloof komen in het Woord Gods en daarmee in de Here Jezus Christus. Alsnog dus, want dat hadden ze eerder niet gedaan. Er lag een bedekking op Gods Heerlijkheid. Paulus zegt daarover in:

### 2 Korinthe 3 : 14-16

- 14 Maar hun (*kinderen Israëls, vers 13*) zinnen zijn verhard geworden; want tot op den dag van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt.
- 15 Maar tot den huidigen dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.
- 16 Doch zo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen.

Door bekering (omkering) "tot den Heere" zal de bedekking (de wet, hun "tafel") weggenomen worden. Door wie? Door de Heere dus. Dat geldt overigens niet alleen maar voor de Joden, maar ook voor allen die onder de wet, zijnde religie, leven. Men hoeft daarbij immers niet te geloven. Je houdt je gewoon aan het "handboek soldaat". Doe dit, doe dat, doe zus, doe niet zo. Je blijft netjes binnen de religieuze cultuur. Dezen hebben een religie en staan niet open voor geloof. Maar religie moet vervangen worden door geloof. Dat was ook het probleem met de Joden en dus waren ze onwetend. Zij hadden wel een Bijbel, maar kenden de bijbelse waarheid niet. Men zou zich echter juist door de Bijbel laten onderwijzen.

Onwetendheid komt dus voort uit wet, uit religie, uit alles wat over de Bijbel heen gelegd wordt. Zo was het met Israël en dat wordt gedemonstreerd. Dat is ook het eerste doel van de wet. Demonstreren dat het de mens niet tot God brengt, maar het zelfs onmogelijk maakt dat iemand tot God komt. Men zal van die religie af moeten om tot tot wijsheid te komen. Je moet eerst van Saul verlost worden alvorens David koning wordt. Daarna nog gaat het verhaal verder, want de bedoeling was dat Salomo zou komen. De Wijsheid Gods. Daar kom je bij de essentie der dingen, maar dan moet er eerst wat gebeuren. In ieder geval moet Saul

van het toneel verdwijnen. Saul is een beeld van de heerschappij van de wet. David is een beeld van het Nieuwe Verbond, waaronder wij leven, als het goed is. Niet onder Saul, maar onder David. Salomo staat dan voor de voltooiing van de heilsgeschiedenis. Wanneer alles bij elkaar komt en alles geregeld is. Dan is de Wijsheid gedemonstreerd.

### Handelingen 3 : 18

- 18 Maar God heeft alzo vervuld, hetgeen Hij door den mond van al Zijn profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zou.

Wet is gegeven om te demonstreren dat de mens een zondaar is. De wet is dus bediening des doods. De wet doet de zonde toenemen. Het laat zien dat je door een wet verder van God verwijderd raakt. Het werkt averechts. Maar de wet is niettemin aanleiding tot een betere hoop. (Hebreeën 7 : 19) De wet is in het algemeen uitbeelding van toekomstige goederen. (Hebreeën 10 : 1) Het Oude Verbond is een uitbeelding van het Nieuwe Verbond. Je moet er dus doorheen kijken. Als je fixeert op die wet, dan zie je daarachter absoluut niets meer. Dan heb je dus ook een bedekking. God heeft de onwetendheid, die bedekking, onder de wet gebruikt om Zijn doel te bereiken. Het gaat om verborgenheid.

### 1 Korinthe 2 : 7, 8

- 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;
- 8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.

Er stonden nog wat dingen in de oudtestamentische Geschriften die verborgen waren, ze waren niet duidelijk. Het werd niet allemaal expliciet omschreven. Het waren zaken die spreken over de heerlijkheid van de Gemeente. Het spreekt over de heerlijkheid van ons en het maakt deel uit van het plan Gods, "eer dat de wereld was". Deze verborgenheid werd van Godswege verborgen gehouden voor de wereld. Voor "de oversten der wereld," want anders zouden zij Hem niet gekruist hebben. Dan zou Christus Zijn overwinning niet behaald hebben, met alle gevolg van dien. Dus ze brachten Hem ter dood, denkend zo de overwinning te kunnen behalen. Niet wetend dat, omdat zij ongelovig waren, er voor hen een bedekking over de Bijbel lag. Niet wetend dat voor Hem de deur aan de andere kant van de dood open zou worden gedaan. De satan heeft Hem in de dood gedreven, onwetend dat daarmee juist het Gods

### Zijlijn 41

In nieuwtestamenteisch jargon is "oversten" de aanduiding van de leden van het Sanhedrin, bijgenaamd de "overpriesters". Dit zijn diegenen uit de priesters, die zitting hadden in de Hoge Raad. Die geacht werd een soort voortzetting, dan wel herleving, te zijn van de raad van oudsten, zoals was ingesteld ten tijde van Mozes. Zij waren de hoogste Joodse leidslieden in elk geval.

### Zijlijn 42

Iemand die religieus is, is per definitie ongelovig. Zo iemand gebruikt de Bijbel als handboek voor ethiek. "Hoe moet ik leven?" De Bijbel schijnt dan te zeggen: doe zus, doe zo, doe dit en doe niet dat. Maar geloven, vertrouwen op het algemene onderwijs vanuit het Woord van God, is een ander ding. Dat heeft men echter niet nodig, meent men, want men heeft een verzameling wetten, waaraan men wel of niet voldoet. Ethiek heeft niets te maken met geloof in wat God gezegd heeft. Er zijn mensen, die zijn absoluut religieus en gebruiken de Bijbel, maar geloven toch niet wat erin staat. Het Joodse volk is per definitie religieus, omdat de Joodse religie het dichtst komt bij de enige religie die ooit door God gegeven werd, maar ook weer door Hem werd ingetrokken. De wet, daar hebben we het over. Het Judaïsme komt daar het dichtst bij.

### Zijlijn 43

In Romeinen 8 staat ook dat de schepping ergens op wacht, namelijk op "de openbaring van de zonen Gods". Wanneer worden de zonen Gods geopenbaard? Als het Joodse volk tot geloof komt. Wie zijn de zonen Gods? De Gemeente. Als het Joodse volk tot geloof komt, aan het eind van de 70-ste week, dan zal niet alleen de Heer verschijnen, maar de Heer én Zijn Gemeente. Niet alleen die Ene Zone Gods. Maar de zonen Gods. "Want wij weten dat wanneer Hij geopenbaard zal worden, wij met Hem geopenbaard zullen worden in heerlijkheid". (Kolossenzen 3 : 4) Het wacht op de bekering van het Joodse volk. De consequentie is, dat als wij met de Heer zullen verschijnen aan het Joodse volk, het automatisch betekent dat wij van tevoren Hem tegemoet zullen gaan.

verlossingsplan vervuld zou worden en dat alzo een nieuwe schepping tot stand zou komen. Waardoor de macht van satan definitief gebroken zou worden. Als hij het geweten had, dan had hij er alles aan gedaan om Hem in leven te houden.

Het lijden van Christus uit vers 18 gaat over de periode vóóordat Hij de Christus werd. Hij zou eerst lijden om daar doorheen de Christus te worden. De Christus heeft per definitie eeuwig leven en is per definitie verheerlijkt. Hij kan dus niet lijden of sterven. Hij is echter wel via die weg van vernedering verhoogd geworden. Dat wordt besproken in Handelingen 2 en later in de brieven. En... door "de mond van al Zijn profeten". Een uitdrukking die je ook kunt lezen in de geschiedenis van de Emmaüsgangers. (Lukas 24 : 27) Waar de Here Jezus demonstreerde "uit al de Schriften, beginnende bij Mozes en al de profeten, dat de Christus lijden zou en alzo Zijn heerlijkheid zou ingaan". Alzo zou Hij de Christus worden. Al Zijn profeten hebben er over geschreven, maar dan wel op een verborgen wijze. Het mag dan een verborgenheid geweest zijn, maar dat wil niet zeggen dat men het niet kon weten. Dan zegt de apostel Petrus tot zijn publiek, verzameld in Salomo's voorhof, de tempel:

#### Handelingen 3 : 19

19 Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden; wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren,

De apostel spreekt hier heel de Joodse natie toe naar aanleiding van de genezing van deze kreupele man "Betert u" en "bekeert u" is twee keer hetzelfde. Als ze beter willen worden, moeten ze zich bekeren. Tot de Heere uiteraard, "opdat uw zonden mogen uitgewist worden". Met zekerheid. Men moet zich bekeren en pas dán worden zonden uitgewist. Doet men dat niet, dan zondigt men tegen de Opgewekte. "Zondigen tegen den Heilige Geest", heet dat. (Matthéüs 12 : 32) Het "wanneer de" in deze tekst moet zijn: "opdat". Het idee bij "verkoeling" is dat de hitte van de "hittigheid van de toorn van God, de dag Zijns hittigen toorns" (Jesaja 13 : 13) en "tijden der verkoeling", redding van de toorn impliceert. "Tijden der verkoeling" is een term ter aanduiding van het Nieuwe Verbond. In de zin van herleving. Men wordt weer actief, weer levend. Dat past helemaal in dit hoofdstuk. Het ging immers om herleving, uitgebeeld door deze kreupele man, die genezen wordt. Dat komt van de Heer. Maar er staat: "van het aangezicht des Heeren". "Aangezicht" betekent: de oppervlakte van iets of van iemand. Het is de verschijning en daarmee de activiteit van iets of iemand. De verschijning des Heeren.

#### Handelingen 3 : 20

20 En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt is;

Er staat niet: "Hij zal gezonden hebben". De gedachte is: als men zich bekeert, dan zál Hij zenden. Er staat: Christus Jezus. Die u beloofd is in het Oude Testament. Hij is tevoren gepredikt in de profeten en eigenlijk al in Genesis. In hoofdstuk 22 wordt tegen Abraham gezegd: "En in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde". Daar werd dus de Christus reeds gepredikt. Hij zal daadwerkelijk aan Israël gezonden worden als het zich als volk zich bekeert. In afwachting daarvan zijn we in vers 21, want daar staat over die Christus:

#### Handelingen 3 : 21

21 Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van al Zijn heilige profeten van *alle* eeuw.

De Christus is reeds verschenen. In Zijn opstanding namelijk. Sinds die tijd moet de hemel Hem ontvangen. Hij is daar, gezeten aan de rechterhand Gods. (Hebreeën 10 : 12) Al die dingen die wederopgericht zouden worden, waarover de profeten gesproken hebben, zullen wederopgericht worden na de bekering, van op zijn minst het Joodse volk. Dat zal pas plaatsvinden vanaf het einde van de 70-ste week van Daniël. Want wij weten wanneer het volk zich zal bekeren. Als het Joodse volk zich bekeert, zal de Heer wederkomen. Als ze Zijn Naam aanroepen aan het eind van de 70-ste week van Daniël. De "wederoprichting" is ontleend is aan de oprichting van deze kreupele. Hij werd opgericht. Petrus zei: "Sta op en wandel." En hij greep hem bij de hand en richtte hem op. Zo zal God oprichten, te beginnen bij Israël, en breder: de hele mensheid. En ook de schepping. In zekere zin, want het verhaal eindigt met een schepping waar de zonde niet meer heerst, waarin gerechtigheid woont, waar de dood niet meer heerst. Dat zal ooit tot stand gebracht worden. Maar dit alles wacht op de bekering van het Joodse volk. <sup>Zie zijlijn 43</sup>

#### Handelingen 3 : 22

22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken, uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal.

Mozes wordt genoemd naar aanleiding van de uitspraak: "... door de mond van al Zijn heilige profeten van alle eeuw", in vers 21. Zo van het Oude Testament, de profeten van het Oude Testament, hebben in oudtesta-

mentische tijd gesproken over de dagen die hier begonnen zijn, sinds de opstanding van de Here Jezus Christus. Zij hebben gesproken over het Nieuwe Testament. Allemaal. Daarom begint het gewoonlijk met Mozes, omdat die beschouwt wordt als de oudste profeet. Bovendien beroept Israël zich in het algemeen op Mozes.

### **Handelingen 3 : 23**

23 En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke.

Als men niet naar deze Profeet, de Messias, gehoord zal hebben, zal men uitgeroeid worden uit het volk, waarvan in Romeinen 11 gezegd wordt: "... Alzo zal geheel Israël zalig worden". Uiteraard geldt dat alleen voor gelovigen die deel uit maken van dat volk. Niet voor degenen die uit dat volk uitgeroeid worden. Men zou dus naar deze Profeet horen. Die uitspraak is ontleend aan Deuteronomium 18, waar boven vers 15 staat: "een belofte van een groot Profeet".

### **Deuteronomium 18 : 15**

15 Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen;

Mozes kan beschouwd worden als de middelaar van het Oude Verbond der wet. Er zijn nogal wat Schriftplaatsen waar de wet bedoeld wordt, maar waar Mozes genoemd wordt. "Mozes heeft gezegd", maar het was niet Mozes, het was de Heer Die het zei, via Mozes. De wet is "besteld in de hand van de middelaar", zegt Galaten 3 : 19 . Dat was Mozes. Als er een Profeet komt als Mozes, zouden wij nu, achteraf, begrijpen dat het de Here Jezus Christus is. Hij is de Middelaar van het Nieuwe Verbond. Zo wordt Hij genoemd. In Hebreeën 3 en 4 wordt de vergelijking gemaakt tussen Mozes en Christus. Daar worden sommige overeenkomsten tussen beiden genoemd, maar ook de verschillen. Beiden waren trouw "in heel hun huis". Beiden behoorden tot het volk. Beiden waren dienstknecht van God t.b.v. het volk. Die ene Dienstknecht was bovendien nog de Erfgenaam en daarmee de Bouwer van het huis.

### **Deuteronomium 18 : 16-19**

16 Naar alles, wat gij van den HEERE, uw God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geeist hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen de stem des HEEREN, mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve.

17 Toen zeide de HEERE tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben.

18 Een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal.

19 En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.

Als die Profeet als Mozes komt, dan zal Hij álles, de volle raad Gods, verkondigen. Mozes, maakte slechts een deel bekend. In Deuteronomium 29 : 29, zegt hij: "De verborgene dingen zijn voor den HEERE, onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen". Hij zegt dus dat er nog meer te weten is van het plan Gods, maar dat Hij dat aan Israël niet bekend maakt in die tijd. Implicerend dat deze verborgen dingen in de toekomst wel bekendgemaakt zullen worden. Hij zal dan namelijk álles spreken en Petrus is daar natuurlijk op dit moment ook mee bezig. Hij confronteert zijn uit traditie levende toehoorders, de Joden, met dingen die zij niet kennen. Zij weten namelijk niets over "het lijden dat op Christus komen zou" en "de heerlijkheid daarna volgende". Dat zijn letterlijk de woorden uit 1 Petrus 1. Daar wisten ze niets van en dat haalt hij hier aan. Ze wisten evenmin niet dat "alvorens de Messias Zijn Koninkrijk zou oprichten" eerst het volk tot bekering zou moeten komen. De hedendaagse Joden wachten daarom nog op de komst van de Messias, als ze tenminste orthodox zijn. Ze kunnen wachten wat ze willen, maar de Messias komt niet. Eenvoudig omdat zij niet eerst tot geloof zijn gekomen. Men zou de Naam des Heeren aanroepen, maar dat is juist in orthodoxe kring strikt verboden. Als het zo blijft, komt de Heer nooit. Daarom zorgt de Heer dat het niet zo blijft. Petrus confronteert ze daarom met deze uitspraken uit Mozes en zegt: "naar die Profeet zal men horen". Als men dat niet doet, zal men uitgeroeid worden uit het volk.

### **Handelingen 3 : 24**

24 En ook al de profeten, van Samuel aan, en die daarna gevolgd zijn, zovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.

De aparte categorie profeten binnen de Joodse indeling in de Bijbel begint bij Samuël. Petrus zegt dat al die profeten, hoeveel er daarna ook gevolgd zijn, deze nieuwtestamentische dagen van te voren verkondigd hebben. Er ligt erg veel nadruk op de gedachte dat alle profeten over deze dingen gesproken hebben. Dat stond al in vers 21 en in vers 24 staat het er zelfs twee maal. Dat ze gesproken hebben over zegeningen, die tot Israël zouden komen tot op grond van hun geloof in God van Israël, lijkt mij een duidelijke zaak. Daar heeft Petrus het allemaal over. De apostel Paulus

#### Zijlijn 44

Het ultradispensationalisme stelt dat de Gemeente en de zaligheid naar de heidenen gezonden is vanaf een later moment dan hier in Handelingen 2. Aan het eind van Handelingen of ergens halverwege. Ik vind het onzinnig. Begint de Gemeente bij de opstanding van Christus, ja of nee? Ja, dat staat duidelijk genoeg in de Bijbel. Vanaf het begin is het Evangelie gepredikt aan de heidenen en daarna zelfs specifiek toevertrouwd aan de heidenen. Het Evangelie was en is niet specifiek, laat staan exclusief, bestemd voor de Joden.

zegt later: "En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaders geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft." (Handelingen 13 : 32) Ze beschuldigden hem dat hij leerde dat de Joden van Mozes moesten afvallen. Paulus zegt dan: nee, dat leer ik helemaal niet. Ik leer alleen dat al wat Mozes gesproken heeft nu vervuld is of nu vervuld wordt. Dat is niet Mozes loslaten, integendeel. Mozes heeft beloften gedaan en ze worden inmiddels vervuld. Dat betekent voor de Joden: het einde van het Jodisme. Ze moeten dan alsnog Christen worden, geloven in de Here Jezus Christus. Ze noemen zich dan "Messias-belijdend". Wij hebben daar een kort woord voor: "Christenen", in het Grieks. Dat is een van de talen van de Bijbel en zeker die van het Nieuwe Testament. Het is eenvoudig: Een Jood wordt Christen als hij tot geloof komt in de Here Jezus Christus. Petrus zegt dat alle profeten dit hebben verkondigd aan de vaders.

#### Handelingen 3 : 25

25 Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaders opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uw zaden zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.

Van welk Verbond? Niet eens het Oude, maar het nog oudere. Niet de naam van Mozes wordt genoemd, maar die van Abraham. "Hetwelk God met onze vaders heeft opgericht, zeggende tot Abraham". God gaf aan Abraham niet de Mozaische wet, laat staan de Joodse, maar God deed aan Abraham een belofte. Dat heet ook een verbond. In de Bijbel heeft verbond ook de betekenis van een belofte. Wij denken dat een verbond van twee kanten moet komen, maar in de Bijbelse betekenis van de term, Hebreeuws of Grieks, is dat niet zo. Dat kan gewoon een eenzijdige afspraak zijn. Het heet eventueel: "verbond der belofte". Het gaat om het verbond met Abraham. God zei namelijk tot Abraham: "En in uw zaden zullen alle geslachten der aarde gezegend worden." Er staat: "uw zaden". Vanwege de naamvalsvorm, maar het is enkelvoud, aldus:

#### Galaten 3 : 16

16 Nu zo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van een: En uw zaden; hetwelk is Christus.

Het is een Messiaanse belofte aan Abraham: alle geslachten der aarde zullen gezegend worden. Alle volkeren, heel de mensheid. Niet voor Israël alleen. Het is een universele belofte. Zo zou het ook vervuld worden. Zo staat het in Galaten 3, waar het een paar keer aangehaald wordt. God heeft tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd via: "in uw zaad

zullen alle geslachten der aarde gezegend worden". Dat is in werkelijkheid de belofte inzake dat Nieuwe Verbond. Dat zaad van Abraham, "hetwelk is Christus". In Christus zullen alle geslachten der aarde gezegend worden, maar pas als de Messias verschenen is. Sinds Christus verschenen is, wordt het Evangelie (het Nieuwe Verbond) gepredikt. Petrus kan in Handelingen 3 daarom die belofte aan Abraham aanhalen. Paulus zegt later in:

#### Galaten 3 : 6-9

- 6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend;
- 7 Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen (*in grondtekst: "zonen"*) zijn.
- 8 En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volken gezegend worden.
- 9 Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham.

Zij zouden Abrahams zonen zijn en dus erfgenamen van hem. Het "zaad van Abraham", is die Mens Die heel de mensheid zou oordelen. De vraag is of wij rechtvaardig zijn. Als wij geloven zoals Abraham, dan wordt ons geloof gerekend tot gerechtigheid en hebben wij voor Hem niets te vrezen. Dan is Hij Degene Die ons zegent. Alle geslachten (volken) der aarde zullen gezegend worden. Ook de heidenen, staat er met grote nadruk. Dat alles sinds de opstanding van Christus. <sup>Zie zijlijn 44</sup>

#### Handelingen 3 : 26

26 God, opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een ieder van u afkere *van uw* boosheden.

Dit is een verwijzing naar het Oude Testament, waarin de Heer ons voorgesteld wordt als de "Knecht des Heeren". Die is eerst tot hen gezonden. De Koning der Joden maakte eerst het Evangelie bekend aan Zijn eigen stam. Omdat zij het niet kenden, ze waren namelijk ongelovig.

Men redeneert: in de Evangeliën werd door de Here Jezus en de discipelen het Koninkrijk aangeboden aan het Joodse volk. Dat werd na de opstanding van Christus voortgezet door de discipelen. Zij boden het Koninkrijk aan het Joodse volk aan. Dit is niet geheel onjuist, maar toch een kromme voorstelling van zaken. Het Evangelie werd gepredikt en dus de Koning van dat Koninkrijk. Hoewel wij de Heer nu niet aanduiden als Koning,

omdat we die uitdrukking niet in de Gemeentelijke brieven tegenkomen, wil dat niet zeggen dat Hij dat nu niet is. Het staat er ook dat Hij dat is, want Hij is "met eer en heerlijkheid gekroond". (Hebreeën 2 : 7, 9) Hij is Hogepriester/Koning naar de ordening van Melchizedek. (Hebreeën 5 : 10) Hij is Hoofd boven alle dingen. (Efeze 1 : 22) Dat het Joodse volk het Koninkrijk aangeboden is geworden, is echt volstrekt onbijbels. Het verhaal dat hen het Koninkrijk aangeboden is <sup>Zie zijlijn 45</sup> en dus niet aan de heidenen, zo wordt gesuggereerd, is onterecht. Het Evangelie werd altijd al aan heidenen gepredikt.

Vóór Zijn kruisiging kreeg het volk de officiële gelegenheid om tot geloof te komen. Na Zijn opstanding herhaalt de geschiedenis zich. Wanneer was het Joodse volk dan ongelovig? Men zegt: in Handelingen 28 predikt Paulus aan de Joodse leidslieden in Rome en die geloven dan niet. Dan zegt Paulus: "het zij u bekend dat de zaligheid de heidenen gezonden is." Daar wijzen de Joden definitief het Koninkrijk af. In Handelingen 28? Ze hebben hem altijd afgewezen! Waar het gaat om het volk, moet je niet bij Joodse leidslieden in Rome zijn, maar bij dé Joodse leidslieden. De overpriesters, het Sanhedrin, in Jeruzalem. Die wezen het altijd al af. Al ruim vóór de komst van de Here Jezus. Ze kruisigden Hem en waren dus ongelovig. Niet pas in Handelingen 28. Toen de Joodse Hoge Raad, het Sanhedrin, de Here Jezus veroordeelde, kwamen ze niet tot ongelooft, ze bevestigden hun ongelooft, zoals dat in de jaren daarvoor getoond was en zoals het door de profeten na de ballingschap was vastgelegd. Ook in de dagen van Haggai, Zacharias, Maleachi, Ezra, Nehemia was men ongelovig. Toen kwam men uit de Babylonische ballingschap terug met hun Joodse religie. Die hadden ze net uitgevonden. De Heer zei daarvan: Mij dien je er niet mee, volgens Haggai, Zacharias, Maleachi. Tegelijkertijd wordt gezegd wanneer men Hem wel zou dienen: onder het Nieuwe Verbond. Dan zouden ze zich bekeren, ook van dit uitgevonden Judaïsme.

De zaligheid als zodanig, het Woord Gods en daarmee de priesterlijke verantwoordelijkheid, werd eveneens vanaf het begin in Handelingen aan de heidenen gegeven. De historische basis is het ongelooft van Israël als volk. Daarom zien we door heel Handelingen heen regelmatig dat Sanhedrin optreden. Joodse leidslieden waar dan ook en onderweg op de zendingsreizen van met name de apostel Paulus. Overal blijkt dat de Joden het Evangelie niet aanvaardden. Het gaat niet zozeer over het afwijzen van het Koninkrijk, maar over het afwijzen van het Evangelie. Ze wilden de Here Jezus niet. Die afwijzing komt niet tot stand in Handelingen, ook niet in de Evangelieën, die was er altijd al. Men was absoluut niet bereid om de bijbelse Messias te aanvaarden, de "Christus der Schriften". Die zou namelijk een einde maken aan het Judaïsme.

Het is een merkwaardige zaak binnen het Jodendom. Het is heel ongebruikelijk dat een volk dat al, pak 'm beet 2000 jaar en eigenlijk al veel langer, aan het zwerven is over de aarde en onder alle volkeren, uiteindelijk niet oplost en assimileert. Zij gaan niet op in de volkeren. Daar kun je aan de ene kant respect voor hebben, aan de andere kant: het zo sterk vasthouden aan een eigen identiteit belemmerd hen te komen tot aanvaarding van de Messias, want hoe je het keert of went, als de Messias komt, dan is dat het einde van het Judaïsme. Daar aan vasthouden betekent dat "voor hen geen plaats in de herberg is". Of in de legerplaats. Dan ben ik in gedachten bij Israël in de woestijn, onder leiding van Mozes, waarbij de tabernakel werd opgebouwd buiten het legerkamp, in plaats van dat het kamp werd gebouwd rondom de tabernakel. Toen stond Israël voor de keuze. Als ze de Heere wilden dienen, moesten ze uitgaan buiten de legerplaats, want Hij was in de woestijn. De legerplaats is het Jodendom. Men zal er uit moeten gaan om tot de Messias te komen. Die wordt door het Jodendom officieel verwacht, maar in werkelijkheid verworpen, omdat men Hem liever verwacht. Dat lijkt in tegenspraak, maar zo is de situatie. Men houdt het liever zo.

De Joden krijgen voorrang, maar alleen bij de prediking van het Evangelie. Daarnaast is uit de Schrift eenvoudig aan te tonen dat in de Gemeente als zodanig geen onderscheid bestaat tussen Jood en heiden (Griek). Het staat vele malen zwart op wit. Bijvoorbeeld in:

#### **Romeinen 10 : 12 en 3 : 9**

- 12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek; want eenzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.
- 9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn;

Er is geen onderscheid, nog van Jood, noch van Griek (heiden). Voor God in ieder geval niet. De Joden zijn niet "uitnemender" dan de heidenen. De claim van de Joden dat men toch de wet heeft, helpt hen niet. Of je die wet hebt of niet, maakt niets uit, je kunt er toch niets mee. En dus is er geen verschil. Het is zoals Paulus zegt in:

#### **Romeinen 1 : 16**

- 12 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is kracht Gods tot zaligheid een ieder, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek.

#### **Zijlijn 45**

In Handelingen lees je niet dat het Koninkrijk aan de Joden wordt aangeboden. Je leest wel dat de Koning gepredikt wordt. Niet alleen aan de Joden, maar ook aan de heidenen. Het moet ergens beginnen en dat is bij de Joden, logischerwijze. Waar Handelingen de eerste tijd van de prediking beschrijft, gaat het over de Joden. Een van de belangrijkste kenmerken van onze bedeling is dat in onze dagen het Evangelie door heidenen gepredikt zou worden aan de Joden. Het is zo kenmerkend, omdat dat de omgekeerde wereld is. Het had andersom moeten zijn en zo zal het alsnog zijn in de toekomst.

#### Zijlijn 46

Sadduceeën hebben de Bijbel ontmythologiseerd. Zij geloofden niet in wonderen. Ze vonden dat de geschiedenissen uit het Oude Testament alleen maar verhalen waren. Zij geloofden alleen in wat te zien was. Niet in een onzienlijke wereld en dus ook niet in het bovennatuurlijke. Maar als men daar niet in gelooft, gelooft men dus ook niet in God.

#### Zijlijn 47

Het Sanhedrin is de herleving, de wederoprichting, van de raad van oudsten, zoals die indertijd door Mozes was opgericht. Met de uitvinding van het Judaïsme, in de Babylonische ballingschap, stelde men weer zo'n raad van oudsten in als leiding. Toen hebben ze uitgevonden dat de priesters, de Levieten, in hun midden, op grond van het priesterschap oudsten waren. Daar hadden ze gelijk in. Priesters zijn oudsten. En dus werden er een paar priesters bij elkaar gezet als "raad van oudsten". Die staat bekend als de Joodse Hoge Raad, ook wel het Sanhedrin genoemd. Ze werden aangevoerd door de hogepriester. Dat had de koning moeten zijn, maar die was er niet. Want met het ingaan in de Babylonische ballingschap kwam er een eind aan het koningschap uit het huis van David.

## 4. Handelingen 4

### Handelingen 4 : 1-5

- 1 En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de priesters, en de hoofdman des tempels, en de Sadduceeën;
- 2 Zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden in Jezus de opstanding uit de doden.
- 3 En zij sloegen de handen aan hen, en zetten ze in bewaring tot den anderen dag; want het was nu avond.
- 4 En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend.
- 5 En het geschiedde des anderen daags, dat hun oversten en ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden;

De Sadduceeën **Zie zijlijn 46** hebben goed vastgesteld dat het ging om de opstanding van de Here Jezus "van tussen de doden uit". Maar zij zijn ineens zeer ontevreden, zij "verloren hun vrede", is de gedachte, omdat er gesproken wordt over de opstanding als zodanig. Volgens hen kon dat niet. De conservatieve Farizeeën hadden daar kennelijk geen moeite mee. Het Sanhedrin wordt gevormd door "de oversten". Ze worden ook wel "overpriesters" genoemd, want de leden van het Sanhedrin **Zie zijlijn 47** zijn per definitie priester. "Overpriesters" of "ouderlingen" is gewoon hetzelfde. En schriftgeleerden, al was het maar omdat ze priester waren, want de eerste functie van de priester is nog altijd: het Woord Gods bewaren en spreken. Hier staan drie termen, die dezelfde mensen aanduiden. Die vergaderden te Jeruzalem en vormden de Joodse regering, want iets hogers onder de Joden was er niet.

### Handelingen 4 : 6

- 6 En Annas, de hogepriester, en Kajafas, en Johannes, en Alexander, en zovele er van het hogepriesterlijk geslacht waren.

Die waren er bij en zijn uit het hogepriesterlijke geslacht. Annas was de schoonvader van Kajafas. (Johannes 11 en 18) Kennelijk waren Kajafas en Annas bij toerbeurt hogepriester. Waarom, weet ik niet. Wat ik wel weet, is dat er tijden geweest zijn dat het ambt van hogepriester gewoon verkocht werd aan de meest biedende. Men nam het niet zo serieus binnen het Jodendom. Johannes en Alexander kennen wij niet. In ieder geval wordt die hele hogepriesterlijke familie ("geslacht") opgetrommeld. Zodat de hele voltallige raad van oudsten aanwezig was om over deze zaak te oordelen, als vertegenwoordigers van het volk.

### Handelingen 4 : 7-10

- 7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
- 8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: Gij oversten des volks, en gij ouderlingen van Israël!
- 9 Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mens *geschied*, waardoor hij gezond geworden is.
- 10 Zo zij u allen kennelijk, en het ganse volk Israel, dat door den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft opgewekt, door Hem, *zeg ik*, staat deze hier voor u gezond.

Dit is een typisch religieuze vraag. "Door wat kracht", zou je moeten lezen als "krachtens wie". Van welke instantie heb je de opdracht? Van wie gaat het uit? Van de Heer natuurlijk. Petrus was vervuld met de Heilige Geest en dat is vervulling van de belofte van de Heer aan hem inzake het spreken voor regeringen en oversten. (Lukas 12 : 11) Als iemand vervuld is met de Heilige Geest begint hij te spreken. Als de Geest actief wordt, als de Heer actief wordt, dan spreekt Hij. Als het niet de Heilige Geest was, Die door hem sprak, dan zou Petrus dit allemaal niet hebben durven zeggen.

De naam "Israël" wordt, sinds het uit beeld verdwijnen van de 10 stammen, gebruikt voor de twee stammen, hoewel die als "Juda" bekend staat. Maar bij de ontwikkeling van het Judaïsme heeft men de naam Israël geclaimd. De Joden hebben zich die naam eigen gemaakt. Dat valt niet op, want ze zijn afstammelingen van Israël, van Jakob. Ook in het Nieuwe Testament worden ze met die naam aangeduid. Onder de naam "Israël" moet eigenlijk verstaan worden de 10 stammen van Israël, of anders de 12. Dát Israël, alle stammen van Israël, zou tot geloof komen. Het ging over "de weldaad aan een krank mens geschied". Naar aanleiding daarvan kwam deze toespraak. Dat die mens genezen was, vonden die oudsten van Israël waarschijnlijk niet zo erg, maar het verhaal dat erbij verteld werd wel. Hij zegt in feite: Jullie horen dat te weten, te kennen.

Vers 10 is het antwoord op de vraag "door wat kracht?" Nou door de kracht en de Naam van Jezus de Nazarener, Die gij gekruist hebt. De essentie van de prediking was: "... maar God heeft Hem opgewekt". Als Petrus "het ganse volk Israël" noemt, dan denk ik dat hij via dit Joodse volk, deze Joodse Hoge Raad, meteen sprak over alle stammen van Israël. Daarom zal door Hem eenmaal "het ganse volk Israël" gezond opstaan. Deze kreupele man is een beeld van Israël, als volk. Dat zal opstaan in de dagen van de wederkomst van Christus. Wanneer men Zijn Naam aan zal roepen.

#### **Handelingen 4 : 11**

11 Deze is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is,  
Welke tot een hoofd des hoeks geworden is.

In het Hebreeuws staat er in vers 11: "Die door u, de zonen, veracht is". Want een "zoon", of een "bouwlied" (bouwvakker) is hetzelfde woord. Een zoon is per definitie een bouwer. "De Steen, die door de bouwlieden veracht is, is geworden tot Hoofd des hoeks", is een uitspraak over het werk Gods in deze tegenwoordige tijd, waarbij de Steen een type is van de Here Jezus Christus. Die verworpen is geworden door de Joden, de bouwlieden, maar niettemin "Hoofd des hoeks" werd. Die de meest eervolle plaats in het hele bouwwerk heeft gekregen, de top van het bouwwerk. Petrus vertelt hier volstrekt Gemeentelijke waarheid, zoals we die later tegenkomen in het Efeze 2. Een paar weken eerder werd de Steen aangehaald door de Here Jezus. Dat was in de "lijdensweek". Matthéüs 21 42: "Hebt gij nooit gelezen in de Schriften: de Steen, Die de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot Hoofd des hoeks. Van de Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen". Wat deze aanhaling uit Psalm 118 betekent, zegt de Heer in vers 43: "Daarom zeg Ik ulieden dat het Koninkrijk Gods van u zal worden weggenomen, en aan een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt". Aan een ander volk dus. Het zal weggenomen worden van het Joodse volk, omdat zij geen vrucht voortbrengt. De Steen is volgens vers 43 een beeld van het Koninkrijk. Maar feitelijk is het Christus, de Koning van dat Koninkrijk.

De uiterste Hoek(steen) is "Hoofd des hoeks". Het is de topsteen van het bouwwerk, de piramide. De top daarvan heeft dezelfde vorm als het hele bouwwerk en zo past hij precies. Die Steen werd door de bouwlieden verworpen, maar kreeg de meest eervolle plaat in het bouwwerk. Dat is de Gemeente. Het blijkt een heilige tempel te zijn. Daarmee is het verhaal rond, want voor zover wij weten, het staat er niet expliciet bij, werd Psalm 118 geschreven ter gelegenheid van de bouw van de tempel in de dagen van Ezra. Hier wordt gezegd dat de Psalm van toepassing is op onze tegenwoordige tijd. Die Psalm werd gezongen ter gelegenheid van de "intocht" in Jeruzalem. Volgens de Here Jezus in Matthéüs 21, volgens Petrus in Handelingen 4 en volgens Paulus in Efeze 2, zijn die bouwlieden een beeld van de Joodse leidlieden, het Joodse volk officieel dus, dat de Messias (de Steen) verwierp, waardoor het Koninkrijk, als zodanig, bij een ander volk terecht kwam. In 1 Petrus 2 zegt Petrus het ook.

#### **1 Petrus 2 : 4, 5**

4 Tot Welken komende, *als tot* een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren *en* dierbaar;

5 Zo wordt gij ook zelven, als levende stenen, gebouwd *tot* een geestelijk huis, *tot* een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.

Dit is een verwijzing naar Jesaja 28 : 16: "Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefden steen, een kostelijken hoeksteen, die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten". Wij worden aan die Steen toegevoegd, die Steen is het fundament, volgens Jesaja 28 in elk geval, en wij worden erop gebouwd. Wie in Hem, de Steen, gelooft, zal niet beschaamd worden. "Haasten" betekent: erbij vandaan hollen, weglopen. Wie gelooft, loopt er niet bij vandaan! De interpretatie van Petrus is: wie gelooft, bouwt erop. Wat er gezegd wordt is dat de Heer beide dingen tegelijkertijd zal zijn. Aan de ene kant een heiligdom, aan de andere kant zou Hij zijn tot "Steen des aanstoots", tot "Rots der struikeling". Hij zou dus twee dingen zijn, twee tegengestelde dingen voor de twee "huizen van Israël". Het ene huis is de twee stammen en het andere de 10 stammen. (Jesaja 8) De tegenstelling is er tussen dat volk, dat het wel weet, maar niet wil hebben en aan de andere kant de volkeren, die het Evangelie wel aanvaard hebben. Het is de tegenstelling tussen degenen die geloven in de Here Jezus Christus als de Messias, als hun Verlosser en Zaligmaker en degenen die zeggen: door eigen werken komen wij een heel eind; die Jezus hebben wij niet nodig.

#### **Handelingen 4 : 12**

12 En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden.

Er is onder de hemel niet nóg een andere Naam, waardoor de mens moet zalig worden. Geen andere naam gegeven "onder de mensen", dat is te midden van de mensen, behorend tot de mensen. Waar vandaan werd hij gegeven? Vanuit de hemel. Er staat "in de mensen", maar het is hier vertaald met "onder", omdat er een meervoud op volgt. Zo hadden de Statenvertalers dat afgesproken. Maar het woordje betekent "verbonden met". Alleen in Hem moet de mens zalig worden. Het vers begint met het woord zaligheid en eindigt er mee. Het gaat over zalig worden, in beginsel is dat wedergeboorte, verlossing van zonde en schuld en nieuw leven ontvangen. Dat we bovendien een hemelse bestemming ontvangen, wordt er hier niet bij gezegd, maar dat zit bij onze zaligheid in.

Het is de Mens, de Here Jezus Christus, de Nazarener, uit vers 10, wiens Naam onder de mensen werd gegeven, door Welke wij zalig worden.

#### Zijlijn 48

Wij kennen het werkwoord "slechten" en "beslechten". Het betekent gewoon: laag maken, naar beneden brengen, omhakken. Geschillen worden beslecht. Op een andere plaats heet zo iets "gemene". Het gemene volk is het dan. Dat betekent "ordinair", waarvan de oorspronkelijke betekenis is: "zoals ieder ander". Het wil zeggen: er is niets bijzonders te melden, het is gemeen. Het is gewoon. Wij noemen het tegenwoordig "algemeen", omdat we de betekenis van het woord "gemeen" kwijt zijn.

#### Zijlijn 49

Als je een keer 40 geweest bent, word je niet meer beter. Na je 40-ste word je niet beter, dan word je slechter. Dat je dan beter (genezen) wordt, is een wonder. Een Godswonder zelfs. Het wordt volstrekt onmogelijk geacht dat Israël eenmaal tot bekering komt, tot geloof in de Here Jezus Christus, niettemin zal het gebeuren. Het is symboliek. Als de 40 voorbij is, dan pas komt men de rust in. Dan is men in de "5". Na de 40-jarige woestijnreis van Israël werd men (*onder Jozua = Grieks: Jezus*) de rust in geleid. Pas als dit leven achter de rug is, dan begint nieuw leven. Voorbij de 40 kom je typologisch bij wedergeboorte terecht.

Petrus heeft het over "onder de mensen" en zegt dus niet "onder de Joden". Daarna heeft hij het over "wij". Dat waren Joden, zijn toehoorders op dat moment. Zodat Petrus eerst denkt aan mensen in het algemeen en in tweede instantie aan de Joden. In die volgorde. Terwijl men ons meestal andersom wil doen geloven. "Er is onder de hemel geen andere Naam gegeven, waardoor wij zalig moeten worden", wordt hier wel tot de Joden gezegd. Juist en alleen die boodschap zou hen gepredikt moeten worden en Petrus doet dat hier. Er is géén ander evangelie. De Joden worden ook niet op een andere wijze behouden, omdat ze Joods zijn. Ook niet behouden door de wet, maar door de Naam van de Here Jezus Christus. De Naam van degene Die men altijd verworpen heeft. Daarin zou men geloven, in Hem zouden zij zalig worden. Petrus zegt niet: wij zijn Joden, het uitverkoren volk. Of tegen het Sanhedrin: het is jammer dat jullie het nu nog niet zien, maar maak je geen zorgen, je bent toch een Jood en het komt toch wel goed straks als de Messias wederkomt en alle Joden vanzelf behouden worden. Nee, niets van dit alles.

#### Handelingen 4 : 13-18

- 13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte mensen <sup>Zie zijlijn 48</sup> waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren.
- 14 En ziende den mens bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.
- 15 En hun geboden hebbende uit te gaan buiten den raad, overlegden zij met elkander,
- 16 Zeggende: Wat zullen wij dezen mensen doen? Want dat er een bekend teken door hen geschied is, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen.
- 17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken.
- 18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganselijk niet zouden spreken, noch leren, in den Naam van Jezus.

Het Sanhedrin ziet de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes. Vrijmoedigheid heeft altijd van doen met dienst aan de Heer. Zij "verwonderen zich" wil zeggen dat men niet begrijpt wat hier gebeurt. Maar "zij kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren". Daar hadden Petrus en Johannes hun kennis vandaan en dus ook hun vrijmoedigheid. Er was nog een argument waar ze niet tegenop konden. Dat was die genezen kreupel man. Dat was algemeen bekend nu. Ze kunnen het niet ontkennen. Maar

hoe kon dit? Het kon niet en toch was het gebeurd. Hoe? Door de Naam van Jezus. Dat was de enige verklaring en die sloot aan bij alle andere tekenen, die door de Here Jezus gedaan waren. Het teken is dus bekend. Iedereen wist ervan. Maar de Joodse leidslieden denken eerst aan hoe zij het ontkennen kunnen. Nee, helaas, dat lukt niet. Dan wordt het een echt probleem. Daar komt de arrogantie. Zo van: wij zijn tegen, het mag niet meer. Dat proberen ze te bereiken door "hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken".

#### Handelingen 4 : 19, 20

- 19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God.
- 20 Want wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben.

Het is een Bijbelse gedachte dat men ook als Christen onderdanig zou zijn aan de overheid. Maar primair zouden wij onze Heer gehoorzamen, daarná pas de overheid. Dat is de goede volgorde. Het heeft met hiërarchie te maken. Je moet eerst luisteren naar de hoogste, als het daarna ook naar een lagere kan, oké. Totdat het in strijd is met elkaar. Petrus en Johannes kunnen in ieder geval niet anders dan spreken over wat zij gezien en gehoord hebben, want als de Geest wat doet, is het spreken.

#### Handelingen 4 : 21, 22

- 21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil; want zij verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was.
- 22 Want de mens was meer dan veertig jaren oud, <sup>Zie zijlijn 49</sup> aan welken dit teken der genezing geschied was.

Een overheid blijft afhankelijk van "de wil van het volk" en kan niet zo maar van alles doen. Als het hele volk er niet meer mee eens is, dan lopen ze een groot risico om aan de kant gezet te worden. Degenen die de overheid vormen moeten een achterban hebben. Die met ze meedenken en meedoen. Ze zijn afhankelijk en hier worden ze gehinderd, omdat er in ieder geval zo'n 5000 gelovigen in Jeruzalem zijn. Hier vind je duidelijk dat weliswaar het volk als volk ongelovig is, maar dat een groot deel inmiddels gelovig is. Maar zij zijn niet de natie als zodanig. Er staat "om des volks wil, want zij verheerlijkten allen God". Onder "volk", moet je niet de natie verstaan, want die wordt vertegenwoordigd door het Sanhedrin. Die Raad wil van de Here Jezus Christus niets horen. Daar gaat het maar om. Dat Petrus en Johannes niet meteen veroordeeld worden, is vanwege

de druk van het volk. Dat is heel enthousiast over de gebeurtenissen. Ze zouden het voor de apostelen opgenomen hebben bij een veroordeling. In ieder geval is de constatering dat een groot deel van de Joden gelovig is en dat er toch sprake is van het officiële ongelooft - nog steeds - van het Joodse volk. Dat is wat hier wordt voorgehouden. Het blijft daarom: "... wordt behouden van dit verkeerd geslacht". (Handelingen 2 : 40)

#### Handelingen 4 : 23-27

- 23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden.
- 24 En als dezen *dat* hoorden, hieven zij eendrachtelijk *hun* stem op tot God, en zeiden: Heere! Gij zijt de God, Die gemaakt hebt den hemel, en de aarde, en de zee, en alle dingen, die in dezelve zijn.
- 25 Die door den mond van David Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht?
- 26 De koningen der aarde zijn *te zamen* opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere, en tegen Zijn Gezalfde.
- 27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welken Gij gezalft hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls;

Het gaat om de Naam die gegeven is aan héél de schepping. Dit zijn geen woorden louter voor Israël. Ze zijn rechtstreeks ontleend zijn aan Psalm 2, waar de situatie in de wereld besproken wordt. Want daar staat dat: "Waarom woeden de heidenen en bedenken de volken ijdelheid?" In Handelingen heet dat "ijdele dingen". In Psalm 2: "De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen tezamen". Dat "tezamen" staat niet in de grondtekst van vers 26, maar wel in Psalm 2. <sup>Zie zijlijn 50</sup> "Ze beraadslagen tezamen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde (Grieks: "Messias"), zeggende: laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen". Zo wordt de situatie van de volkeren als zodanig beschreven. Het is eveneens de beschrijving van de situatie in de wereld in de dagen van de wederkomst van Christus. Ook dan wordt de Here Jezus Christus verworpen. In Handelingen 4 wordt in ieder geval vastgesteld dat Psalm 2 in hun dagen van toepassing is.

#### Handelingen 4 : 28

- 28 Om te doen al wat Uw hand en Uw raad te voren bepaald had, dat geschiedt zou.

Wat zou er dan geschieden? Wat doen ze dan? Zij verwerpen, heidenen zowel als Joden, de Here Jezus. Hier dus al en niet pas in Handelingen 9 11 of 28. Hier in Handelingen 4 wordt vastgesteld dat Israël ongelovig is, Hier is zeker niet sprake van een soort "tussengeschoven bedeling", waarin het Evangelie gepredikt wordt aan de Joden, omdat het voor hen voor het oprapen zou liggen. Dat is helemaal niet aan de orde. Er wordt maar weer eens vastgesteld dat ze ook ongelovig zijn en dat ze dat altijd al waren. Dat is zelfs in overeenstemming met "de Raad Gods". Dat is niet de wil Gods, maar het is Zijn afweging, als Rechter, want dat is wat Raad is. Het heeft met juridische zaken te maken. God heeft al 1000 jaar van tevoren vastgesteld dat dit de positie van de Joden en de heidenen zou zijn. Dat na de aanstelling van Zijn Zoon (opstanding) heidenen en Joden ongelovig zouden zijn. Zo zou het zijn. Het is niets anders dan wat verwacht werd. Er gebeurt hier niets onvoorziens. De Heer weet het van tevoren; heeft in overeenstemming daarmee Zijn plan getrokken. Vandaar de "bepaalde Raad Gods".

#### Handelingen 4 : 29, 30

- 29 En nu *dan*, Heere, zie op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken;
- 30 Daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door den Naam van Uw heilig Kind Jezus.

Hun gebed is dat men met vrijmoedigheid dat Woord zou spreken en dat de Heer zou medegetuigen op de bekende wijze. Want om het Woord gaat het, maar dat is wat de wereld niet weten wil. Het Woord Gods zou gesproken worden. Daar is bij gelegenheid moed voor nodig, omdat er natuurlijk altijd tegenstand is. Degenen die het Evangelie predikten ontleenden vrijmoedigheid uit het feit dat "God bovendien medegetuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil". (Hebreeën 2 : 4) In het algemeen waren dat wonderen van genezing, die tot doel hadden de prediking als zodanig te bevestigen. Om die prediking een waarmerk te geven van Godswege. Nadat dat gegeven is, hoeft dat niet meer. Dus vind je het ook alleen maar terug in de eerste tijd van onze bedeling. In deze eerste periode, zoals in Handelingen beschreven.

#### Handelingen 4 : 31

- 31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid.

#### Zijlijn 52

In Psalm 2 staat: "Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid?" Als het in Handelingen 2 aangehaald wordt, dan blijkt dat onder "volken", Israël verstaan moet worden. Uit de context moet blijken waar het over gaat. Hier gaat het over volken in de zin van "menigten". Daar wordt blijkbaar onder verstaan, die van Israël, tegenover de heidenen. Het gaat niet om twee woorden voor hetzelfde, maar om twee verschillende categorieën: 1: "heidenen" en 2: "de volken Israëls", is de gedachte. Er staat: "beiden Herodus en Pontius Pilatus, met de heidenen en volken Israëls". Waarbij Pontius Pilatus de heidenen vertegenwoordigt en Herodus, de koning der Joden, de volken Israëls. In ieder geval het Joodse volk en dat is wat officieel Israël is. Zo wordt het uitgelegd in Handelingen 4 : 27: "Want in der waarheid, (*precies zoals Psalm 2 het zegt*), zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus". "Kind" is het woord voor "Knecht!", zoals eerder aangehaald in Handelingen.

### Zijlijn 51

Er staat volgens mij: "zoon der profetie". "Zoon der vertroosting" is geen letterlijke vertaling. Profetie wordt geacht vertroosting te brengen, omdat het spreekt over toekomstige goederen. De betere beloftenissen van het Nieuwe Verbond. Dat heet vertroosting. Dus profetie en vertroosting zijn redelijk synoniem en daar wordt een vrije vertaling van gegeven.

### Zijlijn 52

Dat waren de Britten. Ook volgens de Rooms-katholieke kerk waren de Britten de eersten die het Evangelie ontvangen hebben. In 598 A.D. werd Augustinus door paus Gregorius I uitgezonden naar Brittannië om daar het Evangelie te prediken. Maar die schrijft dat hij daar een honderden jaren oude Christelijke kerk aantrof. Opgericht door de apostelen zelf. Jozef van Arimathea bracht 4 jaar na de opstanding het Evangelie naar Brittannië. O.a. beschreven door de beroemde "vader der kerkgeschiedenis" Baronius (1523). (Zie de boeken "In het spoor van de discipelen" en "De Komst van het geloof" - vlichthus.nl.) Beide koningshuizen der Britten, twee families, kwamen tot geloof en verklaarden hun land tot Christelijk land. Het betreft het zuiden van Engeland: Cornwall, Summerset. De andere familie was in Wales. Dat is het geografisch hart van het Christendom.

Wat dat "bewogen" ook was, het heeft iets van doen met wat gebeurde in Handelingen 2: "Er geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid gelijk als van een geweldig gedreven wind en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur en het zat op een ieder van hen". Je kunt zeggen dat de plaats waar zij vergaderd waren "bewogen" werd. Het is een uitwerking, een teken ter bevestiging van de Geest, Die Zich actief manifesteerde. Er staat hier in Handelingen 4 : 31 niet dat zij "in tongen spraken". Zij spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid, als gelovigen, het Woord Gods kennende. Wie dat niet kent, kan het ook niet spreken. Het Woord Gods zal, ook al mag dat niet, met vrijmoedigheid gesproken worden, in de kracht van de Heilige Geest.

### Handelingen 4 : 32, 33

- 32 En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en een ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.
- 33 En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen.

"Gemeen" is gemeenschappelijk. Natuurlijk hebben wij bezittingen, maar wij zelf zijn het eigendom van de Here Jezus Christus, de eigenaar van héél de Gemeente. Dat wil niet zeggen dat alle bezittingen opnieuw verdeeld werden. Het was wel zo dat gelovigen zorg voor elkaar hadden. In vers 33 staat niet: en de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de kruising van de Here Jezus, maar de essentie van de prediking is ook hier de opstanding van de Here Jezus Christus. Want als het niet verder gaat dan de dood, dan zijn er alleen maar verliezers. Dus staat er: "... er was grote genade over hen allen". De heerschappij van de genade is tot stand gekomen door de opstanding van Christus. Als je dat niet kent of predikt, als dat niet bovenaan staat, als dat niet het belangrijkste is in welke prediking dan ook, dan ben je de essentie van de prediking en dus ook van de zaligheid als zodanig kwijt. Paulus zegt in 1 Korinthe 15 ongeveer dit: ... als Christus niet is opgewekt, dan zijt gij nog in uw zonden en dan zijn allen die al gestorven zijn inmiddels verloren.

### Handelingen 4 : 34, 35

- 34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs der verkochte goederen, en legden dien aan de voeten der apostelen.
- 35 En aan een ieder werd uitgedeeld, naar dat elk van node had.

Er was niemand onder hen die gebrek had in materieel opzicht. De bezitters van "landen of huizen", meervoud, verkochten die en legden de opbrengst aan de voeten van de apostelen, terwille van de gelovigen die gebrek hadden. Er werd "uitgedeeld naar dat elk van node had". Wie niets van node had, ontving dus ook niets.

### Handelingen 4 : 36

- 36 En Joses, van de apostelen toegenamd Barnabas (hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), Zie zijlijn 51 een Leviet, van geboorte uit Cyprus,

In de Statenvertaling heeft men de Griekse variant laten staan: "Joses". In de NBG'51 staat "Jozef". De Barnabas uit Handelingen heette dus eigenlijk Jozef, "zoon van het Nieuwe Verbond". De erfgenaam van het Nieuwe Verbond. Hij was Leviet van geboorte, uit Cyprus. Dat maakt het knap ingewikkeld, want hij heette Jozef, maar hij was uit Juda en dat is een Jood. Bij nader inzien was hij een Leviet en dan toch weer niet uit Juda, hoewel hij een Jood was. Maar hij was uit Levi en bovendien kwam hij van Cyprus, een "eiland der zee". Dat zijn dan een paar moeilijke dingen die bij elkaar gebracht worden. De vraag is: wat drukt die man uit? Hij is een beeld van de 10 stammen van Israël, ná de opstanding. Eigenlijk van Efraïm, meer specifiek, of zo u wilt: van Jozef. Daarom heet hij ook zo. Net als de vader en de oom (Jozef van Arimathea) van de Here Jezus. Ze zijn een beeld van de 10 stammen van Israël. Je komt terecht bij Efraïm, de officiële erfgenaam van Jozef, degene met het eerstgeboorterecht. Dat volk heeft het Evangelie officieel aanvaard, Zie zijlijn 52 nadat het Joodse volk, onder aanvoering van het Sanhedrin, haar vertegenwoordiging, officieel de Here Jezus verwierp.

Jozef is een uitbeelding van het verborgen Koninkrijk. Hij is een Leviet en die heeft - onder het Oude Verbond - de verantwoordelijkheid om dienst-knecht Gods te zijn. Maar hij is hier nog steeds een beeld van de 10 stammen aan wie het Woord Gods is toebetrouwd en die dienaren zijn onder het Nieuwe Verbond, naar Melchizédek. (Hebreeën 5 en 7) "Van geboorte uit Cyprus" is ook een aardige. Want het Oude Testament zegt dat de zaligheid zou gaan naar de "einden der aarde". Naar Brittannië. Dat Brittannië staat er echt, maar het is wegvertaald met "verbond des volks". Het is uit Jesaja 42 : 6: "Ik zal u stellen tot verbond des volks". Maar daar staat: "Ik zal u stellen tot brit am". Brittannië. Dat is een eigen naam. "Brit am" is in het Keltisch: "brit an". "Brit" is nog steeds "het verbond", daarom hebben ze het zo vertaald. "An" is "volk". De naam Cyprus is "Kaphar" in het Hebreeuws. Het betekent "verzoening". Het is het verzoen-deksel en dat is kenmerkend voor het Nieuwe Verbond.

#### Handelingen 4 : 37

37 Alzo hij een akker had, verkocht *dien*, en bracht het geld, en legde het aan de voeten der apostelen.

Dat was voor het bekende doel, uit vers 34. De Gemeente als zodanig, het Christendom, leeft in de praktijk uit de bezittingen van de 10 stammen van Israël. Je kunt het ook andersom zeggen: de rijkdommen van het Christendom zijn de rijkdommen van de Kelten en Angelsaksen. Of: wat die Kelten en Angelsaksen hadden, werd, toen zij Christenen werden, eigendom van de Christenen. Zoals de rijkdommen van oom Laban de bezittingen van Jakob werden. Dat is het aardse aspect aan het verhaal. Daarom is de Keltische cultuur verdwenen en veranderd/opgegaan in de Christelijke cultuur. <sup>Zie zijlijn 53</sup> Wat hier uiteengezet is dat de zegeningen van de Gemeente afkomstig zijn van met name deze "Jozef van Cyprus". De zegeningen van de discipelen, sinds de opstanding van Christus, waren ook afkomstig van ene Jozef. Van Jozef van Arimathea. Die legde wat hij had aan de voeten van de apostelen neer.

## 5. Handelingen 5

#### Handelingen 5 : 1-5

- 1 En een zeker man, met name Ananias, met Saffira, zijn vrouw, verkocht een have;
- 2 En onttrok van den prijs, ook met medeweten zijner vrouw; en bracht een zeker deel, en legde *dat* aan de voeten der apostelen.
- 3 En Petrus zeide: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij den Heiligen Geest liegen zoudt, en onttrekken van den prijs des lands?
- 4 Zo het gebleven ware, bleef het niet uw, en verkocht zijnde, was het niet in uw macht? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode.
- 5 En Ananias, deze woorden horende, viel neder en gaf den geest. En er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden.
- 6 En de jongelingen, opstaande, schikten hem toe, en droegen *hem* uit, en begroeven *hem*.

Vanuit wat begon in hoofdstuk 4 : 34, kom je bij Ananias en Saffira. Jozef, bijgenaamd Barnabas, is een type van de 10 stammen van Israël. Het gaat allemaal goed en hij wijdt zijn leven, en alles wat hij heeft, aan de dienst van de Heer. Ananias en Saffira, gerekend als één, want ze waren getrouwd,

is dan een beeld van het Joodse volk, van het Jodendom. Het Joodse volk zou de Heer dienen, maar wat ze te bieden hadden, was niet genoeg en dus verdwenen ze van het toneel. Jozef van Arimathea levert alles wat hij opbrengt aan de Heer. Dat is genoeg. Daar tegenover staan Ananias en Saffira. Wat hun leven opbrengt, stellen ze ter beschikking aan de Heer. Zij geven weliswaar, maar het is niet genoeg. Ieder mens zou het woord Gods geloven. Zichzelf volledig "geven". Men zou het aanvaarden, aannemen. Men zou er 100% zijn vertrouwen op stellen en daarmee wordt men zalig, ontvangt men nieuw leven. Je kunt dan wel Joods zijn en proberen te leven volgens de wet die daar bij hoort, maar het maakt je voor God niet aangenaam. Je wordt er niet behouden en zalig door. Al wat je onder de wet kunt produceren, hoeveel het ook is, is niet genoeg. Dat is een deprimerende aangelegenheid en daarom moet een mens er van verlost worden. Dat wordt hier uiteengezet door dit echtpaar. Aan de andere kant wordt er ook gelogen. Dat hoort ook bij de wet. Het geveinsd zijn, "Farizeeër zijn", huichelen, is inherent aan het leven onder de wet. Men kan zich immers niet aan de wet houden en als men toch daarna streeft en doet alsof, dan moet men huichelen. Dan wordt men onoprecht en wordt het leven een grote leugen. Heel het leven onder de wet is liegen tegen God. Vers 4: "Gij hebt den mensen niet gelogen, maar Gode". In het leven onder de wet houdt men zichzelf voor de gek. Liegt men tegen zichzelf, maar net zo goed tegen de Heer.

Ananias, zou "Hananja" in het Hebreeuws zijn en betekent "Jehovah is genadig". Op Saffira kom ik later terug. Hier wordt via de geschiedenis van Ananias en Saffira verwezen naar de wet. Die verkondigt wel degelijk dat Jehovah genadig is. De wet is een schaduw van toekomstige goederen. (Hebreeën 10 : 1) De wet spreekt over verzoening, vergeving, begenadiging, barmhartigheid, hoewel die er onder de wet zelf niet is. Wie de wet overtreedt, wordt geëxecuteerd. De wet is een "aanleiding tot een betere hoop". (Hebreeën 7 : 19) De wet spreekt over toekomstige zaken. Al die riten en sociale wetten zijn op een of andere wijze voorafschaduwingen van situaties onder het Nieuwe Verbond en daarmee van de heerschappij van de genade. Dat vinden we in de naam Hananja, "Jehovah is genadig", als aanduiding van wat de wet is. De wet in zichzelf blijft niet bestaan. Is van tijdelijke aard en dat is op voorhand gezegd. Vers 5: "Ananias ... viel neder en gaf de geest". Het Joodse volk, onder het Judaïsme, de Joodse godsdienst, schiet tekort en sterft. Het valt onder het oordeel Gods. Dat is een passief oordeel, wat betekent dat God Zich er niet mee bemoeit. Het wordt aan het lot overgelaten. Dat is het oordeel Gods tot op heden over de wereld. Sinds de verwerping van de opgestane Christus door de volkeren heeft God hen losgelaten. Dit oordeel over Ananias is dus een beeld van het oordeel over het Joodse volk, over een leven onder de

#### Zijlijn 53

De hype rondom de Kelten is verzonnen. Daar zijn geen bronnen voor. Ze doen net alsof de Ierse traditie een Keltische traditie zou zijn. Vergeet het maar. De Ieren zijn Rooms-katholiek. Al heel lang. Wat er nu aan Ierse cultuur bestaat, is dat Keltisch? Ja die mensen zijn voor een belangrijk deel Kelten, maar daarmee is hun cultuur nog niet dezelfde als die van meer dan 2000 jaar geleden. Dus die "Keltische muziek" kunt u rustig vergeten. De Keltische harp, kom nou toch. Men verzint maar wat. Hun cultuur werd nooit schriftelijk overgeleverd. De Kelten zijn pas gaan schrijven nadat ze tot het Christendom bekeerd waren. Toen mocht het ineens. Echt Keltisch is het dan niet meer. Het is dan Christelijk. Als men iets Keltisch wil terugvinden, dan komt dat uit Christelijke bronnen.

## Zijlijn 54

Wat ging het de discipelen aan, dat ze nog wat achter hielden? Maar we zouden ons niet met ethiek bezighouden. Ethiek is wet. We leven toch alleen uit genade? Waarbij de Heer ons rijkelijk verleent om te genieten uit Zijn genade. (1 Timotheüs 6:17) Dus daar is niets mee mis. Uit genade mag je bijdragen aan het werk van de Heer en uit genade hoeft het niet. Zodat de vraag niet moet zijn: Wat is de ethische achtergrond van dat oordeel, dat van Godswege over hen komt?. De vraag moet zijn: wat betekent dit?

De Bijbel kent eenzelfde soort typologisch te verklaren verhaal in Exodus 4, waar de HEERE Mozes "zoekt om hem te doden". Vreemd toch? Mozes' vrouw heet "Zippora". Daar is het Hebreuws en Saffira is Grieks. Daar is Mozes een beeld van de wet en Zippora, die als vrouw geacht werd haar man te dienen, van het volk dat onder de wet leefde, het Joodse volk. Het gaat over de "bloedbruidegom". De verlossing uit Egypte is een beeld van de uitleiding uit het diensthuis. Verlost van de wet, religie, van deze wereld. Dat kan alleen maar door de dood en daarna wedergeboorte, uitgebeeld in de besnijdenis, waarbij de "volgende generatie" de verlossing brengt.

*Tip: behuister de studie A-051, "De bloedbruidegom"; via [bijbelstudie.nl](http://bijbelstudie.nl)*

wet als zodanig. Via het Joodse volk spreekt het eigenlijk over een oordeel over heel de wereld. Het leidt tot de dood.

### Handelingen 5 : 7-11

- 7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijn vrouw daar inkwam, niet wetende, wat er geschied was;
- 8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoveel.
- 9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken den Geest des Heeren? Zie, de voeten dergenen, die uw man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen.
- 10 En zij viel terstond neder voor zijn voeten, en gaf den geest. En de jongelingen ingekomen zijnde, vonden haar dood en droegen *ze* uit, en begroeven *haar* bij haar man.
- 11 En er kwam grote vreeze over de gehele Gemeente, en over allen, die dit hoorden.

Saffira overkomt hetzelfde als Ananias. **Zie zijlijn 54** Het is een herhaling van dezelfde geschiedenis. Er wordt geen verschil gemaakt en er wordt gezegd dat zij "overeengestemd" hebben. Niettemin was het drie uur later. Dat gaat over onze tegenwoordige bedeling. Die ligt ruwweg tussen het oordeel over de Joodse staat in het verleden en dat in de toekomst. Die "drie uren", komen we in de Bijbel nog eens tegen. Als een periode van drie uren duisternis. Van het zesde tot en met het negende uur, i.v.m. de kruisiging van de Here Jezus. (Lukas 23 : 43) Die drie uren duisternis is een beeld van onze tegenwoordige wereld, waarin het Licht uit de wereld verdwenen is. Men verwerpt de Here Jezus Christus en daarmee het Licht der wereld. Voor zover er licht is namelijk, schijnt het niet in de wereld, maar in onze harten. Niet in de wereld, maar in de Gemeente.

Het oordeel over Saffira betekent dat het oordeel over het Joodse volk nog een keer zal komen. Een periode later. Inclusief de vernietiging van de Joodse staat als zodanig en de verwoesting van Jeruzalem. Ananias is een beeld van het Joodse volk in het verleden en Saffira van het volk in de toekomst. In beide gevallen overkomt hen hetzelfde oordeel, op precies dezelfde grond. Namelijk dat ze, toen en nu, vast houden aan de wet en aan het Oude Verbond, hoewel daar door de dood en opstanding van de Here Jezus op wettige wijze en in overeenstemming met de Schrift een einde aan gekomen is. In ieder geval zijn ze net zo ongelovig als bij Jezus' eerste komst. Zoals het ongeloof van de Joodse natie de aanleiding was voor een oordeel van Godswege over de natie, zo zal het in de toekomst ook zo zijn.

Vers 10: "de jongelingen ingekomen zijnde". Jongelingen in de Bijbel zijn altijd een beeld van degenen die onder het Nieuwe Verbond leven, van wedergeboren mensen. Degenen die later geboren werden, die later zouden komen. Daarom wordt de Heer ook profetisch aangeduid als jongeling. Wat doen jongelingen? Zij begraven de oude mens, die onder de wet leefde. Wat doen wij met onze oude mens? Afleggen. (Efeze 4 : 22) Hetzelfde geldt voor alles wat van die oude mens tot ons komt. Inclusief al die geboden en inzettingen van "raak niet en smaak niet en roer niet aan". (Kolossenzen 2 : 21) Het enige dat telt is de nieuwe mens. Het Judaïsme telt niet, wel de Gemeente. Dat woord "Gemeente" wordt hier voor het eerst gebruikt in Handelingen 5 (in 2 : 47 staat dit woord niet). Niet dat hier pas de Gemeente ontstaat, want die was er uiteraard al eerder. Volgens vers 11 maakt het e.e.a. grote indruk. Niet alleen vanwege die twee mensen, maar ook door de profetische betekenis.

### Handelingen 5 : 12, 13

- 12 En door de handen der apostelen geschiedden vele tekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendrachtelijk in het voorhof van Salomo.
- 13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield hen in grote achting.

De apostelen gingen gewoon door met hun werk. Deze tekenen en wonderen bevestigden nog steeds hun Goddelijke zending. "De Joden begeren tekenen", staat er in 1 Korinthe 1 : 22 en die hebben ze gekregen. Als ze dan nog niet geloven, nou dan niet. De Heer geeft die tekenen in eerste plaats voor "Mijns Naams wil", zegt Hij aan Israël. Vanwege Mijn Woord. Ik zal tonen wie Ik ben, Die Zich houdt aan Zijn Woord. Genadig, barmhartig, maar ook een rechtvaardig God. Daar dient de Gemeente ook voor, tot een betoning, demonstratie, van Zijn genade, waarbij God ook in de eerste plaats toont wie Hij Zelf is. Het logische gevolg daarvan zou zijn dat zij die het lezen op Hem zouden vertrouwen.

Dat de apostelen, eendrachtelijk bijeen waren "in het voorhof van Salomo", stond al in hoofdstuk 3. Het is de verwijzing naar de zoon van David: Salomo. Een type van de Messias i.v.m. het Koninkrijk dat op aarde definitief zou worden opgericht. In die positie worden deze apostelen gezet en tegen deze achtergrond. Wie zijn die anderen, die zich er niet bij durfden te voegen? Verderop staat dat de overpriesters (Sanhedrin) bang waren om de apostelen wat aan te doen. Ze durfden dat niet, het leek hun "politiek niet haalbaar". Ze bang waren voor het volk. We hebben aan de ene kant de apostelen en aan de andere kant het volk. Wie zijn dan de "anderen"? Dat kan alleen nog maar het Sanhedrin zijn.

### Handelingen 5 : 14-16

- 14 En er werden meer en meer toegedaan, die den Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen;
- 15 Alzo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en legden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwden mocht.
- 16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwamen gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden.

Hier staat: "er werden meer en meer toegedaan den Heere, die geloofden". Alleen "die" staat op de verkeerde plek. Voor de vertaling van deze tekst geldt hetzelfde als voor Handelingen 2 : 47: je moet toch bij een of andere kerk horen? Men werd aan een kerk toegedaan, maar dat staat er niet. Er werden "er" - dat zijn degenen die geloofden - dagelijks "toegedaan aan de Heer". In Handelingen 2 : 47 werden toegedaan "die zalig werden". Toegedaan aan de Heer, aan Christus, uiteraard. Aan de Gemeente. Hier in vers 15 wilden mannen en vrouwen genezen worden, via de schaduw van Petrus of een van de andere apostelen. Dat dezen er zelf weinig aan deden, is ook duidelijk. Ze liepen er alleen maar langs en het gebeurde al, zodat het hen moeilijk toe te schrijven was. Het was niet hun religie of natuurlijke handeling, noch hun gebed, het was de Heer Zelf Die het deed. Men kwam daarna voor genezing niet alleen uit Jeruzalem, maar ook uit de omgeving. Dat werk ging voort en was openbaar voor iedereen. Het zal gegaan zijn om duidelijk waarneembare genezingen van ziekten. Van het ene moment op het andere. Het waren immers tekenen. <sup>Zie zijlijn 55</sup> Die gebeuren ten aanschouwen van het aanwezige publiek. Ook de uitdrijving van onreine geesten. Het gaat dus om tekenen en niet om de zegeningen van gelovige patiënten. Het gaat primair om tekenen ten bewijze van waar en hoe het werk Gods gedaan werd. Niet via het Sanhedrin, niet via de politiek, niet via de Joodse regering, maar door die paar mensen, die van Godswege waren uitgezonden.

### Handelingen 5 : 17-23

- 17 En de hogepriester stond op, en allen, die met hem waren (welke was de sekte der Sadduceën), en werden vervuld met nijdigheid.
- 18 En sloegen hun handen aan de apostelen, en zetten hen in de gemene gevangenis.
- 19 Maar de engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en leidde hen uit, en zeide:
- 20 Gaat heen, en staat, en spreekt in den tempel tot het volk al de woorden dezes levens.

- 21 Als zij nu *dit* gehoord hadden, gingen zij tegen den morgenstond in den tempel, en leerden. Maar de hogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen den raad te zamen, en al de oudsten der kinderen Israëls, en zonden naar den kerker, om hen te halen.
- 22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar keerden wederom, en boodschapten *dit*.
- 23 Zeggende: Wij vonden wel den kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren; maar als wij *die* geopend hadden, vonden wij niemand daarbinnen.

In de "gemene gevangenis" zitten boeven. Over hoe de Heer hen daar uit leidde, wordt geen woord gezegd. Het gebeurde gewoon. Ze werden in de gevangenis gezet, 's nachts worden ze er uit gehaald en de volgende dag gaan ze gewoon weer door. Het is evenwel een wonder, maar waarom? Je had ook kunnen zeggen: had de Heer dan niet kunnen voorkomen dat ze gevangen gezet werden? Waarom gebeurt dit? Wat is het nut ervan? Omdat het illustratief is voor de aard van onze tegenwoordige bedeling. Deze woorden zouden ons moeten herinneren aan de eerste verzen van Jesaja 61 en anders aan Lukas 4, waar de Here Jezus in de synagoge voorleest:

### Lukas 4 : 18-21

- 18 De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, die gebroken zijn van hart;
- 19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren.
- 20 En als Hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat Hij neder; en de ogen van allen in de synagoge waren op Hem geslagen.
- 21 En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.

De Heer stopt met voorlezen, terwijl er in Jesaja 61 nog meer staat, namelijk: "en uit te roepen de dag der wrake onzes Gods". Maar zover was het nog niet. Daarna zei Hij: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld." God heeft Hem opgewekt om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Om o.a. "de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebonden opening der gevangenis". De vertaling van "uit te roepen" valt wat ongelukkig uit. Ik denk dat het betekent dat die gevangenen uit

### Zijlijn 55

Niet: "het is weer goed, langzaam gaat het beter. De Heer heeft mij genezen." Ik zeg niet dat het niet kan. Ik zeg alleen dat dat niet die wonderen en tekenen zijn, zoals wij die in de Bijbel vinden. Daarin vind je mensen die vanaf de geboorte kreupel waren en die van het ene moment op het andere opspringen. De man had nog nooit een voet verzet, maar "sta op, neem uw bed op en wandel". Hij liep. Een ander, die had ook nog nooit gelopen, begon meteen te huppelen. Van het ene moment op het andere gezond. Niet nog een poosje in therapie, of dat soort dingen. Duidelijk van het ene moment op het andere en dat is een wonder. De ziekten waarover gesproken wordt, doof, blind, kreupel, daar komt men niet vanaf. Die zijn ongeneeslijk. Dat geldt dus ook voor het "genezen" van onreine (boze) geesten. Normaal gesproken onmogelijk, maar toch gebeurde het. Als een wonder Gods. Ook weer van het ene op het andere moment. Je kunt blijkbaar zien dat iemand bezeten is. Dat is demonie. Als dat verdwijnt, dan kun je het ook zien. Dan verandert terstond het gedrag, de houding en de oogopslag van iemand.

## Zijlijn 56

De gevangenis is hier de uitbeelding van de positie van de 10 stammen van Israël. Waar zijn die? In ballingschap, in de "gevangenis". Degenen die in de gevangenis zijn, zijn buitengesloten. Die zijn onttrokken aan de samenleving. Vroeger was je, als je in de gevangenis zat, je staatsrechten, je stemrecht, recht op een uitkering kwijt, want je hoorde er niet meer bij. De gevangenis staat niet in de samenleving, maar sluit mensen buiten. Vandaar dat in de Bijbel ballingschap en gevangenschap volstrekt hetzelfde is. Omdat de 10 stammen tot geloof in de Here Jezus Christus kwamen, hoewel ze buitengesloten waren van het "burgerschap Israëls", waren ze ineens echte Israëlieten geworden, door geloof in de God van Israël. Dan is de gevangenschap ineens niet meer. Toen het Evangelie gepredikt werd aan de 10 stammen van Israël, en dat op regeringsniveau werd aanvaard, betekende dat feitelijk het einde van hun gevangenschap.

Zie ook Handelingen 16, waar Saulus en Silas in de gevangenis zijn en waar ze "vrijwillig gevangen" waren, nadat de Heer hen bevrijd had. Ze werden "gevangenen van Christus".

de gevangenis geroepen worden, omdat de Heer de deur van de gevangenis heeft opgezet. Dat staat er dus twee keer. Jesaja 61 wordt hier vervuld doordat de gevangenis wordt opgezet en de discipelen eruit komen. De overdrachtelijke betekenis is dat het gaat over de overwinning op de dood. In de gevangenis zit men opgesloten, net als in het dodenrijk. Gevangenis en ballingschap is niet in de eerste plaats een gebouw, het gaat om degenen die gevangen zijn en gezamenlijk worden ze aangeduid als "de gevangenis". Dus dat eerste woord "gevangenis" slaat op de gevangenen. Ze waren gevangenen en ze worden gevangen genomen. <sup>Zie zijlijn 56</sup> God zet de deur open en zegt: nu ga je het Evangelie prediken. Dat is ook gebeurd, vanuit West-Europa, met name vanuit Brittannië. In de eerste eeuw was daar al het Evangelie gebracht. Zo is dat eeuwenlang voortgegaan. Die in de gevangenis waren, kregen de opdracht mee, om in de tempel tot het volk "al de woorden dezes levens" te spreken. Dat was precies de reden waarom ze opgesloten werden. Daarna haalde de Engel des Heeren ze er uit en zei: gaat dat weer doen. Maar vanaf vers 24 worden ze domweg opnieuw opgepakt, maar nu iets soepeler. Mede omdat men bang was voor het volk, dat nogal makkelijk met stenen gooide als het boos was.

### Handelingen 5 : 24-27

- 24 Toen nu de *hoge* priester en de hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou.
- 25 En er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in den tempel, en leren het volk.
- 26 Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bracht hen, *doch* niet met geweld (want zij vreesden het volk, opdat zij niet gestenigd wierden).
- 27 En als zij hen gebracht hadden, stelden zij hen voor den raad; en de hogepriester vroegde hun, en zeide:

Ze worden gevangen genomen om voor de raad te verschijnen, maar de Engel laat hen uit. Dan worden ze weer opgepakt en alsnog voor de hoge raad gebracht. Wat voor zin heeft dit, om ze 's nachts uit die gevangenis te laten? Waar dient dit alles toe? Dat is vanwege de profetische betekenis. Wat we hier zien, is in het algemeen een beschrijving van de situatie in onze Gemeentelijke tijd. In afwachting van de wederkomst van Christus en de daarmee gepaard gaande bekering van Israël. Je zult mij niet horen zeggen dat wij Israël zijn, van nature. Wij, uit de 10 stammen, waren een volk in ballingschap en zijn dat nog. Nu zijn we - als de Gemeente - ballingen op een hoger niveau. Uitgegaan "buiten de legerplaats, Zijn

smaadheid dragende". (Hebreeën 13 : 13) In de bijbelse rangorde wordt de Gemeente op een hoger niveau geplaatst dan Israël. Maar het neemt niet weg dat die Gemeente wel degelijk geacht wordt onderdeel van Israël uit te maken. Als de raad van oudsten in Israël. De tempel is een beeld van de Gemeente. Is de tempel Israël? Ja, het maakt een onderdeel daarvan uit. Het was het belangrijkste gebouw in Israël. Israël en de tempel horen bij hetzelfde volk. Net als de oudsten van Israël, de raad van oudsten, zoals ingesteld door Mozes. Zijn die oudsten dan Israël? Jazeker, alleen op een hoog niveau. Ze vormen de regering van Israël. In deze tijd is onze positie die van uitgesloten ballingen voor de wereld, maar ook gevangenen van de Here Jezus Christus. Vrijgemaakten des Heeren, maar niettemin Zijn dienstknechten. Verlost van het juk der wet. We hebben een zacht en licht juk gekregen, waaronder wij de Heer dienen. Wij zijn "vrijgelatenen des Heeren" en gaan door met het belangrijkste dat we zouden doen en waartoe ook wij vrijgelatenen zijn, namelijk staan en in de tempel tot het volk "al de woorden dezes levens" spreken. Met de prediking dat de Here Jezus leeft.

Al deze gebeurtenissen spelen zich af rond de tempel. Daar is een hele goede reden voor. De tempel is zelf een uitbeelding van de Gemeente, want in de tempel en vanuit de tempel zou het Woord Gods bewaard worden en gesproken worden.

### Handelingen 5 : 28

- 28 Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd, dat gij in dezen Naam niet zoudt leren? En ziet, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen Mens over ons brengen.

Het is niet zomaar een prediking of een bepaald idee of zoiets. Het is onderwijs, evangelisatie, leren in de waarheid. Volgens geschiedschrijver Flavius Josephus, waren er in de dagen van de verwoesting van Jeruzalem, tegen het jaar 70 zo'n 20.000 gelovigen in Jeruzalem. Ik heb geen idee hoeveel mensen er toen in Jeruzalem woonden. Dus ik kan u niet een percentage geven, maar 20.000 is erg veel in zo'n stad uit de oudheid. Hier staat: "gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld". Het betekende dat het Sanhedrin en de hogepriester zich ernstig zorgen maakten, omdat velen tot geloof kwamen door de prediking van de apostelen. Misschien waren het er wel meer dan 20.000, want gelovigen verlieten Jeruzalem. De Joodse Christengemeente in Jeruzalem kwam uiteindelijk in armoede terecht. De reden daarvoor zal ongetwijfeld zijn, dat degenen die het zich permitteren konden gewoon Jeruzalem verlieten. Zij geloofden in de woorden van de Here Jezus dat Jeruzalem verwoest zou worden. En als

er dan toch, tegen het jaar 70, nog 20.000 zijn, dan moeten er nog veel meer geweest zijn in de eerste jaren na Handelingen 2. Het gaat om "deze Mens", maar let ook op het woordje "bloed". Het is een van de weinige Schriftplaatsen, waarin het mogelijk zou zijn om "bloed" te vervangen door "dood". Normaal gesproken heeft het in de context van wat geschreven is de betekenis van "leven". Ze zeggen dan ook in feite: "gij wilt het leven (bloed) van deze mens over ons brengen". Want dit gaat niet over Zijn kruisiging. Die prediken ze ook niet. De apostelen wilden hier niet het Sanhedrin verantwoordelijk stellen voor de dood van de Here Jezus. Petrus zei: "Ik weet dat gij het in onwetendheid gedaan hebt." (Handelingen 3 : 17) De apostelen brengen "het leven van deze Mens over Jeruzalem". De bedoeling is dat die mensen - en over heel de wereld - tot geloof komen in de Here Jezus en op grond daarvan Zijn Leven ontvangen.

#### Handelingen 5 : 29

29 Maar Petrus en de apostelen antwoordden, en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den mensen.

Al wat hier staat, fungeert als illustratie van onze bedeling, waarin geldt dat wij weliswaar mensen (overheid) moeten gehoorzamen, (Romeinen 13) maar men moet "Gode meer gehoorzaam zijn dan de mensen". Als dat problemen oplevert, dan is de keuze niet moeilijk. Men zou Gode meer gehoorzamen en dat is precies wat al gezegd was in hoofdstuk 4 : 19. Vanzelfsprekend is God hoger in rangorde. Dat men Hem meer gehoorzamen zou, wordt opnieuw gezegd tegen de Joodse hoge raad.

#### Handelingen 5 : 30, 31

30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, Welken gij omgebracht hebt, hangende *Hem* aan het hout.

31 Deze heeft God door Zijn rechter *hand* verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden.

In Handelingen 3 : 15 heette Hij: "de Vorst des Levens, Welke gij gedood hebt". De prediking is niet de kruisiging, maar de opstanding en verhoging van de Here Jezus Christus. Daarom zegt vers 30: "Welke gij omgebracht hebt", dat is nou eenmaal zo, "Hem hangende aan het hout". Conform Deuteronomium 21 : 22 en Galaten 3 : 13: "... vervloekt is een ieder die aan het hout hangt". Maar de zin begint met: "De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt". Dat is zijn opstanding en "door Zijn rechterhand verhoogd" is Zijn hemelvaart. "Tot Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden". Want de Here Jezus Christus is pas Vorst en Zaligmaker sinds Zijn opstanding. Zie zijlijn 57

#### Handelingen 5 : 32, 33

32 En wij zijn Zijn getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, Welken God gegeven heeft dengenen, die Hem gehoorzaam zijn.

33 Als zij nu *dit* hoorden, barstte hun *het hart*, en zij hielden raad, om hen te doden.

Dus je hebt de verzen 30-32 achtereenvolgens: opstanding, hemelvaart en uitstorting van de Heilige Geest. Alle drie op eerste Paasdag. Als de Joodse leidslieden dit hoorden, "barstte hun het hart". Zij "sprongen uit hun vel". Ze worden woest en willen de boodschappers doden. Zoals gebruikelijk, want dat lezen we in de Evangelieën op meerdere plaatsen.

De achterliggende gedachte is dat de vervulling van de oudtestamentische beloften in de Messias betekent dat ze naar huis kunnen. Dat hele Sanhedrin. Dat is Johannes 11. Dan houdt het Joodse volk als Judaïstisch volk, in de godsdienstige betekenis, op te bestaan. De komst van de Messias betekent het eind van het Judaïsme. Het Sanhedrin accepteert dus niet dat die beloften vervuld worden, want dat betekent het einde van hun bestaan, van hun cultuur en alles. Dat is tot vandaag nog steeds het grote probleem onder de Joden. Maar de Bijbel leert dat, als een Jood tot geloof komt in de Here Jezus Christus, hij ophoudt Jood te zijn. De tijdgenoten van de discipelen begrepen dat ook. Tegenwoordig heb je "Messiasbelijdende Joden". Dat geeft alleen maar verwarring. Vroeger kwamen Joden tot bekering en werden ze Christen. Net zoals bij heidenen het geval was en is. Dat is bijbels, want wie wij ook zijn, wij komen tot geloof in de Here Jezus Christus en daarom zijn wij Christenen. De Jood Isaïc da Costa was geen Messiasbelijdende Jood. Hij was een Christen. Die kwestie van Messiasbelijdende Joden is het idee dat men tot geloof in de Here Jezus Christus kan komen en toch een min of meer religieuze Jood kan blijven. Dat kan niet! Daar zou men juist van verlost zijn in deze bedeling. Het ene maakt plaats voor het andere. Christenen die het Evangelie prediken zeggen aan de Joden: "Wordt behouden van dit verkeerd geslacht". (Handelingen 2 : 40) De prediking is niet: het is allemaal goed wat jullie hebben, maar er komt nog iets bij. Een modificatie of een aanvulling. In tegendeel: laat ons tot Christus uitgaan, "buiten de legerplaats". Helemaal uit dat religieuze Joodse stelsel dus.

#### Handelingen 5 : 34

34 Maar een zeker Farizeeër stond op in den raad, met name Gamaliël, een leraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebod, dat men de apostelen een weinig zou doen buiten *staan*.

#### Zijlijn 57

"Vorst" is niet het normale woord voor vorst, maar het woord "archechos". Na deze twee keer in Handelingen komt het alleen nog maar twee keer voor in Hebreëen. Waar het vertaald is met: "Overste Leidsman". Archechos betekent zoveel als: "de Eerste". "Arche", de eerste, degene die voorop loopt. Het gaat om eerstgeboorterecht. Dat blijkt hier in Handelingen en dat blijkt zeker in Hebreëen, (2 : 10 en 12 : 2) waar deze "archechos" benoemd wordt tot Koning en Priester naar de ordening van Melchisédek. Dat impliceert uiteraard eerstgeboorterecht. Ook dat Hij ons voorbeeld is en dat wij Hem zouden navolgen.

Gamaliël komen we later weer tegen in Handelingen 22. Hij wordt genoemd door Paulus, als een van zijn leraren. Hij wordt door Flavius Josephus genoemd als invloedrijke wetgeleerde in die dagen. Hij wordt geacht de kleinzoon te zijn van Hillel, de beroemde Joodse filosoof en rabbi. Het schijnt zo te zijn, volgens Flavius Josephus, dat in die dagen weliswaar de Farizeeën slechts een minderheid vormden in de Joodse hoge raad, maar hun invloed was dermate groot, dat de Sadduceeën er niet tegenin durfden te gaan. Ze hadden een sterke aanhang onder het volk. Dat verklaart ook deze gebeurtenissen. De hele raad stond onder leiding van Kajafas, de Sadduceeër, maar die kreeg zijn zin niet. Want deze Gamaliël stond op en men sluit zich aan bij zijn argumentatie. Bovendien was men nog steeds bang om een oproer te veroorzaken en dus werden de apostelen gevraagd of ze alsjeblijft mee wilden komen, i.p.v. dat ze handboeien om kregen. Ze moeten "even buiten wachten".

#### **Handelingen 5 : 35, 36**

- 35 En hij zeide tot hen: Gij Israëlietische mannen, ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze mensen.
- 36 Want voor deze dagen stond Theudas op, zeggende, dat hij wat was, dien een getal van omtrent vierhonderd mannen aanhing; welke is omgebracht, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden.

Wat betreft hoe om te gaan met "deze mensen" door de "Israëlietische mannen", verwijst Gamaliël naar ene Theudas. Die zei "dat hij wat was", wat voorstelde, maar dat hield geen stand. Hij werd omgebracht en zijn aanhang werd verstrooid. Het zaakje ging als een nachtkars uit.

#### **Handelingen 5 : 37-39**

- 37 Na hem stond op Judas, de Galileër in de dagen der beschrijving, en maakte veel volks afvallig achter zich; en deze is ook vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden.
- 38 En nu zeg ik ulieden: Houdt af van deze mensen, en laat hen gaan; want indien deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het gebroken worden.
- 39 Maar indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken; opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden.

Judas de Galileër, kennen we, ook buiten de Bijbel. Hij "maakte veel volks afvallig achter zich", maar is eveneens "vergaan". Omgebracht dus en ook zijn volgelingen werden verstrooid. Er kwam dus niets van terecht. De conclusie van Gamaliël was daarom simpel. Als het mensenwerk is, dan

verdwijnt het vanzelf. Hij had dan toch uit het Oude Testament geleerd dat van mensenwerk niets terecht komt en dat als God een werk doet, het dan wel goed komt. Hij zegt dus dat men er niets tegen kan doen. Ook om niet het risico te lopen "tegen God te strijden". Wellicht was Gamaliël toch niet zo zeker van wat er aan de hand was. Dan is dit een hele goede raad van Gamaliël. We vragen ons wel af waarom dit alles in de Bijbel staat? Omdat deze dingen hun toepassing vinden in onze tegenwoordige bedeling. Deze hoofdstukken vertellen niet alleen over deze gebeurtenissen, maar zijn ook karakteristiek voor de daarop volgende geschiedenis van het Christendom en van een ongelovig en zelfs vijandig Joods volk. Het werk van God kan niet gestopt worden, ook niet door de vervolging van Christenen en pogingen om de prediking stop te zetten. De uitspraak van Gamaliël is voor ons een vaststelling van dat feit.

#### **Handelingen 5 : 40-42**

- 40 En zij gaven hem gehoor; en als zij de apostelen tot zich geroepen hadden, geselden zij *dezelve*, en geboden *hun*, dat zij niet zouden spreken in den Naam van Jezus; en lieten hen gaan.
- 41 Zij dan gingen heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden.
- 42 En zij hielden niet op, allen dag, in den tempel en bij de huizen, te leren, en Jezus Christus te verkondigen.

Waarschijnlijk is deze geseling als straf op de overtreding van het gebod dat hen in hoofdstuk 4 : 18 gegeven was, want daar werd hun aangezegd: "... dat zij ganselijk niet zouden spreken, noch leren in de Naam van Jezus". Met opnieuw dit gebod op zak konden ze gaan. Dat was het dan. Smaadheid lijden moet je niet zoeken, dat deden de discipelen ook niet. Zij waren geen masochisten. Maar zij leden wel de smaadheid van Christus. (Hebreeën 13 : 13) Diezelfde smaadheid dragen wij bij gelegenheid ook, als is het qua verhouding nauwelijks de moeite waard om te noemen. De discipelen hielden in ieder geval niet op om dagelijks in de tempel, of bij de mensen thuis, want dat staat er en niet "bij de huizen", te leren en daarmee Jezus Christus te verkondigen. Men kwam als gelovigen samen, bij de mensen thuis, bij wie dat kon. Het idee binnen het Christendom van een specifiek Godshuis - als gebouw - is volstrekt onbijbels. De tempel was ook een plaats waar men z'n zegje kon doen. De discipelen deden het gewoon. Ze leerden, ze gaven onderwijs in het Woord Gods. In wat in het Oude Testament geschreven stond over de Here Jezus Christus. Ongetwijfeld zorgde dat er voor dat de Gemeente zo sterk groeide. Omdat die boodschap correct was.

## 6. Handelingen 6

Boven dit hoofdstuk staat: "Verkiezing van 7 diakenen". <sup>Zie zijlijn 58</sup>

### Handelingen 6 : 1-7

- 1 En in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond een murmuring der Grieksen tegen de Hebreëen, omdat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden.
- 2 En de twaalf riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk, dat wij het Woord Gods nalaten, en de tafelen dienen.
- 3 Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak.
- 4 Maar wij zullen volharden in het gebed, en in de bediening des Woords.
- 5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkoren Stefanus, een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes, en Filippus, en Prochorus, en Nicanor, en Timon, en Parmenas, en Nicolaus, een Jodengenoot van Antiochië;
- 6 Welken zij voor de apostelen stelden; en dezen, als zij gebeden hadden, legden hun de handen op.
- 7 En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam.

Deze perikoop eindigt met de vaststelling dat het woord gepredikt wordt en dat er groei is. Dat er mensen tot geloof komen. Maar dit betekent ook dat ze steeds meer te maken krijgen met problemen onder de gelovigen. In vers 1 kom je meteen terecht in dat menselijke gedoe, waarbij mensen zich gepasseerd voelen. De "Grieksen" <sup>Zie zijlijn 59</sup> murmureren tegen de Hebreëen, omdat ze zich ten achter gesteld voelen. Men werd in het algemeen door de Hebreëuws sprekende synagogen niet al te serieus genomen, maar als vrijzinnig beschouwd en dus enigszins achtergesteld, omdat, als ze Joods waren, je toch Hebreëuws zou moeten spreken en niet Grieks, was het idee. Dus die lui voelden zich achtergesteld.

Het is niet alleen maar het Woord Gods dat wij bewaren. Wij zouden zorg voor elkaar hebben, ook wat betreft eventueel aardse omstandigheden. Hoever het strekt weet ik niet. Dit soort maatschappelijke zaken rusten op de schouders van mensen die officieel die verantwoordelijkheid dragen. Bedenk dan dat we hier van doen hebben met op z'n minst enige

duizenden gelovigen. Het probleem van het grote aantal is altijd, dat er meer geregeld moet worden. Als het niet al te groot is, is er geen enkel probleem. Dan heeft iedereen het overzicht. Kent iedereen iedereen bij name en daar kan men voor elkaar zorgen. Als je met velen samenkomt, dan kom je praktische problemen tegen, die geregeld moeten worden. Op zoek naar een oplossing wordt daarom in vers 3 gevraagd om broeders, 7 mannen "die goede getuigenis hebben", om de zaak te klaren. Hoewel het over huishoudelijke zaken gaat, wordt niettemin gezegd dat ze "vol des Heilige Geestes en der wijsheid" zouden moeten zijn. Ze worden niet aangesteld om te spreken of te leren. Niet dat ze dat niet zouden mogen of kunnen, maar daar gaat het hier niet over. Het gaat hier om die huishoudelijke zaken. Over verdeling van goederen en voedsel. Mede vanwege dat woord "tafelen" in vers 2. Degenen die aangesteld worden, moeten weten wat de Gemeente voor een "ding" is, waar Hij toe dient. Als je organisatorische zaken binnen de Gemeente uit handen geeft aan mensen die dat niet weten, gaat het fout. Dan ontaardt de Gemeente in een bedrijf, een business. Dat lees je later ook in brieven van Petrus. "Ze zullen van u een koopmanschap maken". (2 Petrus 2 : 3) Een internationaal bedrijf tegenwoordig en dat is de kerk in het algemeen ook geworden. Maar de Gemeente is geen aardse organisatie is. Het is een hemels organisme. Daar moeten we ons niet mee bemoeien. Wij zijn daar leden van en de rest zou de Heer doen. Dat doet Hij primair door Zijn Woord. Als men Zijn Woord niet hanteert, dan doet de Heer Zijn werk niet. Hij doet het door het Woord en daarvoor komen we samen. Het kan het enige doel maar zijn. Iedereen die in de Gemeente op zo'n wijze verantwoordelijkheid draagt, moet ten volle weten wat de verantwoordelijkheid van de Gemeente is. Hij moet toch weten wat het werk Gods is als hij in het werk Gods betrokken wil zijn? Ook al heeft zijn eigen individuele werk daar misschien helemaal niet rechtstreeks mee te maken, dan nog moet hij het weten. Als dat niet zo is, wordt hij gegarandeerd door de duivel gebruikt om er een zootje van te maken.

Let op dat het woorden zijn van de twaalf apostelen. (Vers 2) Zij zeggen: "welke wij mogen stellen over deze nodige zaak". Waarmee gezegd wordt dat de diaken wordt aangesteld door de opziener. Onder verwijzing naar 1 Timótheüs 3. Ze werden van bovenaf aangesteld en dat is de normale gang van zaken. Timótheüs werd aangesteld in zijn bediening door Paulus. Van bovenaf dus. Als Paulus in Handelingen 19 de oudsten van Efeze toespreekt, dan heeft hij het over "waarover de Heilige Geest u tot opzieners gesteld heeft". Het gaat in de eerste plaats om de bediening van het Woord Gods. Organisatie, voor zover die nodig is, is daaraan ondergeschikt, onderworpen of onderdanig. Want als de organisatie niet deugt, dan kan het Woord niet gepredikt worden.

### Zijlijn 58

Het woord diaken komt echter in het hele Schriftgedeelte niet voor. "Diaken" is een Grieks woord voor dienaar, maar omdat diaken een titel is, die men in de kerkelijke organisatie gebruikt ter aanduiding van bepaalde functies, hebben de vertalers het woord maar niet vertaald. Het woord diaken, in de zin van een dienaar in de Gemeente, wordt gebruikt in 1 Timótheüs 3. Het zelfstandig naamwoord "bediening"; (diakonos) komt hier wel voor. De "diaconie" heeft men er van gemaakt in de kerkelijke organisaties.

### Zijlijn 59

Bedoeld is gelovigen uit de Griekse Joden. Bestaan er Joodse Grieken? Ja, dat is bekend. In het algemeen werd er in de synagogen Hebreëuws gesproken, maar je had ook een categorie waarin men Grieks als voertaal had. Verschillende categorieën waren er. Vers 9: Libertijnen, Cyreneërs, Alexandrijnen, en die van Cilicië en Azië waren. Dat waren Joodse sekten, die in de synagogen Grieks spraken. Op verschillende plaatsen ter wereld. Die Alexandrijnen waren verantwoordelijk voor de vertaling van het Hebreëuws Oude Testament naar het Grieks. Ze hebben de productie van de Septuaginta op hun naam staan. In Alexandrië (Egypte) gebeurde dat.

## Zijlijn 60

Ik denk dat er helemaal geen handen werden opgelegd. Misschien was er een beschreven gebaar. Het gaat echter om de betekenis ervan. Dit is net zoiets als: "de boot ingaan". Als je de boot ingaat, gebeurt dat maar heel zelden letterlijk. Bij die gelegenheid gebruik je niet eens die uitdrukking. Dat doe je alleen in overdrachtelijke betekenis. Dat is met deze uitdrukking blijkbaar ook zo. Handoplegging is de uitdrukking voor overdracht van verantwoordelijkheden. Dat is heel de Bijbel door zo. Als de één de handen oplegt aan de ander, dan draagt de één iets aan de ander over. In dit geval niets materiëls, maar verantwoordelijkheid. Dat is namelijk het enige dat overblijft en dat blijkt altijd in de praktijk te kloppen. Inclusief de gebeurtenis in het Oude Testament, dat op Grote Verzoendag de hogepriester de handen oplegt aan de bok. (Leviticus 16 : 21) Meestal hoor je de term "oplegging der handen" in verband met het ontvangen, dan wel vervuld worden met (of van) de Heilige Geest. Dat is een uit zijn verband rukken van het gebaar en de terminologie. Het is het overdragen van iets. Iets dergelijks komen we later tegen bij de aanstelling van oudsten in Handelingen 14 en ook al in hoofdstuk 13.

Het werk van de diakenen is bedoeld om het werk van de apostelen te verlichten. Ze nemen dat werk van die apostelen als het ware over, zodat zij kunnen "volharden in het gebed, namelijk de bediening van het woord". Zo werden een aantal mannen, onder goedkeuring van "al de menigte, vol des geloofs en des Heiligen Geestes", verkoren om te dienen in de Gemeente. Vers 6 zegt dat zij voor de apostelen gesteld werden en dat ze de handen opgelegd kregen. Nádat er door de apostelen voor hen gebeden is, want als men verantwoordelijkheid voor de Gemeente op zich neemt, dan is dat zeker een moment voor gebed. Daarna legden de apostelen de handen op, <sup>Zie zijlijn 60</sup> waarmee bepaalde verantwoordelijkheden, die voorheen bij de apostelen lagen, overgedragen worden aan deze diakenen. Voor zover er in de Gemeente sprake is van enige organisatie, komt die van bovenaf. Naar bijbelse beginselen is het ondergeschikt aan de prediking van het Woord.

Vers 7: "... en het Woord Gods wies". Het Woord Gods groeide. "Wies" komt van "opwassen". Er waren steeds meer mensen die het Woord Gods in hun hart lieten planten. "En het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer"; waarbij "discipel" de aanduiding is van de gelovige. Dergelijke woorden hebben we al eerder gelezen, zodat we begrijpen dat er een enorm groot aantal gelovigen was in Jeruzalem. Er staat bovendien: "en een grote schare der priesteren werden den gelove gehoorzaam". Hetgeen betekent dat vele priesters, uit de stam van Levi, tot geloof kwamen. Zij onderwierpen zich aan het Woord Gods. Bijzonder is dan dat er speciaal melding gemaakt wordt dat priesters tot geloof komen. Deze Leviëten, priesters onder het Oude Verbond, worden nu priesters onder het Nieuwe Verbond. Hun bediening wordt op een hoger plan gebracht. Dienend onder een andere Levi, die voor de eerste Levi in de plaats komt. (Aangekondigd in Maleachi 2) Dat is de Here Jezus Zelf. Dé Middelaar van het Nieuwe Verbond. De echte Melchizédek. De Hogepriester. De echte Levi, zijnde Christus, inclusief de Gemeente. Wat voor een bediening men ook had onder het Oude Verbond, men zou de Heer dienen onder het Nieuwe Verbond. Als men onder het Oude Verbond al priester was, dan wordt men dat onder het Nieuwe Verbond ook, maar dan juist niet als "bedienaren van de wet". Laat staan van het Judaïsme. Dat deze priesters van het Oude Verbond toegevoegd worden aan de priesters van het Nieuwe Verbond, levert prompt discussie op.

### Handelingen 6 : 8-10

- 8 En Stefanus, vol van geloof en kracht, deed wonderen en grote tekenen onder het volk.
- 9 En er stonden op sommigen, die waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyreneërs, en der

Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicië en Azië waren, en twistten met Stefanus.

- 10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en den Geest, door Welken hij sprak.

Stefanus, één van de zeven uit vers 5, was dus niet alleen die dienaar, die "de tafelen bediende", maar hij bediende ook het Woord. Hij deed grote tekenen (wonderen). Hij was "vol van genade en kracht". Dat is een synonymia. Genade is namelijk kracht. Tegen Paulus wordt gezegd, "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht ...". (2 Korinthe 12 : 9) Er is niets zo krachtig als die genade, die ons verlost van de kracht van de wet. De verzamelde Grieks sprekende synagogen bij elkaar twistten met Stefanus. Deze buitenlandse kolonies der Joden waren wellicht nog conservatiever dan de Joden in Jeruzalem. Ze spraken wel Grieks, maar ze waren waarschijnlijk nog conservatiever en orthodoxer ingesteld dan de Joden in Jeruzalem. In elk geval blijkt dat, want over hen staat: "... zij twistten met Stefanus en zij konden niet wederstaan". Ze hadden geen kracht. Dat is wat het woord betekent. Zij konden niet, omdat ze onder de wet leefden en de genade is sterker. Zij konden niet "wederstaan de wijsheid en de Geest", dat is de Geest der Wijsheid en der openbaring in kennis van Christus, "opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn". (1 Korinthe 2 : 12)

### Handelingen 6 : 11-15

- 11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem horen spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God.
- 12 En zij beroerden het volk, en de ouderlingen en de Schriftgeleerden; en *hem* aanvallende grepen zij *hem*, en leidden hem voor den raad;
- 13 En stelden valse getuigen, die zeiden: Deze mens houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.
- 14 Want wij hebben hem horen zeggen, dat deze Jezus, de Nazarener, deze plaats zal verbreken, en *dat* Hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.
- 15 En allen, die in den raad zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels.

Voor de zoveelste keer komt er iemand voor het Sanhedrin. Nu is het Stefanus. Degenen die beschuldigingen moesten inbrengen geven aan dat voor hen Mozes (= de Mozaïsche wet) belangrijker is. Toen de Here Jezus veroordeeld werd, werden er ook valse getuigen ingebracht na Zijn uitspraak: "Breek deze tempel af, en Ik zal hem in drie dagen weder

oprichten." Er staat bij: "Dit zeide Hij van de tempel Zijns Lichaams". (Johannes 2 : 19-21) De dood van de Here Jezus betekent het einde van het Oude Testament, van de wet. De Here Jezus zei niet dat Hij dat Zelf zou doen. Hij werd gedood door de Joden, dus kon Hij zeggen: "Breek deze tempel af." Zo van als jullie dat zullen doen, dan ... en ze deden het ook inderdaad. Hoe de prediking van Stefanus precies geweest is, weet ik ook niet, maar de beschuldigers zeggen dat zij Stefanus hebben horen zeggen dat Here Jezus "de tempel" afgebroken heeft. Misschien heeft hij het gezegd. Dan is het beeldspraak over alles waar die tempel voor staat. Hoewel de Here Jezus al eerder aangekondigd had, in Matthéüs 24, dat van deze gebouwen geen "steen op steen gelaten" zou worden. Stefanus had niet "tégen de heilige plaats en de wet" geleerd, want het worden "valse getuigen" genoemd. Hoe komen ze dan toch op het idee dat Stefanus deze dingen gepredikt zou hebben? Daar moet hij dan toch aanleiding voor gegeven hebben. In één adem wordt gezegd dat zij gehoord hadden "dat Jezus, de Nazarener, deze plaats zal verbreken, en Hij de zeden veranderen zal". De tempel staat voor het leven onder de wet. Als de tempel er niet meer is, zou men ook niet meer onder de wet leven. Dan worden "de zeden" (cultuur) veranderd. Dat moest ook gebeuren, in overeenstemming met wat Mozes gesproken heeft. Maar die woorden kenden ze en geloofden ze niet, ondanks dat ze zich daarop beriepen. Het probleem in het Jodendom is dat men het Oude Testament, niet kent. Het zijn dus wel "lasterlijke woorden", want ze zeggen dat Stefanus in strijd met Mozes sprak. Het was echter wél in overeenstemming met Mozes. Gemeentelijke waarheid is namelijk gebaseerd op wat in het Oude Testament gesproken is. Het is de vervulling.

De naam van Stefanus wordt vertaald met: "een kroon". Soms denk ik: had de arme man maar niet zo geheten, want het resultaat is dat hij gedood wordt, zoals we weten vanaf vers 54 van het volgende hoofdstuk. De man wordt op Joodse wijze gestenigd. Hiermee wordt geïllustreerd dat het Jodendom als zodanig de Kroon, de Christus namelijk, anders gezegd het Koninkrijk, niet wil. Dat is de achtergrond van deze geschiedenis en waarschijnlijk ook een van de redenen waarom die in de Bijbel is opgenomen. Het is demonstratief voor de houding van het Joodse volk onder aanvoering van het Sanhedrin. Waarna het Koninkrijk verborgen wordt. Het eindigt dan ook met dat Stefanus een blik werpt in de hemel zelf en de Here Jezus ziet staan. Want men zou die Kroon, het Koninkrijk, niet op aarde aarde. Zeker niet onder het Jodendom. De Kroon is in de praktijk in de hemel.

Hierna verhaalt de Bijbel over de lange redevoering van Stefanus, waarin hij bepaalde aspecten van de Israëlitische geschiedenis samenvat.

## 7. Handelingen 7

### Handelingen 7 : 1-7

- 1 En de hogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzo?
- 2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders, hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, *nog* zijnde in Mesopotamië, eer hij woonde in Charran;
- 3 En zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uw maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal.
- 4 Toen ging hij uit het land der Chaldeeën, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont.
- 5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelfde, ook niet een voetstap; en beloofde, dat Hij hem het zelve tot een bezitting geven zou, en zijn zede na hem, als hij *nog* geen kind had.
- 6 En God sprak alzo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en *dat* zij het zouden dienstbaar maken, en kwalijk handelen, vierhonderd jaren.
- 7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.

Dat "vaders" was bedoeld voor het Sanhedrin, de leiders van het volk. Hij erkent hen in hun positie, maar hij moet "Gode meer gehoorzaam zijn dan mensen". Hij spreekt hen redelijk respectvol toe, maar is het uiteraard niet eens met hun zienswijze. God zou Zijn heerlijkheid openbaren en dat begint bij de roeping van Abraham, die reeds beschreven wordt in Genesis 12. Het grote heilsplan Gods, zoals dat ons is bekendgemaakt, is gebaseerd op de beloften die aan Abraham gedaan zijn. Daar neemt Stefanus de draad op. Wat van Godswege aan Abraham werd beloofd is ongeveer de essentie van alles wat Stefanus aanhaalt. Dan weten we waar we op letten moeten in het vervolg. God belooft iets voor de toekomst en men wordt geacht in Hem, met name in Zijn Woord, te geloven. Het gaat erom dat God gesproken heeft. Men zou daarop vertrouwen. God spreekt altijd over de toekomst, die Hij tot stand zou brengen. Hij heeft heerlijkheid beloofd. Daarom heet Hij hier meteen aan het begin: "de God der heerlijkheid". God zou heerlijkheid openbaren. God doet beloften, maar als ze vervuld moeten worden, dan wil niemand ze. De climax daarvan is deze situatie. Men beliefdde de prediking van Stefanus niet.

In Mesopotamië, het tweestromenland, ligt "Ur der Chaldeeën" (huidige Irak). Voordien woonde Abraham in Haran. Dat wordt in het Grieks "Charran" en ligt in Syrië. Hij bleef in Haran totdat zijn vader Terach

## Zijlijn 61

Overigens zijn, die "vierhonderd jaren" uit vers 6 geen 400 jaren in Egypte. Dat kan helemaal niet. Israël is 215 jaar in Egypte geweest. Dat is ook makkelijk uit te rekenen, want vanaf het verbond met Abraham, toen hij 75 was, tot aan de uittocht uit Egypte onder Mozes, was 430 jaren. En als ze dus 400 jaar in Egypte geweest zouden zijn, dan zou dus er maar 30 jaar gepasseerd zijn tussen het verbond met Abraham en het gaan van Jakob en zijn zonen naar Egypte. Dat zou maar 30 jaar geweest zijn. De hele geschiedenis van Izak zit daar nog tussen. Dat kan natuurlijk niet. Wat er staat is dat zij, het zaad van Abraham, "dienstbaar waren en kwalijk gehandeld werden" gedurende 400 jaren. Dat is vanaf kort na de geboorte van Izak tot aan de uittocht uit Egypte. Van die 400 jaren zijn ze 215 jaren in Egypte geweest. Dat is ongeveer 185 jaren vanaf, de geboorte van Izak tot aan verhuizing naar Egypte van Jakob en de hele familie. Ze waren veel korter in Egypte dan algemeen gedacht wordt. De Bijbel is daar niet twijfelachtig over. Ze werden al "kwalijk ge- of behandeld" toen ze nog "vreemdelingen en bijwoners" waren in Kanaän. Daarna verdween het hele spul naar Egypte, Jakob en de hele familie. Daar werden ze ook kwalijk behandeld en in slavernij gebracht.

gestorven was. Dat is een vertraging in de reis. Het ging allemaal gefaseerd. Hij moest eerst naar een land en wist niet waar dat zijn zou, en toen hij er eenmaal was, toen werd hem geen erfdeel gegeven. Hij woonde daar als vreemdeling en bijwoner. (Hebreeën 11) "Een voetstap" had hij ook niet. Helemaal niets. Hij had er alleen een graf. En hij was kinderloos. Verteld wordt dat de belofte nog steeds van kracht blijft, maar nog niet vervuld wordt. Pas als het echte zaad van Abraham verschijnt, dat was niet eens Izak, maar als de Christus verschijnt, dan pas zullen deze beloften vervuld worden. Maar "onderweg" heeft men het nooit zo zien zitten. Heeft men er niet op vertrouwd. Toen de Messias kwam ook niet, is de climax aan het eind van het hoofdstuk. <sup>Zie zijlijn 61</sup>

### Handelingen 7 : 7-9

- 7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats.
- 8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alsoz gewonnen hij Izak, en besneed hem op den achtsten dag; en Izak gewonnen Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen.
- 9 En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, om naar Egypte gebracht te worden; en God was met hem,

"En het volk dat zij dienen zullen, zal Ik oordelen". God sprak over de Eypthenaren. "En daarna zullen ze uitgaan en Mij dienen in deze plaats", is een uitbeelding van de verlossing die door Christus tot stand gebracht zou worden. Maar in die tijd waren ze nog maar net Egypte uit en wilden ze al weer terug. "... het verbond der besnijdenis", is niet de wet. Het was een teken, gegeven aan Abraham en dateert dus van vóór de wet kwam. 430 jaar daarvoor zelfs. (Galaten 3 : 17) De besnijdenis is een teken m.b.t. dat zaad van Abraham, inzake Izak dus, omdat de besnijdenis een uitdrukking is van wedergeboorte. Net als de doop overigens. Jakob kreeg 12 kinderen en het werden "patriarchen", aartsvaders. De stamvaders van de stammen van Israël. Die bleken "nijdig" (jaloeers) te zijn. Dat is een familietrek gebleven, in ieder geval tot aan dit Sanhedrin. Vanuit die houding verkochten ze Jozef naar Egypte, want dat is het enige wat er staat. Maar "God was met hem". De kans is groot dat God met iemand is, die door Israël verworpen wordt. Aangezien het Sanhedrin hier de Here Jezus afwijst en daarna ook Stefanus, die hier een type is van Christus, valt te vrezzen dat ze er weer naast zitten. Dat zegt Stefanus hier dus eigenlijk. Dat ze uit jaloezie degene verwerpen waar God mee is. God is aan de kant van Stefanus en aan de kant van de Here Jezus. Net zoals dat God met Jozef was en niet met die broers.

### Handelingen 7 : 10-15

- 10 En verloste hem uit al zijn verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor Farao, den koning van Egypteland; en hij stelde hem tot een overste over Egypte, en zijn gehele huis.
- 11 En er kwam een hongersnood over het gehele land van Egypte en Kanaän, en grote benauwdheid; en onze vaders vonden geen spijs.
- 12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit.
- 13 En in de tweede reize werd Jozef zijn broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar.
- 14 En Jozef zond heen, en ontbood zijn vader Jakob, en al zijn geslacht, *bestaande* in vijf en zeventig zielen.
- 15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hijzelf en onze vaders.

Dat verlossen "uit al zijn verdrukkingen", duurde 13 jaar! God verlost Jozef en "gaf hem genade en wijsheid", die twee horen bij elkaar. Wijsheid komt per definitie van God en is dus een gave Gods. Het is een uitwerking van Gods genade. God gaf ook wijsheid voor Farao, de koning van Egypteland. Die stelde hem tot overste over Egypte en zijn gehele huis. Wat dat inhield wordt in de volgende verzen uitgelegd. Stefanus vertelt hier dat "Israël" Jozef eerst verwierp, maar dat de Heer aan de kant stond van de verwoorpene. Dat werd uiteindelijk tot redding van de hele familie. Suggesterend dat als die Joden gered willen worden, ze gehoor zouden geven aan wat gepredikt werd in de naam van de Here Jezus. Het Sanhedrin kende deze geschiedenissen. Die mensen moeten goed begrepen hebben dat er iets achter stak, daarom worden ze zo wild. Ze springen uit hun vel. Zij "barsten", staat er. Ze "berstten hun harten en knersten hun tanden tegen hem". (vers 54) Waarom vat Stefanus deze geschiedenis samen? Omdat de essentie daarvan is dat de Heer steeds aan de andere kant was, dan Israël dacht. Dat Israël hem verwierp, maar de Heer wel degelijk iets deed. Hij bracht zegeningen en dat is hier uiteraard ook het geval. De situatie van Jozef in Egypte is tot redding van de wereld in onze tegenwoordige tijd, waarin de Heer een Koninkrijk heeft. Niet in Israël, maar in de wereld. Onder de heidenen vindt men de Here Jezus. Dit gedeelte eindigt met het getal 75. Dat klopt precies. Ik heb hier een overzicht hoe die mensen heten, die er bij waren. De hele familie kwam in het buitenland terecht. Heel Israël, op aanwijzing van de Heer zelf, werd dáár gered uit de hongersnood. Hetgeen een beeld is van wat er in onze bedeling gebeurt. De Heer is in het "buitenland", heeft daar een Koninkrijk en daar kan men redding vinden. Dat geldt met name voor de Joden in onze dagen.

### Handelingen 7 : 16-22

- 16 En zij werden overgebracht naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor een som gelds, van de zonen van Emmor, *den vader* van Sichem.
- 17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte;
- 18 Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had.
- 19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaders, zodat zij hun jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttellen.
- 20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders.
- 21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Farao op, en voedde hem voor zichzelf op tot een zoon.
- 22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was machtig in woorden en in werken. Zie zijlijn 62

In Egypte werd het volk groot, precies zoals in Exodus beschreven staat. "Totdat een andere koning opstond, die Jozef niet gekend had". Toen begon de geschiedenis opnieuw. In de bijbelse geschiedenis kom je steeds dezelfde structuren tegen. De beschrijving van vers 19 is die van de slavernij, waarin Israël in Egypte was terecht gekomen. Dat is een beeld van de slavernij van het Joodse volk onder de wet. Ook in de dagen van de Here Jezus Christus en daarvan moest men verlost worden. De verlosser in Egypte was Mozes, een type van Christus. De gedachte is, dat die verlosser van toen ook een koninklijke positie had in het buitenland. Net als Jozef. Zo was het met Mozes ook. Ook aan het hof van Farao en dus koning in Egypte. Niet in Israël, maar daar buiten. Dat is opnieuw de beschrijving van de situatie in onze dagen.

### Handelingen 7 : 23-25

- 23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam *hem* in zijn hart, zijn broeders, de kinderen Israëls, te bezoeken.
- 24 En ziende een, die onrecht leed, beschermde hij *hem*, en wreekte dengene, dien overlast geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.
- 25 En hij meende, dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan.

"Veertig" staat altijd voor verzoeking, de problemen van het leven, de slavernij. Als die "veertig" voorbij zijn, toen was trouwens ook de

vierhonderd voorbij en dat heeft dezelfde betekenis, dan is het de tijd voor verlossing. Mozes wist dat God door zijn hand verlossing geven zou. Alleen de Israëlieten wisten dat niet en Mozes hoopte - hij "meende" - dat zij dit zouden "verstaan". Het was de bedoeling dat zij begrijpen zouden dat dit de gelegenheid was dat zij hem als leidsman, en dus als verlosser, zouden accepteren. Maar dat kon hij wel vergeten. Zo gaat het nou eenmaal in de geschiedenis van Israël. Toen later de Here Jezus kwam, werd hij evenmin als verlosser en leidsman geaccepteerd.

### Handelingen 7 : 26-29

- 26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders; waarom doet gij elkander ongelijk?
- 27 En die zijn naaste ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld?
- 28 Wilt gij mij *ook* ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebracht hebt?
- 29 En Mozes vluchtte op dat woord en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij twee zonen gewon.

Die hele situatie van Mozes in het land Midian is een beeld van de Here Jezus die door de Joden verworpen werd. Daar is sprake van twee zonen, die zijn een beeld van de Gemeente. Zoals de Gemeente zo dikwijls door twee mannen wordt voorgesteld. Vanwege dat dubbele deel. Die twee zonen zijn Manasse en Efraïm en die worden verwisseld. Want Manasse is een variant op de naam "Mosje" (Mozes) en is dus een verwijzing naar de wet. De naam Manasse is de aanduiding van de gelovigen uit de Joden, en Efraïm staat voor de gelovigen uit de heidenen. Die worden verwisseld, want de gelovigen uit de heidenen krijgen voorrang boven de gelovigen uit de Joden. Hetgeen zij nog steeds niet leuk vinden en dus worden ze weer "met nijdigheid vervuld".

### Handelingen 7 : 30-34

- 30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinaï, in een vlamig vuur van het doornbos.
- 31 Mozes nu, dat ziende, verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging, om *dat* te bezien, zo geschiedde een stem des Heeren tot hem,
- 32 *Zeggende*: Ik ben de God uwer vaders, de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde *het* niet bezien.
- 33 En de Heere zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uw

### Zijlijn 62

Dat verklaart hoe het kan dat het boek Genesis aan Mozes wordt toegeschreven. Het boek Genesis is in de praktijk niet anders dan de familiegeschriften, die overgeërfd werden sinds Adam. Die kwamen uiteindelijk met Israël mee naar Egypte. Mozes, de meest hooggeplaatste en meest geleerde en ontwikkelde man in Israël, krijgt dit in zijn beheer. Hij heeft het van enige toelichting voorzien, als je het mij vraagt. Zo ontstond het eerste boek van Mozes en daarna kwamen er nog 4 bij, die op Mozes' eigen naam staan. Als er in de Bijbel iets geciteerd wordt uit Genesis, staat er nooit bij dat het van Mozes is. Van Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium wel, maar van Genesis staat dat er nooit. Dat klopt ook. Hij heeft het niet geschreven. Hij had het in beheer en zo is het een onderdeel van de Bijbel geworden.

voeten; want de plaats in welke gij staat, is heilig land.

34 Ik heb merkkelijk gezien de mishandeling Mijns volks, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu, kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.

Toen werd Mozes, inmiddels 80 jaar, opnieuw geroepen, na 40 jaar vertraging. Die zijn in ieder geval een beeld van onze bedeling, waarin de Heer de Verlosser is en Zich als zodanig heeft kenbaar gemaakt, maar waarin Hij verworpen werd. De geschiedenis herhaalt zich weer. Deze verlossing van Israël uit Egypte staat model voor de verlossing uit de wet, uit de slavernij. "Ik ben de Heere, uw God, Die u uit het diensthuis hebt uitgeleid" (o.a. Exdous 20 : 2) en dat betekent verlossing van de wet.

#### **Handelingen 7 : 35-39**

- 35 Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? dezen, *zeg ik*, heeft God tot een overste en verlosser gezonden, door de hand des Engels, Die hem verschenen was in het doornenbos.
- 36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land van Egypte, en in de Rode zee, en in de woestijn, veertig jaren.
- 37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen.
- 38 Deze is het, die in de vergadering *des volks* in de woestijn was met den Engel, Die tot hem sprak op den berg Sinaï, en *met* onze vaders; welke de levende woorden ontving, om ons *die* te geven.
- 39 Denwelken onze vaders niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen hem, en keerden met hun harten weder naar Egypte;

Deze Jezus zal ten andere male verschijnen voor degenen die Hem verwachten tot zaligheid. (Hebreeën 9 : 28) Het is dezelfde Jezus, Die in het verleden kwam tot met name het Joodse volk, maar door hen verworpen werd. Hij zal in de toekomst alsnog komen en zij zullen wel degelijk een keer verlost worden van die slavernij. Zij zullen dan "uit Egypte" uitgevoerd worden. Mozes, die zij "verloochend hadden, zeggende: wie heeft u tot overste en rechter gesteld?" In het antwoord wordt dat "overste en verlosser". Het doornenbos is zelf een beeld van de wet, zoals te zien is in de doornenkroon van de Here Jezus. Maar Degene waarover de wet heerste, stierf. De doornenkroon is een uitbeelding hoe

men van de heerschappij van de wet verlost word. Nog eens 40 jaren, is opnieuw een beeld van onze bedeling. Veertig jaar onderweg naar het beloofde land. Dit soort typologie herhaalt zich steeds. Het is geen doorlopend verhaal, maar de herhaling van hetzelfde thema. Dat vindt je zo de hele Bijbel door. Let op de herhaling van "deze" in vers 37, zodat meteen gezegd wordt dat Mozes een type is van Christus. Dit is een uitspraak over de Messias. Het is dezelfde Mozes, die zij oorspronkelijk verwierpen, en toch was hij de door God gezonden verlosser. Zowel de "vaders" in vers 39, als ook later de "zonen", die Stefanus aanhoren maar verwierpen hem (Hem). Zij "keerden met hun harten weder naar Egypte". Toen waren ze verlost en toch wilden ze nog terug. Dat zie je in onze bedeling ook. Daar is men verlost van de wet en toch wil men alsnog onder de wet leven, omdat dat beter lijkt.

#### **Handelingen 7 : 40-43**

- 40 Zeggende tot Aäron: Maak ons goden, die voor ons heengaan; want wat dezen Mozes *aangaat*, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is.
- 41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.
- 42 En God keerde *Zich*, en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der profeten: Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls?
- 43 Ja, gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uw god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op gene *zijde* van Babylon.

Ze waren Mozes altijd ontrouw. Ze verwierpen hem en hielden vast aan hun eigen religie, wat we terugzien in onze tegenwoordige bedeling. Israël diende in de praktijk de Heer nooit. Voor zover zij 40 jaar in de woestijn offers brachten, blijkt uit de geschiedenis dat hun hart niet bij de God van Israël was. Het is maar de vraag hoe nauwgezet ze die offers gebracht hebben. Als ze het al deden, was het niet anders dan uiterlijke dingen. Daar wordt ook naar verwezen via die afbeeldingen, "die gij gemaakt hebt om die te aanbidden". Dat is altijd iets oppervlakkigs, alleen maar de buitenkant. Dat is met het Jodendom als zodanig, tot in onze dagen, ook zo. Geloof in God, Die gesproken heeft, is er simpelweg niet bij en dus dienden ze de Heer niet. Uiterlijk misschien. Ze hadden een religie, maar ze waren niet gelovig. Ze werden uiteindelijk in Babylonische ballingschap gebracht.

#### Handelingen 7 : 44, 45

- 44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaders in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, Die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had;
- 45 Welken ook onze vaders ontvangen hebbende, met Jozua gebracht hebben in het *land*, dat de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaders, tot de dagen van David toe;

Dit wordt later herhaald in Hebrëen 8 en is ontleend aan Exodus 25. Mozes heeft nieuwtestamentische waarheid gezien. Hij zag de Messias, de Christus en Zijn werk. Dat is het echte voorbeeld geweest voor de tabernakel. Ik heb altijd gedacht dat hij een maquette gezien heeft. Maar zo was het niet. Hij heeft geestelijke dingen gezien en die moesten uitgedrukt worden in de tabernakel en ook in de vormgeving van de eredienst. Mozes zag de dingen van Christus. Al deze gebeurtenissen verwijzen op voorhand naar nieuwtestamentische waarheid. Waar men deze beelden, deze typen, deze voorloper, verwierp, is dat een uitbeelding van hoe men later Christus zelf zou verwerpen. Dat is de strekking van de prediking, die misschien voor het gewone volk niet meteen duidelijk was, maar dan toch in ieder geval voor de leden van de Hoge Raad.

Niet alleen voor het aangezicht van Jozua, maar ook voor het aangezicht van de Richteren werden vijanden verjaagd, tot in de dagen van David. Daarna is er sprake van koningschap. Die sprong van Mozes en Jozua naar David is een voor de hand liggende, want Mozes en Jozua waren een type van Christus. Jozua heet zelfs zo, Jezus, als je de naam Grieks maakt. Maar daarna kom je bij David terecht, de grondlegger van de Davidische dynastie, van het koningshuis in Israël. De Here Jezus heet de "Zoon van David". Hij is de Profeet als Mozes, maar Hij is de Zoon van David, en vervolgens ook natuurlijk, de Zoon van Abraham. Dat zijn de hoofdfiguren in deze uiteenzetting.

#### Handelingen 7 : 46-50

- 46 Dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden een woonstede voor den God Jakobs.
- 47 En Salomo bouwde Hem een huis.
- 48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt; gelijk de profeet zegt:
- 49 De hemel is Mij een troon, en de aarde een voetbank Mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, zegt de Heere, of welke is de plaats Mijner ruste?
- 50 Heeft niet Mijn hand al deze dingen gemaakt?

Salomo als de zoon van David is een beeld van de Messias, (Matthëus 12 : 42) de grote Vrededorst. Ze zijn allebei Zoon van David. De Heer, de zoon van David, de echte Salomo, bouwt in onze dagen ook een Huis, maar het is niet met handen gemaakt. "Niet van dit maaksel". Hebrëen 9 : 11) Dat is de Gemeente, waar de tempel een beeld van is. Salomo wist hoe het zat en kende zijn positie bij de bouw van de tempel. (2 Kronieken 2 : 6) Paulus haalt dat later aan in Handelingen 17: "De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt". Er is een tempel, dat is een geestelijke tempel, een woonstede Gods in de Geest. (Efeze 2 : 22) Dat is de Gemeente. Het gaat niet om de uiterlijke dingen. "Mijn hand" heeft al deze dingen gemaakt? Gods hand alleen heeft de schepping voortgebracht. Al die Joodse inzettingen zijn daarom van zeer beperkte betekenis. Als je er al wat uit leert, is het dat men altijd geneigd geweest is de Heer en Zijn werk en Woord te verwerpen. Jeruzalem heeft altijd de profeten gedood, zei de Here Jezus Zelf. (Matthëus 23 : 31, 37) Daarom besluit Stefanus deze lange opsomming met:

#### Handelingen 7 : 51-54

- 51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest; gelijk uw vaders, alzo ook gij.
- 52 Wien van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij hebben gedood degenen, die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van Welken gijlieden nu verraders en moordenaars geworden zijt.
- 53 Gij, die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt ze niet gehouden! <sup>Zie zijlijn 63</sup>
- 54 Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, en zij knersten de tanden tegen hem.

Dat is de samenvatting: "gij wederstaat altijd". Het was een hardnekkig volk, altijd al, zo blijkt uit het Oude Testament. Dat moeten de Joden zelf toch ook geweten hebben. Stefanus noemt ze "hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren". <sup>Zie zijlijn 64</sup> De uitwendige Joodse besnijdenis heeft geen praktisch nut, zo maakt het Nieuwe Testament duidelijk. Het is een uitbeelding van de besnijdenis van het hart. "Besnijdt dan uw hart", staat er in het Oude Testament. (Deuteronomium 10 : 16) Waarmee gezegd wordt dat de besnijdenis een geestelijke betekenis heeft en in die zin noemt Stefanus deze Joden onbesnedenen. Hij begint zijn rede met een respectvolle uitdrukking, maar hij besluit met harde woorden. Mijn conclusie: hij heeft zich voorgenomen om netjes tegen die mensen te spreken en ze in erkentenis te houden, maar de Heilige Geest komt over

#### Zijlijn 63

De engelen zijn boodschappers. Dat zijn niet noodzakelijk altijd hemelse wezens. Hier zijn het met name de profeten. Bij "wet" moet je niet meteen denken aan tien of meer geboden, maar aan heel het Oude Testament. Als er staat "wet en profeten", dan beperkt "wet" zich tot de Mozaïsche boeken. Als er staat "wet, profeten en psalmen" zijn het drie categorieën. Als er alleen "wet" staat, zijn het alle drie categorieën bij elkaar. Het hele Oude Testament.

#### Zijlijn 64

Stefanus zet steeds opnieuw uiteen dat de trouw aan de Heer niet afhankelijk is van een plaats, Jeruzalem of de tempel, en dat de zegeningen die de Heer geeft daar ook niet van afhankelijk zijn. Integendeel, Abraham woonde niet in deze plaats, in dit Jeruzalem, maar niettemin de Heer deed aan Abraham Zijn beloften. De zegeningen, die via Jozef tot Israël kwamen, kwamen niet in Jeruzalem, maar in het buitenland. Als de Israëlieten in Egypte zijn en daaruit verlost moeten worden, dan bevinden ze zich toch in het buitenland. Zelfs toen het wel de "heilige plaats" was, een Jeruzalem met een tempel, ook toen diende Israël de Heer niet. Met als resultaat dat het Joodse volk in de Babylonische ballingschap verdween.

## Zijlijn 65

Over "staande ter rechter *hand* Gods" is discussie te over, maar we zouden weten dat dit niet letterlijk bedoeld is. Dat het zeker niet zo is dat we ons de Here Jezus moeten voorstellen, al bijna 2000 jaar, zittend op die stoel in de hemel. Koningin Beatrix, zit al jaren op de troon. Letterlijk is dat hooguit eenmaal per jaar. Maar ze is officieel "gezet en op de troon". Christus zit aan de rechter*hand* Gods, maar dat zou je dus niet al te letterlijk opvatten. Hij is gezeten op de troon in de hemel. "Zitten" heeft niet alleen de betekenis van "niet staan, maar zitten". Het heeft de betekenis van rusten, in de zin van: er is een einde gekomen aan de weg, de route, de loopbaan. Hetzelfde woord wordt, in het Oude Testament zeker, vertaald met: rusten. Bijvoorbeeld in Psalm 110. "Gezeten aan de rechter" Gods wil zeggen: Hij rust aan de rechter*hand* Gods. Niet in de zin van: uitrusten, maar: het werk dat gedaan moest worden is volbracht. De gedachte is dat de Here Jezus op aarde iets volbracht heeft en sindsdien is Hij gezeten. Doet Hij dan niets meer sindsdien? Jawel, Hij is daarna met een andere "loopbaan" begonnen, Hij is actief, uitgedrukt in "staande ter rechter*hand* Gods".

hem. Hij raakt in het vuur van de uiteenzetting alle tactiek kwijt en zegt ze gewoon waar het op staat. Dat zij degenen, die tevoren de komst van de Rechtvaardige (Messias) verkondigd hebben, gedood hebben. Stefanus zegt dus dat al die geschiedenissen en alle profeten getuigd hebben van de komst van Christus. Hier vind je de vervulling daarvan. Ze hebben de aankondiging daarvan altijd verworpen en nu Hij werkelijk gekomen is, verwerpen ze Hem ook. De vaders keerden zich tegen de profeten en dit Sanhedrin heeft zich gekeerd tegen de Zoon. Het is de gelijkenis van de wijngaardeniers. (Matthéüs 21) Eerst werd personeel gestuurd, dat werd geslagen en gedood. Daarna zei de vader: we zullen de zoon zenden, die zullen zij ontzien. Niet dus... en daar gaat het hier over. "Van welke gijlieden nu verraders en moordenaars geworden zijt" zijn nog sterkere woorden dan die van Petrus: "deze Jezus, Die gij gekruisigd hebt".

Opnieuw verwerpt het Sanhedrin de Here Jezus en daarmee verwerpt het Joodse volk, als volk, de Here Jezus. Dit is vele malen erger dan toen men Hem kruisigde. Want toen "sprak" men tegen de Zoon des Mensen en hier spreekt men tegen de Heilige Geest. (Matthéüs 12 : 32) Dat is een doodzonde, de enige die er is overigens. De Heer Zelf zei bij Zijn kruisiging: "Vader vergeef het hen, want zij weten niet wat zij doen." Petrus komt er later op terug, hij zegt: oké, maar dan nu geloven. Dat hebben ze niet gedaan en dat wordt hier voor de zoveelste keer officieel vastgesteld. Het is het Sanhedrin dat deze boodschap afwijst. Na zo'n redevoering zouden ze op zijn minst wat bedenktijd mogen vragen om deze geschiedenissen te overwegen. Ze worden in ieder geval gewaarschuwd. Denk erom wat je doet. Het is altijd zo gegaan, maak nou niet dezelfde fout. Verwerp Hem, de Opgestane, niet nogmaals. Toen hebben jullie niet aanvaard wat gepredikt werd, doe dat nu wel! Tot ons, als gelovigen wordt het ook gezegd: maak niet de fout die Israël maakte. Door weer terug te keren onder de wet of naar het vlees, oftewel menselijke overleggingen.

### Handelingen 7 : 55

55 Maar hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, en de ogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter rechter*hand* Gods. Zie zijlijn 65

Als je "heerlijkheid Gods" ziet, wat zie je dan? "Jezus, staande ter rechterhand Gods". Die twee begrippen spreken over hetzelfde. Zeker volgens 2 Korinthe 4 : 4: "... der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is". Als men de heerlijkheid Gods kan zien, ziet men de Here Jezus Christus in Zijn verhoogde positie. Ik denk dat Stefanus dit letterlijk zag. Zowel letterlijk als overdrachtelijk is het waar. Het is kenmerkend voor onze tegenwoordige tijd, wanneer wij - overdrachtelijk - de ogen naar de

hemel houden, dan zien wij "Jezus met eer en heerlijkheid gekroond". (Hebreeën 2 : 9) De Here Jezus Christus is het afschijnsel van Gods heerlijkheid, (Hebreeën 1 : 3) het uitgedrukte beeld van Gods wezen of gewoon: het beeld Gods. En dus zien wij de "heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus". (2 Korinthe 4 : 6) Hij heeft een positie daar. Van Godswege: "Welken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles..." En "Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft (Hebreeën 1 : 2; 3 : 2) "Stellen" is "doen staan". In het Grieks nog meer dan in het Nederlands. Hij is aangesteld tot Hogepriester en dus "staat" Hij. Dus "staande aan de rechterhand Gods" wil zeggen dat Hij daar nu een positie inneemt. Dat is begonnen ná Zijn opstanding en op grond van Zijn opstanding.

### Handelingen 7 : 56

56 En hij zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des mensen, staande ter rechter *hand* Gods.

Waarom staat er niet: "ik zag de Zoon van God staande ..."? Omdat er kennelijk meer mee bedoeld wordt. "Zoon des Mensen" is de aanduiding, de titel, van Degene Die alle rechten en plichten van de Adam heeft geërfd, als Hoofd van de Mensheid. Als hoofd van de familie. Hij, de Eerstgeborene, heeft officieel het eerstgeboorterecht onder de mensen. Hij was Hoofd van de menselijke familie. Daarom is de Zoon des Mensen Degene Die het recht had tot lossing van de mensheid. Als zodanig stierf Hij, als Zoon des Mensen. Eveneens als Zoon des Mensen stond Hij op uit de dood en daardoor werd Hij de Eerstgeborene, Mens, van een nieuwe schepping. Zo wordt Hij meerdere malen genoemd in het Nieuwe Testament. Het is een vaste uitdrukking. De "Eerstgeborene aller creaturen", (Kolossenzen 1 : 15) "Eerstgeborene uit de doden", (Kolossenzen 1 : 18; Openbaring 1 : 5) Het ging om Eerstgeboorterecht. Dat is wat de term "Eerstgeborene" betekent. Hij werd, als Mens, uit de mensen genomen, gesteld bij God in de zaken die er voor de mens te doen zijn. (Hebreeën 5 : 1) De Zoon des Mensen is van Godswege gepromoveerd naar de hemel. Daar heeft Hij een Naam geërfd, (Hebreeën 1 : 4) dat is dus ná Zijn dood, bóven de engelen. Daar is Hij "met eer en heerlijkheid gekroond" en dat kan alleen maar als dat daarvoor niet gebeurd was. Voordien was Hij "de onwaardigste onder de mensen". (Jesaja 53 : 3) "Den laagste onder de mensen". (Daniël 4 : 17) Hier wordt dus een beschrijving van de tegenwoordige positie van Christus, als Hoofd van de Gemeente, gegeven. Dat ziet Stefanus. Een gekroonde Zoon des Mensen, als Hoofd van de Gemeente en in de hemel. In Handelingen 3 : 21 stond al: "... welke de hemel moet ontvangen tot de tijd der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door de mond van alle Zijn heilige profeten, van eeuwig". De "hemel moet Hem ontvangen", betekent dat Hij in de hemel is.

### Handelingen 7 : 57, 58

57 Maar zij, roepende met grote stemme, stopten hun oren, en vielen eendrachtelijk op hem aan;

58 En wierpen *hem* ter stad uit, en stenigden hem; en de getuigen legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus. Zie zijlijn 66

Die kleren komen terecht aan de voeten "eens jongelings, genaamd Saulus". Wellicht omdat hij aan het begin staat van een geheel nieuwe loopbaan. Onder de 40 zal hij niet geweest zijn. Uit 1 Korinthe 7 blijkt dat hij, die ook lid van het Sanhedrin geweest moet zijn, weduwnaar was. Die Saulus staat model voor heel de Gemeente. Wat uitgedrukt wordt is dat in de praktijk de positie van koninklijk priesterlijk volk overgaat naar de Gemeente. Over die praktijk gaat het vanaf hoofdstuk 9. Dan gaat het alleen nog maar over Paulus en verdwijnt Petrus van het toneel. Saulus was Joods, in religieus opzicht, maar hij werd een Christen en dus lid van de Gemeente. Saulus was een geboren Romeins staatsburger. Hij was qua afstamming bovendien uit Israël, uit de stam van Benjamin. Die was de volle broer van Jozef, het hoofd van de 10 stammen van Israël. Wat je uitgedrukt vindt, is dat het priesterambt van de Joden als zodanig weggenomen wordt en gegeven wordt aan de 10 stammen van Israël. Saulus pakt het ambt op. Hij wordt de vertegenwoordiger van het Jodendom, maar hij komt wél tot geloof. Deze Saul (beeld van de wet) zal niet lang zijn naam zo houden. Zolang hij onder de wet leeft, heet hij nog Saul, in de volgende hoofdstukken. Zodra hij een dienstknecht wordt van het Nieuwe Verbond, is hij gewoon klein. "Paul" namelijk, want dat is wat die naam betekent: klein. Belemmerd eigenlijk. Beperkt.

"Eendrachtelijk" in vers 57 wil zeggen dat zij gezamenlijk verantwoordelijkheid droegen. De Here Jezus wierpen zij net zo de stad uit, net als Stefanus. Dat is ontleend aan de wet. Steniging, executie vond plaats buiten de stad. Het drukt uit dat er in de stad geen plaats is voor het Evangelie, voor de Here Jezus Christus. Dat begint al bij de geboorte van de Here Jezus. Er was voor Hem geen plaats in de herberg. (Lukas 2 : 7) Het is tot vandaag zo dat er voor de Here Jezus geen plaats is.

Stefanus is een type achteraf van de Here Jezus. De steniging van Stefanus is historisch gezien een soort herhaling van wat eerder plaatsvond: de kruisiging van de Here Jezus. Bij de kruisiging op Romeinse wijze lieten de Joden het aan de Romeinen over. Dat moesten ze ook officieel. Hier laten ze het niet eens op aan komen, hier zijn ze zo boos, ze "bersten uit hun vel", dat ze zelf met stenen beginnen te gooien. Zijn steniging is de veroordeling, de "dood", de afwijzing, van het Messiaanse Koninkrijk.

"Stefanus" betekent "de kroon". Net als Stefanus, in vers 56, zag de Here Jezus "op de vreugde, die Hem voorgesteld was". Hebreeën 12 : 2 zegt in feite hetzelfde als Handelingen 7 : 55. "... Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, ...". Wat was dan die vreugde? Dat Hij zou "gesteld worden", gekroond aan de rechterhand Gods. In overeenstemming met die Messiaanse beloften in het Oude Testament, zoals 2 Samuël 7 en Psalm 89. Vervolgens staat er:

### Handelingen 7 : 59

59 En zij stenigden Stefanus, aanroepende en zeggende: Heere Jezus, ontvang mijn geest.

Dat zijn dezelfde woorden als die van de Here Jezus: "Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest...". (Lukas 23 : 46) Het is geciteerd uit Psalm 31 : 6: "In Uw hand beveel ik mijn geest". De Here Jezus citeerde uit die Psalm, Stefanus doet dat ook. Daarna gebeurt hetzelfde nog een keer. In vers 60 bidt Stefanus:

### Handelingen 7 : 60

60 En vallende op de knieën, riep hij met grote stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

Dat waren ook de woorden van de Here Jezus aan het kruis. Alleen zei Hij er bij: "want ze weten niet wat ze doen". Stefanus zegt het er niet bij. Te vrezen valt namelijk dat ze wél wisten wat ze deden. Er was een paar jaar gepredikt in Jeruzalem, ze zouden nu langzamerhand moeten weten hoe het zit. Ze konden het in ieder geval weten.

Deze zonde is niet die van de afwijzing van de Here Jezus op aarde. Dat was niet verstandig, maar daarvoor was wel "vergeving". Men kreeg immers na de opstanding nóg een kans. Op dit moment in de tijd gaat het over de enige zonde die niet vergeven wordt. Dat is de zonde van ongeloof in de opgestane Here Jezus Christus. Men wil niet in Hem, de Opgestane, geloven en dat heet "de zonde tegen de Heilige Geest".

Waar Stefanus voor bidt, met "reken hun de zonde niet toe!", is dat zij hem stenigen. Hetzelfde deed de Here Jezus ook. Vergeving voor dat zij Hem kruisigden. Maar ongeloof wordt niet vergeven.

Steeds komen de uitspraken van Stefanus overeen met die van de Here Jezus. Op precies dezelfde wijze, in elkaars verlengde.

### Zijlijn 66

Alsof het ons interesseert dat ze hun klederen uitrokken e.d. Of hoe die jongeling heet, hoewel deze Saulus iets later Paulus wordt en Handelingen daarna vooral over hem gaat. Maar er is een overdrachtelijke verklaring. In de eerste plaats vinden we hier de climax van de verwerping van de Here Jezus. Dat was niet Zijn kruisiging. De climax was hier bij Stefanus, toen het Joodse volk met veel grotere nadruk het Evangelie verwierp. "Klederen" zijn een beeld van een ambt, dat iemand "bekleedt". Het uitdoen daarvan is hetzelfde als het afleggen het ambt. Precies zoals van de Here Jezus staat in Johannes 13 : 4: "Hij stond op van de maaltijd en Hij legde Zijn klederen af". Dat is een beeld van Zijn dood. Het Joodse volk, vertegenwoordigd door degenen die Stefanus veroordelen, legt officieel de positie van "Koninklijk priesterdom" af. (Hosea 4) Israël was officieel een priesterlijk volk. Haar functie is dan het Woord Gods bewaren, prediken en onderwijzen. Maar dat (de kennis) heeft men verworpen en dus wordt men uit het ambt ontslagen. Dat wordt hier uitgebeeld. Niet zozeer bij deze gelegenheid, maar in het algemeen. Dit gebeurde aan het begin van onze bedeling. "Ammi, Mijn volk", werd dus "lo-Ammi, niet Mijn volk". Dat is ook Hosea.

## Zijlijn 67

Filippus blijft in Cesaréa wonen, maar hij schijnt ook heel wat afgereisd te hebben. Over hem zelf staat weinig meer in de Bijbel. Daar buiten zijn er nogal wat verhalen bekend. We vinden hem terug in de vroege kerkgeschiedenis. Naar alle waarschijnlijkheid kwam hij uiteindelijk in Zuid-Frankrijk terecht. In Gallië trad hij als een soort coördinator op voor alle zendingswerk dat daar plaatsvond. In de Bijbel staat dat niet meer, maar wel de route die hij volgde: Jeruzalem, Samaria, Cesaréa en van daaruit logischerwijze naar de echte Samaritanen, naar de 10 stammen. Later is Paulus onderweg naar Jeruzalem, voor de laatste keer, dan komt hij weer over Cesaréa en komt hij Filippus opnieuw tegen. (Handelingen 21 : 8)

## 8. Handelingen 8

### Handelingen 8 : 1-4

- 1 En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er werd te dien dage een grote vervolging tegen de Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen.
- 2 En enige godvruchtige mannen droegen Stefanus te zamen *ten grave* en maakten groten rouw over hem.
- 3 En Saulus verwoestte de Gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis.
- 4 Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen *het land* door, en verkondigden het Woord.

Saulus wordt geacht, vanwege dat hij "mede een welbehagen aan zijn dood" had, lid te zijn van het Sanhedrin. Dat is niet 100% waterdicht, maar de traditie leert dat wel. De apostelen bleven in Jeruzalem, maar velen werden verstrooid in de "landen van Judea en Samaria". De grote vervolging heeft tot gevolg dat de gelovigen verstrooid worden. Of ze nou wilden of niet, zij werden zendingen, want ze brachten het Evangelie mee, vanuit Jeruzalem naar Judea en Samaria. In hoofdstuk 1 van Handelingen werd al aangekondigd: "Gij zult Mijn getuige zijn, beginnende in Jeruzalem, en in geheel Judea en geheel Samaria". Hier staat dat het daadwerkelijk gebeurt. Niet omdat ze uitvoering geven aan een zendingsoopdracht. Ze doen het gewoon. De uitspraak in Handelingen 1 was geen opdracht, hoewel velen het lezen als: "je moet mijn Mijn getuige zijn". "Gij zult" is dan een opdracht. Dat is wet. Maar "gij zult" kan ook een profetische betekenis hebben. Een vaststelling van een feit, in de zin van: zo zal het gaan. Dat is hier het geval. Zij werden zijn getuigen. Hier gaat het Evangelie van Jeruzalem naar Samaria. In werkelijkheid gaat het van de Joden naar de 10 stammen van Israël.

Dat Saulus de Gemeente verwoestte, "gaande in de huizen en trekkende mannen en vrouwen leverende hen over in de gevangenis", is iets waar de apostel later in zijn brieven regelmatig op terugkomt. Vervolging, afwijzing van het Evangelie, van Christus dus, en van de Christenen, vinden nou eenmaal in Jeruzalem plaats. De verstrooide gelovigen echter "verkondigden het Woord, conform de eerdere vaststelling: "gij zult Mijn getuigen zijn". Onder hen was niet één van de apostelen, van de twaalfen, maar wel één van de diakenen: Filippus. Stefanus en Filippus zijn de enige twee van die zeven uit hoofdstuk 7, waar we later ooit nog wat over lezen. Filippus ging naar Samaria en "predikte hun Christus", de Messias. Eerst

in Samaria, de voormalige hoofdstad van het 10 stammenrijk en het officiële centrum van het Samaritanisme. Later vinden we hem in Cesaréa. Zie zijlijn 67 (Handelingen 10) Vanuit deze havenplaats ging het Evangelie over zee, naar de heidenen. In Cesaréa speelde zich ook de geschiedenis af van de hoofdman Cornelius. Hij was officieel de eerste heiden die tot geloof kwam en die ook omstandig en demonstratief de Heilige Geest ontving. Vanuit Cesaréa ging het Evangelie officieel naar de heidenen.

### Handelingen 8 : 5-8

- 5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus.
- 6 En de scharen hielden zich eendrachtelijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de tekenen, die hij deed.
- 7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met grote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen.
- 8 En er werd grote blijdschap in die stad.

Filippus predikte hun dat Jezus is de Christus. Daar komt het altijd op neer. Daarbij zag en hoorde men de tekenen die hij deed. Zo vond de prediking in Samaria op dezelfde wijze plaats als oorspronkelijk in Jeruzalem. Prediking van het Evangelie, gepaard gaande met tekenen en wonderen. Van dezelfde aard ook, zo beschrijft vers 7. Demonen, boze geesten, worden demonstratief uitgedreven. Vandaar "roepende met grote stem", anders zou je het niet eens weten dat het gebeurde. In onze dagen hoeft je het niet eens te weten. Demonstratie hoort namelijk niet thuis in onze bedeling als zodanig. God demonstreert Zijn werk niet, dat heeft Hij juist in het verleden gedaan. Met name ook hier. De andere kant is dat die tekenen in zichzelf uitbeeldingen zijn van het werk dat de Here Jezus Christus doet. Er zijn hele volken bevrijd van de macht van de boze. Waar de satan en zijn personeel werd overwonnen en het Evangelie ingang vond. Als er staat: "vele geraakten en kreupelen werden genezen", is dat een beeld van de 10 stammen van Israël. Zoals eerder besproken in Handelingen 3. Het herhaalt zich. Dat volk wordt genezen. Hier dus ook. Voor hen waren deze tekenen de bekrachtiging van de prediking van het Evangelie van Christus. Waar Christus is, is blijdschap. Dat kan moeilijk anders. Als de blijde boodschap gepredikt en aanvaard wordt, moet het logischerwijze leiden tot grote blijdschap. "Ik verkondig u heden grote blijdschap". (Lukas 2 : 10) Dat werd gezegd bij de geboorte van de Here Jezus. Het was op voorhand een uitspraak i.v.m. Zijn opstanding en daarmee definitief aanbreken van het Nieuwe Verbond. En hier kwam deze grote blijdschap in Samaria.

### Handelingen 8 : 9-11

- 9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende toverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zichzelf, dat hij wat groots was.
- 10 Welken zij allen aanhingen, van den kleine tot den grote, zeggende: Deze is de grote kracht Gods.
- 11 En zij hingen hem aan, omdat hij een langen tijd met toverijen hun zinnen verrukt had.

Echte toverij heeft met demonen van doen, maar waar de Heilige Geest woont, krijgen zij weinig kans. Het beste voor een Christen is om het gewoon te negeren, want wij staan daar boven. De Macht in ons is sterker dan die machten. Simon, wat "horende" betekent, hoorde stemmen, denk ik. Als hij toverij bedrijft, is die kans heel groot. Dan is hij een "orakel", een doorgeefluik voor een hoop stemmen. Hij was tevoren in de stad, voordat Filippus kwam. Hij was "verrukkende de zinnen". Ze werden betoverd. Zintuigen werden bedrogen. Hun gezond verstand werkte niet meer goed. De waarnemingen als zodanig, kunnen "verrukt" worden. Zodat men, als resultaat, uitzinnig is en dus niet meer hoort wat er gezegd wordt, niet meer ziet wat er te zien is, al staat men er middenin. <sup>Zie zijlijn 68</sup> De duivel was de eerste die uitvond dat hij "wat groots was". Groter dan hij was. Hoogmoedswaanzin hoort bij de mens, die zichzelf overschat. Simon plaatste zich op die manier boven het volk en maakte zich tot hun leider. "Zij allen hingen hem aan, van de kleine tot de grote zeggende: deze is de grote kracht Gods". Dat was hij uiteraard niet, maar het resultaat is wel dat "die hem aanhingen" werden gebonden aan deze "Simon de tovenaer", zoals hij bekend is geworden. Maar toen kwam Filippus.

### Handelingen 8 : 12, 13

- 12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods, en van den Naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beiden, mannen en vrouwen.
- 13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de tekenen en grote krachten, die er geschiedden, ontzette hij zich.

Het "Evangelie van het Koninkrijk Gods" en "de Naam van Jezus Christus" is volstrekt identiek. Er is geen Koninkrijk zonder Jezus Christus, Die immers de Koning is van het Koninkrijk Gods. Dat verkondigde hij. Zij kwamen tot geloof in de Here Jezus Christus en werden gedoopt. Ik denk gewoon in water, want dat ging gepaard met de prediking van het Evangelie. Zoals later in dit hoofdstuk blijkt als Filippus de kamerling

doopt. Men kwam tot geloof in de eenvoudige bijbelse boodschap. Deze mensen werden blijkbaar niet gehinderd door demonische invloeden. Ik zeg niet dat die hindernis er niet is, maar wat ik probeer te zeggen is dat deze satanische macht in de praktijk altijd moet wijken voor de Here Jezus Christus. Wie bewust de Waarheid zoekt, wordt geconfronteerd met de Here Jezus en dan is er geen plek meer voor dit soort krachten. Démonen gaan op de loop voor de Naam van Jezus. Die is hoger dan demonen. Dat weten zelfs ongelovigen. Wij zouden dat ook moeten weten en ons daar niets van aantrekken, weten waar we staan, trouw blijven aan de Heer en ons niet laten leiden door allerlei ideeën of interessante verhalen, maar door het Woord van God. Simon is daar een voorbeeld van, want hij geloofde zelf ook. Die krachten Gods gingen die andere krachten te boven. Dat is altijd zo.

### Handelingen 8 : 14-16

- 14 Als nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaria het Woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes;
- 15 Dewelken, afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten.
- 16 (Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.)

Petrus en Johannes werden, als vertegenwoordigers van de 12, naar Samaria gezonden. Zij zijn de enige apostelen die met name een rol spelen voordat Paulus ten tonele verschijnt. Eerst is het Evangelie terecht gekomen in Samaria, daarna komen de apostelen pas. Hetgeen overeenkomt, voor zover ik weet, met de situatie van de echte 10 stammen van Israël. Ook daar kwam eerst het Evangelie en pas later de apostelen. Dat staat niet meer in de Bijbel. Petrus wordt er zwaar van verdacht dat hij in London geweest zou zijn. Er is een kerk speciaal aan hem gewijd: "Saint Peter upon Cornhill". Een andere kerk is gewijd aan de apostel Paulus, "Saint Pauls". Enkele van de andere apostelen schijnen er ook geweest te zijn. In elk geval Simon de Zeloot, zoals zijn bijnaam luidt.

In vers 15 lopen we tegen een moeilijke uitdrukking op. Hoezo hebben zij niet de Heilige Geest ontvangen? Dat is de logische vraag. In vers 16 staat de toelichting. "Want Hij was nog op niemand van hen gevallen". Dat "op hen vallen" is de uitdrukking die eerder gebruikt werd: "de Heilige Geest zal over u komen". Het wil zeggen dat er sprake is van uitwendige werking van de Geest. Dat was nog niet gebeurd. Aan iemand kun je niet zien of hij de Heilige Geest heeft ontvangen of niet. Toen op de Pinksterdag het een en ander ter discussie stond, werd de Heilige Geest zodanig actief,

### Zijlijn 68

Sommigen denken dat deze toverij in werkelijkheid goochelarij was. Het ligt dicht bij elkaar, er is niet een duidelijke grens tussen. Het is altijd "verrukking van zinnen". Hij verrukte hun zinnen, zodat de mensen de realiteit uit het oog verloren. Dat gebeurde in Galaten (hfst. 3) ook, toen hen de wet gepredikt werd. Paulus zegt: "Wie heeft u betoverd, gij uitzinnige Galaten?" Daar hebben we van doen met demonische invloeden. Dat is heel scherp gezegd, dat weet ik, maar de Bijbel geeft ook op andere plaatsen aanleiding genoeg tot deze uitspraken. Ook door de wet verliest men de realiteit uit het oog. Dat is precies wat demonen doen. De mens afsluiten voor de werkelijkheid, voor de Waarheid, want daar komt het uiteindelijk op neer. Daarom heten ze ook: "onreine geesten", dan wel "boze geesten" of "leugengeesten".

### Zijlijn 69

In Handelingen 19, onder Paulus in Efeze, in het buitenland, vinden we precies hetzelfde. Dat zijn de enige keren in de Bijbel dat er in tongen gesproken wordt. Het heeft een speciaal doel. Ze bevestigen de voortgang van het Evangelie, vanaf Jeruzalem tot aan de einden der aarde. De liefhebbers van het spreken in tongen zijn niet blij met 1 Korinthe 14. Paulus heeft het er namelijk niet op, want dat is wat dat hoofdstuk zegt. Daar wordt het veroordeeld. De apostel zegt in vers 19: "... ik wil liever in de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een *vreemde taal*." Dat sticht de Gemeente namelijk niet, had hij al in vers 17 gezegd.

### Zijlijn 70

In het Engels kent men het woord "Simonie", dat is de Nederlandse uitspraak. Het is de aanduiding van handeldrijven in of met het Evangelie. Proberen er beter van te worden.

dat Hij Zich manifesteerde. Dat is niet normaal, want dan zou de Geest niet meer de Geest heten. Geest is per definitie onzienlijk. Hij manifesteerde Zich zodanig dat het voor iedereen duidelijk moest zijn dat dit werking was van de Heilige Geest en dat Die dus was uitgestort, dan wel uitgegoten. Dat is wat hier niet gebeurd was en dat is niet normaal. Wij zitten hier nog niet in de normale situatie, die komt pas voorbij de geschiedenis van Handelingen. Hier zijn we in de eerste dagen van onze bedeling, waarin sprake was van een grote omwenteling. Dat moest aangetoond worden. Dat gebeurde demonstratief op de Pinksterdag. Hier zijn we voor het eerst buiten Jeruzalem en voor het eerst officieel niet meer onder Joden, maar onder Samaritanen. Dan is het wenselijk dat deze ontwikkeling van Godswege bekrachtigd wordt. De uitdrukking "gedoopt in de Naam van de Here Jezus" (vers 16) kan slaan op de doop in water, en dat zal ook wel. Maar als je dit soort uitdrukkingen tegenkomt in bijvoorbeeld Romeinen 6: "wij zijn in Christus gedoopt, in Zijn dood gedoopt", dan denken we helemaal niet aan water. Als het over de Heilige Geest gaat, en er wordt gesproken over doop, dan zou je ook niet meteen aan water moeten denken. Als men de Geest ontvangt, wordt men door één Geest in één Lichaam gedoopt. (1 Korinthe 12 : 3) Dat is doop in of met of door de Heilige Geest. Hier is de vraag: hebben zij de Heilige Geest ontvangen? Dan staat er: "ze waren wel gedoopt in de Naam van de Here Jezus". Het gaat om de zichtbare manifestatie, die van de Geest. "Gevallen" betekent "met kracht nederdalen". Die kracht manifesteert zich hier.

### Handelingen 8 : 17-19

17 Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.

18 En als Simon zag, dat, door de oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, zo bood hij hun geld aan,

19 Zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat, zo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvang.

Hoe weten wij dat zij de Heilige Geest ontvingen, los van dat het hier staat? Wat Simon precies gezien heeft, staat er niet bij, maar er was iets te zien. Misschien zag hij wel tongen als van vuur, zoals op de Pinksterdag. Misschien zou men dit niet in de smalste betekenis moeten nemen. Dan betekent het: "zij namen het waar". Misschien begonnen ze hier in Samaria in tongen te spreken. Het beeld en de vervulling ervan komen dan erg dicht bij elkaar. "Spreken in tongen" is de uitbeelding van hoe in onze dagen het Evangelie gepredikt wordt. In heidense talen, door heidenen. Hier komt het Evangelie terecht bij niet-Joden. Vanuit Joods standpunt bij heidenen dus. In Handelingen 19 : 6 staat: "En als Paulus

hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen, en profeteerden". Je mag concluderen dat men hier in Samaria in vreemde talen sprak en profeteerde. <sup>Zie zijlijn 69</sup> Het was gewoon hetzelfde teken. Dat zij de Heilige Geest ontvingen door handoplegging is niet normaal. In Handelingen 2 legt niemand de discipelen de handen op. Waarom gebeurt dat hier dan? Omdat deze gebeurtenis niet op zichzelf staat, maar teruggrijpt op Handelingen 2, op de Pinksterdag. Daar werd officieel en demonstratief de Heilige Geest, ontvangen op de Paasdag, actief in de gelovigen. Toen blies de Heer op hen en zei: ontvang de Heilige Geest. (Johannes 20 : 22) Toen al ontvingen ze de Heilige Geest. Later "valt" die Geest op hen, zodanig dat iedereen dat kan waarnemen. Ter bevestiging van de boodschap; als bewijs dat God Zijn beloften van uitstorting van de Heilige Geest vervuld heeft. In Handelingen 2 was dat aan gelovigen uit de Joden in Jeruzalem. De werking van de Geest in Samaria is de voortzetting van Gods werk, dat begonnen is in Jeruzalem. Het wordt doorgegeven, wat uitgedrukt wordt in het opleggen van de handen. Alleen hier gebeurt dat als het naar Samaria gaat. Hetzelfde vind je later nog een keer in hoofdstuk 10, bij een echte heiden, in Cesaréa, dat is nog binnen de grenzen van Kanaän.

Simon bood geld om de Heilige Geest door te kunnen geven. <sup>Zie zijlijn 70</sup> Hij wilde macht kopen. Voorheen had hij macht over de Samaritanen. Binnen deze gemeenschap wil hij dat ook wel. Als hij iemand de hand oplegt, dan maakt hij de dienst uit. Simon de tovenaars is tamelijk legendarisch in de kerkgeschiedenis. <sup>Zie zijlijn 71, blz. 68</sup> De reactie van Petrus is in elk geval duidelijk genoeg.

### Handelingen 8 : 20-24

20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt!

21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord: want uw hart is niet recht voor God.

22 Bekeer u dan van deze uw boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd.

23 Want ik zie, dat gij zijt in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid.

24 Doch Simon, antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.

Petrus spreekt als het ware een vloek uit over de man. Het gaat niet om dit soort dingen en over macht uitoefenen in de wereld. Daar wordt hier

meteen een einde aan gemaakt. Er is sprake van een soort machtsstrijd. Wie heeft het gezag over de gelovigen? Het antwoord is: niemand. Het enige dat de Bijbel kent zijn herders, zoals ze bij gelegenheid genoemd worden. Maar Petrus zelf zegt daarvan dat die geen heerschappij zouden hebben over de kudde. (1 Petrus 5 : 2, 3) Enig voordeel is daarin niet te behalen om de eenvoudige reden dat alle gelovigen dienstknachten zijn. Dienstbaar aan alleen, Christus. Petrus is sterk in zijn veroordeling. Hij noemt het "boosheid" en "een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid". Dat is de werking van de dood. Simon schrikt en zegt: "bidt gijlieden voor mij tot de Heere." Je mag aannemen dat de discipelen dat gedaan hebben en dat is dan ook meteen het einde van het verhaal. Ik denk dat Simon een gelovige was, maar automatisch zijn wereldse beginselen probeerde toe te passen in wat hij blijkbaar als zijn bedrijf, als een koopmanschap zag. Hij wordt meteen door Petrus terecht gewezen. Niet omdat Petrus de baas is. De Heer runt Zijn Gemeente. Petrus is daar een dienstknacht van en Simon zou dat ook moeten zijn.

#### **Handelingen 8 : 25-28**

- 25 Zij dan nu, als zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden wederom naar Jeruzalem, en verkondigden het Evangelie in vele vlekken der Samaritanen.
- 26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op den weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.
- 27 En hij stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, en een machtig heer van Candace, de koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem;
- 28 En hij keerde wederom, en zat op zijn wagen, en las den profeet Jesaja.

De discipelen keerden wederom naar Jeruzalem en onderweg werd het Evangelie gepredikt in Samaria, alvorens het naar de "einden der aarde" zou gaan. De "Engel des Heeren", de Heer Zelf, zegt Filippus nu naar het zuiden te gaan, naar Gaza, dat "woest is". Gaza lag op de weg naar Egypte. Het is "de weg van het land der Filistijnen". (Exodus 13 : 17) Het was één van de 5 steden van de Filistijnen. De steden zijn verwoest en Gaza is daarna opnieuw opgebouwd, een paar kilometer dichterbij de kust. In de dagen van Handelingen 8 waren er twee Gaza's. De weg liep naar "Gaza, dat woest is". Het is ook symbolisch. Oorspronkelijk was de stad, volgens Jozua, voor Juda bestemd. Dat zou dus een Joodse stad zijn, maar het is later door de Filistijnen terugveroverd. Het ligt aan de uiterste grens van het land. Zo wordt de term "Gaza" in de Bijbel gebruikt. Filippus, de

prediker, brengt het Evangelie aan een kamerling, een Moorman uit Morenland (Afrika), waar men de waarheid niet kent. Een "kamerling" is in het Nederlands een "eunuch". De man was "gesneden", heet dat, om wat minder hanig, wat minder macho, en betrouwbaarder te zijn, naar het schijnt. Hij was hooggeplaatst aan het hof van Candacé, de koningin der Moren. Candacé is net zoets als Farao, Abimelech, Sjah en Tsaar. Het is een titel en geen eigen naam. Morenland, het land der zwarten, schijnt, via de titel Candacé, Ethiopië geweest te zijn, althans die contreien. Deze Moor was gekomen om in Jeruzalem te aanbidden. Hij kwam terug met een boekrol van Jesaja en las daaruit. Dan komt Filippus in beeld.

#### **Handelingen 8 : 29-35**

- 29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u bij dezen wagen.
- 30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook, hetgeen gij leest?
- 31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten.
- 32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open.
- 33 In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen; en wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen.
- 34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van Wien zegt de profeet dit, van zichzelf, of van iemand anders?
- 35 En Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus.

De Geest, die Engel en dus de Heer Zelf, want de Geest is de Heer, stuurde Filippus naar deze wagen, alwaar hij de kamerling hardop uit het boek Jesaja hoorde lezen. Dat is ook de bedoeling. Woord zou moeten klinken. Dat kan in het Hebreeuws of in het Grieks geweest zijn, want een Griekse vertaling van het Oude Testament bestond er al. Grieks was de wereldtaal van die dagen. "Verstaat gij ook hetgeen gij leest?" is altijd een goede vraag, als iemand de Bijbel leest. De kamerling geeft een eerlijk antwoord. Daar begint het altijd mee. Hij weet niet over wie het gaat in Jesaja 53, want dat leest hij op dat moment. "Over Wie, zegt de profeet dit? Over zichzelf, of van iemand anders?" Is het autobiografisch? Gaat het over wat de schrijver zelf heeft meegemaakt, of over iemand anders?

#### **Zijlijn 71**

Hij wordt tegenover Petrus geplaatst. Het uitgebreidere verhaal speelt zich niet af in Samaria, maar in Rome. Er wordt groot werk van gemaakt, van Petrus in Rome. Dat moet wel, want anders kan Petrus niet de eerste paus zijn geweest. Ik denk dat Petrus nog net in Rome is geweest, maar dat hij hij er niet veel te zoeken had. Dat hij opziener van Rome is geweest, geloof ik niet. Het is in de Bijbel en ook elders niet te vinden. Petrus zou grote tegenstand gekregen hebben van ene Simon de tovenaer. Dat berust op een misverstand, maar de Rooms-katholieken maken er echt veel werk van. Ze vertellen dan dat Simon de tovenaer in Rome probeerde die macht aan zich te trekken en met Petrus de strijd aanbond. Petrus zou hem daar hebben overwonnen. Daarmee zou hij definitief zijn macht gevestigd hebben in Rome, hetgeen moet bijdragen aan zijn autoriteit als de eerste paus. Het wordt natuurlijk wat subtieler verteld, maar daar komt het wel op neer. Deze Simon zie ik in de eerste plaats gelovige, dat is wat de Bijbel ook zegt. Alleen denkt hij dat hij deze geestelijke machten kan gebruiken voor persoonlijk voordeel. Die van macht en geld. Daar draait de hele wereld om.

## Zijlijn 72

De oude, Joodse verklaring van dit Schriftgedeelte geeft hetzelfde antwoord. Die zegt niet "Jezus", maar beschouwt deze profetie wel degelijk als Messiaans. De oude, Joodse overlevering, het geheel van de Babylonische Talmoed, voor de eerste komst van de Here Jezus, had daar geen problemen mee. Men beschouwde Jesaja 53 als een Messiaanse profetie. Zoals zovele profetieën, gewoon Messiaans zijn. Datzelfde geldt voor de Psalmen, Dat zijn Messiaanse Psalmen. Dat is later anders geworden, want sinds de dood en opstanding van de Here Jezus wil men daar niet meer van weten. Dat zou namelijk betekenen dat Zijn lijden en dood inderdaad de vervulling is van Jesaja 53 en dan moet men Hem wel aanvaarden als de Messias. Zeker als Hij daarna ook nog geacht werd uit de dood opgestaan te zijn. Zodat men vervolgens heeft uitgevonden dat dit niet een Messiaanse profetie is, maar dat de profeet het over zichzelf schrijft.

Filippus doet dan zijn mond open en gebruikt als eerste deze Schriftplaats om hem te antwoorden. Het antwoord is: van iemand anders, namelijk van Jezus. Let op dat er niet eens staat Christus, of Jezus Christus. "Van Jezus" en dat is helemaal to the point, want dat Schriftgedeelte gaat over Zijn lijden en dood. Vóórdat Hij de Christus werd. Het was de mens Jezus van Nazareth, Die daar Zijn weg ging tot in de dood. <sup>Zie zijlijn 72</sup>

De andere verklaring in het Jodendom is, dat de profetie van Jesaja over het Joodse volk gaat. Die is iets ingewikkelder, maar redelijk goed aantoonbaar. Alleen wijst het niet op een goed begrip van het profetisch woord in het algemeen. Het komt erop neer dat de profetieën van Jesaja 53 in een reeks van hoofdstukken staat, die handelen over, wat genoemd wordt, de "knecht des Heeren". Daarin staat ook: "Deze is Mijn Knecht, in Wie Ik al Mijn welbehagen heb". Als je het in het Nieuwe Testament tegenkomt, is het: "Dit is Mijn Zoon, in Wie Ik al Mijn welbehagen heb". De Knecht zou tot Zoon worden gesteld. Dat beginsel is niet alleen van toepassing op de Here Jezus, maar net zo goed op Israël, dat geacht werd knecht te zijn onder het Oude Verbond en dat geacht werd tot zoon te worden gesteld onder het Nieuwe Verbond. (Zie Galaten 4) In Jesaja 49 : 3 staat hoe die Knecht heet: Israël. De Joden zeggen terecht: ja dat is in Jesaja 53 ook zo. Ze passen het toe op zichzelf, op het Joodse volk en daar laten ze het bij. Maar ons zou niet mogen ontgaan dat het niettemin toch gewoon de Here Jezus Christus is. Want hoe dan ook: Hij is Israël. Voor zover iemand anders ook Israël is, kan dat alleen omdat hij deel gekregen heeft aan het leven van Christus. Je kunt dus zwart op wit aantonen dat "de lijdende knecht des Heeren" Israël is, maar er steekt veel meer achter. Het is niet maar dat volk. Dat blijkt ook heel duidelijk uit het verband. Verder blijkt het zwart op wit, daar kun je kort over zijn, hier uit Handelingen 8. Waar staat: "het is Jezus", die zou lijden tot in de dood en daaruit opstaan. Dat is het beginsel van wedergeboorte. Het is niet alleen van toepassing op de Here Jezus, als eerste overigens, maar net zo goed op u en mij, en op Israël en op de volkeren in het algemeen en uiteindelijk op heel de schepping. Het is de weg naar verlossing. Daarom worden wij opgeroepen om tot de Here Jezus te komen. Om te accepteren dat voor God de oude mens niet telt, want je bent gestorven. God ziet ons niet meer als Adamieten, maar in Christus. Die oude mens is weg, het gaat erom dat wij Christus zouden leren kennen, namelijk de kracht van Zijn opstanding. Dat Filippus dit gepredikt heeft, blijkt uit wat volgt.

### Handelingen 8 : 36

36 En alzo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden?

Als hij de kracht van de opstanding niet gepredikt heeft, dan zou de man niet hebben: "wat verhindert mij om gedoopt te worden?" Want doop is dé uitbeelding van dood en opstanding. Let op dat vraag dus niet is: "Wat is er voor om gedoopt te kunnen worden?" De vraag is: "Wat is er tegen, als ik mij wil laten dopen?" Blijkbaar helemaal niets. Wat verhindert mij dan om gedoopt te worden? Nou, niets dus. Gesuggereerd wordt dat de vraag vanuit deze kamerling zelf komt. Dat zal ook wel. Maar dan moet hij wel over de doop geweten hebben en dus moet Filippus dat uitgelegd aan de hand van de dood en opstanding van de Here Jezus, zoals beschreven in Jesaja. Daarna reisden zij verder en kwamen ze bij "een zeker water".

### Handelingen 8 : 37

37 En Filippus zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is.

Dit hele vers komt in de oudste handschriften niet voor. Het is later ingevoegd, omdat het vers blijkbaar uitdrukking geeft aan de vroeg-christelijke praktijk. Namelijk dat als men gelooft dat Jezus Christus de Zoon van God is, dan pas kan men of mag men gedoopt worden. Dan is het "geoorloofd". In vers 36 staat echter alleen: "wat verhindert mij?" Door wie is het dan geoorloofd? Hoezo moet dat? Daar proef je toch uit dat het van latere datum is en dat er al kerkelijke organisaties zijn die bepalen of het mag of het niet mag. Dat men dan toch op zijn minst een soort geloofsbelijdenis moet afleggen. Die uitdrukking "ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is" geloof ik zeker, maar zoals die hier staat, klinkt het me toch wat vreemd in de oren. In de Bijbel lees je zo'n uitdrukking niet. Wat mij bijbels in de oren klinkt is dat "Jezus Christus tot Zoon van God gesteld is". Dat staat in Handelingen 2, omdat Hij dat geworden is, ná Zijn dood en opstanding, zoals Psalm 8 het zegt en Hebreëen 2 het vervolgens aanhaalt. Waar het om gaat is dat de doop een beeld is van de verlossing die tot stand is gekomen in de dood en opstanding van de Here Jezus. Wanneer men zich laat dopen, wordt men geacht dat principe te aanvaarden. Kennelijk is dat hier uitgelegd in vers 36. Daarna zou je doorlezen in vers 38 en vers 37 overslaan. Dan zie je dat er niet eens ingegaan wordt op de vraag: "Wat verhindert mij gedoopt te worden?"

### Handelingen 8 : 38

38 En hij gebood den wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.

Het woord "doop" betekent "onderdompeling". Sterker nog, het betekent: "doordrenking". Zoals een spons. Dat is meer dan onderdompeling. Men wordt niet alleen van buiten nat, maar ook van binnen. Dat is het idee van het woord dat vertaald wordt met dopen.

Zie zijlijn 73 en 74

#### Romeinen 10 : 18

18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld.

De kamerling keek niet meer om naar Filippus, die ineens weg was, en "reisde zijn weg met blijdschap". Filippus was daarna even zoek en werd gevonden te Azote, een andere plaats van de voormalige Filistijnen. "Azote" is Asdod. Filippus werd weggenomen door de "Geest des Heeren". Die was daarin betrokken en het bijzondere is, dat nu ineens de apostelen daar helemaal geen rol meer in spelen. Het werk gaat gewoon door en wordt van Godswege bekrachtigd. "Filippus werd gevonden te Azote", is geen normale uitdrukking. Het sluit het aan bij vers 39. Bij Gaza was hij ineens niet meer, blijkbaar. De Geest nam hem weg en daarna "vond men hem terug" en was hij in Azote. Hoe hij van Gaza naar Azote is gekomen, zal hij waarschijnlijk zelf ook niet geweten hebben. Dat is het leuke van het verhaal. Hij was er en daar gaat het maar om. Geleid door de Geest. Die Geest is de Heer Zelf, dan wel die Engel uit vers 26, maar dat blijft hetzelfde, als u het mij vraagt.

Vanuit Asdod ging Filippus door met het verkondigen van het Evangelie. In alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam. Daar hield hij toen niet op, maar hij vestigde zich daar. Voortaan werkte hij vanuit deze stad aan de zee. Zijn sporen worden later gevonden rondom heel de Middellandse Zee. In elk geval helemaal in Gallië, maar ook op Kreta, volgens mij.

In deze hoofdstukken wordt beschreven hoe het Evangelie gepredikt wordt vanuit Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria, inclusief "de einden der aarde". Het is de voltooiing van het verhaal. Dat gaat verder in hoofdstuk 10 met de bekering van de heiden Cornelius, die in Cesaréa woonde. Petrus ging daar naar toe, omdat hij officieel de man is die het Evangelie aan de heidenen moest prediken. Inmiddels lees je niets meer over Johannes. Het verhaal wordt steeds smaller.

In het volgende hoofdstuk wordt Paulus geïntroduceerd. Niet vanwege het brengen van het Evangelie naar de heidenen, hoewel hij dat gedaan heeft, maar vanwege dat het juist andersom gebeurt. Saulus, van geboorte een heiden, met Romeins staatsburgerschap, predikte het Evangelie overal aan de Joden en is daarmee de man die het andersom doet. Dat is de uiteindelijke situatie in onze tegenwoordige bedeling. Daarheen zijn wij in Handelingen onderweg.

#### Zijlijn 73

Dopen is geen "besprenkeling". Aäron doopte zijn duim in het bloed, zodat dat bloed er aan zat om vervolgens te kunnen besprenkelen. (Leviticus 8) Wat er "gedoopt" (ondergedompeld) werd was de dus duim van Aäron. Dan weet je toch wat dopen is? Inderdaad: onderdompelen.

#### Zijlijn 74

Het mooiste wat er is, is dat mensen tot geloof komen en meteen gedoopt willen worden. En verder niets. Geen kerkelijke organisatie met allerlei vragen. Zo gaat het in de Bijbel ook. Daarom vind ik dit zo'n prachtig voorbeeld, het is de enige gelegenheid, waarbij beschreven wordt dat een persoon gedoopt werd, direct op het moment dat hij tot geloof kwam. Er waren niet eens apostelen bij! Laat staan een kerkgenootschap of een raad van oudsten, of weet je veel wie allemaal. Alleen een diaken: Filippus. Als er een kerkgenootschap bij betrokken was geweest, dan had die het waarschijnlijk verhinderd, omdat je toch eerst een "doopcursus" afgerond of een geloofsbelijdenis afgelegd moet hebben.

#### Handelingen 8 : 39, 40

39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap.

40 Maar Filippus werd gevonden, te Azote; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

In dit verslag wordt het Evangelie gepredikt aan iemand die van oorsprong niets met Israël te maken heeft, niet met de twee stammen en ook niet met de 10 stammen. Gewoon een heiden. En wat voor een. Een Chammiet. Het meest verachte en onedele heet dat, ook naar bijbelse maatstaven. Sorry, maar dat is nou eenmaal zo. Maar hij hoort wél het Evangelie en komt tot geloof. Het is wel zeker dat die man niet voor niets die Jesaja-rol te pakken kreeg. Ik denk dat hij op zoek was naar de waarheid en misschien was hij daarom naar Jeruzalem gegaan. Misschien dat hij het daar zou vinden. In het algemeen komt men niet tot geloof door het lezen van de Bijbel, maar door de prediking van het Woord. Onthoud die vooral. Je hebt meer dan alleen maar een Bijbel nodig. Het Woord zou gepredikt worden en "hoe zullen zij geloven indien het niet gepredikt wordt...", staat er in Romeinen 10 : 15. Dat vers is geciteerd uit het Jesaja 52 : 7: "Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die het goede verkondigen". Het Woord zou klinken. Dat de prediking gebaseerd is op de Bijbel en gecontroleerd zou worden aan de hand van de Bijbel is waar, maar het zou vooral gepredikt worden. Dat is ook wat hier gebeurt.

Filippus werd naar deze man gestuurd, die duidelijk blij was met dat Evangelie en het meenam naar zijn vaderland, naar Morenland. Daarna is het ongetwijfeld verder gegaan. Zo werkt het nu eenmaal met de verspreiding van het Evangelie. Weliswaar toen nog niet systematisch, maar niettemin gebeurde het zo. Later is het Evangelie wel systematisch gepredikt. Ook in geheel Afrika. Alleen staat dat allemaal niet in de Bijbel. Maar we weten zeker dat nogal wat apostelen, ook van de twaalven, het Evangelie gepredikt hebben in Mauritië. Dat is in elk geval heel de noordkust van Afrika. Van daaruit moet het verder gegaan zijn naar het zuiden. In de Bijbel staat het sowieso niet, maar het wordt wel op een andere manier aangegeven. Uiteindelijk is het de hele wereld over gegaan. Paulus zegt in:

## Zijlijn 75

Saul was altijd dege-  
ne die de Heer, de Zoon van  
David, dan wel David  
vervolgde. Het is ook niet  
voor niets dat die naam Saul  
er twee keer staat. Hij was  
koning over Israël vóór de  
dagen van David, vóór de  
instelling van het Davidische  
koningshuis. De instelling  
van het Davidische konings-  
huis is een beeld van het  
Nieuwe Verbond. Het ver-  
wijst naar de Zoon van  
David, naar de Here Jezus  
Christus en naar de heer-  
schappij die aan Christus  
vooraf ging. Dat is de  
heerschappij van de wet.  
Daar is Saul een beeld van.  
Saul, is van God verkoren. De  
naam betekent: "verkoren".  
Van "God gegeven", maar aan  
de andere door het volk  
gekozen. Het volk kiest voor  
de wet. Dat wil men wel.  
Maar het was een heer-  
schappij met een anticlimax.  
Het begon goed, maar het  
eindigde slecht. Het eindigde  
met de dood van Saul. In de  
zelfdoding van de man. Dat  
is een beeld van hoe het gaat  
met de wet. De wet maakt  
namelijk zelf een eind aan  
haar eigen heerschappij. De  
wet veroordeelt al degenen  
die onder de wet leven ter  
dood, en als ze dood zijn,  
zijn ze niet meer onder de  
wet, zodat de wet een einde  
maakt aan haar eigen  
heerschappij. (Galaten 2)

## 9. Handelingen 9

### Handelingen 9 : 1-3

- 1 En Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot de hogepriester,
- 2 En begeerde brieven van hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zo hij enigen, die van dien weg waren, vond, hij *dezelve*, beiden mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem.
- 3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van den hemel.

Via de naam Damascus komen wij bij de eerste keer dat Damascus genoemd wordt, dat is in Genesis 15, waar de Heer Zijn beloften aan Abraham herhaalt. Damascus verwijst reeds in het Oude Testament naar Gemeentelijke waarheid, omdat daar de zaligheid naar toe gaat. Damascus was en is de hoofdstad van Syrië, dat in de oudtestamentische geschiedenis geassocieerd wordt met de 10 stammen van Israël. Vanwege die typologische verwijzing naar de 10 stammen in ballingschap vinden we de "blazende" Paulus in Damascus, wat officieel het buitenland is. Daar omscheen hem "een licht van de hemel". Hij raakte verblind en kon een paar dagen niets zien, omdat hij te sterk in het licht gekeken had. Dat heet verblinding. Dan is men blind, niet vanwege duisternis, maar omdat er teveel licht is. Dat is in het algemeen de verwijzing naar het licht, de grotere heerlijkheid, van het Nieuwe Verbond. Zoals uiteengezet in 2 Korinthe 3. Waar staat dat het Oude Verbond weliswaar licht en dus heerlijkheid was, maar als je dat licht vergelijkt met het licht van het Nieuwe Verbond, dan is het licht duisternis. Dit verblind zijn komt in het Oude Testament een paar keer voor. Het is altijd een verwijzing naar het aanbreken van het Nieuwe Verbond, dat zoveel licht geeft dat velen daardoor, althans in eerste instantie, verblind raken. Men moet aan het licht wennen, zich aanpassen daaraan. Velen willen daaraan niet wennen en verkiezen de duisternis van de wet en van het Oude Verbond boven het licht, de vrijheid, het inzicht, het perspectief. Men kan dat licht niet aan en blijft in het kleine bekrompen wereldje, waarin men gewend was te leven.

### Handelingen 9 : 4, 5

- 4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?
- 5 En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan.

Saulus vervolgde de Gemeente (Lichaam van Christus). De Heer trekt het Zich persoonlijk aan en zegt: "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?" **Zie zijlijn 75**  
Dat Paulus de Heer niet kende, was een duidelijke zaak. Dat hij de Naam des Heeren kende, was ongetwijfeld zo. Evenals dat hij dacht de Heere te dienen. In de praktijk deed hij het blijkbaar niet en dus kwam hij meteen tot de conclusie: ik ken Hem blijkbaar niet en dus vroeg hij: "Wie zijt gij, Heere?" Er is discussie over de vraag of dit woord "Heere" het equivalent is van het Hebreeuwse "Adonai" of van "Jehovah", de Naam van de Godheid. Beide worden naar het Nederlands vertaald met "Heere" en daarvóór naar het Grieks in "Kurios". Naar "Heer" dus. Ik denk dat Paulus Jehovah bedoelt. Mede omdat de vraag dat zo suggereert. Als iemand in het Oude Testament vraagt: "Wie zijt Gij Heere?" Of: "Hoe is Uw Naam?", dan is het altijd: "Jehovah". Een geleerd en bijbelvaste man als Saulus moet dat geweten hebben. De Heere antwoordt: "Ik ben Jezus, Die gij vervolgt." Dat is het omgekeerde van Handelingen 2, waar Petrus zegt: "Deze Jezus is van Godswege gesteld tot Heere." Jezus is Jehovah en Jehovah is Jezus. Al was het maar dat van beiden gezegd kan worden, althans sinds de opstanding, dat zij het Beeld Gods zijn. Het uitgedrukte beeld van Gods wezen. Saul had een verkeerd beeld had van wie de Heer is. Dat is ook de fout in het Jodendom, waar ze Hem niet kennen en dat illustreert in het systematisch weigeren om de Naam des Heeren te gebruiken. Men wil Hem niet kennen. Wij zouden de Heer leren kennen en dan concluderen dat Jehovah en Jezus dezelfde zijn.

Het is niet zeker dat "Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan" hier staat. In Handelingen 22, waar Paulus weer verslag doet van die gebeurtenis, staat het wel. Het gaat over achteruit trappen en betekent: je kunt beter niet protesteren. Die "prikkels" (prikkers) waren gemonteerd aan ploeg of wagen, zodat, als het beest achteruit trapte, het zich zeer deed. Er viel voor Paulus weinig te protesteren, de Heer greep hem hier.

### Handelingen 9 : 6-9

- 6 En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? En de Heere *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de stad, en u zal *aldaar* gezegd worden, wat gij doen moet.
- 7 En de mannen, die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, horende wel de stem, maar niemand ziende.
- 8 En Saulus stond op van de aarde; en als hij zijn ogen opendeed, zag hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, brachten hem te Damaskus.
- 9 En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en dronk niet.

"Sta op" is wat de Heer altijd zegt. Niet alleen hier. "Sta op en kom uit!" Of: "Sta op en neem uw bed op". Want het begint altijd met opstanding. Ook bij die man met de dorre hand zegt de Heer: "sta op". (Lukas 6 : 8) Paulus zou in Damascus te horen krijgen hoe het verhaal verder gaat. Hij was dichtbij die stad, maar moest er naar toe geleid worden. Hij zag drie dagen niet en in die tijd at en dronk hij niet. Dat is een uitbeelding van de dood. Het gaat immers om wedergeboorte hier en dus om opstanding uit de dood. Na drie dagen, dan wel op de derde dag, vindt de genezing plaats, is er opstanding. De ogen van Saulus worden alsnog geopend.

#### **Handelingen 9 : 10, 11**

- 10 En er was een zeker discipel te Damaskus, met name Ananias; en de Heere zeide tot hem in een gezicht: Ananias! En hij zeide: Zie, hier *ben ik*, Heere!
- 11 En de Heere *zeide* tot hem: Sta op, en ga in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas naar *een*, met name Saulus, van Tarsen; want zie, hij bidt.

"Ananias" is de verwijzing naar het einde van het Oude Verbond. Een andere Ananias was officieel de laatste hogepriester van het Oude Verbond. In Handelingen 5 waren Ananias en Saffira een beeld van het Joodse volk in die dagen, dat vast hield aan de wet. Als Jehovah genadig blijkt te zijn, want de naam betekent "Jehovah is genadig", dan is dat het einde van het Oude Verbond. Waar genade komt, houdt de wet op. Saul, een type van de wet, wordt naar Ananias gestuurd. Dat betekent het einde van het Oude Verbond. Dan zullen hem ineens de ogen open gaan, want wie onder het Oude Verbond leeft, is daardoor verblind. Dan ligt er een bedekking over het hart, over de ogen, de oren en over de Bijbel. Dat staat allemaal in 2 Korinthe 3, met tekstverwijzingen naar oud- en nieuwtestamentische Schriftplaatsen. Als men onder de wet leeft, is men blind. Als men van doen krijgt met Ananias, dan gaan de ogen weer open.

"Een straat genaamd de Rechte" is wat moeizaam taalgebruik. Dat woord "straat" heeft al de betekenis van "recht". Het staat er dus 2 keer. Het gaat over wet, over juridische zaken. Het recht betreffende. Recht heeft van doen met wat in Gods ogen recht is. "Het huis van Judas" spreekt ook over wet en Oude verbond. Zijn huis is de cultuur waarbinnen het Jodendom leeft. Van Judas lazen we een paar hoofdstukken eerder: "zie uw huis worde u woest gelaten". Daar ging het inderdaad over het land, maar eigenlijk ook over de cultuur van het Joodse volk. Ananias staat voor het einde der wet. Hij moest in het huis van Judas vragen naar Saulus van Tarsen. Via al die namen heb je van doen met de uitbeelding van de wet.

#### **Handelingen 9 : 12-18**

- 12 En hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met name Ananias, inkwam, en hem de hand oplegde, opdat hij wederom ziende werd.
- 13 En Ananias antwoordde: Heere! ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft;
- 14 En heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen, die Uw Naam aanroepen.
- 15 Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen; want deze is Mij een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en de kinderen Israëls.
- 16 Want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam.
- 17 En Ananias ging heen en kwam in het huis; en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden, *namelijk* Jezus, Die u verschenen is op den weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.
- 18 En terstond vielen af van zijn ogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende; en stond op, en werd gedoopt.

Ananias zag het niet zo zitten dat Paulus ziende werd. Een vat is wellicht het meest gebruikte gereedschap van de mens. Het wordt gebruikt om voedsel in te bereiden. Een vat moet ergens mee gevuld worden, zoals gereedschap ergens voor gebruikt moet worden. In dit geval: "om Mijn Naam te dragen voor de heidenen". Dat deed hij dus meteen. En later voor de koningen, want aan het eind van zijn zendingsreizen, voor zover vermeld in de Bijbel, komt hij terug in Jeruzalem. Daar wordt hij gevangen genomen en vervolgens verschijnt hij voor Felix en Festus. Daarna voor koning Agrippa, de koning der Joden. Tot slot voor de keizer. Hoger kun je niet. Dus eerst voor de heidenen, dan voor de koningen. Saulus vervolgde eerst Jezus, maar hij zou hierna samen met Jezus vervolgd worden, wordt hier al aangekondigd door de Heer. Dit werd allemaal gezegd tot Ananias, die moest naar Saulus gaan en die had ook een visioen gehad. Ananias ging heen en kwam in het huis van Judas "in de straat, genaamd de Rechte". Hij legde hem de handen op en zei: "Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden, Jezus". Wat hier uitgedrukt wordt, is het aanbreken van het Nieuwe Verbond. Het Licht zou opgaan, dan wel Leven. Hier genoemd Heilige Geest. Onverderfelijkeid zou aan het licht gebracht worden. Meer gebeurde er feitelijk niet. Ananias zei dit gewoon en daarna vielen meteen de schellen van zijn ogen. Paulus "werd terstond ziende, stond op en werd gedoopt".

## Zijlijn 76

In 2 Korinthe doet hij verslag van deze gebeurtenis, dat hij niet te rade ging met vlees en bloed, maar bij de Geest. Onder het motto: als ik het Oude Testament niet begrepen heb, als ik de wet niet begrijp, dan ga ik eens bij de bron vragen. Waar had Mozes die wet vandaan? Van Sinaï, een berg in Arabië. Daar had de Heer Mozes wat getoond. Later aan Elia blijktbaar ook, al wordt het niet vermeld wat Elia daar zag, maar ik denk precies hetzelfde. Daar heb ik goede redenen voor. Ik denk dat de Here Jezus daar ook geweest is, op precies dezelfde manier. In 2 Korinthe 12 zegt Paulus: "Ik ken een mens in Christus voor veertien jaren, of het geschiedt zij in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het, dat de zodanige, ik dus, opgetrokken is geweest tot in de derde hemel." Dat is de hemel der hemelen. Daar hoorde hij "onuitsprekelijke woorden", die het hem niet geoorloofd waren te spreken, door de Korinthiërs welteverstaan, want die waren alleen geïnteresseerd in het heden en nu. In de beide Korinthebrieven staat duidelijk dat de Heer het hem opgedragen had en dat de Korinthiërs niet wilden luisteren.

Het gaat opnieuw over opstanding. Niet dat Paulus hier wedergeboren wordt, maar wel dat het een uitbeelding is van Zijn opstanding en wat hij teweeg gebracht heeft. Saulus ondervindt dat hier aan den lijve.

### Handelingen 9 : 19, 20

- 19 En als hij spijsz genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen, die te Damaskus waren.  
20 En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is.

"Synagoge" is een Grieks woord, dat men niet vertaald heeft. Als men het vertaald had, zou er gestaan hebben: "vergaderingen". Wat predikte hij dan? De Christus, uit het Oude Testament, uit het profetisch woord, de Messias. Dat Hij niet alleen de Zoon van David zou zijn, maar dat Hij ook de Zoon van God is. Hij gebruikt hier dus niet de Naam Jezus. Hij schuift dat nog even voor zich uit. Je kunt, zonder over de Here Jezus te spreken, uit het Oude Testament aantonen dat de Messias de Zoon van God is. De Messias zou niet alleen Zoon van David zijn, maar ook Zoon van God. In de belofte, waar die Zoon van David wordt aangekondigd, zegt de Heer: "Hij zal Mij tot Zoon zijn". (2 Samuël 7 : 14) In die volgorde. De Joden houden maar vol dat God geen Zoon heeft, ze lezen hun Bijbel dus niet. Dat zijn namelijk de meest essentiële profetieën m.b.t. de komst van de Messias. Paulus verwijst naar de Here Jezus ter vervulling van deze profetieën.

### Handelingen 9 : 21-23

- 21 En zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde, wie dezen Naam aanriepen, en die daarom hier gekomen is, opdat hij dezelve gebonden zou brengen tot de overpriesters?  
22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat deze de Christus is.  
23 En als vele dagen verlopen waren, zo hielden de Joden tezamen raad, om hem te doden.

Wat is er met die vele dagen? Het gaat om een tussenperiode. Hij vertrok uit Damaskus en kwam er na "vele dagen" weer terug, zo blijkt uit o.a. Galaten 1, waar Paulus uitlegt hoe het direct na zijn bekering verlopen is. Nog ruim voor zijn bediening, waar hij pas jaren later mee begon. Hij zegt dat hij "terstond (onmiddellijk) niet te rade is gegaan met vlees en bloed." Wat dan wel? "Ik ging henen naar Arabië, en keerde wederom naar Damaskus." Paulus' verblijf in Damaskus werd onderbroken door een retourtje Arabië. Naar de berg Sinaï, in wat heden ten dage Saoedi-Arabië

heet. Daar ging hij "te rade bij de Geest", waarvan hij zegt: "de Heere is de Geest." (2 Korinthe 3 : 17) <sup>Zie zijlijn 76</sup> De Geest had hem in heel de Waarheid geleid. Waardoor hij later kon zeggen: God is mijn Getuige, ik lieg niet. Zo is het gegaan. Ik heb dit niet van een mens. Het komt uit de Schriften en die heb ik leren verstaan doordat de Heer mij de ogen geopend heeft. Paulus deed wat hij moest doen. Hij ging bij de Heer te rade en probeerde zich daarna bij de discipelen te melden. Daar was hij niet echt welkom en dus ging hij maar naar huis, naar Damascus. Hij heeft zijn huiswerk overgedaan en kwam toen, "als vele dagen verlopen waren", opnieuw ten tonele, onderwezen door de Geest. Maar toen "hielden de Joden tezamen raad, om hem te doden".

### Handelingen 9 : 24, 25

- 24 Maar hun lage werd Saulus bekend; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem doden mochten.  
25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten hem neder door den muur, hem aflatende in een mand.

Het Jodendom is altijd verdeeld geweest. Ook in de dagen van Saulus en van de Here Jezus. Maar als het gaat om de vijandschap tegen de Here Jezus Christus en dus tegen het Evangelie, zijn ze het gewoonlijk eens. Maar de opgezette hinderlaag, zodat hij de stad niet uit zou kunnen, werd Saulus bekend. In een mandje uit het raam, kon hij het gevaar - ze wilden hem zelfs doden - ontlopen. Paulus vertelt daarover in 2 Korinthe 11. Daar zijn het de Nabateeën die achter Paulus aan zaten. De apostel heeft hen vermoedelijk op de terugweg het een en ander verteld, waardoor hij zich de vijandschap van de Nabateeën op de hals gehaald heeft. Koning Aretas was blijkbare de hoogste machthebber in Damascus. Hij was koning van een Ismaëlitisch volk. De Nabateeën stammen af van Nebajoth, een kleinzoon van Ismaël. De plaats waar hij woonde was Petra, voorheen de grote hoofdstad van Edom. Zo heb je ze alle drie bij elkaar, het Joodse volk, (Judaïsme) Edom en Ismaël. Die drie zitten Saulus achterna. Zo is het ook altijd gebleven, denk ik dan. Saulus moest oneervol de vlucht nemen, daar komt het op neer. Dat blijft zo, in Handelingen 9 en eigenlijk, tot op zekere hoogte, tijdens de rest van zijn loopbaan, maar dat zullen we later zien. Hij zoekt steeds de Joden op, waar hij ook terecht kwam, maar die waren in het algemeen altijd vijandig, uitzonderingen daargelaten.

### Handelingen 9 : 26, 27

- 26 Saulus nu, te Jeruzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen; maar zij vreesden hem allen, niet gelovende, dat hij een discipel was.

27 Maar Barnabas, hem tot zich nemende, leidde hem tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op den weg den Heere gezien had, en dat Hij tot hem gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoediglijk gesproken had in den Naam van Jezus.

Saulus ging terug naar Jeruzalem en "poogde zich bij de discipelen, de gelovigen, want "discipelen" is het gewone woord voor "gelovigen", te voegen. Maar hij kon daar geen contacten krijgen, is de gedachte. (Zie Galaten 1) En ineens verschijnt daar Barnabas, die aan het eind van hoofdstuk 4 geïntroduceerd werd. Hij krijgt een functie in relatie tot Saulus en tot de Gemeente in Jeruzalem, zoals ook uit de volgende hoofdstukken zal blijken. "Hem tot zich nemende" wil zeggen dat deze Barnabas (Jozef) zich tot mentor maakt van Saulus van Tarsen. Barnabas was op een of andere bekend geraakt met zijn vrijmoedigheid van spreken. Hij neemt het voor hem op en introduceert hem bij de apostelen, staat er. Barnabas "leidde hem tot de apostelen". Dat waren er in de praktijk maar twee, zo blijkt uit het verslag van Paulus in Galaten 1.

#### Handelingen 9 : 28-31

28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jeruzalem;

29 En vrijmoediglijk sprekende in den Naam van den Heere Jezus, sprak hij ook, en handelde tegen de Griekse Joden; maar deze trachtten hem te doden.

30 Doch de broeders, *dit* verstaande geleidden hem tot Cesaréa, en zonden hem af naar Tarsen.

31 De Gemeenten dan, door geheel Judea, en Galilea, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes, werden vermenigvuldigd.

"Hen" uit vers 28 zijn Petrus en eventueel Jakobus, de "broeder des Heeren". De bediening van de apostel Paulus had hij rechtstreeks van de Heer ontvangen en niet via een andere route. Niet iemand anders had hem "de handen opgelegd" in Jeruzalem. Hij was niet eerst lid geworden van de kerk in Jeruzalem, waarna hij langzamerhand een aanstelling kreeg en tot zending werd aangesteld. Dat was absoluut niet het geval. Barnabas neemt hem mee op zendingsreis naar Antiochië. Van daaruit, niet vanuit Jeruzalem, werden ze samen op zendingsreis gestuurd. De apostel Paulus werd dus niet aangesteld in een bestaande plaatselijke gemeente. Laat staan dat hij aangesteld werd door anderen, die vóór hem apostel waren of iets dergelijks. In Galaten 1 zet hij dat ook uiteen: "Ik heb een bediening rechtstreeks van de Heer ontvangen". Hij hoefde geen

verantwoording aan organisaties of mensen af te leggen en dat maakt hem onafhankelijk. Saulus, Jood van oorsprong, zowel qua afstamming als religie, komt in zijn bediening terecht als Romeins staatsburger. Dat was hij ook van huis uit, geboren in Tarsen. <sup>Zie zijlijn 77</sup> Hij was die heiden die vanuit de heidenen het Evangelie predikte aan de Joden. Hij komt van een heel andere kant binnen. Er wordt afstand genomen van zijn Joodse achtergrond. Hij krijgt hij geen connecties met de gelovigen uit de Joden. Met name niet in Jeruzalem. In zijn bediening was hij geen Jood, maar een heiden. Hij predikt juist wel aan de Joden als "apostel der heidenen", of "prediker onder de heidenen". Die uitdrukkingen betekenen dat hij zichzelf ziet als heiden.

In vers 29: had moeten staan: "tegen de Grieksen". "De Griekse Joden" is waarschijnlijk wel correct. Het gaat erom dat zij Joden zijn, maar in de synagoge de Griekse taal gebruiken. Ze waren wat vrijzinniger en hielden niet vast aan het orthodoxe Hebreeuws. Zij trachtten hem te doden. De orthodoxen probeerden dat in Damascus en hier proberen hier de vrijzinnigen het ook. Hij werd echter weggeleid en wellicht gaven de broeders hem tot Cesaréa, een geleide mee gaven. <sup>Zie zijlijn 78</sup> In Jeruzalem kreeg Saulus op geen manier voet aan de grond. Niet bij de gelovigen daar, want die vertrouwden hem niet. Niet bij de Joden, die zullen hem bovendien beschouwd zullen hebben als verrader. Ze hadden vrede en werden gebouwd, want dat is "stichten". Als men vrede wil, moet men eerst vrede hebben met God, dan volgt de opbouw. In dit geval van plaatselijke gemeenten. De Gemeente (Lichaam van Christus) kan alleen gebouwd worden, doordat de leden gebouwd worden. Dat kan alleen als ze vrede hebben. "Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede bij God". (Romeinen 5 : 1) Daarna komt de geestelijke opbouw. Sommigen proberen plaatselijke gemeenten te bouwen om zo tot vrede te komen. Met zichzelf en met de Heer en misschien ook nog met elkaar. Dat kunt je vergeten. Dat lukt niet. Hier is het resultaat van die vrede, dat ze "werden vermenigvuldigd". Ze breidden zich uit.

#### Handelingen 9 : 32-35

32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden.

33 En aldaar vond hij een zeker mens, met name Eneas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was.

34 En Petrus zeide tot hem: Eneas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelf *het bed*. En hij stond terstond op.

35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Saron woonden, dewelke zich bekeerden tot den Heere.

#### Zijlijn 77

Per schip is hij naar huis gegaan, naar Tarsen. Het betekent in ieder geval dat hij zijn loopbaan over zou doen. Terug naar huis en opnieuw beginnen. Hij ging terug naar huis, via Cesaréa, dat al eerder in Handelingen geïntroduceerd is. Alles ging via Cesaréa, als het om de verkondiging van het Evangelie aan de heidenen gaat. Van Jeruzalem naar Cesaréa is van de Joden naar de heidenen. Het is een beeld voor de gang van zaken in onze bediening, waarbij de zaligheid als zodanig exclusief naar de heidenen gezonden wordt en van de Joden wordt weggenomen.

#### Zijlijn 78

"Tarsen" is dezelfde naam als "Tarsis". Het zijn verschillende plaatsen, maar ze dragen dezelfde naam. Tarsis is niet de woonplaats van Paulus. De schepen van Tarsis worden gezocht aan de westkust van Spanje. Aan de kust van de Atlantische Oceaan. De naam Tarsis was oorspronkelijk de naam van Carthago, aan de zuidkust van de Middellandse Zee. Nog later wordt de naam gegeven aan een Britse havenstad. De route van het Evangelie wordt dan: Vanuit Kanaän via Cesaréa, met het schip van Tarsis, via Carthago en dan de Middellandse Zee uit, langs Iberia (genoemd naar Heber) naar Brittannië. Naar "de eilanden in het westen", heet het in Jesaja vele malen.

### Zijlijn 79

Benjamin was die kleine stam, die meegegeven werd met de stam van Juda bij de splitsing van het rijk. Hij heette eerst "Ben-oni", "zoon mijner smarten," zei Rachel. Officieel wordt het, op een vreemde manier, vertaald met: "zoon van mijn laatste dagen". Deze enige volle broer van Jozef was de jongste en is een beeld van het gelovig overblijfsel uit het Joodse volk, net als Saulus uit de stam van Benjamin. In 1 Koningen 11 : 36 wordt verzekerd dat die kleine stam van Benjamin moet fungeren als een lamp voor Juda. Benjamin is de lichtbron, van Godswege, voor Juda. Daarmee wordt gezegd dat Benjamin op zijn minst een type is van het gelovig overblijfsel onder de Joden. Voor de tastbare vervulling, kom je terecht in Handelingen 9, bij Paulus uit de stam van Benjamin, als licht onder de Joden.

### Zijlijn 80

Wij komen vaak twee mannen tegen in de Bijbel. Soms zijn het Mozes en Elia. Dan heet de een Andreas en weet je niet hoe de ander heet. Of de een heet Cleopas en wordt de naam van de tweede niet genoemd. Dat komt nogal eens voor, omdat "twee mannen" staat voor het dubbele deel en dat behoort toe aan de eerstgeborene. Ze zijn een uitbeelding van de Gemeente. Daarom hebben ze gewoonlijk niet meer dan één naam.

"Lydda", dat nu weer "Lod" heet en behoorde tot het grondgebied van Benjamin, <sup>Zie zijlijn 79</sup> ligt ongeveer 15 km ten zuidoosten van Tel Aviv en Jaffa. Het ligt op de grens van de 2 en 10 stammen. Op die "grens" bevinden we ons hier in de geschiedenis. Op de overgang van de Joden naar de heidenen. In Lydda waren al gelovigen voordat Petrus er kwam. Eneas, dat "tot lof Gods" betekent, is de 7 voorbij en wordt genezen. Het lijkt er op dat de man een beeld is van het Joodse volk. Na de 7, als de sabbat voorbij is, de andere dag. Het Oude Verbond voorbij, het Nieuwe Verbond in. "Saron" is van "de roos van Saron". Die vlakke heet zo. Er kwamen mensen tot geloof n.a.v. de genezing van Eneas.

### Handelingen 9 : 36-38

- 36 En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha, hetwelk overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed.
- 37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en als zij haar gewassen hadden, legden zij haar in de opperzaal.
- 38 En alzo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, horende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen <sup>Zie zijlijn 80</sup> tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen.

"Dorkas" betekent: "hinde". Een hert, in de Psalmen is dat een beeld van het gelovig overblijfsel van Israël. Zij "was vol van goede werken" betekent dat zij een gelovige is. Zonder geloof geen goede werken, althans niet naar Gods normen. "Goede werken en aalmoezen" stemmen overeen met wat de Heer van de mens verwacht. Daarom lees je dat in het Nieuwe Testament nogal eens. De eerste is in Matthéüs 5, waar staat dat goede werken gezien worden en dat daardoor de Vader verheerlijkt wordt. Goede werken zijn werken tot heerlijkheid Gods. De laatste keer is in 1 Petrus 2 : 12: "Opdat zij uit de goede werken God verheerlijken mogen". Daar staat precies hetzelfde. Uit de tussenliggende verzen blijkt dat goede werken voortkomen uit een gelovig hart. In tegenstelling tot de boze werken. Werken der ongerechtigheid, werken der duisternis, komen voort uit een boos hart.

"En zij haar gewassen hadden, legden zij haar in de opperzaal", wordt vermeld, omdat het een bijbelse waarheid is dat degene die gestorven is, gerechtvaardigd is van de zonde. Vervolgens gaat om haar opstanding en dat is precies waardoor een mens gereinigd wordt. Door dood en opstanding. Door wedergeboorte dus. "Wij zijn gereinigd door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes". (Titus 3 : 5) In Handelingen 1 en 2 waren we al in een opperzaal. Nu zijn we weer in een

opperzaal. Het is wel een andere, maar het is en blijft uitbeelding van de hemelse positie van de Gemeente. In de opperzaal wordt het een en ander levend gemaakt. In 2 Koningen 4 is de opwekking van de zoon van de Sunamitische vrouw in de opperzaal. In Markus 5 en Lukas 8 gaat het over het dochttertje van Jairus. Dat was ook in de opperzaal. Alzo in de geschiedenis van Elia en Eliza (1 Koningen 17, de weduwe van Sarfath). Daarna hebben we alsnog in Handelingen 20 een opperzaal in Troas. Dan valt iemand uit het venster. Drie keer de opwekking van een man en één keer van een vrouw. Terwijl er niemand bij was, wordt de persoon in kwestie opgewekt uit de dood. In de opperzaal en daar gaat het om. Omdat het de uitbeelding is van het tot stand komen van de Gemeente in de opperzaal, in de hemel dus. In de opperzaal was de Heer met Zijn discipelen toen Hij brood en wijn uitdeelde en zei: "dit is het bloed des Nieuwen Testaments." In de opperzaal krijgt men leven. Een paar dagen later, op zondag na Zijn opstanding, verscheen de Heer in de opperzaal aan Zijn discipelen. De Heer doet een verborgen werk in onze dagen: het tot stand brengen van de Gemeente.

### Handelingen 9 : 39-43

- 39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, wenende, en tonende de rokken en klederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was.
- 40 Maar Petrus, hebbende hen *allen* uitgedreven, knielde neder en bad: en zich kerende tot het lichaam, zeide hij: Tabitha, sta op! En zij deed haar ogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde.
- 41 En hij gaf haar de hand, en richtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor *hen*.
- 42 En *dit* werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in den Heere.
- 43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij een zekeren Simon, een lederbereider.

Historisch is de hier beschreven opstanding incidenteel, hoewel dit soort dingen meerdere keren gebeuren. Maar het gaat om de typologische betekenis. Het gaat om verborgen dingen, wat een uitbeelding is van onze bedeling. Daarom ben ik geneigd te zeggen dat Dorkas een beeld is van de 10 stammen van Israël. Die als het ware weer tot leven komen en waaruit de Gemeente ontstaat, via Petrus. We vinden hier hetzelfde resultaat als in vers 35, na de genezing van Eneas.

## 10. Handelingen 10

Boven dit hoofdstuk staat: de hoofdman Cornelius. Het is het uitgebreide verhaal van Petrus, die bij de heiden Cornelius op bezoek moet om hem het Evangelie te prediken. Met als resultaat de bekering van Cornelius en heel zijn huis, in Cesaréa. Het verhaal is verdeeld in vier delen. In vers 1 t/m 8 zijn we bij de voorbereiding van Cornelius. In vers 9 t/m 16: de voorbereiding van Petrus. In vers 17 t/m 33: Petrus bij Cornelius. Petrus moet naar Cornelius toe en niet andersom. Vers 34 t/m 43 gaat over de prediking van Petrus in het huis van Cornelius. De eigenlijke boodschap dus. Het resultaat staat in vers 44 t/m 48 waar sprake is van, populair genoemd, "de uitstorting van de Heilige Geest".

### Handelingen 10 : 1

- 1 En er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaanse;

Zo heette bijna iedere Romein. Cornelius staat voor de heiden in het algemeen. Ongeacht wie ze zijn. Het staat voor het idee dat de zaligheid naar de heidenen zou gaan en daar zou die heerlijkheid des Heeren, de zaligheid, het Evangelie, zich vastzetten. Daar gaan al die hoofdstukken over. Hetzij letterlijk en dus aan de oppervlakte, hetzij, en dat laatste veel meer nog, op de achtergrond. In dit Bijbelboek gaat het steeds over hetzelfde: de zaligheid gaat naar de heidenen. In de zin dat de zaligheid verplaatst zou worden. Daar zijn we bij aangeland in dit hoofdstuk. Cornelius bleef gewoon thuis. De heidenen zijn gebleven waar ze waren en onder hen werd de zaligheid geplant.

### Handelingen 10 : 2-6

- 2 Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.
- 3 Deze zag in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!
- 4 En hij, de ogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het Heere? En hij zeide tot hem: Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God.
- 5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus.
- 6 Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die *zijn* huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.

Cornelius was de Joden welgezind. Bij "de negende ure", in de Bijbel, wordt het altijd licht. Het wordt duisternis "van de zesde tot de negende ure", ter gelegenheid van de kruisiging van de Here Jezus. (Matthéüs 27 : 45) Drie uur 's middags, dan moet het sowieso licht zijn. Het gaat hier om een visioen ("in een gezicht). Door de Engel Gods, de Heer Zelf. De oprechtheid van Cornelius en zijn bereidheid eerlijk te zoeken, wordt van Godswege beloond. Zo was het bij de apostel Paulus en zo is het in onze dagen nog steeds. Joppe is ook een havenplaats. Jona, de profeet, ging van hieruit naar Ninevé, waar hij het Evangelie moest prediken aan de heidenen. Ninevé is 2 x "nin". Dat betekent dat er twee zonen zijn, zodat Ninevé een beeld is van de 10 stammen met het eerstgeboorterecht. **Zie zijlijn 81** Die verdwenen naar het Assyrische rijk, waar Ninevé de hoofdstad van was. Simon Petrus ligt thuis ("is gelegerd") bij Simon, de lederbereider. Zij heten allebei Simon en daarom horen ze bij elkaar. Het maken van tenten is de uitdrukking voor de prediking van het Evangelie in onze dagen. Het bouwen van een tijdelijk huis en daarna een definitief huis. Be- en verwerken van leer is een uitbeelding van wedergeboorte. Iets nieuws (iets beters) maken uit iets ouds.

### Handelingen 10 : 7-13

- 7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijn huisknechten, en een godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;
- 8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe.
- 9 En des anderen daags, terwijl deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak, om te bidden, omtrent de zesde ure.
- 10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem een vertrekking van zinnen.
- 11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde;
- 12 In hetwelk waren al de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren*, en de vogelen des hemels.
- 13 En er geschiedde een stem tot hem: Sta op, Petrus! slacht en eet.

Simon Petrus klimt op het dak om te bidden. Dat is weliswaar geen opperzaal, maar het komt wel in de buurt, want de opperzaal is een vertrek op het dak. Omtrent "de zesde ure" gaat gewoonlijk het licht uit. Dat was zo op de dag van de kruisiging. Rond het negende ging het weer aan. Je bent net bij een heiden en dan wordt het om negen uur licht en nu ben je bij een Jood en dan wordt het om zes uur donker. Dat is de situatie in de wereld. Bij de Joden ging het licht uit en bij de heidenen, althans bij

### Zijlijn 81

Jona wilde eigenlijk niet het Evangelie prediken in Ninevé, maar het gebeurde toch, via een schipbreuk. Hij predikte een oordeel over Ninevé, maar dat kwam niet, want Ninevé bekeerde zich. Dat is het verhaal hier in Handelingen. Het Evangelie ging naar de heidenen, naar de 10 stammen in het bijzonder. Dat wilden de Joden eigenlijk niet, maar via een schipbreuk kwam het er toch. Hoewel, normaal gesproken, een oordeel zou komen, en ook gepredikt wordt, over heel de wereld, over heel de mensheid, en dat God de wereld, de mensheid, de volkeren, heeft losgelaten en het licht in de wereld heeft uitgedaan, ging juist daar in het noordwesten het licht op. Dat staat profetisch, verscheidene malen in het Oude Testament aangekondigd. Dat het zo zou gaan. Er zou een oordeel moeten komen, maar het kwam niet, omdat men tot bekering kwam. Dat is het teken dat het Joodse volk gekregen heeft, toen zij een teken begeerde. (Matthéüs 16 : 4) De dood en opstanding van de Here Jezus, op de derde dag, was een herhaling van dat teken. Daarna ging het Evangelie naar Ninevé. Naar de dubbele zoon.

sommigen, ging het licht aan. Men was aan het eten bereiden beneden in huis. Simon Petrus kreeg hallucinaties. Een "vertrekking van zinnen" heet dat. "Hij zag de hemel geopend", kennen we van Stefanus. Als men hier niet normale dingen ziet, dan ziet men de hemel geopend. Een groot linnen laken kan heel wat bevatten. Dat wordt neergelaten vanuit de hemel, met daarin allerlei onrein gedierte, dat men niet eten mag. Maar over eten gaat het juist wel. De stem uit de hemel zegt: "Sta op Petrus! Slacht en eet". Het drukt uit dat door opstanding ("sta op") het Nieuwe Verbond begint. Onder het Nieuwe Verbond gelden al die wetten van het Oude Verbond, waaronder over voedsel, niet meer. Petrus moet hier leren over de dingen rondom de levenswijze van de gelovigen, die later hier in Handelingen 15 aan de orde komen. De bedoeling is dat men, onder het Nieuwe Verbond, niet meer leeft onder deze inzettingen. Het gaat dan niet alleen om die spijswetten. Heel de Joodse cultuur wordt bedoeld. Petrus wordt er mee geconfronteerd dat hij daar niet meer onder leeft. Hem wordt hem iets voorgehouden, dat geen Jood zou aanraken, niettemin wordt tot hem gezegd: "Sta op, slacht en eet". Petrus wordt uitgenodigd om zich duidelijk van zijn Joodse achtergrond en religie los te maken. Alleen zo zou hij een vat (gereedschap) kunnen zijn dat gebruikt zou worden door de Heer.

#### **Handelingen 10 : 14-20**

- 14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was.
- 15 En een stem *geschiedde* wederom ten tweeden male tot hem: Hetgeen God gereinigt heeft, zult gij niet gemeen maken.
- 16 En dit geschiedde tot drie maal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.
- 17 En alzo Petrus in zichzelf twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort.
- 18 En *iemand* geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag.
- 19 En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u;
- 20 Daarom sta op, en ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezonden.

Als het "algemeen" ("gemeen") is, dan is het niet kosher, dat weten de Joden tot vandaag. Dan is het onrein. Maar de Heer zegt: "Als het rein is, moet jij het niet onrein maken, Petrus." Als iemand het recht heeft om iets rein te verklaren, dan is het God Zelf. Later lezen wij dat ook.

(Romeinen 14; 1 Timótheüs 4; Titus 1) Daar staat ongeveer dat alles rein en nuttig is "met dankzegging genomen zijnde". Paulus schrijft: "alle dingen zijn rein voor de reinen". Als je zelf gereinigt bent, is alles verder rein. "Alle schepsel Gods is rein", staat er. "Dit geschiedde tot drie maal" is niets bijzonders als het over Petrus gaat. (Matthéüs 26 : 34) Drie maal staat voor de beloften Gods, die vervuld worden op de derde dag. De dag van de opstanding. Drie is belofte in de zin van: drie is definitief. Driemaal is scheepsrecht, zeggen we. Een drievoudig snoer zal niet snel verbroken worden. (Prediker 4 : 12) Bij de mond van drie getuigen zal alle woord bestaan. (2 Korinthe 13 : 1) In vers 19 zijn het drie mannen die hem zoeken. Petrus wordt van het dak gehaald en moet hen te woord staan.

#### **Handelingen 10 : 21-30**

- 21 En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?
- 22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vrezende God, en die *goede* getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou horen.
- 23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.
- 24 En des anderen daags kwamen zij te Cesaréa. En Cornelius verwachtte hen, samengeroepen hebbende die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden.
- 25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan *zijn* voeten, aanbad hij.
- 26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mens.
- 27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die samengekomen waren.
- 28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het een Joodsen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot een vreemde; doch God heeft mij getoond, dat ik geen mens zou gemeen of onrein heten.
- 29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden.
- 30 En Cornelius zeide: Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende ure bad ik in mijn huis.

"Door Goddelijke openbaring vermaand", in vers 22, is ongeveer hetzelfde wat er staat over Jozef, dat hij door "Goddelijke aanspraak vermaand zijnde" in Nazareth moest gaan wonen en niet in Bethlehem. (Matthéüs 2) Niet in Judea, maar in Galilea. Het beeldt hetzelfde uit, namelijk dat de zaligheid naar de heidenen ging. Dankzij het hem getoonde visioen weet Petrus dat hij "ontbonden" is. Daarom kwam hij zonder tegenspreken. Dat was voor Petrus heel bijzonder. Je zou de man bijna niet meer herkennen. Vier dagen had hij tot "de negende ure" gevestigd en nu komt Petrus op deze tijd bij Cornelius aan.

#### Handelingen 10 : 31-36

- 31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor God gedacht geworden.
- 32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke, hier gekomen zijnde, tot u spreken zal.
- 33 Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, en gij hebt welgedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu *hier* tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is.
- 34 En Petrus, den mond opendoende, zeide: Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is;
- 35 Maar in allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam.
- 36 *Dit* is het woord, dat Hij gezonden heeft den kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen.

Het is de herhaling van wat we eerder gelezen hebben. Degene die Hem vreest, ongeacht van welk volk hij deel uitmaakt, is Hem aangenaam. Er is bij God "geen aanneming des persoons". (Romeinen 2 : 11) <sup>Zie zijlijn 82</sup> Hier wordt uitgelegd dat God geen onderscheidt maakt tussen Jood en heiden. Dat is de toepassing hier. Het maakt niet uit van welk volk men deel uitmaakt. Dat er bij God geen onderscheid is tussen Jood en heiden, is een vast thema in de Romeinenbrief. Daarin (hoofdstuk 10) wordt Joël 2 geciteerd, waar staat: "Al wie de Naam des Heeren zal aanroepen zal zalig worden". Daar wordt verklaard dat het niets uitmaakt of je een Jood of een heiden bent. Petrus zegt wel dat dit woord aan "de kinderen Israëls" gezonden is, omdat het volk Israël geacht wordt verantwoordelijk te zijn voor het woord dat God hen gezonden heeft. God vertrouwt Zijn woord primair aan Israël toe, maar niet exclusief.

#### Handelingen 10 : 37, 38

- 37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea, beginnende van Galilea, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft;
- 38 *Belangende* Jezus van Nazareth, hoe Hem God gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; Welke *het land* doorgegaan is, goeddoende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren; want God was met Hem.

Die toen genezen mensen zijn later allemaal gestorven. Niettemin zijn zij toch onttrokken aan degene die "het geweld des doods heeft", (Hebreeën 2 : 14) omdat ze het opstandingsleven van Christus hebben ontvangen. Je zou niet de verkeerde conclusies trekken, namelijk dat elke ziekte die genezen werd, rechtstreeks afkomstig was van de duivel. Dat is niet zo, maar het is wel zo dat iedereen die ziek is daardoor "overweldigd" is van de duivel. Je moet alleen die dingen op het juiste niveau tot je nemen. Ziekte is het begin van de dood, de werking van het verderf. Dood en zonde zijn de krachten van de duivel. Heel de mensheid ligt in de macht van "de boze". Ziekte is daar de uitdrukking van. Waar wij nog niet verlost zijn naar het lichaam, worden wij nog net zo ziek als elke ongelovige. Als men iets anders claimt, dan grijpt men op de dingen vooruit. Dan claimt men iets waar men geen recht op heeft.

#### Handelingen 10 : 39-43

- 39 En wij zijn getuigen <sup>Zie zijlijn 83</sup> van al hetgeen Hij gedaan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij gedood hebben, *Hem* hangende aan het hout.
- 40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou worden;
- 41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons *namelijk*, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was.
- 42 En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene, Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden.
- 43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een ieder, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam.

Petrus is altijd zo kort van stof: "de Joden hebben Hem gekruist, maar God heeft Hem opgewekt". Hij heeft iets, wat de Joden gedaan hebben, ongedaan gemaakt. Jezus van Nazareth, uit vers 38, zou openbaar worden, God heeft Hem opgewekt en God heeft Hem gegeven dat Hij, de Here

#### Zijlijn 82

De algemene betekenis is dat iemands doen en laten, want dat is zijn persoon, hem niet aange-naam maakt voor God. Je kunt je niet zodanig gedragen dat je bij God in een goed blaadje komt te staan. Dat werkt niet. Men zou Hem vrezden, Hem geloven dus, en zodoende gerechtigheid werken. Dan is men Gode aangenaam.

#### Zijlijn 83

Je kunt alleen getuigen van dingen die je zelf beleefd hebt. Die je zelf gezien hebt en waar je later verslag van doet. Dat heet "getuigenis afleggen." Wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft.

#### Zijlijn 84

"Uit de doden" wil zeggen, "met achterlating van de overige doden". Dus van tussen de overige doden uit. Het impliceert Zijn eerstgeboorterecht, Zijn aanstelling tot Eerstgeborene. Tot Eersteling "uit de doden". (1 Korinthe 15 : 20) Tot Koning en Hogepriester van het Nieuwe Verbond. Dat staat er niet altijd bij, maar dat is wat aan de uitdrukking vast zit.

#### Zijlijn 85

Paulus zegt: "Ik heb nooit iemand van jullie gedoopt. Dat zegt hij tegen de Korinthiërs. Dan zegt hij: "O ja toch, ik heb die en die gedoopt". En daarna zegt hij: het kan zijn dat ik er nog meer gedoopt hebt, maar het heeft in ieder geval bij hem geen indruk gemaakt. (1 Korinthe 1 : 14-16)

Jesus Christus, openbaar zou worden. Niet aan héél het volk, maar alleen aan "den getuigen". Dat zijn degenen, waaronder Petrus, "die van God tevoren verkoren waren". Dat zijn in ieder geval "de twaalfen". Nadat Hij van tussen de overige doden uit opgestaan was, hebben ze met Hem gegeten en gedronken. Alzo zijn zij getuigen van Zijn opstanding. Als zij Hem gekend hebben, met Hem zijn omgegaan vóór Zijn dood, dan zijn ze niet bekwaam om Zijn getuigen te zijn. De bedoeling is namelijk niet dat zozeer het leven van Jezus gepredikt zou worden, maar Zijn opstanding. Zoveel te meer, omdat Hij Zelf Zich niet zou vertonen. Het was de bedoeling van oudsher, dat als Hij "uit de doden" <sup>Zie zijlijn 84</sup> verlossen zou, Hij Zich bekend zou maken in de Gemeente, dus alleen aan gelovigen zou Hij zich openbaren. De Eerstgeborene is de Rechter. Per definitie. Dat staat hier ook. (Vers 42) De prediking zou deze zijn: "... dat Hij is Degene Die van God verordend is tot Rechter van levenden en doden". Dat is Hij geworden door Zijn opstanding als Eerstgeborene uit de doden. In Handelingen 17 staat dat nog een keer. "Een ieder die in Hem gelooft", is vrij naar: "Al wie de Naam des Heeren zal aanroepen". Als Paulus dit vers aanhaalt, zegt hij er meteen bij: "... maar hoe zullen zij aanroepen in wie zij niet geloven? (Romeinen 10 : 13, 14) Hoe zullen ze Hem geloven, Die ze niet kennen? Hier staat in vers 43: Daarvan "geven getuigenis al de profeten". Dat is al veel eerder beloofd voor een ieder die gelooft, zegt Petrus.

#### Handelingen 10 : 44-48

- 44 Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het Woord hoorden.
- 45 En de gelovigen, die uit de besnijdenis waren, zovelen als met Petrus gekomen waren, ontzetten zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd.
- 46 Want zij hoorden hen spreken *met* vreemde talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus:
- 47 Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij?
- 48 En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in den Naam des Heeren. Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij *hen* wilde blijven.

De Heilige Geest kwam met kracht op of over allen, want dat is "vallen". Met "kracht van boven". Het is "kracht van omhoog" en als dat komt, heet het vallen. Met kracht naar beneden komen. De Heilige Geest manifesteerde Zich naar buiten toe, zodat u niet denkt dat je bij het ontvangen van de Heilige Geest in tongen gaat spreken. Andersom kan wel. In tongen

spreken kan, naar bijbelse maatstaven, alleen als je de Heilige Geest hebt ontvangen. Maar als Die actief is, dan spreken wij niet in tongen, want de Heilige Geest doet dat niet meer. Deze dingen zijn verdwenen. Tongen zouden verstommen en de profeten ook, zegt 1 Korinthe 13. Deze dingen uit Handelingen 2, op de Pinksterdag, worden hier herhaald als teken voor Petrus. Maar dan m.b.t. een "heidense" huishouding. Zo haalt hij het ook aan. Het is een teken dat hij later kan gebruiken. Petrus zegt dat deze boodschap bestemd is voor alle mensen, dus ook voor Cornelius. Het blijkt een belangrijke gebeurtenis te zijn, mede doordat zo'n eenvoudige geschiedenis zo uitgebreid verhaald wordt. De gelovigen (vers 45) raakten van hun stuk, raakten van slag, vanwege dat de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd. Daarom gebeurde het ook zichtbaar. Om het te laten zien, te demonstreren. De vertalers hebben "vreemde talen" geschreven, maar het is gewoon "talen" die zij hoorden. "God groot maken" is "de grote werken Gods spreken". (Handelingen 2 : 11) Dat gaat over Gemeentelijke waarheid. Hier staat precies hetzelfde. Vers 47 bevestigt dat de normale praktijk was, als iemand tot geloof kwam, dat hij meteen gedoopt werd. In Cesaréa was dat geen probleem, want dat ligt aan de zee. Die gelovigen ontvangen ook de Heilige Geest, gepaard gaande met dezelfde tekenen. Hetgeen hoogst ongebruikelijk was, maar het dient hier een bepaald doel. Het is, van Godswege, de bevestiging van de activiteit van Petrus ten huize van Cornelius.

Petrus doopt niet zelf, want het maakt niet uit wie het doet. Iemand doopt "in de Naam van", d.w.z. "namens", of "staat in de positie van". De Here Jezus doopte niet Zelf, zijn discipelen deden dat, hoewel het wel aan Hem toegeschreven wordt. <sup>Zie zijlijn 85</sup> Ze zouden gedoopt worden in water, maar degene die het doet, doet het namens de Here Jezus. Hij is Degene Die ons doet wedergeboren worden. Hij is Degene Die ons nieuw leven geeft. Met Hem zijn we gestorven, begraven en opgewekt en daar gaat het dus om. Als we door iemand gedoopt worden, dan is het altijd in de "Naam des Heeren". Petrus en de zijnen, gelovigen uit de Joden, kregen onderdak bij Cornelius, de heiden. De Heer zei eens: gelovigen uit de Joden hebben hun vrienden nodig onder de heidenen, opdat die hen moge ontvangen in hun huizen. (Lukas 16)

Petrus, die de "sleutel" heeft, komt hier met heel zijn gezelschap terecht in het huis van een heiden, die hem onderdak verleent. Dat is de gang van zaken eigenlijk in heel het boek Handelingen. Het mag dan een langdradige geschiedenis zijn, maar één zo'n vers is weer de samenvatting van heel Handelingen. Petrus heeft de deur voor het Evangelie naar de heidenen opengezet, dat is historisch waar. Paulus is er vervolgens doorgegaan. Onder verwijzing naar deze hoofdstukken.

## 11. Handelingen 11

### Handelingen 11 : 1-18

- 1 De apostelen nu, en de broeders, die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden.
- 2 En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren,
- 3 Zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten.
- 4 Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun vervolgens, zeggende:
- 5 Ik was in de stad Joppe, biddende en zag in een vertrekking van zinnen een gezicht, *namelijk* een zeker vat, gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij de vier hoeken nedergelaten uit den hemel, en het kwam tot bij mij;
- 6 Op welk *laken* als ik de ogen hield, zo merkte ik, en zag de viervoetige *dieren* der aarde, en de wilde, en de kruipende *dieren*, en de vogelen des hemels.
- 7 En ik hoorde een stem, die tot mij zeide: Sta op, Petrus, slacht en eet.
- 8 Maar ik zeide: Geenszins, Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn mond ingegaan.
- 9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden male uit den hemel: Hetgeen God gereinigt heeft, zult gij niet gemeen maken.
- 10 En dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken in den hemel.
- 11 En ziet, ter zelfder *ure* stonden er drie mannen voor het huis, daar ik in was, die van Cesaréa tot mij afgezonden waren.
- 12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des man huis ingegaan.
- 13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij een engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus;
- 14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.
- 15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin.
- 16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe Hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met den Heiligen Geest.

17 Indien dan God hun evangelijke gave gegeven heeft, als ook ons, die in de Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch, die God konde weren?

18 En als zij dit hoorden, waren zij tevreden, en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook den heidenen de bekering gegeven ten leven!

Degenen die uit de besnijdenis waren, twistten tegen Petrus. Hier zijn we al in Jeruzalem, richting hoofdstuk 15, waar de situatie helemaal uit de hand gelopen is. Barnabas en Paulus zijn op zendingsreis geweest, met de bekering van heidenen als resultaat. De voorhuid staat model voor de wet. De Joodse wet wordt in belangrijke mate bepaald door spijswetten. Vandaar: "Gij hebt met hen gegeten en dus onreine dingen gegeten". Vers 12: Het was een engel, maar hier staat de Geest. Een engel is een geest en de Geest is een Engel. "Niet twijfelende is: "gelovende" of "vertrouwend". Romeinen 4 : 20: "Hij heeft aan het Woord Gods niet getwijfeld door ongelooft". Twijfel is ongelooft, het tegenovergestelde van geloof.

"Zo heeft dan God ook den heidenen de bekering gegeven ten leven!" is voor Joden iets uitzonderlijks, zoals ook in de volgende hoofdstukken zal blijken. Hier gaat het om gelovigen uit de Joden. Wedergeboren mensen, maar met een Joodse achtergrond. Die hebben hier uiteindelijk vrede mee. Het is een belangrijke aangelegenheid, die illustreert dat de Bijbel gegeven is aan Israël in het algemeen en daarna aan het Joodse volk in het bijzonder. Romeinen 3 : 1, 2: "Wat is dan het voordeel van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis?" Dan zegt Paulus: "Veel, op alle manier, want dit is wel het eerste: dat hen de Woorden Gods zijn toebetrouwd". Israël is van oorsprong het uitverkoren volk. Dat is het nu niet. Gods beloften omtrent nieuw leven, omtrent het Nieuwe Verbond, werden eerst aan Abraham en daarna aan Israël gedaan. Het beperkte zich in ieder geval niet tot Israël. Sinds de opstanding van de Here Jezus is de Gemeente Gods koninklijk priesterlijk volk, waaraan "de Woorden Gods zijn toebetrouwd". "... gijlieden zult gedoopt worden met de Heilige Geest", bleek niet alleen voor "gijlieden" bestemd te zijn, maar voor een ieder die gelooft en dus ook voor de heidenen.

God heeft dat gedemonstreerd, is de strekking van vers 17, in het feit dat die heidenen dezelfde gave ontvingen. Op dezelfde wijze als ook Petrus en de apostelen in het begin. (Vers 15) Terugverwijzend naar de Pinksterdag. Het is uitzonderlijk dat het gepaard gaat met deze tekenen. Met name die van het spreken in tongen. Zodat dat er inderdaad geen verschil gemaakt wordt. Deze demonstratie, een teken van de aanwezigheid en werking van de Heilige Geest, is Petrus' uiteindelijke argument.

### Zijlijn 86

Gelovigen uit Jeruzalem werden o.a. naar Cyprus verstrooid. Vanuit dat eiland, 60 kilometer uit de kust van Libanon, gingen zij naar Antiochië in Syrië en verkondigden daar de Here Jezus, het Evangelie dus. Het ging derhalve van Jeruzalem naar Cyprus, het "eiland der zee". Cyprus betekent in het Hebreeuws "verzoening". Het komt van het Hebreeuwse woord "khafar". Omdat in Cyprus van oudsher koper gedolven werd, is "koper" genoemd naar het "eiland van verzoening": Cyprus. Vandaar dat een Cyprese kat koperkleurig is.

### Zijlijn 87

Simon van Cyrene droeg het kruis van de Here Jezus. (Matthéüs 27 : 32) Hij kwam uit Noord-Afrika. Daar gaat het hier ook over. Er was daar van oudsher een sterke Joodse gemeenschap. Simon van Cyrene was waarschijnlijk een Jood en niet een zwarte, zoals dikwijls gedacht wordt, omdat hij uit Noord-Afrika kwam.

Niet een leerstellig argument, want dat doet vooral Paulus. Dat het hier om een teken gaat, is niet zo verwonderlijk, want het zijn de Joden die een teken begeren (1 Korinthe 1 : 22) en juist voor hen is dit bestemd. Zij zijn ook degenen die protesteren. (Vers 1-3) Maar het zijn op de eerste plaats gelovigen, die geleerd hebben dat een belangrijk deel van het Jodendom misleiding is. Anders waren ze niet tot geloof gekomen in de Here Jezus Christus. Hier begrijpen ze dat. Niet dat daarmee het laatste woord gezegd is, want wat ter discussie staat is of deze heidenen nu volgens Joodse beginselen zouden moeten leven of niet, zoals blijkt in Handelingen 15. Dat is niet verboden, maar het heeft geen waarde voor God. Dat wordt later ook leerstellig vele malen en met grote nadruk uiteengezet in de brieven. Daarna gaat het bij de bekering van Saulus verhaal verder. Paulus moet door de door Petrus opengezette deur. Naar de heidenen. Dat vinden we nu vanaf vers 19 in Handelingen 11.

### Handelingen 11 : 19, 20

19 Degenen nu, die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stefanus geschied was, gingen *het land* door tot Fenicië toe, en Cyprus, <sup>Zie zijlijn 86</sup> en Antiochië, tot niemand het Woord sprekende, dan alleen tot de Joden.

20 En er waren enige Cypriische en Cyreneïsche mannen uit hen, welken te Antiochië gekomen zijnde, spraken tot de Grieksen, verkondigende den Heere Jezus. <sup>Zie zijlijn 87</sup>

Wat "over Stefanus geschied was" grijpt terug op Paulus, want de dood van Stefanus is de introductie van Saulus. Ze werden verstrooid, maar zij spraken het Evangelie tot in het buitenland toe. Alleen tot Joden, want zo was het tot dat moment. Het komt bij Joden terecht, althans het wordt alleen tot Joden gesproken tot nog toe. Die waren verstrooid, in ieder geval sinds de Babylonische ballingschap, omdat ter gelegenheid daarvan vele Joden het land waren ontvlucht. Ze leefden verspreid over heel de wereld en dat is nu in onze dagen nog steeds zo. De gelovigen werden ook verstrooid, kwamen over heel de wereld. Zij predikten het Evangelie eigenlijk alleen aan andere Joden, omdat het als een Joodse aangelegenheid beschouwd werd. Ten onrechte, maar dat wisten zij nog niet. Dat leren ze dus en wij daarmee ook.

Daar heb je de Grieks sprekende Joden weer, dat zit aan de rand van het Jodendom, omdat ze in de synagoge de Griekse taal spreken, i.p.v. het Hebreeuws. <sup>Zie zijlijn 88, blz. 82</sup> Wat nu Grieks heet, stamt absoluut niet af van de oude Grieken. Dat is algemeen bekend. Er zit iets anders aan vast, maar dat is moeilijk te beargumenteren. De gedachte is dat de oude Grieken, die van Plato, Homerus e.d., Israëlieten waren, in belangrijke mate

afstammend van Juda en van de stam van Dan. Er wordt ook beweerd dat de Trojaanse oorlog een oorlog was tussen de stam van Juda en de stam van Dan. Voor zover daar aanwezig. Juda staat voor 2 stammen en Dan voor de 10 stammen. Dat waren de oude "Grieken". Die zijn vervolgens hier naar het westen gekomen, met name naar Brittannië. Die lijnen zijn allemaal aan te geven. In de oudheid was dat blijkbaar bekend. Het was af te leiden uit de klassieke geschriften. Het wordt daar geïmpliceerd. De gedachte is dat je achter de term "Grieken" of "Grieksen" overdrachtelijk de 10 stammen van Israël moet zoeken. Zodat je meteen begrijpt waar het over gaat als Paulus in Jeruzalem terecht komt en daar nergens een voet aan de grond krijgt en het dan probeert bij de Grieks sprekende synagoge. Hij krijgt het Evangelie niet bij de 2 stammen en dus gaat hij naar de 10 stammen. Niet letterlijk, maar overdrachtelijk.

### Handelingen 11 : 21-24

- 21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot den Heere.
- 22 En het gerucht van hen kwam tot de oren der Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij zonden Barnabas uit, dat hij *het land* doorging tot Antiochië toe.
- 23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij den Heere zouden blijven.
- 24 Want hij was een goed man, en vol des Heiligen Geestes en des geloofs; en er werd een grote schare den Heere toegevoegd.

In Antiochië ontstond een Christelijke gemeente. Er komen mensen tot geloof en die verzamelen zich tot een "plaatselijke gemeente". Er wordt gesproken over een gemeente in Jeruzalem én een gemeente in Antiochië. Uiteraard is er maar één Gemeente en Die is niet aan plaats gebonden. Als het gaat om gelovigen in Jeruzalem of in Antiochië maken zij deel uit van de ene Gemeente. Wat wij een "plaatselijke gemeente" noemen, is een plaatselijke openbaring van dé Gemeente. In die tijd wordt vanuit Jeruzalem alles nog gecontroleerd, omdat op een of andere wijze de Gemeente haar domicilie heeft in Jeruzalem. In de praktijk, want officieel is dat al lang niet meer zo. In de volgende verzen wordt dat aangegeven. Als je tenminste tussen de regels door leest. Barnabas heeft een voor-aanstaande functie, sinds het einde van Handelingen 4. Hij is de man die eigenlijk Jozef heette en uitdrukking geeft aan de 10 stammen van Israël. In hoofdstuk 9 was het Barnabas, die Paulus voorgeleide aan de apostelen in Jeruzalem. Barnabas komt, vanuit Jeruzalem, naar Antiochië om het een en ander te bezien. Hij accepteert de situatie zoals die is.

### Handelingen 11 : 25-27

- 25 En Barnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochië.
- 26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar *samen* vergaderden in de Gemeente, en een grote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochië Christenen genaamd werden.
- 27 En in dezelfde dagen kwamen *enige* profeten af van Jeruzalem te Antiochië.

Barnabas, die ouder was dan Paulus, fungeert vanaf het begin als zijn mentor, omdat hij typologisch de 10 stammen van Israël voorstelt. In die de functie gaat hij naar Tarsen om Saulus te zoeken. Nu de deur via Petrus naar de heidenen is opengezet en er onder hen gemeenten ontstaan, in het buitenland, komt er ruimte voor Paulus om zijn bediening te vervullen. Paulus staat uiteindelijk model voor de Gemeente. Als je wilt weten wat de aardse "positie" van de Gemeente is, moet je eerst weten wie Paulus is. Dan kom je terecht bij de heiden aan wie "de zaligheid toebetrouwd is" en die deze ook verkondigt. Als heiden aan de Joden. Barnabas en Paulus onderwezen de gelovigen in Antiochië en zo begrepen ze hoe het werkelijk in elkaar zat. Hun werd geleerd dat de gelovigen deel hebben aan Christus. Dat zij in Christus gezegend zijn "met elke geestelijke zegening" (Efeze 1 : 3) en leden van het Lichaam van Christus zijn. Onder hun leiding worden de gelovigen, discipelen, volgelingen van Jezus, voor het eerst Christenen genoemd en dat is de norm gebleven. Christenen zijn Christenen, omdat ze deel hebben aan Christus. Het gaat maar om één ding: Hem te kennen. Voor zover Paulus enige Joodse achtergrond had, zei hij: "..., ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen". (Filippenzen 3 : 8)

Hier in Handelingen vind je in de praktijk het ontstaan van het Christendom. Niet van de Gemeente, want Die ontstond bij de opstanding van Christus. Er komen vervolgens nog meer gelovigen uit Jeruzalem naar Antiochië. Let op de verplaatsing! Het domicilie van de Gemeente verplaatst van Jeruzalem naar Antiochië. Vanuit de Joden naar de heidenen. In Galaten 2 vertelt Paulus hoe vanuit Jeruzalem Petrus naar Antiochië kwam. Wellicht als onderdeel van: "er kwamen enige profeten van Jeruzalem". Dat kunnen ook apostelen geweest zijn, want die zijn ook profeten, omdat zij tot de eerste generatie gelovigen behoren. De sprekers en schrijvers van het Nieuwe Testament zijn profeten, omdat ze het Woord Gods rechtstreeks doorgeven. Wij hebben die nieuwtestamentische bijbelboeken en de leerstellige uiteenzettingen in de brieven. Zij

hadden dat niet. Daarom waren er toen nog profeten. Maar alleen toen en daarna niet meer.

### Handelingen 11 : 28-30

- 28 En een uit hen, met name Agabus, stond op, en gaf te kennen door den Geest, dat er een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld; dewelke ook gekomen is onder den keizer Claudius.
- 29 En naardat een ieder der discipelen vermocht, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen, die in Judea woonden.
- 30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Barnabas en Saulus.

Waarom staat de door Agabus voorzegde hongersnood in de Bijbel? Dat is toch al geweest? Omdat het gaat over de "hongersnood", die nu in de wereld is. Niet over materiële, maar over geestelijke hongersnood. Het gaat over heel onze bedeling. De Bijbel geeft een profetie en soms is het meteen vervuld. Maar de echte vervulling komt daarna. "Agabus" is "agape" en betekent "liefde". Hier is voor het eerst sprake van echt een gemeente onder de heidenen. Daar wordt gecollecteerd voor "die in Judea wonen". Voor het "thuisfront". Dat is het tegenovergestelde van waar wij aan gewend zijn. Een plaatselijke gemeente, waar ook ter wereld, zou zichzelf moeten kunnen bedruipen. Deze geschiedenis van het collecteren voor de gelovigen in Jeruzalem drukt uit dat de rollen worden omgedraaid. De laatste keer dat we iets over Jeruzalem lezen, is als Paulus naar Jeruzalem gaat. De aanleiding was het brengen van de opbrengst van de collecte. Het drukt uit dat de gemeente in Jeruzalem niet de grote krachtbron was van waaruit het Evangelie over de volkeren gebracht werd, maar het was andersom. De gemeente in Jeruzalem werd in stand gehouden mede door de gelovigen onder de heidenen. Omdat het slecht ging met de situatie in Jeruzalem. Zo had men bijvoorbeeld al hun onroerend goed verkocht. Een van de belangrijkste oorzaken is ongetwijfeld dat de gelovigen daar blijkbaar aan de wet vasthielden. Dat is altijd slecht voor een Christen en voor een Christengemeenschap.

Aan de andere kant werden de gelovigen in Jeruzalem vervolgd, dus ze verdwenen daar. Uiteindelijk werd heel Jeruzalem verwoest en toen was er geen Christengemeente meer over en was het zogenaamde "thuisfront" helemaal verdwenen. De gemeente in Antiochië werd zo belangrijker in de praktijk dan die in Jeruzalem. Die gemeente, onder leiding van Barnabas en Saulus, Jozef en Benjamin, is belangrijker dan die van Juda, van Jakob (Jakobus) in Jeruzalem. Die rollen worden verwisseld.

### Zijlijn 88

De Joden kenden vroeger niet allemaal Hebreeuws. Als omgangstaal heeft het waarschijnlijk helemaal nooit bestaan. Dat is pas sinds de tegenwoordige staat Israël. Ze moesten een nationale taal hebben en toen hebben ze het oude Hebreeuws van stal gehaald en gemoderniseerd. Het heet "Ivriet, modern Hebreeuws. Oud-Hebreeuws was voorheen hooguit de religieuze taal van het volk. Delen van het Oude Testament zijn, niet in het Hebreeuws, maar in het Aramees geschreven. De woorden van de Here Jezus, voor zover Hij niet Grieks sprak, waren Aramees. Paulus sprak, toen de menigte hem gevangen had genomen, hen toe in het Hebreeuws. Toen was men stil, want het werd beschouwd als de heilige taal. Juist omdat het in Handelingen 21 en 22 vermeld staat wordt er gezegd dat Hebreeuws niet de omgangstaal was in die dagen.

### Zijlijn 89

Ik onderschat de kracht van het gebed niet, maar als u bij mij aan komt met het idee dat dit gebed van de Gemeente dan toch bewerkstelligd heeft dat Petrus verlost werd uit de gevangenis, dan zeg ik: bedenk dat het er niet staat. Natuurlijk werd er gebeden. Mensen maken zich zorgen. Gelovigen ook en die zou men bij de Heer brengen. Maar of dat de reden is dat de Heer Petrus uit de gevangenis haalde? Dat staat er niet bij. Dan kunt u misschien bedenken: maar misschien dankt hij er daarna toch voor. Dat zegt mij niets. Ik persoonlijk dank de Heer voor alles. Zelfs voor de dingen die ik van de duivel krijg. Die vind ik eigenlijk nog de leukste. Als je iets van de duivel krijgt en je dankt de Heer er voor. Het is de beste manier om de duivel dwars te zitten. Dus dat zegt niets. Men zou geen voorbarige conclusies trekken. Je kunt hooguit zeggen: dit is wat de Gemeente zou doen, onder dit soort omstandigheden.

## 12. Handelingen 12

Hoofdstuk 12 begint met het martelaarschap van Jakobus, de apostel, één van de twaalfen. In vers 3 geraakt Petrus gevangen en wordt daar weer uit verlost. Dat was al eerder gebeurd. Daarna eindigt de geschiedenis met de dood van Herodus Agrippa I. Hij zou in het jaar 44 overleden zijn. Deze geschiedenis begint dus met de dood van Jakobus.

### Handelingen 12 : 1, 2

- 1 En omtrent denzelfden tijd sloeg de koning Herodes de handen aan sommigen van de Gemeente, om die kwalijk te handelen.
- 2 En hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.

Meer weten we daar niet van. Wij komen later nog een andere Jakobus tegen. In dit hoofdstuk en in hoofdstuk 15. Dat is dezelfde. Het is de "broeder des Heeren", die een brief schreef. Over deze Jakobus, uit vers 2, is dit het enige wat er vermeld is, ná de Evangeliën. Uit de ongewijde (kerk)geschiedenis leren wij dat Jakobus ogenblikkelijk op reis gegaan is. De meeste apostelen verlieten tamelijk snel Jeruzalem, nadat de Heer tot hen gezegd had: "Gij zult Mijn getuigen zijn, beginnende in Jeruzalem, Judea, tot de uitersten der aarde." Jakobus reisde naar het westen en kwam terecht in Compostella. Dat ligt in Noord-Spanje. Wij kennen die plaats als "Santiago de Compostella" (= "Sint Jakob van de schelp"). Het staat vast dat de Kelten daar in die dagen woonden. Die beschouw ik als de erfgenamen, afstammelingen, van de 10 stammen van Israël. Daar is de man dus naar toegegaan. De gedachte is dat Jakobus, na maximaal zo'n 10 jaar, terugkeerde naar Jeruzalem. Bij die gelegenheid zou hij door Herodus gevangen genomen en onthoofd zijn. Daarna zou zijn lichaam teruggebracht zijn naar Compostella. Dat werd zo een bedevaartplaats, omdat daar het graf van Sint Jakob is. De dood van Jakobus met het zwaard betekent onthoofding. Daarmee wordt geïllustreerd dat de Joden hun vooraanstaande positie in de Gemeente en in het werk Gods verliezen. Zij zijn niet langer het hoofd. Je vindt dat ook uitgedrukt in de onthoofding van Johannes de Doper, die door de Here Jezus Zelf als de grootste profeet van het Oude Verbond beschouwd wordt. Maar hij wordt onthoofd, omdat er een einde komt aan het Oude Verbond en daarmee, aan de positie van het ongelovige Joodse volk. Maar alle martelaren wisten dat zij beloond zouden worden met de "martelaarskroon". Jakobus is een dienstknecht van de Heer, Die hem op Zijn wijze gebruikt. Het is ongetwijfeld om die reden dat die geschiedenis in de Bijbel vermeld staat. Het is de aanleiding tot de volgende gebeurtenis.

### Handelingen 12 : 3-5

- 3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen (en het waren de dagen der ongehevelde broden);
- 4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf hem over aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het paas feest hem voorbrengen voor het volk.
- 5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de Gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan. Zie zijlijn 89

Deze Herodus, koning der Joden, zag dat het de Joden welbehaglijk was dat de Christenen om zeep werden geholpen. Hij zag dat hij daarmee de Joden voor zich won en toen "voer hij voort om ook Petrus te vangen". Het was rond Pasen, dus in de dagen die uitdrukking zijn van nieuwtestamentische waarheid. Ze zaten in de gevangenis, goed bewaakt, maar door toedoen van de Engel des Heeren liepen ze gewoon naar buiten, langs de wacht en door de gesloten deuren. Deze gevangenneming van Petrus ligt in het verlengde van die van Jakobus. Met hem liep het, naar de mens gesproken, slecht af. Met Petrus liep het beter af, maar het gaat om precies hetzelfde. Jakobus staat voor een Joodse situatie, maar Petrus ook. Petrus staat altijd model voor de gelovigen uit de Joden. Hij kwam als een van de eersten tot geloof en is daarmee een beeld van diegene uit de Joden, die na de opstanding van de Here Jezus Christus tot geloof kwamen. Hij is een beeld van Joodse Christenen. Van bekeerde Joden. Van de Joodse achtergrond van de Gemeente. Petrus wordt gevangen gezet. Overdrachtelijk gesproken kan dat niet. Vier maal vier krijgsknechten bewaken hem. Vier heeft in het algemeen van doen met de stoffelijke zichtbare wereld als zodanig en met de vier windrichtingen daarin. Joden zijn altijd op de vlucht en zijn altijd gestigmatiseerd. Dat is het volk dat hier niet hoort. Petrus' verblijf in de gevangenis duurt maar even.

### Handelingen 12 : 6-10

- 6 Toen hem nu Herodes zou voorbrengen, sliep Petrus dienselfden nacht tussen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; de wachters voor de deur bewaarden den gevangenis.
- 7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen.
- 8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uw schoenzolen aan. En hij deed also. En hij zeide tot hem: Werp uw mantel om, en volg mij.

- 9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was, hetgeen door den engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezicht zag.
- 10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel van hem.

De spanning loopt op. Herodus zou "hen voorbrengen", maar de nacht daarvoor sliep Petrus tussen twee krijgsknechten. Gebonden met twee ketenen. De wachters voor de deur bewaakten de gevangenis en... Petrus slaapt. Dan staat daar ineens de "Engel des Heeren". Dat is de Heer Zelf. Die stond daar, want het gaat om de Opgewekte, Degene Die is opgestaan. Hij zegt dan ook: "Sta op." Dat zegt Hij tot vandaag. Dat is de prediking van het Evangelie. De Heer is het "afschijnsel van Gods heerlijkheid" (Hebreeën 1 : 2) en dus scheen er licht in de "woning", of cel. Ze lopen door de poort. Wat betekent dat ze niet gehinderd werden door de materie. Zij waren onzienlijk en dus hadden zij allebei een hemels lichaam. Dat van een engel. Maar waarom moet hij die schoenzolen, sandalen en mantel aan? Misschien werden die ook wel onzienlijk voor de gelegenheid. Ik denk dat wij ook niets achterlaten op aarde ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Dat het allemaal onzienlijk wordt, want zo heb ik de opname van de Gemeente altijd uitgelegd. De gedachte is niet: we gaan ineens omhoog en iedereen kan het zien, maar: we worden van het ene moment op het andere veranderd en worden onzienlijk, zodat we de zaal kunnen uitlopen zonder dat we die deur daar eerst open hoeven te doen. Ik geloof dat wij zo'n lichaam officieel al hebben. Dat wij het niet zien, is een ander ding. 2 Korinthe 5 : 1 zegt: "Wij weten, dat, zo ons aardse huis dezès tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben". Dat impliceert toch dat het er al was. Volgens de taalkundige regels. Het is misschien niet een al te sterk argument, maar op zijn minst een aanwijzing. Net als de uitdrukking in Romeinen 8 : 18 dat is. Die vind ik veel sterker. Daarnaast 2 Korinthe 3 : 18. Waar staat dat wij reeds nu veranderd worden "van heerlijkheid tot heerlijkheid".

De gedachte is dat wij dat nieuwe lichaam al hebben, maar dat alleen de mate van verheerlijking nog plaats moet vinden. De verheerlijking van het lichaam vindt nu reeds plaats, maar nog niet in de zin dat het gezien kan worden. Dat lees je in Romeinen 8 : 18 ook, waar staat: "... dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden". Er staat niet: die "wij zullen hebben" of "zullen ontvangen". Veronderstellend dat we die al hadden, maar nog

in het verborgene. We zien het niet, maar goed, dat is niet doorslaggevend. Je moet het aardse, al het stoffelijke, in het algemeen beschouwen als een soort verpakking, een bedekking van de onzienlijke dingen. Zelfs als de oorzaak dat wij de onzienlijke dingen niet zien. Het is de beperking. Als die er niet meer is, worden de onzienlijke dingen openbaar. Voor de gelegenheid vinden we Petrus hier blijkbaar in zo'n lichaam. Niettemin is het Petrus en hij moet zijn schoenzolen aan doen. Zijn sandalen en zijn mantel omslaan. Die had hij nog nodig, want het is een reismantel. Een jas voor onderweg. De schoenzolen kennen wij via: "hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die het goede verkondigen". (Romeinen 10 : 15) Hij zou nog het een en ander afreizen en dus had hij zijn schoenen en mantel nodig. Daar zijn ze een beeld van.

#### **Handelingen 12 : 11, 12**

- 11 En Petrus, tot zichzelf gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en *uit* al de verwachting van het volk der Joden.
- 12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd en biddende waren.

Als ik dit lees, dan denk ik: de invisible man wordt ineens weer zichtbaar. Hij komt tot zichzelf. Dan weet hij weer hoe het is in het lichaam. Daarin vindt hij zichzelf terug buiten de gevangenis. "Herodus", de koning de Joden, en "de verwachting van het volk der Joden", worden als één geheel beschouwd en Petrus beschouwt zichzelf als niet daartoe behorend. Petrus wordt verlost uit het Jodendom, want dat is wat het voorstelt. Verlost "uit de hand van Herodus", die de uitbeelding is van een Joods godsdienstig volk. Waar komt Petrus terecht? Bij Maria, want zij is altijd en overal een beeld van de 10 stammen van Israël. Deze Maria is de moeder van Johannes, die wij kennen als Markus, de schrijver van het Markus-evangelie. Ook Petrus en deze Johannes horen bij elkaar. De gelovigen uit de 2 en de gelovigen uit de 10 stammen van Israël. Zij zijn, met velen, "samenvergaderd en biddende". In vers 5 was het de Gemeente, die vergaderd is en bidt. Hier zijn mensen vergaderd in het huis van Maria en Johannes. Het blijft precies hetzelfde. Het is de uitbeelding van de Gemeente en de positie van de Gemeente in onze tegenwoordige tijd.

#### **Handelingen 12 : 13-17**

- 13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhodé.
- 14 En zij de stem van Petrus bekende, deed van blijdschap

### Zijlijn 90

"Messiasbelijdende Joden" doen alles om het Griekse woord "Christus" en de gewone Griekse naam "Jezus" te vermijden. Anders krijgen wij de indruk dat zij net als wij zijn. Of krijgen degenen die het betreft, die Joden, de indruk dat wij net als zij zijn. Van die kant komt het in de eerste plaats, want ze zijn en blijven Joden en willen liever geen Christenen genoemd worden in deze tegenwoordige tijd. Waarom ontgaat mij? Ik heb het nooit kunnen achterhalen. Het zijn wel Christenen, maar "van Joodse huize". Dat wordt hier geïllustreerd. Het blijft een aparte categorie. Mijn ervaring is, dat als Joden werkelijk tot geloof komen in de Here Jezus Christus, dat ze actief worden. Dat ze Christen worden met veel meer overgave dan een heiden.

de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor *aan* de voorpoort stond.

15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het also was. En zij zeiden: Het is zijn engel.

16 Maar Petrus bleef kloppende: en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetten zich.

17 En als hij hen met de hand gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar een andere plaats.

Een detail als dat Rhodé de poort opendeed is voor ons wel van belang. Wat opvalt is dat het contact niet meteen gelegd wordt. Ze weten dat Petrus aan de deur staat, maar ze laten hem niet meteen binnen. De dienstmaagd niet. Als ze open gedaan hebben "ontzetten zij zich". Er blijft een zekere afstand tussen Petrus en de rest van degenen die vergaderd waren in het huis. Dat is een uitbeelding van de afstand tussen de gelovigen uit de Joden en de rest van de Gemeente. <sup>Zie zijlijn 90</sup>

### Handelingen 12 : 18-23

18 En als het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mocht geschied zijn.

19 En als Herodes hem gezocht had, en niet vond, en de wachters rechtelijk ondervraagd had, gebod hij, dat zij weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judea naar Cesaréa, en hield zich *aldaar*.

20 En Herodes had in den zin tegen de Tyriërs en Sidoniërs te krijgen; maar zij kwamen eendrachtelijk tot hem, en Blastus, die des konings kamerling was, overreed hebbende, begeerden vrede, omdat hun land gespijzgd werd van des konings *land*.

21 En op een gezetten dag, Herodes, een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op den rechterstoel gezeten zijnde, deed een rede tot hen.

22 En het volk riep *hem* toe: Een stem Gods, en niet eens mensen!

23 En van stonde aan sloeg hem een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten, en gaf den geest.

Aan Herodus werd goddelijke waarde en eer toegedicht. Hij had natuurlijk meteen moeten zeggen dat hij geen God was en dat hij ook maar een

dienstknecht van God was. Flavius Josephus vermeldt dat Herodus bij deze gelegenheid een pijnaanval kreeg in de maag of buik. Dat ze hem weg hebben moeten dragen en dat hij na vijf dagen overleden is. Iemand als koning der Joden, die accepteert dat aan hem goddelijke eer wordt gegeven, wordt door God gestraft. De arrogantie, de hoogmoed van Herodus, komt overeen met die van het Joodse volk als zodanig. Met de hovaardigheid van het volk. Waarbij ik weet dat wat voor het volk als totaal geldt, dit niet noodzakelijk geldt voor elk lid daarvan. Een Joods volk, dat zich uitgeeft voor Gods eigen volk, komt vanzelf onder het oordeel, omdat het dat in de praktijk niet is. De dood van Herodus is een uitbeelding van het oordeel van Godswege over de Joodse natie, het Joodse volk. Dat is te zien aan wat er met de Joodse staat in het verleden gebeurd is, na de voltooiing van Handelingen. Die Joodse staat werd vernietigd, inclusief Jeruzalem en de tempel. Zie de boeken van Flavius Josephus. God heeft de wereld losgelaten en aangezien Zijn contact met de wereld via Israël liep, betekent het dat God in de eerste plaats Israël heeft losgelaten. Meer specifiek in deze fase: het Joodse volk. God verbergt Zich voor dat volk en voor de wereld. Daartegenover staat:

### Handelingen 12 : 24, 25

24 En het Woord Gods wies, en vermenigvuldigde.

25 Barnabas nu en Saulus keerden wederom van Jeruzalem, als zij den dienst volbracht hadden, medegenomen hebbende ook Johannes, die toegenamd werd Markus.

Let op het contrast tussen vers 24 en de voorgaande verzen. Het zijn dingen die niets met elkaar te maken lijken hebben. Herodus gaat dood en "het Woord Gods wies!" Maar dat hebben ze wél, vooral vanwege wat ze voorstellen. Namelijk dat het Joodse volk terzijde gesteld wordt en er iets anders voor in de plaats komt. Dat het "vermenigvuldigde" betekent niet alleen dat het uitgebreid gepredikt werd, maar dat het aanvaard werd. Dat men tot geloof in dat Woord Gods kwam en dat het de harten van de gelovigen zou vullen. Dat is het tegenovergestelde van binnenuit door "wormen gegeten" (verteerd) worden. Wat er gezegd wordt is aan de ene kant dat het Joodse volk geoordeeld en dat aan de andere kant het Evangelie gepredikt zou worden aan alle volkeren. Dat de zaligheid haar domicilie kreeg onder de heidenen. Vandaar dat het volgende woord is: "Barnabas", wat betekent: "zoon der vertroosting".

Vers 25 sluit aan bij het einde van Handelingen 11, waarbij Barnabas en Paulus naar de gemeente in Jeruzalem gingen om daar het resultaat van de collecte aan te bieden. Daarachter ligt de gedachte dat degene die zegent meerder is dan degene die gezegend worden. (Hebreeën 7) Door

deze gang van zaken wordt de gemeente in Antiochië in rangorde boven die van Jeruzalem geplaatst. Waarmee gedemonstreerd wordt dat de zaligheid als zodanig niet haar domicilie heeft bij de Joden in Jeruzalem, maar onder de heidenen. In dit geval in Antiochië. In de gemeente die ontstaan was uit zendingsarbeid vanuit Cyprus en door de Cyprioot Jozef (Barnabas), samen met Benjamin, Saulus, naar Jeruzalem gebracht werd. Nu keren Barnabas en Saulus "wederom van Jeruzalem" terug naar Antiochië. Dat betekent ook dat die geschiedenis in hoofdstuk 12 over Petrus die gevangen genomen werd, zich in Jeruzalem afspeelde in de dagen dat Barnabas en Saulus daar waren. Een geschiedenis waarin de terzijdestelling van het Joodse volk, en het gaan van de zaligheid naar Antiochië, verteld wordt. Zo eindigt hoofdstuk 12, maar het is meteen de inleiding tot hoofdstuk 13.

## 13. Handelingen 13

### Handelingen 13 : 1-3

- 1 En er waren te Antiochië, in de Gemeente, die daar was, enige profeten en leraars, namelijk Barnabas, en Simeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahan, die met Herodes den viervorst opgevoed was, en Saulus.
- 2 En als zij den Heere dienden, en vasten, zeide de Heilige Geest: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb.
- 3 Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan.

Er waren daar dus meerdere gelovigen en ze worden genoemd: "profeten en leraars". De Heilige Geest, dat is de Here Jezus Christus, Die zij eerder in dit vers dienden, zegt dan: "Zondert Mij af". Dat is hetzelfde als: "heiligt Mij", want "heiligen" is afzonderen tot de dienst aan God. "Tot het werk waartoe Ik hen geroepen heb". Barnabas en Saulus werd "de handen opgelegd", wat betekent dat aan hen een bepaalde verantwoordelijkheid overgedragen werd. (zie blz. 57, zijlijn 60) De verantwoordelijkheid die berust bij de Gemeente werd specifiek overgedragen aan twee mannen, die uitgezonden werden met een missie en zo werden zij missionarissen. In het Grieks: "apostelen". Gezonden dus. Namens de Gemeente deden zij dat werk en dat betekent weer dat het werk dat Barnabas en Saulus gingen doen eigenlijk het werk is van de Gemeente als totaal. Waar het de verantwoordelijkheid was van Israël om het Woord Gods te bewaren, te onderwijzen en te prediken, is dat nu de verantwoordelijkheid van de Gemeente. Niet eens zozeer van elk lid van de Gemeente, maar in elk

geval van degenen die door de Geest daartoe aangesteld worden. Wij zullen dat in Handelingen 19 lezen.

### Handelingen 13 : 4-9

- 4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucië en van daar scheepten zij af naar Cyprus.
- 5 En gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot een dienaar.
- 6 En als zij het eiland doorgegaan waren tot Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaar, een valse profeet, een Jood, wiens naam was Bar-Jezus;
- 7 Welke was bij den stadhouder Sergjus Paulus, een verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te horen.
- 8 Maar Elymas, de tovenaar (want also wordt zijn naam overgezet), wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keren.
- 9 Doch Saulus (die ook Paulus *genaamd is*), **Zie zijlijn 91** vervuld met den Heiligen Geest, en de ogen op hem houdende, zeide:

Er is er maar Eén, Die deze mensen (Barnabas en Saulus) aanstelt. Dat is niet een kwestie van menselijke organisatie. Dit doet de Heer Zelf, Die onzienlijk is en in dat geval wordt aangeduid als "Heilige Geest". De Heer is de Geest, leert de Bijbel. (2 Korinthe 3 : 7) Johannes kennen we, zoals eerder gezien, onder de naam Markus. Salamis ligt aan de oostkant van het eiland Cyprus. De westelijke havenplaats is Pafos, wat "mooiste" zou betekenen. Een tovenaar is een valse profeet, een Jood, dat wordt gesuggereerd. Die drie aanduidingen worden hier als één geheel beschouwd. Deze gaf zich uit als "zoon van Jozua", want "Jezus" is de Griekse variant van "Jehoshua", "Jozua". Bar-Jezus betekent "bar-Jozua". Jozua was een Efraïmiet en Efraïm was de zoon van Jozef. Hij gaf zich uit voor zoon van Jozef, maar was een valse profeet. Hij hoorde kennelijk bij stadhouder Sergjus Paulus, die een verstandig man wordt genoemd. Waarschijnlijk had deze tovenaar, deze valse profeet, een positie aan het hof. Van oudsher werden de regeringen geadviseerd door sterrenwichelaars, waarzeggers en tovenaars. Die stadhouder is de regering van Cyprus en hij wordt geacht te weten wat er op het eiland gebeurt. Er komen twee vreemdelingen met een vreemde boodschap, dus ze worden meteen bij de regering ontboden. Sergjus Paulus "zocht zeer het Woord Gods te horen". Hij was dus zwaar geïnteresseerd en kwam tot geloof. Bar-Jezus was de Joodse naam van die tovenaar, maar in het Grieks werd

### Zijlijn 91

Dit is de eerste keer dat Saulus Paulus wordt genoemd. De conclusie moet zijn dat hij de naam aanneemt van Sergius Paulus. Dat is twee keer hetzelfde. De naam Paulus heeft Paulus ontleend aan de stadhouder van Cyprus. Zodat hij, waar hij ook kwam en waar hij het Evangelie predikte, hij de naam van de regering van Cyprus droeg. Omdat Cyprus het model is voor de Britse eilanden, het domicilie van de 10 stammen, waar het Evangelie naar toe ging en van waaruit het Evangelie gepredikt zou worden.

## Zijlijn 92

Johannes Markus ver-  
tegenwoordigt kennelijk de  
Joden, die afhaken. Hij ging  
eerst met ze mee en zodra ze  
Cyprus zouden verlaten,  
haakt de man af. Eerst is hij  
er wel, maar daarna doet hij  
niet meer mee. Wat de Joden  
in het algemeen betreft m.b.t.  
het Evangelie, alles begint  
met Joodse gelovigen. De  
eerste discipelen, en dus  
Christenen, waren Joden,  
maar zij haakten in de loop  
der tijd wel af.

hij "Elymas" genoemd. Dat kennen wij als het Arabische "Allyman", een machtig man. Tovenaren worden geacht machtig te zijn, omdat ze dingen kunnen die anderen niet kunnen. Ze hebben daardoor een invloedrijke functie en zijn dan machtig. Tvenaars worden geacht beïnvloed te worden door demonen. In de Bijbel zijn demonen zonder uitzondering boze geesten. Die proberen mensen van het geloof van de Here Jezus af te keren. Deze tovenaars, de valse profeet, was een Jood. Volgens de Bijbel wordt het hedendaagse Jodendom, net zoals elke religie, gebruikt door demonen. Ik ontleen het aan:

### Matthéüs 12 : 43-45

- 43 En wanneer de onreine geest van den mens uitgegaan is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.  
44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeren in mijn huis, van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.  
45 Dan gaat hij heen en neemt met zich zeven andere geesten, bozer dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van denzelfden mens wordt erger dan het eerste.  
Alzo zal het ook met dit boos geslacht zijn.

Welk boos geslacht? Het Joodse volk, waarvan een demon zou worden uitgedreven. Waar het over gaat is dat het verlost zou worden van de wet, maar het blijkt dat de wet gebruikt wordt door de tegenstander, door de duivel zelf, via zijn personeel. De duivel maakt gebruik van religie. Hij heeft belang bij religie. Om de mens te verheffen om door zijn kracht de wereld te verbeteren. Zijn wereld, die in zijn macht is. Hier wordt gezegd dat het Joodse volk verlost zou worden van de wet, maar dat die wel degelijk terugkomt en zwaarder is dan eerst. Bij het ridicule af. Het Jodendom beheerst mensen. Wellicht uit te leggen als een neurose, een dwangneurose. Maar nu heet het religie. Het houdt zich bezig met de kleinste details van het maatschappelijk leven. Met het leven van de individu. Normaal zeggen we dat is demonisch, maar daar zeggen ze: het is een prachtige religie. Het heeft alles te maken met de duivel die hen vasthoudt, die hen onder de wet plaatst en die hen inbeeldt dat ze zo worden als God, door het "eten van de boom der kennis van des goeds en des kwaads". Dat is "het evangelie van de slang". Het maakt hen onbekwaam om te geloven in de Here Jezus Christus en daarmee onbekwaam om tot Hem te komen. Er zijn uitzonderingen, die zijn er altijd, maar dit is de algemene situatie. Van die situatie, van zo'n Jodendom, is deze Elymas de personificatie. Saulus, die nu ineens Paulus genoemd wordt, richt vervolgens de ogen op deze Jood, deze valse profeet, deze tovenaars, deze bar-Jezus, deze Elymas en zegt:

## Handelingen 13 : 10-12

- 10 O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren?  
11 En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd. En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom gaande, zocht hij, die hem met de hand mochten leiden.  
12 Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.

In Johannes 8 : 44 zegt de Heer tot de Joden, het Jodendom: "gij zijt van uw vader de duivel." Wat is het grote oordeel over het Joodse volk en daarmee het kenmerk van het Joodse volk? Dat het verblind en doof is, met een verhard hart. Het praktische leven van Elymas was afhankelijk van anderen, die voor hem moesten zorgen. Dat is de positie van het Joodse volk. Het is afhankelijk van andere volken. In de praktijk met name van de 10 stammen, de Angel-Saksische volkeren. Als gevraagd wordt waar Paulus vandaan kwam, dan is het antwoord: van Cyprus. Van het "eiland der zee", van waaruit de rest van die zendingsreizen plaatsvonden. Cyprus staat model voor een ander eiland der zee: Brittannië, van waaruit uiteindelijk alle zendingswerk tot stand is gekomen.

## Handelingen 13 : 13, 14

- 13 En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylië. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem.  
14 En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochië, een stad in Pisidië; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder.

Zij kwamen naar de kust van wat nu Turkije is. Ook genoemd "Klein Azië", hoewel het strikt genomen een klein deel daarvan is. Ze kwamen in Perge, een stad in Pamfylië. Wat vermeld wordt, is dat Johannes Markus afscheid nam en terugkeerde naar Jeruzalem. <sup>Zie zijlijn 92</sup> Daar wordt later op teruggekomen. Dat was kennelijk niet de bedoeling en Paulus is er later nog teleurgesteld over, zodat hij hem later niet meer mee wil nemen op reis. (Handelingen 15 : 37, 38) Wat ze verder in Perge gedaan hebben, staat er niet bij. "Pamfylië" is vertaald: "van iedere stam", zodat de typologie zich waarschijnlijk voortzet. Ik denk dat inderdaad de gedachte is dat het Evangelie eerst naar Efraïm gaat. Dat is waar Cyprus voor staat. Vandaar gaat het verder "naar iedere stam", naar de heidenen. Zij kwamen uit Antiochië en nu komen zij in Antiochië. Het zijn echter verschillende

plaatsen. Ze waren uit Antiochië in Syrië vertrokken. Op deze eerste zendingsreis komen ze in een ander Antiochië terecht, in Pisië. "Antiochië" betekent "tegenstander". Maar je zou het moeten vertalen met: "de stad van Antiochus". Genoemd naar Antiochus. Wij kennen in ieder geval "Antiochus Epifanes", omdat hij in de Bijbelse profetie een rol speelt. Met name in Daniël, waarbij het uitspraken zijn over het eerste beest uit Openbaring 13. Via Antiochus, via "tegenstander", komen we bij de duivel himself, bij de "god dezer eeuw". (2 Korinthe 4 : 4) Deze apostelen, met name de apostel Paulus, zijn aan het werk in een wereld die in de macht van de boze ligt. Het begint bij Antiochië en het eindigt bij Antiochië. Ik beschouw dat Antiochië als een uitbeelding van de volkerenwereld als zodanig, zonder onderscheid te maken tussen Jood en heiden. Dat kun je ook zeggen over Antiochië in Syrië, waar deze gemeente was en waar men voor het eerst Christenen genoemd werd. Dat is in zekere zin de bakermat van het Christendom. Het is midden in een duistere wereld. "Duister" is de vrije vertaling van Pisië. In het Engels "pitchy", wat wil zeggen: "beperkt". De meest letterlijke vertaling is "duister". Als het ergens pitchy is, dan is het stikdonker. Inktzwarte duisternis is een goede beschrijving van een wereld die beheerst wordt door Antiochus, de tegenstander. Dat zal in de toekomst zo zijn, maar heel onze bedeling is dat al het geval. De hele wereld ligt in de macht van de boze en daarin speelt alle zendingswerk zich af. In een stad midden in de wereld, waar inktzwarte duisternis is, vinden zij de synagoge, zoals gebruikelijk. Want die waren overal, omdat de Joden toen ook al verspreid waren over de hele wereld. Op de "dag des sabbats, zaten zij neder" in de synagoge. Dat is altijd het gebruik geweest, want het beginsel blijft, zonder dat te overdrijven, dat het Evangelie eerst aan de Jood en ook de Griek verkondigd zou worden. Overal waar Paulus komt, gaat hij, voor zover wij het kunnen nagaan, eerst naar de Joden. Ook op Cyprus.

#### **Handelingen 13 : 15-17**

- 15 En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen, zeggende: Mannen broeders, indien er *enig* woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreekt.
- 16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij Israëlietische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe.
- 17 De God van dit volk Israël heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid.

Het "lezen der wet en der profeten" is verplicht in de synagoge. Onder de wet is alles geregeld. Als er gasten zijn, dan mogen die wat zeggen. Een woord van bemoediging. Wij weten dat "een woord van vertroosting" per

definitie de prediking van het Evangelie is. Omdat " vertroosting", in het Oude Testament reeds, een van de woorden is ter aanduiding van de kenmerken van het Nieuwe Verbond. Genade, vrede en vertroosting. Vandaar dat de Messias binnen de Joodse traditie aangeduid wordt met "Trooster" (Menachem). Kennelijk was dat in de dagen van de discipelen en de apostel Paulus bekend. Vandaar dat de Heer zei: "Ik zal u een andere Trooster zenden". (Johannes 14 : 26) Hij is de Trooster. Daar was geen twijfel over mogelijk. Als Hij de Messias is, dan is Hij de Trooster.

De term "Israëlitische" is enigszins overdreven. In de Bijbel wordt de naam Israël gegeven aan het volk Gods. Dat zijn de Joden hier in Handelingen 13 echter niet. De Gemeente is wel dat volk Gods. Als zijn toehoorders prijs stellen op de naam Israël, dan zouden zij toch in elk geval tot geloof moeten komen. Of godvrezend zijn, zoals vers 16 zegt. Als men Israël is, wordt men geacht gelovig te zijn en anders is men niet Israël, hooguit Jakob. Petrus spreekt hen ook zo aan in Handelingen 2 en zegt dan: "Jezus de Nazarener." Paulus vertelt precies hetzelfde. Als je die beide toespraken naast elkaar legt, zie je dat inhoud volstrekt overeen komt. "De God van dit volk Israël" heeft "het volk verhoogd", gepromoveerd, gemaakt tot Israël, tot volk Gods. Dat was toen zij vreemdelingen waren in het land Egypte, dat een beeld is van de duistere wereld en van de slavernij in de wereld. Zij waren daar vreemdelingen en de Heer heeft hen uitgeleid en hen gemaakt tot "ammi", tot "Mijn volk". Ze werden een "volk Hem ten eigendom", een koninklijk volk, priesterlijk volk. Dat was in het verleden. "Een hoge arm" is een arm vanuit de hemel. Dat is een krachtige arm. Arm staat voor kracht. Vandaar een "armee", een leger.

#### **Handelingen 13 : 18-21**

- 18 En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn.
- 19 En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaan, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.
- 20 En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij *hun* rechters, tot op Samuel, den profeet.
- 21 En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den *zoon* van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren.

Nou wordt het iets minder prettig voor de Joden om aan te horen. God heeft hun zeden, hun gewoonten, hun levenswijze, hun cultuur, hun mores, verdragen in de woestijn. Die manieren waren niet zo best. We vinden hier een samenvatting van de hoofdpunten uit de geschiedenis van Israël en die worden gevormd door de gebeurtenissen die God Zelf

tot stand bracht. Op die 450 jaren ga ik niet in, maar ik heb geen reden om aan de juistheid te twijfelen. In die tijd gaf Hij hun rechters, of "richters", maar het is precies hetzelfde. Als iets recht moet worden dan moet het "gericht" worden. Eventueel recht gesproken. Die geschiedenis is er een van steeds opnieuw ingrijpen van God, nadat Israël in de problemen was geraakt. Gewoonlijk door eigen ontrouw en ongeloof. Dat herhaalt zich nu, aldus Paulus. Saul en zijn koninkrijk is een beeld van de wet, van de heerschappij van de wet. Zij wilden een wet en die kregen ze. Daarna wilden ze een koning, die over hen zou heersen. Die kregen ze, maar die staat voor precies hetzelfde als de wet. Ze worden er voor gewaarschuwd. De Heer zei: als ze een koning willen, dan moeten ze wel belasting betalen gaan. Hij zal rechten doen gelden. Dus het is niet zo verstandig. Maar toch wilden ze een koning. Hier vind je de geschiedenis herhaald. Men is verlost van de slavernij uit Egypte en van de heerschappij van Saul. De uiteindelijke boodschap is dat ze verlost zijn van de wet.

#### **Handelingen 13 : 22-30**

- 22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen.
- 23 Van het zaad dezes heeft God Israël, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus;
- 24 Als Johannes eerst al den volke Israëls voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering.
- 25 Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben *de Christus* niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen *Zijner* voeten te ontbinden.
- 26 Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.
- 27 Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat dag gelezen worden, *Hem* veroordelende, vervuld;
- 28 En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden.
- 29 En als zij alles volbracht hadden, wat van *Hem* geschreven was, namen zij Hem af van het hout, en legden *Hem* in het graf.
- 30 Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt;

In overeenstemming met wat God beloofd had, werd uiteindelijk "den Zaligmaker Jezus" verwekt. Over Hem gaat het verdere deel van de toespraak. Jezus van Nazareth, als Zoon van David, is de Vervuller van de beloften die God aan David gedaan had. Dat blijkt uit het een en ander. Dit is een soort samentrekking van de beide toespraken van Petrus en Stefanus. Petrus, die alleen spreekt over de Here Jezus, over Zijn bediening en hoe het afgelopen is. Stefanus, die veel uitgebreider dan hier de geschiedenis van Israël aanhaalt. Het thema blijft gelijk: God heeft Israël verlost. Het is duidelijk dat God deze dingen gedaan heeft. God heeft nu uiteindelijk Zijn beloften vervuld in de opstanding van Christus. De vraag is of Israël deze keer wel geloven wil. Aanvaarden wil wat hen van Godswege geschonken is. De Messias kwam pas na Johannes de Doper. Uiteindelijk pas na Zijn opstanding. "Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden" is: "ik ben niet waardig in Zijn schoenen te staan". Johannes de Doper was een type van de Here Jezus in Zijn eerste komst, voordat Hij de Messias werd en opstond uit de dood.

In vers 26 staat "zonen van het geslacht van Abraham". Hij spreekt over afstamming. Als hij zegt: "en die onder u God vrezen", dan is het niet alleen tot Joden, maar ook tot heidenen. Zoals later blijkt in de rest van dit hoofdstuk. Hij begint met de Joden, maar niet exclusief. De zaligheid wordt rechtstreeks vastgelegd in de persoon van de Here Jezus Christus. Over Hem gaat het en nu heet het: "tot u is het woord dezer zaligheid gezonden". Helemaal naar Antiochië. De Joden die te Jeruzalem wonen, en dus het Sanhedrin onder leiding van de hogepriester, erkenden de Here Jezus niet. Ze hebben de profetieën, die zij op elke sabbat lezen, zelf vervuld. Hoe dom kan een mens zijn? Hartstikke blind. In de duisternis van Pisidië, in dit geval. Zij wilden Hem ter dood brengen, maar konden daar geen goede juridische basis voor vinden en toen "hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij gedood zou worden".

#### **Handelingen 13 : 31, 32**

- 31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galilea tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk.
- 32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat *namelijk* God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.

Dat is bijna letterlijk Handelingen 1 : 1-3. Het verhaal wordt opnieuw verteld. Er waren er velen die de Here Jezus gekend hadden voordat Hij stierf. Zij hebben Hem herkend na Zijn opstanding en zijn Zijn getuigen. De opstanding van de Here Jezus is een bewezen feit. De apostel is hier

weer op hetzelfde punt als in vers 23, bij "verwekt" namelijk. Maar in het Oude Testament wordt beloofd dat de Messias uit de dood verwekt zou worden? Het staat nergens expliciet zo. De vraag is dan: waar wordt dat in het Oude Testament geopenbaard? Nergens, het wordt wel verborgen, in veel Schriftplaatsen, waarvan men dikwijls niet ziet, en dikwijls ook niet wil zien, dat ze over de Messias gaan. God heeft die belofte vervuld in de opstanding van de Here Jezus Christus. Dat is wat Petrus zegt en dat is wat Paulus hier zegt. Dat zijn de twee grote toespraken van de twee grote apostelen. Het wordt later in alle nieuwtestamentische brieven en leerstellige uiteenzettingen bevestigd. Aan "de vaders", aan voorgaande generaties, heeft God de belofte gedaan en Hij heeft ze vervuld "aan ons". Aan de generatie hier in Handelingen 13.

### **Handelingen 13 : 33**

33 Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.

Hier zijn we bij het hart van de uiteenzetting. "Gegeneerd is hetzelfde als "verwekt" in vers 32. Het betekent dat deze uitspraak gedaan is tot Jezus van Nazareth, de Zoon van David, Die daarmee gesteld werd tot Zoon van God. Petrus zei in Handelingen 2 : 36: "... dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft..." "Heere" had "Jehovah" moeten zijn, als het Hebreeuws was geweest, maar dat was het niet. "Heden heb Ik U gegeneerd" betekent: "heden heb Ik U uit de dood opgewekt". Dat zou je niet denken als je Psalm 2 leest, maar dat zit er wel in verborgen. Hier is het duidelijk genoeg dat het daar over gaat. "Heden" wil zeggen dat het op die bepaalde dag gebeurde. De Zoon van David zou eens tot Zoon van God gesteld worden. Dat was "heden" en daarna verschijnt de Here Jezus Christus in de gedaante van de Zoon van David. Sindsdien is Hij de zichtbare gestalte van "de onzienlijke, onkenbare God, Die een ontogankelijk licht bewoont". (1 Timótheüs 6 : 16) In het Oude Testament is "Jehovah" die Gedaante Gods, het uitgedrukte beeld van Gods wezen. De Joodse theologie heeft daar geen problemen mee. De conclusie moet zijn dat Jehovah dezelfde is als de Here Jezus. Dat kan alleen omdat de Here Jezus die functie en titel gekregen heeft in Zijn opstanding. De Here Jezus is de Zoon van David, een mens en werd op aarde geboren. Later is Hij "gepromoveerd", van Godswege aangesteld in Zijn functie van Jehovah, namelijk als Beeld Gods. Dat zei Petrus in Handelingen 2: "God heeft Hem tot Heere (Grieks: "Kurios") en tot Christus gesteld." **Zie zijlijn 93**

Zijn Zoonstelling hield Zijn uitermate verhoging in, (Filippenzen 2 : 9) waarbij Hij op dat moment de Naam "Jehovah" kreeg. Hij werd toen ook gesteld tot "Hogepriester naar de ordening van Melchizedek". Ook dan

voert de lijn terug naar het Oude Testament en komen we bij de Naam Jehovah uit. In Hebreeën 2 wordt Psalm 8 aangehaald en de vraag gesteld: "Wie is die Zoon des mensen?" Meteen gevolgd door: "Wij zien Jezus met eer en heerlijkheid gekroond". Die Zoon des mensen uit Psalm 8 is Jezus. Dat zegt Hebreeën 2. In Psalm 8 heet Hij Jehovah. Men leest er over heen, maar het staat er wel. "O HEERE onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde...", zegt vers 2. Dat is die Zoon des mensen. Dat staat er bij en Hebreeën licht dat toe. Lees die twee Schriftgedeelten naast elkaar en dan heet die "Zoon des mensen" in Psalm 8: "HEERE (JHWH) onze Heere" en in Hebreeën 2: "Jezus". Deze is aangesteld in het ambt van "Hogepriester naar de ordening van Melchizedek". Op grond van Zijn opstanding is Hij gesteld tot Zoon van God. De eerste Die uit de dood opstond "in nieuwhed des levens", is daarmee gesteld tot Erfgenaam. God openbaart Zich door Hem en in Hem. De apostel Paulus zegt het in het begin van Romeinen 1 zo: "... Zijn Zoon, Die geworden is uit het zaad van David, naar het vlees (een Mens dus). Die die met kracht verordineerd (aangesteld) is te zijn de Zoon van God, ... Jezus Christus, onzen Heere."

In Hebreeën 1 : 1 staat: "God heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon, Die Hij gesteld heeft tot Erfgenaam van alles". Erfgenaam van alles, dan is Hij de Zoon van God. Daarna vers 3: "Dewelke is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen"... Eerder in dit vers: "Hij is het Afschijnsel van Gods heerlijkheid". Hij is de Uitstraling van God, Die Licht is. Hij is ook het Woord (het Woord Zijner Kracht") en dat is opnieuw de veruiterlijking van het Wezen Gods. Wat in God zit, komt er via Woord uit. Deze is "treffelijker geworden dan de engelen". (Vers 4) Dat was Hij dus niet, anders kun je het niet worden. Hier staat dat Hij het geworden is. Hij erfde "uitnemender Naam boven de engelen". Dus had Hij die voor die tijd niet. Hij heeft deze positie, deze Naam gekregen. Die "uitnemender" hier is hetzelfde als de "Naam boven alle naam", in Filippenzen 2 : 9. Daarna wordt uitgelegd hoe dat in z'n werk is gegaan in vers 5: "Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik u gegeneerd?...". De Here Jezus heeft deze positie aan de rechterhand Gods - uitgedrukt Beeld van Gods Wezen - ontvangen toen tot Hem gezegd werd: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd". Toen Psalm 2 in vervulling ging.

In Hebreeën 5 : 5 zegt de apostel Paulus: "alzo heeft Christus Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden...". Wie dan wel? Degene Die tot Hem zei: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd". "Gij zijt Mijn Zoon" impliceert: "Gij zijt Hogepriester naar de ordening van Melchizedek". Vers 6 bevestigt dat, want daar staat: "Gelijk Hij ook in een andere plaats zegt" en dan volgt Psalm 110 : 4: "Gij zijt priester in der eeuwigheid naar de

### **Zijlijn 93**

Daar staat "Heere", "Kurios" en niet "Jehovah". We zijn hier in het Griekse Nieuwe Testament en "Jehovah" is Hebreeuws, dus je hoeft helemaal niet op de naam Jehovah te wachten in het Nieuwe Testament. Het zou erg vreemd zijn als die er in voor zou komen. Maar dat Petrus het daar over heeft, is helemaal niet twijfelachtig. Het is heel eenvoudig aan te tonen dat Christus dezelfde is als Jehovah. In het Nieuwe Testament zijn genoeg Schriftplaatsen waarin oudtestamentische verzen met de naam Jehovah worden toegepast op de Here Jezus.

"Jehovah is de Naam die gegeven wordt aan de manifestatie van de Godheid. Als God een gedaante aanneemt, of spreekt en er dus een stem gehoord wordt, dan is dat Jehovah. Als een onzienlijke, onkenbare God Zich concretiseert, Zich aan de mens voorstelt, dan is dat onder die Naam, Die gegeven wordt aan de Here Jezus, zegt Paulus in Filippenzen 2 : 9: "Daarom ook heeft God Hem uitermate verhoogd en een Naam gegeven boven alle naam". Dat is ontleend aan Jesaja 45 : 23, waar staat: "dat Mij alle knie zal gebogen worden". Dat wordt in Filippenzen 2 : 10 direct van toepassing gebracht op de Here Jezus: "Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie...". M.a.w. de Here Jezus draagt de Naam Jehovah. En dat kan alleen

*Vervolg op pag. 91*

### Vervolg zijlijn 93

maar, omdat Hij Jehovah ís, anders niet. Het is die ene Naam boven alle naam. (Handelingen 4 : 12) Er is er maar Eén Die deze Naam draagt en als het de Here Jezus is, dan is Hij dus identiek aan Jehovah in het OT. Hij is de openbaring van de Godheid. Bij elke keer als er "Heer" staat in het Nieuwe Testament, moet je je afvragen of het staat voor de Naam Jehovah in het Oude Testament. Het wordt aan de lezer overgelaten om het er in te zien of niet. Het NT gebruikt altijd "Kurios" voor "Heere", omdat het Oude Testament in het Grieks (Septuaginta ± 120 jaar voor Christus) voor Jehovah ook altijd "Kurios" invult. Het woord "Heere" kan, ná het bezittelijk voornaamwoord "onze", "Meester" betekenen. Maar dat kan ook zonder problemen zijn: "onze Jehovah". Er staat: "Ik ben Jehovah, uw God". Waarom zou Hij dan niet onze God, "onze Jehovah" zijn? Onze Heer dus.

Vervolg op pag. 92

### Zijlijn 94

In Handelingen 2 zegt Petrus: "... en zijn graf is onder ons tot op deze dag". Dat was toen zo, maar nadat de Romeinen Jeruzalem verwoest hadden, kon men niet meer zeggen waar het graf van David geweest zou moeten zijn. Ze kunnen het niet meer vinden.

ordering van Melchizédek". Hij werd dat dus pas bij Zijn opstanding, evenals Hij toen pas Zoon van God werd. Dat is 100% bijbels. Hogepriester was Hij niet, toen Hij op aarde leefde, leert Hebreëen 7. Ook aan het kruis verrichtte Hij geen priesterlijk werk. Het kruis was geen altaar, maar een slachtbank. Wat de Here Jezus is, sinds Zijn opstanding, was Hij niet altijd. Dit gegeven maakt een groot deel van de nieuwtestamentische praktische waarheid uit, want de gedachte is dat wij ook niet altijd waren wat wij worden zullen. Hij liep Zijn loopbaan en "is gezeten aan de rechterhand des troons van God". (Hebreëen 12 : 2) Dat zouden wij ook doen, "ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus..."

### Handelingen 13 : 34-41

- 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn;
- 35 Waarom hij ook in een anderen *psalm* zegt: Gij zult Uw Heilige niet *over* geven, om verderving te zien.
- 36 Want David, als hij in zijn tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn vaderen gelegd; en heeft wel verderving gezien;
- 37 Maar Hij, Dien God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien.
- 38 Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt;
- 39 En *dat* van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een ieder, die gelooft, gerechtvaardigd wordt.
- 40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten:
- 41 Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt.

De woorden "verwekt" en "gegenereerd" betekenen dus: "opstaan" of "doen opwekken uit de dood". Er werd eerder wel vaker iemand uit de dood opgewekt. Maar hier gaat het om de aard van Zijn opstanding. De Here Jezus is de Eerste Die opgewekt werd uit de dood, "zodanig dat de dood niet meer over Hem heerst". Oftewel: "... dat Hij niet meer zal tot verderving keren". (Romeinen 6 : 9, 10) Hij is de Eerste, Die opstond in "nieuwheid des levens". In Psalm 55 : 3 wordt gezegd: "Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven". Dat "gewisse" impliceert dat de weldadigheden aan die getrouw zijn, niet meer verdwijnen. Dat kan alleen als de David waarover gesproken wordt, de Zoon van David dus, eeuwig leven

heeft. De Messias zou zegeningen brengen die blijven. De apostel citeert Psalm 16, net als Petrus in Handelingen 2. <sup>Zie zijlijn 94</sup> Ze baseren zich beiden op dezelfde Psalm, maar er zijn meer Psalmen die op voorhand spreken over de opstanding van de Here Jezus Christus. In Psalm 16 staat: "Gij zult Uw heilige niet overgeven om verderving te zien". Petrus verklaart dat David het niet over zichzelf had, maar over de Zoon Die uit zijn lijf voortkomen zou. David wist dat en ook dat hij daarover schreef. Paulus zegt dat er hier niet bij, maar het wordt geïmpliceerd. De Here Jezus stond op uit de dood "ten derde dage" en dat is de vervulling van de beloften. Men kan niet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes. Dat was ook nooit de bedoeling. Men zou juist vaststellen dat dit niet kon. Het kon wel "door Dezen", want de Here Jezus legde de juridische basis op grond waarvan zondaren gerechtvaardigd worden. (Romeinen 10) Hier in Handelingen 13 wordt gezegd dat wat de wet niet kon doen, gedaan wordt door de Here Jezus Christus. Alleen zo kunnen mensen gerechtvaardigd (vrijgesproken) worden. Op voorwaarde van geloof. Dat laat zich raden, omdat door ongelooft de zonde in de wereld kwam. Geloven is het aannemen van Woord dat gesproken is.

Er wordt gewaarschuwd met een terugblik op het verleden, "hetgeen gezegd is in de profeten". Zijt geen ongelovigen, oftewel "verachters". "Verachten" is "achterstellen", opzij zetten, afwijzen dus. Het is tamelijk ongelofelijk voor Joden. Men beschouwt zichzelf als het uitverkoren volk en dan krijgt men te horen dat God een hoger werk doet onder de heidenen! Dat is al erg genoeg en dan nog vertellen dat dit in de praktijk ook nog officieel gebeurt onder dat andere huis van Israël, de 10 stammen. Dat brengt hen vanzelf tot de conclusie dat Jezus de Messias is. Want daar vind je Jezus terug. Het blijft een onverteerbare zaak voor de Joden als zodanig natuurlijk. Zolang men vast houdt aan het Jodendom en het Joodse volk als het volk Gods, gaat het dus fout. Dit waren voorlopig even de laatste woorden die in de synagoge gesproken werden.

### Handelingen 13 : 42, 43

- 42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.
- 43 En als de synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenoten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.

Er werd over gepraat en dat is ook de bedoeling. De heidenen willen dat verhaal uit eerste hand horen, wat zeer verstandig is. Ze willen de volgen-

de keer mee naar de synagoge en dat daar de boodschap herhaald zou worden. "Jodengenoten" zijn van oorsprong heidenen, die officieel zijn toegetreden tot de Joodse religie. Ze volgden Paulus en Barnabas en niet meer Barnabas en Saulus. Zodra Saulus Paulus heet, worden de rollen omgedraaid en heeft Paulus de leiding. Dan staat er: Paulus en Barnabas. Zij spraken tot de Joden en Jodengenoten en zij "vermaanden" hen, dat betekent "bemoedigden" hen, spoorden hen aan te blijven bij de genade Gods. Dus zeker niet te blijven bij de wet Gods. Zulke uitspraken vind je nergens. Het gaat altijd over de genade Gods. Daar zou men uit leven. God geeft ons uit de "rijkdom Zijner genade". (Efeze 2 : 7) Dat vind je niet in religie.

#### **Handelingen 13 : 44, 45**

44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods te horen.

45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende.

Een week later is er een enorme menigte mensen op de been. Er was grote belangstelling ontstaan. "Wederspreken" is synoniem met ongeloof. Een gelovige ontvangt het Woord, maar een wederspreker doet dat niet. Die wijst het af door het tegen te spreken. Al was het maar door "nee" te zeggen. Ze deden het waarschijnlijk uitgebreider én lasterende, d.w.z. onoprecht. Deze boodschap is bestemd voor alle mensen, zonder onderscheid te maken tussen Jood en heidenen. Maar dat believen de Joden niet. Alles wat zowel voor Jood als heiden bestemd is, wordt door de Joden beschouwd als een bedreiging van hun identiteit. Die is heel zwak en dus kwetsbaar. Het onderscheid is toch al zo gering en bestaat zelfs niet in Gods ogen. Van Godswege zijn de Joden verstrooid onder al de volkeren. Zij proberen iets vast te houden wat er in feite niet is. Hun stamboom, waaruit blijkt dat ze van Juda afstammen, is vernietigd bij de verstrooiing van het volk, bij de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70. De tempel is verbrand en de geslachtsregisters, die daar bewaard werden, zijn er niet meer. Maar men wil toch die identiteit bewaren. Dat dient echter in de praktijk tot niets. Wie tot geloof in de Here Jezus Christus komt, wordt wedergeboren en krijgt een andere identiteit. Die van Christus namelijk, aldus Paulus in Romeinen 5. In de Gemeente is "Jood noch Griek, slaaf noch vrije". (Romeinen 10 : 12; Galaten 3 : 28) Dat zijn beginselen in deze oude wereld, die voor God geen enkele waarde hebben. Dat de Joden jaloers ("met nijdigheid vervuld") zijn, staat niet voor het eerst in de Bijbel. De twee stammen zouden jaloers zijn op de tien. Dat staat in het Oude Testament, in de "wet en de profeten", en wordt aangehaald in:

#### **Romeinen 10 : 19-21**

19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door *degenen, die geen volk zijn*; door een onverstandig volk zal ik u tot toorn verwekken.

20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenen, die naar Mij niet vraagden.

21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

Dit is uit Deuteronomium 32. Voor de Joden is een "verstandig volk" het Joodse volk, dat leeft onder de wet. Wie dit niet doet, is per definitie niet alleen onrechtvaardig, maar ook onverstandig. Het verstandige Joodse volk zou de onverstandige heidenen moeten onderwijzen, zegt Romeinen 2. Maar dat gebeurt in de praktijk niet. De Talmoed (verzameling van commentaren van rabijnen en schriftgeleerden) schrijft zelfs voor dat ze de Joodse kennis voor zichzelf moeten houden. Israël zou tot jaloersheid verwekt worden door een heidens volk. Uit het verband, waarin het staat in Romeinen 10, is de conclusie duidelijk dat dit "onverstandige volk" de Gemeente is. Tot de Joden werd hetzelfde Woord gepredikt als tot de heidenen. Ze begrepen dat ook heidenen gerechtvaardigd zouden worden uit het geloof, omdat er geen fundamenteel verschil is tussen die beiden. Toen beliefd en zij het niet meer en dus zou dat Woord, de zaligheid, naar de heidenen gaan. Daarna wilden ze het helemaal niet meer.

#### **Handelingen 13 : 46, 47**

46 Maar Paulus en Barnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelfde verstoot, en uzelfen des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen.

47 Want alzo heeft ons de Heere geboden, *zeggende*: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.

Waarom was het nodig dat eerst aan de Joden het Woord gesproken zou worden? Daar is een hele simpele reden voor. Het was aangekondigd dat het zo zou gebeuren. Het Woord van God komt altijd eerst tot Israël, omdat dit via hen in de wereld bekend gemaakt zou worden. Het was dus nodig, zoals Paulus zegt, dat het Woord Gods "eerst tot u" gesproken "zou worden", implicerend dat het in het verleden aangekondigd was. Dat

#### **Vervolg zijlijn 93**

Ik las onlangs: wat jammer dat ze met die nieuwe bijbelvertaling de kans gemist hebben om de Naam Gods in de Nederlandse vertaling te zetten. Mij maakt het niet zoveel uit, want in het Nieuwe Testament komt die Naam ook niet voor. Het is Grieks en dus wordt de Naam van God niet gebruikt. Er staat "Heer", "Kurios". Als je in het Grieks moet spreken of schrijven over bijbelse zaken, dan gebruik je de Septuaginta, dat is de Griekse vertaling van het Oude Testament. De Joden zelf hebben daarin "Jehovah" vertaald met "Heere", met "Kurios" in het Grieks. Zo is dit begrip in het Nieuwe Testament gekomen. Dat is dus van Godswege zo geregeld. Petrus zei in Handelingen 2, dat in het Grieks is opgeschreven: "Al wie de Naam Kurios ...", Dat is in het Nederlands: "Al wie de Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden".

### Zijlijn 95

Jesaja 49 : 3 "Gij zijt Mijn Knecht Israël, tot welke Ik verheerlijkt zal worden". De Joden zijn blij met dit vers, want die zien kans om alle uitspraken over de "knecht des Heeren" toe te passen op Israël. Daar staat het toch, dat het Israël is? Ze begrijpen daarbij niet dat Israël gewoon de Here Jezus Christus is. Voor zover er nog meer is dan de Here Jezus Christus, zijn het degenen die in Hem geloven. Die heten "Israël".

### Zijlijn 96

De 10 stammen vervullen in deze dagen nog de functie van uitverkoren volk. Dat heeft men in het verleden altijd gedaan. Dat het niet zo zal blijven, is ook duidelijk. De Bijbel kondigt dat aan. Als zij niet "in het geloof blijven", zullen zij op hun beurt weer afgesneden worden, aldus Romeinen 11. Onder de "tekenen der tijden" zou je de ontkerstening van met name de Angelsaksische volkeren moeten rekenen. Als de Here Jezus "verdwijnt" onder de 10 stammen, dan houdt dit automatisch in dat de verantwoordelijkheid voor het Woord Gods zal worden teruggegeven aan het Joodse volk. Dat moet dan wel eerst tot bekering komen. Dat zal in de dagen van de wederkomst van Christus gebeuren.

is de betekenis van: "zou worden". Het betekent dat het de bedoeling was en het is ook gebeurd. Het is aan hen het eerst gepredikt en daarna, "nademaal", hebben zij "hetzelve" verstoten. Ze oordeelden het eeuwige leven voor hen niet waardig, is de conclusie. Ze waardeerden het niet. Degenen die aan de wet vasthouden, zien niet het belang van genade in. Daar is geen plaats voor en dus heeft het geen waarde. Op die dag keerden Paulus en Barnabas zich tot de heidenen, om te beginnen met degenen die daar vergaderd waren. Zij hadden wél belangstelling en kwamen in grote getale opdaven. Die situatie is illustratief voor het begin van onze bedeling. Het werd gepredikt aan de Joden, maar die wilden niet en dus ging het naar de heidenen. Het werd bij hen "gedeponeerd". Dit wordt uitgelegd in vers 47 en in het Schriftgedeelte waaraan het ontleend is. Dat is in eerste instantie Jesaja 42 en ook 49. <sup>Zie zijlijn 95</sup> De Joden kunnen dat lezen in hun eigen Hebreeuwse Bijbel. In de profeten. Van te voren was aangekondigd dat de zaligheid van hen weggenomen zou worden en naar de heidenen zou gaan. Naar de 10 stammen van Israël en die bevinden zich "aan het uiterste der aarde". <sup>Zie zijlijn 96</sup> Daar waar de aarde ophoudt. Het einde der aarde. Aan de kust.

### Handelingen 13 : 48

48 Als nu de heidenen *dit* hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.

Deze tekst is populair in kringen waar men de uitverkiezing leert. Zo van: "men was verordineerd tot eeuwig leven en daarom geloofden zij". Je kunt zeggen dat deze heidenen gepredestineerd (voorbested) waren om tot geloof te komen. Dat is van oudsher in de wet en de profeten vastgelegd, zoals wij gezien hebben. Aan de andere kant is iedereen die tot geloof komt geordineerd tot eeuwig leven. Die twee dingen horen nu eenmaal bij elkaar. Ik lees in dit vers niet dat men eerst gepredestineerd moet zijn om daarna pas tot geloof te kunnen komen. Laat staan dat men "geordineerd moet zijn tot geloof". Dat staat er al helemaal niet. Er staat: "geordineerd tot het eeuwige leven". Uit de andere teksten, waar "geordineerd zijn" gebruikt wordt, blijkt heel goed hoe het in elkaar steekt. Als men tot geloof komt, dat is de individuele verantwoordelijkheid van de mens, krijgt men deel aan de Here Jezus Christus. Hij was geordineerd tot eeuwig leven en waar wij tot geloof komen, krijgen wij deel aan Zijn Leven. Hoeveel kwamen er tot geloof? Hoeveel waren er geordineerd tot eeuwig leven? Precies evenveel. "Er geloofden zovele als er geordineerd waren tot eeuwig leven". Ze kwamen tot geloof en dus kregen ze eeuwig leven. De gelovige is ge- of verordineerd tot eeuwig leven.

### Handelingen 13 : 49-52

- 49 En het Woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid.
- 50 Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze uit hun landpalen.
- 51 Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve, en kwamen te Ikonium.
- 52 En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest.

Het "Woord des Heeren" werd meteen verder gepredikt aan de heidenen. De Joden daarentegen zetten aan tot "vervolging tegen Paulus en Barnabas". De Joden "maakten op" (ophitsen) de religieuzen en eerbaren, d.w.z. degenen die in aanzien stonden. Godsdienstige, wettische, vrouwen zijn de aanstichters van vervolging. Als je een volk wilt inpalmen, dan moet je beginnen bij de vrouwen. Zeker als het over religie gaat. Dan moet je de "huizen insluipen en de vrouwkens gevangen nemen", aldus 2 Timótheüs 3 : 6. Dat gebeurt hier dus.

De Joden werden actief en dat had tot resultaat dat Paulus en Barnabas de stad ("landpalen") uitgegooid werden. Die schudden het stof van hun voeten en gingen gewoon doodgemoedereerd verder. Het wordt heel laconiek verteld, opdat we ons niet al te zeer zouden verdiepen in de omstandigheden en de gevoelens van Paulus en Barnabas. Wij zouden juist zich houden op het schematische, het planmatige, het "typische" van deze gebeurtenissen. Het staat ergens model voor en is dus een "type van". Zo gaat het namelijk in het vervolg in de rest van Handelingen. Meestal wordt iets uitgebreider verteld en hier juist heel kort, maar het is wel de kern van het hele betoog van wat verder komt. Namelijk dat ze overal naar de Joden komen, maar die believen het niet. De heidenen wel en dan worden de Joden boos. Het resultaat is dat de apostelen de stad uitgegooid worden en die gaan dus weer naar de volgende halte, enzovoorts...

Zij schudden het stof van hun voeten. Iets dergelijks werd al door de Here Jezus tot de twaalven gezegd. Ze zouden ergens naar toe gaan en als ze niet welkom waren zouden ze "het stof van hun voeten schudden" (Lukas 9 : 5) en weggaan. "Vergetende hetgeen achter is". (Filippenzen 3 : 14) Ze kwamen daarna in de plaats Ikonium, "vervuld met blijdschap en met de Heiligen Geest". Dit betekent dat er wat gaat gebeuren.

## 14. Handelingen 14

### Handelingen 14 : 1-4

- 1 En het geschiedde te Ikonium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde.
- 2 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders.
- 3 Zij verkeerden dan *aldaar* een langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschieden door hun handen.
- 4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen.

In Ikonium is het hetzelfde verhaal als in Antiochië. Ook nu geloofden zowel Joden als Grieken. "... de Joden, die ongehoorzaam waren", laat zien dat "gelooven", uit vers 1, en "gehoorzamen", uit vers 2, synoniemen zijn. Er had ook kunnen staan "de Joden die ongelovig waren". Ook nu hitsen de Joden de ongelovige heidenen op tegen Paulus en Barnabas. De Joden nemen het initiatief en zijn dus primair verantwoordelijk voor wat door de heidenen uitgevoerd wordt. Zij zijn niet alleen ontrouw aan de Heer, maar geven leiding aan de vijandschap tegen het Evangelie. "De broeders" worden echter niet meteen de stad uitgegooid. Zij verbleven langer in Ikonium dan in Antiochië, "vrijmoediglijk sprekende". Die vrijmoedigheid heeft te maken met dat het Evangelie eerder bedekt of verborgen was. De bedekking van religie is weg en dus zijn zij, net als Petrus eerder, "vrij om tot u te spreken". (Handelingen 2 : 29) Een "vrijmoedige prediking" contrasteert met de wet. Er is vrije moed voor nodig om dat te praktiseren en te prediken. Wij zijn niet onder de wet, zijn niet religieus, hebben geen verzameling van geboden. Wij zijn compleet vrij. In die vrijheid hebben wij de Heer leren kennen en leren wij waarheid verstaan. Die waarheid doet zijn werk in ons. De Waarheid is Christus, is het Woord van God en dat is "kracht Gods tot zaligheid van een ieder die gelooft". (Romeinen 1 : 16) Niet de wet, maar "de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen". (Titus 2 : 11) De Heer gaf "getuigenis aan het Woord Zijner genade" en bevestigt de prediking van dat Woord Zijner genade met tekenen, namelijk wonderen. In Antiochië was het wel een teken, maar geen wonder. Hier in Ikonium zijn het wonderen in de functie van tekenen. Daar kan niemand omheen. In vers 4 wordt generaliserend de term "Joden" gebruikt voor ongelovige Joden. Er waren dus twee opties: of je hoorde bij de Joden, of je hoorde bij de apostelen. Je mag van Joden niets lelijks meer zeggen, al lang niet meer. De Bijbel doet dat wel.

### Handelingen 14 : 5-12

- 5 En als er een oploop geschiedde, beiden van heidenen en van Joden, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en *hen* te stenigen,
- 6 Zijn zij, *alles* overlegd hebbende, gevluht naar de steden van Lykaonië, *namelijk* Lystre en Derbe, en het omliggende land;
- 7 En verkondigden aldaar het Evangelie.
- 8 En een zeker man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld.
- 9 Deze hoorde Paulus spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden,
- 10 Zeide met grote stem: Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en wandelde.
- 11 En de scharen, ziende, hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn den mensen gelijk geworden, en tot ons nedergekomen.
- 12 En zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde.

Er brak een rel uit onder heidenen en Joden. Daarop vluchtten de apostelen. Vanuit Ikonium is Lystre meer naar het zuiden en Derbe naar het oosten toe. Ze gingen door met het verkondigen van het Evangelie. Het grote verhaal in vers 8 hebben we al besproken in Handelingen 4. Dat was weliswaar ergens anders, maar dat was ook een kreupele. Hier staat deze man nooit gewandeld had. Net als in Handelingen 4 had deze kreupele ook "de ogen op hem houdende". "Ogen" zijn een beeld van Geest, van geestelijke dingen. De man zag en hoorde Paulus "met grote stem" spreken: "Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en wandelde." De man is de uitbeelding van de 10 stammen van Israël. Hetzelfde verhaal, dat nu verteld wordt in Galatië, midden tussen de oude Kelten. Hij heeft nooit kunnen lopen. Of men niet zien kan, niet horen kan, of dat men niet kan niet lopen, het betekent steeds: men heeft geen leven. Leven is in de praktijk "wandel". Wanneer men niet kan lopen heeft men ook geen leven. In alle drie gevallen is sprake van opstanding. Dat hij kreupel was "van zijn moeders lijf" is altijd de beschrijving van die 10 stammen, die nooit de Heer gediend hebben. Ook niet onder de wet. Maar vanaf nu wel. Onder het Oude Verbond niet, maar nu onder het Nieuwe Verbond wel. Dat wordt hier opnieuw geïllustreerd. Daarna gebeurt wat zo vaak gebeurt met mensen die aan hun spiritualiteit zijn overgeleverd. Ze reageren ongeremd en denken dat Paulus en Barnabas goden of halfgoden zijn. Ze komen tot geloof en schieten helemaal de andere kant op. Ze moeten weer geremd worden. Die uitersten is altijd het probleem met mensen,

### Zijlijn 97

Dit is een mooi voorbeeld van een "hendiadys", een stijlfiguur, waarbij een begrip wordt aangeduid door twee zelfstandige naamwoorden aan elkaar te koppelen via het voegwoordje "en", in plaats van de gebruikelijke samenstelling van bijvoeglijk naamwoord plús zelfstandig naamwoord. Ossen en kransen is dus "gekrante ossen". Het tweede zelfstandig naamwoord wordt gebruikt als zwaar bijvoeglijk naamwoord (*een woord dat iets zegt over het zelfstandig naamwoord*) bij het eerste. Het gaat dus om ossen met een krans om hun nek.

### Zijlijn 98

Dat blijkt uit de introductie van "allah" als alternatief voor Jodendom en Christendom. Het maakt hem automatisch tot de duivel. De "overste dezer wereld". (Johannes 14 : 30) Dat is niet onze God en hetzelfde geldt voor Jupiter dan wel Zeus. Het is een of andere god, die via strijd de macht in handen gekregen heeft, volgens de Griekse mythologie en dat past uitstekend op de duivel zelf. Eerst was er "Kronos" en toen kwam er een opstand en veroverde Zeus de macht. Impliciterend dat Zeus niet de schepper is van hemel en aarde. Voor zover hij de macht heeft, heeft hij die zelf veroverd. Dat maakt hem identiek aan de duivel, de satan uit de Bijbel.

die de waarheid niet kennen. De genezing van deze kreupele is een teken. Dat past wonderwel in dit hoofdstuk, omdat het ons weer bepaalt bij wat al die tekenen in de Evangelieën voorstellen, namelijk de genezing van de 10 stammen, i.p.v. de Joden. Dat past hier volkomen.

### Handelingen 14 : 13-17

- 13 En de priester van Jupiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen <sup>Zie zijlijn 97</sup> aan de voorpoorten gebracht had, wilde hij offeren met de scharen.
- 14 Maar de apostelen, Barnabas en Paulus, *dat* horende, scheurden hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende,
- 15 En zeggende: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van deze ijdele *dingen* bekeren tot den levenden God, Die gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is;
- 16 Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen;
- 17 Hoewel Hij nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid.

Elke stad had blijkbaar een priester voor Jupiter, de oppergod. Jupiter komt overeen met Zeus, de oppergod. Mercurius is de boodschapper der goden, afgebeeld met vleugeltjes aan zijn hielen. Degene die het woord der goden bedient en die naam wordt aan Paulus gekoppeld. Maar ze zouden zich juist van deze afgoderij bekeren om tot de levende God, de actieve God, te komen. God de Schepper, de enige echte God. Die het de heidenen heeft toegelaten "te wandelen in hun wegen". God is per definitie de Schepper van hemel en aarde en dat maakt Hem vanzelf tot "Oppergod". Dat is niet Jupiter, daarvan zouden ze bekeerd worden. Jupiter (Latijns) is dezelfde als Zeus (Grieks) en die is in de praktijk exact dezelfde als "allah". Dat is niet God, maar de duivel. Het is de tegenstander. <sup>Zie zijlijn 98</sup> De gedachte die hier naar voren wordt gebracht is, dat God, de Schepper, Zich blijkbaar wél bemoeit met Zijn schepping, ondanks dat gedacht wordt dat Hij, na "den beginne", Zich met iets anders bezig is gaan houden. Dat scheppingswerk van God gaat nog steeds door. De Bijbel leert dat die schepping nog niet af is. God zou een nieuwe hemel en een nieuwe aarde maken. Een nieuwe schepping. Zover is het nog niet en dus is God er nog mee bezig. Het is één werk, inclusief het werk van de 7 dagen in Genesis. "Hij heeft al de heidenen laten wandelen in hun wegen" is een manier om te zeggen dat God op een of andere wijze voor die schepping zorgt.

Volgens Paulus is het zo dat "alle dingen bestaan te zamen door Hem". (Kolossenzen 1 : 17) Hij deed wel degelijk wat, zo vertelt vers 17. Maar in vers 16 wordt toch gesproken over "in verledene tijden", wat suggereert dat Hij het nu niet meer doet. Hoewel Hij de schepping in stand houdt, heeft God de wereld ook losgelaten, zo leert Paulus in o.a. de Romeinen-brief. In elk geval de mensenwereld.

### Handelingen 14 : 18-22

- 18 En dit zeggende, wederhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.
- 19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochië en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten *hem* buiten de stad, menende, dat hij dood was.
- 20 Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Barnabas uit naar Derbe.
- 21 En als zij derzelve stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Ikonium, en Antiochië;
- 22 Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.

Er werd niet geofferd. Paulus en Barnabas stopten het hier. Maar de Joden van Antiochië en Ikonium, waar ze al geweest waren, reisden hen achterna en "overreedden de scharen". Paulus werd deze keer echt gestenigd en buiten de stad gesleept, "menende, dat hij dood was". Men heeft hem voor dood de stad uitgesleept, als lijk feitelijk, maar de discipelen staan om hem heen en daar "stond hij op". Hij ging zelfs weer terug de stad in. Of de inwoners hem gezien hebben en wat daarop eventueel de reactie geweest is, want de man was dood en hij stond daar weer voor hen, weet ik niet. Ik ben geneigd te denken dat hij ook inderdaad dood was en dat de Heer hem opgewekt heeft. Al de volgende dag gaat hij op pad naar Derbe en dat lijkt me toch een wonder, gezien de ernst van de steniging. Derbe was het eindpunt van deze reis. Vandaar gingen ze langs al die plaatsen weer terug. Althans tot aan Antiochië. Onderweg waren zij "versterkende de zielen der discipelen". Zij versterkten dus de activiteiten, het praktische leven, hier "zielen" genoemd, van de gelovigen in die Christelijke gemeenschappen. Dat deden zij via de bemoediging ("vermanende") te "blijven in het geloof". Te blijven bij de "genade Gods" uit hoofdstuk 13 : 44. "Geloof" is altijd het geloof in die genade. De weg, de route, naar dat Koninkrijk Gods, naar die nieuwe schepping, is een weg door vele verdrukkingen. Die zijn kenmerkend voor dit aardse leven.

**Handelingen 14 : 23** Zie zijlijn 99

23 En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden.

Men zou niet aan dit vers moeten ontlennen dat een gemeente zichzelf oudsten zou aanstellen. Want wie hebben "ouderlingen verkoren"? Paulus en Barnabas. Voor wie hebben ze dat gedaan? Wie hadden er ouderlingen nodig? De apostelen. Die oudsten werden niet op democratische wijze verkoren. Ze werden van bovenaf aangesteld. Dat komt niet goed tot uitdrukking in de Statenvertaling door de toevoeging "met opsteking der handen verkoren hadden". Dat zijn zes woorden, terwijl het maar één woord is in het Grieks. (Cheirotoneō - Strongnummer: G5500) De vertalers hebben het woord twee keer vertaald. Eén keer met: "opsteken der handen" en één keer met: "verkoren". Of je het met één woord in het Nederlands kunt vertalen, weet ik niet zeker, maar dan had het moeten zijn: "verkozen", in de zin van: "aanwijzen" en "aanstellen". De Griekse uitdrukking betekent, volgens de etymologie: "opsteken der handen". Het is "uitstrekken der handen" of "armen". Dat is wat het woord letterlijk zou betekenen. De vertalers hebben begrepen dat je het zo niet kunt vertalen. Zij hebben het woord meteen toegepast en er bij gezegd: het betekent eigenlijk "verkiezen", in de zin van: "we stemmen er over". Zo heeft men dat geïnterpreteerd.

De apostelen Paulus en Barnabas zeiden: "Dat is een oudste, dat is een oudste en dat is een oudste". Accepteer je die als zodanig? Zodat ze aan Paulus en Barnabas beloven deze oudsten als zodanig te erkennen. Dat is de bijbelse gang van zaken. Ze worden dus van bovenaf aangesteld. Dat woord "verkiezen" zou je niet teveel benadrukken. "Opsteken der handen" kan betekenen dat men stemt, maar stemmen kan ook betekenen dat men instemmend de hand opsteekt. In ieder geval kun je er niet uit afleiden dat de gemeenteleden zelf hun oudsten uit hun midden kiezen. Dat kan nou eenmaal niet. Je kunt ze niet kiezen, je kunt ze alleen erkennen. Dat kun je doen via opsteken van handen. In Handelingen 20 ontbiedt de apostel Paulus de ouderlingen van de gemeente te Efeze. Hij sprak hen toe, in vers 28: "Zo heb dan acht op uzelf en op de gehele kudde". Zij zijn dus herders, deze oudsten. "Over welke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft". Dan weet je wie ze aanstelt en dat ze van bovenaf worden aangesteld. Dat ze niet van onderaf worden aangewezen of gekozen. Nog afgezien dat in het moderne gebruik van het verkiezen of stellen van ouderlingen of oudsten mensen worden gekozen die helemaal geen oudsten zijn. Men heeft dan het vreemde idee dat als men ze zo maar noemt ze het dan ook zijn. Maar als er geen

oudsten zijn, dan kun je ze niet aanstellen. Als ze er wel zijn, kun je ze ook niet aanstellen. Je kunt ze alleen erkennen. Dat kun je doen met een publiek getuigenis, met de hand opsteken bijvoorbeeld. Er waren dus die in korte tijd voldoende kennis hadden van nieuwtestamentische, en dus gemeentelijke, waarheid om als oudste, als leraar, in die gemeenten te fungeren. Waar nog bij komt dat een deel van het verdere onderwijs plaatsvindt door de Heilige Geest Zelf, Die de gelovigen in heel de waarheid zou leiden. (Johannes 16 : 13) Het gaat daarna om gebed tot "Welken zij geloofd hadden", waarin tot uiting komt dat men zich onderwerpt aan de Heere en de Heilige Geest om hen - de zojuist aangewezen ouderlingen - te accepteren.

**Handelingen 14 : 24-28**

- 24 En Pisidië doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylië.
- 25 En als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attalië.
- 26 En van daar scheepten zij af naar Antiochië, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden.
- 27 En daar gekomen zijnde, en de Gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend had.
- 28 En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.

Zij scheepten af naar Antiochië in Syrië, waar ze vandaan kwamen. Dat is het andere Antiochië, waar hun werk, dat zij volbracht hadden, begonnen was. Thuis verhaalden zij aan de vergaderde medegelovigen "wat grote dingen God met hen gedaan had". Welke "grote dingen" had de Heer gedaan? God had voor "de heidenen de deur des geloofs geopend". Ze gingen weg om het Evangelie te prediken, kwamen terug en zeiden: De heidenen kwamen tot geloof. Sommige Joden ook, dat is waar, maar het ging meer specifiek om de heidenen.

Dat is de strekking van heel die eerste reis. Men gaat op stap en predikt overal in de synagogen, maar des te opvallender, de heidenen kwamen tot geloof. Men zou de uitspraak "dat Hij voor de heidenen de deur des geloofs geopend had" niet onderschatten. Het is weliswaar een zeer sterke generalisatie, maar zo was nu eenmaal de situatie. Zelfs met grote nadruk, want het hele volgende hoofdstuk is daar ook daadwerkelijk aan gewijd.

**Zijlijn 99**

Het eerste gedeelte van dit vers in verschillende vertalingen. King James Version:

"And when they had ordained them elders in every church".

Lutherse vertaling:

"En zij verordenden hun oudsten in iedere gemeente."

Het Griekse woord dat vertaald is met "them" en "hun" is "autos". (Strongnr. G846) Eén van de de toepassingen van dat woord, afhankelijk van de context, is "henzelf".

## Zijlijn 100

De term "besnijden" is hier niet de aanduiding van wat nou eenmaal in het algemeen "de besnijdenis" heet, maar van héél het leven onder de wet. Wanneer men zich laat besnijden, stelt men zich onder de wet, is het idee. Het belangrijkste kenmerk van het leven onder de wet - de besnijdenis - gebruikt ter aanduiding van het leven onder wet als zodanig, komt vele malen in de Bijbel voor. Terwijl dus in werkelijkheid niet eens de echte besnijdenis bedoeld wordt. Bijvoorbeeld in Romeinen 2, waar gesproken wordt over "de besnijdenis" enerzijds en "de voorhuid" anderzijds. De term "voorhuid" heeft betrekking op "de heidenen". De besnijdenis zelf is niet "naar de wijze van Mozes", maar "naar de wijze van Abraham". Daar werd de besnijdenis als zodanig ingesteld. Later werd die in de wet opgenomen.

## 15. Handelingen 15

Hier zijn we terecht gekomen bij een van de belangrijkste gebeurtenissen in het boek Handelingen. Ter discussie staat of gelovigen wel of niet onder de wet zouden moeten leven. Toen er wat veel heidenen tot geloof kwamen, werd het problematisch en dat wordt in dit hoofdstuk aan de orde gebracht, in wat bekend staat als het "eerste concilie", "synode" of het neutralere "apostelconvent". Het was meteen de laatste. Het is een officiële bespreking, met een zwart-op-wit uitspraak.

### Handelingen 15 : 1-4

- 1 En sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, *zeggende*: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden.
- 2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Barnabas, en enige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag.
- 3 Zij dan, van de Gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenicië en Samarië, verhalende de bekering der heidenen; en deden al den broederen grote blijdschap aan.
- 4 En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat grote dingen God met hen gedaan had.

"Sommigen waren "afgekomen van Judea", uit Jeruzalem dus, waar de eerste Christengemeente ontstond. Die bestond vooral uit gelovigen met een Joodse levenswijze. Die "sommigen" vonden dat die heidenen, die tot geloof gekomen waren, "besneden" moesten worden naar "de wijze van Mozes". Dat zich zouden houden aan de wet van Mozes. <sup>Zie zijlijn 100</sup> U begrijpt wat er gebeurt. Mede omdat er Joden in betrokken waren. Er ontstond "grote wederstand en twisting" over deze stelling. Men kreeg dus de onenigheid in Antiochië. In Jeruzalem hadden ze dat probleem kennelijk niet, daar leefden ze volgens de Joodse wet. Maar die uit Jeruzalem gekomen waren vonden dat de gelovigen in Antiochië zich ook netjes aan de wet moesten houden. Er ontstond ruzie. Toen besloot men dat Paulus en Barnabas, en enige andere uit de oudsten, naar Jeruzalem zouden afreizen om daar het een en ander te overleggen met de daar aanwezige apostelen. Ook daar ontstaat, volgens vers 7, "grote twisting" over dit onderwerp. Zodra er voorschriften en regels zijn, zijn er altijd mensen die zich er niet aan houden en komt er ruzie. We maken dat nog mee in Handelingen tot het laatste hoofdstuk aan toe.

"Fenicië" is het huidige Libanon en Samaria is het noorden van Kanaän. Onderweg bezochten ze de gelovigen en maakten melding van wat groot werk God onder de heidenen gedaan heeft. Dat is het grote en verblijdende nieuws: heidenen komen in grote getale tot geloof. Dat is ook de boodschap in Jeruzalem, nadat zij ontvangen waren door in het bijzonder degenen die verantwoordelijkheid droegen. "Zij verkondigden, wat grote dingen God met hen gedaan had", namelijk de roeping van de Gemeente in onze dagen. Uit de hele wereld, uit Joden en heidenen, uit alle volkeren. Je zou kunnen verwachten dat ze in Jeruzalem, o.a. Petrus en Jakobus, jaloers worden over wat God gedaan had met Paulus en Barnabas. Dan komt de kwestie aan de orde, in vers 5.

### Handelingen 15 : 5-8

- 5 Maar, *zeiden zij*, er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeeën, die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebieden de wet van Mozes te onderhouden.
- 6 En de apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten.
- 7 En als *daarover* grote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons *mij* verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.
- 8 En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons;

Logischerwijze komt het dispuut voort uit de "sekte der Farizeeën", de meest wetsgetrouwen onder de Joden. Orthodoxen wellicht, omdat met trouw is aan de leer of levenswijze, wat niet automatisch wil zeggen dat men trouw is aan de Bijbel. Ze worden "sekte" genoemd, een "onderverdeling in sectie". Een sekte is een afsnijding wat al bestond. Hier blijkt dat zolang je een Farizeeër (levend onder de Joodse wet) bent, je niet gelovig bent. Je moet het dan nog worden. Als het goed is leef je daarna niet meer onder die wet. Het Judaïsme is een religie, maar geen geloof. Het is óf religie óf geloof. Dat zijn twee totaal verschillende dingen. Ze gaan in ieder geval samen "op deze zaak letten", de kwestie bekijken en dan ontstaat er logischerwijze weer "grote twisting". Petrus wijst er dan op dat God hem "verkoren heeft" om door zijn mond het Evangelie te verkondigen aan de heidenen. Petrus trekt de dingen naar zich toe. Hij zette de deur naar de heidenen open, zoals blijkt uit Handelingen 10 en eventueel 11. De uitdrukking "van over langen tijd" wijst terug op een gebeurtenis van ver vóór Handelingen hoofdstuk 10. Die van Matthéüs

16, waar aan Petrus beloofd werd dat hij de eerste spreker zou zijn op de Pinksterconferentie in Jeruzalem. Op de eerste Pinksterdag. Daar staat in vers 19: "Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen". Dat is het Nieuwe Verbond. Petrus zou de sleutels krijgen van een verborgen Koninkrijk. Hij zou het openen. Petrus wordt verteld dat hij dit Nieuwe Verbond als eerste zou mogen bekendmaken, maar pas ná Zijn opstanding en niet eerder. Dat er een Gemeente verzameld zou worden in onze dagen uit de heidenen, lag feitelijk dus al vast in Matthéüs 16. Dat Petrus het Evangelie officieel naar de heidenen bracht, wordt door niemand tegengesproken. Paulus is vervolgens degene die gemeentelijke waarheid zeer uitgebreid uiteenzet. In 14 brieven, inclusief Hebreeën.

#### Handelingen 15 : 9-11

- 9 En heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof.
- 10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?
- 11 Maar wij geloven, door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.

Hier worden Joden en heidenen gelijk aan elkaar gesteld. De Joden meenden dat hun normen algemeen geldend moesten zijn voor de gelovigen uit de heidenen. Petrus meldt dat God geen onderscheid maakt tussen Joden en heidenen. Hij heeft ze op dezelfde wijze die Heilige Geest gegeven. Hij heeft op dezelfde wijze hun harten gereinigd "door het geloof" en dat is het tegenovergestelde van wet. Daarna komt de vraag in vers 10, waarbij het woord "discipelen" als vanouds gebruikt wordt voor alle gelovigen. Het "juk" moet de Mozaïsche wet zijn. Petrus zegt: Als wij het al niet dragen kunnen, waarom zou je het anderen opleggen? Dat is niet de bedoeling. Maar in onze dagen beweren gelovigen: je kunt dat juk niet dragen, maar daarom kun je het wel proberen. De Heer wil dat en zal dat wel belonen. Wat uiteraard Bijbels gezien niet waar is. Dan geeft Petrus een getuigenis en heeft het over "wij", in het meervoud, "geloven door de genade...", dus niet door de wet, "van de Here Jezus Christus". De tegenstelling is de wet van Mozes tegenover de genade van de Here Jezus Christus. In vers 11 zijn de heidenen ineens het voorbeeld geworden. "Wij geloven zalig te worden op zulke wijze als ook zij". In die paar verzen heeft Petrus de volgorde omgedraaid, hoewel in de Gemeente zoiets als Jodendom en heidendom van Godswege niet erkend wordt. Heidenen worden hier tot voorbeeld gesteld, want de Joden zouden zalig worden net als de heidenen. Zonder wet dus, want de heidenen hebben de wet nooit gehad. Het speelt geen enkele rol.

#### Handelingen 15 : 12-14

- 12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.
- 13 En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders, hoort mij.
- 14 Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit *hen* een volk aan te nemen voor Zijn Naam.  
Zie zijlijn 101

Er werd een vraag gesteld, maar er komt geen antwoord. Wie zwijgt stemt toe. De Gemeente zweeg. Daarna was het conflict geregeld en wordt er alleen nog het een en ander uitgelegd over de "grote tekenen en wonderen", die "God door hen in de heidenen gedaan had". Eerst Petrus, daarna Paulus en Barnabas en nadat zij zwegen, antwoordde Jakobus. Hij is de voorganger, de "bisschop", van Jeruzalem. In Galaten 2 : 12 staat over mensen uit de gemeente van Jeruzalem, dat die "van Jakobus gekomen waren". Voor zover wij weten, is deze Jakobus dezelfde als die van de brief in de Bijbel. Hij was niet één van de twaalven, maar de "broeder des Heeren". Normaal gesproken zou hij zelfs de erfgenaam van de troon geweest zijn. Hij is in ieder geval de "waarnemer" en voert het woord. Hij heeft het dan over Simeon. Dat is niet Petrus, want die wordt Simon genoemd. De verwijzing is naar Simeon in Lukas 2. Zie zijlijn 102 Hem was een Goddelijke openbaring gedaan, door de Heilige Geest, dat hij de dood niet zien zou eer hij de "Christus des Heren zien zou". (Lukas 2 : 26) Die zag hij nu. Min of meer, want dit Kindje moest het nog worden. Simeon zegt: "Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord." Hij zag de Zaligmaker, maar het heet: "Ik heb de Zaligheid gezien". Als Simeon op dat punt in de tijd zegt: "Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken;" dan lijkt dat vreemd, omdat die Zaligheid toch zou komen voor het Joodse volk? Maar hij zegt meteen: "voor al de volken" en daarna: "Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israel." (Vers 32) De volgorde is daarbij van groot belang, daar gaat het immers om in Handelingen 15. Simeon noemt "de volken", de heidenen, eerst en dat is precies wat Jakobus er over zegt. Onder verwijzing naar Jesaja 42, 49 en 8. Uit die Schriftgedeelten moet de conclusie getrokken worden dat het niet gaat om de heidenen in het algemeen, maar om de heidenen die afstammen van de 10 stammen van Israël.

#### Handelingen 15 : 15-18

- 15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:

#### Zijlijn 101

Er zijn Statenvertalingen in omloop waar het verkeer staat. Dan staat er "door Zijn Naam. Dat ligt niet aan de vertaling, maar aan de zetter. Het moet zijn "voor Zijn Naam". Dat maakt meteen dat het volk "uit de heidenen" tot een volk in de positie van Israël terecht komt. Israël was een volk voor Zijn Naam. Een volk als "Mijn eigendom", zei de Heer. (Exodus 19 : 5) Een priesterlijk volk en dat is precies wat de Gemeente is. Een volk voor Zijn Naam. Een volk "door Zijn Naam" is ook waar, dat is algemener, maar "voor Zijn Naam" drukt het doel uit. De Gemeente is tot heerlijkheid Gods en zou Hem dienen. En dus een volk voor Zijn Naam.

#### Zijlijn 102

Een belangrijk deel van Handelingen is geschreven, geredigeerd en uiteindelijk samengesteld door Lukas, voor zover wij weten. Als Lukas in Lukas 2 melding kan maken van ene Simeon, dan kan hij dat ook in Handelingen 15.

**Zijlijn 103**

"Ik" Jehovah, de Heer, zou wederkeren. Dat impliceert dat er tussen Jehovah en Jezus geen verschil is.

- 16 Na dezen zal Ik wederkeren, **Zie zijlijn 103** en weder opbouwen de tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zal denzelven weder oprichten.
- 17 Opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de heidenen, over welken Mijn Naam aangeropen is, spreekt de Heere, Die dit alles doet.
- 18 Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.

Bij de wederkomst van Christus zal er weer aandacht zijn voor het "Joodse aspect", vertelt Jakobus. Wat het Koninkrijk en de Joden betreft wacht het e.e.a. op de toekomst. Op de tijd na hun bekering tot de Messias. De aanhaling van vers 16 is uit Amos 9 : 11, 12. De "overblijvende mensen", "al de heidenen", zoeken de Heere. Daarover is "de Naam des Heeren" aangeropen. Wat hier "de Heere" heet, is "de Here Jezus". Jakobus legt kennelijk de nadruk op het meervoud van dat werken: "al Zijn werken". Want God doet meerdere dingen. Hij doet iets aan de Gemeente, aan Israël en aan de volkeren. Het zijn meerdere werken, in verschillende tijden, aan verschillende categorieën van mensen, op verschillende wijze en met een verschillend doel. Waar Jakobus dus op doelt, is dat God vanaf die dagen een ander werk doet. In ieder geval niet aan het Joodse volk, maar een werk met betrekking tot een ander volk, dat Hij uit de heidenen aanneemt voor Zijn Naam.

**Handelingen 15 : 19-22**

- 19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere;
- 20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
- 21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.
- 22 Toen heeft het den apostelen en den ouderlingen, met de gehele Gemeente, goed gedacht, enige mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochië: *namelijk* Judas, die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders.

In vers 19 komt Jakobus tot de conclusie van het probleem in dit hoofdstuk. Hij, die als "broeder des Heeren" kennelijk uitspraak moet doen in deze kwestie, zegt: "Daarom oordeel ik", want er was nog geen uitspraak gedaan. Petrus had inspraak gehad, maar geen uitspraak gedaan. Paulus

evenmin. Jakobus' oordeel is dat men degene uit de heidenen, die zich tot God bekeren, niet lastig zou vallen ("beroere"). Men zou hen aanschrijven. Heel officieel, het is de enige keer dat zoiets gebeurt, met een brief, die zegt hoe men zou leven. Een eenmalige brief, omdat er gezegd wordt dat er geen wet is om onder te leven. Daarna heb je dit soort ethische brieven niet meer nodig. Aangezien er nog geen nieuwtestamentische geschriften waren, leek het Jakobus wenselijk dat er iets zwart-op-wit kwam, dat rondgestuurd kon worden naar overal "waar Mozes gelezen wordt". Een brief, gelezen op de sabbat in de synagoge.

Aan het "toen heeft het de apostelen en de ouderlingen en de gehele Gemeente goed gedacht", is nogal wat opgehangen in de loop der tijd. Door besturen in kerkelijke organisaties, die de macht in handen willen hebben, maar ook de "vrije groepen", die op basis van deze tekst dingen willen regelen via vergaderingen van "heel de gemeente". Maar er staat: "toen heeft het de apostelen en de ouderlingen", want zij waren vergaderd en zij zouden over de kwestie met elkaar spreken. (Vers 6) Zodat je je nu afvraagt: waar komt ineens die gemeente, onterecht geschreven met een hoofdletter, vandaan? Het betekent niet dat alle gemeenteleden aanwezig waren. Die was toen al groot in aantal. Dat ze er allemaal bij betrokken moeten zijn, is helemaal niet nodig. De apostelen, de ouderlingen, vertegenwoordigden heel de gemeente. Zo werkt het. Dat is inderdaad niet democratisch. De Gemeente heeft maar één Hoofd en dat is Christus. De apostel Paulus noemt zichzelf een "oudste". Apostelen zijn in de praktijk oudsten. Het onderscheid tussen die woorden wordt hier niet gemaakt. Ze worden in één adem genoemd. De gedachte is dat degene die verantwoordelijk dragen in de Gemeente vrijwilligers zouden aanwijzen. "Mannen uit zich te verkiezen" om met Paulus en Barnabas naar Antiochië te gaan. Het doel is aldaar antwoord te gaan geven op de vragen die daar aan de orde gekomen waren. Dat werden Judas, bijgenaamd Barsabas en Silas. "Judas" is de naam van het Joodse volk en "Barsabas" is: "zoon van de sabbat". Dan ben je voorbij de sabbat, op de eerste dag der week en daar gaat het nou net over. Silas heet hetzelfde als Saulus, al schrijf je het verschillend. Het zijn twee Griekse vormen van de Hebreeuwse naam "Saul". Het zijn mannen die voorgangers waren onder de broeders. Dan heb je: apostelen, oudsten en voorgangers.

**Handelingen 15 : 23-27**

- 23 En zij schreven door hen dit *navolgende*: De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders *wensen* den broederen uit de heidenen, die in Antiochië, en Syrië, en Cilicië zijn, zaligheid.
- 24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen

- wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij dat niet bevolen hadden;
- 25 Zo heeft het ons eendrachtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, *enige* mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Barnabas en Paulus.
- 26 Mensen, die hun zielen overgegeven hebben voor den Naam van onzen Heere Jezus Christus.
- 27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen.

De brief werd namens de apostelen en oudsten in Jeruzalem opgesteld en via deze apostelen of voorgangers afgeleverd in Antiochië. In vers 24 kun je goed de betekenis van het woord "ziel" terugvinden. Ze werden onzeker in het dagelijkse leven. Moeten we nou zus of moeten we zo? Onder gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn de genoemde personen naar degenen gezonden die "ontroerd zijn" door de niet van de broeders in Jeruzalem afkomende lering over "de wet onderhouden". Judas en Silas zijn gezonden om deze boodschap ook met de mond te bevestigen. **Zie zijlijn 104** Dan komt de clou van het verhaal:

#### **Handelingen 15 : 28 en 29a**

- 28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen:
- 29 *Namelijk*, dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, ...

Hier in Handelingen 15 wordt niet echt wat verboden. Er staan geen sancties op van Godswege. Er wordt geadviseerd, maar de gedachte is wel dat de Heilige Geest dit goed vindt. Wie zijn wij dan om daar een afwijkende mening over te hebben? Het heeft de Heilige Geest, en dus ons, goed gedacht. Men sluit zich gewoon aan bij wat van Godswege bekend gemaakt werd. De brief over "geen meerderen last" opleggen, "dan deze noodzakelijke dingen", zegt dat men zich "zou onthouden van de dingen die door de afgoden besmet zijn", aldus vers 20. Hier heet het: "dat gij u onthoudt van hetgeen de afgoden geofferd is". Hoezo zijn dingen door afgoden besmet? En van bloed - van het verstikte - en ook van hoererij zou men zich onthouden. Die dingen worden in beide verzen genoemd en dat was het dan. Over wat hier bij wijze van spreken "verboden" wordt, wordt in de latere brieven niets meer gezegd. Integendeel. In 1 Korinthe 8 : 1 staat: "Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn". Er staat niet: dat gij u daarvan zou onthouden. In vers 4

wordt het verhaal weer opgepakt: "Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan een". "Niets" wil zeggen dat het niet bestaat. Is niet. Dat er geen andere God is dan Eén. Afgoden bestaan niet. Er kan niets aan hen geofferd zijn. Wat er gezegd wordt in het Schriftgedeelte is dat het allemaal geen bal uit maakt. De suggestie is, mede op basis wat in 1 Korinthe 8 over de kwestie staat, dat degenen in Handelingen 15 geacht worden "een gewoonte des afgods te hebben tot nog toe", niet meer eten wat aan de afgoden geofferd is.

#### **1 Korinthe 8 : 19, 20**

- 19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het afgodenoffer iets is?
- 20 Ja, *ik zeg*, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen (= *demonen*) offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen (= *demonen*) gemeenschap hebt.

De gedachte is dat er geofferd wordt aan niet bestaande (af)goden en hier staat: "zij offeren aan de demonen". Die bestaan wel. In de praktijk offert men aan demonen. Dat zijn de "goden" in deze wereld, die men kan dienen en zelfs offeren. Maar demonen zijn geen goden. Met demonen zou men geen gemeenschap hebben, zegt Paulus. Men zou niet het voedsel eerst aan de demonen aanbieden, wijden en daarna ervan eten. Het gaat om dat principe, om die volgorde en niet over het eten van voedsel dat wellicht buiten jou om aan "afgoden" geofferd zou zijn, of je daar nu weet van hebt of niet. Dat blijkt uit andere besprekingen van Paulus, o.a. in Romeinen 14 : 14: "Ik weet en ben verzekerd in de Here Jezus dat geen ding onrein is in zichzelf, dan die acht iets onrein te zijn, dien is het onrein". Alleen als men iets onrein vindt, denkt dat iets onrein is, dan is het ook onrein. Voor je bewustzijn, voor je "weten" en dus ook voor je "geweten". Dingen zijn niet onrein in zichzelf, maar men kan ze als onrein beschouwen. In 1 Timótheüs 4 wordt gereageerd op degenen die "gebiedende van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft tot nuttiging met dankzegging voor de gelovigen, die de waarheid hebben bekend". Die waarheid staat in vers 4: "Want alle schepsel Gods is goed en er is niets verwerpelij, met dankzegging genomen zijnde". Het wordt namelijk geheiligd en daarmee aan de Heer gewijd. **Zie zijlijn 105** Misschien moet je van die lui uit Handelingen 15 zeggen dat ze dachten dat er nogal wat onrein was. Daarvan zouden ze zich onthouden. Wellicht speelt ook mee dat het een gemengd gezelschap is. Heidenen en Joden. Voor Joden is, op grond van hun gewoonte, hun geweten, dat wat zij kennen, heel wat onrein. Gelovigen uit de heidenen zouden met hen rekening houden en wellicht ook andersom. Het blijft wat vaag.

#### **Zijlijn 104**

In de oudheid had schriftelijk materiaal in het algemeen weinig waarde. Iemand moest het gewoon zeggen. De mondelinge boodschap werd hoger gewaardeerd. Iedereen kan een briefje schrijven. In onze dagen is het absoluut andersom. Mondelinge traditie gooit men gewoon weg, dat heet legende, een mondelinge overlevering, van horen zeggen, dat betekent niets. Het moet zwart op wit staan, want dan is het "historisch". Want historie is dat wat geschreven is. Als het alleen mondeling is, is het historisch niet verantwoord. Maar daarom kan het geschiedkundig wel waar of verantwoord zijn.

#### **Zijlijn 105**

Het wordt geheiligd door het Woord van God en door het gebed. Daarom bidt men voor het eten. Of dankt men voor het eten, want "dankzeggende wordt het gezegend". (1 Korinthe 10 : 16)

### Zijlijn 106

Er lijkt een samenhang te bestaan tussen iemands leven en zijn bloed. Iemands gedrag, iemands praktische leven, drukt zich uit in zijn bloed en de aard van zijn bloed. Levenswijze, opvattingen e.d. hebben een uitwerking op iemands gezondheid en dus in zijn bloed. Het idee is dat, als men vlees met bloed eet, dan neemt men "zijn ziel tot zich". Dieren kunnen van demonen bezeten zijn. Van legio zelfs. (Lukas 8) Ik heb de indruk, uit de Bijbel in elk geval, dat het niet kwaad kan als men dierlijk bloed tot zich neemt, maar het zou ook besmet kunnen zijn. Met "afgoden" namelijk. Niet omdat het aan de afgoden geofferd is, maar omdat een demon zich vestigt in lichamen, als hij de kans krijgt. In het bloed, lijkt mij. Soms herinnert men zich dingen van de donor. Dat kan alleen als men, via bloed, die demon overgenomen heeft. Die is dan verhuisd. Dat lijkt mij de samenhang te zijn van dat men zich "onthoudt van hetgeen aan de afgoden geofferd is en van bloed en van het verstikte".

Ik heb ook de indruk dat in Genesis 9 tot de mens gezegd wordt dat hij vlees, - zonder bloed - zou eten, omdat juist het eten van vlees minder ontvankelijk maakt voor rechtstreekse demonische beïnvloeding.

### Handelingen 15 : 29b

29 ..., en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelfen wacht, zo zult gij weldoen. Vaart wel.

Bloed en het verstikte is min of meer hetzelfde. Als een dier geslacht wordt, is het eerste wat gebeurt dat men het bloed eruit laat lopen. Sommigen consumeren dat bloed alsnog en daarvan staat: dat zou men niet doen. Men zou zich van bloed onthouden. (Genesis 9) Als een dier een tijd "verstikt" is in een strik, dan zit het bloed er nog in en loopt het er ook niet meer uit. Het zit in het vlees. Het verstikte, dat dus vol met bloed zit, is hetzelfde als bloed. Men zou zich dus ook van dat verstikte onthouden, omdat het bloed er niet uit is. Al ver voor de wet, in Genesis, was er sprake van dat men geen bloed zou consumeren. Bloed is een type van iemands praktische leven, omdat het beweegt. Bloed is ons meest essentiële orgaan, want als je geen bloed hebt, hoef je ook geen hart te hebben. Als je bloed kwijtraakt, ben je je leven kwijt. **Zie zijlijn 106**

Daarna wordt "hoererij" genoemd. Wat verbindt deze drie dingen met elkaar? Dat moet de "afgoden" (demonen) zijn. "Boze geesten" worden zij genoemd. Demonen zijn de laagste soort geestelijke wezens die er zijn. Lager dan de mens in rangorde. Om die reden hoef je er ook nooit bang voor te zijn. Tenzij je ze eert. Dan plaats je ze hoger en onderwerp je je aan hen en dan kan het fout lopen. Over die demonen begint het in de verzen 20 en 29. Ik denk dat de genoemde dingen rechtstreeks van doen hebben met demonie. Niets is onrein in zichzelf, maar in dat bloed en ook in het verstikte vlees waar het bloed nog in zit, zit mogelijk iets anders. Dat heet "besmetting" en dat woord wordt hier gebruikt. Het is overdraagbaar en dus men kan zich er beter van onthouden. Dat geldt ook voor "hoererij", omdat door geslachtsgemeenschap meer uitgewisseld wordt (eventueel demonie) dan alleen het gebruikelijke. Hetzelfde verhaal dus. Dit is de enige verklaring die ik ken en die niet in strijd is met andere uitspraken over deze materie.

Het ligt niet aan de dingen, maar aan de afgoden, de demonen. Als je er ontvankelijk voor bent en anders werkt het ook niet. Gelovigen bevinden ons in een strijd, niet tegen vlees en bloed, maar "... tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht". (Efeze 6 : 12) Deze hebben het op ons als gelovigen voorzien en daarvoor wordt mijns inziens in het schrijven van Jakobus in Handelingen 15 gewaarschuwd. De eerste bescherming is dan: "dat gij u onthoudt van ...". Dan tot slot: "Vaart wel". Prachtig. Dat was het, meer hadden ze ook niet te zeggen of te schrijven. Kort en krachtig.

### Handelingen 15 : 30-34

- 30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochië; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.
- 31 En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.
- 32 Judas nu en Silas, die ook zelven profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen.
- 33 En als zij daar een tijd lang vertoefd hadden, lieten hen de broeders wederom gaan met vrede, tot de apostelen.
- 34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.

Zij lieten de brief voorlezen in Antiochië en daar waren ze er blij mee. Dat maak je in onze dagen niet zoveel mee, dat mensen blij worden dat ze niets hoeven, dat ze alles mogen. Dan hebben ze door dat ze zelf moeten kiezen wat ze zullen doen of laten en daar wilden ze juist vanaf. Sommigen willen de vrijheid niet, maar deze gelovigen wel. De gedachte hier is, als bepaalde zaken ergens bekend zijn en op een andere plaats niet, dat de Heer mensen stuurt om dat bekend te maken. Dat is de normale gang van zaken. Ze bleven "een tijd" in Antiochië. Daarna zat hun taak er op. Judas ging kennelijk terug naar Jeruzalem. Silas achtte het goed om "aldaar te blijven". Later reisde hij wel verder. Silas kwam van Jeruzalem naar Antiochië en in het volgende hoofdstuk reist hij mee met Saulus, zijn naamgenoot, op Paulus' tweede zendingsreis. Dat is de wijze waarop het Woord verspreid werd. Niet doordat God een profeet stuurde, laat staan een engel, maar gewoon doordat deze mensen de wereld rond reisden om het Evangelie te prediken. Zo is dat tot in onze dagen gebleven.

### Handelingen 15 : 35-41

- 35 En Paulus en Barnabas onthielden zich te Antiochië, lerende en verkondigende met nog vele anderen, het Woord des Heeren.
- 36 En na enige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het Woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben.
- 37 En Barnabas ried, dat zij Johannes, die toegenaamd is Markus, zouden medenemen.
- 38 Maar Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk.
- 39 Er ontstond dan een verbittering, alzo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Markus medenam, en naar Cyprus afschepte;

40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde.

41 En hij doorreisde Syrië en Cilicië versterkende de Gemeenten.

Met Paulus en Barnabas was het allemaal begonnen op die eerste zendingsreis, met al die heidenen die tot geloof kwamen. Zij leerden en verkondigden "het Woord des Heeren", overal en altijd. Hieruit ontstaat de tweede zendingsreis. Ze wilden de reis nog eens over doen. Even kijken hoe het verder ging. De bedoeling van Barnabas was om dat met dezelfde groep te doen. Maar Paulus wilde Johannes Markus niet meenemen, omdat hij op de eerste reis onderweg afhaakte. Dat was problematisch, want hij was het neefje van Barnabas. De wegen gingen uit elkaar. Barnabas ging naar Cyprus, waar hij geboren was. Over hem gaat het niet meer in de Bijbel. **Zie zijlijn 107** Wij volgen nu Paulus samen met Silas.

## 16. Handelingen 16

### Handelingen 16 : 1-3

- 1 En hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een zeker discipel, met name Timótheüs, zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Grieksen vader;
- 2 Welken goeden getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystre en Ikonium.
- 3 Deze wilde Paulus, dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil, die in die plaatsen waren; want zij kenden allen zijn vader, dat hij een Griek was.

Wellicht ging Paulus met opzet rechtstreeks naar in het bijzonder Lystre, om daar de betrekkelijk jonge en goed bekend staande Timótheüs (= "tot eer van God") op te pikken. Paulus zegt tegen Eunice, zijn moeder: (2 Timótheüs 1 : 5) geef mij die jongen, een discipel, een volgeling of leerling dus, maar mee, dan kan hij bij mij "het vak" leren. Het is een specifieke bediening, die geleerd moet worden. Paulus kiest Timótheüs uit en wil hem opleiden in het "opziensambt". (1 Timótheüs 3 : 1) De aanstelling tot oudsten en voorgangers gebeurt van bovenaf. Door de Heilige Geest natuurlijk. (Handelingen 20 : 28) Over Timótheüs wordt gezegd: "En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is." (2 Timótheüs 3 : 15) Het Woord Gods is hem met de paplepel ingegoten. Als men een vak goed wil leren, zou men er van jongs af aan in opgroeien. Timótheüs was de zoon van gelovige Joodse vrouw. Een Christin dus. Hij had een Joodse moeder en een Griekse vader. Hij was onbesneden, dus

naar Joodse normen geen Jood. Paulus besneed Timótheüs. Niet omdat het moest of de Heer dat eiste, maar "om der Joden wil". Eisten de Joden dat dan? Nee, die hadden niets te eisen, maar in de praktijk zou het voor Timótheüs moeilijk geweest zijn om als onbesneden ingang te hebben en gehoor te vinden bij met name religieuze Joden. Als men hem vroeg: ben je besneden? Dan kon hij altijd zeggen: ja, ik ben besneden; einde discussie. In 1 Korinthe 9 wordt duidelijk dat Paulus Timótheüs besneed uit volstrekt praktische overwegingen. Om de Joden "te winnen" voor het Evangelie van de Genade Gods. Om praktische redenen doet men mogelijk concessies, maar uiteraard niet aan de boodschap zelf. **Zie zijlijn 108**

### Handelingen 16 : 4-12

- 4 En alzo zij de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem goed gevonden waren, om *die* te onderhouden.
- 5 De Gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.
- 6 En als zij Frygië, en het land van Galatië doorgereisd hadden, werden zij van den Heiligen Geest verhinderd het Woord in Azië te spreken.
- 7 *En* aan Mysië gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynië te reizen; en de Geest liet het hun niet toe.
- 8 En zij, Mysië voorbij gereisd zijnde, kwamen af tot Troas.
- 9 En van Paulus werd in den nacht een gezicht gezien: er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedonië, en help ons.
- 10 Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonië te reizen, besluitende *daaruit*, dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen.
- 11 Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgende *dag* naar Neapolis.
- 12 En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonië, een kolonie. En wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.

De "verordeningen om te onderhouden" bevatten uiteraard dat men niet besneden hoeft te worden. Dat zij niet onder de wet zouden leven. Dat zouden zij verkondigen aan de gelovigen als "zij de steden doorreisden". Men zou krachtig worden in het geloof, staan in de vrijheid. Alzo werden de gemeenten "bevestigd", vast gemaakt in het geloof. Het resultaat daarvan is dat deze "dagelijks overvloediger in getal" werden. De gemeenten groeiden.

### Zijlijn 107

Wat steekt er typologisch achter deze geschiedenis? Barnabas heette eigenlijk Jozef en daarna Barnabas. Zoiets gebeurt in de Bijbel met iedereen die Jozef heet. Of de naam verandert, of hij verdwijnt van het toneel. Jozef treed even op in een belangrijke functie, die bepalend is ook voor de rest van de gebeurtenissen, maar daarna wordt Jozef vergeten. Bijvoorbeeld in het geval van de Jozef, die vergeten wordt door de schenker. (Genesis 40 : 23) Dat blijft zo voor alle "Jozeffen" in de Bijbel. Jozef is de uitbeelding in een persoon van de belofte van het eerstgeboorterecht. De clou daarvan is dat die altijd vergeten wordt. Aan het eind van Genesis weet je dat Jozef dat eerstgeboorterecht geërfd heeft, maar hoe het dan verder gaat? Je komt het niet meer tegen. Ik denk dat het de bedoeling was dat het vergeten zou worden, omdat het deel uitmaakt van Gods plan, waarbij bepaalde dingen niet op voorhand werden geopenbaard.

### Zijlijn 108

Uit Galaten 2 blijkt dat het zeker geen gewoonte was om dienstknechten te besnijden. Een gelovige leeft niet onder de wet. We zijn daar op weg naar het "apostelconvent" (Handelingen 15) Titus was ook mee. Vers 3: "Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden".

### Zijlijn 109

Koloniën zijn door de Romeinen uitgevonden. In de oudheid is een kolonie de aanduiding van een plaats die bewoond is of gesticht werd door afgezwaaide militairen uit het Romeinse leger. Die mochten zich dan vrij ergens vestigen in een van de koloniën, waar ze maar wilden binnen het Romeinse Rijk. Keulen (Köln) was dat, want het heet zo. "Cologne". "Galatië" heet zo, omdat zich daar Gallische ex-soldaten vestigden.

### Zijlijn 110

Troas wordt geacht identiek te zijn aan Troje uit de Griekse oudheid. Voor zover ik weet is Troje oorspronkelijk gebouwd door Israëlieten, uit de stam van Juda. De Trojaanse oorlog was de strijd tussen een deel van de stam van Dan, tegen een deel van de stam van Juda. Troas wordt geassocieerd met Israël en zelfs in het bijzonder met Engeland. Het verhaal is dat Brittannië gesticht werd door Brutus, die een belangrijke rol speelde in de Trojaanse oorlog. Troje komt voor in de verhalen van Homerus (*± 800-750 v.Chr.*) Tot ver in de 19e eeuw was Troje een mythe, totdat Heinrich Schliemann het vond. Het ligt op de heuvel van Hisarlık, die uitkijkt over de vlakte langs de Turkse Egeïsche kust. Op 4,8 km afstand van de zuidelijke ingang van de "Dardanellen", de naam die verwijst naar "Dan".

Of zij zelf ook begrepen dat zij door de Heilige Geest verhinderd werden om het "Woord in Azië te spreken" waag ik te betwijfelen. Dat staat er in ieder geval niet. Het is een verslag achteraf en toen is vastgesteld dat het de Heilige Geest was. Zij reisden een andere kant op, maar ook dat liet de Geest niet toe. Het wordt een doodlopende weg, want ze komen hier aan het einde van dit schiereiland, wat wij "Klein Azië" noemen. Dan kom je terecht in Troas, maar dat is Troje. Macedonië ligt aan de andere kant van het water, in het noorden van het tegenwoordige Griekenland. Als men dan toch geen kant op kan, en men krijgt op een of andere wijze een indicatie dat er misschien een bediening is in Macedonië, zeggen ze: dan gaan we het schip in en steken we over naar Macedonië. Het schip (schepen "lopen") liep recht naar Samothrace. Eerst naar een eiland, wat ons normaal gesproken niet interesseert, want ze voeren de volgende dag meteen door naar Neápolis. Naar "Nieuwstad". Je vraagt je af waarom ze eerst dat eiland aandoen. Maar daar hebben we het antwoord al op gekregen. Het is het bekende verhaal natuurlijk. Eerst naar dat eiland en van dat eiland naar Neápolis, aan de kust. Daarna van Neápolis landinwaarts naar Filippi, een kolonie. **Zie zijlijn 109**

Vanuit Troas (Troje) **Zie zijlijn 110** komt men terecht op het eiland Samothrace. Dat eiland is de uitbeelding van de Britse eilanden. Je komt via Troje uit de oudheid in Londen ("Trinovantum", later "Londinium") terecht en dus in Brittannië. Al wat daarna gebeurt, is het vervolg op het verhaal. Zo komt men in Filippi, genoemd naar Filippus, de vader van Alexander de Grote. Die laatste was de oprichter van het grootste wereldrijk aller tijden, het Griekse Rijk. Deze stad Filippi is in feite de uitdrukking van heel de Grieks-Romeinse wereld tot in onze dagen. Als voorstad van Filippi heb je dan Neápolis, de "nieuwe stad". Maar "polis" betekent niet alleen "stad". Het is ook een samenleving en daarmee een cultuur. Het is een nieuwe wereld en in zo'n wereld leven wij vandaag nog. Dat is die wereld waarin de Here Jezus verscheen. Het is ook de wereld die de Heer niet wilde. Het is die wereld die door God is losgelaten, maar het is ook die wereld waarbinnen zich die 10 stammen bevinden.

### Handelingen 16: 13-15

- 13 En op den dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren.
- 14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.

- 15 En als zij gedoopt was, en haar huis, bad zij ons, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heere getrouw ben, zo komt in mijn huis, en blijft er. En zij dwong ons.

Ze gingen naar de plaats, waar die vrouwen samen kwamen. Dan mis je dus de mannen. Waar zijn die? Hoeveel mannen mis je? Tien mannen. Als er tien mannen geweest waren onder de Joden, dan zou er een synagoge geweest zijn. Bij de Joden geldt nou eenmaal het beginsel: als er geen 10 mannen zijn, dan kun je geen synagoge hebben. Niemand kan verklaren waarom dat zo is. Maar de gedachte is gewoon: de 10 stammen zijn zoek en dus heb je geen Israël. Tien zijn er zoek. Dat is wat er achter steekt. Het Woord Gods, "de 10 Woorden" zijn uiteindelijk toevertrouwd aan de tien stammen. Daar zou het resultaat hebben, maar die zijn hier even niet. Men vindt vrouwen bij de rivier, omdat er geen synagoge is. Dat duidt op het gebrek binnen het Jodendom.

Lydia, afkomstig uit Thyatira, een stad in Libië, hoorde, ze geloofde. Ze kwam tot geloof ("nam acht op hetgeen van Paulus gesproken werd") en werd gedoopt. Zij zegt dan: "dat ik de Heere getrouw ben". "Trouw zijn" is hetzelfde woord als "gelooven". Lydia is een beeld van de 10 stammen als zodanig. In de positieve betekenis. Zij hoort het Evangelie en komt tot geloof. Lydia hangt samen met "Lidda" en daarmee met de plaatsnaam "Lod" (zie pagina 75), dat synoniem is met "Perez", namelijk "breuk" of "bres". Dat is in de Bijbel de aanduiding van de huidige bedeling. De breuk, de onderbreking in de heilsgeschiedenis, waarin God Zijn werk in het openbaar aan de volkeren stop heeft gezet, om er in de toekomst weer mee verder te gaan. Het is de onderbreking tussen de 69-ste en 70-ste week van Daniël. Lydia is purperverkoopster. Purper is de kleur paars, de menging in gelijke delen van rood en blauw. Heel primaire kleuren, van de tabernakel bijvoorbeeld. De Bijbel kent vooral hemelsblauw en scharlaken en daar tussenin purper. Hemelsblauw is de kleur van de hemel, de hemelse dingen. Rood is de kleur van de aarde. De aardbodem heet "adama", en "Adam" betekent "rood". In andere landen heb ik rode aarde gezien. Purper is de kleur van de middelaar en van de hogepriester. Purper brengt de verbinding tussen het blauw van de hemel en het rood van de aarde, en daarmee van de mens, die uit de aarde aards is. De aarde en de hemel komen bij elkaar in purper, dat daarmee de kleur van Christus is. En daarmee van het Nieuwe Verbond, waarin de mens met God verzoend is door die ene Middelaar tussen God en de mensen: de Mens Jezus Christus. Deze purperverkoopster, de "breuk", oefende druk uit dat Paulus en Silas in haar huis zouden komen en er zouden blijven. Daar komt dus het Evangelie terecht. Maar het kwam bij de Britten terecht, bij de Angel-Saksische volkeren in het bijzonder.

## Handelingen 16 : 16-18

- 16 En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haar heren groot gewin toebracht met waarzeggen.
- 17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen.
- 18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, *daarover* ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure.

"Een waarzeggende geest" moet zijn: "een pythonische geest". Een python, een slang uit de geschiedenis van Apollo. De python werd vernietigd, verslagen door Apollo ("Pythius"), een type van Christus. Hij versloeg de slang. Wij kennen Christus Zelf ook als de Slang, Die verhoogd werd, tot in de hemel. **Zie zijlijn 111** Die geest, die python, beschikt over de vrouw. Vrouwen zijn nu eenmaal wat makkelijker door de duivel te gebruiken dan mannen. Ze zijn van nature ontvankelijker dan mannen. (1 Korinthe 11 : 14) Deze vrouw is een uitbeelding van de volkeren. Hier gaat het om een "zekere", een specifieke, een naamloze. Daarmee is het een beeld van de 10 stammen van Israël als zodanig. Ze is een uitbeelding van de eerste golf van migrerende 10 stammen. De Kelten woonden al lang in West-Europa, met name op de Britse eilanden. Zij waren weliswaar afgodendienaars, al in de dagen dat ze in Israël waren, maar zij waren wel degelijk ontvankelijk voor het Evangelie, zoals de geschiedenis laat zien. Zij kwamen op regeringsniveau (het koningshuis van de Kelten) tot geloof en zo verdween de oude afgodische traditie van de Kelten. Dat vind je in deze vrouw uitgedrukt. Zij herkende de bijbelse boodschap en de afgoderij maakte plaats voor het Woord Gods. Hetgeen min of meer, bevestigd wordt door die merkwaardige uitspraken die zij doet.

Op het eerste gezicht spreekt deze "waarzeggende geest" de waarheid. Daarna moet je je afvragen: wat is er dan mis mee? Paulus was er in ieder geval ontevreden over. Hij sprak de demon rechtstreeks toe en gooide hem er meteen uit. Je vraagt je af waar dat dan voor nodig was, want het is toch mooi dat zo'n vrouw, die kan waarzeggen, het werk van Paulus ondersteunt. Bedenk dat God de wereld heeft losgelaten en in die duisternis komt het Woord Gods tot ons. De duivel probeert dat óf weg te stoppen óf dat af te leiden. Een van zijn methoden is dat hij zich voor Christen uitgeeft en met de Bijbel schermt, via wie dan ook, om daarna het zaakje op z'n minst op een zijspoor te zetten. Als hij mensen niet van

de waarheid kan tegenhouden, dan probeert hij ze uit de bocht te laten vliegen. De duivel probeert zich meester te maken van wat er gebeurt. Door er eerst mee in te stemmen om er daarna grip op te krijgen. Kun je ze niet verslaan? Join them. Daarna neemt hij de macht over. De duivel gebruikt "listige omleidingen des duivels". (Efeze 6 : 11) De apostel zegt: "Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend". (2 Korinthe 2 : 11) Ik weet hoe hij werkt, want dat heb ik genoeg ervaren. Daar gaat het hier ongetwijfeld over. Puur historisch gezien. Het is nergens voor nodig dat een demon, een geest, deze dingen in het openbaar roept. Als deze mensen dienstknechten Gods des Allerhoogsten zijn, dan verkondigen zij de weg der zaligheid en dat is het dan. Meer is niet nodig. **Zie zijlijn 112**

Paulus draait zich om, heeft er geen vrede mee en daarna was die demon zoek. Van het ene op het andere moment is die afgoderij, en wat daarbij hoort, verdwenen en heeft het plaatsgemaakt voor rust, omdat men de Here Jezus Christus dient. Geïllustreerd in een vrouw, omdat de 10 stammen als volk de Heer zou dienen. Zij dient nu niet meer de duivel en zijn personeel (demonen). Ze dient nu de Heer, door het Woord des Heeren. En dus staat er: "ik gebied u in de Naam van Jezus Christus". Als "de Naam van Jezus Christus" genoemd wordt, worden de demonen actief. Het betekent ook dat ze weg moeten en daarom kan het heel wat oproer veroorzaken als die Naam gepredikt wordt. Ze protesteren luidkeels en stemmen soms luidkeels in. Dat principe zien we ook in onze tijd. Het ontaardt in pogingen van de tegenstander om zich meester te maken van de situatie. Vooral als de mensen in kwestie denken dat God wellicht door iemand van hen rechtstreeks zou spreken, zou profeteren, dan wel in tongen spreken. Dan wordt het bloedlink. Omdat ik denk dat in het algemeen de duivel zich van die situatie bedient en dus het woord gaat voeren. Op het moment dat gelovigen menen dat de Heer rechtstreeks tot hen of door hen spreekt, gooien ze hun Bijbel in feite aan de kant. Niet letterlijk, maar overdrachtelijk. Maar als de Heer wat anders zegt, dan in Zijn Woord staat? Nou ja, wat Hij tot mij rechtstreeks zegt, dat is het laatste woord en zo verliest men de Bijbel. Maar al wat God doet, doet Hij door Zijn Woord, dat Hij heeft laten vastleggen.

## Handelingen 16 : 19-25

- 19 Als nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop hunns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.
- 20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.
- 21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzo wij Romeinen zijn.

## Zijlijn 111



De *esculapius* (aesculaap), de slang als teken van de grote genezer, is een type van de verhoogde Christus. Van de *esculaap* op het doktersvignet zegt men dat die uit de Griekse mythologie komt. Dat kan, maar het is gewoon dezelfde. Christus, is verhoogd, tot aan de rechterhand Gods, zegt Johannes 3 : 13. "Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moest de Zoon des Mensen verhoogd worden", een verwijzing naar Numeri 21. De slang is in de Bijbel niet zozeer de uitbeelding van iemand, maar van een beginsel. Satan is tot op heden de heerser over de stoffelijke wereld. Over de materie, over de zienlijke wereld. Hij zal echter verslagen en vervangen worden door de Here Jezus Christus. De "oude slang" (Openbaring 12 : 9; 20 : 2) maakt plaats voor de Verhoogde Slang.

## Zijlijn 112

Er zijn meerdere geesten. "Beproof de geesten of ze uit God zijn". (1 Johannes 4 : 1) Je hebt ook de geest van de antichrist. De enige manier is vasthouden aan dat Woord, want dat is wat de Geest doet. De Geest leidt ons in heel de waarheid. (Johannes 16 : 13) Als er een geest is die ons wijs maakt dat de Geest rechtstreeks Zelf tot ons spreekt, i.p.v. via de Bijbel, dan is dat niet de Geest van God. Dat is een boze geest en dat is volgens de Bijbel een demon.

### Zijlijn 113

Dit is een uitspraak die veel misbruikt wordt. Suggesterende dat als die stokbewaarder nou maar gelooft in de Here Jezus Christus, dan wordt op grond daarvan heel zijn huis zalig. Maar dat staat er niet. Wat er staat is dat hij en heel zijn huis zouden geloven om zalig te worden. Suggesterend, i.v.m. de symbolische en profetische betekenis van deze gebeurtenis, dat dit huis heel de gevangenis is. Er staat niets anders bij. Het was toch zijn huis waarover hij bewaker was? Hij is het hoofd van die huishouding.

- 22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen.
- 23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.
- 24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok.
- 25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen.

Hun "winstverwachting" was weg en daarom grepen ze Paulus en Silas om op het marktplein voor de oversten, de "hoofdmannen" te verschijnen. Vanwege het simpele feit dat ze Joden zijn, brengen ze de stad in beroering (in beweging), werd er gezegd. Dat is kennelijk het enige dat zij misdaan hebben. Alleen al dat de Joden zich strak vasthouden aan hun eigen Joodse cultuur, is bedreigend. Dat levert altijd problemen op en veroorzaakt onrust. Met name omdat men daar in Filippi leeft volgens Romeinse wetten en dus Romeinse, dan wel Griekse, goden dient. Dat zijn strijdige dingen. In het Nieuwe Testament is Joods zijn geen kwestie van afstamming, maar van aanhanger zijn van de Joodse godsdienst. Paulus is min of meer de personificatie van de Gemeente. Is de Gemeente Joods? De Romeinen dachten van wel. Maar het antwoord is: nee, volstrekt niet. Op de essentiële punten is het Christendom juist het tegenovergestelde van het Jodendom. Dus het is niet Joods, religieus gezien niet en qua afstamming ook niet. Het is duister en ze zaten gevangen. Dat hoort bij elkaar. Waar duisternis de wereld klein maakt, omdat het niet groter is dan tot waar je tasten kunt, is duisternis ook een gevangenis. Men wordt bevangen, gevangen in de duisternis. Daarin vind je de gevangenen verenigd met Saulus en Saulus. Ze zingen lofzangen. Dat is een uitbeelding van heel de Gemeente, want de Gemeente is een "gevangenis". De Gemeente bestaat uit gevangenen. Van Christus Jezus wel te verstaan. (Efeze 4 : 8) Wat doet de Gemeente? Lofzangen zingen. Tot eer van God. Het leger van "hemelse heirlegers prijzende God", zingende het ere zij God, (Lukas 2 : 13) is een beeld van de Gemeente. In Zijn wederkomst komt de Heer met zijn Gemeente van hemelse heirlegers. Dat zijn wij.

#### Handelingen 16 : 26-31

- 26 En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.
- 27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de

deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zichzelf omgebracht hebben, menende, dat de gevangenen ontvloeden waren.

- 28 Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe uzelfven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
- 29 En als hij licht geëist had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder *aan de voeten*;
- 30 En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: *Lieve heren*, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
- 31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. **Zie zijlijn 113**

We zijn er wel aan gewend geraakt, want Petrus en Johannes werden in Handelingen 4 ook al bevrijd. Toen opende een engel de deuren. Dat gebeurt omdat dit in het Oude Testament werd aangekondigd. Dat als de Messias komt, Hij de gevangenen zal bevrijden. En dan wordt er door de stokbewaarder heel netjes gevraagd "wat moet ik doen opdat ik zalig worde?" Het antwoord is: heel kort: "Geloof in de Here Jezus Christus". Geloof in de Christus der Schriften. De Here Jezus, Die de Christus is. Dat is de verwijzing naar oudtestamentische geschriften. Jezus is Degene Die daarin werd aangekondigd. Geloof wordt van Godswege gerekend tot gerechtigheid. Dat staat al in Genesis 15. Dat was altijd zo en het wordt in het Nieuwe Testament leerstellig uiteengezet, met name in Romeinen 4 en Galaten 3. God rekt geloof tot gerechtigheid, want degene die niet werkt, maar gelooft, wordt zijn "geloof gerekend tot gerechtigheid", onder verwijzing naar Genesis 15 : 6. "Abraham geloofde God en het werd hem gerekend tot gerechtigheid". (Galaten 3 : 6) Met daarbij een verwijzing naar Romeinen 4 : 3 en 5. Maar wat geloofde Abraham dan? Hij geloofde in opstanding uit de dood. Vooral met betrekking tot zijn eigen zaad, hetwelk is Christus. (Galaten 3 : 16) Moeilijker is het niet. Het staat uitgebreid uiteengezet en dat is wat wij geloven. Dat "Jezus is de Christus, die Jezus, Die gij gekruist hebt," zei Petrus in Handelingen 2 : 36, "is van Godswege gesteld tot Here en tot Christus".

#### Handelingen 16 : 32-34

- 32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.
- 33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.
- 34 En hij bracht hen in zijn huis, en zette hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.

Ze waren hier in de gevangenis. Misschien dat ze eruit gegaan zijn en naar zijn particuliere woning gebracht zijn. Het is al wat onder zijn beheer valt. Dat is het idee. Dat gebeurt allemaal in de nacht. Het blijft donker. De stokbewaarder legde geen belijdenis des geloofs af, maar hij beleed zijn geloof. Hij volgde niet eerst catechisatie of iets dergelijks. Hij werd gewoon ter plekke en terstond gedoopt. Met hem "al de zijnen", degenen die tot geloof kwamen dus. **Zie zijlijn 114** In dit verband denk ik dat deze stokbewaarder, hoofd van de gevangenis, de koning was van de 10 stammen van Israël. Hij was in ballingschap, in gevangenschap. Deze stokbewaarder is Caradoc (of Caractacus), het hoofd van degenen die in ballingschap waren. Hij kwam vanuit Brittannië in Rome en kwam daar tot geloof, toen hij ineens officieel Romeins staatsburger was. Hij was namelijk een gevangene van de keizer en zat gevangen in zijn eigen paleis in Rome. Dat was in de tijd waarover hier gesproken wordt. Ze komen allemaal samen aan één tafel. Aan de "tafel der gemeenschap", de "tafel des Heeren (1 Korinthe 10 : 21) het enige symbool dat wij als Christenen nog hebben. Nadat wij gedoopt zijn, hebben we - overdrachtelijk - alleen nog maar de tafel. De avondmaalsviering is de uitbeelding van de gemeenschap, van de eenheid, van de Gemeente als zodanig. Wij zitten allen aan aan Zijn tafel. De maaltijd is nou eenmaal gemeenschap. Men voedt zich met hetzelfde. De Bron van leven voor iedereen aan tafel is gelijk, vandaar dat de tafel in de Bijbel staat voor gemeenschap.

Als je de stokbewaarder als een koning ziet, dan is "al dat huis en de zijnen" zijn volk. Daar gaat het maar om. Er komt een koning tot geloof en dat projecteert zich op heel het volk, waarvan hij immers de officiële vertegenwoordiger is. De Here Jezus is als Koning de vertegenwoordiger van heel Zijn volk en als "Zoon des Mensen" kon hij, als juridische vertegenwoordiger, voor heel de mensheid de schuld betalen. Het volk wordt geacht ondergeschikt te zijn aan de koning en dus wordt het volk afgerekend op de koning die ze hebben. Die is bepalend en vertegenwoordigt het volk, naar boven toe uiteraard in de hiërarchie, en dus naar God toe. De koning is een vertegenwoordiger, een boodschapper van God bij de mens. Hij is verantwoordelijk voor het doorgeven van het Woord Gods aan het volk.

Die gevangenis is dezelfde als die van Jozef. Die gevangenen waren er al toen Jozef er in kwam. Toen werd het pais en vree, want Jozef stond daar aan het hoofd van die gevangenis. Jozef en zijn gevangenis zijn een beeld van de 10 stammen van Israël. Hier komen Paulus en Silas in die gevangenis en vervolgens komt het hele huis tot geloof. In de eerste plaats de stokbewaarder, het hoofd van de gevangenis. Dat is de geschiedenis van hoe het Evangelie aan het Britse vorstenhuis gebracht werd. Dat is

het eerste "huis" dat tot geloof kwam. Het is hetzelfde beginsel als in de brief aan Filemon. Paulus in Rome komt daar een weggelopen slaaf tegen. Die komt tot geloof en Paulus stuurt hem terug naar zijn heer om hem te gaan dienen. (Zie studies "Filemon"; vlichthus.nl) Dan ben je heel dicht bij het andere verhaal: Paulus komt in Rome terecht en brengt Caradoc, die Britse vorst daar gevangen zit, het Evangelie en zegt: nou terug naar je meester. Hij vertegenwoordigde de 10 stammen van Israël, wilde zijn Heer en Meester niet dienen, kwam in ballingschap (gevangenschap) terecht in Rome, maar daar komt hij alsnog tot geloof en keert terug tot de Heer, om Die vervolgens te dienen. Hij en zijn huis. Van dat huis stamt het Britse koningshuis af. Het is diezelfde troon, nog steeds.

#### **Handelingen 16 : 35-40**

- 35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die mensen los.
- 36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, zeggende: De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede.
- 37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar geseseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Niet alzo; maar dat zij zelve komen, en ons uitleiden.
- 38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, horende, dat zij Romeinen waren.
- 39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit *de stad* gaan zouden.
- 40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit de stad.

Paulus was weliswaar een Jood, maar ook een Romein. Wanneer de stokbewaarder Paulus moet boodschappen dat zij losgelaten worden en dan in vrede mogen gaan, zegt Paulus: dat gaat zo maar niet. Ze waren beschuldigd vanwege dat zij Joden zijn, maar nu zegt Paulus: ze kunnen ons niet zomaar vrijlaten en laten gaan. Wij zijn Romeinen. Het in het openbaar onveroordeeld geselen, in de gevangenis werpen en heimelijk daaruit laten verdwijnen, is tegen het Romeinse recht, waaronder in ieder geval Paulus stond als Romeins staatsburger. Een Romeins burger kon niet zomaar geseseld worden. Die genoot bepaalde voorrechten en bescherming en daar doet Paulus nu een beroep op. Hij was ook Jood, maar dat laat hij gewoon voorbij gaan. Paulus rekent zich niet tot het Jodendom. Hij is het hooguit van afstamming.

#### **Zijlijn 114**

Sommigen gebruiken deze tekst om aan te tonen dat er in bijbelse tijd al sprake was van kinderdoop. Zij hebben in dat verband eerst zijn kindertjes "uitgevonden", want die worden niet genoemd. In de Bijbel is het begrip "al zijn huis" niet beperkt tot wat wij kennen als het "huisgezin", bedoelend vader, moeder en kinderen. Het is een veel breder begrip en omvat allen die onder de verantwoordelijkheid vallen van de "bewaarder" van dat huis. "Huis" is daarom evenmin beperkt tot een woning, zoals wij dat kennen. Het kan ook een groep of samenkomst betekenen. Zo wordt er bijvoorbeeld, vooral in Ezechiël, gesproken over "huize Israëls". Of in Leviticus 22 : 18: "... uit het huis van Israël.". De Here Jezus zei in Mattheüs 13 : 57: "... Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland, en (= namelijk) in zijn huis.

## Zijlijn 115

Thessalonica wordt in de Bijbelse symboliek geïdentificeerd met het Griekse rijk van Alexander de Grote. Thessalonica is vernoemd naar de vrouw van Cassander, één van de opvolgers van Alexander de Grote, toen het rijk in vieren verdeeld werd. Iets dergelijks hadden we ook al met Filippi, de vorige plaats waar we waren. Het wordt gereleerd aan dat grote Griekse rijk, dat in zeker opzicht nog steeds bestaat. In Daniel staat dat ook gewoon dat het nog steeds bestaat, want het zou bestaan tot "de tijd van het einde". Wij leven nog steeds in een Griekse cultuur en beschaving en daarmee in een Griekse wereld. Uit dat Griekse wereldrijk zal het laatste antichristelijke rijk en de antichrist voortkomen.

## 17. Handelingen 17

Paulus wordt in Filippi de stad uitgeleid, onder zeker eerherstel, als Romeins staatsburger. Hij reist verder door Amfipolis en Apollonia. In Thessalonica, dat nog steeds te bezoeken is, gaat het verhaal op de gebruikelijke wijze verder. De apostel bezoekt de synagoge.

### Handelingen 17 : 1-4

- 1 En door Amfipolis en Apollonia *hun* weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessalonica, **Zie zijlijn 115** alwaar een synagoge der Joden was.
- 2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie sabbatten lang handelde hij met hen uit de Schriften,
- 3 *Dezelve* openende, en voor *ogen* stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden, en dat deze Jezus is de Christus, Dien ik, *zeide hij*, ulieden verkondige.
- 4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige Grieken een grote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet weinige.

De Schriften moeten geopend worden. Dat is nodig om de "harten en het verstand te openen". (Lukas 24) De apostel Paulus behandelt deze dingen vanuit de Schriften, vanuit het Oude Testament. Dat is niet al te eenvoudig, omdat daarin deze dingen niet zwart op wit staan. Noem één Schriftplaats in het Oude Testament waar staat dat "de Christus moest lijden". Het is zo niet te vinden. Toch worden deze dingen vanuit het Oude Testament besproken, net zoals de Here Jezus dat Zelf deed bij de Emmaüsgangers: "beginnende bij Mozes en al de profeten". Hij toonde hen uit de Schriften "alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage". (Lukas 24 : 46) De gedachte is dat deze profetieën, met betrekking tot het lijden en de opstanding van Christus, vastliggen in Schriftgedeelten waar dat niet meteen duidelijk is. Dat heet "verborgenheid". Die dingen werden van tevoren niet geopenbaard, omdat ze deel uit maakten van Gods strategie. Achteraf kunnen ze wel degelijk verklaard worden in de nieuwtestamentische Bijbelboeken. De essentie van de prediking van het Evangelie, en van alle bijbelse waarheid, is dood en opstanding. Dat is wat hier gepredikt en aangetoond wordt uit de Schriften.

"En sommigen uit hen geloofden", is niet helemaal goed vertaald, als u het mij vraagt. Het zit dicht in de buurt, het is een verwant woord, maar het had moeten zijn: "werden overtuigd". Als men van iets overtuigd is, dan kan men er ook in geloven. "Sommigen werden overtuigd", uit de

Schriften namelijk, want het is aantoonbaar vanuit de Schriften. Degenen die overtuigd waren, werden toegevoegd aan Paulus en Silas, maar daarmee gewoon aan dé Gemeente van Christus. Van de Joden kwamen maar weinigen (sommigen) tot geloof en van de heidenen een grote menigte. Er moeten veel voorname vrouwen geweest zijn in Thessalonica. Waarom die vrouwen genoemd worden? Misschien kom ik daar straks op terug, want het is tamelijk uitzonderlijk.

### Handelingen 17 : 5-11

- 5 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, *dit* benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven, en maakten, dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen.
- 6 En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen;
- 7 Welke Jason in *zijn huis* genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des keizers, zeggende, dat er een andere Koning is, *namelijk* Jezus.
- 8 En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die dit hoorden.
- 9 Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.
- 10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Berea; welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden;
- 11 En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, *als* die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren.

De Joden die niet geloofden, die dus niet overtuigd waren, worden jaloers. Dat is "benijdende". Het gaat over hun nijdigheid en in de Statenvertaling van 350 jaar geleden, betekent het altijd: "jaloers zijn". Dat leidt ook tot boos- en nijdigheid in de moderne betekenis van de term. De Joden zagen dat veel heidenen tot geloof kwamen, werden met nijdigheid vervuld en wedspraken hetgeen van Paulus gezegd werd. Het gaat om de zonde der tegensprekers. (Hebreeën 12 : 3) Die nijdigheid heeft consequenties. Er wordt een rel veroorzaakt door anderen, maar op aanstichting van de Joden. Dat is wat steeds gebeurt. "Jason" zou je naar het Hebreeuws moeten vertalen met "Jezus" ("Jehoshua"). Jason is volstrekt dezelfde naam. Met een verschillende uitgang, maar het de naam van Jozua. Dan wordt het "om het huis van Jezus aanvallende". Deze Jason zijn we nog

niet eerder tegengekomen en dat doen we ook niet meer. Alleen hier. Zij zochten Paulus en Silas, "tot het volk te brengen". Zo kom je terecht bij de officiële vertegenwoordiging van het volk. Ze worden voor de raad gebracht. Dat zijn "de oversten der stad". De implicatie is dat Paulus en Silas in het huis van Jason (Jezus) huisvesting vonden voor de tijd dat zij daar waren. Ze waren er echter niet. Het Griekse woord voor "koning" werd ook gebruikt ter aanduiding van de keizer. Paulus spreekt in Handelingen en in zijn brieven nauwelijks over de Here Jezus als Koning. Een enkele keer slechts spreekt hij over het Koninkrijk Gods, maar dat komt zo weinig voor dat je niet kunt zeggen dat het de essentie is van zijn prediking. We zullen wel zien in hoofdstuk 17 dat Paulus predikt dat de Here Jezus Degene is door wie de gehele aardbodem geoordeeld zou worden. Dat impliceert toch op zijn minst dat er iemand is met hogere rechten dan de keizer. Het is echter ver van Paulus om de macht van de keizer, of andere aardse overheden, te bestrijden. Het is dan ook een beschuldiging van Joden, die weten wie de Messias zou zijn. Zij leiden dat af uit de prediking van de apostel. Hoe dan ook, er is een andere Koning.

Die "vergenoeging" betekent, zo blijkt uit de gebruikte terminologie in het Grieks, een soort borgsom te zijn. Jason en de anderen moesten betalen. Als er weer zo'n oproer zou komen, zouden zij hun borgstelling kwijt zijn. Dat kon wel eens veel geld gaan kosten. Algemeen wordt dat als de reden beschouwd dat Paulus en Silas daarna "verreisden", weg reisden, naar Berea. Ze lieten Thessalonica achter zich. Zodat er door Paulus en Silas niet opnieuw een oproer zou kunnen uitbreken. Paulus had later graag naar Thessalonica willen komen, maar zegt: "de satanas, de duivel, heeft het ons belet." (1 Thessalonicenzen 2 : 18) De gangbare verklaring daarvan is dat dit verhinderd werd door de wetenschap dat dan Jason en de zijnen hun geld kwijt zouden zijn. In 1 Thessalonicenzen 2, ziet de apostel terug op Thessalonica en beschrijft hij zijn situatie daar. Nu gaat de geschiedenis verder in Berea, naar "de synagoge der Joden". De gelovigen aldaar worden meteen maar "edeler" dan de Thessalonicenzen genoemd. Men is dus edel als men het Woord met toegenegenheid ontvangt. Die toegenegenheid is te zien in het dagelijks onderzoeken van de Schriften. **Zie zijlijn 116** Men is "geneigd". Men wil "buigen", want dat is wat "neigen" is. "Neigt uw oor, hoort en uw ziel zal leven...". (Jesaja 55 : 3)

#### **Handelingen 17 : 12-14**

12 Velen dan uit hen geloofden, en van de Griekse eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige.

13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het Woord Gods ook te Berea van Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen de scharen.

14 Doch de broeders zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar Silas en Timótheüs bleven aldaar.

Dat is heel wat anders dan in Thessalonica. Daar waren het sommigen die geloofden. De zin is verder hetzelfde als in vers 4. Het grote verschil is dus die Joden daar in Thessalonica en Berea. In Berea geloofden velen, omdat ze de Schriften toegenegen waren en die onderzochten. We vinden hier een uitdrukking van hoe de gelovigen uit de Joden en de gelovigen uit de 10 stammen van Israël, inclusief de heidenen, beschouwd worden als nobele ("eerlijke") vrouwen. Omdat ze alsnog de Heer dienen.

De situatie in Thessalonica is illustratief voor het Joodse volk als zodanig. Wat daar gebeurt, is standaard. Dat gebeurt overal waar het Evangelie onder de Joden gepredikt werd. Berea is een uitzondering. "Berea" wordt vertaald als "Heber", waar "Hebreeër" vandaan komt. Dat betekent "van de overzijde". Als je "Bereërs" vertaalt naar het Hebreeuws, dan krijg je "Hebreeën". Deze naam wordt niet aan de Thessalonicenzen gegeven, maar aan de Bereërs. Dat is het echte "volk van de overzijde" en daarmee illustratief voor het werkelijke volk Gods. Dat bestaat namelijk uit degenen die het Woord van God zijn toegenegen en die "dagelijks onderzoeken of deze dingen alzo zijn". Als ik de vergelijking verder doortrek, dan denk ik, mede omdat die verhouding vele malen voorkomt in Handelingen, dat Thessalonica een beeld van het Joodse volk is en Berea van de 10 stammen. Het bekende "plaatje" wordt hier herhaald. Van de Bereërs horen we later niets meer, terwijl bijvoorbeeld aan de Thessalonicenzen en de Korinthiërs brieven worden geschreven. In Berea hadden ze die verdere zorg blijkbaar niet meer nodig. Als men dagelijks de Schriften onderzoekt, dan moet het goed komen. Waar het Woord gepredikt wordt, hebben wij de verplichting om dat Woord te onderzoeken. Als wij liefde hebben voor dat Woord Gods, dan is het aan ons om deze dingen te onderzoeken. De verantwoordelijkheid voor ons geloof en voor wat wij geloven, ligt niet bij de predikers, maar bij ons zelf. Je kunt je later nooit bij de Heer verschuilen en zeggen: ja, maar die of die heeft mij geleerd... Het gaat er altijd om wat de Schrift leert. Daar kun je de weg in gewezen worden, maar daar blijft het ook bij. Van belang is de "toegenegenheid des harten", waarmee men zelf de Schriften onderzoekt en gelooft. Wat u niet zelf in de Bijbel terug kunt vinden, moet u niet geloven.

De geschiedenis herhaalt zich steeds en Thessalonica en Berea worden opnieuw met elkaar vergeleken. De Joden deden precies hetzelfde. Zij zonden Paulus weg. Ook hier bleven er een paar achter, zodat de geschiedenissen tamelijk goed overeenkomen. In beide gevallen is er dus

#### **Zijlijn 116**

Er wordt gepredikt aan de Bereërs. Daarna onderzoeken dezen de Schriften of wat ze gehoord hebben ook inderdaad klopt. "Of deze dingen alzo waren". Dat is nog steeds de normale gang van zaken. Men hoort iets, het wordt verkondigd, en vervolgens zoekt men in de Schriften of dat klopt of niet. Als men als gelovige dat Woord is toegenegen, dan is het geen moeite om er veel mee bezig te zijn. De Here Jezus zei in Johannes 5 : 39: "Onderzoekt de Schriften." Niet alleen lezen, maar een poging ondernemen om te begrijpen wat er staat door Schrift met Schrift te vergelijken. Je moet meerdere gedeelten naast elkaar leggen. Een mooi voorbeeld is Openbaring. Dat is volstrekt onbegrijpelijk, totdat je ziet dat het commentaar/aanvulling is op Daniël. Ze kunnen niet zonder elkaar. Doe je dit wel, dan is Daniël onvolledig en Openbaring heeft geen basis.

### Zijlijn 117

Men spreekt ook in onze dagen over "de Joodse wortels van het Christendom" en over een "Joods-Christelijke cultuur" of religie. Die verwarring tussen Jodendom en Christendom is er ook bij de Romeinen en de heidenen, die hielden het niet uit elkaar. Ze begrepen dat het Jodendom op een of andere wijze verwant moest zijn aan het Christendom. Maar dat is iets anders dan dat het Christendom uit het Jodendom zou zijn voortgekomen. Of dat het Christendom een soort modificatie op het Jodendom zou zijn. Dat is het niet.

### Zijlijn 118

Het is de "ecclesia", een van de woorden die men zou gebruiken voor dit hooggerechtshof. Wij verhalen het Griekse "ecclesia" met "gemeente", anderen met "kerk". Het is in ieder geval de aanduiding van de rechtsprekende, wetgevende volksvergadering. Ze worden geacht deel te hebben aan de koning, die hen aanwijst. Het is een volksvertegenwoordiging. Daar komt het begrip "democratie" vandaan. Alleen werd toen die volksvergadering niet door het volk gekozen, maar aangesteld door de koning. Van bovenaf dus. Zo is het met de Gemeente ook.

sprake van beroering van ongelovige Joden. Datzelfde verschijnsel bestaat tot in onze dagen. **Zie zijlijn 117**

### Handelingen 17 : 15-21

- 15 En die Paulus geleidden, brachten hem tot Athene toe; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timótheüs, dat zij op het spoedigste tot hem zouden komen, vertrokken zij.
- 16 En terwijl Paulus hen te Athene verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad zo zeer afgodisch was.
- 17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de markt alle dagen met degenen, die *hem* voorkwamen.
- 18 En sommigen van de Epikuréische en Stoïsche wijsgeren streden met hem; en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen? Maar anderen *zeiden*: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde.
- 19 En zij namen *hem*, en brachten hem op de *plaats, genaamd* Areopagus, zeggende: Kunnen wij *niet* weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?
- 20 Want gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.
- 21 (Die van Athene nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden *hun* tijd tot niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen.)

Paulus komt helemaal alleen in Athene terecht. Ze zijn daar zeer religieus. Dat had u misschien niet verwacht van zo'n filosofische stad, maar religie en filosofie is gewoon hetzelfde. In beide gevallen gaat het om de zin van het bestaan. Bij filosofie gaat het meer om de vragen, bij religie om de antwoorden. En toen "werd zijn geest in hem ontstoken". Hij wond zich op, omdat de stad zo zeer afgodisch was. Afgoden diende. In de Bijbel zijn dat demonen, boze geesten. Hij gaat ook nu weer als eerste naar de synagoge. Hij begon bij de Joden, daarna de religieuzen en daarna op de markt allen die hem voorkwamen. Op die markt kwam men samen om met elkaar te praten. Daar ontmoette hij sommigen van de Epikuréische en Stoïsche (stoicijns) wijsgeren. Die streden met hem, zodat we niet meteen een religieus onderwerp krijgen, noch Joods, noch anderszins, maar een filosofisch onderwerp. Het Griekse woord (spermologos) voor "klapper" betekent zoveel als: "zadenpikker". Het gaat om iemand die wat heeft gehoord, dat doorvertelt en doet alsof het van hemzelf is. Alsof hij er zelf verstand van heeft. "Maar anderen zeiden: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden". Dat is omdat hij hun Jezus en de

opstanding verkondigde, waarbij men onder Jezus de een of andere God verstaat. Vervolgens komt Paulus met hen op de Areopagus terecht. Een zeer officiële plek. Zeker in Athene, omdat het de plaats is van het hooggerechtshof in Athene. Het is niet de Akropolis, maar een berg ten westen daarvan. Die plaats - de Marsheuvel - is gewijd aan Mars, de oorlogsgod en in de praktijk is dat de duivel. De leden van de hoge raad zijn "areopagieten". (Vers 34) Vlak onder de top van de Areopagus was een soort terras, waar zetels waren uitgehouwen in de rots. Het is daarmee een hele interessante situatie, omdat deze vergadering, met een positie in de rots, de uitbeelding is van de Gemeente. **Zie zijlijn 118** Daar vinden we dan Paulus, die eveneens een uitbeelding is van de Gemeente. Hij is immers het grote rolmodel en het voorbeeld voor alle gelovigen en daarmee voor de Gemeente. De hoogste wijsheid vinden we in de Gemeente, die het Woord Gods, de Waarheid Gods en dus de wijsheid Gods, ontvangen heeft en bewaren zou. In vers 21 moeten ze wat nieuws hebben. In Athene werd iedereen, ook de vreemdelingen, geacht hun tijd alleen te besteden aan wat nieuws zeggen en horen. Ze willen het wel aanhoren en in vers 22 mag Paulus wat zeggen.

### Handelingen 17 : 22-26

- 22 En Paulus, staande in het midden van de *plaats, genaamd* Areopagus, zeide: Gij mannen van Athene! ik bemerkte, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt.
- 23 Want *de stad* doorgaande, en aanschouwende uw heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN ONBEKENDEN GOD. Dezen dan, Dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.
- 24 De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt;
- 25 En wordt ook van mensenhanden niet gediend, *als* iets behoevende, alzo Hij Zelf allen het leven en den adem, en alle dingen geeft;
- 26 En heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op den gehelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning.

"DEN" wil zeggen: "voor de" of "aan de" onbekende God. Wellicht waren ze er nog een vergeten. Een God Die ze niet kenden. Die onbekende God is de God van de Bijbel. Dat kan niet missen. Die God waar Paulus het over heeft, verbergt Zich voor de wereld. Die laat Zich niet kennen door degenen die Hem niet zoeken. Romeinen 1 : 18 zegt: "Want de toorn Gods

wordt geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden". Die God heeft de wereld (Grieks: "kosmos") gemaakt en is Heer (Meester) van de twee hemelen en de aarde. Het gaat om heel de schepping, die wordt geacht een hol vat te zijn. Paulus zegt: "Deze God woont niet in tempelen met handen gemaakt." Het is een prachtige uitdrukking, afkomstig van de enige echte grote tempelbouwer uit de menselijke geschiedenis: Salomo. (1 Koningen 8 : 26, 27) Hij zegt dat God niet woont in de tempel die hij gebouwd heeft. Paulus herhaalt dat hier. Het is symboliek. God is hoger dan de tempel en dat is maar goed ook. Hij wordt dan ook niet door mensenhanden gediend. Alsof Hij iets nodig zou hebben van de mens? God geeft ons iets te doen. Iets nuttigs, maar Hij is er niet van afhankelijk. Hij heeft ons de genade gegeven dat Hij ons, levend in een ijdele (= lege) wereld, ons leven vult. **Zie zijlijn 119**

God "behoeft" niets van de mens, omdat Hij Zelf aan allen het leven, de adem en alle dingen geeft. Hij geeft aan allen "zoë", "pnoë" en "pas". Vertaalt in "leven en adem en alle dingen". Dat schijnt een soort dichtregel te zijn van een Griekse dichter. Waarschijnlijk Aratus, hier aangehaald door Paulus. De gedachte is in ieder geval dat de mens wat van God nodig heeft en dat ook krijgt. Want God heeft uit één (Adam) "het ganse geslacht der mensen (Adamieten) gemaakt". Die zouden op de gehele aardbodem wonen. **Zie zijlijn 120** De aardbodem is in het Hebreeuws ook Adam, "adama", de moeder van Adam. Deze God, de Schepper, heeft de geschiedenis ingedeeld in tijden (perioden, tijdperken) en dat heeft Hij van tevoren al gedaan. Hij heeft ook gezorgd voor "de bepalingen van hun woning". (Genesis 10) God heeft namelijk verdelingen gemaakt in de tijd en in de ruimte op de aardbodem. Hij heeft aan elk volk eigen land gegeven. Het land werd verdeeld onder de volkeren. De volkeren werden over de aarde verdeeld. (Zie ook Deuteronomium 32 : 8) God heeft tijden ingesteld, een programma gemaakt voor de schepping als zodanig, voor de mensheid. Dat programma werkt Hij af. Waarbij de datum van de opstanding van Christus wel heel belangrijk is. Ongeacht of wij nou weten wanneer dat was, want we zitten met een met terugwerkende kracht ingevoerde kalender.

#### **Handelingen 17 : 27, 28**

27 Opdat zij den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet verre is van een ieder van ons. **Zie zijlijn 121**

28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poëten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht.

In de praktijk houden ze zich bezig met het verleggen van grenzen. Maar God heeft de grenzen gesteld. De mens hoeft dat niet meer te doen. Die kan zich bezig houden met waar hij zich mee bezig zou moeten houden: de Heere zoeken. Dit is onverwacht en onopvallend het grote antwoord op de vraag van de filosoof: Waartoe zijn wij hier? Wat moeten wij met ons leven? Het antwoord is: wij zouden de Heer zoeken. Ik ben blij met het antwoord, dan hoef ik tenminste geen filosofie meer te studeren. Ik heb immers het antwoord. Dat is ook meteen het antwoord aan de Epikuréische (genoemd naar Epikurus) en Stoïsche (leerlingen van Zeno) wijsgeren uit vers 18. De Epikuréische wijsgeren leerden dat geluk het hoogste doel is dat een mens zou nastreven. Geluk, voorspoed, welbevinden. De Stoïcen (Stoïcijnen) hadden een min of meer tegengestelde filosofie. Deugdzaamheid is het hoogste doel in het leven, volgens hen. Dan streeft men bepaalde beginselen na in het leven. Neemt men bepaalde regels in acht. Stoïcijnen leren dat je niet geleid moet worden door gevoelens als blijdschap of verdriet, vreugde en pijn. "Stoïcijns" betekent bij ons "onverstoorbaarheid". Dan trekt men zich niets of niet veel van de omstandigheden aan. Voor beide stromingen is echt wel wat te zeggen. Ze spelen een rol, maar niet de hoogste. Paulus zegt: wij zijn er opdat wij "de Heere zouden zoeken". Daartoe is de mens geschapen. Men zou God ook dienen, maar niet "als iets behoevende". Men zoekt Hem "tastend", wat wil zeggen dat men blind is. Paulus zegt dus dat de mensheid blind is, maar als de mens God eerlijk en oprecht zoekt, zal God Zich laten vinden. Er staat: "Er is niemand die God zoekt". (Romeinen 3 : 11) Maar je kunt wel gerechtigheid of waarheid zoeken en dan maakt God Zich bekend. Dat is dus ons levensdoel als mens. Als je werkelijk zoekt, zal God de ogen openen. Zodat je niet langer tast. Dat is de bijbelse gedachtegang en de betekenis van al die tekenen waarbij de Here Jezus ogen opende. Bij voorkeur van blindgeborenen. Als men niet tot Hem kan komen, dan komt de Heer tot de mens. Lees de voorbeelden in de geschiedenis van de Here Jezus maar na. Hij is namelijk "niet verre van een ieder van ons".

Vers 28 is de verwijzing naar Aratus van Cilicië (± 270 v.Chr) en Cleantes (± 300 v.Chr). "In Hem leven wij en bewegen ons en zijn wij". De schepping zou niet kunnen bestaan zonder God. Hij houdt de hele wereld in Zijn hand. Daarom valt de wereld niet uiteen. Maar Vader is niet blij met zijn kinderen en als zij toch goede kinderen van de Vader willen worden, dan zouden ze zich bij Hem moeten melden. Dan wordt men wedergeboren en dat is de prediking van het Evangelie. Hij zal ons bekwaam maken om Hem alsnog te dienen, maar na wedergeboorte, of door wedergeboorte, onder het Nieuwe Verbond. Daar zou Hij ons de handen vullen, heiligen, bekwaam maken tot de dienst.

#### **Zijlijn 119**

Niet alleen de schepping, maar ook de mens is een hol vat. En dus als hij niet gevuld wordt, is hij zinloos. Daarom gaan we naar de Heer, naar die Schepper, en Die vult onze levens, ongeacht onze inhoud. "Twee of drie metreten". (Johannes 2 : 6) Hij vult ons met water, met wijn, met olie, met vuur. Of met een "schat in aarden vaten". (2 Korinthe 4 : 7) Niet omdat Hij het nodig heeft, maar omdat wij het nodig hebben. Wat Hij ons te doen geeft, is tot eer van Hem en daarna, op die grond, ook tot eer van ons. Dikwijls wat op lange termijn, maar wij hebben de tijd.

#### **Zijlijn 120**

Men woont in de aarde, en op de aardbodem. Let maar op de termen in de Statenvertaling.

#### **Zijlijn 121**

Blijkbaar is de Heere, die onbekende God, uit vers 23, de Heer, waarvan Paulus zegt dat hij Hem dient, maar de Grieken kennen Hem blijkbaar niet. Zij zouden Hem zoeken, opdat men Hem zou vinden.

### Zijlijn 122

De normale uitdrukking zou zijn: dewijl Hij Hem "uit de dood" opgewekt heeft. Daar was Hij en daar is Hij nu niet meer. Maar dat staat hier niet! Er staat: "Hij is uit de doden opgewekt". Hij is van tussen de overige doden uit opgestaan. Voor alle duidelijkheid, "de doden" is niet hetzelfde als "de dood". Het is: één dode, twee doden. Hij is van "tussen de doden", hoeveel het er ook maar waren, opgestaan. Dat maakt nogal wat verschil. De uitdrukking impliceert dat Hij de eerste van al die doden is Die opstond. In de Nieuwe Schepping dan, want Hij kwam niet uit de dood terug om er daarna toch weer een keer in te verdwijnen, zoals zovelen in de bijbelse geschiedenis. Maar Hij stond op uit de doden, met achterlating van de overige doden. Hij is niet meer tot verderf wedergekeerd. Hij stond, op de derde dag, op uit de dood als Eersteling van een Nieuwe Schepping. De normale gang van zaken is de opstanding op de Jongste Dag, oftewel "ten laatsten dage". (Johannes 11 : 24)

### Handelingen 17 : 29-31

- 29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn.
- 30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.
- 31 Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welchen Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, Dien Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.

God is niet tastbaar. Al die fraaie beelden zijn helemaal niets, omdat ze door de mens bedacht en gemaakt zijn. (Jesaja 44 : 14-20) Men geeft zelf de godsdienst op een of andere wijze "gestalte". Maar het is gewoon brandhout. Maar God heeft de mens gemaakt en niet de mens heeft God gemaakt. Wij hebben niet een zelfbedachte god. Wij hebben een Bijbel, het Woord van God en daaruit leren we Hem kennen. Wat de mensen zelf maken, zijn afgoden. Goud, zilver of steen. Meestal hout met een laagje er overheen, zodat je niet kunt zien hoe vergankelijk het is.

God heeft de tijden tevoren verordineerd (Vers 26) en daarbij waren aanvankelijk "tijden der onwetendheid". Die lopen tot aan het Nieuwe Verbond, tot aan de opstanding van Christus. Dat is een periode van ± 4000 jaar, waarin veel dingen verborgen werden gehouden. Na alles wat er aan vooraf ging, is de verkondiging nu, dus ná die tijden, aan "alle mensen alom". Dat was eerder dus niet zo. Maar God verkondigt nú aan álle mensen dat zij zich bekeren van die afgoden, van goud, zilver of steen. En ook van het idee dat God gediend kan worden, omdat God wat nodig heeft! Men zou zich bovendien bekeren van de nutteloosheid, van de zinloosheid van het menselijk bestaan. Men was God kwijt en daarvan zou men zich bekeren, omdat God heel de aardbodem, de hele mensheid dus, "rechtvaardiglijk zal oordelen", door een Man, Die Hij geordineerd (aangesteld) heeft. Het Griekse woord "horizoo", "ordineren" in de Statenvertaling, betekent hier "aanstellen". Horizoo is "horizon", "einder". Het gaat om die eindbestemming. Vandaar dat wij tevoren verordineerd zijn. Van tevoren is onze eindbestemming bepaald, namelijk om zonen Gods te worden. (Efeze 1 : 5) Van Christus Zelf staat hier dat Hij geordineerd is. Niet van tevoren. Dat is wel de suggestie met "daartoe", maar dat woord staat er helemaal niet. Waar het over gaat is dat God deze Man aangesteld heeft. Hij heeft Hem reeds in die definitieve bestemming geplaatst. Dat gebeurde bij Zijn opstanding, staat er achter. **Zie zijlijn 122** Sindsdien is Hij aangesteld tot Koning en Hogepriester en heeft Hij alle macht in hemel en op aarde. (Matthéüs 28 : 18)

Er is sprake van twee "dagen", twee tijdstippen. Het ene is dat God die Man op die dag geordineerd heeft en vervolgens is er een dag gesteld op welke Hij de "aardbodem rechtvaardig zal oordelen, door een Man". Dat zal in de toekomst alsnog gebeuren en daarom kan de mens het beste Hem maar meteen zoeken. God wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis der waarheid komen. (1 Timótheüs 2 : 4) Daarom zou men Hem zoeken, zich aan Hem onderwerpen.

### Handelingen 17 : 32-34

- 32 Als zij nu van de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen *daarmede*; en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan horen.
- 33 En alzo is Paulus uit het midden van hen uitgegaan.
- 34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden; onder welke was ook Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Damaris, en anderen met dezelve.

Gelovigen horen niet thuis tussen filosofen, theologen en godsdienstige mensen, omdat wij geloven in de opstanding van de Here Jezus Christus. Wij geloven dat wij reeds met Hem zijn opgewekt. Dat we al nieuw leven hebben ontvangen en bovendien nog dat in de toekomst ons aardse lichaam veranderd zal worden. Dat is het einde van al die voorgaande dingen, die aan de orde waren. Waar het om gaat is dat wij ons zouden laten onderwijzen door de Heer, Die ons het een en ander openbaart. "Alzo is Paulus uit het midden van hen uitgegaan". Van de Heer is bekend dat Hij ook een keer door het midden van hen wegliep. (Lukas 4 : 30) Hij liet hen achter. Dat is wat wij ook doen.

Wij horen later niet meer van Dionysius, de Areopagiet of van Damaris. Dionysius wil zeggen: "gewijd aan Dionysius". Wij kennen hem onder een andere naam: "Bacchus", de god van de wijn. Het staat hier in een positieve context. De man komt tot geloof. Dan zou je bij Bacchus of Dionysius toch moeten denken aan Christus. Als je het mij vraagt zijn al die Griekse goden stuk voor stuk verbasteringen van Christus. Wij kennen de God Die de wijn aanreikt. Dat is Christus. Die reikt de wijn aan van het Nieuwe Verbond, van het opstandingsleven. Daarna staat er: de Areopagiet. Dat betekent dat hij een zetel had op de Areopagus. Hij maakte deel uit van de algemene vergadering van Athene. Hij was lid van de Hoge Raad. Van de ecclesia van Athene, de volksvergadering van Athene. Dat is een uitbeelding van onze Gemeentelijke positie. Wij hebben eeuwig leven ontvangen en hebben de wijn, het leven van het Nieuwe Verbond, aangenomen van de echte Bacchus, van Christus dus. We hebben overdrachtelijk een plaats gekregen op de Areopagus.

Van "Damaris" weten we ook niet wie dat was. Alleen dat haar naam vertaald wordt met: "gazelle". Of "een geliefde", want dat schijnt de strekking te zijn. Een andere vertaling is: "een juk dragende". Het zijn termen die je met gemak kunt toepassen op Israël. Het meest voor de hand liggend is dat de Dionysius een type is van de Gemeente als zodanig en Damaris een type van Israël, in die logische volgorde. De andere is iets moeilijker, maar daar houd ik het persoonlijk op. Namelijk dat Dionysius een beeld is van de 10 stammen van Israël, aan wie het eerstgeboorterecht was beloofd. Dat is de Gemeente. Damaris is dan een type van de 2 stammen, binnen de Gemeente. Maria en Martha zijn ook samen een beeld van de Gemeente. Waarbij Maria verwijst naar de 10 stammen. Martha is de jukdragende vrouw. De naam "Martha" betekent "meid", "dienstbode". Daarmee ben je terecht bij het Joodse volk. De Heer zegt tegen haar: je kunt beter kiezen wat Maria gekozen heeft. Je kunt beter gaan zitten en luisteren. (Lukas 10 : 39-42)

In Athene wordt afgerekend met de "ismen", met "zo godsdienstig als maar mogelijk zijn" en met de wereld als zodanig. Waar opstanding is, wordt een einde gemaakt aan dit oude bestaan "onder de zon", volgens de term van Prediker. Dat betekent dat elke beschouwing van wat er onder de zon is per definitie incompleet en daarom zinloos is. Dat is wat Prediker ons reeds in het Oude Testament probeerde te vertellen. Dat wordt in Handelingen 17 voor ons als Christenen naar voren gebracht. Wij hebben namelijk een alternatief. Wij gaan gewoon weg "uit het midden van hen". Wij zijn de uitgeroepen en hebben er niets meer mee van doen.

## 18. Handelingen 18

### Handelingen 18 : 1-7

- 1 En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Korinthe;
- 2 En vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, (omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden), en hij ging tot hen;
- 3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk.
- 4 En hij handelde op elken sabbat in de synagoge, en bewoog tot het geloof Joden en Grieken.
- 5 En als Silas en Timótheüs van Macedonië afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus.

- 6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij *zijn* klederen af, en zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd; ik ben rein; *en* van nu voortaan zal ik tot de heidenen heengaan.
- 7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van een *man*, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.

Paulus reisde nog verder naar het zuiden, naar Korinthe. De hoofdstad van Achaje, een grote handelsstad nabij de kust. Korinthe is berucht geworden in de loop van de geschiedenis, omdat het een wereldstad is met een lage moraal. Vandaar "leven als een Korinthiër". Dat is niet best en dat blijkt ook wel uit de beide Korinthe-brieven. Uit dit hoofdstuk blijkt al dat er voor het Evangelie weinig belangstelling was van Joodse zijde. De meerderheid van degenen die daar tot geloof kwamen, waren uit de heidenen. Het probleem is nu niet dat ze zich onder de wet plaatsten, maar dat zij naar het "vlees" leefden. Naar de beginselen van de natuurlijke mens. Paulus komt in de eerste plaats terecht bij Aquila en Priscilla, die hij waarschijnlijk kende.

Vers 5: "door de Geest gedrongen" is een misverstand in de Statenvertaling, in de Textus Receptus. Het moet zijn: "door het woord gedrongen". Er staat ook letterlijk "dat de Christus Jezus is". Dat geeft daar meteen een probleem, want dat betekent dat er met deze prediking een eind gemaakt wordt aan het Judaïsme, de Joodse religie, dat de Messias verwacht en dat graag zo wil houden. Het resultaat is ook als vanouds: wederstaan en lasteren. Paulus kondigt dan meteen maar aan dat hij naar de heidenen zal gaan. Ongeveer hetzelfde zei hij in Antiochië, tegen het einde van de eerste zendingsreis, in Handelingen 13. Toen citeerde hij uit het Oude Testament, Jesaja 42 en 49, waarin wordt aangekondigd dat de zaligheid naar de heidenen zou gaan. Het wordt nu ook geïllustreerd in het volgende vers. Paulus had "elke sabbat" gesproken tot de Joden in de synagoge. Nu is hij niet langer welkom en waar komt hij dan terecht? In het huis ernaast! Nadat eerst gezegd werd: "voortaan zal ik tot de heidenen heengaan." De prediking ging weliswaar naar de heidenen, maar niet zo ver. Het huis van Justus, **Zie zijlijn 123** die God diende, grensde aan de synagoge. Het had naar elk huis in de omgeving kunnen gaan, om bij dit beeld te blijven. Maar het ging naar het huis naast de synagoge. Het was wel heidens, maar het was toch dichtbij. Dat is de hele clou van het verhaal en daar houden we ons al mee bezig sinds Handelingen 1 en 2. Het gaat om die heidenen, die verwant zijn aan de Joden. Het Evangelie ging naar diegene die het meest verwant waren aan de twee stammen van Israël en dus ging het Evangelie naar de 10 stammen.

### Zijlijn 123

Wij kennen een "Justus" in Kolossenzen 4 : 11. Daar heet hij "Jezus", een vergriekste Joodse naam. "Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn". Dan is hij niet dezelfde, want als hij uit de besnijdenis is, is hij een Jood en in Handelingen 18 denk je juist aan een heiden. Dan hebben wij nog een andere, dat is hem ook niet, want hij was ook een Jood. Daarover wordt verteld in Handelingen 1. Er waren nog maar 11 apostelen. Judas moest vervangen worden, want ze moesten persé beginnen met 12 apostelen. Judas is een type van het Joodse volk, (Psalm 69 : 26) dat de Messias verwierp. Over Judas komt een vloek, die overeenkomt met de vloek die over het Joodse volk kwam. In Psalm 109 : 8 staat aangekondigd: "een ander neme zijn ambt". Het opziensambt, "priesterambt", (Hoséa 4 : 6) van Judas zou overgenomen worden. Dat Judas vervangen werd, betekent dat het Joodse volk vervangen werd door een ander volk, dat het ambt zou overnemen. De Woorden Gods worden aan een ander volk toebetrouwd. Het is gegeven aan dat andere volk. Het is van de 2 naar de 10 stammen gegaan en terecht gekomen bij de Kelto-Anglo-Saksische volkeren. Justus, is hier de vertegenwoordiger van de 10 stammen.

### Handelingen 18 : 8-13

- 8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis; en velen van de Korinthiërs, *hem* horende, geloofden, en werden gedoopt.
- 9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
- 10 Want Ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad.
- 11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, lerende onder hen het Woord Gods.
- 12 Maar als Gallio stadhouder van Achaje was (*of: werd*), stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den rechterstoel.
- 13 Zeggende: Deze raadt den mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.

Deze "krullenbol", zo wordt de naam "Crispus" vertaald, "geloofde aan de Heere met geheel zijn huis". Zo is de situatie nog steeds. Er komen Joden tot geloof, maar in de praktijk is de Gemeente afkomstig uit Efraïm. Door tot geloof te komen, nam Crispus afstand van het Jodendom. Dat blijkt uit vers 17, waar Sosthenes "de overste der synagoge" is en Crispus dus niet meer. Het was kennelijk voor hem of het één, of het andere. De Heer zei tot de Joden: je kunt niet twee heren dienen. (Matthëus 6 : 24) Als je trouw wilt blijven aan het Jodendom, dan kun je Mij niet dienen. De nadruk ligt hier op dat vele Korinthiërs, heidenen dus, tot geloof kwamen. Vandaar dat je later in de Korinthe-brieven geen Joodse sporen vindt. Zij "geloofden en werden gedoopt". Dat is de normale volgorde in de Bijbel. Men gebruikt dit vers voor de kinderdoop, want er staat Crispus "geloofde aan de Heer met geheel zijn huis". Zie zijlijn 114 op pagina 106.

Ergens in die anderhalf jaar "stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op". Niet aan het eind, want vers 18 zegt: "En als Paulus er nog vele dagen gebleven was". Kennelijk staat hier dat de aanstelling van Gallio tot stadhouder van Achaje voor de Joden aanleiding is om iets tegen Paulus en de zijnen te doen. Dat is politiek. De machtsverhoudingen liggen anders en dan proberen ze het dus. Tegen betekent "in plaats van". "Dat zij God zouden dienen" in plaats van de wet, buiten de wet om. Dat is de beschuldiging en die is, oppervlakkig gezien, altijd correct. Het komt vaker voor die beschuldiging, in Handelingen ook. Als er wordt gezegd "hij leert ons van Mozes afvallen", (Handelingen 21 : 21) dan is dat in de praktijk terecht. Zuiver leerstellig niet, want Paulus leert, met name in Romeinen 3 en Galaten 2, dat als wij ons onder de wet laten stellen, dat wij dan handelen in strijd met de wet, omdat wij volgens de wet overleden zijn.

Wij kunnen geen rechten hebben onder de wet en ook geen plichten. Zo zijn wij verlost van de wet. Wij bevestigen de wet, het is in overeenstemming met de wet, dat we vrij gemaakt zijn van de wet. Volgens de wet zijn wij niet onder de wet. In Galaten 2 zegt de apostel eerst dat als wij verlost zijn van de wet en buiten de wet om gerechtvaardigd zijn door het geloof en daarna weer opbouwen wat eerst is afgebroken, de wet namelijk, men zich dan tot overtreder stelt.

### Handelingen 18 : 14-17

- 14 En als Paulus *zijn* mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk *begaan* ware, o Joden, zo zou ik met reden ulieden verdragen;
- 15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en *over* de wet, die onder u is, zo zult gij zelven toezien; want ik wil over deze dingen geen rechter zijn.
- 16 En hij dreef hen weg van den rechterstoel.
- 17 Maar al de Grieken namen Sosthenes, den overste der synagoge, en sloegen *hem* voor den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

Nog voordat Paulus zijn mond open doet, zegt Gallio dat hij wel recht wil spreken, maar niet over deze zaak, waarin volgens hem geen "ongelijk", onrecht dus, is gedaan. Inpakken en wegwezen dus. Waar vervolgens die Grieken, Korinthiërs, ineens vandaan komen? Want Joden brachten beschuldigingen in tegen Paulus. Wat de aanleiding is voor het brengen van Sosthenes voor de rechterstoel, weet ik niet. Kennelijk waren de Joden bij de Grieken in Korinthe niet zo geliefd. Misschien beschouwden de Grieken hen ineens vogelvrij, vanwege de reactie van Gallio. Maar die "trok zich geen van deze dingen aan". Hij liet het gebeuren, liet zich niet gek maken, met als gevolg dat Paulus weer gewoon vrij man was en ook niets te vrezen had. Er was geen enkele reden voor Paulus om haast te maken. Gallio bemoeide zich er niet mee en de Joden moesten voorzichtig zijn, want anders kregen ze slaag van de Grieken. Dus Paulus komt vrij te staan onder Gallio. "Gallio", "Galliër", "Galilea". Ik denk dat je weer hetzelfde plaatje krijgt. Dat het Christendom vrijheid van handeling kreeg onder de Galliërs en zich oorspronkelijk vestigde onder de Galliërs, de Kelten. Zo kan Paulus zijn gang gaan en daarom zeg ik: in de praktijk stond hij onder bescherming van Gallio. Het Christendom staat onder bescherming van Galliërs, tenminste, zo was het oorspronkelijk.

### Handelingen 18 : 18-21

- 18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broeders, en scheepte van daar naar Syrië;

- en Priscilla en Aquila met hem, *zijn* hoofd te Kenchreeën geschoren hebbende; want hij had een gelofte *gedaan*.
- 19 En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.
- 20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet.
- 21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet ganselijk het toekomstige feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeren, zo God wil. En hij voer weg van Efeze.

Paulus laat hier deze tweede zendingsreis voor wat het is. Priscilla en Aquila trekken met hem mee. In de volgende verzen keert hij terug naar Jeruzalem. Kenchreeën is de havenstad van Korinthe. Dus voor hij "scheep ging", deed hij die belofte, naar Joods gebruik en gepaard gaande met het scheren van het hoofd. We komen het in de Bijbel meer tegen. Men is geneigd het af te leiden van het "Nazoreërschap". Het is precies hetzelfde als "Nazarener" en "Nazireërschap". (Numeri 6) Het gaat gepaard met een gelofte. Die moet hij eerst vervullen en dan pas mag zijn haar weer geknipt worden. Dus hij had de belofte gedaan om vóór het komende feest, welk feest weet ik niet, in Jeruzalem te zijn. Meer weten wij daar niet van. Hij verdwijnt uit Efeze, hoewel ze daar blijkbaar belangstelling hebben voor het Evangelie, want er staat dat ze "baden dat hij langer bij hen blijven zou". Dat doet hij niet, maar hij laat wel Aquila en Priscilla achter. Die zetten daar zijn werk voort. Paulus zegt wel: "Ik zal tot u wederkeren, zo God wil." Dat deed hij ook, in hoofdstuk 19 tijdens de derde zendingsreis. **Zie zijlijn 124**

#### **Handelingen 18 : 22, 23**

- 22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij op naar *Jeruzalem*, en de Gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochië.
- 23 En als hij *aldaar* enige tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygië, versterkende al de discipelen.

Cesaréa is aan de kust van Kanaän. Van daar uit gaat het naar Jeruzalem. Het gaat dus heel snel allemaal. Wat Paulus daar op dat feest moest, weet ik ook niet, want het wordt verder niet vermeld. Maar daarna reist hij door naar Antiochië, daar waren zijn zendingsreizen immers begonnen. Van zijn doorreis door "het land van Galatië en Frygië, versterkende al de discipelen", vinden we verder geen verslag. Dat geeft mij de gelegenheid erop te wijzen dat Paulus in heel wat meer plaatsen geweest is dan wij in Handelingen vermeld vinden. In het algemeen reisde men de hele wereld over en zocht men in de eerste plaats Joden op, hoewel in de

praktijk heidenen tot geloof kwamen. Het illustreert met nadruk, want dat vind je in Handelingen duidelijk terug, dat de zaligheid van de Joden werd weggenomen en naar de heidenen ging. Het verhaal begint in Jeruzalem en het eindigt in Rome. Compleet is de geschiedenis lang niet. Het gaat er om dat ze illustratief zijn voor de hele gang van zaken in heel onze bedeling. De zaligheid als zodanig, het Woord Gods, is van de Joden weggenomen en toevertrouwd aan heidenen. De geschiedenis van Handelingen wordt geïllustreerd in de korte verslagen. Dat is niet met het oog op het historisch belang, maar vanwege de profetische, dan wel typologische betekenis.

#### **Handelingen 18 : 24-26**

- 24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften.
- 25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.
- 26 En deze begon vrijmoediglijk te spreken in de synagoge. En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en legden hem den weg Gods bescheidenlijker uit.

"Apollos" is geen aardige naam voor een Jood, want het betekent zoveel als dat hij "van Apollo" was en dat is een Griekse god. Wel een mooie, naar ik mij heb laten vertellen. **Zie zijlijn 125** Waarom en met welk doel "die welsprekend man machtig zijnde in de Schriften" in Efeze terecht komt, weten wij niet. Hij kende de Schriften goed, omdat hij "in de weg des Heeren onderwezen" was. Maar daar zou je geen voorbarige conclusies uit moeten trekken, want dan begrijp je de volgende verzen niet meer. Er staat namelijk dat hij "leerde naarstiglijk de zaken des Heeren". Dus niet de zaken van Jezus. Hij leerde over het Oude testament. Je kunt machtig zijn in de Schriften, onderwezen zijn in de weg des Heeren, zonder dat je de Here Jezus kent. Apollos wist blijkbaar niet wat er allemaal gepasseerd was rondom Jezus. Hij wist wel iets, maar liep wat achter. Hij wist alleen nog van de doop van Johannes. Misschien had hij zelfs de prediking van Johannes gehoord en aanvaard, die zei: "Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen", (Matthéüs 3 : 2) maar dat Hij gekomen was, was hem blijkbaar ontgaan. Het was vervolgens aan Aquila en Priscilla, want die waren in Efeze achtergebleven, om hem "de weg Gods", dat is "de weg des Heeren" uit vers 25, waarin hij onderwezen was, gedetailleerder uit te leggen. "Bescheidenlijker" wil zeggen dat men meer onderscheid maakt en dus verschillen en details ziet. En dat bleef niet zonder resultaat.

#### **Zijlijn 124**

Paulus vierde in Jeruzalem dat feest, groette de gemeente te Jeruzalem, met wie hij niet zoveel had, en ging terug naar Antiochië, van waaruit zijn zendingsreizen werden ondernomen. Het is dus ten onrechte dat men in de gemeente in Jeruzalem de moedergemeente of "moederkerk" blijft zien. Daar begon het wel, maar de basis van het Christendom ligt niet in Jeruzalem.

#### **Zijlijn 125**

Apollo is in de Griekse mythologie de God van het licht, de muziek, de dichtkunst en de spiritualiteit, ook van de landbouw en de vee-kudden. Apollo was een knappe God, lang en goed gebouwd. Hij had vele liefdesavonturen met nimfen en sterfelijke vrouwen. Hij was een vaardige oorlogsgod, die in staat was zijn pijlen over zeer grote afstand af te schieten. Apollo symboliseerde de triomf van het daglicht over de duisternis en de overwinning van alle goede krachten, van de positieve invloed van het licht en de zon.

### Zijlijn 126

"Cefas" is de Chaldeese (= Arameese) naam van Petrus. Cefas is: "rots", net als "Petrus". Daardoor nemen wij ook de vrijheid om de naam "Jehovah" te vertalen naar "Kurios" en daarna naar "Heer" of "Heere", in het Nederlands. Daar is niets mis mee. Je krijgt er altijd vragen over. Die oorspronkelijke namen hadden moeten blijven staan, vindt men. Maar dat is een moderne vondst.

### Handelingen 18 : 27, 28

- 27 En als hij wilde naar Achaje reizen, de broeders, *hem* vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade.
- 28 Want hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

Door de genade overtuigde Apollos in Achaje "de Joden met grote ernst in het openbaar" dat Jezus de Christus was en is. Dat bewees hij inmiddels in de Schriften. In de eerste plaats is de prediking dat Jezus niet zomaar "Iemand" is. Hij is Degene Wiens komst was aangekondigd en Die beantwoordt aan de oudtestamentische profetieën. In Hem en door Hem zullen die alsnog vervuld worden. Hij is Degene Die uitvoering zal geven aan alle beloften Gods. "Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en die zijn in Hem amen". (2 Korinthe 1 : 20) In Paulus' eerste brief aan de Korinthiërs blijkt er een verschil in benadering te bestaan. Een verschil in aard van bediening tussen Paulus en Apollos. In 1 Korinthe 1 : 12, staat:

#### 1 Korinthe 1 : 12

- 12 En dit zeg ik, dat een ieder van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik van Cefas; en ik van Christus.

Paulus was het eerst, predikte het Evangelie, daarna kwam Apollos daar, en hij kreeg zijn eigen "aanhangers". Hieruit blijkt overigens dat Petrus daar ook nog geweest is en gepredikt heeft. **Zie zijlijn 126** Er ontstaat echter een scheuring. Paulus zegt daarover in het volgende vers: "Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus' naam gedoopt?" Hij komt er later op terug in:

#### 1 Korinthe 3 : 4-9

- 4 Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik *ben* van Apollos; zijt gij niet vleselijk?
- 5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welken gij geloofd hebt, en *dat*, gelijk de Heere aan een ieder gegeven heeft?
- 6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.
- 7 Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft.
- 8 En die plant, en die nat maakt, zijn een; maar een ieder zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid.

- 9 Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.

Als ze je vragen naar je geloof en je noemt jouw kerkgenootschap, dan heb je meteen toegegeven dat je nog niet geestelijk, maar vleselijk bent. Dan ben je een "jong kind in Christus". (1 Korinthe 3 : 1) Toen zeiden de Korinthiërs: zijn wij dat? Ja zegt Paulus, want als je zegt: "ik ben van Paulus" en een ander zegt: "ik ben van Apollos", en je noemt de eigen sekte (afscheiding; sectie), dan ben je vleselijk. Ik kan het ook niet helpen, het staat gewoon in de Bijbel. Paulus zegt: "Wie is dat dan Paulus? En wie is Apollos? Ze zijn "dienaars, door welke gij geloofd hebt". Hij zegt er gelijk achteraan dat deze dienaars door de Heere aan een ieder gegeven zijn. Wij kunnen dus alleen maar van de Here Jezus Christus zijn. Wij zijn leden van Zijn Lichaam, omdat Hij ons daar lid van gemaakt heeft.

Paulus mag geplant en Apollos mag het vervolgens nat gemaakt hebben, maar God heeft de wasdom gegeven. Er is personeel, dat zijn wij allemaal. Wij zijn "Gods medearbeiders". Niet dat we naast God arbeiden, maar wij zijn medearbeiders in de dienst van God uiteraard. De Gemeente is niet het akkerwerk van Paulus, Apollos of van Cefas, maar is het akkerwerk van God Zelf. "Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij". Dat is sindsdien niet veranderd. Wij kennen maar één akkerwerk, één gebouw. Dat is die "tempel van de Heilige Geest", het volgende gedeelte in dit hoofdstuk in 1 Korinthe. Hoewel Paulus, Apollos en Petrus ongetwijfeld verschillende wijze van spreken gehad hebben, verschillende benadering van de waarheid als zodanig, dienen zij gewoon één en dezelfde Heer.

## 19. Handelingen 19

### Handelingen 19 : 1-8

- 1 En het geschiedde, terwijl Apollos te Korinthe was, dat Paulus, de bovenste delen *des lands* doorreisde hebbende, te Efeze kwam; en enige discipelen *aldaar* vindende,
- 2 Zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heiligen Geest is.
- 3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes.
- 4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene, Die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus.
- 5 En die *hem* hoorden werden gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.
- 6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met *vreemde talen*, en profeteerden.
- 7 En alle deze waren omtrent twaalf mannen.
- 8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang *met hen* handelende, en *hun* aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods.

In Efeze ontmoette de apostel Paulus mensen die wel gelovigen waren, maar niet gehoord hadden dat er een Heilige Geest was. Toch hadden ze Die wel degelijk ontvangen. Dat wordt hen verteld en gedemonstreerd doordat zij in vreemde talen begonnen te profeteren. Vanwege het noemen van "twaalf mannen" denk je dat het verhaal opnieuw begint. In Handelingen 2 begon het ook met twaalf mannen. Die begonnen te spreken "met vreemde talen". Daar waren ze van Joodse afkomst. Hier zijn we in een "heidense omgeving" en dat zal de reden zijn dat de geschiedenis zich herhaalt en waarom het een en ander gepaard gaat met spreken in tongen en gezangen, want dat zijn we toch heel lang niet tegen gekomen in de voorgaande hoofdstukken. Zo gewoon als velen denken, was het toch heus niet. Die manifestatie was maar bij bepaalde gelegenheden. Ze worden slechts een enkele keer vermeld in de Bijbel. Dat heeft een goede reden. God was altijd Zelf "mede getuigende met tekenen en wonderen en krachten of bedelingen des Heiligen Geestes". (Hebreeën 2 : 4) Bovendien staat er: "naar Zijn wil". Sommigen menen dat zij hun eigen wil aan God kunnen opleggen en Hem min of meer kunnen dwingen om het e.e.a. aan wonderen of tekenen te doen. Dat is uiteraard niet het mogelijk en dat wordt bij gelegenheid expliciet vermeld.

In Handelingen 2 wordt ook het woord "vrijmoediglijk" gebruikt i.v.m. Petrus. Het is bijna het eerste woord dat hij zegt. Hier is het Paulus die drie maanden vrijmoediglijk met hen sprak, "aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods". "Aanraden" is van oudsher een juridische term. De rechtbank heet "de raad" en de advocaat geeft raad. Het gaat om juridische uitspraken. Er wordt gesproken op basis van wat geschreven is en smaller op basis van de wet. Je mag aannemen dat de apostel de zaken van het Koninkrijk Gods heeft uitgelegd aan de hand van oudtestamentische Schriftplaatsen. Paulus is weer eens in de synagoge, spreekt vrijmoediglijk, net als Petrus op de Pinksterdag, maar de Joden moeten het niet en Paulus gaat weer een deur verder. Net als in Korinthe en in Antiochië. Dat is wat steeds weer uiteengezet wordt. Als we straks in Handelingen 28 zijn, dan is het weer precies hetzelfde.

Paulus zal in de synagoge gewezen hebben op het Woord Gods en op de beloften Gods. Dus die "3" ligt daar voor de hand. **Zie zijlijn 127** Hij raadt hen de "zaken van het Koninkrijk Gods" aan. Dat betreft de Gemeente. Ik weet wel dat men graag het Koninkrijk Gods wil verplaatsen naar de toekomst. Maar het bestaat al. Wij maken er deel van uit. Wat er aan de Joden in verband met dat aardse deel van het Koninkrijk Gods uitgelegd moest worden, is dat het voorlopig verborgen zou zijn. Dat de Koning al gekroond is met eer en heerlijkheid (Hebreeën 2 : 7, 9) en dat het nu wachten is op de "dood van Saul", die een beeld is van de heerschappij van de wet. Daar hield Israël aan vast. Als men bereid is dat los te laten, als Saul overlijdt, dan pas wordt David koning. Het Koninkrijk bestaat. Er is een Koning en dus is er een Koninkrijk. Daar zouden de Joden zich op moeten richten, houdt Paulus hen voor.

### Handelingen 19 : 9, 10

- 9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van den weg *des Heeren* voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.
- 10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen, die in Azië woonden, het Woord van den Heere Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken.

"Verhard worden", is een uitdrukking uit het Oude Testament. De verharding van de zintuigen en met name van het hart. Jesaja 6 is in dat verband het meest geciteerd in het Nieuwe Testament. Ze waren al verhard toen ze het Woord Gods hoorden, maar wérden "ongehoorzaam" door dat Woord niet te aanvaarden. Ze gaven er geen "gehoor" aan. Zij spraken (lasterden) er zelfs in het openbaar kwaad over. Dat is de methode

### Zijlijn 127

Typologisch wijst "3" altijd op het Woord Gods, op de beloften Gods, voor het Woord Gods. In het kort: 3 geeft al vorm aan de dingen, maar alleen nog in abstracto en 4, wat er gewoonlijk op volgt en bij elkaar hoor. 3 en 4 worden heel dikwijls in één adem genoemd. 4 staat voor het plastische. Dan kun je het aanraken, is het concreet geworden. In 4 krijgen bij de schepping de dingen gestalte. Bij 3 heb je de tekening, bij 4 heb je het hele bouwwerk. Bij 3 heb je wat Mozes zag op de berg, bij 4 heb je de tabernakel. Bij 3 heb je Jehovah, bij 4 heb je de Here Jezus Christus. 3 staat voor het hogere, en 4 staat voor het lagere. De driehoek boven, het vierkant er onder. Dat is symboliek.

### Zijlijn 128

Het is algemeen bekend dat met de term "de weg" het Christendom als zodanig wordt aangeduid. Diverse vrije gemeenten noemen zich "de Weg".

### Zijlijn 129

Men denkt dat het een school was, waar je kon oefenen in het spreken in het openbaar. In welsprekendheid. Daar waren cursussen voor. Vroeger was dat een van de belangrijkste disciplines om te leren. Spreken, redevoeringen houden. Dat is wat de apostel Paulus doet in de school van Tyrannus. Een tiran is iemand die het alleen voor het vertellen heeft. Heel de gemeente wordt aangeduid met de naam van deze Tyrannus, hier een type van Christus. Het is Zijn school. Het is Zijn zaal en daarin krijgt Paulus onderdak en de gelegenheid om degenen die wél horen willen (ge-"hoor"-zamen) toe te spreken. De Gemeente kent inderdaad één "Alleenheerser". Er is één Koning, Vers 8 eindigt bovendien met "Koninkrijk Gods" en vers 9 met "Tyrannus". Ze worden aan elkaar gekoppeld.

van de duivel. Zij waren "kwaad sprekende over wat God bepaalt heeft als Zijn route, Zijn weg. **Zie zijlijn 128** De vertalers hebben dan ook: "de weg des Heeren". Het is de weg die God gaat. In het Oude Testament wordt daar al over gesproken in de aankondiging van de roepende in de woestijn, die "bereidt de weg des Heeren". (Jesaja 40 : 3) Die weg is een bijzondere weg, met een "vreemde route". Het plan Gods loopt in onze dagen via een omweg, namelijk via de heidenen. Je vindt het later terug in Handelingen 28. Daar wordt het in een paar woorden samengevat. Het resultaat van die kwaadsprekerij is dat Paulus vertrok en degenen die geloofden mee nam. Er vond een scheuring plaats vanuit de synagoge. Voortaan was het "dagelijks handelende in de school van een zekere Tyrannus". **Zie zijlijn 129** Dat dit "geschiedde twee jaren lang", had u zelf kunnen bedenken. Die 2 jaar brengt ons bij de 20 jaar van Jakob bij Laban. Bij de 2000 el afstand tussen "de kinderen Israëls" bij de Jordaan en de vooroplopende priesters, met de ark des Verbonds. Handelingen eindigt met 2 volle jaren van Paulus in zijn eigen gehuurde woning. Die "2" staat voor onze tegenwoordige tijd, waarin het Koninkrijk verborgen is en waarin "beiden Joden en Grieken" het "Woord (Boodschap, Evangelie) van de Here Jezus Christus hoorden". 2000 jaar vanaf de opstanding van Christus tot het einde van de 70-ste week van Daniël.

#### Handelingen 19 : 11-14

- 11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus;
- 12 Alzo dat ook van zijn lijf op de zieken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken, en de boze geesten van hen uitvoeren.
- 13 En sommigen van de omzwerende Joden, zijnde *duivel* bezweerders, hebben zich onderwonden den Naam van den Heere Jezus te noemen over degenen, die boze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus, Dien Paulus predikt!
- 14 *Dezen* nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodsen overpriester, die dit deden.

Het is dus niet gewoon dat God krachten of tekenen of wonderen doet. Iets dergelijks is ook met Petrus gebeurd. (Handelingen 5 : 15) Het zijn ook nu weer tekenen. Het komt overeen met de geschiedenis van de bloedvloeiende vrouw, die het kleed van de Here Jezus aanraakte. Meer precies: "de zoom van Zijn kleed". Zonder dat de Heer daar actief een aandeel in had, werd zij genezen en Hij zei alleen: "Er is kracht van Mij uitgegaan." (Lukas 8 : 46) Wie was deze vrouw? Wie stelde zij voor? Deze geschiedenis gaat over twee vrouwen, met daarin een onderbreking in de normale

voortgang van het verhaal. Het dochtertje van Jairus was 12 jaar ziek en overleed. Terwijl de Heer daarnaar onderweg was, maar absoluut geen haast maakte, raakte deze andere vrouw Hem aan. Zij was eveneens 12 jaar "ziek", "bloedvloeiend".

Die geschiedenissen worden in elkaar geschoven. De bloedvloeiende vrouw had op 12-jarige leeftijd vruchtbaar moeten worden. Ze werd echter onvruchtbaar, want dat is de essentie van de kwaal. Terwijl het dochtertje van Jairus vruchtbaar zou moeten worden, sterft zij. Bij dezelfde gelegenheid, wordt de onvruchtbare vrouw, vruchtbaar. Zij wisselen elkaar af. Daarna wordt het dochtertje van Jairus, (= lichtdrager, lichtbrenger; Aäron in het Hebreeuws) de overste van de synagoge, alsnog vruchtbaar. Zij wordt opgewekt. Het dochtertje is een beeld van het Joodse volk. Toen ze vruchtbaar zou moeten worden, ging het mis met dat volk. Het wordt onvruchtbaar, het sterft. Op hetzelfde tijdstip wordt die andere vrouw, die ouder was, (± 24 jaar) gezond gemaakt. Zij is een beeld van de 10 stammen van Israël. Toen ze vruchtbaar werd, maar dat staat er niet bij, moet ze daarna een zoon gehad hebben, die is dan een beeld van de Gemeente. Daar komt het in de praktijk op neer. Daarna wordt alsnog het dochtertje van Jairus opgewekt. Dat spreekt over de uiteindelijke bekering van het Joodse volk. Men raakt het uiterlijk van de Here Jezus aan. Zijn kleed als uitbeelding van Zijn Heerlijkheid. Paulus is hier een type van de Here Jezus Christus. Al die tekenen in Handelingen en in de Evangelieën zijn tekenen (tekeningen) van het tegenwoordige werk van Christus.

Men probeert in de Naam van Jezus boze geesten uit te drijven, maar dat pakt faliekant verkeerd uit. Ze proberen boze geesten te manipuleren in de Naam van die Jezus, Die Paulus predikt. Dat is een "ijdellijk" gebruiken van die Naam, ingezet om te gebruiken binnen het bestaande Joodse systeem. Als men daarvan verlost wordt, van met name de wet, wordt men ook verlost van de "overste dezer wereld en van de boze". Met wet beheerst de duivel de wereld. Dat doet hij in de praktijk met veel personeel. Die heten in de Bijbel "boze geesten", demonen. De duivel is een religieus wezen. Als je hem zoekt, dan vind je hem in religie. Welke maakt hem niets uit. Zolang men maar niet de waarheid volgt, is het hem best. Dat is wat ook geïllustreerd wordt in Handelingen 19 vanaf vers 13. Er waren 7 zonen van Sceva, een Joodse overpriester. Zij vertegenwoordigen het Jodendom. Mede ook via de term "overpriester", normaal gesproken de aanduiding voor de degenen die zitting hadden in het Sanhedrin. Maar hier in Efeze is dat uiteraard niet het geval. Ze hadden wel zitting in een of andere Joodse raad. In ieder geval waren het leidinggevende figuren. Het Joodse volk, levend onder de wet, stond rechtstreeks onder invloed van boze geesten.

### Handelingen 19 : 15-20

- 15 Maar de boze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?
- 16 En de mens, in welken de boze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, also dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden.
- 17 En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeze woonden; en er viel een vreze over hen allen, en de Naam van den Heere Jezus werd groot gemaakt.
- 18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun daden.
- 19 Velen ook dergenen, die ijdele **Zie zijlijn 130** *kunsten* gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren *penningen*.
- 20 Alzo wies het Woord des Heeren met macht, en nam de overhand.

De boze geest sprak via de tong, de mond, de keel, de lippen van die mens, waarin de boze geest was. Dan blijkt dat die ene sterker was dan die zeven. De zeven konden die ene niet aan. Die zeven zeggen: in de Naam van "Jezus, die Paulus predikt". Want ze begrepen dat demonen op de loop gaan voor de Naam van Jezus. Dat hebben we ook al eerder meegemaakt met Simon de tovenaer in relatie tot Petrus. (Handelingen 13) Nu krijgen we net zo'n verhaal, namelijk dat anderen de Naam van Jezus gebruiken om geesten uit te drijven. Maar deze boze geest gaat niet. De 7 zonen van de Joodse overpriester worden verslagen door die ene demon. Dit werd bekend bij zowel Joden als Grieken in Efeze. Het e.e.a. wordt in ieder geval als tot eer van God beschouwd. Ze hadden aldaar afgoden gediend, er zich op een of andere wijze actief mee bezig gehouden. Vroeger noemde men dat "spiritisme". Tegenwoordig heet het "spiritualiteit". Spiritisme is afgoderij. Men vraagt de goden, de geesten, dat zijn de demonen. Die worden in hoog aanzien gehouden en gepromoveerd tot goden. Daar hebben deze lui zich mee bezig gehouden. Er waren kennelijk boeken vol over geschreven. Zij namen er vervolgens in het openbaar rigoures afstand van. Ze breken met het verleden. Verbranden van boeken is het wegdoen van een cultuur. **Zie zijlijn 131** Iedereen was er van op de hoogte en zij "berekenden de waarde derzelve". Je mag aannemen dat het veel geld was. Het gaat niet alleen om kapitaalvernietiging, maar ook om "uitdelging van kennis". Het is ook goed dat dit soort kennis verdwijnt. Die kun je beter niet hebben. Je kunt er "een geweten des afgods" uit ontwikkelen en daar word je mee belast. (1 Korinthe 8 : 7) Wat geïllustreerd wordt, is dat men tot geloof komt in de Here Jezus Christus

en zonodig afgodische praktijken weg doet. Rigoures breken met het verleden, onder het motto: "Wij zijn bekeerd van de afgoden, om de levende God te dienen". (1 Thessalonicenzen 1 : 9) De Joden wilden echter niet breken met hun verleden. Er werd niet voor niets een hoge prijs betaald. Het kostte wat, veel zelfs. Maar... het "Woord des Heren" groeide, het werd verbreid en nam zelfs de overhand. Uiteraard ook op de boze geesten uit vers 13. Maar alleen als men tot geloof komt. Tot overgave komt aan Hem. Het Woord kreeg in Efeze gezag, zodat die twee jaren van Paulus in Efeze succes gehad hebben. Dat blijkt later ook nog eens bekrachtigd te worden, want de Efeze-brief is de brief waarin systematisch en fundamenteel de positie van de Gemeente uiteengezet wordt. Efeze staat model voor onze tegenwoordige bedeling.

### Handelingen 19 : 21-27

- 21 En als deze dingen volbracht waren, nam Paulus voor in den Geest, Macedonië en Achaje doorgegaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien.
- 22 En als hij naar Macedonië gezonden had twee van degenen, die hem dienden, *namelijk* Timótheüs en Erastus, bleef hij zelf een tijd *lang* in Azië.
- 23 Maar op dienzelfden tijd ontstond er geen kleine beroerte, vanwege den weg *des Heeren*.
- 24 Want een, met name Demetrius, een zilversmid, die *kleine* zilveren tempelen van Diana maakte, bracht dien van die kunst geen klein gewin toe;
- 25 Welke hij samenvergaderd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide: Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben;
- 26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar ook bijna van geheel Azië, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden.
- 27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden, en dat ook haar majesteit zal ten ondergaan, aan welke gans Azië en de *gehele* wereld godsdienst bewijst.

Paulus plannen worden ons hier medegedeeld. Hij zou oversteken naar Macedonië en Achaje, samen noemen wij dat Griekenland, en vandaar zou hij naar Jeruzalem reizen. Daarna was hij van plan om ook Rome te zien. "Zien" is "oefenen van gemeenschap". Ook in het Nederlands, hoewel

### Zijlijn 130

"Ijdelheid" is van ouds in de Bijbel de aanduiding van een afgod. In het Engels is een "idol" een afgod. Je schrijft "i d o l" en het andere "idle" schrijf je als "i d l e", het blijft hetzelfde woord. In beide gevallen betekent het "leeg". Daarom "idol" is geen god, maar een afgod. Een namaak. Hij is leeg, heeft geen inhoud. Het is uiterlijke vorm, door mensenhanden gemaakt. Er zit niets in en dus is het ijdel.

### Zijlijn 131

In onze bedeling zijn de boeken van de drie grote wereldbibliotheken verbrand. Die van Jeruzalem, die van Alexandrië, en die van Constantinopel. De mensheid is zijn algemene kennis in korte tijd kwijtgeraakt. Wat er vroeger bekend was, is verdwenen. De mens bleef zonder kennis achter en dat is bewust gebeurd. God heeft het licht uitgedaan.

### Zijlijn 132

De godin van de vruchtbaarheid, van de jacht, moet toch in staat zijn om haar eigen handel te beschermen? Als ze dat niet kan, kun je haar net zo goed afschaffen. Behalve als het de economie op gang houdt. Dat is nog steeds een van de grote problemen. Je kunt het Evangelie wel prediken, maar het is slecht voor de bestaande economie. Het is bedreigend. Ik noem als voorbeeld de Rooms-katholieke Kerk, maar het geldt ook voor kerkgenootschappen, gemeenten en allerlei instellingen en organisaties. De bijbelse boodschap is dat u en ik, als gelovigen, uit deze wereld getrokken worden. Wij hebben een verantwoordelijkheid, niet voor de wereld, maar voor de Gemeente. Een verantwoordelijkheid naar onze Heer, opdat wij Hem zouden dienen. Voor zover godsdienst de economie aandrijft, is de prediking van het Evangelie dus bedreigend voor de economie.

het zo niet vaak meer gebruikt wordt. Als je in Engeland iemand gaat "zien", ga je hem niet zozeer bekijken, maar bezoeken. Timótheüs en Erastus worden vooruitgezonden naar Macedonië en dan ontstaat er dus "grote beroering", vanwege "de weg", dezelfde als in vers 9, en vanwege het "grote gewin" van Demetrius, wat "gewijd aan Demeter" betekent. Dat is dezelfde als "Ceres", de godin van de vruchtbaarheid. Die worden geïdentificeerd met "Diana", de godin van de jacht. Het gaat in beide gevallen om het gewin van óf de vruchtbaarheid, óf van de jacht. Demetrius (Latijn) is dus de naam van Diana (Grieks). In Efeze stond de grote tempel van Diana en dus was er veel toerisme, wij noemen dat ook wel bedevaart, om de jacht en/of de vruchtbaarheid te bevorderen. Als je toch naar Efeze geweest bent, kun je niet thuis komen zonder een model van de tempel van Diana, uitgevoerd in zilver. Dus dat is business en goede ook, wist Demetrius, die de leiding had over het gilde van zilveren tempelmakers. Maar hun winst- en welvaartsmodel stond op het spel. Op de vergadering van het gilde brengt Demetrius de prediking van Paulus, "dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden", aan de orde. Een prediking die kennelijk de toeristen uit heel Azië overtuigde, waardoor dezen geen zilveren tempels meer kochten. Hun handel, hun business, want dat is de betekenis van "dit deel" kwam in gevaar. Maar dan krijgt de kwestie ineens een groot religieus karakter. Het blijkt te gaan over religie en geld. Het gaat om de centen, het is een bedrijf en dat moet in stand gehouden worden. **Zie zijlijn 132**

Men maakt zich zorgen om de godsdienst, maar in werkelijkheid gaat het om de eigen inkomsten, om het eigen bedrijf. Niet om de waarheid, maar om het materiële gewin. Dat is ook het meest bedreigende voor het Christendom. Men zou de Heer dienen, maar nooit ter wille van het gewin. Zodra het werk van of voor de Heer zakelijk wordt en in stand gehouden moet worden, omdat er bijvoorbeeld mensen van moeten leven, ja dan zit je dus echt helemaal verkeerd. Daar zou men voor waken. Dat is één van de problemen van kerkelijke instituten. Ik beweer dat ze onbijbels en niet nodig zijn. Ze zijn niet verboden, maar ze hebben wel degelijk een groot nadeel. Behalve dat je deze instituten verwacht met de echte Gemeente, hebben ze ook het nadeel dat ze vroeg of laat een "economische persoonlijkheid" worden. Dat ze een rechtspersoon worden. Zoals elke persoon, heeft ook een rechtspersoon de neiging zichzelf in stand te houden. Vaak met geen enkel ander doel dan dat. Je komt er nooit meer vanaf.

### Handelingen 19 : 28-34

28 Als zij nu *dit* hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diana de Efezeren!

- 29 En de gehele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniërs, metgezellen van Paulus op de reis.
- 30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe.
- 31 En sommigen ook der oversten van Azië, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zichzelf op de schouwplaats niet zou begeben.
- 32 Zij riepen dan de *ene dit*, de andere wat anders; want de vergadering was verward en het meerder *deel* wist niet, om wat oorzaak zij samengekomen waren.
- 33 En zij deden Alexander uit de schare voortkomen, alzo hem de Joden voortstieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde bij het volk verantwoording doen.
- 34 Maar als zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diana der Efezeren!

Er ontstaat massahysterie. Mensen weten niet eens meer waar het over gaat. Ze worden opgezweept. De hele stad loopt uit. Ze wisten zelf niet meer waarvoor. Groot oproer, ze zwepen elkaar op. De discipelen vonden het te gevaarlijk voor Paulus in het oproer. Hun zorg was dat in ieder geval Paulus er niet naar toe zou gaan. Er zou hem iets kunnen overkomen. Maar Paulus is nou net die man die overal naar toe gaat waar veel mensen bij elkaar zijn. En toen was er geschreeuw op die schouwplaats. Het wordt een hilarisch verslag zo. Toen dachten de Joden: dan kunnen wij hier misschien iets doen, nu er toch zoveel mensen bij elkaar zijn. Ze schoven Alexander naar voren. Die zou het gaan uitleggen. Dat was niet zo'n goed idee, want naar een Jood wilden ze niet luisteren. Die is namelijk ook niet meteen een voorstander van "Diana der Efeziërs". Weliswaar is hij een tegenstander van het Evangelie en misschien was het de bedoeling dat de Joden gebruik zouden maken van deze rel onder de heidenen om ze nog meer op te zetten tegen de Christenen. Dat gebeurde steeds in de voorgaande hoofdstukken. Het loopt ook wel eens mis. Zoals in hoofdstuk 18. Er verandert niets. Er wordt zelfs twee uur lang geroepen: "Groot is de Diana der Efezeren". In de kern is het een godsdienststrijd, maar het gaat niet werkelijk om Diana, de Joodse religie en daarna het Christendom. Het gaat over business, handel en macht. Voor al die dingen is het Evangelie een vijand. Het Evangelie predikt nederigheid, dienstbaarheid en onderwerping. Leven uit de hand van de Heer. Dat is heel wat anders dan leven met economische wetten, marketing en dergelijke zaken, die men nu ook steeds probeert toe te passen in groeperingen.

### Handelingen 19 : 35-40

- 35 En als de *stads* schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Efeze! wat mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerkbewaarder zij van de grote godin Diana, en van *het beeld*, dat uit den hemel gevallen is?
- 36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.
- 37 Want gij hebt deze mannen *hier* gebracht, die noch kerkrovers zijn, noch uw godin lasteren.
- 38 Indien dan nu Demetrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen.
- 39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in een wettelijke vergadering beslecht worden.
- 40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om *den dag* van heden, alzo er geen oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van deze oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.

Van een redevoering door Alexander komt dus niks terecht. De "schrijver", de secretaris, en wellicht een politicus, lukt het wel om de menigte stil te krijgen. Hij wijst de "mannen van Efeze" op iets waarvan zij weten hoe het zit. Wij geloven ze toch? zegt hij via "deze dingen onwedersprekelijk zijn". Hij noemt Efeze de "kerkbewaarder" van de "grote godin Diana, van het beeld dat uit de hemel gevallen is". Er valt iets uit de hemel en dan moet het religieus worden. De officiële verklaring is dat niet het beeld zelf, maar een brok steen, als metoor, op aarde gekomen is en dat men daar dan dit beeld van gemaakt heeft. Het is nog maar de vraag of de mannen die opgebracht waren de godin Diana niet lasterden. Ze zeggen toch "dat er niemand God is dan Eén" en dat is wel lasterlijk voor Diana, die als godin beschouwd wordt. Maar ja, zolang je haar niet bij name noemt, kan een politicus zeggen: nee, zij lasteren die godin niet. Hij vindt in ieder geval dat, als hierover een conflict is, het voor de rechtbank gebracht moet worden. Zo dient het eventueel opgelost te worden. Het moet wel volgens de procedure. Waar deze stadsschrijver zich zorgen over maakt, was dat misschien de Romeinen zouden ingrijpen. Je bent hier weliswaar in Klein Azië, maar het was allemaal onderdeel van het Romeinse Rijk. Het waren in de praktijk de Romeinse legers die de orde handhaafden. Men kon zich dat oproer niet permitteren. Daarna wordt er allerlei praat verkocht om het zaakje te sussen. Dat is wat er in werkelijkheid gebeurt. Wat je mist in het hele verslag, is de vraag naar de waarheid. Het gaat altijd om andere dingen en niet om waarheid. Ze gingen daarna allemaal weer naar huis.

## 20. Handelingen 20

In het begin van dit hoofdstuk krijgen we wat historische mededelingen.

### Handelingen 20 : 1-7

- 1 Nadat nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedonië te reizen.
- 2 En als hij die delen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland.
- 3 En als hij *aldaar* drie maanden overgebracht had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrië zoude varen, zo werd hij van zin weder te keren door Macedonië.
- 4 En hem vergezelschapte tot in Azië Sopater van Berea; en van de Thessalonicensen Aristarchus en Sekundus; en Gajus van Derbe, en Timótheüs en van die van Azië Tychikus en Trofimus.
- 5 Dezen, vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Troas.
- 6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde *broden*, en kwamen in vijf dagen bij hen te Troas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.
- 7 En op den eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte *zijne* rede uit tot den middernacht.

Paulus "werd van zin weder te keren door Macedonië". Hij had tegenstand van de Joden en het leek hem beter om dezelfde route terug te reizen. Van Achaje, in vers 2, Griekenland, weer terug naar Macedonië. Van daar terug naar Azië, waar hij vandaan kwam. Met Paulus reisden er heel wat mensen mee. Deze medewerkers worden beschouwd als vertegenwoordigers van gemeenten in andere plaatsen. Zo wordt het in ieder geval opgesomd. Medewerkers van Paulus als "bijdragen" van de diverse gemeenten. Zij dienden en beschermden hem. Ik denk dat Paulus met die groep uit vers 4 reisde. Een andere groep ging, kennelijk per schip, naar Troas, want zo staat het er. Het gaat hier in de omgekeerde volgorde als in hoofdstuk 16. Deze keer wordt wel vermeld wat zich in Troas afspeelde. Ze waren bijeengekomen, op de eerste dag der week, om brood te breken. **Zie zijlijn 133** Dat spreekt over de eenheid van de Gemeente, gebaseerd op de opstanding van Christus, op de eerste dag der week. Brood en wijn zijn een beeld van Christus onder het Nieuwe Verbond en van het Leven. Wijn is een beeld van het bloed (leven) van het Nieuwe Verbond. Paulus hield uiteindelijk een zeer lange reden op deze eerste dag van de week.

### Zijlijn 133

Dit is ongeveer de enige tekst, heb ik geleerd uit de kringen waar ik vandaan kom, waar staat dat gelovigen op de eerste dag der week bijeenkomen om "brood te breken". Men zegt dat de formulering zodanig is, dat gesuggereerd wordt dat ze dit elke eerste dag der week deden, en dus moet het zo. Het is niet verboden natuurlijk om op de eerste dag der week samen te komen om het avondmaal te vieren. Daar is niets mee mis, maar te denken dat het zo moet... In sommige kringen gelooft men dat het zo moet, maar als je daar vraagt: waar staat dat dan in de bijbel? Dan heeft men eigenlijk alleen dit vers. Omdat het er staat als een vanzelfsprekendheid, zegt men: dat was dus elke eerste dag van de week zo.

### Zijlijn 134

Hij was niet de eerste die met een diepe slaap werd overvallen. Adam was de eerste die het overkwam. En wat gebeurde er toen, terwijl hij sliep? Uit hem werd een vrouw geformeerd. De slaap is een uitbeelding van onze bedeling. Waarbij er een werkelijkheid is in de slaap, in de droom, die voor de wereld niet bestaat. Dat is de onze. Daarom gaat het altijd, als er in de Bijbel gedroomd wordt, over onze bedeling. De meeste mensen in de Bijbel, die ooit droomden, heten: Jozef. Dan ben je weer in onze bedeling. Daniël kwam in een diepe slaap terecht. Dat was elke keer op het moment dat de engel iets vertelde over onze bedeling. Toen viel hij in slaap. Het bleef gewoon verborgen.

### Zijlijn 135

Er zijn 2 parallellen. De ene is Elia bij de weduwe van Sarfath. (1 Koningen 17) Die een zoon had en die in de opperzaal gelegd werd, waar Elia zich over hem uitstrekke en toen kwam de zoon weer tot leven. "Zijn ziel kwam weer in hem", staat er. De andere parallel is de geschiedenis van Elisa, bij de Sunamitische. (2 Koningen 4) Die had ook een zoon, maar die werd ziek en stierf. Ook hij "werd gelegd in de opperzaal" en daar gebeurde hetzelfde. Zowel Elia als Elisa identificeren zich met die zoon. Zie ook de "jongeling van Nain". (Lukas 7)

### Handelingen 20 : 8-12

- 8 En er waren vele lichten in de opperzaal waar zij vergaderd waren.
- 9 En een zeker jongeling, met name Eutychus, zat in het venster en met een diepen slaap overvallen zijnde, alzo Paulus lang *tot hen* sprak, door den slaap nederstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.
- 10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en *hem* omvangende, zeide hij: Weest niet beroerd; want zijn ziel is in hem.
- 11 En als hij *weder* boven gegaan was, en brood gebroken en *wat* gegeten had, en lang, tot den dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzo.
- 12 En zij brachten den knecht levende, en waren bovenmate vertroost.

Deze geschiedenis in Troas is een uitbeelding van de Gemeente in heel onze bedeling. De Gemeente heeft dat vele Licht, dat Woord van God en dat onderscheidt onze positie van die van de wereld. Bovendien staat er: "waar zij vergaderd waren". Onze positie is niet een aardse, maar een hemelse. De "derde zoldering" wijst op onze positie in de hemel. In de opperzaal. In de derde hemel, de onzienlijke wereld, die geen deel uit maakt van de schepping. "Een zeker jongeling", Eutychus, ("de gelukkige" of "hem overkomt het goede") overkomt het goede. Hij "zat in het venster", een in- en uitgang op hemels niveau. Maar hij viel in slaap. **Zie zijlijn 134** Onze positie als kinderen Gods, in elk geval hier op aarde, beneden dus, is die van dood. Dood voor de wereld, maar Gode levend en in de hemelse sfeer. Paulus ging op de overleden Eutychus liggen en zegt hen niet "beroerd" te zijn, omdat "zijn ziel" - het leven - in hem is. De dode jongeling is een beeld van de 10 stammen van Israël. Die worden hier geïdentificeerd met Paulus, maar eigenlijk met de Heer en daardoor komt men tot leven. Voor de wereld niet, want daarvoor zijn het nog steeds "de verloren stammen van Israël". Ze zijn zoek, verloren, weg, dood. Maar dat is niet zo, je moet ze ergens hogerop zoeken. Het kind, de knecht, werd levend en daarover waren ze logischerwijze "bovenmate vertroost". **Zie zijlijn 135**

### Handelingen 20 : 13-17

- 13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want hij had het alzo bevolen, en hijzelf zou te voet gaan.
- 14 En als hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mitylene.

- 15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden *dag* tegen Chios over, en des anderen *daags* legden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, en den *dag* daaraan kwamen wij te Milete.
- 16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azië zou verslijten; want hij spoedde zich, om (zo het hem mogelijk ware) op den pinksterdag te Jeruzalem te zijn.
- 17 Maar hij zond van Milete naar Efeze, en hij ontbood de ouderlingen der Gemeente.

Chios is een eiland tegenover Smyrna. Ze varen hier langs de kust, van eiland naar eiland. Paulus had zich voorgenomen om Efeze voorbij te varen, want hij was kennelijk bang dat hij er niet meer weg zou komen. Hij had enige haast om "op de pinksterdag te Jeruzalem" te zijn. Paulus stuurde iemand die bij hem was terug naar Efeze "en ontbood de ouderlingen der gemeente" om bij hem in Milete te komen. Waarom wordt ons dit allemaal verteld? Als je route op de kaart kijkt, gaat het om "de eilanden der zee", of beter: "de eilanden in het westen". In het Hebreeuws is "zee" en "westen" hetzelfde. Vanuit Israël is dé zee in het westen. "Eilanden" kunnen opgevat worden als kustlanden. Het heeft de betekenis van verre geïsoleerde landen, die moeilijk te bereiken zijn. De uitdrukking "eilanden in het westen" in het Grieks is bij Herodotus de aanduiding van de Britse eilanden. Ook aangeduid als de "tin-eilanden". Dat het Evangelie daar naar toe zou gaan, wordt in het Oude Testament vermeld. In het Nieuwe Testament krijgen we daarna het "plaatje" te zien. Op kleinere schaal zien wij de apostel langs deze eilanden aan de westkust van Azië reizen. Deze eilanden staan model voor de eilanden veel verder weg in het westen, de Britse eilanden. Daarom wordt het ons hier verteld.

### Handelingen 20 : 18-21

- 18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af, dat ik in Azië ben aangekomen, hoe ik bij u den gansen tijd geweest ben;
- 19 Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoeking, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden;
- 20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen;
- 21 Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus.

De Heere dienen is de bezigheid van Paulus. In alle ootmoedigheid, nederigheid. Dat deed hij in het openbaar, in de school van Tyrannus en hij ging op huisbezoek. Al wat wat er te leren viel, al wat nuttig was om te weten, heeft hij hen onderwezen. Hij hield niets achter. In vers 27 zegt Paulus dat nogmaals. "Nuttig" wil zeggen "tot stichting". (o.a. 1 Korinthe 14) "Stichten" is het normale woord voor het bouwen van een huis of een tempel. De essentie van Paulus' Evangelieprediking was "de bekering tot God, namelijk, **Zie zijlijn 136** het geloof in onze Here Jezus Christus". Dat is één en hetzelfde. Ze horen bij elkaar. Die boodschap van "bekering tot God" was voor zowel Joden als Grieken, waarbij de Joden als eerst genoemd worden. Men zou naar Hem horen. Dat is bekering en gaat dus verder dan geloven dat God bestaat. Demonen doen dat ook, aldus Jakobus 2 : 19. En de duivel zelf. Geloven dat God bestaat is vanzelfsprekend. Vertrouwen op wat Hij gezegd heeft, en je dus aan Hem overgeven, is een heel ander ding. Waarna de apostel zegt:

#### **Handelingen 20 : 22-24**

- 22 En nu ziet, ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal;
- 23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn.
- 24 Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en den dienst, welken ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods.

Ik persoonlijk ben geneigd "Geest" met een kleine letter te schrijven: "geestelijk gebonden zijnde". Het is maar goed dat Paulus niet precies weet waaruit "banden en verdrukkingen" bestaat. De gedachte is dat de apostel hier officieel zijn zendingsreizen, zijn bijbelse loopbaan, afsluit. Zijn bediening gaat door tot zijn dood en dat duurde nog wel enige jaren. Van wat hij in die tussentijd allemaal gedaan heeft, horen we maar heel weinig. Dat is ook een bediening, maar het gaat dan niet zozeer om zijn prediking en de voortgang daarvan, maar om de symboliek die achter de geschiedenis schuilt. Zijn bediening is nog steeds "betuigen van het Evangelie der genade Gods". Hij gaat daar mee door. Het Evangelie dat Paulus verkondigt is de prediking van de genade, omdat het de prediking is van het inmiddels in werking getreden Nieuwe Verbond. "Evangelie" houdt de verkondiging in dat wat verwacht mocht worden, inmiddels gerealiseerd is. Dat is de betekenis van het woord. Men vertaalt het meestal met "blijde boodschap". Dat is niet 100% correct, omdat het niet altijd om een blijde boodschap gaat. Meestal wel en zeker als het betrekking heeft op Gods Evangelie, want dat is dé blijde boodschap.

#### **Handelingen 20 : 25-28**

- 25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgedaan ben, predikende het Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult.
- 26 Daarom betuig ik ulieden op deze huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen.
- 27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.
- 28 Zo hebt dan acht op uzelf en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opziensers gesteld heeft, om de Gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

Paulus zegt hier nadrukkelijk dat waar hij eerder geweest was, zij hem niet meer zouden zien, maar anderen, ergens anders wel. Hij neemt afscheid. Dat slaat niet alleen op de ouderlingen in Efeze, want er staat "predikende het Koninkrijk Gods". De normale betekenis is dat hij niet van plan is zich te vertonen in de plaatsen waar hij tot dat moment geweest is. De reis gaat naar Jeruzalem. Vandaar werd hij als gevangene naar Rome gebracht, waar hij na twee jaar werd vrijgelaten. Vervolgens is hij naar Spanje gereisd, zoals aangekondigd in Romeinen 16. Daarnaast zijn er verhalen dat de apostel Brittannië, Engeland, bezocht heeft. Meerdere schrijvers van de kerkgeschiedenis beschrijven dat Paulus naar het uiterste westen is gereisd. Paulus is de beschermheilige van London. Volgens wat losse uitspraken van kerkhistorici is hij daarna alsnog teruggekeerd naar Rome, opnieuw gevangen genomen en ter dood gebracht. Ook dat staat niet in de Bijbel.

Hier wordt weer geïllustreerd dat in de Bijbel de overdrachtelijke betekenis van bloed niet dood is. Bloed is leven. Hij zegt dus: "Ik ben rein van het leven van u allen." Gevolgd door: "Ik heb niet achtergehouden dat ik ulieden niet verkondigd zou hebben al de raad Gods." Want wat noodzakelijk is voor het leven van een kind van God, is dat men die raad Gods kent en gelooft. Die heeft hun alles gegeven dat noodzakelijk is voor dat leven. Hij is daarin niet tekort geschoten. In vers 28 heeft Paulus het ook over bloed, in "Zijn eigen bloed". Men heeft in dit vers wat geknoeid in de loop der tijd. Omdat er staat: "de Gemeente Gods". In combinatie met de gedachte dat bloed dood betekent, snapt men het vers niet. Hoe kan God nou door Zijn eigen dood een Gemeente verwerven? Want God is toch niet dood, is toch nooit gestorven? Waaruit maar weer volgt: bloed betekent niet dood. Als je accepteert dat bloed leven betekent, is het geen enkel probleem. Dan hoeft je ook geen gekunstelde constructie als "door Zijn bloed van Zijn eigene Zoon", te verzinnen, zoals gebeurt. God heeft,

#### **Zijlijn 136**

In de wiskunde gebruik je het woordje "en" als "plus", maar dat wil niet zeggen dat het altijd "plus" betekent. In de Bijbel al helemaal niet. Het Hebreeuws kent eigenlijk maar één letter, die gebruikt wordt als "voegwoord". Het is dus niet eens een apart woord. Men plakt het aan het volgende woord vast en men vertaalt het standaard met "en". Als men denkt dat het over een tegenstelling gaat, dan vertaalt men het met "maar". Dat is ook een veel voorkomend voegwoord, maar er staat gewoon "en". In het Nieuwe Testament is dat ook zo. Er staat "en", het standaard voegwoord. Je kunt het weglaten en vervangen door ":", "Te weten", kan ook nog. Of: "namelijk". Die varianten komen allemaal voor. "En" kan in een andere zin de betekenis van "plus" hebben, maar hier staat niet: de bekering tot God, plus (bovendien) het geloof in onze Here Jezus Christus. Bekeren tot God is geloof in onze Here Jezus Christus. En andersom. Het zijn geen twee dingen, het is één. Je vindt het terug in Johannes 14 : 1: "Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij". Als men in God gelooft, dan gelooft men ook in de Here Jezus Christus.

### Zijlijn 137

Men zou in de eerste plaats "acht geven" op zichzelf. Als wij ergens verantwoordelijk voor zijn, dan is het in de eerste plaats voor ons eigen leven. Anders kun je ook niet voor anderen zorgen. Dus het begint bij: "heb dan acht op uzelf". En daarna: "op de gehele kudde", want het wordt gezegd tot de ouderlingen der Gemeente, Ouderlingen zijn dus blijkbaar herders. Petrus zegt: "Ik vermaan die ouderlingen, weidt de kudde Gods." (1 Petrus 5 : 2) Een ouderling/herder is een opziener (Grieks "episcopos"). Ouderlingen, herders en opzieners worden in één adem genoemd. Het zijn "voorgangers". Allemaal precies dezelfde functie, want dat is wat de herder doet. Hij loopt voorop, wijst de weg. Volgens Efeze 4 is het een leraar, dan heb je er nog een woord bij. Een herder is een leraar en zorgt voor de kudde, zodanig dat die bij het voedsel gebracht wordt, alwaar de kudde ook rust vindt in "grazige weiden". Opzieners worden niet door mensen gekozen, aangesteld of aangewezen, maar door de Heilige Geest, over het "erfdeel des Heeren". (1 Petrus 5 : 3)

onder het Nieuwe Verbond, die Gemeente verkregen door Zijn eigen bloed, door Zijn eigen leven. Leven in de actieve betekenis van het woord. Bloed is een orgaan, dat doorheen heel het lichaam beweegt. Het legt een weg af, is actief. Zo is het met het leven. De opgestane Here Jezus Christus leeft voor de gelovigen, in dienst van God, als Hoofd van de Gemeente. Zijn bloed is in ons, in u en mij. Op grond daarvan zegt de Bijbel dat wij leden zijn van Zijn Lichaam. Wat doet bloed? Reinigen. Alles afvoeren wat in het lichaam niet thuis hoort. Daarnaast worden, met hetzelfde bloed, "bouwstoffen" aangevoerd. Het is een kwestie van aan- en afvoer, opbouw en reiniging. Dat is wat de Heer aan ons doet. Hij gebruikt daar ook andere leden van Zijn Lichaam bij. Maar het is dus Gods eigen werk. De Heilige Geest stelt opzieners aan om de Gemeente Gods te leiden. **Zie zijlijn 137** Of "Zijn" dan slaat op "Heilige Geest" of op "God", maakt in de praktijk niet uit. Er zou net zo goed "Christus" kunnen staan.

### Handelingen 20 : 29, 30

29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen.

30 En uit uzelfen zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.

Ze zullen tot u in komen! De "zware wolven" komen voort "uit uzelfen". Vanuit de leidinggevende figuren, want dit is gezegd tot die ouderlingen. Daaruit zullen "mannen opstaan", die "kromme dingen", dingen die verdraaid zijn, zullen spreken. Ze willen zo discipelen achter zich aan trekken en dus een eigen kudde vormen. In het algemeen ziet het hele protestantisme er zo uit. Met hier iemand en daar iemand als leiding. Iedereen heeft zo zijn eigen "kudde". Dat is precies wat de apostel hier zegt, maar niet in positieve zin. Johannes beschrijft ze als "kinderkens", die "antichristen (die in de praktijk loochenen dat Christus ons Hoofd is) geworden" zijn. Zij waren het niet, maar zijn het geworden. Velen zelfs. (1 Johannes 2 : 18) Dat verschijnsel deed zich toen al voor en is er nog steeds. Degenen die zich in de plaats van het Hoofd, Christus, hebben gezet, veroorzaken onrust in de Gemeente. Paulus zegt daarover nogal grof in Galaten 5 : 12: "Och of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken". Dat gebeurt vooral door mensen onder een wet te stellen. Door eisen aan ze te stellen. Een wet of de wet. Waarom doet men dat? Omdat men macht wil uitoefenen over mensen die vrij zijn. Wie er voor kiest om zijn leven in andermans handen te leggen, of in handen van een organisatie, die moet dat maar doen, maar de Bijbel leert dat we onze levens zouden geven aan de Here Jezus Christus. We zouden op Hem vertrouwen. Meer hebben wij niet nodig, dan als Zijn eigendom, als Zijn kinderen, door het leven gaan. Dan zorgt Hij voor ons.

### Matthéüs 7 : 15, 16

15 Maar wacht u van de valse profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven.

16 Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distelen?

De Here Jezus waarschuwde al voor "grijpende wolven". In Matthéüs 10 wees hij vooruit: "Ziet, Ik zend u als schapen in het midden der wolven". De "grijpende wolven" zouden te herkennen zijn aan hun vruchten. Zo werkt het altijd. Uit het resultaat van hun leven weet je of je met oprechte gelovigen te maken hebt of niet. Johannes schrijft, als antwoord op de de vraag: "wie zijn dat, onze broeders? Hoe weten we zeker of we met gelovigen van doen hebben? Bij Jakobus gaat het daar ook over. Hoe weten we dat zo zeker? Hoe merken wij dat? Jakobus laat weten dat het uit de werken te zien is, omdat geloof zonder werken op zich dood is. (Jakobus 2 : 17) Zo iemand kan theoretisch wel een gelovige zijn, maar in de praktijk is hij het dan niet. Als iemand zegt dat hij een gelovige is en het blijkt verder nergens uit, dan kun je er niets mee. Met die lui moet je niet samenwerken. Het brengt alleen maar problemen met zich mee. Volgens Johannes merk je aan hun liefde voor de broeders, voor medegelovigen én voor het Woord, wie in de praktijk een gelovige is. (1 Johannes 4) Liefde voor het Woord brengt ons liefde voor onze broeders en zusters, en andersom ook. De apostel Paulus stelt zichzelf tot voorbeeld, en zegt vervolgens:

### Handelingen 20 : 31-35

31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren lang nacht en dag, niet opgehouden heb een ieder met tranen te vermanen.

32 En nu, broeders, ik bevele u Gode, en den woorden Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de heiligden.

33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleding begeerd.

34 En gijzelve weet, dat deze handen tot mijn nooddruf, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben.

35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van den Heere Jezus, dat Hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen.

Paulus wijst terug naar wat hij drie jaren lang gedaan én gezegd heeft. Er staat zo iets als: "ik bevele u aan den woorden Zijner genade". Het is altijd genade waar het over gaat en geen aanbeveling om de wet te

houden. Het "erfdeel" heeft wel degelijk iets te maken met hun bediening, met hun trouw aan de Heer. Dat is wat ons vele malen en uitgebreid in de diverse brieven wordt voorgehouden. Ook daarbij stelt de apostel Paulus zichzelf tot voorbeeld als hij zegt dat hij in beginsel in Efeze op eigen kosten leefde. Hij voorzag zelf in zijn onderhoud. Elke Jood, want uit de algemene Joodse cultuur is dat nog bekend, zou wat hij ook studeerde, eerst een handwerk (ambacht) leren. Daarmee moest hij in zijn onderhoud voorzien. Hij mag dan een apostel geweest zijn, dat was zijn identiteit, wie hij was, maar hij kwam aan de kost doordat zijn handen tot "nooddrift gediend hebben" van hem en degenen met hem. Paulus betoogt, verwijzende naar de woorden van de Here Jezus: zorg dat je wat te geven hebt, aan de "zwakken" bij voorkeur, dat is zalig. Het maakt gelukkiger, want dat is de betekenis van "zalig".

#### Handelingen 20 : 36-38

36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.

37 En er werd een groot geweend van *hen* allen; en zij, vallende om den hals van Paulus, kusten hem;

38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

Zo eindigt de perikoop ongeveer, waar hij begon. Namelijk met Paulus, die via het schip aan komt en in vers 25 zegt: "Ik weet dat gij allen, ..., mijn aangezicht niet meer zien zult." Blijkbaar was het nodig om die uitspraak nog een keer te herhalen. Daarna neemt hij afscheid en wordt het een hectisch verhaal in de rest van dit Bijbelboek. Want eigenlijk zit het er hier op. Het is het einde van zijn officiële (formele) zendingsreis. Hoewel hij echt niet opgehouden is met dit werk, verlaat hij de bladzijden van de bijbelse geschiedenis. Daar komt het op neer. Wat er ná Paulus openbare bediening nog gebeurt, is nauwelijks prediking in het openbaar. Als je zoiets vindt, is het de samenvatting van Handelingen, maar eigenlijk van heel de bijbelse geschiedenis. Hij maakt dan steeds melding van de status quo. Van hoe het er op dat moment voor staat. Dat is wat in deze laatste hoofdstukken van Handelingen besproken of geïllustreerd wordt. De laatste 8 hoofdstukken zijn rijk aan typologie. Er wordt daarin ook gedemonstreerd hoe het met de Joden staat. In hoofdstuk 21 is het echt de allerlaatste keer dat we in Jeruzalem terecht komen. We zien de vijandschap van Jeruzalem, en dus van het Joodse volk, tegen Paulus, tegen de Here Jezus Christus, tegen de prediking van het Nieuwe verbond en al wat daarmee samenhangt. Blijkbaar is het nodig om dat vast te stellen. Dat het Joodse volk de Here Jezus verwerpt en daarmee het Nieuwe

Verbond. Paulus gaat dus naar Jeruzalem om iets te demonstreren. Het was kennelijk niet de bedoeling dat Paulus naar Jeruzalem ging in de verwachting, of hoop, om alsnog het Joodse volk tot andere inzichten te brengen. De zaligheid, het koninkrijk van Christus, het Koninkrijk Gods, het Koninkrijk der hemelen, wordt in Jeruzalem verworpen. Maar niemand kan zeggen: het Joodse volk heeft geen kans gehad, of: ze hebben niet begrepen waar het over ging. Het ging zo vlug voorbij. Het was die Pinksterdag en toen was het gebeurd. Ze hebben lang de kans gehad, eerst in de dagen van de Here Jezus Zelf, maar zeker in de dagen vanaf de opstanding van Christus, beginnend in Handelingen 2. Wij zijn meerdere keren de Joodse Hoge Raad tegengekomen en de uitslag van de beraadslagingen was steeds: "Wij willen niet dat Deze Koning over ons zij". (Lukas 19 : 14) Wij willen van die Naam niet horen, wij willen niet dat jullie spreken in Zijn Naam. In de komende laatste hoofdstukken van Handelingen vinden we precies hetzelfde.

## 21. Handelingen 21

#### Handelingen 21 : 1-4

- 1 En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaaren waren, zo liepen wij rechtuit en kwamen te Kos, en den *dag* daaraan te Rhodus, en van daar te Patara.
- 2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicië overvoer, gingen wij er in en voeren af.
- 3 En als wij Cyprus in het gezicht gekregen, en dat aan de linker *hand* gelaten hadden, voeren wij naar Syrië, en kwamen aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar den last ontladen.
- 4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.

Eerder in Handelingen zagen we ook al hoe de apostel via die eilanden reisde en dat al die eilanden en kustplaatsen genoemd werden. Het moet toch opvallen dat hier ineens gezegd wordt hoe de route verliep. Zodat je weet dat Paulus naar "het westen", naar de "eilanden der zee", ging. Dat is een beeld van de westkust van Europa en de eilanden der zee, alwaar het Evangelie werkelijk naar toe ging, nadat het door de Joden was afgewezen. Van Kos naar Rhodus, **Zie zijlijn 138** en dan naar de havenplaats Patara, is aan de zuidkust van Turkije. "Patara" wordt vertaald met "lijden", "verstrooit", "vervloekt", "loslaten". Dat is vier keer hetzelfde. Het spreekt over onze bedeling, waarbij de zaligheid ging naar de eilanden der zee. Nu kom je langzamerhand op het vaste land en passen die

#### Zijlijn 138

De betekenis van de naam "Kos" is een "doorn". Een doorn is een onvolgroeide tak. Het had een tak moeten worden, maar het is een puntig ding. Het is een mutatie. Er is wat mis in de natuur en dat heet gewoon "zonde". Het doel is gemist. "Rhodus" betekent "roos" en die heeft doornen. Samen zijn Kos en Rhodus "doornroosje". De algemene betekenis van de doorn en van de doornstruik is dat het een beeld is van de wet, van religie in het algemeen. Je kunt je er eigenlijk alleen maar aan verwonden. Vandaar dat de bedeling van de wet begon bij de doornbos van de Sinai. Bij de roeping van Mozes, waar de Heer verscheen aan Mozes in de brandende "braambos". De bedeling van de wet eindigt bij de doornkroon. Dat is geen toeval. Er is ook een verhaal van een doornboom en een eiland. Maar dat staat niet in de Bijbel. Het komt er ongeveer op neer dat er ergens een doornstruik stond, waarvan de doornkroon gemaakt was. Maar een ander deel van diezelfde doornstruik werd gemaakt tot staf. Die kwam in handen van Jozef van Arimathea en die reisde naar Brittannië, naar Glastonbury, dat toen nog "Avalon" heette. Op de heuvel buiten het dorp stak Jozef die staf in de grond. Hij schoot wortel en kwam tot leven. "The holy thorn" heet die boom, ook nu nog.

### Zijlijn 139

Iets meer dan 300 jaar vóór Christus veroverde Alexander de Grote Tyrus op de Perzen. Hij deed dat door vanaf de kust een dam op te werpen naar het eiland. Die is nooit meer verdwenen. Die is aan alle kanten aangeslibd en dus ligt Tyrus op een schiereiland, als een punt de zee in. Het was een eilandje voor de kust en dat is weer een uitbeelding van de situatie van de Gemeente, in het westen, op de eilanden der zee. Tyrus "tzur" is daar een beeld van, al was het maar omdat het zo heette: "rots". De Gemeente is dat huis, gebouwd op een rots. Dat is Christus, de Opge- wekte, Die uit de grond opsteekt, als het ware. Christus bouwde op de rots, is een beeld van de Gemeente. Tyrus is een synoniem voor Petra, of Sela dat ook "rots" betekent.

begrippen uitstekend in een oordeel over Israël. Zo komen we bij Cyprus terecht. Dat lieten zij "links liggen". Cyprus staat model voor Brittannië als zodanig. Daar is, typologisch gezien, de positie van de Gemeente. De reizen van Paulus beginnen en eindigen met Cyprus. Er wordt echter maar één keer aangelegd, daar begint het verhaal, maar daarna hoor je er ook niet meer wat van. Het verdwijnt naar de achtergrond. Hier wordt het eiland genoemd, ze zijn er in de buurt, maar ze laten het links liggen. Zo is het met het land van Jozef. Even wordt wat getoond en daarna verdwijnt het weer, want dat het eerstgeboorterecht als zodanig vastligt in de beloften aan Jozef (Efraïm), is een verhaal op de achtergrond. Voor onze persoonlijke zaligheid maakt dat niet uit, maar van Gods kant is het de juridische basis voor de positie van de Gemeente.

Het reisdoel is Syrië, de havenplaats Tyrus, in het huidige land Libanon, dat vroeger een landstreek in Syrië was. De door koning Hiram geleverde bouwmaterialen voor de tempel kwamen er vandaan. In onze tijd gaat het om de bouw van de Tempel en die wordt geassocieerd met "de Libanon". Libanon en Tyrus speelden in het verleden een rol in de bouw van de tempel en dat is niet voor niets. De tempel is een beeld van de Gemeente. Libanon is één van de namen voor Brittannië. Bij ons heet het "Albion". Het is hetzelfde als "Laban" en betekent altijd "wit". Overal waar in de Bijbel "Libanon" genoemd wordt, vind je die dubbele bodem. Het verwijst naar Albion en dus naar dat eiland in het westen, waar "de tempel gebouwd" zou worden. Waar de basis ligt van de tempel en dus van de bouw van de Gemeente. Tyrus was eigenlijk een eiland, heel kort voor de kust. Zie zijlijn 139 Het leek wel "Saint Michels Mount", voor de kust van Cornwall, en op "Mont Saint Michel", voor de kust van Normandië. Die worden allebei genoemd i.v.m. de verspreiding van het Evangelie. In elk geval Saint Michel's Mount. Dat kleine eilandje voor de kust van Normandië, of dat kleine eilandje voor de kust van Cornwall, is een beeld van het veel grotere Brittannië, het grote eiland voor de kust van Europa. Het heeft me altijd verbaasd dat plaatsen, waarvan gezegd wordt dat de Heer er geweest is, of waar de apostelen gewerkt hebben, altijd van doen hebben met water. Het is of altijd aan de kust, of bij een legendarische bron. Het is illustratief voor wat er werkelijk zou gaan gebeuren. Volgens de profeten, met name Jesaja: gaat naar de kust, naar de eilanden der zee, waar levend water zou zijn. Die dingen horen bij elkaar. De hele lading van dat schip, waar Paulus op zit, is voor Tyrus bestemd. Daar moet het schip gelost worden. De hele boodschap moet daar afgeleverd worden. Daar waren discipelen. Ze bleven er 7 dagen en ontmoetten enige gelovigen. Het getal 7 wordt hier niet gebruikt als tijdsaanduiding, maar als aanduiding van het werk Gods in die tijd. 7 spreekt over het werk dat God doet. 7000 jaar, 7 bedelingen, 7 scheppingsdagen. Precies na "de

zeven" zal de Heer naar Jeruzalem gaan. Als het werk in onze bedeling klaar is, dan komt Jeruzalem aan de orde.

Met "dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem", in vers 4, komen wij bij het grootste probleem in de geschiedenis van Handelingen. Moest Paulus nu wel of niet van de Heer naar Jeruzalem gaan? Sommigen zeggen: dat hij gevangen genomen werd, is een oordeel van Godswege. Hij had er helemaal niet mogen komen, want de Heer (de Geest) had hier in Tyrus, via die gelovigen, tegen hem gezegd dat hij niet naar Jeruzalem moest gaan. Maar waarom zegt de Heer dan tegen Paulus dat hij in Jeruzalem gevangen genomen zou worden? Dat blijkt uit vers 13 van dit hoofdstuk. Als het tegen de wil van de Heer geweest was, zou de Heer hem heus niet verteld hebben wat hem daar gebeuren zou. Het hele punt is dat "het niet opgaan naar Jeruzalem" een symbolische betekenis heeft. De 7 dagen zijn een uitbeelding van onze Gemeente. Onze tegenwoordige bedeling wordt aangeduid met 7 engelen, 7 gemeenten en 7 gouden kandelaren in Openbaring 2 en 3. Dus dan heb je al 3 keer een 7 i.v.m. onze bedeling, waarin het Evangelie niet als zodanig naar Jeruzalem gaat. De zaligheid zou in deze tijd niet haar domicilie hebben in Jeruzalem. Als het hier over "7 dagen" gaat en Paulus is in Tyrus, op dat eilandje voor de kust, op die rots, en er wordt gezegd dat ze niet zouden opgaan naar Jeruzalem, dan moet je toch meteen het plaatje van de situatie in onze tijd herkennen.

### Handelingen 21 : 5, 6

- 5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen doorgebracht hadden, gingen wij uit, en reisden voort; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan den oever nederknielende, hebben wij gebeden.
- 6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zijlieden keerden wederom, elk naar het zijne.

Er wordt nog een keer over die 7 dagen ("deze dagen") gesproken. Ondanks dat er gezegd was om niet naar Jeruzalem te gaan, worden ze wel uitgeleide gedaan en een eindje op weg gebracht. Aan de oever, buiten de stad, zijn "allen", inclusief vrouwen en kinderen, bij elkaar. Ze knielen neder. Ook nu wordt weer vermeld dat het om een definitief afscheid gaat van de gelovigen die op "die eilanden" zijn. De geschiedenis hier gaat daarna verder in Jeruzalem. Zo zal dat ook zijn in de toekomst, na de op-name van de Gemeente. Dan pas zal het Evangelie alsnog naar Jeruzalem gaan. In afwachting daarvan is het dus niet in Jeruzalem en als het toch in Jeruzalem is, is het daar gebonden en wordt het daar vervolgd. Dat is tot in onze dagen nog zo.

### Handelingen 21 : 7-9

- 7 Wij nu, de scheepvaart volbracht hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemaïs, en de broeders gegroet hebbende, bleven een dag bij hen.
- 8 En des anderen *daags*, Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesaréa; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist (die *een* was van de zeven), bleven wij bij hem.
- 9 Deze nu had vier dochters, *nog* maagden, die profeteerden.

De echte oude havenstad heette toen Ptolemaïs en nu "Akkre", een plaats in het stamgebied van de stam van Aser, toen de 10 stammen nog niet weg waren. In het Nieuwe Testament komen we iemand tegen uit de stam van Aser. (Lukas 2 : 36) Het gaat over Hannah, een profetes, een dochter van Pniël, uit de stam van Aser. "Deze was tot grote ouderdom gekomen, welke met haar man 7 jaren had geleefd van haar maagddom af". Ze was een weduwe van omtrent 84 jaar. Dat is 7 en 7 en 70. Twaalf maal 7. Iemand uit Aser en je vraagt je af wat dat er mee te maken heeft en waarom het vermeld moet worden. Er bestaat in het Jodendom een verhaal over, dat ik nu niet goed kan uitleggen. Ik denk dat het verschijnen van die vrouw uit Aser in Lukas 2 voor de Joden een teken had moeten zijn. Een herkenning van wat bekend zou moeten zijn. Het aanleggen in Ptolemaïs speelt er, denk ik, ook een rol in. Het is in ieder geval een opmerkelijk detail. Via de connectie met Jozef, heeft het noemen van Aser volgens mij van doen met die 10-stammen-kwestie.

Het is toch opmerkelijk dat je hier verwijzingen vindt naar oudere geschiedenissen uit ditzelfde Bijbelboek. Want Cesaréa speelde een rol in de eerdere hoofdstukken van Handelingen en Filippus vinden we nog verder terug, in Handelingen 6. Hij was een van de 7 diakenen. In hoofdstuk 8 doet hij het werk van een evangelist in Samaria. Vanuit Jeruzalem naar Samaria. In Cesaréa begon het. Daar werd de deur naar de heidenen open gezet door Petrus. Van daar uit begonnen die zendingsreizen. "Cesaréa" betekent, iets vrij vertaald: "stad van de keizer". Daar begon het en het eindigt in Rome, de stad van de keizer. Daarmee is het verhaal rond. Het begon in Jeruzalem en via Cesaréa ging het naar de heidenen en hier komt de heiden Paulus, via Cesaréa, via het huis van Filippus, naar Jeruzalem. **Zie zijlijn 140** De richting is omgedraaid. Het begon met de Jood, die het Evangelie predikte aan de heidenen. Het eindigt met de heiden, die het Evangelie predikt aan de Jood, maar die belooft het niet en dus wordt Paulus gevangen genomen. Dan legt hij de reis nog een keer af, want hij wordt gevangen genomen en weggebracht naar Cesaréa en daarna komt hij alsnog in Rome terecht.

Er waren 4 dochters, die profeteerden. Dat klopt niet helemaal. Je zou er 5 moeten hebben, want "5" staat voor wat verborgen, geestelijk, onzienlijk is. "4" gaat over stoffelijke, vergankelijke, tijdelijke dingen. 4 is o.a. de tijd, materie. Als er wat geprofeteerd moet worden, dan moet het 5 zijn. Zij waren maagden. De maagd, een ongetrouwde jonge vrouw, is in elk geval onvruchtbaar. Als u het mij vraagt zijn die vier maagden (dochters) een beeld van Israël onder de wet. Dat is in die tijd. De wet is ook de vierde bedeling en is Israël, een vrouw, onder de wet. Maar als je van Israël zegt: ze was nog maagd, dan is dat niet best, want Israël was getrouwd met de Heer. De Bijbel zegt daarover dat er wel een huwelijk tussen de Heer en Israël was, maar er was geen gemeenschap. Daarom was het huwelijk onvruchtbaar en dat is niet zo netjes voor een getrouwde vrouw. De vier profeterende dochters doen dat wellicht door een beeld te zijn van het Israël onder het Oude Verbond. Wat ze letterlijk profeteerden, staat er namelijk niet bij. Ik ben bang dat ze niet veel zinnigs te vertellen hadden. Wat er wel gebeurt, is:

### Handelingen 21 : 10, 11

- 10 En als wij *daar* vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Judea, met name Agabus;
- 11 En hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zichzelf handen en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen.

Agabus kennen wij uit Handelingen 11. Toen had hij ook al niet veel goeds te voorzeggen. De man hoort in Jeruzalem thuis, maar je vindt hem in hoofdstuk 11 in Antiochië en in hoofdstuk 21 in Cesaréa. Hij staat aan het begin en aan het eind van Paulus' reizen. Zijn profetie over de geestelijke hongersnood in heel onze bedeling, het is maar één vers, komt hier weer boven. Die "hongersnood-periode" breekt aan. God verbergt Zich. Agabus zegt dus niet dat Paulus niet naar Jeruzalem moet gaan. Er wordt alleen gezegd dat het zo zou gaan gebeuren. Het beeldt uit dat Paulus een gevangene zou worden en zou zijn van Jezus Christus, in onze tegenwoordige tijd. Een balling en daarmee is hij een voorbeeld voor heel de Gemeente. Wij zien dat positief. Wij zijn gevangenen van Christus Jezus. In "Jeruzalem" horen wij niet thuis. Wel in "ballingschap", waar de Heer in het verborgene Zijn werk doet. Die aanstaande gebeurtenissen in verband met Paulus zijn daar onder andere de uitbeelding van. Het in dit hoofdstuk in gang gezette "binden, en overleveren in de handen der heidenen" van Paulus blijft tot aan het einde van dit Bijbelboek. Gezet "buiten de legerplaats" en dus eigenlijk a.h.w. in ballingschap, niet deel

### Zijlijn 140

"Filippus" betekent "paardenvriend". Een paard in de Bijbel is een uitbeelding van koningschap, d.w.z. van majesteit, van heerlijkheid. Daarom vind je die nogal eens in de Bijbel. Het wordt geassocieerd met de openbaring van het Koninkrijk van Christus. Daar zou voorlopig niets van terecht komen. Waar Filippus hier in Cesaréa is blijven hangen, er kwam niet zo heel veel van terecht, is het binnen de bijbelse geschiedenis Paulus, die op reis ging en het Evangelie predikte. Niet i.v.m. de openbaring van het Koninkrijk van Christus, maar juist met de verberging daarvan. Dat is een tegenstelling. Je vindt ze hier naast elkaar. Waar Paulus onderweg is naar Jeruzalem, komen wij Filippus weer tegen. Je zit op de grens van het Joodse volk, Israël en de heidenen. Langs hem ging het eruit en langs hem komt hier het verhaal weer terug.

#### Zijlijn 141

De gelovigen in Jeruzalem gaan er kennelijk vanuit dat de Joden, als ze tot geloof komen, volgens het Judaïsme zouden moeten blijven leven. Voor gelovige heidenen was dat niet nodig. Stel je voor dat die heidenen ineens ook op Joodse wijze gaan leven, weet je dan nog het verschil tussen Jood en heiden? Dat verschil willen ze graag in stand houden. Zij stelden zichzelf in ieder geval tot norm. Dat vind je in alle religies. Paulus wilde eerst helemaal niet naar Jeruzalem gaan om deze kwestie op te lossen, aldus Galaten 1. "Wat heb ik met ze van doen." Hij stond niet in dienst van die gemeente. Hij zegt: "Ik ging door een openbaring." De Heer stuurde hem er naar toe. In Handelingen 15 wordt vervolgens vastgesteld dat die heidenen niet onder de wet gebracht hoeven te worden. Hen wordt alleen geadviseerd zich te onthouden van hetgeen de afgoden geofferd is en van bloed. Van het eten van bloed, en van het verstik en van de hoererij. Dat staat in vers 29. Dat zijn inzettingen die niet specifiek bij de wet horen. Ze bestaan sinds de "bedeling van het menselijk bestuur". De tweede bedeling. Dat is sinds Noach dus. Daar komen die inzettingen vandaan. Dat heeft met de Mozaische wet zelf niets van doen, hoewel deze dingen opgenomen werden in de Mozaische wet.

uitmakende van de wereld. Daarom speelt die gevangenschap zo'n belangrijke rol, ook in de brieven. Agabus, als vijfde profeet, na de 4 die profeteerden uit vers 9, vertelt ons de kenmerken van de vijfde bedeling. Bij "4" ben je nog onder de wet en bij Israël. Bij "5", bij Agabus (= de geliefde), ben je bij de Gemeente.

#### Handelingen 21 : 12-16

- 12 Als wij nu dit hoorden, baden beiden wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
- 13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den Naam van den Heere Jezus.
- 14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.
- 15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem.
- 16 En met ons gingen ook *sommigen* der discipelen van Cesaréa, leidende met *zich* een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden discipel, bij dewelken wij zouden te huis liggen.

Men probeerde te voorkomen dat Paulus naar Jeruzalem zou gaan. Maar de apostel weet wat hem te doen staat. Hij liet zich niet "afraden" en zo hoort het natuurlijk ook. "Met zich", in vers 16, is niet de betekenis. Dat is: "leidende naar een zekere Mnason". Ze logeerden bij ene Mnason van Cyprus. Waar hij woonde, blijft geheim en maakt zo deel uit van de verborgene dingen. Het verhaal van Paulus' zendingsreizen begint met ene Jozef, bijgenaamd Barnabas. Die was van Cyprus. Hier zijn we aan het einde van het verhaal, jaren later, en daar vinden wij een oude discipel, van Cyprus. Hij heet ook zo, want "Mnason" komt etymologisch overeen met ons woord "memorie". Ter herinnering. Als u het mij vraagt, is Mnason een beeld van de 10 stammen van Israël, want de Heer zou "aan hen gedenken". En zij zouden aan de Heer denken, alsnog. Aan hun oorsprong, waar zij vandaan kwamen. Dat leidt ver terug in de geschiedenis en daarom heet hij ook "een oude discipel". Het wijst op de heel oude belofte van Godswege, specifiek aan Jozef en Efraïm, met betrekking tot het eerstgeboorterecht.

#### Handelingen 21 : 17-21

- 17 En als wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
- 18 En den volgenden *dag* ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen.

- 19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijn dienst gedaan had.
- 20 En zij, *dat* gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn, die geloven; en zij zijn allen ijverars van de wet.
- 21 En zij zijn aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende: dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze *der wet* wandelen.

Jakobus wordt geacht nog steeds de voorganger te zijn van de gemeente te Jeruzalem. Net als in Handelingen 15. In Galaten 1 vertelt Paulus dat hij "van aangezicht onbekend" was bij de gelovigen in Jeruzalem. Ze kenden hem niet, ze hadden hem nooit ontmoet, althans niet bewust. Hij was alleen op bezoek geweest bij Petrus en Jakobus en Barnabas had hem daar gebracht. Hier gaat hij weer eens naar Jakobus. "Al de ouderlingen waren daar gekomen". Ze gaan over hetzelfde praten als in Handelingen 15. Over een probleem dat aan het begin van het verhaal ontstond. **Zie zijlijn 141** Toen was Paulus nog op weg nog onder de naam "Saulus" en dat wijst op de wet. Waarbij Petrus zei dat het niet de bedoeling is dat de heidenen een juk opgelegd wordt, dat hun vaders niet hebben kunnen dragen. Hij zegt ook dat Joden geloven op gelijke wijze zalig te worden als de heidenen. (Handelingen 15 : 10, 11) Zonder de wet dus. Dat is kennelijk in Jeruzalem zelf niet echt doorgedrongen. Er zijn toen brieven geschreven en rondgestuurd met de mededeling dat de heidenen niet onder de wet hoefden te leven, maar de gelovigen uit de Joden bleven dat dus wel doen. Dat blijkt hier. Datzelfde conflict komt hier weer naar boven, nadat Paulus verslag had gedaan over hoe het gegaan was.

Je mag aannemen dat ook in Jeruzalem duizenden Joden geloofden, want dat was in Handelingen 2 al zo. Toen kwamen er 3000 tot geloof en daarna elke dag meer. Dat waren er toch veel. De conclusie is dat zij onder de wet blijven leven, terwijl dat absoluut niet de bedoeling was. Zij worden "ijverars der wet" genoemd, bij het opnieuw aan de orde brengen van de kwestie dat Paulus aan de Joden "onder de heidenen" leren zou van Mozes af te vallen en dus niet volgens de wet te wandelen. Zo iets leert Paulus inderdaad. Alleen "van Mozes afvallen" is niet correct, want het gaat er om dat men vooral vasthield aan de eigen wetten. Die hadden ze zelf bedacht om zich juist niet aan de wet van Mozes te hoeven houden. (Johannes 7) Naar Gods normen is er nogal wat verschil tussen de Joodse wet en de Mozaïsche wet. Paulus leert ze dus dat ze niet meer zouden leven als Joden. Het gaat hem niet zozeer om het wegdoen van Mozaïsche wet. Aan het eind van het hoofdstuk zegt hij dat hij zich houdt aan de

wet. Dat klinkt voor ons toch een beetje vreemd, maar strikt genomen is het waar. Hij houdt zich aan de wet. Wij doen dat ook en juist daarom leven wij niet onder de wet, omdat wij ons houden aan de wet. Volgens de wet zijn wij namelijk dood en dat betekent dat die gestorven zijn, niet langer onder de wet leven. (o.a. Romeinen 5-7) Wij leven niet onder de wet, het is zelfs antichristelijk om onder de wet te willen leven. Toen zei iemand: sommige delen van de wet zijn toch wel nuttig. Maar Jakobus zegt daarover in Jakobus 2 : 15: "Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle." Als je meent onder enkele delen van de wet te moeten leven, dan moet je héél de wet houden. Alles. Je kunt niet zeggen, dat bevalt me wel en de rest niet. Dat is godslasterlijk. **Zie zijlijn 142** Dus óf de hele wet, óf niets. Het is uiteraard niets, want we zijn toch dood. Het "wet-probleem" was dus, na jaren, niet opgelost daar in Jeruzalem. Dat is niet echt vreemd, want Jodendom is religie en dat is per definitie gericht op het uitwendige, het uiterlijke. Op de oude mens. Het Nederlands woordenboek zegt dat "religie", het andere woord is "godsdiens", met een kleine letter "g", een verzameling wetten en regels is, waaraan een mens zich onderwerpt". "Religieus handelen", hoewel het met de dienst aan God en met geloof helemaal niets van doen heeft, wil zeggen dat men nauwgezet handelt.

#### **Handelingen 21 : 22-25**

- 22 Wat is er dan *te doen*? Het is gans nodig, dat de menigte samenkomt; want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt.
- 23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een gelofte gedaan hebben.
- 24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd beschermen mogen; en alle mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, bericht zijn; maar dat gij *alzo* wandelt, dat gij ook zelve de wet onderhoudt.
- 25 Doch van de heidenen, die geloven, hebben wij geschreven [*en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan*] dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.

De gelovigen in Jeruzalem willen iets aan "het conflict" doen. Ze zetten een Joods gebruik in: dat men bij het afleggen van een belofte zich scheert. Dan gaat de baard eraf. Via "neem deze tot u en heilig u met hen" wordt gezegd dat Paulus, die enkele weken eerder in Handelingen 18 ook al geschoren was, na een belofte gedaan te hebben, (blz. 114) opnieuw geschoren moest worden. De kosten zouden betaald worden. Hier had het tot doel dat "allen mogen weten", alle gelovigen uit de Joden, in

Jeruzalem dus, dat er niks van de geruchten klopte dat Paulus de wet niet zou onderhouden. Ze vragen zich niet eens of dat wel zo is. Ze gaan er zomaar van uit dat Paulus leeft net zoals zij. Dat is tamelijk dom, lijkt mij. Ze hadden beter moeten weten, maar de meest elementaire bijbelse waarheid omtrent het niet gerechtvaardigd kunnen worden uit de wet was blijkbaar niet of onvoldoende tot hen doorgedrongen. Hier wordt weer duidelijk dat de Joden, ook als ze tot geloof komen, vast houden aan hun Jodendom. Ze houden zich aan de wet en willen dat bevestigd zien door Paulus. "Demonstreer dat dan, zodat iedereen kan zien dat gij ook zelve de wet onderhoudt". Door één gegeven uit de Joodse wet, want in de Mozaïsche wet kan ik hem niet terugvinden, te demonstreren, moet dan bewezen worden dat Paulus in het algemeen de wet onderhoudt. Daar wordt hier van uit gegaan. Dit is wat ze vragen van Paulus.

Vers 25 is een mededeling tussendoor. De gelovigen in Jeruzalem vinden, zoals in Handelingen 15 verteld wordt, het prima dat de gelovigen uit de heidenen zich niet aan de wet houden. Dat hebben ze hen ook eerder geschreven. Voor hen geldt het zich "wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij". Dat staat ook zo in Handelingen 15 : 20, 29. Maar voor de Joden moet het toch anders zijn, zo wil men bevestigd zien. Ze zeggen in feite: laten we dit vooral nu aan de buitenwereld demonstreren. Niet alleen in het Joods-Christelijke publiek, maar ook aan het Joodse publiek in de tempel. Zo van: we zijn nog steeds Joden, maar we houden er voor niet-gelovige Joden een vreemde opvatting op na, namelijk dat de Messias al gekomen is.

#### **Handelingen 21 : 26**

- 26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar*, totdat voor een ieder van hen de offerande opgeofferd was.

Paulus "nam de mannen met zich mee". Hij deed wat er gevraagd was. Hij ging er in mee. Bij die 4 mannen was hij zelf de "5" in het rijtje. "4" staat voor het Oude Verbond der wet. De vierde bedeling. Daarna volgt de "5" van de genade Gods. Je vindt dat patroon hier ook weer. Vers 26 is nooit helemaal duidelijk geworden. Voor de vertalers niet, zoals blijkt uit de toevoegingen, en voor mij ook niet. Hier wordt in ieder geval over rein zijn gesproken. Het is een rituele reiniging van Paulus en die vier. Ze bleven 7 dagen in de tempel, dat zat bij die gelofte blijkbaar in, maar dat weten wij dus niet precies. Er zouden voor hen nog enige offers gebracht moeten worden, want dat zijn dan dat soort wettische instellingen.

#### **Zijlijn 142**

Onder gelovigen zoekt men, bij gebrek aan waarden en normen, het in wetten en regeltjes. Dan gaat men ineens kosjer eten, of tenminste geen varkensvlees meer. Men begint ineens de sabbat te onderhouden en loofhuttenfeest te vieren. Allemaal uiterlijk vertoon en de neiging, omdat men toch een beetje bij bijbels gedachtegoed wil blijven, zich te meten aan Joodse traditie. Dat is ontstaan in de afgelopen 100 jaar. Sinds het zionisme en de oprichting van een Joodse staat. Het idee dat God misschien toch een doel heeft voor de toekomst met het Joodse volk, dan moet er toch wel wat mee wezen. Bij gebrek aan andere wetten gaat men zich langzamerhand conformeren aan Joodse gebruiken. Het gevolg daarvan is dat men de wet propageert. Een deel ervan, want men kan erop wachten dat niet heel die wet toegepast wordt. Dat gaat van kwaad tot erger. Dat is het oude probleem, omdat men domweg de essentie van het Evangelie niet verstaat. Maar, zegt iemand dan: ze bedoelen het toch goed? Nou, dat geloof ik zelfs niet. Dat kan ik me niet voorstellen. Als je het goed bedoelt, dan wend je je tot de Heer en dan vraag je aan Hem: geef mij wijsheid, openbaar mij Uw weg, Uw werk, Uw wijsheid. Dat doet Hij dan. Als Hij het niet doet, is het omdat je niet werkelijk wilt. Ongeacht wat je tegen de Heer zegt.

### Zijlijn 143

De orthodoxe commentaren op dit Schriftgedeelte zijn allemaal heel moeilijk, want de conclusie moet zijn dat Paulus met die wet helemaal niets heeft en inderdaad leert dat wij als gelovigen vrij zijn van de wet. Dat is in strijd met in ieder geval het calvinisme, dus je hebt meteen een groot probleem. En met de evangelische opvattingen van tegenwoordig is het ook in strijd. Daar is het ook een en al wet wat de klok slaat.

### Zijlijn 144

Het graf van Trofimius ligt in Arles in Zuid-Frankrijk. In een kerk die aan hem gewijd is, "Saint Trofime". Daar in Gallië, in de Provence, heeft hij het Evangelie gepredikt.

### Zijlijn 145

De tempel ligt op een berg. De Romeinen zetelden in de burcht Antonius, op het hoogste punt van de tempelberg. Het was naast het terrein van de tempel en vanaf het tempelplein kon men de burcht Antonius in en andersom. Als er gedoe is in Jeruzalem, dan is het in het gebied van de tempel. Maar "hij liep af", kwam naar beneden, naar hen toe. Dat komen we later weer tegen.

### Handelingen 21 : 27-29

- 27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,
- 28 Roepende: Gij Israëlitische mannen, komt te hulp! Deze is de mens, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen *man* overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
- 29 Want zij hadden te voren Trofimius, den Efeziër, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebracht had.

Het laat zien hoe onbekend Paulus en "Jeruzalem" met elkaar waren. De Joden in Jeruzalem kenden hem niet, maar de "Joden van Azië", waar Paulus dus gepredikt had, kenden en herkenden hem wel. De uitlandse Joden waren voor de gelegenheid in de tempel en sloegen alarm. De uitlandse Joden riepen de inlandse Joden ("gij Israëlitische mannen") te hulp. Zij wijzen op Paulus als "de mens", die leert tegen het Jodendom, tegen de Joodse wet en tegen deze "heilige plaats", dat is de tempel. Dat kan niet ontkend worden. **Zie zijlijn 143** Let vooral op die uitdrukking: "die allen overal leert". Wij kennen die uitdrukking uit Handelingen 17 : 30: "God dan de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu aan alle mensen, overal, alom, aan alle mensen in alle plaatsen". Hier wordt geroepen: Paulus leert aan alle mensen, in alle plaatsen, tegen het Jodendom, het Judaïsme, de Joodse godsdienst en tegen de Joodse wet en deze Joodse plaats, de tempel. Paulus predikte inderdaad dat de Heer in onze dagen een Tempel bouwt. Een geestelijke Tempel, een Woonstede Gods in de Geest. Dat is dus in plaats van de tempel in Jeruzalem. In Johannes 4 antwoordt de Here Jezus de Samaritaanse vrouw op haar vraag of er in Jeruzalem of op de berg Gerizim aanbeden moest worden: Er komt een tijd dat het helemaal niet uitmaakt, omdat men overal kan aanbidden, maar dan alleen in Geest en in Waarheid. Niet in een bepaalde plaats, maar in alle plaats. Dat is ook wat Paulus leerde, zelfs op het tempelplein, binnen het Jodendom. Voor aanbidding van de Ware God hoeft men niet naar Jeruzalem of welke plaats dan ook. Alleen die Joden daar in Jeruzalem konden zich dat helemaal niet voorstellen.

Paulus wordt er ook van beschuldigd de tempel ontheiligd te hebben door "Grieken" in de tempel te brengen. Zij "meenden" Paulus met Trofimius, de Efeziër, in de stad gezien te hebben en gingen ervan uit dat Paulus hem mee de tempel (in het voorhof) in gebracht had. Zoiets was niet toegestaan in het Jodendom. Er was een apart voorhof voor Joden en eentje voor heidenen. Er moest nu eenmaal verschil blijven tussen

Joden en heidenen. Het woord "meenden" impliceert dat dit niet gebeurd is en Paulus en Trofimius **Zie zijlijn 146** in ieder geval niet betrapt zijn. Ik denk niet dat Paulus dit soort dingen gedaan zou hebben. Daar wordt ook niet op in gegaan. Het was voldoende om een rel te veroorzaken, ondanks Paulus' goede wil om zich aan te passen aan de Joodse Christenen en daarmee aan het Judaïsme. Ondanks dat Paulus daarin meeding, moesten de Joden toch niets van hem hebben. Daar komt het op neer. Wat je ook doet om je daaraan aan te passen, het zal altijd vijandschap blijven.

### Handelingen 21 : 30-36

- 30 En de gehele stad kwam in roer en het volk liep samen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
- 31 En als zij hem zochten te doden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was.
- 32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. **Zie zijlijn 147** Zij nu, den oversten en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
- 33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men *hem* met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.
- 34 En onder de schare riep *de ene dit*, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de be-roerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
- 35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare.
- 36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!

Paulus werd geslagen. Niet een beetje, want "ze zochten hem te doden". Maar toen ze "de oversten en krijgsknechten ziende", hielden ze daarmee op. Logisch, anders zouden ze zelf opgepakt worden door de Romeinen, want die maakten daar de dienst uit. Paulus werd uit zijn benarde positie ontzet, maar ook met "twee ketenen" gebonden. Op de vragen van de "overste der bende" werd het een heksenketel. Men sprak allemaal door elkaar. Paulus werd van het tempelplein weggeleid en zelfs gedragen door de krijgsknechten, vanwege "het geweld der schare". Die menigte riep: "Weg met hem!" Waar hebben we dat eerder gehoord? Ze moesten de Here Jezus niet, daarna Stephanus niet, dat wordt hierna aangehaald, en Paulus evenmin. Via Paulus komen we zo weer terecht bij de Here Jezus. Hier in Handelingen is er, na 21 hoofdstukken, nog niets veranderd.

### Handelingen 21 : 37-40

- 37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieks?
- 38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
- 39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joods man van Tarsen, een burger van gene onvermaarde stad in Cilicië, en ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken.
- 40 En als hij het toegelaten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als er grote stilte geworden was, sprak hij hen aan in de Hebreeuwse taal, zeggende:

Paulus had nog niets gezegd. Hij wilde wat zeggen in het Grieks, maar die Romeinen dachten dat hij een Egyptenaar was. Degene die kennelijk eerder "oproer verwekte en de 4000 moordenaars naar de woestijn uitleidde". **Zie zijlijn 146** Misschien kwam de verwarring door het afscheren van Paulus' baard, waardoor hij voor een Egyptenaar wordt aangezien. Joden dragen baarden en Egyptenaren niet, verschil moet er zijn. Paulus zegt wie hij is en vraagt of hij het volk mag toespreken. Die overste over duizend weet eigenlijk helemaal niet wat er aan de hand is. Het wordt hierna ook nog een paar keer aangehaald. De man verstaat in ieder geval niet wat Paulus zegt en spreekt kennelijk ook geen Hebreeuws en Aramees. Hij spreekt Grieks en vermoedelijk Latijn. Hij weet dus helemaal niet waar het over gaat, want Paulus krijgt inderdaad de gelegenheid om - in het Hebreeuws - **Zie zijlijn 147** tot het volk te spreken als Joods man tegen de Joodse mensen. Vanwege de geseling ná de toespraak van Paulus, om zo van hem te vernemen wat er eigenlijk aan de hand was, is duidelijk dat de man niet begreep wat er aan de hand was. Maar hij staat wel toe dat Paulus spreekt in de taal van de religie, de taal van de Bijbel. Dat is de heilige taal. Geen omgangstaal, die men onder elkaar spreekt. Het is de taal van de synagoge en verder niets.

Hebreeuws is pas omgangstaal geworden in de dagen van de tegenwoordige Joodse staat. Het is echter de taal van de Bijbel, die nooit in het publiek gesproken is. Er is geen ander Hebreeuws dan bijbels Hebreeuws en dat werd alleen gebruikt bij het lezen van de Bijbel en het spreken daarover in de synagoge. De Talmoed **Zie zijlijn 148** is in het Hebreeuws, want de taal wordt als heilig beschouwd. Daardoor wordt het in ieder geval rustig en kan Paulus zijn verhaal kwijt, vanaf de trap, met een stenen muur achter zich en bovendien in de hoek van het tempelplein.

## 22. Handelingen 22

### Handelingen 22 : 1-5

- 1 Mannen broeders en vaders, hoort mijn verantwoording, die ik tegenwoordig tot u *doen zal*.
- 2 (Als zij nu hoorden, dat hij in de Hebreeuwse taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide:)
- 3 Ik ben een Joods man, en te Tarsen in Cilicië geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliël onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkterwijs gij allen heden zijt;
- 4 Die dezen weg vervolgd heb tot den dood, bindende en in de gevangenschappen overleverende beiden mannen en vrouwen.
- 5 Gelijk mij ook de hogepriester getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van dewelke ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damaskus gereisd, om ook degenen, die daar waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.

Gamaliël heeft tot in onze dagen een reputatie onder de Joden. De man is bekend als één van de grote Joodse schriftgeleerden. De "bescheidenste wijze" betekent gedetailleerd, minutieus, nauwkeurig, woorden die ook bij "religieus" horen. Paulus meende eerst dat hij een "ijveraar Gods" was. Dat bleek echter niet zo te zijn. Het wordt direct gerelativeerd met: "gelijkerwijs gij allen heden zijt". Zij mengden, net zoals Paulus dat als Saulus deed, godsdienst met wereldlijk gezag. Het gaat om de toenmalige vervolging en bestraffing van gelovigen. Dat is wat Paulus deed. In Handelingen 9 wordt het beschreven. Hij gaat met brieven van de hogepriester onderweg naar Damascus om daar de afvallige Joden gevangen te nemen en hen voor te geleiden aan de Joodse hoge raad in Jeruzalem. Daar gaat het hier over.

### Handelingen 22 : 6-8

- 6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent den middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom omscheen.
- 7 En ik viel ter aarde, en ik hoorde een stem, tot mij zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?
- 8 En ik antwoordde: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Nazarener, Welken gij vervolgt.

Paulus vertelt zijn geschiedenis en noemt zijn naam. Onder de naam Saul vervolgde hij de Christenen, de Gemeente, maar de Heer zegt: "Saul wat

### Zijlijn 146

Flavius Josephus, schrijft er over in zijn beide reeksen van boeken. Er was in die dagen van Handelingen 21 een Egyptenaar, die zich uitgaf voor profeet en die 4000 man uit Jeruzalem uitleidde om vanaf de Olijfberg de val van Jeruzalem te bezien. Door die val van Jeruzalem zouden vervolgens de Romeinen weer verslagen worden, was het idee. Uitleiding uit Jeruzalem naar de Olijfberg om de val van Jeruzalem te bezien, heeft verwantschap met bijbelse profetieën. Want als de Messias komt, dan zal Jeruzalem verwoest worden en een overblijfsel uit Jeruzalem uitgeleid worden, via de Olijfberg.

### Zijlijn 147

Men wil dit, ten onrechte, weg redeneren en zegt: daar staat Hebreeuws, maar bedoeld wordt "de taal van de Hebreeën" en dus spreekt Paulus hen toe in het Aramees of Chaldees, zoals de Engelsen het noemen.

### Zijlijn 148

De Talmoed (= mondelinge leer), na de Tenach (het Oude Testament) het belangrijkste boek binnen het Jodendom, bevat commentaren van belangrijke rabbijnen en andere schriftgeleerden op de Tenach, veelal als discussies tussen voor- en tegenstanders van een bepaald standpunt.

## Zijlijn 149

"Zulk een" komt eerder in de Bijbel voor. Het is de aanduiding van de eerste lossers uit de geschiedenis van Ruth. (Ruth 4 : 1) Dan blijkt het de aanduiding van de Here Jezus Christus te zijn, met betrekking tot Zijn positie en werk in onze tegenwoordige tijd. Dan heet Hij "zulk een". (O.a. Matthéüs 26 : 18) Omdat Hij Zich verbergt in onze tegenwoordige tijd, met geheel Zijn erfenis, krijgt Hij ook geen Naam en heet Hij "zulk een" of anders gezegd: "Ploni en Almoni". Die beide woorden hebben allebei de betekenis van: "dat hij zich verbergt". Dat men niet weet wie het is omdat hij zich verbergt. De term "zulk een", "Ploni Almoni", is dus de aanduiding van Christus in onze tegenwoordige bedeling.

Ik denk dat de "zulk een" uit Matthéüs 26 Jozef van Arimathea was. Hij was degene waar de Here Jezus al was toen Hij zoek was in Jeruzalem, toen de Here Jezus 12 jaar oud was. Hij logeerde toen blijkbaar ergens bij oom Jozef. "Zulk een" is die oom uit de familie. Die oudere broer. Dat was al zo in de geschiedenis van Ruth. Hier in het Nieuwe Testament is het nog steeds het geval. Jozef van Arimathea. De oom, die schatrijke man, die wel ergens een zaaltje had, waar de Here en Zijn discipelen konden samenkomen. Bij hem vond de Heer domicilie als Hij in Jeruzalem was.

vervolgt gij Mij?" Waarmee je ziet dat die Gemeente ook in Handelingen 9 beschouwd wordt als het Lichaam van Christus. Dat wordt namelijk weleens ontkend met: dat is nog een Joodse gemeente en heeft met onze Gemeente niets van doen. Paulus' antwoord "Wie zijt Gij Heere?" herkennen we uit het Oude Testament. Als de HEERE (Jehovah) tot iemand spreekt is het gewoonlijk de vraag: met wie spreek ik? Daar hebben we die Naam aan te danken: "Ik ben Die Ik ben". Abraham vroeg het, Mozes, Gideon, Noach en Samuël. Hier is het antwoord van de Heere: "Ik ben Jezus van Nazareth, de Nazarener." In Handelingen 2 : 22 noemt Petrus Hem precies zo. "Jezus de Nazarener". De "Heere" is Jezus en Jezus is de Heere. Het gaat er om dat je gelooft dat Jezus de Messias is en dat Hij Jehovah is. Dat komen we later nog tegen in de dagen van de wederkomst van Christus. Israël zal dan de "Naam des Heren" aanroepen, om te weten Wie er tegenover hen staat. Hij verschijnt aan hen en toch zullen ze dan vragen wie Hij is. Dan blijkt Hij te zijn: Jezus van Nazareth.

### Handelingen 22 : 9-16

- 9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem Desgenen, Die tot mij sprak, hoorden zij niet.
- 10 En ik zeide: Heere! wat zal ik doen? En de Heere zeide tot mij: Sta op, en ga heen naar Damaskus; en aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen u geordineerd is te doen.
- 11 En als ik vanwege de heerlijkheid deszelve lichts niet zag, zo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren, en kwam te Damaskus.
- 12 En een zekere Ananias, een godvruchtig man naar de wet, goede getuigenis hebbende van al de Joden, die daar woonden,
- 13 Kwam tot mij, en bij mij staande, zeide tot mij: Saul, broeder, word weder ziende! En ter zelfder ure werd ik ziende op hem.
- 14 En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd, om Zijn wil te kennen, en den Rechvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen.
- 15 Want gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.
- 16 En nu, wat vertoefst gij? Sta op, en laat u dopen, en uw zonden afwassen, aanroepende den Naam des Heeren.

Met "hoorden zij niet" kom je terecht in de discussie die in Handelingen 9 staat dat degenen die erbij waren wél hoorden. Ze hoorden wel een geluid, maar verstonden niet wat er gezegd werd. De ene keer horen in de zin van waarnemen, de andere keer horen in de zin van begrijpen. Het is net alsof je nog in Handelingen 2 bent, aan het eind van de toespraak

van Petrus, maar je bent hier al een heel eind verder. Het beginsel blijft gelijk: "laat u dopen en uw zonden afwassen". Omdat dit hetzelfde is; allebei is het beeldspraak. Als een mens tot geloof komt, laat hij zich dopen. Dat is een bijbels gegeven. "Aanroepende de Naam des Heeren" is de oudtestamentische term daarbij. Die wordt ook door Petrus gebruikt en gelezen uit Joël 2.

### Handelingen 22 : 17-22

- 17 En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was;
- 18 En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
- 19 En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden;
- 20 En toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden.
- 21 En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden.
- 22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hun stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk, dat hij leve.

Wat in vers 17 staat over dat hij "in de tempel bad", vinden wij niet in Handelingen 9, hoewel het wel past in die geschiedenis. Dat was, nadat hij in Damascus met een mandje uit het venster neergelaten was om de stad uit te vluchten. Daarna is hij naar Jeruzalem gegaan en daar heeft hij het hier over. Hij vertelt dat hij "in een vertrekking van zinnen was". Dat is de situatie waarin de profeten eventueel verkeren als ze iets zien, wat eigenlijk niet te zien of te horen is, maar toch zij dat. Hem wordt verteld om snel uit Jeruzalem te verdwijnen, omdat ze zijn getuigenis van de Heer toch niet zouden aannemen. Paulus vertelt gewoon zijn bekeringsgeschiedenis en zegt: ja, ik kan er ook niets aan doen. Het is mij overkomen. Hij vertelt hoe het zo gekomen is. Hij was ook een ijveraar voor de Joodse wet, maar de Heer had ingegrepen en dat ging buiten hem om. Dat was de wil van God, Die hem tot de heidenen zou zenden en dat is wat gebeurd is. Hij is in Klein-Azië terecht gekomen en die Aziaten merken hem nu weer op hier in Jeruzalem. Ze verwerpen Paulus, maar daar staat: "weg met zulk een". Zie zijlijn 149 Het heeft een veel grotere betekenis: namelijk "weg met Christus" en dus met Zijn tegenwoordige werk en Zijn verzameling van de Gemeente. Zij verwierpen de eerste

Losser. Daarna zou het Joodse volk moeten wachten tot de komst van Boaz, de tweede Losser. Dat zal in de wederkomst van Christus zijn. Men verwerpt dus "Ploni Almoni" en zijn erfenis. Men wil eventueel Boaz, maar zover is het nog niet. Daar moeten ze op wachten.

Zoals zij de Here Jezus verworpen hebben, zo verwerpen zij hier de apostel Paulus. Ze hadden hier net zo goed kunnen roepen: weg met hem, kruist hem. Ze willen er in ieder geval duidelijk niets van weten. Ze zeggen zelfs: Hij behoort niet te leven, omdat hij het Jodendom of Joodse dingen uitlevert aan heidenen. **Zie zijlijn 150** De Joodse toehoorders konden zich niet langer inhouden, vooral vanwege: "Ik zal u ver tot de heidenen afzenden". Dat is het moment dat ze gaan protesteren. Zoals we al ruim gezien hebben in de geschiedenis van Handelingen tot nu toe, werden de Joden met jaloezheid, met nijdigheid, vervuld. Ze waren wel geïnteresseerd toen ze dachten dat de boodschap van Paulus exclusief voor de Joden was. Toen echter bleek dat het ook voor de heidenen bestemd was, beliefden zij het niet meer. Want ja, als het voor de heidenen is, dan worden de Joden boos. Daarom zegt men: je moet het Evangelie niet aan de Joden brengen, want dan raken ze alleen maar geïrriteerd. Maar de Bijbel zegt juist dat je het wel zou doen, in de hoop dat die nijdigheid hen dan toch zover brengt om het Evangelie aan te pakken.

#### **Handelingen 22 : 23, 24**

23 En als zij riepen, en de klederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen,

24 Zo beval de overste, dat men hem in de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geselen onderzoeken zou, opdat hij verstaan mocht, om wat oorzaak zij also over hem riepen.

Na de bekende uitingen van misbaar herhaalt de geschiedenis zich doordat Paulus onttrokken wordt aan de Joden. Die overste wist nog steeds niet wist waar het over ging. Het was ook geen conflict voor de heidenen. Het was een interne Joodse aangelegenheid en daar worden wij met nadruk op gewezen. Hier krijgt het Joodse volk opnieuw de gelegenheid te horen naar het Evangelie en alsnog tot aanvaarding te komen van "Zulk Een", de Here Jezus Christus. De Romeinse legerplaats-commandant ontfermt zich over Paulus, haalt hem binnen. Niet dat hij hem goedgunstig gezind is, maar hij neemt het wel voor hem op, tegenover deze Joden. Later leren we zijn naam. Hij blijkt te heten "de verlosser", of zoiets. Hij heet "Lysias". Dat wordt pas genoemd in hoofdstuk 23 : 26: "Claudius Lysias" en daarna in 24 : 7 en 22: "Lysias, de overste" en "wanneer Lysias de overste afgekomen zal zijn". Lysias is "de losmaker",

in het Nederlands. Een verlosser. Niet in de zin van loskoping of vrijkoping, maar wel in de zin dat hij Paulus bevrijdt. Als u het mij vraagt is hij ook gewoon een type van Christus. Hij ontfermt zich over Paulus. De naam wordt dan pas in hoofdstuk 23 genoemd, want het verdraagt zich niet goed met Handelingen 21 en 22, waar hij aanvankelijk Paulus laat geselen. Maar op het moment dat de man "Lysias" heet, kom je toch bij Christus terecht.

#### **Handelingen 22 : 25-30**

25 En alzo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is het ulieden geoorloofd een Romeinsen mens, en *dien* onveroordeeld, te geselen?

26 Als nu de hoofdman over honderd *dat* hoorde, ging hij toe, en boodschapte het den overste, zeggende: Zie, wat gij te doen hebt; want deze mens is een Romein.

27 En de overste kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja.

28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een grote som *gelds* verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben ook *een burger* geboren.

29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.

30 En des anderen *daags*, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij *hem* voor hen.

We hebben eerder al in Handelingen gezien dat een Romein niet onveroordeeld gezeseld mocht worden. Dat was in Filippi. Paulus doet een beroep op zijn Romeins burgerschap en dat wordt kennelijk meteen voor waar aangenomen. Misschien om dat iedereen zo'n verklaring (soort paspoort) kan kopen, maar Paulus verklaart dat hij van geboorte Romein is. Dat wordt dus zeer serieus genomen, want Romeinen hadden bepaalde voorrechten. Ze hadden Paulus in dit geval bijvoorbeeld niet mogen binden en maakten hem daarom meteen los. Zo ging het in Filippi ook, nadat Paulus gezegd had, dat hij een Romein was, werd hij met alle eegards behandeld en hebben ze hem zelfs uitgeleide gedaan. Misschien om te zorgen dat hij geen schadevergoeding zou eisen. De overste wist echter nog steeds niet wat er aan de hand was. Het ging nog steeds over de

#### **Zijlijn 150**

Als een Jood ineens de Joodse dingen beschikbaar stelt voor de heidenen, dan is hij op zijn minst verdacht, maar wordt hij meestal beschouwd als een vijand van het Jodendom. Als iemand van orthodox Joodse afkomst tot geloof komt in Jezus als de Messias, een Christen wordt, dan wordt hij door zijn Joodse familie voor dood verklaard. Niettemin ken ik in de loop van de tijd heel wat lui, die vanuit het orthodox Jodendom tot geloof gekomen zijn in de dagen dat er nog intensief Christelijke zending bedreven werd onder de Joden. Dat doet men tegenwoordig niet meer. Sinds de opkomst van het zionisme laat men dat achterwege. Sinds de vervolgingen in Rusland ophielden en er geen Joden meer deze kant opkwamen, zijn die organisaties die aan deze Joodse vluchtelingen het Evangelie predikten opgeheven. "Jodenzending" bestaat niet meer. De Here Jezus prediken, is er allang niet meer bij. Het gebeurt nog wel, maar heel wat organisaties zijn in de praktijk geen evangelie-predikende organisaties. De meerderheid houdt zich bezig met de ondersteuning van de Joodse staat. Met Zionisme. Voor de Heer een gruwel, omdat een ongelovig volk in Zijn huis niets te zoeken heeft.

### Zijlijn 151

Dit is de laatste keer dat Paulus zegt: "Ik ben een Joods man." In vers 25 heeft hij het over zichzelf als over "een Romeinse mens". Hij wordt een Romein en dat blijft daarna zo. Dat Joodse was hij van nature, en in zekere zin misschien nog wel, maar in ieder geval wordt de apostel vanaf dan beschouwd als een Romein. Dat is een uitbeelding van de geschiedenis van heel dit Bijbelboek. De geschiedenis begint in een Joods Jeruzalem en eindigt in een Romeins Rome. In feite gaat het naar het Britse paleis in Rome.

Joden. Het ging langs de Romeinen heen en daarom wordt het Sanhedrin, de Joodse raad, ontboden. Paulus moest nu officieel voor die raad verschijnen. Nu is het geen volksoproer, maar het Sanhedrin. Paulus wordt dus drie keer voorgeleid aan een Joodse instantie. De eerste keer was dat aan de Joodse Christengemeente in Jeruzalem. Waar men er van uitging dat Paulus trouw was aan de Joodse inzettingen. Daarna ontstaat de rel op het tempelplein en staat hij tegenover de Joden als zodanig. En nu komt hij voor de hoogste Joodse rechtsinstantie. Dat gaat dus over drie niveaus heen. Je kunt daarom niet zeggen dat het Joodse volk de kans niet gekregen heeft. Paulus wordt voorgeleid aan het Sanhedrin, op initiatief van de Romein. Hier is Paulus, de Romein, onder de bescherming van een Romeins overste en ze verschijnen voor de Joodse raad. Nu wordt dus opnieuw, vanaf heidense zijde, het woord van Christus bekend gemaakt aan de Joden. Ze hebben het allemaal heel goed geweten, op alle niveaus. **Zie zijlijn 151**

Men krijgt de kans om alsnog te horen naar het Evangelie, om tot aanvaarding van de Here Jezus Christus te komen. Dat Joodse volk op godsdienstig én op politiek niveau. Hoewel men de kans krijgt en soms ook dicht in de buurt komt, belooft men het niet. Om allerlei redenen, maar hoofdzakelijk om politieke. Men wil graag zelf de macht houden. Als men tot geloof in de Here Jezus Christus komt, geeft men op dat moment die macht uit handen. Hier in deze hoofdstukken wordt geïllustreerd dat waar het Evangelie gepredikt wordt, ook op het hoge niveau, men het wel interessant vindt, maar uiteindelijk moet men er niets van hebben. Men houdt liever die hoge positie en blijft betrokken in de politiek. Het is een goede illustratie van dat politiek en Christendom toch op gespannen voet met elkaar verkeren. Het zijn dingen die elkaar niet verdragen. In de politiek moet elke politicus liegen, althans de waarheid niet alle dagen vertellen, en wellicht ook niet helemaal, want dan kom je niet zo heel ver. Terwijl het voor een gelovige maar om één ding gaat: de waarheid, heel de waarheid en niets anders dan de waarheid. Die twee dingen verdragen elkaar nou eenmaal niet.

Daarom ben ik altijd allergisch voor het idee dat wij, die op een bepaalde wijze verantwoordelijk zijn voor de verkondiging van het Woord van God, het Evangelie, dat op politieke wijze zouden moeten doen. Op geraffineerde wijze en al dat soort dingen meer. Ik geloof daar absoluut niet in. Integendeel, dat zijn wereldse methoden en ze zijn fundamenteel in strijd met de inhoud van de boodschap. Als je methoden gebruikt die in strijd zijn met de inhoud van de prediking zelf, dan lijkt het mij dat je je er ook niet geloofwaardiger mee maakt.

## 23. Handelingen 23

In Handelingen 23 spreekt Paulus het Sanhedrin toe. Of dat in het Hebreeuws was, staat er deze keer niet bij. Vermoedelijk wel.

### Handelingen 23 : 1-6

- 1 En Paulus, de ogen op den raad houdende, zeide: Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag.
- 2 Maar de hogepriester Ananias beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.
- 3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan?
- 4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den hogepriester Gods?
- 5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat het de hogepriester was; want er is geschreven: Den overste uws volks zult gij niet vloeken.
- 6 En Paulus wetende dat het ene deel was van de Sadduceeën, en het andere van de Farizeeën, riep in den raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeeër, eens Farizeeërs zoon; ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld.

Een goed geweten ten overstaan van God is mooi, maar dat nemen de mensen je niet in dank af. Je wordt geacht een goed geweten te hebben naar de mensen toe, want dat is de norm. Toen Paulus onderweg was, gegrepen werd en zijn weg moest vervolgen naar Damascus, kwam hij terecht in de handen van ene Ananias. De hogepriester in de dagen van de veroordeling van de Here Jezus, was Kajafas. Die was bij toerbeurt hogepriester, met zijn schoonvader en die heette "Annas", dat net zo goed "Ananias" is. Eigenlijk is het "Chananja", d.w.z. "genadig is Jehovah". Het is hetzelfde als "Johannes". Het is een term die spreekt over het Nieuwe Verbond. Dus ik vind het redelijk komisch dat die man Ananias heet. Zijn naam duidt er op dat het Nieuwe Verbond begonnen is en dat betekent dat hij inmiddels geen hogepriester meer zou zijn. Op de mond slaan, is een oud Joods gebruik. In 1 Koningen 22 : 24 wordt de profeet Micha geslagen, want hij zei dingen die de koning niet wilde horen. Dus hij kreeg een mep op zijn kaak. Met de kaak spreekt men. Daar komt het woord uit. Vandaar die ezelskinnebak in de dagen van Simson, waar water uit kwam. Het slaan op de mond wil zeggen: hou je mond dicht. Die wordt a.h.w. dicht geslagen. Hier wilden ze niet naar Paulus horen, maar die zegt toch wat en dat is ook uit het Oude Testament. (Ezechiël 13 : 10-16) Een

"gewitte wand" heeft een slechte reputatie, omdat het een muur is die met kalk bestreken is om te maskeren dat er onvoldoende cement tussen de stenen zit. Het ziet er wel mooi uit, maar het is een gammele wand. De uitdrukking komt ook overeen met "witgepleisterden graven". (Matthéüs 23 : 27) Het stelt niets voor van binnen, dan heb ik het nog netjes gezegd, maar aan de buitenkant ziet het er fraai uit. Het heeft van doen met "een schoon gelaat" willen tonen. (Galaten 6 : 12)

Hoe het kan dat Paulus niet wist dat het de hogepriester was, weet ik ook niet. Als u het mij vraagt, heeft de apostel nog veel meer gezegd, maar zoals we dat vaker zien in de Bijbel, het verslag wordt steeds korter als het herhaald wordt. Wat Paulus zegt, komt uiteindelijk steeds op hetzelfde neer: Opstanding uit de dood. Dat is de essentie van de prediking. In Handelingen 1 t/m 4, wordt dat steeds genoemd. God heeft Christus opgewekt en daar zijn wij getuigen van. Heel het begrip "getuige zijn", is in de Bijbel een getuige zijn van de opstanding van Christus. "Gij zult Mijn getuigen zijn" van: dat Hij leeft! Eeuwig leven, tot stand gebracht in de opstanding van Christus en daarmee het aanbreken van het Nieuwe Verbond en zelfs een Nieuwe Schepping. Dus Paulus zegt hier niets verkeerd, als hij zegt: "ik word over de hoop en (= namelijk) opstanding der doden geoordeeld". Dat is precies wat ter discussie staat. De levende Christus staat ter discussie, waarbij Paulus genoodzaakt was te roepen in de raad. Waarschijnlijk moest hij die levende Christus met kracht naar voren brengen in een op z'n minst rumoerige omgeving.

#### **Handelingen 23 : 7-10**

- 7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de menigte werd verdeeld.
- 8 Want de Sadduceeën zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest, maar de Farizeeën belijden het beide.
- 9 En er geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeeën stonden op, en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat ons tegen God niet strijden.
- 10 En als er grote tweedracht ontstaan was, de overste, vrezende, dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebod, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.

Paulus wist waarschijnlijk dat er tweedracht tussen Farizeeën en Sadduceeën zou ontstaan. Hij wist in ieder geval dat er een categorie aanwezig was die überhaupt niet geloofde in opstanding der doden en een andere

groep weer wel. De Farizeeën geloofden in de opstanding der doden in het algemeen en de Sadduceeën zijn te vergelijken met de "vrijzinnigen" van onze dagen. Die geloven niet in dingen die je niet zien kunt. Wij begrijpen ook niet hoe opstanding uit de dood kan, maar we weten dat het werkt en daar gaat het om. Het is in ieder geval bewezen in de opstanding van de Here Jezus. Daar waren meer dan 500 getuigen van en daar kan geen rechtbank omheen. (1 Korinthe 15 : 6) De twee groepen zijn het hartgrondig oneens. Ze vliegen elkaar meteen in de haren. Komisch hoe het geformuleerd is. De Farizeeën kozen ineens de kant van Paulus, want hij was, net als zij een Farizeeër en geloofde in de opstanding der doden. Hun conclusie is dat, of er nou wel of niet een geest of een engel tot gesproken heeft, want de Sadduceeën geloven daar niet in, "laat ons tegen God niet strijden". Dat is tamelijk verstandig. Het komt ongeveer overeen met de uitspraken in Handelingen 4, over de raad van Gamaliël. Die zei: "Als dit het werk Gods is, dan kun je er beter niets tegen doen, en als het werk van de duivel is, dan houdt het vanzelf wel een keer weer op." Zo grijpen ze weer naast de veroordeling en dood van Paulus. Eerst was het die menigte in hoofdstuk 21 en nu het Sanhedrin. Het is weer de overste (Lysias) die Paulus moet redden uit de hand van de Joden. De beschrijving van deze gebeurtenissen is weinig verheffend voor het Sanhedrin en de Joden.

#### **Handelingen 23 : 11-13**

- 11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigt hebt alzo moet gij ook te Rome getuigen.
- 12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden een samenrotting, en vervloekten zichzelf, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben.
- 13 En zij waren meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden;

De gemoederen lopen nogal hoog op, maar Paulus wist dat hij naar Rome moest, dat maakte het makkelijk. Er moest nogal wat gebeuren voor hij in Rome zou zijn, maar daar zou hij naar toe. Wat de Heer nog meer tegen hem gezegd heeft, staat er hier niet bij. Wellicht dat Paulus zich op de keizer zou beroepen. (hoofdstuk 25) Het was in ieder geval de manier om in Rome te komen. Dat "sommige van" in vers 12 staat er helemaal niet. Dat was natuurlijk wel zo, maar het is een verzwakking van wat hier naar voren gebracht wordt. Het gaat hier om dé Joden die dat deden. Dat niet alle Joden daarin betrokken waren, dat was ongetwijfeld zo. De uitdrukking "vervloeken" wil zeggen: er was een eedzwering. Men roept het

## Zijlijn 152

Dat is in de afgelopen 2000 jaar de geschiedenis van het Joodse volk. Beginnende bij de Romeinse opstand en daarna de verwoesting van Jeruzalem. Sindsdien is het Joodse volk steeds vervolgd en is het leven nergens zeker. Als het Joodse volk indertijd tot geloof zou zijn gekomen, zou in die dagen het Messiaanse rijk zijn aangebroken. Alleen de Heer had voorzeggd dat het weliswaar niet zou gebeuren, maar het doet aan het feit op zich niets af. Als dat gebeurd was, dan had je iets als de holocaust niet gehad. De situatie van het Joodse volk tot in onze dagen is zonder meer het gevolg van hun verwerping van de Messias. Ik zei niet: dat al wat de Joden overkomt dus van Godswege over hen gebracht wordt. Dat geloof ik namelijk niet. Maar Israël heeft nu eenmaal een roeping en de duivel weet dat ook. Dus die zal er verder ook wel achtersteken.

oordeel van de Allerhoogste over zich af als men zich niet aan de belofte houdt. Ze roepen een vloek van Godswege af in geval zij toch zouden eten en drinken voordat zij Paulus gedood zouden hebben. Ik vraag me af wat er van hen terecht is gekomen. Zij waren "meer dan veertig, die deze eed tezamen gedaan hadden". Zij zijn de uitbeelding van het Joodse volk in onze tegenwoordige tijd, die wordt afgebeeld in de 40 jaren van Israël in de woestijn. Verlost uit Egypte en nog niet in Kanaän. Fundamenteel verlost, maar eigenlijk nog steeds ongelovig. Zo'n soort vloek ligt er toch op het Joodse volk. Zolang men de Heer verwerpt, zal men in ieder geval gebrek hebben aan eten en drinken, aan leven. **Zie zijlijn 152**

### Handelingen 23 : 14-19

- 14 Dewelke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden: Wij hebben ons zelve met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben.
- 15 Gij dan nu, laat den overste weten met den raad, dat hij hem morgen tot u afbrengt, alsof gij nadere kennis zoudt nemen van zijn zaken; en wij zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij u komt.
- 16 En als de zoon van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.
- 17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling heen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.
- 18 Deze dan nam hem en bracht hem tot den overste, en zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, die u wat heeft te zeggen.
- 19 De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan zijnde, vroegde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?

Ze wilden Paulus doden en ze gingen er wat aan doen. Dat is lastig zolang hij in die burcht zit. Ze proberen het via "de overpriesters en de ouderlingen", want het Sanhedrin was wel gevoelig voor lui die het wel even zouden regelen op clandestiene wijze. Judas, een beeld van het Joodse volk, gooide het op een akkoordje met het Sanhedrin. Daarvoor liet hij zich betalen. Ze voeren de druk op via die zelfopgelegde "vervloeking" en ze hebben een plan. Ze zeggen: als je nou zorgt dat je morgen weer een zitting hebt van de raad en je vraagt aan Lysias of je Paulus nog een keer mag horen, dan komt hij hem brengen en dan gooien wij hem van de

trap, of zoiets. In ieder geval we zullen hem ombrengen voor hij bij u is. Op dat kleine stukje zouden ze hem doden. En dan komt er ineens een figuur op het toneel, die wij niet kennen. Het is zoon van Paulus' zuster. Zijn neefje, van een jongere generatie. Hij wordt genoemd een "jongeling". Wij weten niet hoe die zus van Paulus heette. We weten ook niet hoe die jongeling heette. Dat maakt het tamelijk verdacht; we hebben een aardig idee waar het op slaat. Op de andere tak van de familie. De 10-stammenkwestie. Je vindt hier de Joden, de 2 stammen, die hem "lagen leggen", dus verwacht je dat uit de 10 stammen van Israël wat geregeld wordt. Letterlijk of overdrachtelijk. Hier in ieder geval overdrachtelijk, want die zuster en die zoon zijn uiteraard een beeld van de 10 stammen van Israël. Het zal overigens een kleine jongen geweest zijn, omdat er staat: "De overste nu nam hem bij de hand".

### Handelingen 23 : 20-22

- 20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken.
- 21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelf met een vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te drinken, totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.
- 22 De overste dan liet den jongeling gaan, hem gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.

De jongeling praat over de Joden en rekent zich er niet toe. Of hij van huis uit wel of niet Joods is, dat weet je dan niet zeker. Dat is ook tamelijk verdacht. Het lijkt erop dat het niets met Jodendom te maken heeft. Maar we kennen de verhoudingen niet precies. Wellicht had die zus van Paulus ook een andere vader had, zodat dit neefje inderdaad niet Joods was, maar Romein. Je vraagt je af: hoe komen deze dingen dat jongetje ter ore? In wat voor bijzondere omstandigheden verkeerde hij dat hij dat allemaal heeft opgevangen en op de hoogte was van wat er zou gaan gebeuren. Dan moet hij toch bepaalde voorrechten gehad hebben? Aan Joodse kant of aan Romeinse kant, of aan beide kanten. In ieder geval moet men hem niet gekend hebben als familie van Paulus. Het blijft allemaal tamelijk vaag. Maar de achterliggende gedachte blijft dat we hier van doen hebben met een andere tak van de familie, waar de redding vandaan komt. Ook al weten we letterlijk niet hoe het zit, overdrachtelijk weten we dat wel. Terwille van die 10 stammen van Israël wordt Paulus gered. Daar komt het op neer. Daarna horen we van het kind helemaal niets meer en van die zuster van Paulus ook niet. Zo gaat het nu eenmaal altijd in deze

omstandigheden. Die "andere tak van de familie" komt even op het toneel, redt de hele zaak en verdwijnt daarna weer. Dat is het kenmerkende van het werk Gods in onze tegenwoordige tijd. Het liep mis met de Joden, met het Joodse volk, maar er is nog een andere tak van de Israëlitische familie en via die lijn vervult de Heer Zijn werk en "doet de Heer een afgesneden zaak op de aarde". (Romeinen 9 : 28)

#### Handelingen 23 : 23-30

- 23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts;
- 24 En laat ze *zadel* beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix.
- 25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud:
- 26 Claudius Lysias aan den machtigsten stadhouder Felix groetenis.
- 27 Alzo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* ontnomen, bericht zijnde, dat hij een Romein is.
- 28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hun raad;
- 29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.
- 30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden een lage tegen deze man *gelegd* zou worden, zo heb ik *hem* terstond aan u gezonden; gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.

200 krijgsknechten is nogal wat. Ik weet niet hoe die overste over de Joden denkt, maar hij is er wel beducht voor. Het lijkt mij dat "schutters" ook "krijgsknechten" zijn. Midden in de nacht zouden ze moeten vertrekken. Vermoedelijk is Claudius Lysias ook blij dat hij er van af is. Het is de bedoeling dat Paulus van Jeruzalem naar Cesaréa gebracht wordt. Dat is wel vermakelijk, want hij legt de weg van het Evangelie alsnog een keer af. Beginnende in Jeruzalem en dan naar Cesaréa, van waaruit het Evangelie over zee gebracht zou worden. Voor de gelegenheid is Rome daar de uitbeelding van, want die echte "einden der aarde" komen niet aan de orde, in heel Handelingen niet. Rome kan als zodanig functioneren voor de gelegenheid. Het is symboliek. Maar hij legt de reis opnieuw af,

zij het dan wat traag. Want voor dat hij uit Cesaréa weg is, zijn er ook weer een paar jaar verstreken. We weten waar het verhaal naar toe gaat en daar eindigt dit Bijbelboek. Die afloop wordt hier a.h.w. aangekondigd. Paulus blijft een gevangene, totdat hij in Rome komt en daar is hij ook eerst een gevangene. In die positie zal hij op het hoogste niveau, voor de keizer, moeten getuigen en daarna is hij vrij man. Daar komt het op neer. Dat is een lange weg, maar het is de uitbeelding van hoe het met het Evangelie gegaan is. Het begon hoogst problematisch in Jeruzalem en kwam uiteindelijk terecht aan "de einden der aarde". Ik had bijna gezegd "in de vrije wereld". Dat klopt natuurlijk wel. Jeruzalem ligt in Judea, in de praktijk een provincie van Syrië. Felix, die de groeten krijgt, was vanuit Syrië aangesteld over dat gebied van het Romeinse rijk. En dus wordt Paulus naar een hogere instantie gebracht. Het is een opklimmende weg van Jeruzalem naar Cesaréa en uiteindelijk naar Rome.

We leren in vanaf vers 26 alsnog die overste kennen. We zijn hem al een paar keer tegengekomen. Claudius Lysias is de schrijver van deze brief. Hij heeft deze dingen allemaal geregeld. Iedereen heette toen Claudius om een of andere reden. De naam wordt vertaald met: "kreupel". Je kunt je niet voorstellen dat iemand zo genoemd wordt. Claudius schijnt gewoon een familienaam te zijn, maar hij heette ook nog Lysias, de "losmaker", de bevrijder. Zodat wij ineens van doen hebben met een "kreupele verlosser", die over het verlossingswerk spreekt. Het gaat dus over de zaligheid in onze dagen, die niet officieel terecht kwam bij het Joodse volk, maar bij de heidenen. Daar gaat het allemaal over in deze hoofdstukken.

Claudius Lysias schrijft dat de enige discussie die er bestaat, over hun wet is. Hij is beschuldigd over "vragen hunner wet". Maar geen beschuldigingen is er tegen hem, "die de dood of banden waardig is". Het is een religieuze kwestie en hij beschouwt het niet als behorend tot zijn jurisdictie, of die van een ander. Maar ja, de beschuldiging is ingebracht en er ontstond een rel over en daarom blijft Paulus gevangen. Niet op grond van een concrete beschuldiging. Die wordt ook nooit hard gemaakt, ook op de volgende bladzijden niet. Claudius Lysias weet dat, evenals Felix en Festus weten dat er niets aan de hand is. Maar er is nou eenmaal "voor Hem geen ruimte in deze wereld". Zo begint het Nieuwe Testament ongeveer. Ik heb het over de Here Jezus. Er was voor Hem geen plaats in de herberg. (Lukas 2 : 7) **Zie zijlijn 153** Er is geen plaats voor Paulus in deze wereld en dus wordt hij op het hoogste niveau gevangen gehouden. Afgezonderd. Hij hoorde er niet bij. Zonder concrete beschuldiging, maar roddels zijn er wel. Dat is een duivelse methode, tot in onze dagen. Als hij leerstellig geen verwarring kan stichten, dan doet hij het via roddel. "Hij heet niet voor niets: de verklager der broederen". Hij is "de vader der

#### Zijlijn 153

Het is in onze dagen nog zo. Voor zover er in de wereld wel ruimte is voor Christendom, komt dat omdat het Christendom zoveel water bij de wijn gedaan heeft. Want hoe dan ook, het past er niet in. Het is ook niet voor niets dat in het verleden groepen Christenen emigreerden. Er was voor hen geen ruimte. Dan nemen ze de wijk. Ze zoeken een plek op, waar ze niet door anderen gestoord worden. Ze gingen met een scheepje naar Amerika. Het begon met één scheepje met Christenen, die het hier in Europa voor gezien hielden, omdat ze vonden dat er hier geen plaats voor hen was. Dat zagen ze toch niet zo heel erg verkeerd. Die spanning is er altijd geweest.

### Zijlijn 154

De Bijbel is helemaal geen Joods boek. Dan zegt iemand: maar hij is toch door Joden geschreven? Nee! De Bijbel is via de Joden bewaard en tot ons gekomen. Theologen beweren wel dat hij door de Joden geschreven is in de Babylonische ballingschap. Maar dat is gelogen. De Joden hebben nooit in de Bijbel geloofd, zo demonstreert de bijbelse geschiedenis zelf. De Bijbel die wij hebben, met de gecorrigeerde, gerestaureerde grondtekst, komt niet bij de Joden vandaan. De Joden stonden er zelfs vijandig tegenover.

leugen". Hij brengt valse beschuldigingen in. Dat is zijn bezigheid. Dat gebeurt hier en dat gebeurt altijd. Onder andere Petrus schrijft in zijn brieven dat gelovigen gelasterd zouden worden. Dat er puur uit vijandschap valse beschuldigingen tegen hen ingebracht zouden worden.

### Handelingen 23 : 31-35

- 31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en brachten hem des nachts tot Antipatris.
- 32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.
- 33 Dewelken als zij te Cesaréa gekomen waren, en den brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.
- 34 En de stadhouder, den brief gelezen hebbende, vroegde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilicië was,
- 35 Zeide hij: Ik zal u horen, als ook uw beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het rechthuis van Herodes zou bewaard worden.

Paulus wordt 's nachts naar Antipatris gebracht, dat gebouwd is door Herodus de Grote en genoemd is naar zijn vader: Herodus Antipas. "Antipas" betekent "in plaats van de vader". Antipatris zou dezelfde zijn als "Afek" uit 1 Samuël 4, waar de Filistijnen gelegerd zijn, die zich in Afek meester maken van de Ark des Verbonds. Daar heb je dus ook die vijandschap. Dat is twijfelachtig zeg ik erbij, want dat staat niet in de Bijbel. Afek was altijd al een vesting, wat de naam ook betekent. Het ligt halverwege Jeruzalem en Cesaréa, dat genoemd is naar Julius Cesar, de keizer. Maar Paulus moet naar de echte stad van de keizer, naar Rome.

In Cesaréa wordt het briefje overhandigd en de gevangene afgeleverd. Er wordt veel ophef over gemaakt, maar het is een soort show. Zo beschouw ik het ook. Het is een demonstratie van hoe het er met de wereld voorstaat. Wij leren immers uit de Bijbel dat het Evangelie gepredikt is aan alle volkeren, maar dat dezen daar in het algemeen niets van moeten weten. God heeft de wereld onder een oordeel geplaatst nadat op het allerhoogste niveau aan de volkeren het Evangelie is gepredikt. Het wordt ons gedemonstreerd in deze geschiedenis van Paulus, die geacht wordt de verpersoonlijking te zijn van de zaligheid en van de Gemeente en eigenlijk zelfs van de Here Jezus Zelf. Paulus is een levende brief.

## 24. Handelingen 24

### Handelingen 24 : 1-5

- 1 En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias af met de ouderlingen, en een zekeren voorspraak, genaamd Tertullus, dewelke verschenen voor den stadhouder tegen Paulus.
- 2 En als hij geroepen was, begon Tertullus hem te beschuldigen, zeggende:
- 3 Dat wij grote vrede door u bekomen, en dat vele loffelijke diensten deze volke geschieden door uw voorzichtigheid, machtigste Felix, nemen wij ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan.
- 4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid u, dat gij ons, naar uw bescheidenheid, kortelijk hoort.
- 5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de Joden, door de ganse wereld, en een oppersten voorstander van de sekte der Nazarenen.

De hogepriester Ananias en de vertegenwoordigers van het Sanhedrin vormden een soort "parlementaire commissie". Een "voorspraak" is een "redenaar". Een "orator" die vóór de mensen staat om hen toe te spreken. Deze Tertullus (verkleinwoord van zijn eigenlijke naam "Tertius") moest het woord voeren voor Ananias. Orator zijn was en is een vak, want wij kennen de "predikant". Die wordt geacht een orator te zijn. Brugman was een predikant, een orator dus, en vandaar het spreekwoord: "praten als Brugman". Een orator heb je nodig als er niets te zeggen is, maar dat toch goed gedaan moet worden. Hier worden ook prachtige volzinnen gebruikt door Tertullus. Hij had wel gelijk dat er een oproer ontstaan was. Niet omdat Paulus dat deed. Hij was niet de aanleiding, maar alleen al dat zij hem zagen, was voldoende om die mensen zodanig in beroering te brengen, dat er rellen ontstonden. Je kunt dat moeilijk Paulus verwijten, maar dat wordt toch gedaan. Christendom wordt van oudsher beschouwd als een Joodse sekte. Vandaar dat men spreekt over "een Joods-Christelijke cultuur" of "beschaving", gebaseerd op de Bijbel. **Zie zijlijn 154** Maar Joden en Christenen hebben niets met elkaar gemeen. Voor zover dat wel zo is, heeft het niets met Jodendom te maken en ook niet met Christendom. De Joden hebben de Messias niet en dat is in hoge mate bepalend voor de Joodse identiteit. Dat maakt hen vijandig tegenover Christenen. In ieder geval in het boek Handelingen, dat kan iedereen controleren.

"De sekte der Nazarenen" komt van Jezus van Nazareth, want dat is gewoon de aardse titel van de Here Jezus. Een sekte is een afsnijding, een

"sectie", een afsplitsing. De groep waarvan Paulus als de "oppersten voorstander" (de sekteleider) wordt genoemd, werd beschouwd als een sekte der Joden, eenvoudig omdat een groot deel van de Christenen bestond uit Joden. **Zie zijlijn 155** Maar men gaat voorbij aan het feit dat het Christendom zich juist distantieert van de Joden. De essentie van het Christendom is geloven in de Here Jezus als de Messias, die in het Oude Testament was aangekondigd. De aanhangers van het Jodendom geloven dat zeer beslist niet. Je moet die dingen dus niet in één adem noemen, want dat is ten onrechte. De Romeinen wisten niet beter. Zij verdiepten zich niet in die godsdiensten.

#### **Handelingen 24 : 6-13**

- 6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen, welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordelen.
- 7 Maar Lysias, de overste, daarover komende, heeft *hem* met groot geweld uit onze handen weggebracht;
- 8 Gebiedende zijn beschuldigers tot u te komen; van dewelken gij zelf, *hem* onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen.
- 9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.
- 10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, zo verantwoord ik mijzelf met *des* te beteren moed.
- 11 Alzo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem;
- 12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of *enige* samenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad;
- 13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.

Iemand beschuldigen dat hij "gepoogd heeft de tempel te ontheiligen" is makkelijk genoeg. Je hoeft maar even niet op te letten of onkundig te zijn van de voorschriften en dan is dat al mogelijk. Uiteraard was dat niet zo. Paulus had juist gepoogd dat niet te doen. Om de tempel te respecteren hield hij hield zich voor de gelegenheid aan Joodse inzettingen. Hij had zijn Joodse gelofte gedaan en zou de daarbij behorende offers brengen. Dit zijn valse beschuldigingen. Zo groot zelfs dat ze hem wilden "oordelen", wat niet anders was dan vermoorden. Als dat gebeurd was, was men niet voor Felix verschenen; had men hem niet lastig hoeven

vallen, en dus krijgt nu Lysias de schuld, want hij had het "oordelen" van Paulus voorkomen. Over de beschuldigingen is maar weinig concreets te melden. Doe alsof jezelf Felix bent. Je weet van niets en ze brengen dit spektakel bij je, dan denk je toch: wat een gedoe zeg! Wellicht krijgt Paulus juist daarom het woord. Dan is het toch interessant om te weten waarom iemand, die niets zinnigs of onzinnigs uitgevoerd heeft, met zo veel machtsvertoon overgebracht en voor Felix geleid wordt. En dan vertelt Paulus gewoon wat er gebeurd was. Dat hij maar 12 dagen tevoren in Jeruzalem aangekomen was. Dus zoveel tijd had hij niet gehad om daar een opstand te ontketenen. Hij betoogt dat hij helemaal niets uitgevoerd had. Hij kwam alleen vanwege die belofte die hij gedaan had en meer niet. Volgens Paulus kunnen de beschuldigingen niet bewezen worden.

#### **Handelingen 24 : 14**

- 14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzo diene, gelovende alles, wat in de wet en in de profeten geschreven is;

Paulus zet vraagtekens bij "sekte". Hij gaat er alleen niet op in, maar het is geen Joodse afsplitsing. Hij zegt dat zij het een sekte noemen, maar hij noemt het: "die weg", de term die in Handelingen nog enige keren meer voor komt. Het is de aanduiding van wat wij het Christendom noemen. "De weg" is wat de apostel predikte. Het is een treffende aanduiding, omdat het inderdaad gaat om een weg. In het bijzonder een omweg, want zo wordt het in het Oude Testament genoemd. De weg die de Heer gaat en die conform is met wat "de God der vaderen" allemaal in de wet en in de profeten heeft laten opschrijven. Paulus gelooft dat allemaal, zegt hij hier. Als wij de kans krijgen om het Evangelie aan Joden te brengen, dan zouden zij vaststellen dat wat wij geloven in overeenstemming is met de wet, inclusief dat wij niet onder de wet leven dus. Daar gaat het hier ook om, want die Joden beschuldigen hem dat hij zich niet aan de wet houdt en tegen de wet in predikt. Paulus predikt inderdaad dat wij niet onder de wet zijn, dat wij ervan verlost zijn. Maar dat is niet strijdig met de wet. Het is er juist volledig mee in overeenstemming. De wet is toegepast tot en met het einde. Waar de schuldige geëxecuteerd is, daar houdt de wet op. Waar de mensheid geacht wordt dood te zijn, omdat "één voor allen gestorven is", (2 Korinthe 5 : 15; Romeinen 6) is dus de mensheid niet langer onder de wet. Waar het om gaat, is dat men zou geloven álles wat in de wet en de profeten geschreven is. Álles, niet slechts een deel, met betrekking tot verleden, heden en toekomst. De Heer verweet de Emmaüsgangers: "O onverstandigen en tragen van hart om te geloven alles wat de profeten gesproken hebben." (Lukas 24 : 25) Op die gedachte ligt ook hier in Handelingen de klemtoon.

#### **Zijlijn 155**

Godfried Bomans zei: "Of iets een sekte is of niet, dat is eigenlijk een kwestie van statistiek. Als je de grootste bent, ben je geen sekte. De kleinste is per definitie de sekte. Hij benoemde toen wel degelijk de Rooms-katholieke kerk als een sekte. Hij zegt: alleen vanwege de statistiek kun je het zo niet noemen. In onze dagen wordt het woord sekte niet meer in de eigenlijke betekenis gebruikt, maar in een andere toepassing. Namelijk ter aanduiding van een min of meer religieuze groepering, die gecontroleerd wordt door een sterk "hoofd". Waar de mensen lid zijn en in hun dagelijks leven niet meer vrij zijn, omdat alles gecontroleerd wordt, spreekt men van een sekte. Dan is de Rooms-katholieke kerk toch altijd een sekte geweest, hoewel het er nu minder zo uitziet. De inquisitie, de kerkelijke rechtspraak, die wil je niet eens aanhalen, is niet meer zo als vroeger.

### Zijlijn 156

Het "hiernamaals" is de dood als zodanig. Om een of andere reden wees men vroeger naar beneden als het ging over de dood en het hiernamaals. Tegenwoordig wijst iedereen naar boven. Naar een wolkje. Het schijnt een promotie te zijn als men sterft. Dat is niet zo. Opstanding is dat. Het hiernamaals is wel degelijk beneden, dat is de onderwereld, hades, het dodenrijk.

### Zijlijn 157

#### *Redactionele toevoeging:*

Vóór de dood en opstanding van de Here Jezus was het in ieder geval de Joden bekend dat er een opstanding "ten laatsten dage" (Jongste Dag) zou komen. Zie de geschiedenis van de gestorven Lazarus en Martha in Johannes 9 : 21-26. Daarin wordt ook goed duidelijk dat het om geloof, (het "goede doen") gaat bij de opstanding tot leven:

"Zo zeide Martha dan tot Jezus: Heere, waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven; Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal wederopstaan. Martha zeide tot Hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage. Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven; En een ieder, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Geloof gij dat?"

### Handelingen 24 : 15

15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.

De Joden hebben zelf ook hoop op God. Paulus ontkent dat niet. De essentie is toch de opstanding uit de dood. Wat heeft religie voor zin als er geen opstanding is? Wat blijft er dan over? Die paar jaar dat wij hier zijn? De echte toekomst ligt voorbij de dood, in de opstanding. **Zie zijlijn 156** Het gaat hier over opstandingen van verschillende aard. Zo beschrijft de Bijbel ze. Maar ze vinden wel degelijk op dezelfde tijd plaats. Dat vinden we ook in andere plaatsen in de Schrift. De Here Jezus zegt in:

### Johannes 5 : 28, 29

28 Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen;  
29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.

"Zijn stem" is de stem van de Zoon des Mensen, Die de Zoon van God is, uit de voorgaande verzen. Op dat "horen" zullen zij uit de graven en dus uit de dood gaan. "Het goede doen" is in de Bijbel: geloven. Logischerwijs krijgen zij een "opstanding des levens". Daartegenover staat ongeloof, behorend bij "die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis". Het is de verwijzing naar de "Jongste Dag" in Openbaring 20: "Ik zag de doden staande voor God". **Zie zijlijn 157** Allemaal dus. Wie geschreven staat in "het boek des levens" is goed af. De andere categorie verdwijnt alsnog weer in de dood. Dat is "de tweede dood" en die is definitief. Dat allen zullen opstaan, zit ook opgesloten in:

### Filippenzen 2 : 10

10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.

Expliciet worden "die onder de aarde zijn", in het dodenrijk dus, genoemd. "Alle knie" houdt in dat niet alleen gelovigen, maar ook ongelovigen zullen opstaan om vervolgens de knie te buigen voor de Here Jezus Christus. Gelovigen worden geacht "op te staan ten leven", want men ontvangt een onsterfelijk en eeuwig lichaam. Een verheerlijkt lichaam. Degenen die dan opstaan "tot opstanding der verdoemenis" doen dat uiteraard niet in een verheerlijkt lichaam. Die worden gemeld en weer afgemeld. In het

Oude Testament worden de twee verschillende "soorten" opstanding genoemd in:

### Daniël 12 : 2

2 En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing.

Hier wordt over de toekomst gesproken en hoe je dat vers ook plaatst, er is meer over te zeggen i.v.m. de nieuwtestamentische gelovigen, daar staat dat er sprake zal zijn van opstanding. Aan de ene kant ten leven en aan de andere kant tot "versmaadheden", dan wel "eeuwige afgrijzing". Ook hier betekent het dat allen die het betreft ("velen") op een bepaald moment zullen opstaan ("ontwaken") om onderdeel te worden van twee verschillende soorten van opstanding. Men zegt dat Paulus de opstanding aanhaalt om verdeeldheid te zaaien, maar ik denk dat hij het alleen maar doet omdat het dé essentie van de prediking is. Daar begint het allemaal mee en vervolgens zou de mens een goede keuze maken. Het Woord van God is confronterend, omdat het een oproep doet om een keuze te maken voor de Heer. Men moet kiezen vóórdát men vanuit het leven de dood ingaat. De apostel zegt vervolgens:

### Handelingen 24 : 16-21

- 16 En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen.
- 17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.
- 18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk, noch met beroerte, enige Joden uit Azië;
- 19 Welke behoorden *hier* voor u tegenwoordig te zijn, en *mij* te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.
- 20 Of dat dezen zelf zeggen of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;
- 21 Dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld!

"Onergerlijk" wil zeggen dat je probeert anderen niet te laten struikelen. Men kan zich oefenen om een "onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen". Paulus conformeert zich aan Joodse beginselen. Hij zegt dat hij daar mee bezig was toen hij "gevonden werd" door enige Joden uit Azië. Er was toen geen sprake van een rel ("beroerte"). Er was niets aan de hand. En dan nog waren er Joden uit Azië en niet eens uit Jeruzalem

zelf. Die Joden uit Azië herkenden hem. Die hadden, volgens de wet, beschuldigingen moeten inbrengen. Maar die waren niet daar op dat moment. Dit waren Joden uit Jeruzalem. Zodat het een en ander tegen de regels was. Uiteindelijk, zegt Paulus, draait heel het conflict om die opstanding der doden. Daarover wordt hij geoordeeld. Het is zijn verslag van toen hij voor het Sanhedrin verscheen, na zijn gevangenneming in Jeruzalem. Hoofdstuk 23 : 6: "Ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld." Daarna kregen ze ruzie. Paulus zegt dat de enige beroering die hij veroorzaakt heeft, toen in het Sanhedrin was. Daar bleek dat de Joodse hoge raad "geen zaak" tegen hem had en nu ook niet.

#### **Handelingen 24 : 22-25**

- 22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van uw zaken.
- 23 En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus zou bevaard worden, en verlichting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten *hem* te dienen, of tot hem te komen.
- 24 En na sommige dagen, Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijn vrouw, die een Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.
- 25 En als hij handelde van rechtvaardigheid, en matigheid, en *van* het toekomstige oordeel, Felix, zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde: Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen.

Voorlopig is dit het einde van de zitting. Paulus kreeg meteen wat meer vrijheid en dat is kenmerkend voor zijn latere gevangenschap in Rome. Felix zal wel het een en ander van deze zaak geweten hebben. Hij kende het Jodendom en Christendom waarschijnlijk wel. Felix was getrouwd met Drusilla, een Jodin. Zij is de zus van Bernice. (Handelingen 25 : 13) Zij waren zussen van koning Agrippa. (Handelingen 25 en 26) De apostel Paulus predikt dus op het allerhoogste niveau het Evangelie. Alsnog wordt officieel aan het Joodse volk, het Joodse koningshuis, het Evangelie gepredikt. **Zie zijlijn 158** Aan Felix en zijn echtgenote wordt bij deze gelegenheid uitgebreid het Evangelie verteld. Het ging niet over "zijn zaak", de reden waarom hij gevangen zat, maar over het geloof in Christus en dat tijdens een bezoek van of bij Felix en Drusilla. Het werd een persoonlijke aangelegenheid. Paulus vertelt dat men zou geloven in de Messias, de Opgewekte uit de dood. Daarbij spreekt de apostel over rechtvaardigheid, matigheid (met beperking) en het toekomstige oordeel. Over verleden, heden en toekomst. Wij zouden matig leven in deze

tegenwoordige wereld, dat is in het heden. God openbaart Zijn gerechtigheid, of Zijn rechtvaardigheid, in de Bijbel. Dáárover spreekt het Evangelie. God is rechtvaardig als Hij mij en u de zonde niet toerekent en dus vergeeft. Het is rechtvaardig, omdat die zonden rechtvaardige vergelding hebben ontvangen door de dood van de Here Jezus. Dat is rechtvaardig en ook genade, omdat het niet onze verdienste is. Wij hebben het "om niet" ontvangen. (Romeinen 3 : 24) De rechtvaardigheid Gods wordt gedemonstreerd, vastgesteld en daarmee verkondigd, door Zijn dood en opstanding.

#### **Handelingen 24 : 26, 27**

- 26 En tegelijk ook hopen, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.
- 27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijn plaats; en Felix, willende den Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

Het lijkt erop dat Felix zat te wachten op geld om Paulus los te laten. Hij gaf Paulus gelegenheid een bod te doen. In ieder geval sprak hij hem regelmatig, staat er. Dat betekent dat Paulus, bij vele gelegenheden en gedurende "twee jaren", het Evangelie gepredikt heeft aan Felix. Dan wordt Felix, wiens naam te maken heeft met "gefeliciteerd" vervangen door Festus, wat "feestelijk" betekent. Paulus komt van de regen in de drup terecht, want Felix bedrijft aan het einde van zijn termijn politiek en wil de Joden een gunst bewijzen. Zelfs na twee jaar zonder proces laat hij Paulus gevangen zitten.

Die neiging had Festus, de stadhouder van Syrië, ook staat hierna en toen was Paulus het zat en zei: je kunt me wel aan de Joden willen uitleveren om de Joden een gunst te bewijzen, maar ik beroep mij op de keizer. Want ik ben een Romein, maar dat staat in hoofdstuk 25.

#### **Zijlijn 158**

"Agrippa de eerste" was de Herodus die Johannes de Doper liet onthoofden. Hier krijgen wij van doen met "Agrippa de tweede". Zijn zoon dus. Koning Herodes Agrippa II, koning van Judea, een onderafdeling van Syrië. Judea maakte toen deel uit van de provincie Syrië en was onderdeel van het Romeinse rijk.

## 25. Handelingen 25

### Handelingen 25 : 1-7

- 1 Festus dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesaréa op naar Jeruzalem.
- 2 En de hogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus en baden hem,
- 3 Begerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jeruzalem; *en* leggende een lage, om hem op den weg om te brengen.
- 4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesaréa bewaard werd, en dat hij zelf haast *derwaarts* zou verreizen.
- 5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.
- 6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen doorgebracht had, kwam hij af naar Cesaréa; en des anderen daags, op den rechterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou *voor* gebracht worden.
- 7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jeruzalem afgekomen waren, rondom *hem*, vele en zware beschuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden bewijzen;

"De voornaamsten der Joden" zagen met de komst van Festus een kans om van Paulus af te komen. Ze vroegen Festus om Paulus naar Jeruzalem te sturen voor een rechtszaak, zodat ze hem onderweg overvallen en vermoorden konden. Dat was al eerder het plan. Maar Festus kwam zelf naar Cesaréa om de beschuldigingen aan te horen van degenen die ook uit Jeruzalem daar naar toe gereisd waren. Gezeten op "den rechterstoel" hoorde hij "zware beschuldigingen tegen Paulus". Echter zonder bewijzen en dan heeft Paulus zelf ook een verhaal.

### Handelingen 25 : 8-11

- 8 Dewijl hij, antwoordende, zeide: Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer iets gezondigd.
- 9 Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus, en zeide: Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?
- 10 En Paulus zeide: Ik sta voor den rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden; den Joden heb ik geen onrecht gedaan; gelijk gij ook zeer wel weet.

- 11 Want indien ik onrecht doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den keizer.

Dat van "tegen den tempel" is de oorspronkelijke beschuldiging, namelijk dat hij de tempel verontreinigd zou hebben door heidenen mee te brengen in de tempel. Maar zo was het nou eenmaal niet. Dus Paulus verschoont zich. Festus wilde echter de Joden een gunst bewijzen en stelt voor om de zaak in Jeruzalem voort te zetten. Maar Paulus weet dat dit zijn sterven zal betekenen. Hij heeft het zaakje heel goed door en gaat meteen in hoger beroep. Hij beroept zich op de allerhoogste instantie, de keizer. Als Romein kon hij dat doen. We zien Paulus hier dus, met grote nadruk, als heiden en zeker niet als Jood. De Joden zijn tegenstanders. Hetgeen in de volgende hoofdstukken nog uitgebreid besproken wordt. Maar het is nou met de Joden wel mooi geweest, vindt Paulus. Het wordt tijd om het bij de heidenen te zoeken en een beroep te doen op de keizer, want daar gaat het verhaal, dat in Jeruzalem begon, verder.

We zien drie "verantwoordingen" van Paulus. Voor de Christengemeente, voor het Joodse volk en voor de Joodse hoge raad. Daarna drie in Cesaréa, officieel de zetel van de stadhouder van Syrië, en dat beschouw ik als de 10 stammen. Eén keer voor Felix, daarna voor Festus en ten slotte officieel voor Agrippa. 3 x Judea, 3 x Syrië en daarna kom je in Handelingen 27 terecht, bij de heidenen in het algemeen. Bij de keizer van het grote Romeinse wereldrijk. Je moet die systematische opbouw daarin zien. Eerst ging het om de verkondiging van het Evangelie aan het volk. Hier ligt de nadruk op de prediking aan de koningen, degenen die officieel en "in rechte" het hele volk vertegenwoordigen. Het is de volgorde waarin het Evangelie officieel gepredikt werd. Eerst aan Judea, de twee stammen, de Joden, daarna aan de 10 stammen en daarna aan de heidenen.

### Handelingen 25 : 12-21

- 12 Toen antwoordde Festus, als hij met den raad gesproken had: Hebt gij u op den keizer beroepen? Gij zult tot den keizer gaan.
- 13 En als enige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en Bernice te Cesaréa, om Festus te begroeten.
- 14 En toen zij aldaar vele dagen doorgebracht hadden, heeft Festus de zaken van Paulus aan den koning verhaald, zeggende: *Hier* is een zeker man van Felix gevangen gelaten;
- 15 Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem;

- 16 Aan dewelke ik antwoordde, dat de Romeinen de gewoonte niet hebben, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging.
- 17 Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen waren, zo heb ik, geen uitstel nemende, des *daags* daaraan op den rechterstoel gezeten, en beval, dat de man zoude voor gebracht worden;
- 18 Over welken de beschuldigers, *hier* staande, geen zaak hebben voorgebracht, waarvan ik vermoedde;
- 19 Maar hadden tegen hem enige vragen van hun godsdienst, en van zekeren Jezus, Die gestorven was, Welken Paulus zeide te leven.
- 20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden.
- 21 En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis des keizers bewaren zou, zo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden, ter tijd toe, dat ik hem tot den keizer zenden zou.

Het was Paulus recht om tot de keizer te gaan. De Joden moesten er ook voor zwichten. Het leuke is natuurlijk dat het de bedoeling was dat de apostel naar die keizer zou gaan en op deze manier werd dit geregeld. In vers 19 vertelt Festus over een "zekeren Jezus, Die gestorven was, Welken Paulus zei te leven". Dat had hij goed begrepen.

#### Handelingen 25 : 22-27

- 22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mens *wel* horen. En hij zeide: Morgen zult gij hem horen.
- 23 Des anderen daags dan, als Agrippa gekomen was en Bernice, met grote pracht, en als zij ingegaan waren in het rechthuis, met de oversten over duizend, en de mannen, die de voornaamsten de stad waren, werd Paulus op bevel van Festus *voor* gebracht.
- 24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen allen, die met ons *hier* tegenwoordig zijt, gij ziet dezen, van welken mij de ganse menigte der Joden heeft aangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende, dat hij niet meer behoort te leven.
- 25 Maar ik bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.

- 26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, koning Agrippa, opdat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven.
- 27 Want het dunkt mij tegen rede, een gevangene te zenden, *en* niet ook de beschuldigen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

Festus moet hem naar de keizer sturen met een begeleidend schrijven, maar hij wist niet wat hij erin moest schrijven. Daarna krijgt Agrippa, koning der Joden, het woord, als eregast.

## 26. Handelingen 26

#### Handelingen 26 : 1-7

- 1 En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelfen te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en antwoordde zich *aldus*:
- 2 Ik acht mijzelfen gelukkig, o koning Agrippa, dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;
- 3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij lankmoediglijk hoort.
- 4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden;
- 5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik, naar de bescheidenste sekte van onzen godsdienst, *als* een Farizeeër geleefd heb.
- 6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaders geschied is;
- 7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* dienende, verhoppen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa, van de Joden word beschuldigd.

Paulus was dus bekend in zijn generatie. Binnen het Jodendom was het zo dat hij "toenam boven zijn geslacht". (Galaten 1 : 14) In zijn generatie was hij dé man en dat weten alle Joden, zegt hij. Paulus had als een Farizeeër geleefd. Dat was dus orthodox en het meest trouw aan de oude Joodse traditie. En nu sta ik hier, zegt hij in vers 6, om geoordeeld te worden "over de hoop der belofte, die van God tot de vaders geschied

## Zijlijn 159

### De échte geschiedenis van de volkeren!

Steven M. Collins vertelt in "Onbekend Israël - van David tot vandaag" de échte geschiedenis van de volkeren. Met een degelijke onderbouwing en op basis van de Bijbelse historie en profetie.



ISBN: 978-90-808032-6

488 pag. - € 23,50

Vanaf Koning David tot in deze tijd!

is". Ik denk dat Luther deze tekst ook kende, toen hij voor de rijksdag stond. Toen hij zei: "Hier sta ik, ik kan niet anders". Hij was daar min of meer vrijwillig naar toe gekomen. De "hoop" en "belofte", in "hoop der belofte", zijn synoniemen. Ze spreken allebei over toekomstverwachting. De beloften aan de Joodse vaders wijzen op voorgaande generaties. Paulus heeft geweten heeft dat de Joden slechts de twee stammen van Israël vertegenwoordigen, maar hij zegt: "onze 12 geslachten". Hij doet een uitspraak over de 2 en de 10 stammen. Paulus kent die 10 stammen. Anders kan hij dit niet zeggen. Hij weet wie het zijn. De verklaring dat niemand struikelt over het noemen van die 12 geslachten kan zijn dat niet alleen Paulus hen kende, maar Agrippa en Festus ook. Iedereen wist dat blijkbaar en ook waar ze zich bevinden en dus wordt het niet tegengesproken. Al waren zij niet bekend onder de naam "Israël", maar onder diverse andere namen. Dat zijn degenen die "vervreemd zijn van het burgerschap Israëls", volgens Paulus in Efeze 2 : 12 en in Kolossenzen 1 : 21: "En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend". "Eertijds vervreemd" betekent dat het burgerschap van Israël (er deel aan hebben) voorheen niet "vreemd" was, maar dat op een bepaald moment wel geworden is. Hier staat ook dat die "vervreemd waren" nu "verzoend" zijn en dus niet meer "vervreemd" zijn. Ze hebben weer deel gekregen aan het "burgerschap Israëls".

De Joden verwachten de komst van de Messias en daarbij herstel van de Israëlische staat van in totaal 12 stammen en niet alleen van het Joodse volk. Jakobus, de "broeder des Heeren", stuurde een brief aan de twaalf stammen in de verstrooiing en moet geweten hebben wie ze zijn en waar ze wonen, anders kun je ze geen brief sturen. De brief moet bezorgd kunnen worden. In Matthéüs 19, over de rijke jongeling, wordt gezegd: "dat gij ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls". Daar vraagt niemand: hoezo die 12 geslachten? Niet nodig, want men wist waar die lui woonden. Ook de deelnemers aan het "avondmaal" in Lukas 22 wisten het, als de Here Jezus zegt: "Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls". Het lijkt mij duidelijk dat deze mensen wisten wie die 10 stammen waren. Dat is de reden dat er nooit over gesproken wordt. Als iedereen het weet, waarom moet het gezegd worden? Wij zijn het vergeten om een of andere reden, maar in de Bijbel zijn ze dat niet. Ze worden gewoon gevolgd en dat kan nog steeds. **Zie zijlijn 159** Paulus wist heel goed wie en waar die andere stammen waren en ook dat in hun religie sprake blijkt te zijn van de Messiaanse verwachting van de komst van een Verlosser. Hij heeft ze bezocht, zo blijkt uit de geschiedenis, te beginnen in het Britse paleis in Rome en daarmee bij de hoogste gezagsdrager binnen de 10 stammen, de Britse vorst.

## Handelingen 26 : 8-16

- 8 Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?
- 9 Ik meende waarlijk bij mijzelf, dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen.
- 10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangnissen gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe.
- 11 En door al de synagogen heb ik hen dikmaals gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik *hen* vervolgd, ook tot in de buiten *landse* steden.
- 12 Waarover ook als ik naar Damaskus reisde, met macht en last, welk *ik* van de overpriesters *had*,
- 13 Zag ik, o koning, in het midden van den dag, op den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen, die met mij reisden, omschijnende.
- 14 En als wij allen ter aarde nedergefallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.
- 15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.
- 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u *nog* zal verschijnen;

Dat was al beloofd aan Abraham, waarvan in Romeinen 4 : 17 gezegd wordt "aan Welken hij geloofd heeft, namelijk God, Die de doden levend maakt, ..."; God geeft Nieuw Leven, God maakt een Nieuwe Schepping en dus Hij wekt doden op. In de eerste plaats de Here Jezus, want daar gaat het hier in het kort over. Paulus vraagt hier retorisch: vinden jullie dat onmogelijk, dat God Zijn beloften vervult? Daarna vertelt Paulus zijn eerdere activiteiten tegen "den Naam van Jezus van Nazareth" en zijn bekering door de Heere Zelf, die Zichzelf aan hem bekend gemaakt heeft. Dat verklaart zijn veranderde positie, maar het bewijst bovendien de op-standing van Christus, want dat is de kern van de zaak. Maar het is wel Paulus, die vroeg: "Wie zijt Gij Heere?" Dat is de goede vraag, want op grond daarvan maakt de Heer Zich bekend. Dat is altijd de gang van zaken in de Bijbel. Het antwoord op de vraag van Paulus brengt ons prompt bij de opstanding: "Ik ben Jezus". Ook Paulus wordt "recht op gezet". Daarna wordt hij aangesteld tot "dienaar en getuige der dingen".

De Heer van wie hij getuige zou zijn, net als de apostelen in Handelingen 1. Dat kan alleen als hij de levende Jezus gezien heeft. Men kan alleen maar getuigen van dingen die men zelf waargenomen heeft. **Zie zijlijn 160** Paulus had zojuist de Heer gezien en Die zou Zich nog vaker aan hem vertonen. Betrekkelijk korte tijd later is de Heer aan Paulus verschenen op de berg Sinai in Arabië. (Galaten 1 en 3) Daar werd hij opgetrokken "tot in de derde hemel", dan wel "het paradisijs Gods". (2 Korinthe 12 : 2, 4)

#### **Handelingen 26 : 17, 18**

- 17 Verlossende u van dit volk, en *van* de heidenen, tot dewelke Ik u nu zende;
- 18 Om hun ogen te openen, en *hen* te bekeren van de duisternis tot het licht, en *van* de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij.

Verlossing betekent dat men verlost wordt uit de tegenwoordige boze wereld en verlost wordt van zowel Jodendom als heidendom. Je leert er meteen ook uit dat er niet alleen meteen aan het begin van de roeping van de apostel Paulus, maar ook al in Handelingen 2, sprake is van verlost worden van dit volk. Dat impliceert dat de prediking van het Evangelie geen interne Joodse aangelegenheid was, zoals de ultradispensationalisten zeggen. Alsof het exclusief voor de Joden was en het ging over een Joods koninkrijk. De prediking is juist: "Wordt behouden van dit verkeerd geslacht". Er zou iets tot stand komen buiten de legerplaats. (Hebreeën 13 : 13) Paulus wordt naar "dit volk en de heidenen" gezonden. In die volgorde. Overal waar Paulus kwam, ging hij eerst naar de Joden en daarna de heidenen. Opdat zij deel zouden krijgen aan het licht, de verlossing die in Christus Jezus is. Hieruit blijkt dat de volkeren bekend zijn met het Evangelie. Dat is van belang, omdat het gaat om de rechtvaardigheid Gods. **Zie zijlijn 161** Hier verschijnt de apostel voor hoogwaardigheidsbekleders en met name voor de leidsman van het Joodse volk. Agrippa vertegenwoordigt niet het godsdienstige aspect van het volk, maar wel het volk als zodanig. Het godsdienstige aspect komt aan de orde in het vervolg van de geschiedenis. Maar dat is net zo afwijzend.

Zowel de Joden als de heidenen zouden hun ogen openen en zich "bekeran van de duisternis tot het licht, namelijk van de macht des satans tot God" Dan wordt men verlost uit de "tegenwoordige boze eeuw". Van satan dus, want hij is "de eeuw dezer wereld". (Efeze 2 : 2; 6 : 12) Hij regeert de wereld. Het betekent ook dat de wereld in duisternis is, want anders kun je daar niet van bekeerd worden. Waar de wereld in duisternis is, wordt men bekeerd tot het licht en wordt men buiten geplaatst. De macht van satan

bestaat uit duisternis, uit onwetendheid, in de praktijk. Licht komt van God, of nog sterker zegt Johannes: "God is Licht". (1 Johannes 1 : 5) Als men zich tot God bekeerd, komt men in het Licht en dus is er alleen licht onder degenen die geloven. Daar leert men de waarheid kennen, die verstaan en er in wandelen. In die positie ontvangt men vergeving. Dat staat er ook. Hij heeft ons, de Gemeente, uit de tegenwoordige boze eeuw getrokken en ons geplaatst in "de toekomstige eeuw". Dat is het Koninkrijk van Christus. In Efeze 5 : 14 staat: "... Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten". (Verwijzing naar Jesaja 60 : 1) Wij zouden in het licht wandelen, vrucht dragen.

Paulus zou gesteld worden "tot licht tot aan de einden der aarde", zodat Joden en heidenen tot de kennis van Christus en de kracht van Zijn opstanding zouden komen. Dat betekent ook dat men zich afkeert van de duisternis en dus van de duivel. "Zo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden". (Jakobus 4 : 7) En: "hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God te dienen". (1 Thessalonicenzen 1 : 9) En dat alleen "door het geloof in Mij", zegt vers 18. Alleen door geloof in de Here Jezus ontvangt men vergeving der zonden én "een erfdeel te midden van de geheiligden". Wij zouden wedergeboren worden "tot een onverderfelijke, en onbevlekelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u". (1 Petrus 2 : 5) Dat gaat over een bezitting in de Nieuwe Schepping. Dat is wat gepredikt zou worden. Het is Paulus' opdracht, net als van vele anderen, die dezelfde opdracht gekregen hadden. De discipelen al veel eerder: "Gij zult Mijn getuigen zijn, beginnend bij Jeruzalem, en dan: tot aan de einden der aarde". (Handelingen 1 : 8) Hier is niet sprake van een bijzondere positie van de apostel Paulus. Het bijzondere is dat de geschiedenis zich via hem zich afspeelt en dat we de meeste nieuwtestamentische brieven van hem hebben ontvangen. Dat is omdat de man ook een model is van de Gemeente. Namelijk niet van Joodse, maar van heidense afkomst. Wel met een Joodse opvoeding, maar een heiden met een Romeins staatsburgerschap.

#### **Handelingen 26 : 19-23**

- 19 Daarom, o koning Agrippa, ben ik dat Hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest;
- 20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jeruzalem, en in het gehele land van Judea, en den heidenen verkondigd, dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeren, werken doende der bekering waardig.
- 21 Om dezer zaken wil hebben mij de Joden in den tempel gegrepen en gepoogd om te brengen.

#### **Zijlijn 160**

Dat Paulus de Heer gezien heeft, maakt hem samen met zijn zending, officieel, naar bijbelse maatstaven, tot apostel. Daarom is hij "getuige". Voor ons geldt niet hetzelfde. Wij verkondigen gewoon. Als we toch getuigen, dan is dat van wat de Heer in ons leven gedaan heeft, maar we hebben Hem niet gezien. De term "getuige" wordt met name van toepassing gebracht op de apostelen: "Gij zult Mijn getuigen zijn". (Handelingen 1 : 8) Als zij spreken over de opstanding van Christus, dan zeggen ze: wij zijn "getuigen van deze dingen". (Lukas 24 : 48) Petrus zei: Waarvan wij allen getuigen zijn". (Handelingen 2 : 32)

#### **Zijlijn 161**

Niet alle mensen hebben het Evangelie gehoord en dus kunnen ze niet voor eeuwig verloren gaan, aldus de "alverzoeningsleer". Maar die komt voort uit onkunde. De Bijbel leert dat de volkeren der aarde het Evangelie gehoord hebben. Misschien niet aan alle individuele mensen in de praktijk, maar God zal Zich openbaar maken aan degenen die waarheid zoeken. Dat niet iedereen het gehoord heeft, komt omdat niet iedereen er interesse in heeft, anders zou de Heer er wel voor gezorgd hebben. Dat zeg ik glashard, want ik ben ervan overtuigd dat de Bijbel dat zo leert.

### Zijlijn 162

De term vrijmoedigheid is in de Bijbel in het algemeen verbonden met alle waarheden over onze bedeling. Die verborgen dingen, die de wereld niet wil horen en die met vrijmoedigheid gesproken zouden worden, maar ook vrijmoedigheid voor onszelf om in te gaan tot de troon der genade. Maar dat hangt allemaal met elkaar samen. Het is een boodschap, niet naar de mens. Het is een situatie waarin wij ons bevinden, niet naar de mens. Men zou vrijmoedig die positie innemen en ook vrijmoedig daarover spreken.

- 22 Dan, hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zoude:
- 23 *Namelijk* dat de Christus lijden moest, en dat Hij, de Eerste uit de opstanding der doden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en den heidenen.

Paulus verklaart dat het vanwege de Here Jezus Zelf is, dat hij "dat hemels gezicht niet ongehoorzaam is geweest". In Handelingen 3 : 19 zegt Petrus: "betert u dan, en bekeert u". Dezelfde woorden bij elkaar, net als hier. In beide gevallen de oproep tot bekering tot God. Johannes de Doper riep precies hetzelfde in Lukas 3 : 8: "Brenge dan werken voort der bekering waardig". Paulus predikt hier dus geen ander evangelie. Wedergeboorte, als zodanig, is in zichzelf geen doel. Het is een middel. Het doel is dat wij, als schepselen Gods, God zouden dienen. Daartoe maakt Hij bekwaam. Bekeerd van de afgoden om de levende God te dienen. Uit genade zalig geworden tot goede werken, waarin wij zouden wandelen. De deugden van Degene die ons getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht (1 Petrus 2 : 9) zouden in heel ons leven tot uitdrukking komen. Dat heeft Paulus dus gedaan. Hij noemt het hele rijtje. Te Damascus, waar hij eerst was, dan Jeruzalem, dan Judea, dan aan de heidenen. Vanwege dit werk van Paulus probeerden de Joden hem het zwijgen op te leggen. Letterlijk hebben ze hem "gepoogd om te brengen". Door de hulp van God kon hij echter "deze dag" getuigen aan iedereen, niemand uitgezonderd, over wat de profeten en Mozes gesproken hebben inzake de toekomst. Onder andere dat de Christus lijden moest en Petrus zegt in:

#### 1 Petrus 1 : 10, 11

- 10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u *geschied*;
- 11 Onderzoekende, op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het lijden, *dat* op Christus *komen* zou, en de heerlijkheid daarna *volgende*.

Mijns inziens is in heel het Oude Testament geen Schriftplaats te vinden waar expliciet gezegd wordt dat de Christus lijden zou. Het zijn gevolgtrekkingen, die men moet maken. Bijvoorbeeld in Jesaja 53: "Het lam dat stom is voor zijn scheerders", maar er staat er niet bij dat dit over Christus gaat. Het is aan te tonen dat het over Israël gaat. Die Schriftplaats heeft een dubbele bodem. Het gaat over de Messias, maar over nog wat

meer. Men zou ook verwijzen naar de Psalmen, die in feite allemaal Messiaans zijn. In Psalm 16 spreekt David over lijden tot in de dood. Petrus haalt dat aan in Handelingen 2 en zegt dat het wel door David geschreven is, maar dat het niet over David gaat, maar over de Zoon, Die uit zijn lijf zou voortkomen. Hij zegt erbij dat David dit wist. "En zo heeft David, dit voorziende, gesproken over Christus". Er zijn nogal wat Psalmen, die spreken over het lijden van Christus. Hoewel het daar niet expliciet bij staat, moet je wel blind zijn om het niet te zien. Zodat er geen twijfel hoeft te bestaan: de Christus moest lijden en daarna uit de dood opstaan, als Eersteling. Deze "Eerste uit de opstanding der doden" zou een licht "verkondigen deze volke en den heidenen". Dat gebeurt tot in onze dagen.

#### Handelingen 26 : 24-27

- 24 En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide Festus met grote stem: Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij!
- 25 Maar hij zeide: Ik raas niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand;
- 26 Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik ook vrijmoedigheid <sup>Zie zijlijn 162</sup> gebruikende spreek; want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek geschied.
- 27 Geloofst gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet dat gij ze gelooft.

Paulus legt verantwoording af. Hij vertelt in wat voor positie hij verkeerde. Hoe het allemaal zo gekomen was. En dan komt Festus met grote stem tussendoor en zegt dat Paulus hartstikke gek is. "Razen" is ook de term ter aanduiding van "ijlen". Als je ijlt, heb je haast. Maar het wordt ook gebruikt voor het spreken, terwijl men niet goed bij zinnen is. Bijvoorbeeld als men hoge koorts heeft. Een ander woord voor ijlen is "racen". Dan heb je ook haast. Volgens Festus brengt "de grote geleerdheid" van Paulus hem tot razernij, tot krankzinnigheid. Grote geleerdheid en krankzinnigheid liggen inderdaad soms dicht naast elkaar. Paulus antwoordt Festus heel kort en spreekt dan meteen tot Agrippa. Eigenlijk zegt Paulus tegen Festus: ik heb het niet tegen jou, maar tegen Agrippa en die weet er wel van. Paulus rekent er op ("ik geloof") dat de dingen die hij zegt niet verborgen zijn voor Agrippa. Mede omdat ze niet zomaar ergens achteraf gebeurd zijn. "In geen hoek geschied" is een prachtige uitdrukking. Het is in het openbaar gebeurd. Men weet ervan en zeker iemand als Agrippa. Als koning der Joden zal de man beslist geweten hebben van al deze dingen en dus ook van Paulus' verleden. Agrippa wordt geacht de Schriften te geloven en daarom wordt dit aan hem gepredikt.

## Handelingen 26 : 28-32

- 28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een Christen te worden.
- 29 En Paulus zeide: Ik wenste wel van God, dat, en bijna en geheelijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen, zodanigen wierden, gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden.
- 30 En als hij dit gezegd had, stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren;
- 31 En aan een zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, zeggende: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig.
- 32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich op den keizer niet had beroepen.

Agrippa hoefde nog maar één stap te zetten. Maar hij deed het niet. Dat niet tot geloof komen is de strekking van deze hoofdstukken. Paulus krijgt de gelegenheid om de officiële vertegenwoordiging der volken, en hier van het Joodse volk zelfs, toe te spreken. Maar zij komen niet tot geloof. "Wierden" in vers 29 is "zouden worden". Zodanig zouden worden gelijk als ik ben: een Christen namelijk. Want dat is het woord dat hiervóór gebruikt werd. "Maar dan uitgenomen deze banden". Dus niet in gevangenschap. Want men zou vrij zijn. Dat is wat Paulus wenste. Daarna is het "einde verhaal". Dat kun je als koning doen. Je loopt gewoon weg. Einde van de zitting. Het hele gezelschap sprak er over na en kwam tot de conclusie: "deze mens doet niets des doods of der banden waardig". Agrippa verklaarde de hele zaak voor "niet ontvankelijk". Paulus had direct vrijgelaten kunnen worden, ware het niet dat hij zich "op de keizer had beroepen". Daarmee had Agrippa feitelijk niets meer over zijn vrijlating te zeggen en dus werd er besloten dat zij naar Italië zouden afvaren. Paulus gaat onderweg naar die keizer, maar dat neemt ook een heel hoofdstuk in beslag. Wat er allemaal gebeurt is een uitdrukking van onze tegenwoordige bedeling. Die niet alleen aan het begin, maar ook in wat er verder volgde, turbulente tijden gekend heeft. Niet alleen voor wat betreft de Christenvervolging in de eerste eeuwen. Het Christendom is door het Romeinse rijk geannexeerd, tot staatsgodsdienst verheven en toen hielden de Christenvervolgingen op. Het Christendom werd ineens als godsdienst erkend en kreeg een plaats in de wereld, terwijl Christenen een plaats zouden hebben buiten de wereld. Daar ging het dus fout. Ik geloof dat het de grootste misser geweest is uit heel de geschiedenis van onze bedeling. **Zie zijlijn 163** De vervolgingen hielden op. Waar in deze tijd Christenvervolging is, is het omdat Christenen zich onttrekken aan de samenleving als zodanig.

## 27. Handelingen 27

### Handelingen 27 : 1-5

- 1 En als het besloten was, dat wij naar Italië zouden afvaren, leverden zij Paulus en enige andere gevangenen, over aan een hoofdman over honderd, met name Julius van de keizerlijke bende.
- 2 En in een Adramytenisch schip gegaan zijnde, alzo wij de plaatsen langs Azië bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedoniër van Thessalonica, was met ons.
- 3 En des anderen *daags* kwamen wij aan te Sidon. En Julius, vriendelijk met Paulus handelende, liet *hem* toe tot de vrienden te gaan, om *van hen* bezorgd te worden.
- 4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden ons tegen waren.
- 5 En de zee, die langs Cilicië en Pamfylië is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycië.

Lukas degene die verantwoordelijk geacht wordt te zijn voor dit Bijbelboek, is er ineens weer bij. De gevangenen worden aangeleverd bij de centurion (hoofdman over 100). Die stond Paulus toe dat hij door de broeders verzorgd werd. Gezamenlijk gaan ze scheep in een "Adramytenisch schip". Adramyttium ligt aan de westkust van Klein-Azië. Het is eigenlijk een Grieks schip, want Adramyttium was een Atheense kolonie. "Aristarchus" heb ik vertaald met: "de eerste de beste". De naam komt nog een paar keer voor. Vanuit Cesaréa naar Sidon was maar een klein sprongetje naar het noorden. Sidon kennen wij van de weduwe van Sarfath, uit Sarepta Sidonis. (Lukas 4 : 26) Het is een profetie over de 10 stammen. Als het Evangelie door de Joden wordt afgewezen, gaat het naar Sarfath bij Sidon. Dus het verbaast mij niet dat dit in het verhaal staat. Er valt niets mee te bewijzen, maar het wordt wel even genoemd. Net als Cyprus en de bijbehorende tegenwind. Als men bij het Jodendom, bij de Joodse cultuur, in de buurt komt, krijgt men tegenwind. Uitgebeeld in de tovenaars Elymas (Handelingen 13). Daar is geen ruimte voor het Evangelie en Paulus gaat er ook niet aan land. "Myra" is mirre en dat is een uitbeelding van opstanding. Geassocieerd met eerstgeboorterecht. Mirre kennen wij van "goud, wierook en mirre", van de wijzen uit het Oosten. Goud, wierook en mirre zijn min of meer synoniem. Goud staat voor koningschap, wierook staat voor priesterschap. Mirre is balsem voor lijken en dus is het een beeld van opstanding. Mirre komt je ook tegen in Johannes 19 bij de zalving van de voeten van de Here Jezus door Maria. Als de Here Jezus gezalfd wordt, betekent het dat hij opstaat uit de dood. De Geest ontvangt. Myra is een beeld van de Heilige Geest.

### Zijlijn 163

Dit gebeurde onder het bewind van keizer Constantijn. Ik denk dat het een geraffineerde jongen was, anders zou hij niet keizer geworden zijn. De verdenking bestaat dat Constantijn, de Romeinse keizer, Christen werd om daarmee Christenen voor zich te winnen. Die had hij hard nodig om politieke redenen. Maar ik heb zo mijn vraagtekens bij de bekering van Constantijn.

### Handelingen 27 : 6-13

- 6 En de hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandrië, dat naar Italië voer, deed ons in hetzelfde overgaan.
- 7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en nauwelijks tegenover Knidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zo voeren wij onder Kreta heen, tegenover Salmone.
- 8 En hetzelfde nauwelijks voorbij zeilende, kwamen wij in een zekere plaats genaamd Schonehavens, waar de stad Lasea nabij was.
- 9 En als veel tijd verlopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus,
- 10 En zeide tot hen: Mannen, ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven.
- 11 Doch de hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
- 12 En alzo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder *deel* geraden ook van daar te varen, of zij enigszins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde een haven in Kreta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
- 13 En alzo de zuidenwind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij dicht voorbij Kreta henen.

Nu zijn ze overgestapt op een schip uit Alexandrië, de hoofdstad van Egypte, sinds de dagen van het Griekse rijk. Het brengt de geschiedenis van Jozef in Egypte in gedachten, met al wat daaraan vast zit. De reis gaat niet alleen langzaam, ook het verhaal zelf wordt zo langzaam verteld, dat er toch dit soort associaties moeten ontstaan. "Knidus" (vertaald met "brandnetels") is de punt van het schiereilandje, dus dan schiet de reis echt niet op. Volgens mij doe je dat met een toeristenbootje in een uurtje of twee, drie. Ze zouden naar Knidus gaan, maar daar kwamen ze niet terecht. Ze voeren naar het zuiden. Naar Salmone, een plaats wellicht aan de noordoostkant van Kreta. Salmone is een kaap, het wordt geacht gevaarlijk te zijn. Hier ging het maar net goed, anders zouden ze op de klippen gelopen zijn. "Goede rede" betekent: "schoone, een goede haven". "Lacea" wordt vertaald met "een spleet of een kloof". In Noorwegen heet dat een "fjord". Een soort "rock of ages". Het lukte allemaal niet zo erg, maar ze komen toch op een goede plek terecht. Dat is het idee steeds. Van de richting die men kiest, komt weinig terecht, maar men komt wel ergens. Meestal op een goede plaats en daar gaat het om. Het duurt

langer dan verwacht. Dat is in onze bedeling toch zo? Paulus, die staat voor de Gemeente en voor het werk des Heeren, zegt in feite: het gaat moeilijk worden voor dit schip en voor ons leven. De centurion, de schipper en de meerderheid in het schip zagen dat niet zitten en de koers werd verlegd naar Fenix (Kreta) om daar te gaan te overwinteren. Daarvoor moesten ze met dat zeilschip onder de kust uit. Vanwege dat de "zuidenwind zachtelijk waaide" dachten ze dat dit wel zou gaan lukken. Zij zeilden zo dicht mogelijk langs Kreta, naar het zuidwesten en dan naar het noordwesten om op de plek van bestemming te komen. Het laatste stuk gaat dan in noordwestelijke richting en ik vind het wel leuk dat dit vermeld wordt. In het noorden en het westen zou het Evangelie gebracht worden. Dat verwijst uiteindelijk naar het noordwesten van heel Europa. Maar daar gaat het natuurlijk om. De dingen die in werkelijkheid in het groot plaatsvonden, zie je hier in het klein uitgebeeld.

### Handelingen 27 : 14-16

- 14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelfde een stormwind, genaamd Eurokydon.
- 15 En als het schip daarmee weggerukt werd, en niet kon tegen den wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen.
- 16 En lopende onder een zeker eilandje, genaamd Klauda, konden wij nauwelijks de boot machtig worden.

Ze kregen te maken met "een ruime wind" en dus een noordoostelijke wind. Ze moesten terug naar het noorden om alsnog die haven te bereiken, maar dat zat er niet in. Tegen deze stormwind konden ze niet op. "Klauda" betekent letterlijk: "gevangene". Denk aan "claustrofobie". Ze konden nauwelijks het schip machtig worden. Ze kwamen wel ergens uiteindelijk, maar het was niet te besturen. Onthoudt die. Toen de discipelen in het scheepje gingen en er storm uitbrak: het was niet te besturen. Niets mee te beginnen. Net als in het geval van Jona, die het Evangelie aan de eerstgeborene, aan Ninevé, moest gaan brengen. Hij had het ook niet onder controle en leidde schipbreuk. De dingen zijn niet te sturen en toch komt het goed terecht, omdat God er de hand in heeft. Niet dankzij menselijk bestuur, in tegendeel. Onthoud die, want die is hoogst essentieel. Leef daarmee, ook voor je eigen leven. Denk maar niet dat je het in de hand kunt houden, of onder controle kunt houden. Je bent er wel verantwoordelijk voor, maar je kunt het niet onder controle houden. Dus wat doe je met je "pond"? Je geeft het aan de bank. (Lukas 19) Wat doe je met het pand dat ons is toevertrouwd? Dat brengen we bij de Heer. Hij is machtig het te bewaren tot die dag. (2 Timótheüs 1 : 12) Wat doen we met ons leven? We geven het aan de Heer en Hij maakt er wat van. Als wij denken te kunnen sturen, dan is dat niet zo, niet werkelijk. Wij

zouden gewoon doen wat op onze weg komt. Onze loopbaan lopen, die ons is voorgesteld, (Hebreeën 12 : 1) maar de regie hebben we niet. Dat wordt hier geïllustreerd en ook in de geschiedenis. Wij konden nauwelijks onze "boot machtig worden".

#### Handelingen 27 : 17-21

- 17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij *alle* behulpzelen, het schip ondergordende; en alzo zij vreesden, dat zij op de *droogte* Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzo henen.
- 18 En alzo wij van het onweder geweldiglijk geslingerd werden, deden zij den volgende *dag* een uitworp;
- 19 En den derden *dag* wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit.
- 20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder *ons* drukte, zo werd *ons* voort alle hoop van behouden te worden benomen.
- 21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus *op* in het midden van hen, en zeide: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben;

Het schijnt dat ze touwen onder het schip doortrekken, zodat er meer verband in komt, omdat ze bang zijn dat het uit elkaar slaat. Hij wordt "gekuipt" en dus versterkt. Ze doen er alles aan om het schip bij elkaar te houden. De eeuwen door heeft men geprobeerd de uitwendige vorm en vooral de uitwendige eenheid van het Christendom te bewaren. Soms denk ik dat de Heer Zelf er voor zorgt dat het allemaal uit elkaar valt. Eenvoudig omdat het geen rol van betekenis speelt. Het gaat niet om die uitwendige vormen. Het gaat erom dat gelovigen één zijn in Christus. Wij zijn "eensgezind naar Christus". (Romeinen 15 :5) Met uitwendige structuren en organisatie heeft het juist niets van doen. Het gaat niet om dat schip, maar om degenen die daarin zitten. Zij zijn niet echt van het schip afhankelijk. Want als dat stuk slaat, worden ze toch behouden. Dan lopen ze gewoon uit de boot en zelf over het water.

"Syrtis" een zandbank, is een soort "doggersbank", een ondiepte. Ze raken volkomen de weg kwijt, daar komt het in de praktijk op neer. Zonder zeil, en stuurloos. **Zie zijlijn 164** Dat kon niet goed gaan en op de derde dag wierpen zij eigenhandig de lading uit het schip, opdat het schip minder belast zou worden. Alles wat men niet meteen nodig had: weg ermeel! Maar de situatie werd er in "vele dagen" niet beter op. Het werd duister

en er was geen "uitzicht", op geen enkele manier. Het bleef duister. Hoe dat zit met "lange tijd zonder eten", kan ik niet verklaren, want het blijkt dat men uiteindelijk wel degelijk eten heeft, ook 14 dagen later. Als u mij vraagt, staat Cyprus voor de 2 stammen en Kreta voor de 10 stammen van Israël. Volgens Paulus hadden ze daar moeten blijven. Dan hadden ze dat onweer niet gehad. Als je dat projecteert, zou ik zeggen: dan had het Evangelie in Engeland moeten blijven. Als ze dat nu niet geëxporteerd hadden, hadden ze daarna niet zoveel problemen gekregen.

#### Handelingen 27 : 22-27

- 22 Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn; want er zal geen verlies geschieden van *iemands* leven onder u, maar alleen van het schip.
- 23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien,
- 24 Zeggende: Vrees niet, Paulus, gij moet voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.
- 25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof Gode, dat het alzo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is.
- 26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.
- 27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alzo wij in de Adriatische zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des nachts, vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde.

Het gaat om de mensen die in het schip zijn. Zij waren bestemd om met Paulus levend en wel aan te komen op de plaats van bestemming. Er was daar nog een werk te doen. De "engel Gods" is "Engel des Heeren", Christus Zelf, Die immers had aangekondigd dat Hij nog vaker zou verschijnen aan Paulus. Die zei: "vreest niet Paulus, gij moet voor de keizer gesteld worden". Dat moest nu eenmaal gebeuren, er kon hem niets overkomen en Paulus geloofde dat ook. Hij vertrouwde op dat woord. Net als David, toen hij die reus zag staan. De uitdrukking: "God heeft u geschonken allen, die met u varen" is een uitbeelding van de gehele Gemeente, met Paulus, als type van Christus, aan het hoofd. Paulus is ook hier het voorbeeld en de personificatie van de Gemeente als zodanig. "Een zeker eiland" is een ander eiland, maar toch verandert er niets mee. Ze moesten aan "een eiland vervallen". Natuurlijk gaat het over de eilanden in het westen. De eilanden der zee, waarheen het licht gebracht zou worden, volgens Handelingen 13. Ze komen terecht op Malta, dat lange tijd Brits bezit geweest is. Dat verbaast je dus helemaal niet. Maar daar hebben we het nog over. Dat is in hoofdstuk 28.

#### Zijlijn 164

In hetzelfde jaar dat het Evangelie van Jeruzalem naar Samaria ging, dat was 4 jaar na de opstanding van Christus, werden Jozef van Arimathea en een twaalftal anderen in een schip, zonder zeil en zonder roer, het land uitgezet. Jozef van Arimathea was vergezeld van Maria, Martha, Nicodémus en Maximinus, de rijke jongeling. Restitutus was de blinde, die zijn gezichtsvermogen "gerestitueerd" kreeg. Sara, de dienstbode van Maria en Martha, was er ook bij, evenals Lazarus, de beschermheilige van Marseille tot vandaag aan toe. Gedreven door de wind, niet wetend waar men uit komen zou, kwamen zij terecht in Marseille, in de Provincia Gallica. Van daar uit zijn ze verder gereisd, met Zacheüs, die niet bij dit gezelschap was, naar Glastonbury, het eiland Avalon in Sommerset. Van daar uit zijn ze teruggekeerd naar Frankrijk en andere plaatsen. Het Evangelie is verspreid vanuit Avalon. Zo ging het Evangelie van de Joden naar de Galliërs. Van de 2 stammen naar de 10 stammen van Israël. Het zou een legende zijn, maar het staat gewoon in de geschiedenisboeken. Met name in die van kardinaal Baronius, eind 16e eeuw. En daarna nog in andere bronnen, die daar ook vermeld worden.

### Zijlijn 165

15 staat voor "verheven dingen". Dat past ook op onze bedeling. In Genesis vind je dat de ark 15 el omhoog getild werd. Het waterniveau was 15 el. De tabernakel was 15 el, aan weerszijden van de poort. Hizkia, die dood zou gaan, leefde toch nog 15 jaar. 15 is het gematrium (*numerologie*) van "Yah", van de afkorting van de naam Jehovah. Daarom schrijven de Joden in het Hebreeuws het getal 15 niet met een 10 en een 5, maar met een 9 en een 6, want anders schrijven ze de naam Jehovah en die mogen ze niet ijdel gebruiken. Er is een woord voor "verbergen", "Chavah" en dat heeft een getalswaarde van 15. Bij "15" denken we dat er 5 vanaf zijn gegaan. "5" is het nummer van onze bedeling en staat voor verborgene dingen in het algemeen. Zelfs als ze van de duivel zijn. Als het verborgen is, het geestelijke dingen zijn, dan is het 5. Zodat je hier verwijzingen naar onze bedeling tegenkomt. Het bevestigt op zijn minst de gedachte dat die zeereis, schipbreuk en stuurloosheid uitdrukkingen zijn van het Christendom in onze tegenwoordige tijd.

Ik houd het er maar op dat de term "Adriatische zee" ook gegeven wordt aan het zuidelijke gedeelte ervan. De Bijbel heeft het nooit over de Middellandse Zee. Het heet: "de zee". Of "het westen", wat hetzelfde is. Daar werd men her- en derwaarts gedreven. Ondertussen naderde het schip het land en dat werd als gevaarlijk beschouwd.

### Handelingen 27 : 28, 29

28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vonden vijftien vademen;

29 En vrezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mochten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wensten, dat het dag werd.

"20 vademen" is ongeveer een meter of 30. Het wordt steeds ondieper en dus wordt alles maar stilgelegd met vier ankers. Daarna is het een kwestie van wachten "dat het dag werd". Het is niet zomaar het verhaal van de schipbreuk. Er zit iets achter en daarvan krijg je hier aanwijzingen. Deze geschiedenis van de schipbreuk is de geschiedenis van het Christendom. Die situatie wordt treffend beschreven in vers 29. Bij "20" denken we aan de 2000 jaar van onze bedeling. En aan de 20 jaren van Jakob bij Laban. Bij "14", in vers 27, denk je ook aan Jakob bij Laban, aan de 14 jaren dat hij moest werken om die twee vrouwen (zussen) te krijgen. Dat zijn getallen met associaties. **Zie zijlijn 165** In verband met die 4 ankers is het precies het Christendom van de laatste paar eeuwen. Ze zijn bang dat het mis gaat en zoeken zekerheid. Dus proberen ze zich vast te leggen, met 4 natuurlijk, want "4" staat voor aardse dingen. Ze hechten zich vast, ze vestigen zich in het Christendom op aarde. Na de reformatie zocht en vond ook het protestantisme de steun van de overheid, van de machthebbers. Toen werd het dus opnieuw "op aarde gevestigd". Dit is één van de dingen waarin het werk van de Reformatie, "niet vol gevonden" kan worden. (Openbaring 3 : 2) De "katholieke kerk" werd geannexeerd door keizer Constantijn en sindsdien hebben we een "Rooms-katholieke kerk". Die zit zeer stevig vast aan de aarde. In onze dagen probeert men dat, met grote nadruk, met alles wat zich evangelisch of vrij noemt. Er worden aardse beginselen op toegepast. Menselijke methodieken, uit de commercie, uit het bedrijfsleven, worden toegepast. Met "4 ankers" hecht men zich aan de aarde en dan maar wachten. Op de Jongste Dag wellicht of op de komst van de Messias. Zo is het met de reformatie toch gegaan? Alles vast, netjes beschreven in belijdenisgeschriften. Vanuit de aardse positie wachten totdat "het licht wordt". "Tot het dag werd". Het is een karikatuur van het Christendom, waarin men probeert alles vast te houden. Alles moet blijven zoals het is.

### Handelingen 27 : 30-35

- 30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder den schijn, alsof zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen,
- 31 Zeide Paulus tot den hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden.
- 32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar vallen.
- 33 En ondertussen dat het dag zou worden, vermaande Paulus hen allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen.
- 34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uw behouding; want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen.
- 35 En als hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en hetzelve gebroken hebbende, begon hij te eten.

Er zijn nu ineens twee schepen. De touwen van de reddingsboot worden doorgekapt. Ze hadden het schip aan de achterkant met ankers vastgelegd. Toen men de voorkant wilde vastleggen greep Paulus in. Hij zei tot de hoofdman: als je dat gaat doen, dan kun je alles wel vergeten. Dan kunt gij "niet behouden worden", waarop ze wél naar hem luisterden. En toen werd het dag en dat is altijd een beeld van het aanbreken van het Nieuwe Verbond. Er zou gegeten worden van voedsel dat tóch aan boord bleek te zijn. Dit is geen avondmaalsviering. Maar wat maakt het voor verschil? De maaltijd is altijd de uitbeelding van leven en van gemeenschap. Ik zou niet weten waarom het hier een andere betekenis zou hebben. Temeer daar we hier van doen hebben met lui in dat scheepje, die gezamenlijk een uitbeelding zijn van de Gemeente. Dat is inclusief: "hij nam het brood, hij dankte het en hij brak het". (Lukas 22 : 19) Die drie termen bij elkaar staan in vers 35. Die zijn voldoende om ons te herinneren aan wat wij noemen "de inzetting van het heilig avondmaal". Het gaat om leven en gemeenschap, zo blijkt uit de hele context. Allen die in dit schip waren vormen een gemeenschap en worden allemaal behouden. Ze ontvangen allen het leven en de maaltijd is daar de uitbeelding van. Het is de uitbeelding dat de Heer voor ons zorgt. Hij wordt geacht het brood uit te reiken en de wijn rond te delen. Aan het eind van deze geschiedenis van die schipbreuk wordt vastgesteld dat de Heer voor ons zorgt, net zo goed als Hij dat deed voor dat gezelschap in die boot. Ze aten en dronken en kennelijk was het inmiddels rustig weer geworden.

### Handelingen 27 : 36-38

- 36 En zij allen, goedsmoeds geworden zijnde, namen ook zelven spijze.
- 37 Wij waren nu in het schip in alles tweehonderd zes en zeventig zielen. **Zie zijlijn 166**
- 38 En als zij met spijze verzadigd waren, lichtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.

Zij hadden weer goede moed. "Wij hebben altijd goede moed". Omdat wij "aanmerken de dingen die men niet ziet. Want de dingen, die men ziet, gaan voorbij". Zijn tijdelijk, staat er. Zijn voor een tijd. Maar de dingen, die men niet ziet, die zijn eeuwig. (2 Korinthe 4 : 18) Die blijven. Die veranderen niet. Paulus gaf volledig het goede voorbeeld. Hij begon namelijk te eten, dus gingen zij dat ook doen. Dat is de normale gang van zaken. De norm in de nieuwtestamentische brieven. Paulus stelt zichzelf tot voorbeeld en wij zouden allen zijn navolger zijn. (1 Korinte 11 : 1) Nu die maaltijd (die gemeenschap) genuttigd wordt, zijn degenen in het schip ineens geteld. Dan is bepaald wie erbij hoort en wie niet. Al degenen die aten, hoorden erbij. Degenen die deel hebben aan Christus, want dat is wat het uitbeeldt, met Paulus als type van Christus.

Maar waarom moeten wij weten dat "er 276 zielen" aan boord waren? Een zwangerschap duurt 276 dagen. Dat is niet zo heel ver bij dit onderwerp vandaan. Want hier is sprake van de geboorte van de Gemeente. Niet het begin, maar de voltooiing. De geboorte van de Gemeente als zodanig. (Openbaring 12) Via "276", als getalswaarde van "kikajon", komen we in Jona 4, bij Ninevé, dat "als een dubbele zoon" betekent. Het is de zoon met het eerstgeboorterecht. Ninevé is meer specifiek een beeld van de 10 stammen in de wereld. Daar ging het Evangelie naar toe en vond het gehoor. Terwijl een oordeel zou komen, kwam het oordeel niet, want Ninevé bekeerde zich. Er zou een oordeel over komen, maar in plaats daarvan ging het licht aan. Via de duif, Jona, via de Geest, via de kracht Gods, via een schipbreuk, via zo'n vreemde route, kwam daar het Evangelie terecht en de inwoners van Ninevé bekeerden zich. Verbijsterend! **Zie zijlijn 167** In Jona gaat het over het ontstaan van de Gemeente, een volk onder het Nieuwe Verbond. Uit of bij Ninevé groeit ineens, een "wonderboom" (de tweemaal geborene), als uitbeelding van een volk. De Here Jezus past "het teken van Jona" op Zichzelf toe en daarmee op de Gemeente. Leer, een huid, heeft ook een getalswaarde van 276. Dan kom je terecht bij Petrus, dan wel bij Simon. Ik bedoel een ander, maar je vindt ze samen, Petrus en Simon de leerlooier en al wat daar plaatsvond. Daarna kom je terecht bij de apostel Paulus als maker van tenten, die van leer gemaakt werden. "Leer" staat voor een

"tweede huid". Het is de uitbeelding van wedergeboorte. Het beest is er uit en er zit nu weer iets of iemand anders in. Of er woont iemand anders in, als het over een tent gaat. Het heeft van alles van doen met de Gemeente als zodanig. Je ziet hoe Gemeentelijke waarheid bedekt wordt gehouden. In het Nieuwe Testament zelfs. Het ligt wel vast, maar alleen als je interesse hebt, vind je het daadwerkelijk terug.

### Handelingen 27 : 39-44

- 39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten een zeker inham, die een oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zo zij konden, het schip aan te zetten.
- 40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij *het schip* aan de zee over, meteen de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar den oever toe.
- 41 Maar vervallende op een plaats, die de zee aan beide zijden had, zetten zij het schip daarop; en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren.
- 42 De raadslag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden doden, opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden.
- 43 Maar de hoofdman, willen Paulus behouden, belette hun dat voornemen, en beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en te land komen;
- 44 En de anderen, sommigen op planken, en sommigen op enige *stukken* van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn.

Ze moesten toch ergens aanleggen. Ze waren dus niet bij die zandbank, maar in de buurt van land. Maar dat zagen ze pas toen het dag werd. Ik vind het prachtig die uitdrukking: "en toen het dag werd, kenden zij het land niet". Dat is precies zoals het gaat en wat we vaker in de Bijbel tegenkomen. Zo is het met ons ook. Wij zijn onderweg naar een land dat wij niet kennen, maar waarvan we het burgerschap reeds ontvangen hebben. Hoe ze het deden, weten we niet, maar ze gingen naar de inham met een oever. Het voorschip (de reddingsboot) bleef daar onbeweeglijk vastzitten, maar het achterschip (het Christendom) "brak van het geweld der baren". Kennelijk was het de gewoonte dat, als het mis liep, de gevangenen gedood werden. Maar de hoofdman, de hoofdcenturion, belette dat, want hij wilde "Paulus behouden" en daarmee kwamen alle 276 zielen behouden aan in het land dat zij niet kenden.

### Zijlijn 166

Eigenlijk hoort vers 38 gewoon achter vers 36. Je vraagt je af hoe vers 37 ertussen geraakt. is Het is toch een soort stijlbreek. Dat hoor je zo niet te doen, dat is literair niet verantwoord. Tenzij het met opzet gebeurt en dat is hier het geval.

### Zijlijn 167

Parallel aan Jona, Ninevé en het Evangelie, is de geschiedenis van het Evangelie dat van Juda naar Efraïm ging en Efraïm bekeerde zich. De dubbele zoon, de zoon met zijn eerstgeboorterecht. Dat Silurische koningshuis bestond uit twee huizen. Het ene in Cornwall en het andere, meer noordelijk in Wales. Die beide koningshuizen kwamen tot geloof. Die dingen passen zo goed in elkaar en het leuke ervan is dat dit nooit in een van de boeken staat. Ik heb het nog nooit ergens gelezen, maar dat maakt het voor mij juist zo sterk. Dat het er niet in staat. Ze hebben het niet in elkaar gestoken dus, om het verhaal kloppend te maken. Ze hebben een verhaal, dat blijkt te kloppen, zonder dat er op gewezen wordt dat het klopt. Dat is voor mij het sterkste argument voor de betrouwbaarheid ervan.

### Zijlijn 168



Malta is een uitbeelding van het Britse rijk en van de Britse eilanden. Malta stond tot 1974 onder Engels bestuur.

### Zijlijn 169

De draak, de duivel, wordt in ieder geval verslagen door Michaël, dat is Christus. Overal waar het Christendom kwam, versloeg het de afgoderij, de macht van satan. Ter herinnering daarvan vind je allerlei af- en uitbeeldingen en legendes over hoe het monster verslagen is. In de meeste gevallen door Michiel, Sint Michiel, Saint Michel. Meestal is dat geassocieerd met een hoge plaats of een bergtop. Dat waren de plaatsen waar de afgoden gediend werden. Als er al ergens een draak verslagen is, dan is het "St. Michael's Mount". Op markante plaatsen in het landschap. Bergen, grotten en waterbronnen. Bijna altijd bij water. Het is ter herinnering aan dat de duivel en zijn personeel daar aan de kant gezet zijn, overwonnen zijn door Michaël en de draak. (Openbaring 12)

## 28. Handelingen 28

### Handelingen 28 : 1-6

- 1 En als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland Melite heette.
- 2 En de barbaren bewezen ons geen gemene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen, die overkwam, en om de koude.
- 3 En als Paulus een hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam er een adder uit door de hitte, en vatte zijn hand.
- 4 En als de barbaren het beest zagen aan zijn hand hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mens is gewisselijk een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is.
- 5 Maar hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads.
- 6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang gewacht hadden, en zagen, dat geen ongemak hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god was.

"Melite" is Malta, **Zie zijlijn 168** dat vertaald kan worden met: "ontsnapping", "ontkoming" of "redding". Dus de naam is heel toepasselijk. Het schijnt dat de naam gegeven is door de Phoeniciërs, voor wie het eiland, ten zuiden van Sicilië diende als een soort redding, wellicht vanwege de weersomstandigheden. "Barbaren" kennen wij in de betekenis van "onbeschaafden", maar het beschrijft "degenen die geen deel hebben aan onze beschaving". In Romeinse tijd werden degene die geen deel had aan de Romeinse cultuur "barbaar" genoemd. Ondanks de Romeinse overheersing hielden ze op Malta kennelijk hun eigen leefgewoonten en gebruiken in stand. "Gemeen" wil zeggen: "gewoon", "algemeen", "normaal". De "barbaren" verwelkomden dit gezelschap dus met bijzondere vriendelijkheid. Ze wilden overwinteren, het was slecht weer, maar ze werden hartelijk welkom geheten en verzameld rondom een groot vuur. En dan wordt Paulus door een giftige slang gebeten, maar dat heeft geen nare gevolgen, ondanks de verwachtingen. Paulus is er niet eens van onder de indruk. Dit is allemaal de bevestiging van waar het over gaat. Over de Gemeente, die een thuisbasis vindt ergens op een eiland, buiten het Romeinse Rijk, buiten de Griekse cultuur. Het is een bijzonder verhaal. Ze komen op een geïsoleerd eiland en hebben geen contact met de buitenwereld. Daar is de verzameling gevangenen met krijgsknechten welkom en worden ze in ere gehouden. Men ontkomt daar aan de adder.

De slang (in veel verhalen een draak **Zie zijlijn 169**) wordt overwonnen. Hier heb je ook weer zo'n verhaal. Het is weer aan de waterkant, dan wel met zicht op zee, zoals tamelijk gebruikelijk. Dat men uiteindelijk Paulus als een god zag, was tamelijk dicht in de buurt. Ook hier is Paulus primair een beeld van Christus en daarna van Christus en heel de Gemeente, waarvan de Heer zei: "Ik zal Mijn Gemeente bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen." (Matthéüs 16 : 18) En dus overleven zij zo'n schipbreuk en overleeft Paulus een adder.

### Handelingen 28 : 7-9

- 7 En hier, omtrent dezelfde plaats, had de voornaamste van het eiland, met name Publius, *zijn* landhoeven, die ons ontving, en drie dagen vriendelijk herbergde.
- 8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, met koorts en den roden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond.
- 9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen.

De man die hen "drie dagen als vriend herbergde" staat aan het hoofd van het volk. Hij, de koning, vertegenwoordigde het volk van dat eiland en dus heet hij "Publius" in het Latijn. Dat is hetzelfde woord voor "gepeupel". Hij is het "publiek". Paulus en de zijnen werden door het volk geherbergd gedurende deze drie dagen. Dit is geschreven door Lukas, de dokter in het gezelschap. "De rode loop" is een medische term waarvan ik nog steeds niet weet wat het is. We hebben hier te maken met de "bloedvloeiende man". We kennen al de geschiedenis van de bloedvloeiende vrouw in de dagen van de Here Jezus. (Lukas 8) Daarmee is het hele verhaal verklaard. (Zie pagina 117) Publius, het hoofd van het volk, heeft nog een vader. Die is dan het officiële hoofd eigenlijk. Hij is de oorsprong van wat er nu is en die oorsprong is onvruchtbaar, is "bloedvloeiend". Hij is officieel onvruchtbaar. Paulus bidt en legt "de handen op hem en maakte hem gezond". Dat was het dan. De eilandbewoners zijn een beeld van de 10 stammen van Israël. Die vader van Publius is een beeld van Jozef, aan wie dat eerstgeboorterecht beloofd was, maar waar tot dat moment niets van terecht was gekomen. Nu, in onze dagen, lukt dat wel. De zaligheid komt terecht bij de regering, het koningshuis en vandaar bij het hele volk. Terwijl de Joden Paulus gevangen nemen en hem ter dood willen brengen en hij mede om die reden op dit eiland terecht komt en daar ... enzovoorts. Malta is een beeld van de 10 stammen van Israël. Het "andere volk" waar het Evangelie wel welkom is en dat als thuisbasis gaat functioneren van het Christendom. (Matthéüs 21 : 43)

## Handelingen 28 : 10-12

- 10 Die ons ook eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij *ons* hetgeen van node was.
- 11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrië, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teken, Kastor en Pollux.
- 12 En als wij te Syrakuse aangekomen waren, bleven wij *aldaar* drie dagen;

Zij zorgden voor alles wat noodzakelijk was. "Eren" heeft in de Bijbel de betekenis van "belonen". Eer is "honor" in het Engels. "Honorarium" is dus gewoon: "eer". In 1 Timótheüs 5 : 3 staat dat de weduwen geëerd zouden worden. Ze krijgen geld om in hun noden te voorzien. "Eer" in de Bijbel is iets materieels, is tastbaar. Ze kregen dus wat mee op de reis. Hier gaat alles na "3". Na 3 dagen, na 3 nachten, nu is het na 3 maanden. Omdat dat de vaste term is: "na drie". Dat is op de derde, als het een tijdsaanduiding is. Het houdt altijd verband met deze bedeling. Primair houdt het verband met vervulling van Gods beloften. Want dat is waar "3" voor staat. Dat wat beloofd is en noodzakelijk komen moet, komt dan ook gewoonlijk. Hier ook. Alexandrië is Egypte, de eerste in de reeks "bijbelse wereldrijken". Dat is de hele heilsgeschiedenis in een notendop. Het begint in de slavernij in Egypte. Vanaf Malta is Syrakuse een beetje recht naar het noorden. Het is aan de oostkant van Sicilië.

Normaal is het "Castor en Pollux". Ze heten ook wel: "Apollo en Hercules". Die tweeling ging mee met de Argonauten, onder leiding van Jehoshua, maar die had een Griekse naam toen: Jason, die we kennen als de baas van het hele schip. We kennen nu het schip onder leiding van Paulus en we kennen een schip onder leiding van ene Jozef en een twaalftal. Met hoeveel waren die Argonauten, volgens de verhalen? **Zie zijlijn 170** Het is niet helemaal duidelijk, maar ik dacht twaalf. Waaronder deze tweeling. Zij gingen op zoek, in het scheepje over de woeste baren, met allerlei ellende onderweg, naar "het gulden vlies". De gouden schaapsvacht. Zij wilden graag met goud bekleed worden, met het kleed van een schaap. Dit staat niet zo ver van de bijbelse symboliek af, want men zou "bekleed worden met het kleed van Christus", met Zijn rechtvaardigheid. Dat is het kleed van een schaap. De Heer wordt voorgesteld als een schaap en bovendien is het eeuwig en dus is het van goud. Hoe komt een mens op het idee van een gouden schaapsvacht? Vanwege die symboliek. Men zoekt naar eeuwig leven. Men had net zo goed op zoek kunnen gaan naar de steen der wijzen, of naar het levenselixer, of hoe het allemaal maar heten mag. Naar de oorzaak van eeuwig leven. Maar men komt terecht bij Christus, daar moet het een uitbeelding van zijn.

Het schip heeft tot "teken Castor en Pollux", d.w.z. "Tweelingen". Zij werden geacht "beschermheiligen" te zijn van de scheepvaart. Ook als je niets weet van de Griekse mythologie is het makkelijk genoeg. Als je gewoon leest "tweeling", dan weet je zeker hoe het zit. "Twee" is altijd een uitbeelding van de Gemeente. Het is een lijn die de hele Bijbel door uitkomt bij de Gemeente, de tweeling. Het is er één en toch zijn het er twee. Die één, de eerstgeborene, krijgt een dubbel deel. Het is niet voor niets dat je in de Bijbel bij een eerstgeborene regelmatig een tweeling tegenkomt. Zoals Ezaü en Jakob, en Efraïm en Manasse. Via zo'n teken tweelingen kom je meteen bij Efraïm terecht, bij de 10 stammen van Israël. In elk geval bij de Gemeente, met zijn eerstgeboorterecht. Via Castor en Pollux kom je daar ook. Het is de naam van het sterrenbeeld "tweeling", dat in alle talen de betekenis heeft van "verenigd" of "gekoppeld", implicerend dat er twee aan elkaar gevoegd zijn. De Hebreeuwse naam van dit sterrenbeeld staat in het Oude Testament, o.a. in Exodus 26 : 24: "En zij zullen van beneden als tweelingen samengevoegd zijn". Dat is in verband met de tabernakel en die is in hoge mate een beeld van de Gemeente, aldus het Nieuwe Testament. Tweelingen horen bij elkaar, ze delen elkanders lot, worden met elkaar geïdentificeerd, maar de een staat boven de ander. Dat komt tot uitdrukking bij Efraïm en Manasse. Die allebei de stam van Jozef zijn. De ene is het ene deel, de andere het andere deel, maar het is de stam van Jozef, die verdeeld wordt in tweeën: Efraïm en Manasse. Efraïm vertegenwoordigt Jozef en Manasse Juda. Ze zijn de uitbeelding van de 10 stammen: Efraïm, en van de 2 stammen: Manasse. Samen vertegenwoordigen ze, overdrachtelijk, geheel Israël. Zijn ze één. Het "teken Castor en Pollux" wijst dus op Christus, de Eerstgeborene, toegepast op onze tegenwoordige tijd, op Jozef, Efraïm.

## Handelingen 28 : 13-16

- 13 Van waar wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzo, na een dag, de wind zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Puteoli;
- 14 Alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te blijven; en alzo gingen wij naar Rome.
- 15 En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed.
- 16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelf te wonen met den krijgsknecht, die hem bewaarde.

## Zijlijn 170

De Argonauten waren een groep helden in de Griekse mythologie, die in de jaren voor de Trojaanse oorlog, rond 1300 vóór Christus, Jason vergezelde naar Colchis in zijn zoektocht naar het Gulden Vlies. Hun naam komt van hun schip, de Argo, genoemd naar de bouwer Argus. (Bron: Wikipedia; redactie)

Het hele verhaal van de Argonauten is een verbastering van de oude overlevering, vanaf Adam, omtrent Christus, omtrent de Verlosser, Die komen zou. De plaatjes daarvan vinden we aan de sterrenhemel, d.w.z. de klassieke sterrenkaart, die van Dendra. Daar komen we inderdaad de tweelingen ook tegen. Het is een van de tekens van de dierenriem zelfs. Een van de twaalf tekens van de dierenriem. De tweelingen. De "Argos" komen we ook tegen. Het hoort niet bij de dierenriem, maar is er, zoals alle beelden, aan gerelateerd. Het grote schip helemaal in het zuiden ergens.



Zie bijbelstudie nr. 21: "Christus in de sterren".

### Zijlijn 171

In de Bijbel is gevangenschap eigenlijk "uitsluiting" en niet zozeer "insluiting". Iemand zit ingesloten in een huis van bewaring, omdat hij is buitengesloten van de samenleving. De overheid zou de samenleving beschermen tegen de misdaad en daarmee tegen de misdadiger. Als iemand zich niet weet te gedragen, moet hij aan de samenleving onttrokken worden. Hij wordt ingesloten, maar in werkelijkheid sluit je hem buiten. Dan is hij al zijn burgerrechten kwijt. Is daarvan geschorst. Hij krijgt geen uitkering of dergelijke, maar hij hoeft ook geen belasting te betalen en hij mag niet stemmen.

### Zijlijn 172

Nog niet zolang geleden las ik dat men bezig was zo'n Sanhedrin op te richten. Aangezien in het verleden het Sanhedrin het Joodse volk vertegenwoordigde en in die functie de Here Jezus verwierp, zou je mogen verwachten dat in de toekomst zo'n zelfde Sanhedrin, bij monde van de voorzitter, net zo officieel alsnog de Naam des Heeren zal aanroepen aan het eind van de 70-ste week van Daniël.

*Naschrift redactie: In 2004 is er door een groep rabbijnen een hedendaagse versie van het Sanhedrin ingesteld. Voor meer informatie zie website: [thesanhedrin.org/en](http://thesanhedrin.org/en)*

"Regium" kennen wij als: "regio" en ligt in de zuidwestpunt van de laars van Italië. Daarna gaat het hen letterlijk "voor de wind", langs de kust naar het noorden naar Puteoli. Dat betekent "putten". Minerale bronnen, die schijnen daar in de buurt te zijn. Daar is de plaats naar genoemd. Het is de baai en daarmee de haven van Napels. In Puteoli kwamen ze gelovigen tegen en zij bleven 7 dagen bij hen. Als gevangenen nota bene, erg veel haast hadden ze blijkbaar niet. Daarna gaat het gezelschap dan toch eindelijk naar de eindbestemming: Rome. Ook hier komen gelovigen ("broeders") hen tegemoet, tot aan de Appiusmarkt, aan de "via Appia", de weg zuidelijk van Rome naar het zuiden, langs de kust, De "drie tabernen", de drie herbergen, is niet dezelfde plek. Er zit een kilometer of 10 tussen. Vandaar dat het idee is dat het twee verschillende groepen waren uit Rome. En de ene kwam Paulus al tegen in de Appiusmarkt, en de andere een beetje dicht bij Rome. "Tabernen", "tavernen", "tabernakelen". Je herkent het woord meteen. Vanaf de Appiusmarkt was de route naar Rome nog zo'n 65 kilometer.

Julius, de hoofdman draagt de gevangenen over. Paulus mocht op zichzelf wonen, onder begeleiding van "de krijgsknecht, die hem bewaarde". Paulus had zich op de keizer beroepen en zat daarom in "vrijwillige bewaring". Hij was op eigen kosten een "vrije gevangene". Het ging om zijn eigen rechtszaak, die hij zelf moet bekostigen. Hij moet ook zelf voor een verblijfsplaats zorgen. Niettemin was hij een gevangene, omdat hij altijd onder bewaking van een krijgsknecht stond. Ik heb het idee dat die krijgsknecht er voor de vorm bij is, want de man, die zich op de keizer heeft beroepen, zal toch niet weglopen. Het lijkt mij dus meer voor de vorm te zijn. Officieel stond hij echter continu onder bewaking en mocht hij de stad niet uit. Binnen de stad had hij vrijheid van beweging, maar dan wel met een krijgsknecht aan zijn zijde. **Zie zijlijn 171** Deze situatie duurde 2 jaar. In die tijd ontving hij "allen, die tot hem kwamen". (Vers 30) Het was een gehuurde woning, van een ander dus, waar Paulus verbleef. Dit is opnieuw een uitbeelding van de positie van de Gemeente. Paulus aan het hoofd van een eigen huishouding, op lager niveau, van de Gemeente. Waarbij hij allen ontving, die tot hem kwamen. "Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van de Here Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd". (Vers 31) Dat is nu de situatie van de Gemeente. Officieel buiten de samenleving, in een verblijf van een ander.

### Handelingen 28 : 17-22

17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen, die de voornaamsten der Joden waren. En als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke

gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen;

- 18 Dewelken, mij onderzocht hebbende, wilden *mij* loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was.
- 19 Maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den keizer te beroepen; *doch* niet, alsof ik iets had, mijn volk te beschuldigen.
- 20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om *u* te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen.
- 21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads gebodschapt of gesproken.
- 22 Maar wij begeren wel van u te horen, wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.

Hier worden weer 3 dagen genoemd. Paulus roept de "voornaamsten der Joden" in Rome bij elkaar en zegt: "mannen broeders". Zo begint Handelingen met de toespraak van Petrus. Hij vertelt hoe hij in Rome kwam en dat hij niets gedaan heeft "tegen het volk of de vaderlijke gewoonten". De Joden op hun beurt hadden vanuit Judea geen kwaad woord over Paulus vernomen. Uit dit gedeelte moet je concluderen dat de Joden, waar ook, op een of andere wijze onder invloed stonden van Jeruzalem. Van het Sanhedrin, onder leiding van de hogepriester. Daarmee wordt ook gezegd dat deze "enige van de voornaamsten der Joden", geacht worden in Rome het Jodendom als zodanig te vertegenwoordigen. Ze worden echter ondergeschikt geacht aan het Sanhedrin in Jeruzalem. We hebben dus toch weer van doen met "de Joodse regering". Ook hier stelt de apostel Paulus zich met hen in verbinding en zegt: ik heb niets gedaan tegen het volk of de vaderlijke gewoonten. Wij hebben dat al eerder gelezen in voorgaande hoofdstukken, in voorgaande verantwoordingen van de apostel. Paulus kent het Judaïsme als geen ander en hij ontkent met klem dat hij iets gedaan heeft in strijd met de Joodse wetgeving als zodanig. Ook ontkent hij dat een boodschap heeft, die in strijd is met de Joodse opvattingen. De Joodse traditie verkondigt de komst van de Messias en Paulus zegt dat die Messias gekomen is, want Jezus van Nazareth is de Messias. Op grond van oudtestamentische argumenten. De apostel houdt dat hier dus vol en zegt dat tegen deze Joodse leidlieden en laat zich informeren wat zij ervan weten. Of ze er wat van gehoord hebben. Dat blijkt niet het geval te zijn. Ze hebben geen instructies vanuit Jeruzalem ontvangen. **Zie zijlijn 172**

In die dagen zat daar in Rome ook de Britse vorst Caradoc (Caractacus) gevangen, nadat de Britten onderworpen waren aan de Romeinen en Caradoc en zijn familie verraden waren. Zij werden afgevoerd naar Rome. Dat wordt uitgebreid besproken in de ongewijde geschiedenis. Caradoc zat ook in vrijwillige gevangenschap. Hij had al een redevoering voor de keizer in Rome gehouden, want als overwonnen vijand moest hij officieel voor het gerecht verschijnen. Die redevoering hebben we zwart op wit. De uitspraak van de keizer kwam er op neer, en dat was uniek, dat Caradoc werd vrijgelaten en niet ter dood werd gebracht. Normaal werden alle vijanden demonstratief om zeep gebracht. Hij moest alleen zweren dat hij de wapens nooit meer op zou nemen tegen de Romeinen. Dat deed hij, waarop hij 7 jaar, als gevangene, in Rome moest blijven. Daarna mocht hij weer naar Brittannië terug. Caradoc zat daar dus ook als een "vrije gevangene" van de keizer. Hij had een eigen huis. Als wij weten dat het Evangelie op regeringsniveau het eerst werd aanvaard door de Britten, weten wij dus dat de Britten de stam van Efraïm vertegenwoordigen. Hier vinden we de Britse koning uit het Silurische koningshuis, althans één van de twee takken. Eén in het zuiden van Engeland, wat Brittannië heet. Het andere deel in wat wij Wales noemen. Daar kwam Caradoc vandaan. De andere was Avaigaires in Glastonbury. Hij had het Evangelie ontvangen van Jozef van Arimathea. Nu komt Paulus daar en wat denkt je dat hij daar in Rome gaat doen? Wie hij als eerste hoopt te bezoeken? Nog afgezien van enige familiebanden, die schijnen te bestaan. Het is volkomen logisch dat Paulus King Caradoc opzoekt. Dit is echter bewust "verborgen" in het verhaal in de Bijbel, omdat het nu eenmaal met Jozef (Efraïm) en met de 10 stammen te maken heeft. Buiten de Bijbel vinden we er wel degelijk het nodige van terug.

#### Handelingen 28 : 23-26

- 23 En als zij hem een dag gesteld hadden, kwamen er velen in zijn woonplaats; denwelken hij het Koninkrijk Gods uitlegde, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe.
- 24 En sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.
- 25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; als Paulus *dit* ene woord gezegd had, *namelijk*: Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen,
- 26 Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.

Er kwamen velen naar de plaats waar Paulus woonde. Dus hij moet een flinke ruimte gehad hebben. Waar vindt je dat? In het paleis, het "Palatium Britannicum", dat ze later omgebouwd hebben tot badhuis en daarna tot kerk. **Zie zijlijn 173** De apostel Paulus legt hen aldaar het Koninkrijk Gods uit. Hij roept op tot geloof in Jezus, Die immers de Koning is van het Koninkrijk Gods. Hij getuigt, vanuit zowel de "wet van Mozes" als ook uit de "profeten", waarbij uiteraard Jesaja aan de orde geweest zal zijn, dat Jezus de Messias is. Dat is een zeer uitgebreid verhaal om te vertellen. Hij deed dat "van des morgens vroeg tot de avond toe". Paulus stak er heel veel tijd en energie in om het Evangelie aan de Joodse leidlieden uit te leggen en hen "tot geloof te bewegen". Dat is "een heidens werk", waarbij "sommigen" wel geloofden en "sommigen" niet. Vervolgens ontstaat er discussie en dan weet je hoe het gaat. Discussie over de Bijbel eindigt bijna altijd in ruzie. Zij waren het "tegen elkander oneens". Zij gingen dus al op die manier uit elkaar en daarna gingen zij ook fysiek uit elkaar. Dat was nadat Paulus via "wel" aangaf dat hij er mee eens is dat de Heilige Geest, "tot onze vaderen" gesproken moet hebben via Jesaja, de profeet, toen hij profeteerde dat "dit volk" wel zou horen, "maar geenszins verstaan". Ze zouden het "zien", maar geenszins "bemerken". Op geen enkele manier begrepen ze ook maar iets van wat er gezegd werd of gezien zou kunnen worden en wat al ruim van tevoren voorzegd was.

#### Handelingen 28 : 27

- 27 Want het hart dezès volks is dik geworden, en met de oren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zij zich bekeren, en Ik hen geneze.

Die woorden zijn ontleend aan Jesaja 6 : 9: "Toen zeide Hij: Ga henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet". Woorden van gelijke strekking vinden we ook in Ezechiël 12, in Jesaja en in de kleine profeten. Paulus citeert Jesaja 6 zodanig dat hij het meteen van toepassing verklaart op de tegenwoordige tijd. Ik vind het persoonlijk een prachtige Schriftplaats vanwege wat er gezegd wordt en hoe het aangehaald wordt in het Nieuwe Testament door feitelijk alle evangelisten, Matthéüs, Markus, Lukas, Johannes en in de Romeinenbrief. Het wordt meerdere keren aangehaald als beschrijving van een volk dat niet geloven wil en daardoor gehandicapt raakt. Het kan daarna niet horen en niet meer zien. In Jesaja 6 : 10 staat: "o Maak het hart dezès volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze". Een "dik geworden" hart, is een "vet hart".

#### Zijlijn 173



Het in Rome gelegen "Palatium Britannicum". Later heeft Prassedis een naar haar genoemde kerk gebouwd boven het badhuis van haar broer Novatus. Dat bevond zich dichtbij dit Familiehuis.

Zie de brochure "Ons verwaarloosd erfdeel" op de website vlichthus.nl

### Zijlijn 174

Ultradispensationalisme (UD) leert dat het vanaf dit moment pas begint. Gematigd UD zegt dat het vanaf Handelingen 13 begint. Bij nog gematigder UD is dat vanaf hoofdstuk 9, vanaf de roeping van Paulus. Die mensen kunnen het onderling niet eens worden, eenvoudig omdat het op een misverstand berust. Waar zou dan die grote overgang moeten zijn? Wanneer ontstond de Gemeente, die wij kennen en waar wij deel van uit maken? Bij de opstanding van de Here Jezus Christus. En als men dat verwerpt, dan moet je een ander moment in de geschiedenis aanwijzen. Dan zegt men: zo'n belangrijke overgang kunnen we in Handelingen 9 of 13 niet terugvinden. Op het nippertje komt men bij Handelingen 28 terecht en krijgt de zenuwen, want dan heb je nog niet gevonden waar die grote overgang plaatsvindt. Dus pakken we het op het drie na laatste vers maar op. Dat moet hem dan zijn, want meer hebben we niet. In wezen ontkent het ultradispensationalisme dat de Heer wist wat Hij aan het doen was in Handelingen 2. Dat is natuurlijk absurd. Daar, op dat moment in de geschiedenis, werden voor het eerst de grote werken Gods in het publiek openlijk verkondigd. En dat in de talen der heidenen.

Dan functioneert het niet goed meer. Het hart wordt geacht de zetel van het geloof te zijn. Dus dat functioneert niet goed. In Handelingen 28 : 27 staat echter niet: "maak het hart dezes volks vet en maak hun oren zwaar". Daar staat dat het volk het zelf gedaan heeft. In Jesaja zegt de Heer dat Jesaja het moet doen. Die wordt gezonden om het Woord van God te prediken aan Israël. Dat zou tot gevolg hebben, aangezien zij niet geloven en ook niet willen geloven, dat hun hart vet wordt en hun oren zwaar. Hoe meer Jesaja het Woord zou prediken, hoe minder zij zouden zien en horen en geloven. God heeft er belang bij dat dit gedemonstreerd wordt. Hij heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon, (Hebreeën 1 : 1) maar men wil Hem niet horen. Met als gevolg: de verharding van het volk. De situatie in de dagen van Jesaja stond model voor de situatie zoals wij die in onze dagen kennen. De Here Jezus haalt deze woorden aan en past ze toe op de situatie in Zijn tijd. In Mattheüs 13 spreekt de Here Jezus door gelijkenissen.

#### Mattheüs 13 : 13-16

- 13 Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch ook verstaan.
- 14 En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.
- 15 Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze.
- 16 Doch uw ogen zijn zalig, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen.

De verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen werden verborgen weergegeven, in bedekte taal. De Heer sprak in gelijkenissen en gaf ze wat te zien, aldus vers 1. Jezus ging het huis uit en ging bij de oever van de zee zitten. "Zitten" in de Bijbel is rusten, ophouden met bewegen. Tot Hem vergaderde vele scharen, aan het einde der aarde, bij de zee. Een geweldige teken. De Heer verliet Israël, in ieder geval het Joodse volk, en zat bij de "volkeren zee". Hij verzamelt Zich een volk voor Zijn Naam uit de heidenen, dat wel zou "zien en horen". Een schip is een beeld van de Gemeente, dat hebben we eerder al in Handelingen gezien. Vanuit de Gemeente wordt aan hen, die bij de zee zijn, het Woord van God gepredikt en dat gaat over het Koninkrijk. Dat doet Hij in bedekte taal. Hier heb je het verband tussen dit Schriftgedeelte en Handelingen 28. Het plaatje dat zij zagen, is de uitbeelding op symbolische wijze van de situatie in onze tegenwoordige

tijd. Hier in Handelingen 28 : 27 wordt het, enige tientallen jaren later, door Paulus alsnog gezegd. Het werd al 28 hoofdstukken lang gedemonstreerd, maar in ieder geval wordt aan het eind van het boek Handelingen uitdrukkelijk vastgesteld dat dit volk verhard is. Gevolgd door deze conclusie van de toen al vele jaren bestaande situatie:

#### Handelingen 28 : 28

28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen.

Hen is in ieder geval verteld wat er aan de hand was en het zal hen duidelijk zijn dat het feit dat de zaligheid Gods aan de heidenen gezonden is, van doen heeft met de verharding, als gevolg van het ongeloof, van het Joodse volk. Let op dat er niet staat wat velen erin lezen, namelijk: ... dat de zaligheid Gods aan de heidenen gezonden zou worden. Vanaf nu. Dat staat er al helemaal niet bij, maar dat leest men er wel in blijkbaar. **Zie zijlijn 174** Maar wij hebben toch de vorige hoofdstukken niet voor niets gelezen? Daaruit hebben we begrepen dat de zaligheid Gods al veel eerder naar de heidenen gezonden is. Dat moet toch duidelijk geworden zijn uit al die geschiedenissen waarbij het Evangelie aan heidenen gepredikt werd? De heidenen waren zeer geïnteresseerd, zo blijkt in Handelingen 13 : 48: "Als nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven". Dat de zaligheid Gods met name door Paulus aan de heidenen gepredikt zou worden, is een hardnekkig misverstand rondom zijn persoon. De term "apostel der heidenen" of "der heidenen apostel" betekent niet dat de apostel naar de heidenen gezonden werd. Paulus was een heiden, een Romein staatsburger, die zich daar ook op beriep en zijn bediening uitvoerde in die positie. Paulus predikte aan de Joden. We hebben gezien dat Paulus slechts bij gelegenheid het Evangelie predikte aan heidenen. 19 hoofdstukken hebben duidelijk gemaakt dat Paulus als eerste naar de Joden ging, overal waar hij kwam. Hij was de "heidense apostel", die het Evangelie predikte aan de Joden in de verstrooiing. Aan hen vertelt Paulus dat de zaligheid, het Koninkrijk van Christus domicilie, residentie, kreeg bij de heidenen. Het hoorde bij de Joden thuis en het Koninkrijk van de Messias zou een Joods Koninkrijk zijn. Maar het werd van de Joden weggenomen. Die prediking van Paulus was niet iets nieuws. Dat predikten alle apostelen. En ook de Here Jezus al, in:

#### Mattheüs 21 : 43

43 Daarom zeg Ik ulieden, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt.

Leg hem maar naast Handelingen 28 : 28. Het is een kwestie, zoals altijd, van Schrift met Schrift vergelijken. Het Koninkrijk Gods, de zaligheid wordt weggenomen en aan een ander volk gegeven. Wat voor de Joden bestemd was, wat Joods van karakter zou zijn en in hoge mate alsnog zal zijn in de toekomst, werd van hen weggenomen en gegeven aan een ander volk. Logischerwijze, want dat Koninkrijk, dat realiteit geworden was, werd door het Joodse volk niet aanvaard en daarom zou het aan een ander volk (enkelvoud) gegeven worden. Dat is een "heidens volk", zegt Handelingen 28 : 28: "dat de zaligheid Gods aan de heidenen gezonden is". Dat is niet de Gemeente, want dat was geen "volk". De Gemeente bestaat uit diegenen die deel hebben aan het Koninkrijk. Aan welk volk is "de zaligheid", het Koninkrijk Gods, dan wel gezonden? Jesaja zegt in:

#### Jesaja 65 : 1

- 1 Ik ben gevonden van hen, die *naar Mij* niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, *hier* ben Ik, ziet, *hier* ben Ik.

De Heer is niet langer verborgen en dus openbaar geworden aan degenen, die naar Hem "niet vraagden". Daar was een volk, dat wandelde in duisternis en hen ging het licht op. Welk volk is dat? Jesaja leert:

#### Jesaja 8 : 23 en 9 : 1, 7, 8

23 Maar het land, dat beangstigd was, zal niet gans verduisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft, naar het land van Zebulon aan, en naar het land van Nafthali aan, also heeft Hij het in het laatste heerlijk gemaakt, naar den weg zeewaarts aan gelegen over de Jordaan, aan Galilea der heidenen.

- 1 Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen.
- 7 De Heere heeft een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israël.
- 8 En al dit volk zal het gewaar worden, Efraïm en de inwoner van Samaria; ...

Dat "de zaligheid" een thuis zou vinden onder de heidenen in het algemeen, en bij Efraïm (de 10 stammen) in het bijzonder, is niet verborgen. In het Oude testament lees je dat Efraïm, een Westers volk, eerstgeboorterecht heeft boven de Joden. (Jeremia 31 : 9) Over dat volk zei de Here Jezus: "die zullen vrucht voortbrengen." Dat leggen we naast

Handelingen 28 : 28, waar staat: "en dezelve zullen horen". Leg die twee teksten maar naast elkaar. Je zult zien dat ze op gelijke wijze zijn opgebouwd. De "vrucht van Efraïm", is de Gemeente, die geacht wordt te zijn voortgekomen uit Efraïm. De Gemeente is uit Jozef en is niet Joods-Christelijk, maar "Efraïmitisch-Christelijk". Het is dat andere deel van Israël, hoewel ze die naam niet draagt. **Zie zijlijn 175** Die is daarmee de houder van het definitieve eerstgeboorterecht. Als die zaligheid bij de Joden gebleven zou zijn, dan zou het Joodse "volk vrucht gedragen" hebben. Dan zou het Joodse volk de Gemeente "gedragen" hebben. De eerstelingen van een Nieuw Verbond. Eersten, eerste vruchten van de oogst, eerstelingen, die deel krijgen aan een opgewekte Christus.

"De zaligheid" wordt gegeven aan een ander volk en dat was allang gebeurd. Dat wordt hier gezegd door de apostel Paulus. Dat is een juridische aangelegenheid, omdat de officiële Joodse regering het Evangelie afwijst. Om precies dezelfde juridische reden, moest het Evangelie vervolgens aangeboden worden aan de 10 stammen van Israël, en dus aan Efraïm. **Zie zijlijn 176** Wat mij betreft, maar ik kan het niet bewijzen, werd Handelingen 28 : 28 gezegd in het huis, in het paleis, van de Britse vorst, die op dat moment in Rome in ballingschap was. Misschien was Caradoc, met zijn kinderen Claudia en Linus en met zijn schoonzoon Pudens, wel meegekomen naar deze bijeenkomst. Als de Joden in Rome aan Paulus gevraagd zouden hebben waar "de zaligheid" terecht gekomen was, dan had hij kunnen zeggen: hier in het Britse paleis. De juridische basis voor de positie van de Gemeente van eerstgeborenen is gelegen in de bekering van het Britse vorstenhuis indertijd. De bekering van Efraïm, ongeacht hoeveel er toen tot bekering kwamen, want het heeft er verder echt helemaal niets mee van doen. De beloften Gods zouden vervuld worden aan de 10 stammen in ballingschap. Die beloften Gods houden in: de vorming van de Gemeente uit de 10 stammen.

Er is nog wat anders aan de hand. Paulus mag dan Joods geweest zijn naar religie, maar naar afstamming was hij niet uit Juda, zegt hij zelf. Hij kwam uit de stam van Benjamin. Dat is weliswaar een van de twee stammen en die gaat onder de naam van de belangrijkste stam: "Juda". In Juda heb je Benjaminiten. Aan het begin van het verhaal hoort Benjamin echter helemaal niet bij Juda. Juda staat op zichzelf. Benjamin is bovendien de volle broer, de enige, van Jozef en die staat aan het hoofd van de 10 stammen. Dat hadden elf stammen moeten zijn, want Juda werd van Israël "afgescheurd". Gods zegen ging niet met Rehabeam, dus met Juda mee, maar met Jerobeam en dus met wat de 11 stammen had moeten zijn. Maar toen zei de Heer: Ik zal één stam van Jerobeam wegnemen, zodat hij er maar 10 overhield. "Opdat een lamp van Jozef

#### Zijlijn 175

Men is geneigd die Westerse volkeren aan te duiden als "Israël". Het zijn echter heidenen en al 2728 jaar "niet Israël". Bij het ingaan van de Assyrische ballingschap werd het "Iomami" (= "niet mijn volk") Het stamt van Israël af, maar dat wil nog niet zeggen dat men dan recht heeft op de titel. Want Israël is meer een eretitel, dan een naam. De man heette Jakob en zijn erenaam was "Israël". Dat was op basis van zijn bekering, dan wel op basis van zijn geloof. De naam Israël wordt pas weer gebruikt ter aanduiding van gelovigen. Als je de Gemeente "Israël" wilt noemen, dan heb ik er volle vrede mee. De Bijbel doet het ook, hoewel niet al te vaak.

#### Zijlijn 176

Het gaat over juridische zaken. De HEERE heeft gezegd: "Ik zal het Joodse volk tot jaloersheid verwekken door een heidens volk". Paulus ruikt zijn kans en zegt: "ik ben een heiden". In Romeinen 11 : 13, 14 zegt hij: "Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk; of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht." Als "heidens apostel" heeft hij zeker "enigen uit zijn vlees" tot jaloersheid verwekt, tot hun behoudenis.

### Zijlijn 177

In het algemeen ligt er in onze dagen te veel nadruk op dat wij er op uit zouden trekken. Maar dat is niet altijd zo geweest. Dat was vooral eind 18e, begin 19e eeuw zo. Allemaal prima, maar of het de norm is, is nog maar de vraag. De norm is veel meer dat we altijd bereid zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is. (1 Petrus 3 : 15) Als er naar gevraagd wordt, doen wij onze mond open. De ervaring leert dat als wij dat doen, terwijl er niet naar gevraagd was, de mond snel gesnoerd zal worden. Aan de andere kant: het is altijd goed van de Heer te spreken, dat is vooral voor jezelf goed. Dus laten we het toch maar doen gewoon. Maar of het veel effect sorteert? Nee, de normale situatie is, dat als iemand interesse heeft in de Heer, als iemand zoekt naar de waarheid, komt hij vanzelf terecht bij Paulus in zijn gehuurde woning. Dan komt hij vanzelf uit bij de Gemeente, die daar ook voor is. Als tempel, als pilaar en vastigheid der waarheid. (1 Timótheüs 3 : 15) Dat is een wat rustiger situatie dan overal naar toe te moeten gaan.

altijd bij Juda zou zijn. (1 Koningen 11 : 36) Benjamin vertegenwoordigt Jozef bij Juda. Als het om een lamp gaat, vertegenwoordigt Benjamin de Heer bij Juda, namens Jozef. Benjamin behoort bij die 10 stammen. Hij is één van de 11 eigenlijk. Het zijn er maar 10, omdat Benjamin gedetacheerd is. Hij is tijdelijk geplaatst bij Benjamin. Dat werd gezegd bij de splitsing van de 2 en de 10 stammen. Het is een soort belofte, een profetie. Dat zoeken we na en het enige dat ik kan vinden, is Paulus. Hij is die lamp van Jozef bij Juda. Aan het begin van de geschiedenis in Handelingen van Paulus, vinden we Paulus de Benjaminit bij Juda. Behorend tot Juda en aan het eind daarvan is hij bij Juda weg. Dan is hij niet Joods, maar heidens en vinden we hem, als u het mij vraagt, in het Britse paleis. In het paleis van Jozef. Het verschil met al de apostelen en die ene Paulus is, dat de apostelen in het algemeen Joden waren, die het Evangelie predikten aan heidenen en Paulus was de heiden, die het Evangelie predikte aan de Joden. Net andersom dus. Waarom eindigt de geschiedenis zo? Omdat Paulus model staat voor de Gemeente in onze tegenwoordige tijd. Die wordt geacht een Gemeente te zijn uit de heidenen en die wordt geacht het Evangelie te prediken aan de Joden. Omdat Efraim dit zou doen, heeft de Gemeente ook die Efraïmitische achtergrond.

Handelingen 28 : 28 is de afkondiging en ook de vermelding van de status quo. Zo staan de zaken er voor. Daar houdt de geschiedenis op, omdat tot aan de wederkomst van Christus niets meer aan die status quo verandert. Er is niets meer te melden.

#### Handelingen 28 : 29, 30

29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbenden onder elkander.

30 En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;

Na deze laatste woorden in de geschiedenis gingen de Joden weg. Ze verdwijnen, met veel twisting onder elkaar, van het toneel en staan vervolgens buiten het werk en het plan Gods. Zij worden tot de heidenen gerekend. Zij waren "ammi", en worden "lo-ammi". (Hoséa 1 en 2). Paulus bleef twee jaar in "zijn eigen gehuurde woning". Dat betekent gewoon dat hij een prijs betaalde. Dat kan net zo goed een kamer zijn in een kosthuis. De kans is groot dat het Britse paleis kost en inwoning verzorgde. Paulus "ontving allen die tot hem kwamen". Dit is de uitbeelding van de Gemeentelijke tijd, waarin wij nog steeds leven. Paulus als het grote rolmodel en de personificatie van de Gemeente. Hij bleef waar hij was, twee gehele jaren in ballingschap. De tien stammen bleven ook gewoon in ballingschap. Nu is er sprake van: wie wil, kan komen en kan het horen

en dat is ook de beschrijving van de situatie in onze tegenwoordige tijd. Zie zijlijn 177 Evenals vers 31:

#### Handelingen 28 : 31

31 Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van den Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

Sommige ultradispensationalisten struikelen alsnog over deze tekst en zeggen: nou ja, het Koninkrijk is het geopenbaarde Koninkrijk op aarde en Paulus predikte dat hier nog, zodat de werkelijke verandering in de prediking, en dus het werkelijke begin van de opbouw van de Gemeente, pas is ná Handelingen 28, want hier predikte hij toch twee jaar lang het Koninkrijk Gods. Maar wij prediken de Gemeente, zeggen ze dan. Het is echt zo dat, tot zelfs in de laatste brieven, Paulus de term "het Koninkrijk Gods" hanteert. De tweede Timótheüsbrief wordt algemeen beschouwd, of het terecht is weet ik niet, als de laatste brief van Paulus. In een van de laatste verzen heeft hij het ook nog over het Koninkrijk.

#### 2 Timótheüs 4 : 18

18 En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

Het hele punt is: de Gemeente is het Koninkrijk. Ja, er komt nog meer. Het is het begin van het Koninkrijk, maar daarom is het wel het Koninkrijk. Het is de regering namelijk. Wat er is uitgesteld is niet het Koninkrijk, maar de openbaring van het Koninkrijk. Wij hebben wel degelijk deel aan het Koninkrijk. Wat er, n.a.v. Handelingen 28, aan het Koninkrijk viel uit te leggen is dat het verborgen is en dat het domicilie heeft, niet bij Juda, maar in onze dagen bij Efraïm. Of dat het verborgen is in de hemel en pas in de toekomst geopenbaard zal worden.

De vraag aan het eind van Handelingen is: hoe is het na die twee jaar gegaan? Hier houdt het verhaal op. Aangezien er niet staat dat Paulus na die twee jaar onthoofd is, wat toch maar een kort zinnetje had hoeven te zijn, geloof ik dus dat hij na die twee jaar gewoon is vrijgelaten. Waarom ook niet? Zijn eerdere rechters zouden dat ook al gedaan hebben. Ik zou niet weten waarom de keizer dit niet zou doen. Bovendien, als de schrijver van Handelingen weet dat hij daar twee jaar gevangen gezeten heeft, dan weet hij ook wat er na die twee jaar gebeurd is. Als hij dan niet zegt dat hij toen de marteldood gestorven is, mag je dus aannemen dat hij gewoon is vrijgelaten. Uit Paulus' brieven, zoals 2 Timótheüs, Filippenzen en Hebreeën, begrijp ik dat de apostel vrijgelaten is. Wanneer dan deze

brief geschreven is, weet ik niet, maar hij zegt in ieder geval dat hij verwacht vrijgelaten te worden. Vers 18 van 2 Timótheüs 4 impliceert dat ook: "De Here zal mij verlossen van alle boos werk en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk". Niet bewaren voor de hemel, maar opdat hij nog steeds werkzaam zou zijn in dat Koninkrijk. In welk werk dat is, staat er ook bij in het laatste vers van Handelingen 28: "verkondigende, lerende het Koninkrijk Gods, ongehinderd en met alle vrijmoedigheid". Dat dat zo is, lijkt mij duidelijk. Ik lees Paulus' woorden in 2 Timótheüs 4: "benaarstig u haastelijk tot mij te komen". Uiteraard niet gevolgd door: want ik zal spoedig onthoofd worden. Dat slaat nergens op. Dan had Paulus kunnen zeggen: kom maar niet naar mij, want tegen dat je hier bent, ben ik er toch niet meer. Maar er staat juist in de volgende verzen:

#### **2 Timótheüs 4 : 10-13**

- 10 Want Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekreten, en is naar Thessalonica gereisd; Krescens naar Galatie, Titus naar Dalmatie.
- 11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.
- 12 Maar Tychikus heb ik naar Efeze gezonden.
- 13 Breng den reismantel mede, dien ik te Troas bij Karpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.

Hoe lang zou Markus nog "mij zeer nut tot de dienst" zijn? Lang genoeg om het de moeite waard te maken. De mooiste vind ik deze: "breng de reismantel mee ... en de boeken, ... en de perkamenten". Dat zijn ook boeken, maar wat kostbaarder. Wat moet Paulus met een reismantel? Dat betekent toch dat hij op reis gaat? Waarom staat deze informatie anders nog in de Bijbel? Dat heeft wel degelijk een doel, namelijk dat wij zouden begrijpen, dat hij na zijn gevangenschap weer op reis gaat. Zijn gevangenschap zelf is de uitbeelding van de positie van de Gemeente, als "geplaatst buiten de legerplaats". Hoe het verder gaat wordt ons toch niet meer verteld. Doet ook niet ter zake. Maar dat hij historisch uit die gevangenschap bevrijd is en dus weer gewoon op reis gegaan is, dat moge hier duidelijk zijn. Ook uit vers 17, waarbij Psalm 22, i.v.m. "de muil des leeuws", aangehaald wordt:

#### **2 Timótheüs 4 : 17**

- 17 Maar de Heere heeft mij bijgestaan, en heeft mij bekrachtigd; opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen *dezelve* zouden horen. En ik ben uit de muil des leeuws verlost.

In vers 21 krijgen Eubulus, Pudens, Linus en Claudia en al de broeders daar de groeten. Pudens, Linus en Claudia maken deel uit van het Britse koningshuis. Vers 21 begint met:

#### **2 Timótheüs 4 : 21**

21 Benaarstig u, om voor den winter te komen. ...

Dat klinkt alsof er gevraagd wordt om op tijd te komen, zodat er niet in de winter gereisd hoeft worden. Waar Paulus daarna naar toegegaan is? Daar hebben wij een idee van, omdat dat in de Bijbel staat. In de brief aan de Romeinen. In hoofdstuk 15.

#### **Romeinen 15 : 24**

24 Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid* eensdeels verzadigd zal zijn.

Hij was daar van plan om Rome te bezoeken, onderweg naar Spanje. Want die route loopt, als het over land is in elk geval, via Rome. Die zal de apostel waarschijnlijk gevolgd hebben naar Spanje. Dat hij daar geweest is, vinden wij in de kerkgeschiedenis vermeld. Daarin staat ook beschreven dat hij naar het uiterste Westen gereisd is. Zelfs naar "de eilanden", naar het "tineiland". Inderdaad naar Brittannië, waar hij de beschermheilige geworden is van Londen. Daarom heet de kathedraal in Londen "Saint Paul".

Zo eindigt de bijbelse historie. Het verslag ervan houdt hier officieel op, maar het is niet het einde van het verhaal. In tegendeel, het is juist de aankondiging van de situatie, zoals die "twee gehele jaren", 2 x 1000 jaar zou blijven bestaan. Vanaf de eerste komst van Christus tot aan Zijn wederkomst. De periode waarin de zaligheid aan de heidenen is toe-betrouwd. Waarvan Paulus de uitbeelding is en er door de prediking vanuit en door de heidenen een volk uit de heidenen verzameld wordt voor Zijn Naam. (Handelingen 15 : 14) Een volk van eerstgeborenen en daarna komt alsnog Juda weer aan de orde.

#### **Bonus: Handelingen 29 vanaf de volgende pagina**

Het volgende "bonus-hoofdstuk" maakt geen deel uit van deze door Ab Klein Haneveld uitgesproken en bewerkte bijbelstudie over Handelingen. Uiteraard is hij bekend met de inhoud, zo blijkt uit zijn bijbelstudies.

## 29. Handelingen 29

Handelingen kent in de Bijbel 28 hoofdstukken. Hierbij plaatsen we ook hoofdstuk 29. Handelingen 29 is een apocrief hoofdstuk en daarom niet opgenomen in de "canon van de Bijbel". Dat is een lijst van boeken, die in het Christendom als door God ingegeven leerstellige autoriteit worden beschouwd. (2 Timótheüs 3 : 16)

Het is een dermate interessant hoofdstuk over het werk van de apostel Paulus, dat we deze informatie, met in acht neming van het feit dat het niet tot het geïnspireerd Woord Gods behoort, toch graag willen doorgeven.

### Paulus in Londen

Het hoofdstuk is met name interessant voor wat betreft de reizen van de apostel Paulus. Bijvoorbeeld naar Brittannië, waar hij geruime tijd verbleef en werkzaam was. Vers 9 zegt o.a. dat Paulus naar "Mount Lud" ging, in wat wij nu kennen als Londen in Engeland. De oorspronkelijke naam van de door Brutus van Troje gestichte stad aan de rivier luidde "Troia Nova" (Nieuw Troje). Op de heuvel "Ludgate Hill" staat niet voor niets de St. Pauls Cathedral.

Daarnaast wijzen de verzen 11 en 12 op de nog komende tijd van ná de 70-ste week van Daniël, waarbij het Evangelie vanuit Jeruzalem over de wereld zal komen. De tijd ook dat er een Koning zal zijn Die zal oordelen over de volken, maar dat zal ook tot heil van die volken zijn. Zijn vrede zal een blijvende vrede zijn, aldus de apostel Paulus in zijn rede op de plaats in London, waar nu de St. Pauls Cathedral staat.

#### Handelingen 29 : 1-26

- 1 En Paulus, vervuld met de zegen van Christus, en rijk zijnde in de Geest, vertrok uit Rome, besloot naar Spanje te gaan, want hij had reeds lange tijd plannen herwaarts te reizen, en had ook gedacht van daar naar Groot-Brittannië te gaan.
- 2 Want hij had in Phoenicië gehoord dat sommigen van de kinderen Israëls, omstreeks de tijd van de Assyrische ballingschap, ontsnapt waren over zee, naar de verre eilanden, zoals genoemd door de Profeet Esdra (*apocrief*), door de Romeinen Brittannië genaamd.
- 3 En de Heer beval dat het evangelie zou worden gepredikt ver

- vandaar aan de Heidenen (*naties*), en aan de verloren schapen van het Huis van Israël. (*Handelingen 9:15; 22:21*)
- 4 En Paulus getuigde moedig en onbelemmerd van Jezus, voor rechtbanken en voor het volk, en hij nam sommigen van de broeders die met hem in Rome geweest waren, en zij scheepten in te Ostria, en met een gunstige wind, werden zij veilig in een haven in Spanje gebracht.
  - 5 En veel mensen verzamelden zich uit de (omliggende) steden en de dorpen, en het heuvelland; want zij hadden gehoord van de bekering van de Apostel, en de vele wonderen die hij gedaan had.
  - 6 En Paulus predikte vol van kracht in Spanje, en de grote massa's geloofden en werden gered, want zij onderkenden dat hij een door God gezonden Apostel was.
  - 7 En zij vertrokken uit Spanje, en Paulus en zijn metgezellen vonden een schip in Armorica, dat hen naar Groot-Brittannië zou brengen. Zij vertrokken, en varende langs de zuidkust (*van Engeland*) vonden zij een haven, genaamd Raphinus. (*Dit is de Romeinse naam voor Sandwich, in Kent. In de tijd van de Saksen stond er in Sandwich nog steeds een oud huis, genaamd "Huis der Apostelen".*)
  - 8 Nu toen het alom bekend werd dat de Apostel op hun kust was aangekomen, ontmoetten grote groepen inwoners hem, en zij ontvingen hem hartelijk. Hij kwam hun stad binnen door de Oostpoort, en verbleef in het huis van een Hebreëer, een uit zijn eigen volk.
  - 9 Des Morgens stond hij op, en kwam op Mount Lud (*Ludgate Heuvel en Broadway in Londen, Engeland, waar de St. Pauls Cathedral staat*) en de mensen dromden samen bij de poort, en vergaderden in Broadway, en hij predikte hen Christus en zij geloofden het Woord en het getuigenis van Jezus.
  - 10 Des Avonds viel de Heilige Geest op Paulus en hij profeteerde, zeggende: Ziet, in de laatste dagen zal de God des Vredes verblijven in de steden, en de inwoners zullen geteld worden, en bij de zevende telling zullen hun ogen worden geopend, en de glorie van hun erfenis zal hen bekend worden. De volken zullen komen om te aanbidden op de berg, is het getuigenis van de lankmoedigheid en lijdzaamheid van een dienstknecht van de Heer.
  - 11 En in de laatste dagen zullen nieuwe berichten van het Evangelie uit Jeruzalem komen, en de harten van de mensen zullen zich verheugen, en ziet, fonteynen zullen geopend zijn en er zal geen plaag meer zijn.

- 12 In die dagen zullen er oorlogen en geruchten van oorlog zijn; en een koning zal opstaan, en zijn zwaard zal zijn voor het helen van de volken, en zijn vrede zal een blijvende vrede zijn, en de heerlijkheid van zijn koninkrijk een wonder onder prinsen.
- 13 En het gebeurde dat sommigen van de Druïden naar Paulus persoonlijk kwamen, en het werd duidelijk door hun riten en ceremonieën, dat zij afstammelingen waren van de Joden (*Judeeërs*) die ontsnapt waren uit de ballingschap in Egypte, en de Apostel geloofde deze dingen, en hij gaf hen de kus van vrede.
- 14 En Paulus verbleef drie maanden in zijn woning, bevestigende het geloof, en predikte Christus voortdurend.
- 15 En na deze dingen vertrokken Paulus en zijn broeders van Raphinus en voeren naar Atium in Gallië.
- 16 En Paulus predikte het Romeinse garnizoen en onder de mensen, vermanende de mensen hun zonden te belijden en zich te bekeren.
- 17 En tot hem kwamen sommigen van de Belgen om hem te ondervragen over de nieuwe leer, en over de mens Jezus, en Paulus opende zijn hart voor hen, en vertelde hen van de dingen die hem waren overkomen, en dat Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te redden, en zij vertrokken, en spraken met elkaar over de dingen die ze hadden gehoord.
- 18 En na veel prediken en zware arbeid, kwamen Paulus en zijn medearbeiders in Helvetië (*Zwitserland*) en kwamen bij de berg genaamd Pontius Pilatus, waar hij die de Heer veroordeeld had zichzelf jammerlijk van het leven beroofd had.
- 19 Onmiddellijk ontsprong een bergstroom uit de berg en spoelde zijn lichaam, gebroken in stukken, in een meer. Selah!
- 20 en Paulus strekte zijn handen uit over het water, en bad tot de Heer, zeggende; O Heer, God, geef toch een teken aan alle volken, dat Pontius Pilatus, die Uw eniggeboren Zoon veroordeeld heeft, hier aan zijn einde gekomen is.
- 21 En terwijl Paulus nog sprak, zie, er kwam een grote aardbeving, en het wateroppervlak van het meer veranderde en beeldde de Zoon des Mensen uit, in doodsangst, hangende aan het kruis.
- 22 En een stem kwam uit de hemel zeggende: zelfs Pilatus is ontkomen aan de toekomstige toorn, want hij waste zijn handen voor de menigte, toen het bloed van Jezus vergoten werd.
- 23 En daarom verheerlijkten zij God, (*namelijk*) Paulus en die met hem waren en de aardbeving gezien hadden, en de stem van de engel gehoord hadden, en zij werden krachtig versterkt in de Geest.
- 24 En zij reisden af, en kwamen bij de berg Julius, waar twee opgerichte stenen stonden, een aan de rechterzijde, en een aan de linkerzijde, opgericht door Keizer Augustus.
- 25 En Paulus, vervuld zijnde met de Heilige Geest, stond tussen de twee stenen, zeggende: Mannenbroeders! Deze stenen die jullie vandaag zien, zullen getuigen van mijn verre reis, en voorwaar zeg ik jullie: zij zullen blijven staan tot de uitstorting van de Geest op alle volken, de weg zal niet worden belemmerd door alle geslachten heen.
- 26 En zij gingen verder, en kwamen in Iltricum, met de bedoeling door Macedonië naar Azië te gaan, en de genade werd gevonden in alle kerken, en zij bloeiden en hadden vrede. Amen!